

TAM TẠNG SONG NGŨ PĀḲI - VIỆT

VESAK 2550

Buddhist Cultral Center

125, Anderson Road,
Nedimala, Dehivala,
Sri Lanka

*Sabbadānam dhammadānam jināti.
Sự bố thí Pháp vượt trên tất cả các sự bố thí.*

Thí Chủ: _____

Dâng đến: _____

Ước Nguyện: _____

Hồi hướng đến: _____

TAM TẠNG SONG NGŨ PĀḶI - VIỆT - TẬP 31

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

THERAGĀTHĀPĀḶI

&

THERĪGĀTHĀPĀḶI

TẠNG KINH - TIỂU BỘ

TRƯỜNG LÃO KỆ

&

TRƯỜNG LÃO NI KỆ

PHẬT LỊCH 2555

DƯƠNG LỊCH 2011

In lần thứ nhất:
PL 2555 - DL 2011

Số Lượng 600 cuốn

ISBN: 978-955-1604-85-1

@Buddhist Cultural Centre
125 Anderson Road
Nedimala, Dehiwala - Sri Lanka

Tel: 94-11-2734256, 2728468
Fax: 94-11-2736737
Email: bcc@sri.lanka.net
Website: www.buddhistcc.com

Printed by: **Ajith Printers (Pvt) Ltd.**
342 Old Kesbewa Road
Ratanapitiya, Borelesgamuwa,
Sri Lanka.
Tel: 94-11-251 7269

MỤC LỤC TỔNG QUÁT

Mục Lục Tổng Quát	iii
Lời Tựa - Sinhala và Việt ngữ	v - xiv
Văn Bản của Bộ Tôn Giáo - Anh và Việt ngữ	xv - xvi
Thành Phần Nhân Sự	xvii
Lược Đồ Tam Tạng	xviii - xix

TRƯỜNG LÃO KỆ

Lời Giới Thiệu	xxiii - xxvi
Các Chữ Viết Tắt	xxvii
Mẫu Tự Pāli - Sinhala	xxviii - xxix
Mục Lục Trường Lão Kệ	xxxix - xli
Văn Bản Pāli và Văn Bản Tiếng Việt	02 - 287
Thư Mục Câu Kệ Pāli	289 - 306
Thư Mục Danh Từ Riêng	307 - 311
Thư Mục Từ Đặc Biệt	313 - 322

TRƯỜNG LÃO NI KỆ

Lời Giới Thiệu	iii - vi
Các Chữ Viết Tắt	vii
Mẫu Tự Pāli - Sinhala	viii - ix
Mục Lục Trường Lão Ni Kệ	xi - xiv
Văn Bản Pāli và Văn Bản Tiếng Việt	02 - 111
Thư Mục Câu Kệ Pāli	113 - 120
Thư Mục Danh Từ Riêng	121 - 122
Thư Mục Từ Đặc Biệt	123 - 126
Phương Danh Thí Chủ	127 - 133

--ooOoo--

*“Tathāgatappavedito dhammavinayo, bhikkhave, vivaṭo virocati,
no paṭicchanno.”*

*“Này các tỳ khưu, Pháp và Luật đã được công bố bởi đức Như Lai
là bộc lộ, chói sáng, không che giấu.”*

(Aṅguttaranikāya Tikanipātapāḷi Kusinaravagga Paṭichannasutta,
Parivārapāḷi Ekuttarikanaya Tikavāra - Bộ Tăng Chi, Chương Ba
Pháp, Phẩm Kusinārā, Kinh Được Che Giấu; Luật Tập Yếu, Chương
Tăng Theo Từng Bậc, Nhóm Ba).

ප්‍රස්තාවනා

සතා සංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂ්‍යයක් මනෝ ප්‍රණීධාන පුරා, නවාසංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂ්‍යයක් වාක් ප්‍රණීධාන පුරා, සාරාසංඛ්‍යා කල්ප ලක්ෂ්‍යයක් කාය වාක් ප්‍රණීධාන පුරා, සම්මා සම්බුදුවරුන් විසි හතර නමකගෙන් නියත විවරණ ලබා ක්‍රි.පූ. 623 දී පමණ බුද්ධත්වයට පත්ව, බරණැස මිගදායේ දී ධර්ම වක්‍රය පැවැත් වූ තැන් පටන් පන්සාලිස් වසක් තුළ දේශනා කරන ලද ධර්මය තථාගත ධර්මය නම් වෙයි. ඒ තථාගත ධර්මය ධම්ම-ධම්මඛකක- සද්ධම්ම ධම්මවිනය, බ්‍රහ්මවරිය. සාන- පාවචන - ආදී නාමයනගෙන් හඳුන්වා දී ඇත. මෙම සද්ධර්මයම ආනන්දය මාගේ ඇවෑමෙන් තොපගේ ශාස්තෘ වන්නේ යයි තථාගතයන් වහන්සේ විසින්ම පරිනිර්වාණයේ දී වදාරා ඇත. එයින් පෙනෙන්නේ බුදුන් වදාළ ධර්මයම භික්ෂුන් ගේ මර්ගෝපදේශකයා වූ වගයි. එසේ තිබියදීත් බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසුව සුභද්‍ර නම් භික්ෂුවගේ මතය වූයේ තථාගතයන් වහන්සේ නැති නිසා තම තමන්ට වුවමනා පරිදි භික්ෂුන්ට ජීවත්වීමට පුළුවන් බවයි. සුභද්‍ර භික්ෂුව තථාගත පරිනිර්වාණය ගැන සිතා ඇත්තේ කරදරයකින් මිදුණු අවස්ථාවක් ලෙසයි. සමහර විට වෙනත් මත ප්‍රකට නුවුවද තවත් භික්ෂුන් අතර මෙවැනි විනාශකාරී මති මතාන්තර පවතින්නට ඇත. සර්වඥයන් වහන්සේ ජීවත් ව සිටියදීම දේවදත්ත සුනක්ඛත්ත, අරිට්ඨ, සාති, ආදී භික්ෂුහු මෙවැනි මත උපදවන ලදහ.

ධර්මය සම්බන්ධව ගැටලුවක් මතු වූයේ කලතුරකින් වුවද, බුද්ධ ධර්මයේ පිරිසිදු බව ඒ අයුරින්ම රැක ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය, බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් පසුව ශාසන භාරධාරී වූ මහා කාශ්‍යප, උපාලි ආදී මහරහතන් වහන්සේලාට පැහැදිලි විය. උන්වහන්සේලා බුද්ධ පරිනිර්වාණයේන සිවුවන මස දෙවනදා රජගහනුවර වෙහාර පර්වත ප්‍රාන්තයේ සප්ත පර්ණි ගුහාද්වාරයෙහි. අජාසත් රජු විසින් තරවන ලද මණ්ඩපයට රැස් වූ පන්සියයක් මහ රහතන් වහන්සේලාගේ සහභාගිත්වයෙන් පළමුවන ධර්ම සංගීතිය පැවැත්වූහ.

ධර්ම විනයධර අනුබද්ධ මහාකාශ්‍යප, ධර්ම භාණ්ඩාගාරික ආනන්ද, අග්‍ර විනයධර උපාලි ආදී සිව්පිළිසිඹියා පත් මහරහතන් වහන්සේලා විසින් පවත්වන ලද මෙම සංගායනාව සෙසු සියලු සංගායනාවන්ට පාදක වූ බවක. සමස්ත බෞද්ධ භික්ෂු සංඝයා විසින්ම පිළිගන්නා ලද බවක් අට්ඨකථාවන්හි සඳහන් වෙයි. මෙම ප්‍රථම සංගායනාව කප්පියා කප්පිය සිකාපද පැනවීමත් බුද්දානු බුද්දක ශික්ෂාපද විනිශ්චයත් නිදානකොට පවත්වන ලද බැවින් පඤ්චසතික විනය සංගීති යන නමින් එය හඳුන්වයි. බුද්ධ වචනය නැතිනම් ශ්‍රී සද්ධර්මය පිටක වසයෙන්. බෙදුවේන ඒ ඒ පිටක එක් එක් සඛස පරම්පරාවලට දුන්නේත් මෙම සංගායනාවේ දීය.

ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාවෙන් වසර සියයක් ඉක්ම ගිය පසු කලාශෝක රජු දවස විශාල මහනුවර වැසි වජ්ජ භික්ෂුන් විසින් විනය විරෝධී වස්තු දහයක් විනයානුකූල කිරීමට උත්සාහයක් ගත්හ. මෙම දස වස්තු පිළිවෙත නීතියට පටහැනි මෙන්ම සදාචාරාත්මක නොවන බවද

ප්‍රකාශිතයහ. වජ්ජ භික්ෂුන්ගේ මෙම විනය විරෝධී උත්සාහයෙන් බුද්ධ ධර්මය රැක ගැනීම සඳහා දෙවැනි සංගායනාව පැවැත්විමි.

කාකණ්ඩ ප්‍රතන යස නම් මහරහතන් වහන්සේ, සබ්බකාමී, රේවත, සාල්හ, බුජ්ජ සෝභිත වාසභගාමී, සුමන, සාණවාසී සම්භුත යන රහතන් වහන්සේලා සාකඡ්ඡාකර මෙම සංගායනාව පවත්වන ලදි. සත් සියයක් රහතන් වහන්සේලා විසින් මෙම සංගායනාව පවත්වන ලදහ. සතක සතක විනය සංගීති නමින් යන නමින් හඳුන්වන මෙම සංගායනාවේදී වුල්ලවග්ගයේ සංගීති බැකි දෙක, මුණ්ඩරාජ සූත්‍රය, සෙරිස්සක විමාන කථා උත්තරවාද, ජේතවස්තු ආදිය පික පාලියට කතු කළහ.

විවිධ නිකායන් හට ගැනීමත් ඒ ඒ නිකායයන්වල අයිතිවාසිකම්, ඉගැන්වීම්, හා වත් පිලිවෙත් මගින් බුදු දහම කිලිටිවීමත්. දුග්ගීලයන් වැඩි වීමත්, ඒ නිසාම සිල්වතුන් විනය කර්ම සිදු නොකර සිටීමත්. විනයධර බහුශ්‍රැත සුපේශල භික්ෂාකාමී රහතන් වහන්සේලා ගම් දනවි අතහැර වනවාසී වීමත් යන අවස්ථා බුදුන් පිරිනිවී දෙසියපන්තිස් වසර වන විට දක්නට ලැබුනි. මෙම තත්වයෙන් සම්බුද්ධ ධර්මය ආරක්ෂාකර ගැනීම සඳහා බුද්ධ වර්ෂ දෙසිය පන්තිස් වැන්නේ දී අශෝක අධිරාජයාගේ දායකත්වයෙන් පැළලුප් නුවර දී තුන්වන සංගායනාව පැවැත්වීය. මෙම සංගායනාව පවත්වන ලද්දේ මොග්ගලී පුතක තිස්ස මහ රහතන් වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් රහතුන් වහන්සේලා දාහක් සම්බන්ද වෙමින්, අශෝකරාම යේදීය. කථා වස්තුපපකරණය මෙහිදී සංගීති විය. කථාවස්තුපපකරණය සංගායනා කර ඇත්තේ සම්මිතිය, ගෝකුලික ආදී නිකායයන් විසින් වැරදි කරුණු ගෙන විග්‍රහ කරන ලද ධර්ම කරුණු නිවැරදි කොට පිරිසිදු බුද්ධ ධර්මය රැකගනු සඳහාය. නව මසකින් නිම වූ මෙම සංගායනාව සාහස්සි ක නමින් හඳුන්වයි.

උපාලි රහතන් වහන්සේගේ ශිෂ්‍ය පරම්පරාව විසින් විනය පිටකය ද, ආනන්ද පරපුරෙහි දීඝභාණක, සාරිපුතක පරපුරෙහි මජ්ඣිම භාණක, මහාකාශ්‍යප පරපුරෙහි සංයුතක භාණක අනුරුද්ධ පරපුරෙහි අංගුත්තර භාක ආදීන් විසින් සූත්‍ර පිට කය ද, ශාරිපුත්‍ර ශිෂ්‍ය පරපුරින් අභිධර්ම පිටකයද මෙම සංගායනාව වෙත පවත්වාගෙන ආහ.

භාණකයන්ගේ ප්‍රභවය -

සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් තෙමසකට පසු මහා කාශ්‍යප මහ රහතන්ගේ ප්‍රධානත්වයෙන් රජගහනුවර දී පවත්වන ලද ප්‍රථම සංගායනාවේදී ධර්මය කියාව පිටකවලට කොටස්වලට බෙදුන. ඒ එක් එක් ධර්ම කොට්ඨාශයක් එක් එක් භික්ෂු පිරිසකට භාර කිරීම උචිත යයි මෙහි දී කල්පනා කර ඇත. කට පාඩමනේ තථාගත ධර්මය ආරක්ෂා කිරීමේ අවශ්‍යතාවය නිසා මෙලෙස වැඩ බෙදාගැනීමේ උවමනාව ඇතිවිය. ඒ ඒ ධර්ම කොටස් භාරදෙන ලද්දේ ඒ ඒ කොටස් පිළිබඳව ප්‍රවීණත්වයක් දැක් වූ භික්ෂු පිරිස් වලටය. උදාහරණ වසයෙන් විනය පිටකය භාරදෙන ලද්දේ විනය පිළිබඳ අග්‍රස්ථානය හෙබ වූ උපාලි රහතන් වහන්සේ ප්‍රමුඛ පරපුරටය. සූත්‍ර පිටකය භාරදී ඇත්තේ ධර්ම

භාණ්ඩාගාරික ආනන්ද රහතන් වහන්සේගේ පිරිසටය. අභිධර්මය භාර දී ඇත්තේ ධර්ම සේනාපති සැරියුත් රහතන් වහන්සේගේ පරපුරටය.

දීඝ භාණක - මජ්ඣිම භාණක - සංයුක්ත භාණක - අංගුත්තර භාණකා ජාතක

භාණක, ධම්මපද භාණක, උභතෝ විභඛග භානක, මහා අරියවංස භාණක ආදී වසයෙන් මෙම ශිෂ්‍ය පරම්පරා දිගින් දිගටම පිරිසිදු බුද්ධ ධර්මය රැකගෙන ආහ. මෙම භාණක පරම්පරාවල අවසාන පුරුක් ලංකාවේ විසූහ. භාණක වසයෙන් ත්‍රිපිටක බුද්ධ වචනය කට පාඩමින් රැකගෙන ආ මෙම පිරිස් අතර සුතතනතිකා - විනයධරා - අභිධම්මිකා - ධම්මධරා අට්ඨකථිකා - තිපිටකා - චතුතිකායිකා ආදී වශයෙන්ද ඒ ඒ ධර්ම කොටස් කට පාඩමින් ගෙන ආ භික්ෂූන් වහන්සේලා වූහ.

තුන්වන ධර්ම සංගායනාවෙන් පසුව. දඹදිව ථේරවාදාවරිය පරම්පරාවේ අවසාන පුරුක් වූ මොගගලි පුත්ත තිස්ස මහරහතන් වහන්සේගේ පාදාවනන අග්‍ර ශිෂ්‍යයා වූ මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ විසින් සංගාහිත ථේරවාදී බුද්ධ ධර්මය ලක්දිවට ගෙන ආහ.

ථේරවාද -

ථේර යනුවෙන් හැඳින්වෙන පිරිස වැඩිමහල්ලන් ස්ථවිරයන් වසයෙන් ගැනේ. එනම් වැඩිමහල්ලන්ගේ ආයතනයට ථේරවාදයට අයත් සාමාජිකයෝය. මෙහි ථේර යනුවෙන් හඳුන්වන්නේ ප්‍රථම ද්විතීය, සංගායනාවලට සහභාගි වූ මහා කාශ්‍යප, උපාලි - යස, ආදී වූ මහරහතන් වහන්සේලා විසින් සංගායනා කළ පාලි ධර්මය ථේරවාද නම් වේ. “දෙව සඛගීතයෝ ආරුළහ පාලියේ වෙඝ්ථ ථේරවාදො-ති බෙදිතබබං - සාහිමහා කසසප භුතීතං මහා ථේරානං වාදනතා ථේරවාදකොති වුවවති” යනුවෙන් සරඝ්ථ දීපනී ටීකාවෙහි එයි. ථේරිකා යනුවෙන් හඳුන්වන ථේරවාදීහු මගධ්‍ය සහ ජපයිනිය මූලස්ථාන කර ගත්හ. මෙයින් ලංකාවට පැමිණියේ උජ්ජයින් ශාඛාවයි. ථේරවාද ශාසනයේ පීතෘවරු වූවෝ පෝරාණයෝ වෙති. පෝරාණයෝ වූකලී සම්භාවනීය ආචාර්ය පිරිසක් වූ අතර ථේරවාද ශාසනය ඇතිවීමේදී හා තහවුරු කිරීමෙහි දී වැදගත් තැනක් ගත් බව පෙනේ.

තුන්වන ධර්ම සංගායනාවෙන් පසුව මිහිඳු හරහතන් වහන්සේ විසින් ලංකාවට ගෙන එන ලද්දේ ථේරවාදී ත්‍රිපිටකයයි මහින්දාගමනයෙන් පසුව ලංකාවේ ශ්‍රී ලාංකික භික්ෂු පිරිසක් ඇති වූහ. උන්වහන්සේලා ඒ ත්‍රිපිටකය හදාළහ. සිංහලෙන් අටුවා උයූහ. දේවානම්පියතිස්ස රජුගේ ප්‍රධාන අමාත්‍යයකු වූ අරිට්ඨ පැවිදි වී රහත්වැ උන්වහන්සේගේ ප්‍රධානත්වයෙන් දේවානම් පියතිස්ස රාජ සමයේ (ක්‍රි.පූ. 247-207) දී ලංකාවේ පළමුවන සංගායනාව කර ඇත. මෙම සංගායනාවට සැටහසක් රහතන් වහන්සේලා සහභාගි වූ බව සඳහන්ය. සත්දෙනෙකුගේ යුත් ශිෂ්‍යානු ශිෂ්‍ය පරම්පරාවට අනුව මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේගේ ප්‍රථම ශිෂ්‍යයා වූයේ අරිට්ඨ තෙරුන්ය. අනුරාධපුරයෙහි, ථූපාරාමයේ මෙම සංගායනාව පවත්වා ඇත.

ධර්මශෝක රජුගේ මෙහෙයවීමෙන් ලංකාවට බුදු සමය ගෙන ආ මිහිඳු හිමියන් උදෙසා අනුරාධ පුරයෙහි ඉදි වූ ඉතා වැදගත් වූද ඉතා විශාල වූද ආරාමය මහා විහාරයයි. මෙම විහාරයෙහි වැඩ සිටි හික්කුන් වහන්සේලා සමාක් දෘෂ්ටික ථේරවාදීහු වූහ. ථේරවාදය ආරක්ෂා වූයේ මෙම විහාරයේදීය.

ථේරවාදී බුද්ධශාසනයට ආ බලපෑම් -

ථේරවාදී බුද්ධශාසනය කෙරෙහි වරින්වර යම් යම් මතවාදිවල බලපෑම් ද ඇතිවිය. එයින් එකක් නම් බුදුන් අතිමානුෂිකයයි විශ්වාස කළ ලෝකෝත්තර වාදයයි. ශ්‍රේෂ්ඨ ශාස්තෘවරුන්ගේ අභාවයෙන් පසුව අනුගාමිකයන් විසින් ඔහුගේ මිනිස් බව අමතක කොට ඔහු දේවත්වයෙන් සැලකීම ස්වාභාවිකය. ඔවුන් එසේ කරන්නේ ශාස්තෘවරයා කෙරෙහි දැඩි භක්තිය නිසාය. එහෙත් ථේරවාදීහු ඒ අතින් වැඩිදුර ගියේ නැත. ඔවුන් බුද්ධ කාය දෙස යථා තත්වයෙන් බැලූ බව පෙනේ. එයට අමතරව වෛතුලයවාද, නීලපට දර්ශන, ගුලහවාද ආදී නම්වලින් ථේරවාද ක්‍රිපිටකයට අයත් නොවූ විශේෂාංග බිහි වූවද ථේරවාද බුදු සමය විසින් ඒවා බැහැර කරන ලදී. මේ ආදී වසයෙන් වෛතුලය වාදීන්ගෙන් ඇතිවුණු නොයෙක් උපද්‍රව වලින් ථේරවාදය මහා විහාරික හික්කුන් විසින් බලවත් දුෂ්කරතා මැද ආරක්ෂා කරන ලදී. අන්‍යවාදී ධර්මයන් ථේරවාදයට ඇතුල්වනු වළක්වනු සඳහා ථේර වාදීහු හැම අයුරින්ම සටන් කළහ. මහාසේන රාජ්‍ය සමයේදී මෙම සටහන ප්‍රකටව කෙරුණු විට ථේරවාදීහු ජය ගත්හ. මෙම මහා විහාරය පිළිබඳව කීර්තිරාවය හැම තැනම පැතිර පැවතිණ. නිර්මල ධර්මය ලබා ගැනීම සඳහා විදේශිකයෝ ලංකාවට ආහ. විශාඛ පීතිමල්ල, බුද්ධ සෞභ යන අය ඉන් සමහරෙකි.

පොඤ්ඤ සංගීතිය -

මිහිඳු හිමියන් විසින් ලංකාවට ගෙන එන ලද ක්‍රිපිටක ධර්මය වසර හාරසියයක් පමණ කට පාඩමින් පැමිණි මහා විහාරික හික්කුන් වහන්සේලා ඒ පිරිසිදු ථේරවාදය පරපුරෙන් පරපුරට ගෙනයාමේ උදාර වූ ද පවිත්‍ර වූද චේතනාවෙන් බුද්ධ වර්ෂ 440-454 අතර කාලයේ වළගම්බා රජු දවස පොත්වල ලියවීය. වළගම්බා රජු දවස ලේඛනාරූඪ කළේ රජගහ - වේසාලි - පාටලි පුත්‍ර - නගරවල පැවැත් වූ ධර්ම සංගායනාවන් හි දී තෝරා බේරාගෙන සංග්‍රහ කළ ක්‍රිපිටකයයි. ලෝකයේ ප්‍රථම වරට සිංහල රහතුන් විසින් කරන ලද මෙම පොඤ්ඤ සංගීතියෙන් පසුව, බුද්ධ ශ්‍රාවකයන් අතුරෙන් ඉතා උසස් විනය ධරයා වූ උපාලි තෙරුන්ගෙන් පැවත එන්නේ යයි සලකන ථේරවාදී පාලි ක්‍රිපිටකය සියම්, කාම්බෝජ, බුරුම ආදී දකුණු දිග රටවල පැතිර ගියහ.

වම්පා (වියටිනාමය) -

ඉන්දු චීන අර්ධ ද්වීපයේ නැගෙනහිර ප්‍රාන්තයේ දකුණු කොටස වන වත්මන් වියටිනාමය ඇත. අතීතයේ වම්පා නමින් හඳුන්වා ඇත. බුදු සමය ක්‍රි.ව. 3 වැනි සිය වසේදී පමණ මෙහි තහවුරු වන්නට ඇතැයි සිතිය හැකිය. ක්‍රි.ව. 605 දී වම්පා අග නගරය චීනුන් විසින් ආක්‍රමණය කොට බෞද්ධ වස්තූන් චීනයට ගෙනගිය බව චීන ලියවිලි වල සඳහන්ව ඇත. මෙයින් පැහැදිලි වන්නේ ක්‍රි.ව. 7 වන සියවස ට පෙර වර්තමාන වියටි නාමයේ බුදු දහම ප්‍රචලිතව පැවති බවයි. වම්පානි බෞද්ධයන්

පොදු වසයෙන් ආර්ය සම්මිතිය නිකායට අයත් වූ අතර සර්වාස්ති නිකායේ ස්වල්ප දෙනකු ද සිටි බවයි. ක්‍රි.ව. 8 වැනි සියවසේ ශිලා ලේඛනයකින් පෙනී යන්නේ වම්පානි මහායාන බුදු දහම බලවත්ව පැවැති බවත්, සමහර රජවරුන්ගේ ද ආශීර්වාදය ලද බවත්ය. පසු කාලයක දී මහායානයෙන් කැඩී ආ තන්ත්‍රයානය ද එහි වූ බව පැහැදිලිය.

ක්‍රි.ව. 15 වන සියවසේදී උතුරේ අන්තම්වරුන් විසින් රට අල්ලා ගන්නාතෙක් මහායාන ස්වරූපයේ බුද්ධාගම වම්පානි (වියට්නාමයේ) ජීවමාන බලවේගයක් විය. පසුව වම්පානි පැරණි ආගම වෙනුවට චීන ස්වරූපයෙන් යුත් බුදු සමය එහි බලපවත්වා ඇත.

වියට්නාම ජාතික භික්ෂු ඉන්දුවන්ද -

වියට්නාම ජාතික ඉන්දුවන්ද භික්ෂුන් වහන්සේ වසර කීපයකට පෙර ලංකාවට වැඩමවා, කෝට්ටේ සිරි ජයවර්ධනාරාමයේ වැඩ සිටිමින් සිංහල භාෂාව කියවීමටද පාළිභාෂාවද හදාරා ඇත. බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය මගින් මුද්‍රිත බුද්ධජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ සමූහය පරිශීලනය කළ මෙම හමුදුරුවෝ පාලියෙන් ඇති ත්‍රිපිටකය සිංහලෙන් හදාරා වියට්නාමී භාසාවට පරිවර්තනය කර ඇත. වියට්නාම ඉතිහාසය දෙසත් ත්‍රිපිටකයේ ඉතිහාසය දෙසත් බැලූ විට එය ඉතා වැදගත් ප්‍රාතිභාර්යමය කටයුත්තකි. මුළු ථේරවාදී ත්‍රිපිටකයම වියට්නාම බසට පරිවර්තනය කිරීම උන්වහන්සේගේ උත්සාහයයි. බලාපොරොත්තුවයි. එය එසේ වූ විට එය වර්තමාන වියට් නාමයේ සමාක් දෘෂ්ටිය ථේරවාදී ත්‍රිපිටකය ප්‍රචලිත වී ථේරවාදී බෞද්ධයන් ඇති වීමට හේතුවක් වනු ඇත. ඒ අනුව වියට්නාම දේශයට ථේරවාදී ත්‍රිපිටකය ගෙන ගිය ධර්මදූතයා ඉන්දුවන්ද භික්ෂුව වසයෙන් වියට්නාම ඉතිහාසයේත් ලංකා ඉතිහාසයේත් ඉතිහාස ගතවනු නියතය.

උන්වහන්සේ ගේ චේතනාව උදාරතරය. අප්‍රතිහත ධෛර්යය විශ්මය ජනකය. උන්වහන්සේගේ මෙම සත් ක්‍රියාවට ලංකාවේත් - වියට්නාමයේත් බෞද්ධයෝ සහයෝගය දැක්විය යුතුය. වියට්නාමයට ථේරවාදය ගෙනයන ධර්ම දූතයා උන්වහන්සේ වන බැවිනි.

උන්වහන්සේ ඉටාගත් කාර්යය නිරූපිතව ඉටු කරන්නට ආරෝග්‍ය සුවයත්, ආර්ථික සම්පතත් ලැබේවායි ! ඉති සිතින් පත්මිහ.

කිරම විමලජෝති ස්ථවිර
අධ්‍යක්ෂ
බෞද්ධ සංස්කෘතික මධ්‍යස්ථානය
නැදිමාල
දෙහිවල
2550 නිකිණි මස

LỜI TỰA

(Lời dịch Việt của bản tiếng Sinhala)

Đức Phật của chúng ta sau khi trải qua vô số kiếp thực hành các pháp toàn hảo và lần lượt tiếp nhận sự thọ ký của hai mươi bốn vị Phật tiền nhiệm rồi đã chứng quả Toàn Giác vào năm 623 trước Tây Lịch. Ngài đã thuyết giảng bài Pháp đầu tiên, tức là bài Kinh Chuyển Pháp Luân, ở tại Migadāya thành Bārāṇasī. Lời giảng dạy của đức Phật được biết đến với nhiều tên gọi: Giáo Pháp, Chánh Pháp, Pháp và Luật, Phạm Hạnh là một số tên gọi đã được nói đến. Đức Phật đã nói với vị trưởng lão Ānanda rằng: “Sau khi ta Niết Bàn, chính các Pháp và Luật đã được ta giảng dạy sẽ là thầy của các người.” Điều ấy có nghĩa là Giáo Pháp của đức Phật sẽ là kim chỉ nam cho các vị tỳ khuru tu tập. Tuy nhiên, ngay sau sự ra đi của đức Phật vị tỳ khuru tên Subhadda đã có quan điểm rằng: “Bởi vì đức Phật đã không còn, các đệ tử của Ngài có thể sống cuộc sống theo như ước muốn của mình.” Và còn có những vị tỳ khuru khác như Devadatta, Sunakkhatta, Aritṭha ngay lúc đức Phật còn tại tiền cũng đã có các suy nghĩ như vị tỳ khuru Subhadda.

Tuy nhiên, khi vấn đề liên quan đến Giáo Pháp của đấng Toàn Giác vừa mới nảy sinh, các vị A-la-hán hộ trì Giáo Pháp như Ngài Mahā Kassapa và Ngài Upāli đã nghĩ đến sự cần thiết của việc bảo vệ tính chất thuần khiết của Giáo Pháp. Do đó, vào ngày thứ hai của tháng thứ tư sau khi đức Phật Niết Bàn, cuộc Kết Tập lần thứ nhất đã được thực hiện với sự tham dự của năm trăm vị A-la-hán tại hang động Sattapaṇṇī dưới sự bảo trợ của đức vua Ajātasattu (A-xà-thê). Cuộc Kết Tập Giáo Pháp được tiến hành bởi các vị tỳ khuru Mahā-kassapa, Ānanda, Upāli, và các vị Thánh A-la-hán khác đã là nền tảng cho các cuộc kết tập về sau. Chú Giải đề cập rằng cuộc Kết Tập Giáo Pháp này đã được tất cả các vị tỳ khuru thừa nhận. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhất này còn được gọi là Cuộc Kết Tập về Luật của năm trăm vị vì có liên quan đến các điều học nhỏ nhất và ít quan trọng (khuddānukhuddakasikkhā). Giáo Pháp của đức Phật đã được phân chia thành Tạng (Piṭaka) trong cuộc kết tập này.

Cuộc Kết Tập lần thứ nhì đã được tổ chức vào khoảng một trăm năm sau lần thứ nhất vào thời trị vì của đức vua Kālasoka. Cuộc kết tập này dựa trên nền tảng của “Mười sự việc không được phép.” Các vị tỳ khuru xứ Vajjī đã ra sức vận động để hợp thức hóa mười sự việc

xét ra có bản chất không đúng với Luật. Cuộc Kết Tập lần thứ nhì đã được tiến hành bằng hình thức hội thảo giữa các vị tỳ khưu A-la-hán Sabbakāmi, Revata, Sālha, Ujjasobhita, Vāsabhagāmika, Sambhūta Sānavāsī, Yasa Kākaṇḍakaputta, và Sumana. Bảy trăm vị A-la-hán đã tham dự cuộc Kết Tập này. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhì này còn được gọi là Cuộc Kết Tập về Luật của bảy trăm vị. Trong cuộc Kết Tập này, hai chương về Kết Tập ở Cullavagga (Luật Tiểu Phẩm), bài kinh Muṇḍarājasutta, Serissaka Vimānakathā Uttaravāda, Petavatthu, v.v... đã được công nhận vào Chánh Tạng Pāli.

Do sự xuất hiện của nhiều bộ phái, tính chất đúng đắn về giáo lý và sở hành của các bộ phái chính bị suy giảm, các vị tỳ khưu chân chánh đều lui vào rừng ở ẩn. Nhằm bảo vệ phẩm chất của Giáo Pháp đức Phật trong tình trạng này, vào khoảng hai trăm ba mươi năm sau thời kỳ đức Phật Niết Bàn cuộc Kết Tập lần thứ ba đã được tổ chức ở tại Āsokārāma do đức vua Asoka. Cuộc Kết Tập này đã được tiến hành bởi vị tỳ khưu A-la-hán Moggaliputta Tissa cùng với một ngàn vị A-la-hán. Đặc biệt bộ Kathāvattupakaraṇa đã được trùng tụng nhằm chỉnh đốn những sai lầm đang được thực hành bởi các bộ phái. Cuộc Kết Tập này đã hoàn tất sau chín tháng và đã được gọi là cuộc Kết Tập của một ngàn vị.

Sau cuộc Kết Tập lần thứ nhất, Tạng Luật đã được duy trì do các vị tỳ khưu thuộc nhóm của vị Thánh A-la-hán Upāli, Tạng Kinh gồm có Trường Bộ do nhóm của ngài Ānanda, Trung Bộ do nhóm của ngài Sāriputta, Tương Ưng do nhóm của ngài Kassapa, Tăng Chi do nhóm của ngài Anuruddha, và Tạng Vi Diệu Pháp do nhóm của ngài Sāriputta .

Sự thành lập các nhóm trì tụng (bhāṇaka):

Sau Cuộc Kết Tập lần thứ nhất, Giáo Pháp đã được phân chia thành nhiều phần và các phần chính yếu đã được giao cho các vị tỳ khưu tinh thông về lãnh vực ấy có nhiệm vụ duy trì và phổ biến. Một số nhóm trì tụng chính là nhóm Trì Tụng Trường Bộ (Dīghabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Trung Bộ (Majjhimbhāṇaka), nhóm Trì Tụng Tương Ưng (Saṃyuttabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Tăng Chi (Aṅguttarabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Kinh Bốn Sanh (Jātakabhāṇaka), nhóm Trì Tụng Kinh Pháp Cú (Dhammapadabhāṇaka), nhóm Trì Tụng hai Bộ Luật (Ubhato Vibhaṅgabhāṇaka), nhóm Trì Tụng bộ Đại Sử về Thánh Nhân (Mahā Ariyaṃsa), v.v... Các vị đệ tử này đã làm phong phú và gìn giữ Giáo Pháp bằng phương tiện trùng tụng bằng trí nhớ. Nhóm cuối cùng của các vị trì tụng này đã sống tại Sri Lanka. Sau cuộc Kết Tập lần

thứ ba, Giáo Pháp của đức Phật đã được truyền sang Sri Lanka do công của Trưởng Lão Mahinda là vị đệ tử của ngài tỳ khưu A-la-hán Moggaliputta Tissa.

Theravāda: Ý nghĩa của từ “Thera” là “Trưởng Lão.” Các thành viên của Theravāda là các vị trưởng lão. Các vị tỳ khưu Mahākassapa, Upāli, Yasa, v.v... đã tham dự cuộc Kết Tập Giáo Pháp lần thứ nhất và thứ nhì đã trùng tụng Chánh Tạng, và các lời trùng tụng ấy được gọi là Theravāda. Sớ giải tên Sāratthadīpanī Tīkā có đề cập rằng: “Sabbam theravādanti dve saṅgitiyo āruḥhā pāliyetvetha theravādo ti veditabbā. Sā hi mahākassapapabhutīnaṃ mahātherānaṃ vādattā theravādo ti vuccati.” Các vị Theravāda còn được gọi là Therika (thuộc về các vị Trưởng Lão). Các vị này sống chủ yếu ở Magadhya và Ujjayini. Trong số các vị này, nhóm Ujjayini đã đến Sri Lanka. Các vị trưởng thượng “Porāṇa” của Giáo Hội Theravāda là những vị thầy lỗi lạc và đã đóng vai trò vô cùng quan trọng trong việc thành lập Giáo Hội Theravāda.

Sau cuộc Kết Tập lần thứ ba, ngài tỳ khưu Mahinda đã đem Tam Tạng của Theravāda đến xứ sở Sri Lanka và đã chuyển hóa được rất đông người xuất gia theo Phật Giáo. Các vị ấy đã học tập Tam Tạng và đã viết Chú Giải bằng tiếng Sinhala. Cuộc Kết Tập Giáo Pháp đầu tiên ở Sri Lanka đã được thực hiện bởi vị tỳ khưu A-la-hán Ariṭṭha trước đây là vị quan đại thần của đức vua Devānampiya Tissa (247-207 trước Tây Lịch). Đã có sáu mươi ngàn vị A-la-hán tham dự. Tỳ khưu Ariṭṭha chính là vị đệ tử đầu tiên của ngài Mahinda. Cuộc Kết Tập đã được tổ chức tại tu viện Thūpārāma ở Anurādhapura.

Tu viện Mahā Vihāra đã được xây dựng cho ngài Mahinda và đã có một vị trí vô cùng lớn lao và quan trọng đối với Giáo Hội Theravāda. Lúc bấy giờ đã xảy ra nhiều sự kiện có liên quan đến lời Giáo Huấn của đức Phật, sự kiện Lokuttaravāda là một. Mặc dầu có nhiều khó khăn phải đối phó nhưng các vị tỳ khưu ở Mahā Vihāra đã bảo vệ được sự thuần khiết của Giáo Pháp và đã được khắp nơi biết tiếng. Do đó, nhiều người ngoại quốc đã đến Sri Lanka để tiếp thu Phật Giáo, trong đó có Visākha, Pītimalla, Buddhaghosa, v.v...

Sự Kết Tập thành sách:

Tam Tạng Giáo Pháp do Ngài Mahinda đem đến và giảng dạy cho các vị tỳ khưu ở Mahā Vihāra đã được duy trì bằng trí nhớ trong bốn trăm năm. Vào thời trị vì của đức vua Vaḷagamba (440-454 theo Phật Lịch), Tam Tạng đã được ghi lại thành các tập sách. Sau đó, Tam Tạng Pāli này đã được truyền sang các nước như là Thái Lan, Cambodia, và Miến Điện.

Champa (Việt Nam):

Được biết Champa là vùng đất ở về phía đông nam của bán đảo Đông Dương, hiện nay là Việt Nam. Điều được phỏng đoán là triết học Phật Giáo đã được thiết lập tại xứ này vào khoảng thế kỷ thứ 3 sau Tây Lịch. Vào khoảng năm 605 sau Tây Lịch, thủ đô Champa đã bị chiếm đóng bởi người Trung Quốc và họ đã du nhập Phật Giáo vào Trung Quốc; điều này được ghi lại trong văn kiện của Trung Quốc. Điều rõ rệt là Phật Giáo đã được phổ biến tại Việt Nam trước thế kỷ thứ bảy sau Tây Lịch và Phật Giáo Champa là chánh yếu và được liệt kê vào bộ phái Arya Sammiti là một nhóm nhỏ thuộc bộ phái Sravasti. Tư liệu của thế kỷ thứ tám sau Tây Lịch được ghi lại trên bia đá chứng tỏ rằng Phật Giáo Mahāyāna đã hiện diện ở Việt Nam và Tantrayāna phát xuất từ Mahāyāna cũng có mặt.

Vào thế kỷ thứ 15 sau Tây Lịch, người Annam ở phía bắc đã kiểm soát xứ sở và Phật Giáo mang đặc điểm của Mahāyāna đã có sự tác động. Về sau, Phật Giáo mang đặc điểm của Trung Quốc đã tác động đến xứ sở này thay vì Phật Giáo Champa trước đây.

Vị tỳ khưu Indacanda người Việt Nam đã đến Sri Lanka trong những năm gần đây và đang ngụ tại tu viện Sri Jayawardhanaramaya khu vực Kotte. Vị này đã học Pāli và đã sử dụng Tam Tạng Pāli ấn bản Buddha Jayanti do Buddhist Cultural Centre ấn hành. Vị này đã học Tam Tạng và sau đó dịch sang tiếng Việt Nam. Khi xem xét đến lịch sử của nước Việt Nam và lịch sử của Tam Tạng, chúng tôi nhận thấy rằng sự nỗ lực và ước nguyện thực hiện Tam Tạng Song Ngữ của vị này thật là phi thường. Nếu việc làm ấy được thành tựu thì sự hiểu biết về Tam Tạng của Theravāda ở Việt Nam sẽ được phổ biến và Phật Giáo Theravāda ở Việt Nam sẽ thêm phần phát triển. Khi ấy, vị tỳ khưu Indacanda sẽ là người sứ giả có công đóng góp cho sự hoằng Pháp của Phật Giáo Theravāda ở Việt Nam và điều này sẽ được ghi nhận bởi lịch sử của hai nước, Việt Nam cũng như của Sri Lanka.

Ý định của vị tỳ khưu này thật lớn lao, và sự nỗ lực của vị này thật đáng khâm phục. Chư Phật tử sống ở Sri Lanka và Việt Nam hãy nên hỗ trợ tỳ khưu Indacanda trong công việc dẫn thân này.

Chúng tôi phúc chúc cho tỳ khưu Indacanda được sức khỏe, sống lâu, và đạt đến sự thành công đối với điều ước nguyện của mình.

Venerable Kirama Wimalajothi

Giám Đốc Buddhist Cultural Centre

Nedimala, Dehiwala, Sri Lanka

Tháng Nikini 2550.

Ministry of Religious Affairs

--ooOoo--

Ngày 24 tháng 05 năm 2006

Xác nhận rằng Tam Tạng song ngữ Pali và Sinhala ấn tống vào dịp lễ kỷ niệm Buddha Jayanthi lần thứ 2550 là chính xác về phần Pali văn. Phần Pali văn được phiên âm sang mẫu tự Roman có giá trị tương đương về nội dung so với văn bản gốc bằng mẫu tự Sinhala.

B. N. Jinasena
Thư Ký
Chánh văn phòng

Địa Chi: 115 Wijerama Mawatha, Colombo 07, Sri Lanka

Office: 94-11-2690896

Fax: 94-11-2690897

Deputy Minister: 94-11-5375128, 94-11-2690898

Secretary: 94-11-2690736

THÀNH PHẦN NHÂN SỰ:

CỐ VẤN DANH DỰ:

Ven. Devahandiye Paññāsekara Nāyaka Mahāthera
President of the Thimbirigasyaya Religious Association
“Sasana Arakshaka Mandalaya”
Tu Viện Trưởng Tu Viện Sri Jayawardhanaramaya Colombo

CỐ VẤN THỰC HIỆN:

Ven. Kirama Wimalajothi Nāyaka Mahāthera
Giám Đốc nhà xuất bản Buddhist Cultural Centre

CỐ VẤN PHIÊN DỊCH:

Ven. Kadurupokune Nandaratana Mahāthera
Cựu Giảng Viên Đại Học Phật Học Anurādhapura - Sri Lanka
Hiệu Trưởng Trường Siri Nandana Tipitaka Dhammāyatana
Malegoda, Payāgala - Sri Lanka

CỐ VẤN VI TÍNH:

Ven. Mettāvihārī (Đan Mạch)
Ban điều hành Mettānet Foundation

ĐIỀU HÀNH TỔNG QUÁT:

Tỳ Khuu Indacanda

PHỤ TRÁCH PHIÊN ÂM & PHIÊN DỊCH:

- Tỳ Khuu Indacanda (Trưởng Đình Dững)

PHỤ TRÁCH VI TÍNH:

- Tỳ Khuu Đức Hiền (Nguyễn Đăng Khoa)

PHỤ TRÁCH IN ẤN & PHÁT HÀNH:

- Tỳ Khuu Tâm Đăng

TIPITAKAPĀḲI - TAM TẠNG PĀḲI

Piṭaka	Tạng	Tên PāḲi	Tựa Việt Ngữ	Số tt.
V I N A Y A	L U Ậ T	PārājikapāḲi	Phân Tích Giới Tỳ Khuru I	01
		PācittiyapāḲi bhikkhu	Phân Tích Giới Tỳ Khuru II	02
		PācittiyapāḲi bhikkhunī	Phân Tích Giới Tỳ Khuru Ni	03
		MahāvaggapāḲi I	Đại Phẩm I	04
		MahāvaggapāḲi II	Đại Phẩm II	05
		CullavaggapāḲi I	Tiểu Phẩm I	06
		CullavaggapāḲi II	Tiểu Phẩm II	07
		ParivārapāḲi I	Tập Yếu I	08
		ParivārapāḲi II	Tập Yếu II	09
S U T T A N T A	K I N H	Dīghanikāya I	Trường Bộ I	10
		Dīghanikāya II	Trường Bộ II	11
		Dīghanikāya III	Trường Bộ III	12
		Majjhimanikāya I	Trung Bộ I	13
		Majjhimanikāya II	Trung Bộ II	14
		Majjhimanikāya III	Trung Bộ III	15
		Saṃyuttanikāya I	Tương Ứng Bộ I	16
		Saṃyuttanikāya II	Tương Ứng Bộ II	17
		Saṃyuttanikāya III	Tương Ứng Bộ III	18
		Saṃyuttanikāya IV	Tương Ứng Bộ IV	19
		Saṃyuttanikāya V (1)	Tương Ứng Bộ V (1)	20
		Saṃyuttanikāya V (2)	Tương Ứng Bộ V (2)	21
		Āṅguttaranikāya I	Tăng Chi Bộ I	22
		Āṅguttaranikāya II	Tăng Chi Bộ II	23
		Āṅguttaranikāya III	Tăng Chi Bộ III	24
		Āṅguttaranikāya IV	Tăng Chi Bộ IV	25
		Āṅguttaranikāya V	Tăng Chi Bộ V	26
		Āṅguttaranikāya VI	Tăng Chi Bộ VI	27

Piṭaka	Tạng	Tên Pāḷi	Tựa Việt Ngữ	Số tt.	
S U T T A N T A	K I N H	K Khuddakapāṭha	Tiểu Tụng	28	
		H Dhammapadapāḷi	Pháp Cú	-	
		U Udānapāḷi	Phật Tự Thuyết	-	
		D Itivuttakapāḷi	Phật Thuyết Như Vậy	-	
		D Suttanipāṭapāḷi	Kinh Tập	29	
		A Vimānavatthupāḷi	Chuyện Thiên Cung	30	
		K Petavatthupāḷi	Chuyện Nga Quỷ	-	
		A Theragathāpāḷi	Trưởng Lão Kệ	31	
		N Therīgāthāpāḷi	Trưởng Lão Ni Kệ	-	
		I Jātakapāḷi I	Bốn Sanh I	32	
		K Jātakapāḷi II	Bốn Sanh II	33	
		Ā Jātakapāḷi III	Bốn Sanh III	34	
		Y Mahānidādesapāḷi	(chưa dịch)	35	
		A Cullanidādesapāḷi	(chưa dịch)	36	
			Paṭisambhidāmagga I	Phân Tích Đạo I	37
		*	Paṭisambhidāmagga II	Phân Tích Đạo II	38
			Apadānapāḷi I	Thánh Nhân Ký Sự I	39
		T	Apadānapāḷi II	Thánh Nhân Ký Sự II	40
		I	Apadānapāḷi III	Thánh Nhân Ký Sự III	41
		Ē	Buddhavamsapāḷi	Phật Sử	42
		U	Cariyāpiṭakapāḷi	Hạnh Tạng	-
	Nettipakaraṇa	(chưa dịch)	43		
B	Peṭakopadesa	(chưa dịch)	44		
Ō	Milindapañhāpāḷi	Mi Tiên Vấn Đáp	45		
A B H I D H A M M A	V I D Ē U P H Á P	Dhammasaṅganipakaraṇa	Bộ Pháp Tụ	46	
		Vibhaṅgapakaraṇa I	Bộ Phân Tích I	47	
		Vibhaṅgapakaraṇa II	Bộ Phân Tích II	48	
		Kathāvatthu I	Bộ Ngữ Tông I	49	
		Kathāvatthu II	Bộ Ngữ Tông II	50	
		Kathāvatthu III	Bộ Ngữ Tông III	51	
		Dhātukathā	Bộ Chất Ngữ	-	
		Puggalapaññattipāḷi	Bộ Nhân Chế Định	52	
		Yamakapakaraṇa I	Bộ Song Đối I	53	
		Yamakapakaraṇa II	Bộ Song Đối II	54	
		Yamakapakaraṇa III	Bộ Song Đối III	55	
		Patthānapakaraṇa I	Bộ Vị Trí I	56	
Patthānapakaraṇa II	Bộ Vị Trí II	57			
Patthānapakaraṇa III	Bộ Vị Trí III	58			

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

THERAGĀTHĀPĀḶI

TẶNG KINH - TIỂU BỘ

TRƯỞNG LÃO KỆ

Tāni ca sutte otāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni sutte ceva otaranti vinaye ca sandissanti, niṭṭham ettha gantabbaṃ: ‘Addhā idaṃ tassa bhagavato vacanaṃ, tassa ca therassa suggahita’ṭi.

(Dīghanikāya II, Mahāparinibbānasutta).

Các điều ấy (những lời đã được nghe thuyết giảng) cần được đối chiếu ở Kinh, cần được xem xét ở Luật, và chỉ khi nào chúng hiện diện ở Kinh và được thấy ở Luật, thời điều kết luận có thể rút ra ở đây là: “Điều này chắc chắn là lời giảng dạy của đức Thế Tôn và đã được vị trưởng lão ấy tiếp thu đúng đắn.

(Trường Bộ II, Kinh Đại Bát-Niết-Bàn).

LỜI GIỚI THIỆU

Theragāthāpāli là tập thứ tám thuộc *Suttantānikāya* - Tạng Kinh, *Khuddakanikāya* - Tiểu Bộ. Nội dung gồm có các kệ ngôn đã được các vị tỳ khưu trưởng lão thốt lên. Được biết *Theragāthāpāli* đã được sưu tập vào thời kỳ kết tập lần thứ nhất (ThagA. i, 2). Chúng tôi đề nghị tựa đề tiếng Việt cho tập Kinh này là *Trưởng Lão Kệ*.

Chú giải của tập Kinh *Theragāthāpāli* - *Trưởng Lão Kệ* có tên là *Paramatthadīpanī* tập V, ngoài ra còn có tên gọi khác là *Theragāthā-Atthakathā* và *Theragāthāvaṇṇanā*. Chú Giải Sư là Ngài Dhammapāla sống ở thế kỷ thứ 5 theo Tây Lịch và là người đã kế tục công việc của Chú Giải Sư Buddhaghosa. Ngài Dhammapāla đã thực hiện các bộ Chú Giải cho các tập Kinh thuộc Tiểu Bộ là: *Itivuttaka*, *Theragāthā*, *Therīgāthā*, *Udāna*, *Vimānavatthu*, *Petavatthu*, *Cariyāpiṭaka*, và *Nettipakaraṇa*. Thêm vào đó, Ngài còn là tác giả của các tài liệu Phụ Chú Giải có tên như sau: *Paramatthamañjūsā*, *Dīghanikāyaṭikā*, *Majjhimanikāyaṭikā*, *Samyuttanikāyaṭikā*, *Jatakattthakathāṭikā*, *Buddhavamsatthakathāṭikā*, và *Nettipakaraṇaṭikā* (Somapala Jayawardhana, *Handbook of Pali Literature*, trang 48). Ngài Dhammapāla đã thực hiện Chú Giải này trong lúc ngụ tại tu viện Badaratitthavihāra (ThagA. iii, 210). Chú Giải ghi lại sơ lược tiểu sử của từng vị trưởng lão và còn chỉ ra phần trích dẫn liên quan đến vị ấy, nếu có, từ bộ Kinh *Apadāna* - *Thánh Nhân Ký Sự*. Tiếp theo đó là lời giải thích ý nghĩa của một số từ đã được chọn lọc.

Tập Kinh *Theragāthāpāli* - *Trưởng Lão Kệ* được phân chia thành *nipāta*, được dịch là Nhóm. Tên gọi của Nhóm được căn cứ vào số lượng kệ ngôn: Nhóm Một có 1 kệ ngôn, Nhóm Hai có 2 kệ ngôn, và cứ thế cho đến Nhóm Mười Bốn có 14 kệ ngôn, rồi Nhóm Mười Sáu có 16 kệ ngôn (không có nhóm 15 kệ ngôn), ở các Nhóm còn lại số lượng kệ ngôn chỉ có tính cách gộp chung: Nhóm Hai Mười có số lượng kệ ngôn từ 21 đến 29 câu, tương tự như vậy đối với các Nhóm Ba Mười, Nhóm Bốn Mười, Nhóm Năm Mười, Nhóm Sáu Mười, và Nhóm Lớn có 72 kệ ngôn; tổng cộng là 21 nhóm. Số lượng các kệ ngôn ở văn bản *Pali-Sinhala* được ghi nhận là 1291, và tổng số các vị trưởng lão là 264 vị.

Về nội dung, ngoài các kệ ngôn do đích thân các vị tỳ khưu đã nói lên, tập Kinh *Theragāthāpāli* - *Trưởng Lão Kệ* còn có một số kệ ngôn được xác định là lời của đức Phật, lời của Ma Vương (*Māra*), lời của Thiên chủ

Sakka, lời của một số Thiên nhân, lời của vị Bà-la-môn, lời của người cha, lời của người mẹ, lời của vị nam cư sĩ, v.v... Có một số trường hợp vị trưởng lão chỉ lặp lại lời của người khác, nhưng những lời đó được xem như là lời nói của vị ấy. Ngoài ra còn có một số kệ ngôn của các vị Trưởng Lão đã tham gia cuộc kết tập thêm vào để giải thích hoặc kết luận sự việc.

Điểm đáng được lưu ý ở đây là một số vị trưởng lão có tên khác nhau đã nói lên những kệ ngôn giống nhau: Ví dụ như câu kệ của vị Lomasakaṅgiya (27) giống câu kệ của vị Mātāṅgaputta (233); câu kệ của vị Gabbharatīriya (31) giống câu kệ của vị Yasoja (244); câu kệ của vị Tissa (39) và câu kệ của vị Vaḍḍhamāna (40) giống hai câu kệ của vị Mahāmoggallāna (1173, 1174); câu kệ của vị Vacchapāla (71) giống câu kệ của vị Visākhapañcālaputta (210); câu kệ của vị Piṇḍolabhāradvāja (124) tương tự câu kệ của vị Mahākaccāyana (495) và giống câu kệ của vị Mahākassapa (1058); câu kệ của vị Paccaya (224) giống câu kệ của vị Mudita (314); hai câu kệ của vị Nāgasamāla (269, 270) giống hai câu kệ của các vị Bhagu (273, 274), Rājadatta (318, 319), Sappadāsa (409, 410), và Sundarasamudda (464, 465); ba câu kệ của vị Bakkula (225-227) giống ba câu kệ của vị Hārīta (261-263); hai câu kệ của vị Vakkali (350, 351) giống hai câu kệ của vị (435, 436); các câu kệ của vị Raṭṭhapāla (769-775) tương đương với các câu kệ của vị Ānanda (1019-1025) và giống các câu kệ của vị Mahāmoggallāna (1162-1168), v.v...

Ngược lại, cũng có trường hợp hai hay ba vị trưởng lão có cùng một tên, hoặc chỉ là một vị, đã có những kệ ngôn khác nhau được xếp vào các nhóm khác nhau: Ví dụ như trưởng lão Khadiravaniyarevata ở Nhóm Một (kệ ngôn 42) và ở Nhóm Mười Bốn (các kệ ngôn 645-658), trưởng lão Kimbila ở Nhóm Một (118) và ở Nhóm Hai (155-156), trưởng lão Māluṅkyaputta ở Nhóm Sáu (399-404) và ở Nhóm Hai Mười (794-817), trưởng lão Pārāsariya ở Nhóm Một (116) và hai lần ở Nhóm Hai Mười (726-746 và 920-948), trưởng lão Puṇṇamāsa ở Nhóm Một (10) và ở Nhóm Hai (171-172), trưởng lão Vanavaccha hai lần ở Nhóm Một (13 và 113), trưởng lão Adhimutta ở Nhóm Một (114) và ở Nhóm Hai Mười (705-725). Nếu các trường hợp đó không phải là hai hay ba vị trưởng lão có trùng tên mà chỉ là một vị, phải chăng tổng số các vị trưởng lão đã được liệt kê chỉ còn 257 vị, thay vì 264.

Thêm nữa, có một số kệ ngôn cũng đã được ghi lại ở các văn bản khác của Tam Tạng: Ví dụ như các câu kệ 640-644 của trưởng lão Soṇa Koḷivisa cũng được ghi lại ở *Mahāvagga* của Tạng Luật; các câu kệ 886-870 của trưởng lão Aṅgulimāla cũng được ghi lại ở *Majjhimanikāya* bài Kinh 86, *Aṅgulimālasuttaṃ*; các câu kệ 776-788 trưởng lão Raṭṭhapāla cũng được ghi lại ở bài Kinh 82, *Raṭṭhapālasuttaṃ*; hoặc có một số kệ ngôn cũng được tìm thấy ở các bản Kinh khác như *Dhammapadapāḷi - Pháp Cú*, *Suttanipātapāḷi - Kinh Tập*, v.v...

Về hình thức, tập Kinh *Theragāthāpāli* - *Trường Lão Kệ* được viết theo thể kệ thơ (*gāthā*), mỗi kệ ngôn gồm có bốn *pāda* được trình bày thành hai dòng. Đa số các kệ ngôn của tập Kinh này làm theo thể thông dụng thường gặp gồm có tám âm cho mỗi *pāda*, tuy nhiên các thể khác phức tạp hơn cũng được tìm thấy. Trong đa số trường hợp, hai dòng kệ ngôn gồm bốn *pāda* là được hoàn chỉnh về ý nghĩa, nhưng cũng có một vài trường hợp ý nghĩa được nối từ kệ ngôn này sang kệ ngôn khác; trong trường hợp như vậy, chúng tôi sử dụng dấu ba chấm (...) ở cuối kệ ngôn trước và ở đầu kệ ngôn sau để báo hiệu sự tiếp nối.

Văn bản *Pāli Roman* trình bày ở đây đã được phiên âm lại từ văn bản *Pāli* - *Sinhala*, ấn bản *Buddha Jayanti Tripitaka Series* của nước quốc giáo Sri Lanka. Nhân đây, chúng tôi cũng xin thành tâm tán dương công đức của Ven. Mettāvihārī đã hoan hỷ cho phép chúng tôi sử dụng văn bản đã được phiên âm sẵn đang phổ biến trên mạng *internet*. Điểm đóng góp của chúng tôi trong việc thực hiện văn bản *Pāli Roman* này là những điểm khác biệt về văn tự ở Tam Tạng của các nước Thái Lan, Miến Điện, và Anh Quốc được ghi ở phần cước chú đã được so sánh kiểm tra lại, đồng thời đã bổ sung thêm một số điểm khác biệt đã phát hiện được trong lúc so sánh các văn bản với nhau.

Về phương diện dịch thuật và trình bày văn bản tiếng Việt, chúng tôi đã ghi nghĩa Việt của các kệ ngôn bằng văn xuôi nhằm diễn tả trọn vẹn ý nghĩa của văn bản gốc. Có một số từ, do việc không tìm ra được nghĩa Việt, như trường hợp tên các loại thảo mộc nên đã được giữ nguyên từ *Pāli*. Về văn phong của lời dịch, chúng tôi chủ trương ghi lại lời tiếng Việt sát theo văn bản gốc và cố gắng không bỏ sót từ nào không dịch. Lời văn tiếng Việt của chúng tôi có chứa đựng những mẫu chốt giúp cho những ai có ý thích nghiên cứu *Pāli* thấy ra được cấu trúc của loại ngôn ngữ này, đồng thời tạo sự thuận tiện cho công việc hiệu đính trong tương lai. Việc làm này của chúng tôi không hẳn đã được hoàn hảo, dấu sao cũng là bước khởi đầu nhằm thúc đẩy phong trào nghiên cứu cổ ngữ Phật Học của người Việt Nam. Tuy nhiên, một số sai sót trong quá trình phiên dịch đương nhiên không thể tránh khỏi, chúng tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm về trình độ yếu kém.

Nhân đây, chúng tôi cũng xin chân thành ghi nhận sự quan tâm chăm sóc trực tiếp hoặc gián tiếp đối với công tác phiên dịch của chúng tôi về phương diện vật thực bồi dưỡng và thuốc men chữa bệnh của các vị hữu ân sau: Thượng Tọa Bửu Hiền - Trụ Trì Chùa Pháp Bảo Mỹ Tho, Nghiên cứu sinh Tiến Sĩ tại Đại Học Peradeniya - Sri Lanka, Cô Phạm Thu Hương (Hồng Kông), Phật tử Hoàng Thị Lựu và gia đình (Đà Nẵng). Công việc soạn thảo này được thông suốt, không bị gián đoạn, chính là nhờ có sự hỗ trợ nhiệt tình và quý báu của quý vị. Thành tâm cầu chúc quý vị luôn giữ vững niềm tin và thành tựu được nhiều kết quả trong công việc tu tập giải thoát.

Một điều thiếu sót lớn nếu không đề cập đến sự nhiệt tình giúp đỡ của Phật tử Nguyễn Tung Thiên và Phật tử Trương Hồng Hạnh đã sắp xếp thời gian để đọc lại bản thảo một cách kỹ lưỡng và đã đóng góp nhiều ý kiến sâu sắc giúp cho chúng tôi tránh được một số điểm vụng về trong việc sử dụng từ ngữ tiếng Việt. Chúng tôi cũng xin thành tâm tùy hỷ và tán dương công đức của các thí chủ đã nhiệt tâm đóng góp tài chánh giúp cho Công Trình Ấn Tống Tam Tạng Song Ngữ Pāli - Việt được tồn tại và phát triển. Mong sao phước báu Pháp thí này luôn dẫn dắt quý vị vào con đường tu tập đúng theo Chánh Pháp, thành tựu Chánh Trí, chứng ngộ Niết Bàn, không còn luân hồi sanh tử nữa.

Nhân đây, cũng xin thành kính tri ân công đức của Ngài Hòa Thượng Ven. Devahandiye Paññāsekara Nāyaka Mahāthera, tu viện trưởng tu viện Sri Jayawardhanaramaya Colombo 8 - Sri Lanka, đã cung cấp trú xứ và các vật dụng cần thiết giúp cho chúng tôi có thể tập trung toàn thời gian cho công việc thực hiện tập Kinh này.

Cuối cùng, ngưỡng mong phước báu phát sanh trong công việc soạn thảo tập Kinh này được thành tựu đến thầy tổ, song thân, và tất cả chúng sanh trong tam giới. Nguyên cho hết thảy đều được an vui, sức khỏe, có trí tuệ, và tinh tấn tu tập ngõ hầu thành đạt cứu cánh giải thoát, chấm dứt khổ đau.

Kính bút,
ngày 12 tháng 10 năm 2011
Tỳ Khưu Indacanda (Trương đình Dũng)

CÁC CHỮ VIẾT TẮT:

Văn Bản Pāli:

Ma.	: Marammachatthasaṅgītiyehi Sodhita Theragāthā (Tạng Miến Điện kỳ kết tập lần thứ 6).
Pa.	: Paramatthadīpanī, Theragāthattakathā.
Pu.	: Atthakathāgatāni - Purātanapāṭhantarāni.
PTS.	: Pali Text Society Edition, Theragāthā, 1883 (Tạng Anh).
Sīmu. 1	: Theragāthā, Dhamayena Mudraṇaya, 1930.
Sīmu. 2	: Theragāthā, Hevāvitāraṇa Mudraṇaya.
Syā.	: Syāma - Tāyyakkhara Theragāthāpāli (Tạng Thái Lan).

Văn Bản Tiếng Việt:

ND	: Chú thích của Người Dịch.
PTS.	: Nhà Xuất Bản Pali Text Society (Anh Quốc).
Sđđ.	: Sách đã dẫn.
ThagA.	: Theragāthattakathā - Chú Giải Theragāthā (PTS.).
TTPV.	: Tam Tạng Pāli - Việt.

MĀU TṬ PĀLI - SINHALA

NGUYÊN ÂM

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඉූ ū එ e ඔ o

PHỤ ÂM

ක ka	ක kha	ග ga	ඔ gha	ච na
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඤ jha	ඤ ña
ට ta	ඨ tha	ඬ da	ඪ dha	ණ na
භ ta	ඵ tha	ඳ da	ධ dha	භ na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa	හ ha	ළ la	ම m
ක ka	ක kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කො ko
ක kha	ක khā	කි khi	කී khī	කු khu	කූ khū	කෙ khe	කො kho
ග ga	ග gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ ge	ගො go

PHỤ ÂM LIÊN KẾT

කක kka	කකඤ ñña	ත්‍ර tra	මඵ mpha
කක kka	ණණ ñha	දද dda	මබ mba
කය kya	කඳව ñca	දධ ddha	මභ mbha
කි kri	කඳඡ ñcha	ද්‍ර dra	මම mma
කව kva	කඳඡ ñja	දව dva	මභ mha
කය khya	කඳකඬ ñjha	ධව dhva	යය, යය yya
කච khva	ටට tta	නන nta	යභ yha
ගග gga	ටධ ttha	ඵඵ ntha	ලල lla
ගඝ gggha	චච dda	ඤ, ඳ nda	ලය lya
චක ñka	චච dda	ඵධ ndha	ලභ lha
ග්‍ර gra	ණණ ñna	නන nna	චය vha
චක ñkha	ණට ñta	නභ nha	සස ssa
චග ñga	ණධ ñtha	පප ppa	සම sma
චඝ ñgha	ණඬ ñda	පඵ ppha	සච sva
චච cca	නන tta	බබ bba	භම hma
චඡ ccha	ඵඵ ttha	බභ bbha	භච hva
ඡඡ jja	ඵඵ tva	බ්‍ර bra	ළභ lha
ඡක jjha		මප mpa	

ඉ- ā ඉ i ඉ ī උ u ඉූ ū ඉ- e ඉ-ූ o

VĀN BĀN ĐÓI CHIẾU
PĀḶI - SINHALA & PĀḶI - ROMAN

නමො නස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස
Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa.

බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

පාණාතිපාතා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Pāṇātipātā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

අදින්නාදානා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Adinnādānā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

කාමෙසුමිච්ඡාවාරා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Kāmesu micchācārā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

මුසාවාදා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Musāvādā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

සුරාමෙරසමජ්ඣපමාදට්ඨානා වෙරමණී සික්ඛාපදං
සමාදියාමි
Surāmerayamajjhapaṃmādaṭṭhānā veramaṇī sikkhāpadaṃ
samādiyāmi.

THELAGĀTHĀPĀLI - TRƯỞNG LÃO KỆ

VISAYASŪCI - MỤC LỤC

1. EKAKANIPĀTO - NHÓM MỘT

PAṬHAMO VAGGO - PHẨM THỨ NHẤT:

1. <i>Subhūtitheragāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão Subhūti			02
2. <i>Mahākoṭṭhitattheragāthā</i> - " "	Mahākoṭṭhita		02
3. <i>Kaṅkhārevatattheragāthā</i> - " "	Kaṅkhārevata		04
4. <i>Puṇṇattheragāthā</i> - " "	Puṇṇa		04
5. <i>Dabbattheragāthā</i> - " "	Dabba		04
6. <i>Sītavanīyattheragāthā</i> - " "	Sītavaniya		04
7. <i>Bhalliyattheragāthā</i> - " "	Bhalliya		04
8. <i>Vīrattheragāthā</i> - " "	Vīra		06
9. <i>Piḷindavacchattheragāthā</i> - " "	Piḷindavaccha		06
10. <i>Puṇṇamāsattheragāthā</i> - " "	Puṇṇamāsa		06
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây			06

DUTIYAVAGGO - PHẨM THỨ NHÌ:

11. <i>Cūlavacchattheragāthā</i> - " "	Cūlavaccha		06
12. <i>Mahāvacchattheragāthā</i> - " "	Mahāvaccha		08
13. <i>Vanavacchattheragāthā</i> - " "	Vanavaccha		08
14. <i>Vanavacchattherasāmaṇeragāthā</i> - " "	Sa-di Vanavaccha		08
15. <i>Kuṇḍadhānattheragāthā</i> - " "	Kuṇḍadhāna		08
16. <i>Bellaṭṭhisīsatttheragāthā</i> - " "	Bellaṭṭhisīsa		08
17. <i>Dāsakattheragāthā</i> - " "	Dāsaka		10
18. <i>Sigālapitutttheragāthā</i> - " "	Sigālapitu		10
19. <i>Kuṇḍalattheragāthā</i> - " "	Kuṇḍala		10
20. <i>Ajitattheragāthā</i> - " "	Ajita		10
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây			10

TATIYO VAGGO - PHẨM THỨ BA:

21. <i>Nigrodhattheragāthā</i> -	"	"	Nigrodha	12
22. <i>Cittakattheragāthā</i> -	"	"	Cittaka	12
23. <i>Gosālattheragāthā</i> -	"	"	Gosāla	12
24. <i>Sugandhattheragāthā</i> -	"	"	Sugandha	12
25. <i>Nandiyattheragāthā</i> -	"	"	Nandiya	12
26. <i>Ubhayattheragāthā</i> -	"	"	Ubhaya	12
27. <i>Lomasakaṅgiyattheragāthā</i> -	"	"	Lomasakaṅgiya	14
28. <i>Jambugāmikattheragāthā</i> -	"	"	Jambugāmika	14
29. <i>Hāritattheragāthā</i> -	"	"	Hārita	14
30. <i>Uttiyattheragāthā</i> -	"	"	Uttiya	14
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				14

CATUTTHO VAGGO - PHẨM THỨ TƯ:

31. <i>Gabbharatīriyattheragāthā</i> -	"	"	Gabbharatīriya	16
32. <i>Suppiyattheragāthā</i> -	"	"	Suppiya	16
33. <i>Sopākattheragāthā</i> -	"	"	Sopāka	16
34. <i>Posiyattheragāthā</i> -	"	"	Posiya	16
35. <i>Sāmaññakānittheragāthā</i> -	"	"	Sāmaññakāni	16
36. <i>Kumāputtattheragāthā</i> -	"	"	Kumāputta	16
37. <i>Kumāputtasahāyakattheragāthā</i> -				
Kệ ngôn của vị trưởng lão đồng hành với vị Kumāputta				18
38. <i>Gavampatittheragāthā</i> -	"	"	Gavampati	18
39. <i>Tissattheragāthā</i> -	"	"	Tissa	18
40. <i>Vaḍḍhamānattheragāthā</i> -	"	"	Vaḍḍhamāna	18
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				18

PAÑCAMO VAGGO - PHẨM THỨ NĂM:

41. <i>Sirivaḍḍhattheragāthā</i> -	"	"	Sirivaḍḍha	20
42. <i>Khadiravanīyarevatattheragāthā</i> -	"	"	Khadiravanīyarevata	20
43. <i>Sumaṅgalattheragāthā</i> -	"	"	Sumaṅgala	20
44. <i>Sānuttheragāthā</i> -	"	"	Sānu	20
45. <i>Ramaṇīyavihārittheragāthā</i> -	"	"	Ramaṇīyavihārī	20
46. <i>Samiddhittheragāthā</i> -	"	"	Samiddhi	22
47. <i>Ujjayattheragāthā</i> -	"	"	Ujjaya	22
48. <i>Sañjayattheragāthā</i> -	"	"	Sañjaya	22
49. <i>Rāmaṇeyyakattheragāthā</i> -	"	"	Rāmaṇeyyaka	22
50. <i>Vimalattheragāthā</i> -	"	"	Vimala	22
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				22

CHAṬṬHO VAGGO - PHẨM THỨ SÁU:

51. <i>Godhikattheragāthā</i> -	"	"	Godhika	24
52. <i>Subāhuttheragāthā</i> -	"	"	Subāhu	24
53. <i>Valliyattheragāthā</i> -	"	"	Valliya	24
54. <i>Uttiyattheragāthā</i> -	"	"	Uttiya	24
55. <i>Añjanavaniyattheragāthā</i> -	"	"	Añjanavaniya	24
56. <i>Kuṭivihārittheragāthā</i> -	"	"	Kuṭivihārī	24
57. <i>Dutiyakuṭivihārittheragāthā</i> -	"	"	Kuṭivihārī thứ nhì	26
58. <i>Ramaṇiyakuṭikattheragāthā</i> -	"	"	Ramaṇiyakuṭika	26
59. <i>Kosalavihārittheragāthā</i> -	"	"	Kosalavihārī	26
60. <i>Sīvalittheragāthā</i> -	"	"	Sīvali	26
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				26

SATTAMO VAGGO - PHẨM THỨ BẢY:

61. <i>Vappattheragāthā</i> -	"	"	Vappa	28
62. <i>Vajjiputtattheragāthā</i> -	"	"	Vajjiputta	28
63. <i>Pakkhattheragāthā</i> -	"	"	Pakkha	28
64. <i>Vimalakoṇḍaññattheragāthā</i> -	"	"	Vimalakoṇḍañña	28
65. <i>Ukkhepakaṭavacchattheragāthā</i> -	"	"	Ukkhepakaṭavaccha	28
66. <i>Meghiyattheragāthā</i> -	"	"	Meghiya	30
67. <i>Ekadhammasavanīyattheragāthā</i> -			Kệ ngôn của trưởng lão Ekadhammasavanīya	30
68. <i>Ekudānīyattheragāthā</i> -	"	"	Ekudāniya	30
69. <i>Channattheragāthā</i> -	"	"	Channa	30
70. <i>Puṇṇattheragāthā</i> -	"	"	Puṇṇa	30
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				30

AṬṬHAMO VAGGO - PHẨM THỨ TÁM:

71. <i>Vacchapālattheragāthā</i> -	"	"	Vacchapāla	32
72. <i>Ātumattheragāthā</i> -	"	"	Ātuma	32
73. <i>Māṇavattheragāthā</i> -	"	"	Māṇava	32
74. <i>Suyāmattheragāthā</i> -	"	"	Suyāma	32
75. <i>Susāradattheragāthā</i> -	"	"	Susārada	32
76. <i>Piyañjhattheragāthā</i> -	"	"	Piyañjaha	32
77. <i>Hatthārohaputtattheragāthā</i> -	"	"	Hatthārohaputta	34
78. <i>Meṇḍasirattheragāthā</i> -	"	"	Meṇḍasira	34
79. <i>Rakkhitattheragāthā</i> -	"	"	Rakkhita	34
80. <i>Uggattheragāthā</i> -	"	"	Ugga	34
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				34

NAVAMO VAGGO - PHẨM THỨ CHÍN:

81. <i>Samitiguttattheragāthā</i> -	"	"	Samitigutta	36
82. <i>Kassapattheragāthā</i> -	"	"	Kassapa	36
83. <i>Sīhattheragāthā</i> -	"	"	Sīha	36
84. <i>Nītattheragāthā</i> -	"	"	Nīta	36
85. <i>Sunāgattheragāthā</i> -	"	"	Sunāga	36
86. <i>Nāgitattheragāthā</i> -	"	"	Nāgita	36
87. <i>Paviṭṭhattheragāthā</i> -	"	"	Paviṭṭha	38
88. <i>Ajjunattheragāthā</i> -	"	"	Ajjuna	38
89. <i>Paṭhamadevasabhattheragāthā</i> -				
Kệ ngôn của trưởng lão Devasabha thứ nhất				38
90. <i>Sāmidattattheragāthā</i> -	"	"	Sāmidatta	38
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				38

DASAMO VAGGO - PHẨM THỨ MƯỜI:

91. <i>Paripuṇṇakattheragāthā</i> -	"	"	Paripuṇṇaka	40
92. <i>Vijayattheragāthā</i> -	"	"	Vijaya	40
93. <i>Erakattheragāthā</i> -	"	"	Eraka	40
94. <i>Mettajittheragāthā</i> -	"	"	Mettajī	40
95. <i>Cakkhupālattheragāthā</i> -	"	"	Cakkhupāla	40
96. <i>Khaṇḍasumaṇattheragāthā</i> -	"	"	Khaṇḍasumana	40
97. <i>Tissattheragāthā</i> -	"	"	Tissa	42
98. <i>Abhayattheragāthā</i> -	"	"	Abhaya	42
99. <i>Uttiyattheragāthā</i> -	"	"	Uttiya	42
100. <i>Devasabhattheragāthā</i> -	"	"	Devasabha	42
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				42

EKĀDASAMO VAGGO - PHẨM THỨ MƯỜI MỘT:

101. <i>Belatṭhānikattheragāthā</i> -	"	"	Belatṭhānika	44
102. <i>Setucchattheragāthā</i> -	"	"	Setuccha	44
103. <i>Bandhurattheragāthā</i> -	"	"	Bandhura	44
104. <i>Khitakattheragāthā</i> -	"	"	Khitaka	44
105. <i>Malitavambhattheragāthā</i> -	"	"	Malitavambha	44
106. <i>Suhemantattheragāthā</i> -	"	"	Suhemanta	44
107. <i>Dhammasavattheragāthā</i> -	"	"	Dhammasava	46
108. <i>Dhammasavapituttheragāthā</i> -	"	"	Dhammasavapitu	46
109. <i>Saṅgharakkhitattheragāthā</i> -	"	"	Saṅgharakkhita	46
110. <i>Usabhattheragāthā</i> -	"	"	Usabha	46
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				46

DVĀDASAMO VAGGO - PHẨM THỨ MƯỜI HAI:

111. <i>Jentattheragāthā</i> -	"	"	Jenta	48
112. <i>Vacchagottattheragāthā</i> -	"	"	Vacchagotta	48
113. <i>Vanavacchattheragāthā</i> -	"	"	Vanavaccha	48
114. <i>Adhimuttattheragāthā</i> -	"	"	Adhimutta	48
115. <i>Mahānāmattheragāthā</i> -	"	"	Mahānāma	48
116. <i>Pārāsariyattheragāthā</i> -	"	"	Pārāsariya	48
117. <i>Yasattheragāthā</i> -	"	"	Yasa	50
118. <i>Kimbilattheragāthā</i> -	"	"	Kimbila	50
119. <i>Vajjiputtattheragāthā</i> -	"	"	Vajjiputta	50
120. <i>Isidattattheragāthā</i> -	"	"	Isidatta	50
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				50
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây				50

2. DUKANIPĀTO - NHÓM HAI

PAṬHAMO VAGGO - PHẨM THỨ NHẤT:

121. <i>Uttarattheragāthā</i> -	"	"	Uttara	52
122. <i>Piṇḍolabhādvājattheragāthā</i> -	"	"	Piṇḍolabhāradvāja	52
123. <i>Valliyattheragāthā</i> -	"	"	Valliya	52
124. <i>Gaṅgātīriyattheragāthā</i> -	"	"	Gaṅgātīriya	54
125. <i>Ajīnattheragāthā</i> -	"	"	Ajina	54
126. <i>Melajīnattheragāthā</i> -	"	"	Melajina	54
127. <i>Rādhattheragāthā</i> -	"	"	Rādha	54
128. <i>Surādhattheragāthā</i> -	"	"	Surādha	56
129. <i>Gotamattheragāthā</i> -	"	"	Gotama	56
130. <i>Vasabhattheragāthā</i> -	"	"	Vasabha	56
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				56

DUTIYO VAGGO - PHẨM THỨ NHÌ:

131. <i>Mahācundattheragāthā</i> -	"	"	Mahācunda	58
132. <i>Jotidāsattheragāthā</i> -	"	"	Jotidāsa	58
133. <i>Heraññakānittheragāthā</i> -	"	"	Heraññakāni	58
134. <i>Somacittattheragāthā</i> -	"	"	Somacitta	58
135. <i>Sabbamittattheragāthā</i> -	"	"	Sabbamitta	60
136. <i>Mahākālattheragāthā</i> -	"	"	Mahākāla	60
137. <i>Tissattheragāthā</i> -	"	"	Tissa	60
138. <i>Kimbilattheragāthā</i> -	"	"	Kimbila	60
139. <i>Nandattheragāthā</i> -	"	"	Nanda	62
140. <i>Sirimāttheragāthā</i> -	"	"	Sirimā	62
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				62

TATIYO VAGGO - PHẨM THỨ BA:

141. <i>Uttarattheragāthā</i> -	"	"	Uttara	64
142. <i>Bhaddajittheragāthā</i> -	"	"	Bhaddaji	64
143. <i>Sobhitattheragāthā</i> -	"	"	Sobhita	64
144. <i>Valliyattheragāthā</i> -	"	"	Valliya	64
145. <i>Vītasokattheragāthā</i> -	"	"	Vītasoka	66
146. <i>Puṇṇamāsattheragāthā</i> -	"	"	Puṇṇamāsa	66
147. <i>Nandakattheragāthā</i> -	"	"	Nandaka	66
148. <i>Bharatattheragāthā</i> -	"	"	Bharata	66
149. <i>Bhāradvājattheragāthā</i> -	"	"	Bhāradvāja	68
150. <i>Kaṇhadinnattheragāthā</i> -	"	"	Kaṇhadinna	68
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				68

CATUTTHO VAGGO - PHẨM THỨ TƯ:

151. <i>Migasirattheragāthā</i> -	"	"	Migasira	70
152. <i>Sivakattheragāthā</i> -	"	"	Sivaka	70
153. <i>Upavānattheragāthā</i> -	"	"	Upavāna	70
154. <i>Isidinnattheragāthā</i> -	"	"	Isidinna	70
155. <i>Sambulakaccānattheragāthā</i> -	"	"	Sambulakaccāna	72
156. <i>Khitakattheragāthā</i> -	"	"	Khitaka	72
157. <i>Selissariyattheragāthā</i> -	"	"	Selissariya	72
158. <i>Nisabhattheragāthā</i> -	"	"	Nisabha	72
159. <i>Usabhattheragāthā</i> -	"	"	Usabha	74
160. <i>Kappaṭakurattheragāthā</i> -	"	"	Kappaṭakura	74
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				74

PAÑCAMO VAGGO - PHẨM THỨ NĂM:

161. <i>Kumārakassapattheragāthā</i> -	"	"	Kumārakassapa	76
162. <i>Dhammapālattheragāthā</i> -	"	"	Dhammapāla	76
163. <i>Brahmālīttheragāthā</i> -	"	"	Brahmāli	76
164. <i>Mogharājattheragāthā</i> -	"	"	Mogharāja	78
165. <i>Visākhapañcālaputtattheragāthā</i> -	"	"	Visākhapañcālaputta	78
166. <i>Cūlakattheragāthā</i> -	"	"	Cūlaka	78
167. <i>Anūpamattheragāthā</i> -	"	"	Anūpama	80
168. <i>Vajjitattheragāthā</i> -	"	"	Vajjita	80
169. <i>Sandhitattheragāthā</i> -	"	"	Sandhita	80
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Phẩm Đây				80
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây				80

3. TIKANIPĀTO - NHÓM BA

170. <i>Aṅgaṇikabhāradvājattheragāthā</i> -				
Kệ ngôn của trưởng lão Aṅgaṇikabhāradvāja				82
171. <i>Paccayattheragāthā</i> -	"	"	Paccaya	82
172. <i>Bakkulattheragāthā</i> -	"	"	Bakkula	82
173. <i>Dhaniyattheragāthā</i> -	"	"	Dhaniya	84
174. <i>Mātaṅgaputtattheragāthā</i> -	"	"	Mātaṅgaputta	84
175. <i>Khujjasobhitattheragāthā</i> -	"	"	Khujjasobhita	84
176. <i>Vāraṇattheragāthā</i> -	"	"	Vāraṇa	86
177. <i>Passikattheragāthā</i> -	"	"	Passika	86
178. <i>Yasojattheragāthā</i> -	"	"	Yasoja	86
179. <i>Sāṭimattiyattheragāthā</i> -	"	"	Sāṭimattiya	88
180. <i>Upālittheragāthā</i> -	"	"	Upāli	88
181. <i>Uttarapālattheragāthā</i> -	"	"	Uttarapāla	88
182. <i>Abhibhūtattheragāthā</i> -	"	"	Abhibhūta	90
184. <i>Gotamattheragāthā</i> -	"	"	Gotama	90
184. <i>Hāritattheragāthā</i> -	"	"	Hārita	90
185. <i>Vimalattheragāthā</i> -	"	"	Vimala	92
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây				92

4. CATUKKANIPĀTO - NHÓM BỐN

186. <i>Nāgasamālattheragāthā</i> -	"	"	Nāgasamāla	94
187. <i>Bhaguttheragāthā</i> -	"	"	Bhagu	94
188. <i>Sabhiyattheragāthā</i> -	"	"	Sabhiya	94
189. <i>Nandakattheragāthā</i> -	"	"	Nandaka	96
190. <i>Jambukattheragāthā</i> -	"	"	Jambuka	96
191. <i>Senakattheragāthā</i> -	"	"	Senaka	96
192. <i>Sambhūtattheragāthā</i> -	"	"	Sambhūta	98
193. <i>Rāhulattheragāthā</i> -	"	"	Rāhula	98
194. <i>Candanattheragāthā</i> -	"	"	Candana	98
195. <i>Dhammikattheragāthā</i> -	"	"	Dhammika	100
196. <i>Sappakattheragāthā</i> -	"	"	Sappaka	100
197. <i>Muditattheragāthā</i> -	"	"	Mudita	102
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây				102

5. PAÑČAKANIPĀTO - NHÓM NĂM

198. <i>Rājadattattheragāthā</i> -	"	"	Rājadatta	104
199. <i>Subhūtattheragāthā</i> -	"	"	Subhūta	104

200. <i>Girimānandattheragāthā</i> - " "	Girimānanda	106
201. <i>Sumanattheragāthā</i> - " "	Sumana	106
202. <i>Vaḍḍhattheragāthā</i> - " "	Vaḍḍha	108
203. <i>Nadīkassapattheragāthā</i> - " "	Nadīkassapa	108
204. <i>Gayākassapattheragāthā</i> - " "	Gayākassapa	110
205. <i>Vakkalittheragāthā</i> - " "	Vakkali	110
206. <i>Vijitasenattheragāthā</i> - " "	Vijitasena	112
207. <i>Yasadattattheragāthā</i> - " "	Yasadatta	112
208. <i>Soṇakuṭikaṇṇattheragāthā</i> - " "	Soṇakuṭikaṇṇa	114
209. <i>Kosiyattheragāthā</i> - " "	Kosiya	114
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây		116

6. CHAKKANIPĀTO - NHÓM SÁU

210. <i>Uruvelakassapattheragāthā</i> - " "	Uruvelakassapa	118
211. <i>Tekicchakānittheragāthā</i> - " "	Tekicchakāni	118
212. <i>Mahānāgattheragāthā</i> - " "	Mahānāga	120
213. <i>Kullattheragāthā</i> - " "	Kulla	120
214. <i>Māluṅkyaputtattheragāthā</i> - " "	Māluṅkyaputta	122
215. <i>Sappadāsattheragāthā</i> - " "	Sappadāsa	122
216. <i>Kātiyānattheragāthā</i> - " "	Kātiyāna	124
217. <i>Migajālattheragāthā</i> - " "	Migajāla	124
218. <i>Jentattheragāthā</i> - " "	Jenta	126
219. <i>Sumanattheragāthā</i> - " "	Sumana	126
220. <i>Nhātakamunittheragāthā</i> - " "	Nhātakamuni	128
221. <i>Brahmadattattheragāthā</i> - " "	Brahmadatta	128
222. <i>Sirimandattheragāthā</i> - " "	Sirimanda	130
223. <i>Sabbakāmittheragāthā</i> - " "	Sabbakāmi	132
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây		132

7. SATTAKANIPĀTO - NHÓM BẢY

224. <i>Sundarasamuddattheragāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão Sundarasamudda		134
225. <i>Lakuṇṭakabhaddiattheragāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão Lakuṇṭakabhaddiya		134
226. <i>Bhaddattheragāthā</i> - " "	Bhadda	136
227. <i>Sopākattheragāthā</i> - " "	Sopāka	138
228. <i>Sarabhaṅgattheragāthā</i> - " "	Sarabhaṅga	138
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây		140

8. AṬṬHAKANIPĀTO - NHÓM TÁM

229. <i>Mahākaccāyanattheragāthā</i> -	"	"	Mahākaccāyana	142
230. <i>Sirimittattheragāthā</i> -	"	"	Sirimitta	144
231. <i>Mahāpanthakattheragāthā</i> -				
Kệ ngôn của trưởng lão Mahāpanthaka				146
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây				146

9. NAVAKANIPĀTO - NHÓM CHÍN

232. <i>Bhūtattheragāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão Bhūta				148
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây				150

10. DASAKANIPĀTO - NHÓM MƯỜI

233. <i>Kāḷudāyittheragāthā</i> -	"	"	Kāḷudāyi	150
234. <i>Ekavihāriyattheragāthā</i> -	"	"	Ekavihāriya	154
235. <i>Mahākappinattheragāthā</i> -	"	"	Mahākappina	154
236. <i>Cūḷapanthakattheragāthā</i> -	"	"	Cūḷapanthaka	156
237. <i>Kappattheragāthā</i> -	"	"	Kappa	158
238. <i>Upasenattheragāthā</i> -	"	"	Upasena	160
239. <i>Aparagotamattheragāthā</i> -				
Kệ ngôn của trưởng lão Gotama khác				162
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây				162

11. EKĀDASANIPĀTO - NHÓM MƯỜI MỘT

240. <i>Saṅkiccattheragāthā</i> -	"	"	Saṅkicca	164
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây				164

12. DVĀDASANIPĀTO - NHÓM MƯỜI HAI

241. <i>Sīlavattheragāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão Sīlava				166
242. <i>Sunītattheragāthā</i> -	"	"	Sunīta	168
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây				168

13. TERASANIPĀTO - NHÓM MUỖI BA

243. <i>Soṇattheragāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão Soṇa	170
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây	172

14. CUDDASANIPĀTO - NHÓM MUỖI BỐN

244. <i>Khadiravaniyarevatattheragāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão Khadiravaniya Revata	174
245. <i>Godattattheragāthā</i> - " " Godatta	176
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây	178

15. SOḶASANIPĀTO - NHÓM MUỖI SÁU

246. <i>Aññakoṇḍaññattheragāthā</i> - " " Aññakoṇḍañña	180
247. <i>Udāyittheragāthā</i> - " " Udāyī	182
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây	184

16. VĪSATINIPĀTO - NHÓM HAI MƯỜI

248. <i>Adhimuttattheragāthā</i> - " " Adhimutta	186
249. <i>Pārāsariyattheragāthā</i> - " " Pārāsariya	188
250. <i>Telakānittheragāthā</i> - " " Telakāni	192
251. <i>Raṭṭhapālattheragāthā</i> - " " Raṭṭhapāla	196
252. <i>Māluṅkyaputtattheragāthā</i> - " " Māluṅkyaputta	200
253. <i>Selattheragāthā</i> - " " Sela	204
254. <i>Bhaddiyattheragāthā</i> - " " Bhaddiya	208
255. <i>Aṅgulimālattheragāthā</i> - " " Aṅgulimāla	210
256. <i>Anuruddhattheragāthā</i> - " " Anuruddha	214
257. <i>Pārāsariyattheragāthā</i> - " " Pārāsariya	218
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây	222

17. TIMSATINIPĀTO - NHÓM BA MƯỜI

258. <i>Phussattheragāthā</i> - " " Phussa	224
259. <i>Sāriputtattheragāthā</i> - " " Sāriputta	228
260. <i>Ānandattheragāthā</i> - " " Ānanda	234
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây	240

18. CATTĀLĪSANIPĀTO - NHÓM BỐN MƯƠI

261. <i>Mahākassapatheragāthā</i> - " "	Mahākassapa	242
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây		248

19. PAÑÑĀSANIPĀTO - NHÓM NĂM MƯƠI

262. <i>Tālapuṭatheragāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão Tālapuṭa	250
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây	260

20. SAṬṬHINIPĀTO - NHÓM SÁU MƯƠI

263. <i>Mahāmoggallānatheragāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão Mahāmoggallāna	262
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây	272

21. MAHĀ NIPĀTO - NHÓM LỚN

264. <i>Vaṅgīsattheragāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão Vaṅgīsa	274
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Nhóm Đây	286
<i>Tassuddānaṃ</i> - Tóm Lược Tác Phẩm Đây	286

THEERAGĀTHĀPĀLI NIṬṬHITĀ -
TRƯỞNG LÃO KỆ ĐƯỢC CHẤM DỨT.

--ooOoo--

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

THERAGĀTHĀPĀḶI

&

TẶNG KINH - TIỂU BỘ

TRƯỜNG LÃO KỆ

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

THERAGĀTHĀPĀḶI

Namo tassa bhagavato arahato sammā sambuddhassa.

NIDĀNAGĀTHĀ

Sīhānaṃ 'va nadantānaṃ dāṭhīnaṃ girigabbhare,
suṇātha bhāvitattānaṃ gāthā attūpanāyikā.¹

Yathānāmā yathāgottā yathādhammavihārino,
yathādhimuttā sappaññā vihariṃsu atanditā.

Tattha tattha vipassivā phusivā accutaṃ padaṃ,
katantaṃ paccavekkhantā imamatthamabhāsisuṃ.²

1. EKAKANIPĀTO

1.

1. Channā me kuṭikā sukhā nivātā vassa deva yathāsukhaṃ,
cittaṃ me susamāhitaṃ vimuttaṃ ātāpī viharāmi vassa devā "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā subhūtithero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Subhūtitheragāthā.

2.

2. Upasanto uparato mantabhāṇī³ anuddhato,
dhunāti pāpake dhamme dumapattaṃ va māluto "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahākoṭṭhiko⁴ thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Mahākoṭṭhitatheragāthā.

¹ atthūpanāyikā - Ma;
atthupanāyikā - Syā;
attupanāyikā - PTS.

² abhāsiṃsu - Syā.

³ mattabhāṇī - Sīmu 2.

⁴ mahākoṭṭhiko - Ma, PTS.

TẶNG KINH - TIÊU BỘ

TRƯỜNG LÃO KỆ

Kính lễ đức Thế Tôn, bậc A-la-hán, đấng Chánh Biến Tri!

KỆ NGÔN MỞ ĐẦU

Chúng ta hãy lắng nghe những kệ ngôn liên quan đến bản thân của những vị có nội tâm đã được tu tập, tựa như những con sư tử có răng nanh ở trong hang núi đang rống lên.

Các vị có các tên như vậy, có các họ như vậy, có sự an trú vào Giáo Pháp như vậy, đã được giải thoát như vậy, có trí tuệ, đã sống không lười biếng.

Sau khi thấy rõ trường hợp này trường hợp khác, sau khi chạm đến Đạo Lộ Bất Tử, trong khi quán xét lại đích cuối cùng đã được làm xong, các vị đã thốt lên ý nghĩa này.

1. NHÓM MỘT

1.

1. “Cái cốc nhỏ của tôi đã được lợp, thoải mái, kín gió. Nay ông Trời, ông hãy mưa một cách thoải mái. Tâm của tôi khéo được định tĩnh, được giải thoát. Tôi sống có sự tinh cần. Nay ông Trời, ông hãy mưa.”

Đại đức trưởng lão Subhūti đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Subhūti.

2.

2. “Vị an tịnh, tự chế, có lời nói đúng đắn, không tự kiêu, rũ bỏ các ác pháp tựa như gió làm rụng lá cây.”

Đại đức trưởng lão Mahākoṭṭhita đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahākoṭṭhita.

- 3.**
3. Paññaṃ imaṃ passa tathāgatānaṃ
aggi yathā pajjalito¹ nisithe,²
ālokaḍā cakkhudaḍā bhavanti
ye āgatānaṃ vinayanti kaṅkhaṇaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kaṅkhārevato thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Kaṅkhārevatatheragāthā.

- 4.**
4. Sabbhireva samāsetha paṇḍiteh’ atthadassibhi,
atthaṃ mahantaṃ gambhīraṃ duddasaṃ nipuṇaṃ aṇuṃ,
dhīrā samadhigacchanti appamattā vicakkhaṇā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā puṇṇo mantāniputto³ thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Puṇṇattheragāthā.

- 5.**
5. Yo duddamiyo⁴ damena danto dabbo santusito vitiṇṇakaṅkho,
vijitāvī apetaḍheravo hi dabbo so parinibbuto ṭhitatto ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā dabbo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Dabbattheragāthā.

- 6.**
6. Yo sītavanaṃ upāga⁵ bhikkhu eko santusito samāhitatto,
vijitāvī apetalomaḍaso rakkhaṃ kāyagatāsatiṃ dhitimā ”ti.⁶

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sītavaniyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sītavaniyattheragāthā.

- 7.**
7. Yopānudī maccurājassa senaṃ
naḷasetuṃ va sudubbalaṃ mahogho,
vijitāvī apetaḍheravo hi
danto so parinibbuto ṭhitatto ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā bhalliyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Bhaliyattheragāthā.

¹ pajjalito - Sīmu

² nisīve - Syā.

³ mantāniputto - Syā, PTS.

⁴ duddamayo - Syā, PTS.

⁵ upagā - Ma, Sīmu 1, 2; upāgā - Syā, PTS.

⁶ dhitimā ti - Ma, Sīmu 1, 2; dhītimā ti - Syā.

3.

3. “Hãy nhìn xem trí tuệ này của các đức Như Lai giống như ngọn lửa cháy sáng lúc nửa đêm. Là những người cho ánh sáng, cho con mắt, các đức Như Lai xua tan điều nghi hoặc của những người đến gặp.”

Đại đức trưởng lão Kaikhārevata đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kaikhārevata.

4.

4. “Chỉ nên giao thiệp với các bậc đức hạnh, sáng trí, thấy được mục đích. Các bậc thông minh, không xao lãng, có nhận thức rõ ràng, chứng đạt được mục đích lớn lao, thâm sâu, khó thấy, tế nhị, tinh vi.”

Đại đức trưởng lão Puṇṇa Mantāniputta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Puṇṇa.

5.

5. “Là người khó huấn luyện, đã được huấn luyện với sự huấn luyện (tối thượng), có khả năng, tự biết đủ, có nỗi hoài nghi đã được vượt qua, có sự chiến thắng, có sự kinh sợ đã được xa lìa, Dabba ấy vì thế đã được hoàn toàn giải thoát, có nội tâm ổn định.”

Đại đức trưởng lão Dabba đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Dabba.

6.

6. “Vị tỳ khưu đi đến (bãi tha ma) Sītavana, một mình, tự biết đủ, có bản thân định tĩnh, có sự chiến thắng, có sự lông rờn ốc đã xa lìa, đang hộ trì niệm đặt ở thân, có sự quả quyết.”

Đại đức trưởng lão Sītavaniya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sītavaniya.

7.

7. “Tựa như dòng nước lũ mạnh mẽ cuốn trôi chiếc cầu bằng cây sậy vô cùng yếu ớt, vị nào xua tan đạo binh của Thần Chết, có sự chiến thắng, có sự kinh sợ đã được xa lìa, vị ấy đã được huấn luyện, vì thế đã được hoàn toàn giải thoát, có nội tâm ổn định.”

Đại đức trưởng lão Bhalliya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Bhalliya.

8.

8. Yo duddamiyo¹ damena danto vīro² santusito vitiṇṇakaṅkho,
vijitāvī apetalomahaṃso vīro so³ parinibbuto ṭhitatto ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vīro thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Vīrattheragāthā.**9.**

9. Svāgataṃ na durāgataṃ⁴ nayidaṃ dumentitaṃ mama,
saṃvibhattesu⁵ dhammesu yaṃ seṭṭhaṃ tadupāgamin ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā piḷindavaccho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Piḷindavacchattheragāthā.**10.**

10. Vihari apekkhaṃ idha vā huraṃ vā
yo vedagū samito⁶ yatatto,
sabbesu dhammesu anūpalitto
lokassa dhaññā udayabbayaññā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā puṇṇamāso thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Puṇṇamāsatheragāthā.**Paṭhamo vaggo.**

TASSUDDĀNAṀ

Subhūti koṭṭhito thero kaṅkhārevatasammato,⁷
mantāṇiputto dabbo ca sītavaniyo ca bhaliyo,
vīro piḷindavaccho ca puṇṇamāso tamonudo ”ti.

--ooOoo--

11.

11. Pāmojjabahulo⁸ bhikkhu dhamme buddhappavedite,
adhigacche padaṃ santaṃ saṅkhārūpasamaṃ sukhaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā cūlavaccho⁹ thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Cūlavacchattheragāthā.

¹ duddamayo - Syā, PTS.

² dhīro - Syā.

³ vītarāgo - Syā.

⁴ nāpagataṃ - Syā, PTS.

⁵ pavibhattesu - Syā.

⁶ santusito - Syā, PTS.

⁷ kaṅkhārevatapuṇṇako - Syā;
kaṅkhārevatasubbato - PTS.

⁸ pāmojjabahulo - Syā, PTS.

⁹ cūlavaccho - PTS, Sīmu 1, 2.

8.

8. “Là người khó huấn luyện, đã được huấn luyện với sự huấn luyện (tối thượng), là vị anh hùng, tự biết đủ, có nổi hoài nghi đã được vượt qua, có sự chiến thắng, có sự lông rờn ốc đã được xa lìa, vị Vira ấy đã được hoàn toàn giải thoát, có nội tâm ổn định.”

Đại đức trưởng lão Vira đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vira.

9.

9. “Việc đi đến (gặp đức Phật) của tôi là tốt đẹp, không phải là việc đi đến sai trái; điều này đã được khuyên bảo một cách sai quấy đến tôi là không đúng, trong số các pháp được phân hạng, tôi đã đạt đến pháp cao nhất.”

Đại đức trưởng lão Pīṇḍavaccha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Pīṇḍavaccha.

10.

10. “Vị đã bỏ đi sự trông mong ở đời này hay đời sau, là người đã đạt được trí tuệ, có bản thân đã được chế ngự, sau khi nhận biết sự sanh và diệt của thân này, không còn bị vấy bẩn trong tất cả các pháp.”

Đại đức trưởng lão Puṇṇamāsa đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Puṇṇamāsa.

Phẩm thứ nhất.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Subhūti, vị trưởng lão Koṭṭhita, vị được đặt tên là Kaṅkhārevata, vị Mantāniputta và vị Dabba, vị Sītavaniya và vị Bhalliya, vị Vira và vị Pīṇḍavaccha, vị Puṇṇamāsa là vị xua đi đêm tối.”

--ooOoo--

11.

11. “Vị tỳ khưu có nhiều hân hoan trong Giáo Pháp đã được đức Phật công bố, có thể chứng đắc trạng thái an tịnh, sự yên lặng của các pháp tạo tác, an lạc.”

Đại đức trưởng lão Cūlavaccha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Cūlavaccha.

12.

12. Paññābalī sīlavatūpapanno
samāhito jhānarato satimā,
yadatthiyaṃ bhojanaṃ bhuñjamāno
kañkhetha¹ kālaṃ idha vītarāgo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahāvachcho² thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Mahāvachchattheragāthā.**13.**

13. Nilabbhavaṇṇā rucirā sītavārī sucindharā,
indagopakasañchannā te selā ramayanti man ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vanavachcho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Vanavachchattheragāthā.**14.**

14. Upajjhāyo maṃ avaca³ ito gacchāma⁴ sīvaka,
gāme me vasati kāyo araññaṃ me gato mano,
semānako pi gacchāmi natthi saṅgo vijānatan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmato vanavachchassa therassa sāmaṇero gāthaṃ
abhāsithā ”ti.

Vanavachchattherasāmaṇeragāthā.**15.**

15. Pañca chinde pañca jahe pañca cuttari bhāvaye,
pañcasaṅgātigo bhikkhu oghatiṇṇo ’ti vuccatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kuṇḍadhāno thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Kuṇḍadhānattheragāthā.**16.**

16. Yathā pi bhaddo ājañño naṅgalāvattanī sikhī,
gacchati appakasirena evaṃ rattindivā mama,
gacchati appakasirena sukhe laddhe nirāmise ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā bellaṭṭhisīso thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Bellaṭṭhisīsattheragāthā.

¹ kañkheta - PTS.

² mahāgavachcho - PTS, Sīmu 1, 2.

³ avacāsi - Syā, PTS.

⁴ gacchāmi - Syā, PTS.

12.

12. “Có năng lực về trí tuệ, đã thành tựu về giới và phạm sự, được định tĩnh, thích thú về thiền, có niệm, trong khi thọ dụng vật thực theo nhu cầu, vị đã xa lìa luyến ái chờ đợi thời điểm ở nơi đây.”¹

Đại đức trưởng lão Mahāvaccha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahāvaccha.

13.

13. “Màu sắc của bầu trời xanh, ửng ý, dòng suối trong sạch, có nước mát lạnh, những tảng núi đá ấy, được che kín bởi những con mối đỏ, khiến tôi thích thú.”

Đại đức trưởng lão Vanavaccha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vanavaccha.

14.

14. “Thầy tế độ đã nói với tôi rằng: ‘Này Sīvaka, chúng ta hãy đi khỏi nơi đây.’ Thân của tôi ngụ ở làng, tâm của tôi đã đi đến rừng. Mặc dầu là người đang nằm, tôi cũng đi; không có sự bám víu đối với những người đang nhận thức.”

Vị sa-di của đại đức trưởng lão Vanavaccha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của vị sa-di của trưởng lão Vanavaccha.

15.

15. “Nên cắt đứt năm (pháp), nên từ bỏ năm (pháp), và nên phát triển thêm nữa về năm (pháp), vị tỷ khưu đã vượt lên trên năm điều bám víu² được gọi là: ‘Vị đã vượt qua dòng nước lũ.’”

Đại đức trưởng lão Kuṇḍadhāna đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kuṇḍadhāna.

16.

16. “Cũng tựa như con bò giống tốt lành, có sừng, với việc kéo vòng quanh cái cây, di chuyển ít nhọc nhằn, tương tự như thế đối với tôi ngày và đêm trôi qua ít nhọc nhằn, khi sự an lạc không liên quan vật chất đã đạt được.”

Đại đức trưởng lão Bellaṭṭhisīsa đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Bellaṭṭhisīsa.

¹ Chờ đợi thời điểm Vô Dư Niết Bàn ở trong Giáo Pháp này (ThagA. i, 60).

² Nên cắt đứt năm hạ phần kiết sử, nên từ bỏ năm hạ phần kiết sử, nên tu tập thêm nữa về năm quyền, năm điều bám víu là tham ái, sân hận, si mê, ngã mạn, và tà kiến (Sdd. 70).

17.

17. Middhī yadā hoti mahagghaso ca
niddāyitā samparivattasāyī,
mahāvarāho 'va nivāpapuṭṭho
punappunaṃ gabbhamupeti mando "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā dāsako thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Dāsakattheragāthā.

18.

18. Ahu¹ buddhassa dāyādo bhikkhu bhesakalāvane,
kevalaṃ aṭṭhikasaññāya² aphaṛī paṭhaviṃ imaṃ,
maññe 'haṃ kāmarāgaṃ so khippameva pahissatī "ti.³

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sigālapitā⁴ thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Sigālapituttheragāthā.

19.

19. Udaṃ hi nayanti nettikā usukārā namayanti tejanaṃ,
dāruṃ namayanti tacchakā attānaṃ damayanti subbatā "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kuṇḍalo thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Kuṇḍalattheragāthā.

20.

20. Maraṇe me bhayaṃ natthi nikanti natthi jīvite,
sandehaṃ nikkhipissāmi sampajāno patissato "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā ajito thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Ajitattheragāthā.

Dutiyo vaggo.

TASSUDDĀNAṃ

Cūlavaccho mahāvaccho vanavaccho ca sīvako,
kuṇḍadhāno ca belatṭhi dāsako ca tatopari,
sigālapitiko thero kuṇḍalo ca ajito dasā "ti.

--ooOoo--

¹ ahū - PTS.

² aṭṭhisaññāya - Ma, Syā, PTS.

³ pahiyatī ti - Syā, PTS.

⁴ sigālapitā - Ma, Syā, PTS.

17.

17. “Vào lúc buồn ngủ và có sự ăn nhiều, kẻ nằm ngủ có trạng thái nằm lẫn qua lẫn lại, tựa như con heo mập được nuôi bằng các loại hạt, kẻ ngu xuẩn còn tiếp tục đi đến bào thai nhiều lần nữa.”

Đại đức trưởng lão Dāsaka đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Dāsaka.

18.

18. “Đã là kẻ thừa tự của đức Phật, vị tỳ khưu trong khu rừng Bhesakalā đã tỏa khắp cả trái đất này với sự niệm tưởng về bộ xương. Tôi nghĩ rằng vị ấy sẽ dứt bỏ sự luyến ái ở các dục một cách rất mau lẹ.”

Đại đức trưởng lão Sigālapitā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sigālapitā.

19.

19. “Thật vậy, những người đào kênh dẫn nước, những người làm tên uốn thẳng cây tên, những người thợ mộc uốn nắn thanh gỗ, những vị có sự hành trì tốt đẹp huấn luyện bản thân.”¹

Đại đức trưởng lão Kuṇḍala đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kuṇḍala.

20.

20. “Tôi không có sợ hãi về sự chết, không có ham muốn về sự sống, tôi sẽ buông bỏ thân xác của mình, có sự nhận biết rõ, có niệm.”

Đại đức trưởng lão Ajita đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ajita.

Phẩm thứ nhì.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Cūlavaccha, vị Mahāvaccha, vị Vanavaccha và vị Sīvaka, vị Kuṇḍadhāna và vị Belaṭṭhi, và thêm vào đó là vị Dāsaka, trưởng lão Sigālapitika, vị Kuṇḍala, và vị Ajita là mười.”

--ooOoo--

¹ Câu kệ 19 tương tự câu kệ 80 của *Dhammapadapāḷi* - Pháp Cú.

21.

21. Nāhaṃ bhayassa bhāyāmi satthā no amatassa kovido,
yattha bhayaṃ nāvatiṭṭhati tena maggena vajanti bhikkhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā nigrodho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Nigrodhattheragāthā.**22.**

22. Nilā sugīvā sikhino morā kāraṃviyaṃ¹ abhinadanti,
te sītavātakadditakalitā² suttaṃ jhāyaṃ³ nibodhenti ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā cittako thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Cittakattheragāthā.**23.**

23. Ahaṃ kho veḷugumbasmiṃ bhutvāna madhupāyasaṃ,
padakkhiṇaṃ sammasanto khandhānaṃ udayabbayaṃ,
sānuṃ paṭigamissāmi vivekamanubrūhayan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā gosālo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Gosālattheragāthā.**24.**

24. Anuvassiko pabbajito passa dhammasudhammataṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sugandho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sugandhattheragāthā.**25.**

25. Obhāsajātaṃ phalagaṃ cittaṃ yassa abhiṇhaso,
tādisaṃ bhikkhumāsajja kaṇha dukkhaṃ nigacchasi ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā nandiyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Nandiyattheragāthā.**26.**

26. Sutvā subhāsitaṃ vācaṃ buddhassādiccabandhuno,
paccavyadhiṃ hi nipuṇaṃ vālaggaṃ usunā yathā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā ubhayo⁴ thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Ubhayattheragāthā.

¹ kāraṃbhiyaṃ - Ma; kāraviyaṃ - Syā.

² sītavātakālitā - Ma; sītavātakalitā - Syā, PTS.

³ jhānaṃ - Syā.

⁴ abhayo - Ma, Syā, PTS.

21.

21. “Đối với sợ hãi, tôi không hãi sợ. Bậc Đạo Sư của chúng ta là vị biết rõ về Bất Tử. Nơi nào sợ hãi không tồn tại, các vị tỳ khưu tiến đến nơi ấy bằng Đạo Lộ.”

Đại đức trưởng lão Nigrodha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nigrodha.

22.

22. “Những con chim công, màu xanh, có cần cổ đẹp, có mỏ, làm náo động khu rừng Kāraṃvī. Bị kêu réo, bị thúc giục bởi làn gió lạnh, chúng đánh thức vị đang hành thiền bị ngủ gục.”

Đại đức trưởng lão Cittaka đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Cittaka.

23.

23. “Sau khi thọ thực món cơm sữa và mật ong ở nơi lùm tre, trong khi suy xét sự sanh và diệt của các uẩn một cách nghiêm túc, trong khi đeo đuổi việc ẩn cư, tôi sẽ quay trở lại ngọn đồi.”

Đại đức trưởng lão Gosāla đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Gosāla.

24.

24. “Tôi đã trải qua mùa mưa, và đã được xuất gia; hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Sugandha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sugandha.

25.

25. “Đối với vị nào có tâm thường xuyên phát sanh ánh sáng, đã thành tựu Quả vị, này kẻ (Ác Ma) đen tối, sau khi công kích vị tỳ khưu như thế ấy, người sẽ đọa vào khổ đau.”

Đại đức trưởng lão Nandiya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nandiya.

26.

26. “Sau khi lắng nghe lời nói khéo thuyết của đức Phật, vị thân quyến của mặt trời, quả nhiên tôi đã thấu triệt điều vi tế, giống như đã xuyên thủng đầu cọng tóc bằng mũi tên.”

Đại đức trưởng lão Ubhaya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ubhaya.

27.

27. Dabbaṃ kusaṃ poṭakilaṃ usīraṃ muñjababbajaṃ,¹
urasā panudissāmi² vivekamanubrūhayan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā lomasakaṅgiyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Lomasakaṅgiyattheragāthā.

28.

28. Kacci no vatthapasuto kacci no bhūsanārato,
kacci sīlamayaṃ gandhaṃ kiṃ tvaṃ vāyasi³ netarā pajā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā jambugāmikaputto thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Jambugāmikaputtattheragāthā.

29.

29. Samunnamayamattānaṃ usukāro ’va tejanaṃ,
cittaṃ ujum karitvāna avijjaṃ bhinda⁴ hāritā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā hārito thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Hāritattheragāthā.

30.

30. Ābādhe me samuppanne sati me upapajjatha,
ābādho me samuppanno kālo me nappamajjitun ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā uttiyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Uttiyattheragāthā.

Tatiyo vaggo.

TASSUDDĀNAṀ

Nigrodho cittako thero gosālathero sugandho,
nandiyo ubhayo thero thero lomasakaṅgiyo,
jambugāmikaputto ca hārito uttiyo isi ”ti.

--ooOoo--

¹ muñjababbajaṃ - Ma, Syā, PTS.

² panudahissāmi - Syā, PTS.

³ kacci sīlamayaṃ gandhaṃ tvaṃ vāsi - Syā, PTS.

⁴ chinda - PTS.

27.

27. “Trong khi đeo chuỗi việc ẩn cư, bằng lòng ngực tôi sẽ đẩy dạt ra các loại cỏ *dabba*, cỏ *kusa*, cỏ *poṭakila*, cỏ *usīra*, cỏ *muñja*, và cỏ *babbaja*.”

Đại đức trưởng lão Lomasakaṅgiya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Lomasakaṅgiya.

28.

28. “Có thật là con không bị vương bận về vải vóc? Có thật là con không thích thú với đồ trang sức? Có phải là con tỏa ra hương thơm giới đức, chứ không phải là người khác?”

Đại đức trưởng lão Jambugāmikaputta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Jambugāmikaputta.

29.

29. “Trong khi tự hướng thượng bản thân, hãy làm cho tâm ngay thẳng, tựa như người làm tên uốn thẳng cây tên. Này Hārīta, hãy phá vỡ vô minh.”

Đại đức trưởng lão Hārīta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Hārīta.

30.

30. “Khi cơn bệnh đã phát khởi đến tôi, niệm đã khởi lên ở tôi. Hễ cơn bệnh phát khởi đến tôi, là thời điểm cho tôi không được xao lãng.”

Đại đức trưởng lão Uttiya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Uttiya.

Phẩm thứ ba.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Nigrodha, trưởng lão Cittaka, trưởng lão Gosāla, vị Sugandha, vị Nandīya, trưởng lão Ubhaya, trưởng lão Lomasakaṅgiya, và vị Jambugāmikaputta, vị Hārīta, vị ẩn sĩ Uttiya.”

--ooOoo--

31.

31. Phuṭṭho ḍaṃsehi makasehi araññasmiṃ brahāvane,
nāgo saṅgāmasīseva sato tatrādhivāsaye ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā gabbharatīriyo¹ thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Gabbharatīriyattheragāthā.**32.**

32. Ajaraṃ jiramānena tappamānena nibbutiṃ,
nimmissaṃ² paramaṃ santiṃ yogakkhemaṃ anuttaraṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā suppiyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Suppiyattheragāthā.**33.**

33. Yathāpi ekaputtasmiṃ piyasmiṃ kusalī siyā,
evaṃ sabbesu paṇesu sabbattha kusalo siyā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sopāko thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sopākattheragāthā.**34.**

34. Anāsannavarā etā niccameva vijānatā,
gāmā araññaṃāgamma tato gehaṃ upāvisiṃ,³
tato uṭṭhāya pakkamiṃ anāmantiya⁴ posiyo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā posiyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Posiyattheragāthā.**35.**

35. Sukhaṃ sukhattho labhate tadācaram
kittiṃ ca pappoti yasassa vaḍḍhati,
yo ariyamaṭṭhaṅgikamañjasaṃ ujum
bhāveti maggaṃ amatassa pattiyā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sāmaññakānitthero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sāmaññakānittheragāthā.**36.**

36. Sādhu sutam sādhu caritakam
sādhu sadā aniketavihāro,
atthapucchanam padakkhiṇakammaṃ
etaṃ sāmaññamakiñcanassā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kumāputto thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Kumāputtattheragāthā.

¹ gahvaratīriyo - Ma; gahuratīriyo - Syā.

² nimiyaṃ - Ma; nirāmisam - Syā.

³ upāvisi - Ma.

⁴ anāmantetvā - Ma, Syā, PTS.

31.

31. “Bị cắn bởi những con ruồi, bởi những con muỗi trong khu rừng, ở trảng cây rộng lớn, tựa như con voi luôn dẫn đầu trong chiến trận, vị có niệm nên chịu đựng tại nơi ấy.”

Đại đức trưởng lão Gabbharatīriya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Gabbharatīriya.

32.

32. “Tôi sẽ đánh đổi trạng thái đang già lấy sự không già, trạng thái đang bị đốt nóng lấy sự tịch diệt, sự an tịnh tối thượng, sự an toàn vô thượng khỏi các ràng buộc.”

Đại đức trưởng lão Suppiya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Suppiya.

33.

33. “Cũng giống như (bậc cha mẹ) tâm cầu sự tốt lành cho đứa con trai yêu quý độc nhất, tương tự như thế nên là người tốt lành đối với tất cả sinh mạng ở khắp mọi nơi.”

Đại đức trưởng lão Sopāka đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sopāka.

34.

34. “Những người nữ ấy tốt nhất là không bao giờ ở gần, do biết như vậy, từ ngôi làng tôi đã đi đến khu rừng, từ đó tôi đã đi vào căn nhà. Từ nơi ấy, Posiya tôi đã đứng dậy và bỏ đi, không nói năng.”

Đại đức trưởng lão Posiya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Posiya.

35.

35. “Người tâm cầu an lạc, trong khi thực hành điều ấy, nhận được sự an lạc và đạt được tiếng tăm; danh vọng tăng trưởng cho người tu tập Thánh Đạo tám chi phần, con đường trực chỉ đưa đến sự chứng đạt về Bất Tử.”

Đại đức trưởng lão Sāmaññakāni đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sāmaññakāni.

36.

36. “Điều đã được nghe là tốt đẹp, điều đã thực hành là tốt đẹp, cuộc sống không nhà luôn luôn là tốt đẹp, việc học hỏi về ý nghĩa, hành động cung kính, điều ấy là đời sống Sa-môn của vị không sở hữu vật gì.”

Đại đức trưởng lão Kumāputta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kumāputta.

37.

37. Nānājanapadaṃ yanti vicarantā asaññatā,
samādhiṃ ca virodhenti kiṃsu raṭṭhacariyā karissati,
tasmā vineyya sārambhaṃ jhāyeyya apurakkhato ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kumāputtatherassa sahāyakā thero gāthaṃ
abhāsithā ”ti.

Kumāputtasahāyakattheragāthā.

38.

38. Yo iddhiyā sarabhuṃ¹ aṭṭhapesi
so gavampati asito anejo,
taṃ sabbasaṅgātigataṃ mahāmuniṃ
devā namassanti bhavassa pāraguṇaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā gavampatitthero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Gavampatittheragāthā.

39.

39. Sattiyā viya omaṭṭho ḍayhamāno² va² matthake,
kāmarāgappahānāya sato bhikkhu paribbaje ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā tisso thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Tissattheragāthā.

40.

40. Sattiyā viya omaṭṭho ḍayhamāno² va² matthake,
bhavarāgappahānāya sato bhikkhu paribbaje ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vaḍḍhamāno thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Vaḍḍhamānattheragāthā.

Catuttho vaggo.

TASSUDDĀNAṃ

Gabbharatīriyo suppiyo sopāko ceva posiyo,³
sāmaññakāni kumāputto kumāputtasahāyako,
gavampati tissatthero vaḍḍhamāno mahāyaso ”ti.

--ooOoo--

¹ sarabhuṃ - Sīmu 1.

² ḍayhamāneva - Syā, PTS.

³ sopāko ca posiyo ca - Syā, PTS.

37.

37. “Bọn họ đi đến nhiều xứ sở khác nhau, trong khi du hành không kiềm chế bản thân, và chúng lơ là thiên định, vậy thì việc du hành các quốc độ sẽ làm được việc gì? Vì thế, nên dẹp bỏ điều chướng ngại, nên tham thiên, không vọng tưởng.”

Đại đức trưởng lão đồng hành với trưởng lão Kumāputta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của vị trưởng lão đồng hành với vị Kumāputta.

38.

38. “Người đã dựng đứng dòng sông Sarabhū bằng thần thông là vị Gavampati, không bị vướng bận, không còn dục vọng. Chư Thiên cúi chào vị ấy, bậc hiền trí vĩ đại đã vượt lên trên năm điều bám víu, đã đi đến bờ kia của hiện hữu.”

Đại đức trưởng lão Gavampati đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Gavampati.

39.

39. “Tựa như bị chém bởi thanh gươm, tựa như đang bị thiêu đốt ở đỉnh đầu, vị tỳ khuru sống đời du sĩ, có niệm, nhằm dứt bỏ sự luyến ái ở các dục.”

Đại đức trưởng lão Tissa đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Tissa.

40.

40. “Tựa như bị chém bởi thanh gươm, tựa như đang bị thiêu đốt ở đỉnh đầu, vị tỳ khuru sống đời du sĩ, có niệm, nhằm dứt bỏ sự luyến ái ở hiện hữu.”

Đại đức trưởng lão Vaḍḍhamāna đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vaḍḍhamāna.

Phẩm thứ tư.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Gabbharatīriya, vị Suppiya, vị Sopāka và luôn cả vị Posiya nữa, vị Sāmaññakāni, vị Kumāputta, vị đồng hành với Kumāputta, vị Gavampati, trưởng lão Tissa, vị Vaḍḍhamāna có danh tiếng lớn lao.”

--ooOoo--

41.

41. Vivaramanupatanti vijjutā vebhārassa ca paṇḍavassa ca,
nagavivaragato ca jhāyati putto appaṭimassa tādino ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sirivaḍḍho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sirivaḍḍhattheragāthā.**42.**

42. Cāle upacāle sīsūpacāle,¹
patissatā² nu kho viharatha,
āgato vo vālaṃ viya vedhī ”ti.³

Itthaṃ sudaṃ āyasmā khadiravaniyo revato thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Khadiravaniyarevatattheragāthā.**43.**

43. Sumuttiko sumuttiko sāhu sumuttikomhi tīhi khujjakehi,
asitāsu mayā naṅgalāsu mayā kuddālāsu⁴ mayā.
Yadipi idhameva idhameva athavā pi alameva alameva,
jhāya sumaṅgala jhāya sumaṅgala appamatto vihara sumaṅgalā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sumaṅgalo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sumaṅgalattheragāthā.**44.**

44. Mataṃ vā amma rodanti yo vā jīvaṃ na dissati,
jīvantaṃ maṃ amma passantī⁵ kasmā maṃ amma rodasī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sānutthero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sānuttheragāthā.**45.**

45. Yathāpi bhaddo ājañño khalitvā patitiṭṭhati,
evaṃ dassanasampannaṃ sammāsambuddhasāvakan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā ramaṇiyavihāritthero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Ramaṇiyavihārittheragāthā.

¹ hale upahale sīsūpahale halā upahalā sīsūpahalā - Syā.

² patissatikā - Syā, PTS.

³ vedhiyatī ti - Syā.

⁴ khuddakuddālāsu - Ma, Syā, PTS; khuddālāsu - Sīmu 1; kuddālesu - Sīmu 2.

⁵ dissanti - Syā;

dissanti - PTS.

41.

41. “Những tia sét đánh xuống khe núi ở giữa hai ngọn núi Vebhāra và Paṇḍava, nhưng người con trai của bậc Vô Tỷ như thế ấy, đã đi đến khe núi, tham thiền.”

Đại đức trưởng lão Sirivaḍḍha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sirivaḍḍha.**42.**

42. “Này (các cháu) Cālā, Upacālā, Sīsūpacālā, các con hãy sống, có niệm. Vị đi đến với các con (có trí tuệ) tựa như người xuyên thủng sợi tóc.”

Đại đức trưởng lão Khadiravaniyarevata đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Khadiravaniyarevata.**43.**

43. “Khéo được giải thoát! Khéo được giải thoát! Lành thay, tôi khéo được giải thoát khỏi ba vật cong queo; tôi được giải thoát khỏi những cái liềm, tôi được giải thoát khỏi những cái cày, tôi được giải thoát khỏi những cái cuốc. Nếu chúng ở ngay đây, ở ngay đây, thì cũng quá đủ rồi, quá đủ rồi. Này Sumaṅgala, hãy tham thiền. Này Sumaṅgala, hãy tham thiền. Này Sumaṅgala, hãy sống, không xao lãng.”

Đại đức trưởng lão Sumaṅgala đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sumaṅgala.**44.**

44. “Mẹ ơi, họ khóc người đã chết, hoặc người đang sống mà không được thấy. Mẹ ơi, trong khi mẹ nhìn thấy con đang còn sống, tại sao mẹ lại khóc cho con?”

Đại đức trưởng lão Sānu đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sānu.**45.**

45. “Cũng giống như con bò giống tốt lành, sau khi sẩy chân, nó đứng lên lại. Tương tự như thế, (xin các ngài hãy ghi nhận tôi là thuần chủng, là người con trai chính thống của đức Phật) đã đạt được sự nhận thức, là đệ tử của đấng Chánh Đẳng Giác.”¹

Đại đức trưởng lão Ramaṇīyavihārī đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ramaṇīyavihārī.

¹ Phần trong ngoặc đơn được thêm vào từ câu kệ 174: “Evaṃ dassanasampannaṃ sammāsambuddhasāvakaṃ, ājānīyaṃ maṃ dhāretha puttaṃ buddhassa orasan”ti.

46.

46. Saddhāyāhaṃ pabbajito agārasmānagāriyaṃ,
sati paññā ca me vuddhā cittaṃ ca susamāhitaṃ,
kāmaṃ karassu rūpāni neva maṃ bādhayissasī¹ ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā samiddhitthero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Samiddhittheragāthā.

47.

47. Namo te buddhavīratthu vippamuttosi sabbadhi,
tuyhāpadāne viharaṃ viharāmi anāsavo ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā ujjayo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Ujjayattheragāthā.

48.

48. Yato ahaṃ pabbajito agārasmānagāriyaṃ,
nābhijānāmi saṅkappaṃ anariyaṃ dosasaṃhitaṃ ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā sañjayo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sañjayattheragāthā.

49.

49. Vihavihābhinadite² sippikābhirutehi ca,
na me taṃ phandati cittaṃ ekattanirataṃ³ hi me ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā rāmaṇeyyako thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Rāmaṇeyyakattheragāthā.

50.

50. Dharaṇī ca⁴ siñcati⁵ vāti māluto vijjutā carati nabhe,
upasamanti⁶ vitakkā cittaṃ susamāhitaṃ mamā ”ti.⁷
Itthaṃ sudaṃ vimalo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Vimalattheragāthā.**Pañcama vaggo.**

TASSUDDĀNAṀ

Sirivaḍḍho revato thero sumaṅgalo sānusavhayo,
ramaṇiyavīhārī ca samiddhi-ujjayasañjayā,
rāmaṇeyyo ca so thero vimalo ca raṇaṅjaho ”ti.

--ooOoo--

¹ byādhayissasī ti - Syā, PTS.² cihacihābhinadite - Ma.³ ekattaṃ nirataṃ - Syā.⁴ dharaṇīva - Syā.⁵ siccati - Syā, PTS.⁶ upasammanti - Syā, PTS.⁷ maman ti - Syā.

46.

46. “Vì lòng tin, tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà. Niệm và tuệ của tôi được tăng trưởng, và tâm khéo được định tĩnh. (Này Ác Ma,) người hãy tự tạo ra các hình dáng theo ý muốn, người sẽ không bao giờ khiến ta run sợ.”

Đại đức trưởng lão Samiddhi đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Samiddhi.**47.**

47. “Kính lễ Ngài, đức Phật anh hùng. Ngài đã được giải thoát về mọi mặt. Trong khi sống trong sự ban bố của Ngài, con sống, không có lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Ujjaya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ujjaya.**48.**

48. “Kể từ khi tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà, tôi không biết đến sự suy tư không thánh thiện, gắn liền với sân hận.”

Đại đức trưởng lão Sañjaya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sañjaya.**49.**

49. “Dẫu cho những tiếng kêu inh ỏi của loài chim và những tiếng động của loài khi, tâm ấy của tôi không xao động, bởi vì sự ưa thích cô độc của tôi.”

Đại đức trưởng lão Rāmaṇeyyaka đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Rāmaṇeyyaka.**50.**

50. “Mặt đất đắm nước, gió thổi, tia sét di chuyển ở bầu trời. Các suy nghĩ của tôi lắng xuống, tâm của tôi khéo được định tĩnh.”

Đại đức trưởng lão Vimāla đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vimāla.**Phẩm thứ năm.**

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Sirivaḍḍha, trưởng lão Revata, vị Sumaṅgala, vị có tên Sānu, và vị Ramaṇiyavihārī, vị Samiddhi, vị Ujjaya, vị Sañjaya, vị trưởng lão Rāmaṇeyyaka ấy, và vị Vimāla có sự từ bỏ ô nhiễm.”

--ooOoo--

51.

51. Vassati devo yathā sugītaṃ channā me kuṭikā sukhā nivātā,
cittaṃ susamāhitaṃ ca mayhaṃ atha ce patthayasi pavassa devā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā godhiko thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Godhikattheragāthā.**52.**

52. Vassati devo yathā sugītaṃ channā me kuṭikā sukhā nivātā,
cittaṃ susamāhitaṃ ca kāye¹ atha ce patthayasi pavassa devā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā subāhutthero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Subāhuttheragāthā.**53.**

53. Vassati devo yathā sugītaṃ channā me kuṭikā sukhā nivātā,
tassaṃ viharāmi appamatto atha ce patthayasi pavassa devā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā valliyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Valliyattheragāthā.**54.**

54. Vassati devo yathā sugītaṃ channā me kuṭikā sukhā nivātā,
tassaṃ viharāmi adutiyo atha ce patthayasi pavassa devā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā uttiyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Uttiyattheragāthā.**55.**

55. Āsandi kuṭikaṃ katvā² ogayha añjanaṃ vanaṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ añjanavaniyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Añjanavaniyattheragāthā.**56.**

56. Ko kuṭikāyaṃ bhikkhu kuṭikāyaṃ vītarāgo susamāhitacitto,
evaṃ jānāhi āvuso amoghā te kuṭikā katā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kuṭivihāritthero³ gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Kuṭivihārittheragāthā.

¹ ca mayhaṃ - Syā.

² āsandiṃ kuṭikaṃ katvā - Ma, PTS.

³ kuṭivihārī thero - Syā, PTS.

51.

51. “Trời mưa giống như (đang hát) bài hát hay, cái cốc nhỏ của tôi đã được lợp, thoải mái, kín gió, và tâm của tôi khéo được định tĩnh. Như vậy, này ông Trời, nếu ông muốn, ông hãy đổ mưa.”

Đại đức trưởng lão Godhika đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Godhika.

52.

52. “Trời mưa giống như (đang hát) bài hát hay, cái cốc nhỏ của tôi đã được lợp, thoải mái, kín gió, và tâm khéo được định tĩnh ở thân. Như vậy, này ông Trời, nếu ông muốn, ông hãy đổ mưa.”

Đại đức trưởng lão Subāhu đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Subāhu.

53.

53. “Trời mưa giống như (đang hát) bài hát hay, cái cốc nhỏ của tôi đã được lợp, thoải mái, kín gió, tôi sống ở nơi ấy, không xao lãng. Như vậy, này ông Trời, nếu ông muốn, ông hãy đổ mưa.”

Đại đức trưởng lão Valliya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Valliya.

54.

54. “Trời mưa giống như (đang hát) bài hát hay, cái cốc nhỏ của tôi đã được lợp, thoải mái, kín gió, tôi sống ở nơi ấy, không người thứ hai. Như vậy, này ông Trời, nếu ông muốn, ông hãy đổ mưa.”

Đại đức trưởng lão Uttiya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Uttiya.

55.

55. “Sau khi làm cái cốc kích thước bằng chiếc kiệu vương, tôi đã đi sâu vào khu rừng Añjana. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Añjanavaniya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Añjanavaniya.

56.

56. “(Người canh ruộng hỏi:) ‘Ai trong chòi?’ (Vị trưởng lão đáp:) ‘Trong chòi là vị tỳ khưu, có tham ái đã lìa, có tâm khéo được định tĩnh. Này đạo hữu, ông hãy biết như vậy, cái chòi đã được ông làm là không có vô ích.’”

Đại đức trưởng lão Kuṭivihārī đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kuṭivihārī.

57.

57. Ayamāhu purāṇiyā kuṭi¹ aññaṃ patthayase navam kuṭim,
āsam kuṭiyā virājaya dukkhā bhikkhu puna navā kuṭi ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā dutiyakuṭivihāritthero² gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Dutiyakuṭivihārittheragāthā.

58.

58. Ramaṇīyo me kuṭikā saddhādeyyā manoramā,
na me attho kumārīhi yesaṃ attho tahiṃ gacchatha nāriyo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā ramaṇīyakuṭiko thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Ramaṇīyakuṭikattheragāthā.

59.

59. Saddhāyāhaṃ pabbajito araṇṇe me kuṭikā katā,
appamatto ca ātāpī sampajāno patissato ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kosalavihāritthero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Kosalavihārittheragāthā.

60.

60. Te me ijjiṃsu saṅkappā yadattho pavisiṃ kuṭim,
vijjāvimuttiṃ paccesaṃ³ mānānusayamujjahin ”ti.⁴

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sīvalitthero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sīvalittheragāthā.

Chaṭṭho vaggo.

TASSUDDĀNAM

Godhiko ca subāhu ca valliyo uttiyo isi,
añjanavaniyo thero duve kuṭivihārino,
ramaṇīyakuṭiko ca kosalavhayasivali ”ti.

--ooOoo--

¹ kuṭikā - Syā.

² kuṭivihārī thero - Syā, PTS.

³ paccesaṃ - Ma.

⁴ ujjahan ti - Ma, Syā, PTS.

57.

57. “Đây là cái cốc cũ, ngài mong mỗi cái cốc khác mới. Nay vị tỳ khưu, ngài hãy dẹp bỏ ước muốn về cái cốc, cái cốc mới là khổ thêm lần nữa.”

Đại đức trưởng lão Kuṭivihārī thứ nhì đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kuṭivihārī thứ nhì.

58.

58. “Cái cốc của tôi là đáng yêu, vật thí của niềm tin, làm thích ý. Nay các cô, tôi không có nhu cầu với các cô gái, đối với những ai có nhu cầu, các cô hãy đi đến nơi ấy.”

Đại đức trưởng lão Ramaṇīyakuṭika đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ramaṇīyakuṭika.

59.

59. “Vì lòng tin, tôi đã xuất gia, cái cốc của tôi đã được làm ở trong rừng. Tôi không xao lãng, và có sự tinh cần, có sự nhận biết rõ, có niệm.”

Đại đức trưởng lão Kosalavihārī đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kosalavihārī.

60.

60. “Những ý định ấy đã thành tựu cho tôi, với mục đích ấy tôi đã đi vào cái cốc. Tôi đã bỏ ngã mạn tiềm ẩn, tôi sẽ đi đến minh và giải thoát.”

Đại đức trưởng lão Sīvali đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sīvali.

Phẩm thứ sáu.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Godhika, và vị Subāhu, vị Valliya, vị ấn sĩ Uttiya, trưởng lão Añjanavaniya, hai vị Kuṭivihārī, và vị Ramaṇīyakuṭika, vị tên Kosala, và vị Sīvali.”

--ooOoo--

61.

61. Passati passo passantam apassantam ca passati,
apassanto apassantam passantam ca na passati ”ti.

Ittham sudaṃ āyasmā vappo thero gātham abhāsithā ”ti.

Vappattheragāthā.

62.

62. Ekakā mayam araṇṇe viharāma
apaviddham va vanasmiṃ dārukam,
tassa me bahukā pihayanti
nerayikā viya saggagāminan ”ti.

Ittham sudaṃ āyasmā vajjiputto¹ thero gātham abhāsithā ”ti.

Vajjiputtattheragāthā.

63.

63. Cutā patanti patitā gidhā ca punarāgatā,
kataṃ kiccaṃ rataṃ rammaṃ sukhenanvāgataṃ sukhan ”ti.

Ittham sudaṃ āyasmā pakkho thero gātham abhāsithā ”ti.

Pakkhattheragāthā.

64.

64. Dumavhayāya uppanno jāto paṇḍaraketunā,
ketuhā ketunāyeva mahāketuṃ padhaṃsayi ”ti.

Ittham sudaṃ āyasmā vimalo koṇḍañño thero gātham abhāsithā ”ti.

Vimalakoṇḍaññattheragāthā.

65.

65. Ukkhepakaṭavacchassa saṅkalitaṃ bahūhi vassehi,
taṃ bhāsati gahaṭṭhānaṃ sunisinno uḷārapāmojjo ”ti.²

Ittham sudaṃ āyasmā ukkhepakaṭavaccho thero gātham abhāsithā ”ti.

Ukkhepakaṭavacchattheragāthā.

¹ vajjiputtako - Syā.

² uḷārapāmujo - PTS.

61.

61. “Người thấy nhìn thấy hạng người thấy, và nhìn thấy hạng người không thấy. Người không thấy không nhìn thấy (cả hai hạng) người không thấy và người thấy.”

Đại đức trưởng lão Vappa đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vappa.

62.

62. “Chúng tôi sống đơn độc một mình ở trong khu rừng, tựa như khúc gỗ bị quăng bỏ ở trong rừng. Nhiều người ganh tỵ với tôi đây, y như những kẻ địa ngục ganh tỵ với những người đi đến cõi Trời.”

Đại đức trưởng lão Vajjiputta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vajjiputta.

63.

63. “Chết đi, chúng rơi xuống. Bị rơi xuống và bị tham đắm, chúng quay trở lại. Việc cần phải làm đã được làm xong, việc đáng được ưa thích đã được ưa thích, sự an lạc được tiếp nối bằng sự an lạc.”

Đại đức trưởng lão Pakkha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Pakkha.

64.

64. “Được sanh ra bởi người mang tên một loài cây (kỹ nữ Ambapāli), đã được tạo ra bởi người có cây cờ màu trắng (đức vua Bimbisāra), vị hủy hoại cây cờ (người không còn ngã mạn) đã tiêu diệt kẻ có cây cờ vĩ đại (Ma Vương) bằng chính cây cờ (trí tuệ).”¹

Đại đức trưởng lão Vimalakoṇḍañña đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vimalakoṇḍañña.

65.

65. “Đã ngồi xuống vững vàng, vị có sự hân hoan tột bậc thuyết giảng cho hàng tại gia Pháp đã được học thuộc lòng trong nhiều năm, đã được thu thập bởi vị Vaccha.”

Đại đức trưởng lão Ukkhepakaṭavaccha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ukkhepakaṭavaccha.

¹ Ý nghĩa ở trong ngoặc đơn được ghi theo Chú Giải (ThagA. i, 156-157).

66.

66. Anusāsi mahāvīro sabbadhammānapāragū,
tassāhaṃ dhammaṃ sutvāna vihāsiṃ santike sato,¹
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā meghiyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Meghiyattheragāthā.**67.**

67. Kilesā jhāpitā mayhaṃ bhavā sabbe samūhatā,
vikkhīṇo jātisaṃsāro natthi dāni punabbhavo ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā ekadhammasavanīyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Ekadhammasavanīyattheragāthā.**68.**

68. Adhicetaso appamajjato munino monapathesu sikkhato,
sokā na bhavanti tādino upasantassa sadā satīmato ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā ekudāniyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Ekudāniyattheragāthā.**69.**

69. Sutvāna dhammaṃ mahato mahārasaṃ
sabbaññutaññāṇavarena desitaṃ,
maggam papajjiṃ amatassa pattiyā
so yogakkhemassa pathassa kovido ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā channo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Channattheragāthā.**70.**

70. Sīlameva idha aggaṃ paññavā pana uttamo,
manussesu ca devesu sīlapaññāṇato jayan ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā puṇṇo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Puṇṇattheragāthā.**Sattamo vaggo.**

TASSUDDĀNAṀ

Vappo ca vajjiputto ca pakkho vimalakoṇḍañño,
ukkhepakataṭavaccho ca meghiyo ekadhammiko,
ekudāniyacchannā² ca puṇṇatthero mahabbalo ”ti.

--ooOoo--

¹ rato - Syā, PTS.² ekudāniyachanno - Syā, PTS.

66.

66. “Đấng Đại Hùng, bậc đã đi đến bờ kia của tất cả các pháp, đã chỉ dạy. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, tôi đã sống gần Ngài, có niệm. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Meghiya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Meghiya.**67.**

67. “Các phiền não của tôi đã được thiêu đốt, tất cả các hữu đã được xóa sạch, việc luân hồi tái sinh đã được triệt tiêu, giờ đây không còn tái sinh nữa.”

Đại đức trưởng lão Ekadhammasavanīya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ekadhammasavanīya.**68.**

68. “Đối với vị hiền trí có tăng thượng tâm, không xao lãng, đang học tập về đạo lộ của bậc hiền trí, an tịnh, luôn có niệm, các sự sâu muộn không hiện hữu ở vị như thế ấy.”

Đại đức trưởng lão Ekudāniya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ekudāniya.**69.**

69. “Sau khi lắng nghe Giáo Pháp có hương vị vĩ đại của bậc vĩ nhân, đã được thuyết giảng bởi đấng Toàn Tri có trí tuệ cao quý, tôi đã thực hành Đạo Lộ đưa đến sự chứng đạt Bất Tử. Ngài là bậc biết rõ về con đường đưa đến sự an toàn khỏi các ràng buộc.”

Đại đức trưởng lão Channa đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Channa.**70.**

70. “Ở đây, chỉ có giới là cao cả; tuy nhiên, người có trí tuệ là tối thượng. Ở giữa loài người và chư Thiên, sự chiến thắng là nhờ vào giới và trí tuệ.”

Đại đức trưởng lão Puṇṇa đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Puṇṇa.**Phẩm thứ bảy.**

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Vappa và vị Vajjiputta, vị Pakkha, vị Vimalakoṇḍañña, và vị Ukkhepakaṭavaccha, vị Meghiya, vị Ekadhammika, vị Ekudāniya, và vị Channa, vị trưởng lão Puṇṇa có sức mạnh vĩ đại.”

--ooOoo--

71.

71. Susukhumanipuṇatthadassinā matikusalena nivātavuttinā,
saṃsevitavuddhasīlinā¹ nibbānaṃ na hi tena dullabhan ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā vacchapālo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Vacchapālattheragāthā.

72.

72. Yathā kaḷīro susu vaḍḍhitaggo
dunnikkhamo² hoti pasākhajāto,
evaṃ ahaṃ bhariyāyānītāya
anumañña maṃ pabbajitomhi dānī ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā ātumo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Ātumattheragāthā.

73.

73. Jiṇṇaṃ ca disvā dukhitaṃ ca³ byādhitāṃ
mataṃ ca disvā gatamāyusaṅkhayaṃ,
tato ahaṃ nikkhamitūna pabbajim
pahāya kāmāni manoramānī ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā māṇavo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Māṇavattheragāthā.

74.

74. Kāmacchando ca byāpādo thīnamiddhaṃ ca bhikkhuno,
uddhaccaṃ vicikicchā ca sabbaso ’va na vijjatī ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā suyāmo⁴ thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Suyāmattheragāthā.

75.

75. Sādhu suvihitāna⁵ dassanaṃ kaṅkhā chijjati buddhi vaḍḍhati,
bālampi karonti paṇḍitaṃ tasmā sādhu satāṃ samāgamo ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā susārado thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Susāradattheragāthā.

76.

76. Uppatantesu nipate nipatantesu uppate,
vase avasamānesu ramamānesu no rame ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā piyañjaho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Piyañjahattheragāthā.

¹ saṃsevitabuddhasīlinā - Syā, PTS.

² dunnikkhaso - Syā.

³ dukkhitañca - Syā, PTS.

⁴ suyāmano - Ma, Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

⁵ suvahitānaṃ - Syā.

71.

71. “Với vị có sự nhìn thấy ý nghĩa vô cùng vi tế, vi diệu, là vị thiện xảo về sự suy nghĩ, có cách cư xử khiêm tốn, có giới được rèn luyện và tăng trưởng, với vị ấy Niết Bàn không hẳn là điều khó đạt được.”

Đại đức trưởng lão Vacchapāla đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vacchapāla.

72.

72. “Giống như mọt mặng non có chồi đã phát triển, đã đâm nhánh, thì khó dời đi, tương tự như thế tôi (khó ra đi) khi người vợ đã được đem về. Hãy cho phép tôi. Giờ đây tôi đã xuất gia.”

Đại đức trưởng lão Ātuma đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ātuma.

73.

73. “Sau khi nhìn thấy người già, và người bệnh bị khổ sở, và sau khi nhìn thấy người bị chết đã đi đến sự cạn kiệt của tuổi thọ, vì thế tôi đã ra đi, tôi đã xuất gia, sau khi dứt bỏ các dục làm thích ý.”

Đại đức trưởng lão Māṇava đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Māṇava.

74.

74. “Ước muốn về dục, ác tâm, sự dă dươi buồn ngủ, sự phóng dật, và hoài nghi hoàn toàn không tìm thấy ở vị tỳ khưu.”

Đại đức trưởng lão Suyāma đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Suyāma.

75.

75. “Tốt đẹp thay việc gặp gỡ các vị khéo được rèn luyện! Nghi ngờ được cắt đứt, sự giác ngộ tăng trưởng. Thậm chí kẻ ngu si, các vị cũng làm cho trở thành sáng trí; vì thế việc tiếp xúc với những người chân chánh là tốt đẹp.”

Đại đức trưởng lão Susārada đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Susārada.

76.

76. “Nên cúi xuống trong khi họ đang ngược lên, nên ngược lên trong khi họ đang cúi xuống, nên trú ngụ trong khi họ không trú ngụ, không nên thích thú trong khi họ đang thích thú.”

Đại đức trưởng lão Piyañjaha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Piyañjaha.

77.

77. Idaṃ pure cittamacāri cārikaṃ
yenicchakaṃ yatthakāmaṃ yathāsukhaṃ,
tadajjahaṃ niggaheṣāmi¹ yoniso
hatthippabhinnaṃ viya añkusaggaho ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā hatthārohaputto thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Hatthārohaputtatheragāthā.

78.

78. Anekajātisaṃsāraṃ sandhāvissaṃ anibbisaṃ,
tassa me dukkhajātassa dukkhakkhandho aparaddho ”ti.²

Itthaṃ sudaṃ āyasmā meṇḍasiro thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Meṇḍasirattheragāthā.

79.

79. Sabbo rāgo pahīno me sabbo doso samūhato,
sabbo me vigato moho sītibhūtosmi nibbuto ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā rakkhito thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Rakkhitattheragāthā.

80.

80. Yaṃ mayā pakataṃ kammaṃ appaṃ vā yadi vā bahuṃ,³
sabbametaṃ parikkhīṇaṃ natthi dāni punabbhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā uggo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Uggattheragāthā.

Aṭṭhamo vaggo.

TASSUDDĀNAṃ

Vacchapālo ca yo thero ātumo māṇavo isi,
suyāmo ca susārado thero yo ca piyañjaho,
ārohaputto meṇḍasiro rakkhito uggasavhayo ”ti.

--ooOoo--

¹ niggaheṣāmi - Syā, PTS.

² paraddhato ti - Syā.

³ bahu - PTS.

77.

77. “Trước đây, cái tâm này đã du hành lang thang bằng cách nào theo ý thích, đến nơi nào theo ước muốn, một cách thoải mái, giờ đây tôi sẽ chế ngự nó theo đúng đường lối, tựa như người cầm móc câu chế ngự con voi bị phát dục.”

Đại đức trưởng lão Hatthārohaputta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Hatthārohaputta.

78.

78. “Tôi đã trải qua sự luân hồi trong nhiều kiếp sống không ngừng nghỉ. Tôi đây đã bị sanh khởi khổ đau, (giờ đây) đối với tôi khổ uẩn đã chấm dứt.”

Đại đức trưởng lão Meṇḍasira đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Meṇḍasira.

79.

79. “Tất cả sự luyến ái của tôi đã được dứt bỏ, tất cả sân hận đã được xóa sạch, tất cả si mê của tôi đã được xa lìa, tôi có được trạng thái mát mẻ, chứng được Niết Bàn.”

Đại đức trưởng lão Rakkhita đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Rakkhita.

80.

80. “Nghiệp nào đã được tạo ra bởi tôi, đâu là ít hay là nhiều, tất cả điều ấy đã được đoạn tận, giờ đây không còn tái sanh nữa.”

Đại đức trưởng lão Ugga đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ugga.

Phẩm thứ tám.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị trưởng lão nào là Vacchapāla, vị Ātuma, và vị ẩn sĩ Mānava, vị Suyāma, và vị Susārada, và vị trưởng lão nào là Piyañjaha, vị Ārohaputta, vị Meṇḍasira, vị Rakkhita, vị có tên Ugga.”

--ooOoo--

81.

81. Yaṃ mayā pakataṃ pāpaṃ pubbe aññāsu jātisu
idheva taṃ vedanīyaṃ vatthu aññaṃ na vijjatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā samitigutto thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Samitiguttatheragāthā.

82.

82. Yena yena subhikkhāni sivāni abhayāni ca
tena puttaka gacchassu mā sokāpahato bhavā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kassapo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Kassapattheragāthā.

83.

83. Sīhappamattā vihara rattindivamatandito
bhāvehi kusalaṃ dhammaṃ jaha sīghaṃ samussayan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā siho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sīhattheragāthā.

84.

84. Sabbarattiṃ supitvāna divā saṅgaṇike rato,
kudassu¹ nāma dummedho dukkhassantaṃ karissatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā nīto thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Nītattheragāthā.

85.

85. Cittanimittassa kovido pavivekarasaṃ vijāniya,
jhāyaṃ nīpako patissato adhigaccheyya sukhaṃ nirāmisān ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sunāgo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sunāgattheragāthā.

86.

86. Ito bahiddhā puthu aññavādināṃ
maggo na nibbānagamo yathā ayaṃ,
itissu saṅghaṃ bhagavānusāsati
sathā sayāṃ pāṇitaleva dassayan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā nāgito thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Nāgitattheragāthā.

¹ kudāssu - Ma, Syā, PTS.

81.

81. “Việc ác nào đã được tạo ra bởi tôi trong các kiếp sống khác trước đây, ngay tại đây (trong kiếp này) việc ấy sẽ chịu cảm thọ, sự việc khác không tìm thấy.”

Đại đức trưởng lão Samitigutta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Samitigutta.

82.

82. “Này con thơ, bất cứ nơi nào mà các việc khất thực dễ dàng, có các sự an toàn, và không có các nỗi sợ hãi, con hãy đi đến nơi ấy. Con chớ bị tác động bởi sâu muện.”

Đại đức trưởng lão Kassapa đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kassapa.

83.

83. “Này Sīha, hãy sống, không xao lãng, không biếng nhác, cả ngày lẫn đêm. Hãy phát triển thiện pháp, hãy mau mau buông bỏ xác thân.”

Đại đức trưởng lão Sīha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sīha.

84.

84. “Sau khi ngủ trọn đêm, ban ngày thích thú trong việc tụ hội, vậy thì khi nào kẻ có trí tôi sẽ thực hiện việc chấm dứt khổ đau?”

Đại đức trưởng lão Nīta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nīta.

85.

85. “Vị rành rẽ về biểu hiện của tâm, sau khi biết được vị của sự tách ly, trong khi tham thiền, thận trọng, có niệm, có thể chứng đạt sự an lạc không liên hệ vật chất.”

Đại đức trưởng lão Sunāga đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sunāga.

86.

86. “Bên ngoài đây (Giáo Pháp này), đạo lộ của các vị thuyết giáo khác, dù các hạng, không dẫn đến Niết Bàn giống như cái này, đức Thế Tôn chỉ dạy hội chúng như vậy, bậc Đạo Sư chỉ cho thấy chính lòng bàn tay của mình.”

Đại đức trưởng lão Nāgita đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nāgita.

87.

87. Khandhā diṭṭhā yathābhūtaṃ bhavā sabbe padālītā,
vikkhīṇo jātiṣaṃsāro natthi dāni punabbhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā pavitṭho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Pavitṭhattheragāthā.

88.

88. Asakkhiṃ vata attānaṃ uddhātuṃ udakā jalaṃ,
vuyhamāno mahogheva¹ saccāni paṭivijjhahan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā ajjuno thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Ajjunattheragāthā.

89.

89. Uttiṇṇā paṅkapalipā pātālā parivajjitā,
muttā oghā ca ganthā ca sabbe mānā viṣaṃhatā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā devasabho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Paṭhamadevasabhattheragāthā.

90.

90. Pañcakkhandhā pariññātā tiṭṭhanti chinnaṃmūlakā,
vikkhīṇo jātiṣaṃsāro natthi dāni punabbhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sāmīdatto thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sāmīdattattheragāthā.

Navamo vaggo.

TASSUDDĀNAṀ

Thero samitigutto ca kassapo sīhasavhayo
nīto sunāgo nāgito pavitṭho ajjuno isi,
devasabho ca yo thero sāmīdatto mahabbalo ”ti.

--ooOoo--

¹ mahoghova - Syā.

87.

87. “Các uẩn đã được thấy đúng theo bản thể, tất cả các hữu đã được phá tan, việc luân hồi tái sinh đã được triệt tiêu, giờ đây không còn tái sinh nữa.”

Đại đức trưởng lão Pavitṭha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Pavitṭha.

88.

88. “Quả thật, tôi đã có thể nâng bản thân ra khỏi nước đưa vào đất liền. Trong khi đang bị cuốn trôi ngay ở trong dòng nước lũ, tôi đã thấu triệt các Sự Thật.”

Đại đức trưởng lão Ajjuna đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ajjuna.

89.

89. “Các bãi bùn và đầm lầy đã được vượt qua, các vực thẳm đã được tránh xa, các dòng nước lũ và các mối buộc thắt đã được thoát khỏi, tất cả các sự ngã mạn đã được diệt trừ.”

Đại đức trưởng lão Devasabha thứ nhất đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Devasabha thứ nhất.

90.

90. “Năm uẩn đã được biết toàn diện, chúng tồn tại với gốc rễ đã bị cắt đứt, việc luân hồi tái sinh đã được triệt tiêu, giờ đây không còn tái sinh nữa.”

Đại đức trưởng lão Sāmidatta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sāmidatta.

Phẩm thứ chín.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị trưởng lão Samitigutta, vị Kassapa, vị có tên Sīha, vị Nīta, vị Sunāga, vị Nāgita, vị Pavitṭha, vị ẩn sĩ Ajjuna, vị Devasabha, và vị trưởng lão Sāmidatta có năng lực vĩ đại.”

--ooOoo--

91.

91. Na tathāmatam satarasam sudhannaṃ yaṃ mayajja paribhuttaṃ,
aparimitadassinā gotamena buddhena desito dhammo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā paripuṇṇako thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Paripuṇṇakattheragāthā.**92.**

92. Yassāsavā parikkhīṇā āhāre ca anissito,
suññatā animitto ca vimokkho yassa gocaro,
ākāseva sakuntānaṃ padaṃ tassa durannayan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vijayo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Vijayattheragāthā.**93.**

93. Dukkhā kāmā eraka na sukhā kāmā eraka,
yo kāme kāmayaṭi dukkhaṃ so kāmayaṭi eraka,
yo kāme na kāmayaṭi eraka dukkhaṃ so na kāmayaṭi erakā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā erako thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Erakattheragāthā.**94.**

94. Namo hi tassa bhagavato sakyaputtassa sirīmato,
tenāyaṃ aggappattena¹ aggo dhammo² sudesito ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mettajī thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Mettajittheragāthā.**95.**

95. Andhohaṃ hatanettosmi kantāraddhānapakkanto,³
sayamāno ’pi gacchissaṃ⁴ na sahāyena pāpenā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā cakkhupālo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Cakkhupālattheragāthā.**96.**

96. Ekapupphaṃ⁵ cajitvāna asītiṃ⁶ vassakoṭiyo,
saggesu paricāretvā sesakenamhi nibbuto ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā khaṇḍasumano thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Khaṇḍasumaṇattheragāthā.

¹ aggapputtana - Syā.

² aggadhammo - Ma, Syā, PTS.

³ pakkhando - Ma; pakkhanto - Syā; pakkhanno - PTS, Sīmu 1, 2.

⁴ gamissaṃ - Syā.

⁵ ekaṃ pupphaṃ - Syā.

⁶ asīti - Ma, Syā.

91.

91. “Vật thực tinh khiết có một trăm hương vị không được nghĩ đến như là vật đã được tôi thọ hưởng ngày hôm nay: Giáo Pháp đã được thuyết giảng bởi đức Phật Gotama, bậc có sự nhận thức vô lượng.”

Đại đức trưởng lão Paripuṇṇaka đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Paripuṇṇaka.**92.**

92. “Vị nào có các lậu hoặc đã được đoạn tận, không bị lệ thuộc vào vật thực, vị nào có hành xứ là không tánh, vô tướng, và (vô nguyện) giải thoát, vết chân của vị ấy là khó lần theo, tựa như dấu vết của các con chim ở không trung.”

Đại đức trưởng lão Vijaya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vijaya.**93.**

93. “Này Eraka, các dục là khổ đau. Này Eraka, các dục là không an lạc. Này Eraka, người nào ham muốn các dục, người ấy ham muốn khổ đau. Này Eraka, người nào không ham muốn các dục, này Eraka, người ấy không ham muốn khổ đau.”

Đại đức trưởng lão Eraka đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Eraka.**94.**

94. “Kính lễ Ngài, đức Thế Tôn, người con trai dòng Sakya, đấng Vinh Quang, Giáo Pháp cao cả này đã khéo được thuyết giảng bởi Ngài, khi Ngài đã đạt đến vị thế cao cả.”

Đại đức trưởng lão Mettaji đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mettaji.**95.**

95. “Tôi bị mù, có mắt bị hoại, đang đi đường xa ở nơi hoang vu. Thậm chí trong khi đang bò lê, tôi cũng sẽ đi, (nhưng) không (cùng đi) với kẻ đồng hành ác xấu.”

Đại đức trưởng lão Cakkhupāla đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Cakkhupāla.**96.**

96. “Sau khi để lại một bông hoa (cúng ở bảo tháp đức Phật), tôi đã hưởng thụ ở các cõi trời tám mươi *koṭi* (800 triệu) năm, với phần còn lại, tôi chứng Niết Bàn.”

Đại đức trưởng lão Khaṇḍasumana đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Khaṇḍasumana.

97.

97. Hitvā satapalaṃ kaṃsaṃ sovaṇṇaṃ satarājikaṃ,
aggahaṃ mattikāpattaṃ idaṃ dutiyābhiseccanaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā tisso thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Tissattheragāthā.

98.

98. Rūpaṃ disvā sati muṭṭhā piyanimittaṃ manasikaroto,
sārattacitto vedeti taṃ ca ajjhosa tiṭṭhati,
tassa vaḍḍhanti āsavā bhavamūlā bhavagāmino ”ti.¹

Itthaṃ sudaṃ āyasmā abhayo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Abhayattheragāthā.

99.

99. Saddaṃ sutvā sati muṭṭhā piyanimittaṃ manasikaroto,
sārattacitto vedeti taṃ ca ajjhosa tiṭṭhati,
tassa vaḍḍhanti āsavā saṃsāramupagāmino ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā uttiyo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Uttiyattheragāthā.

100.

100. Sammappadhānasampanno satipaṭṭhānagocaro,
vimuttikusumasañchanno parinibbissatyanāsavo ”ti.²

Itthaṃ sudaṃ āyasmā devasabho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Devasabhattheragāthā.

Dasamo vaggo.

TASSUDDĀNAṀ

Paripuṇṇako ca vijayo erako mettajī muni,
cakkhupālo khaṇḍasumano tisso ca abhayo tathā,³
uttiyo ca mahāpañño thero devasabho pi cā ”ti.

--ooOoo--

¹ bhavamūlopagāmino ti - Ma, PTS, Syā, Sīmu 1, 2.

² parinibbāyissatyanāsavo ti - Syā.

³ tisso abhayo ca - Syā, PTS.

97.

97. “Sau khi từ bỏ chiếc đĩa cân nặng một trăm *pala* bằng vàng có khắc nhiều hình ảnh, tôi đã cầm lấy cái bình bát bằng đất sét; đây là lễ phong vương thứ nhì.”

Đại đức trưởng lão Tissa đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Tissa.**98.**

98. “Sau khi nhìn cảnh sắc, người chú tâm ở biểu hiện đáng yêu có niệm bị quên lãng. Vị có tâm bị luyến ái nhận biết, bám víu, và duy trì điều ấy. Đối với vị ấy, các lậu hoặc, gốc rễ của tái sanh, dẫn đến sự tái sanh, tăng trưởng.”

Đại đức trưởng lão Abhaya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Abhaya.**99.**

99. “Sau khi nghe âm thanh, người chú tâm ở biểu hiện đáng yêu có niệm bị quên lãng. Vị có tâm bị luyến ái nhận biết, bám víu, và duy trì điều ấy. Đối với vị ấy, các lậu hoặc, gốc rễ của tái sanh, dẫn đến sự tái sanh, tăng trưởng.”

Đại đức trưởng lão Uttiya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Uttiya.**100.**

100. “Vị đã thành tựu sự ra sức đúng đắn, có sự thiết lập niệm là hành xử, được bao phủ bởi bông hoa giải thoát, sẽ Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Devasabha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Devasabha.**Phẩm thứ mười.**

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Paripunnaka, và vị Vijaya, vị Eraka, vị hiền trí Mettaji, vị Cakkhupāla, vị Khaṇḍasumaṇa, vị Tissa, và vị Abhaya là tương tự, vị Uttiya có đại trí tuệ, và luôn cả vị trưởng lão Devasabha.”

--ooOoo--

101.

101. Hitvā gihittam¹ anavositatto mukhanaṅgalī odariko kusīto,
mahāvarāho 'va nivāpapuṭṭho punappunaṃ gabbhamupeti mando "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā belatṭhāniko² thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Belatṭhānikattheragāthā.**102.**

102. Mānena vañcitāse saṅkhāresu saṅkilissamānāse,
lābhālābhena mathitā samādhiṃ nādhigacchanti "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā setuccho thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Setucchattheragāthā.**103.**

103. Nāhaṃ etena atthiko sukhito dhammarasena tappito,
pītvāna³ rasagamuttamaṃ na ca kāhāmi visena⁴ santhavan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā bandhuro thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Bandhurattheragāthā.**104.**

104. Lahuko vata me kāyo phuṭṭho ca pītisukhena vipulena,
tūlamiva eritaṃ mālutena pilavatīva me kāyo "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā khitako thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Khitakattheragāthā.**105.**

105. Ukkaṇṭhitopi na vase ramamānopi pakkame,
na tvevānatthasaṃhitam⁵ vase vāsaṃ vicakkhaṇo "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā malitavambho thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Malitavambhattheragāthā.**106.**

106. Sataliṅgassa atthassa satalakkhaṇadhārino,
ekaṅgadassī dummedho satadassī ca paṇḍito "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā suhemanto thero gāthaṃ abhāsithā "ti.

Suhemantattheragāthā.

¹ gihitvaṃ - Syā, PTS.

² belatṭhakāni - Syā, PTS.

³ pitvā - Ma; pitvāna - Syā.

⁵ na tvevānatthasaṃhitam - Syā, PTS.

⁴ rasena - Syā.

101.

101. “Sau khi từ bỏ trạng thái người tại gia, bản thân còn chưa hoàn thiện, có miệng như cái cày, ham ăn, biếng nhác, tựa như con heo mập được nuôi bằng các loại hạt, kẻ ngu xuẩn còn tiếp tục đi đến bào thai nhiều lần nữa.”

Đại đức trưởng lão Belaṭṭhānika đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Belaṭṭhānika.

102.

102. “Bị đánh lừa bởi ngã mạn, đang bị ô nhiễm trong các pháp hữu vi, bị khuấy động bởi có lợi lộc và không có lợi lộc, chúng không chúng đặc định.”

Đại đức trưởng lão Setuccha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Setuccha.

103.

103. “Tôi không có sự mong cầu với việc này, tôi được an lạc, được thỏa mãn với vị của Giáo Pháp. Và tôi sẽ không còn thể hiện sự thân thiết với chất độc sau khi uống vào vị nếm cao cả tối thượng.”

Đại đức trưởng lão Bandhura đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Bandhura.

104.

104. “Thân thể của tôi quả là nhẹ nhàng, được xúc chạm với hỷ lạc lớn lao. Tựa như bông gòn chập chờn bởi gió, thân thể của tôi như là trôi nổi.”

Đại đức trưởng lão Khitaka đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Khitaka.

105.

105. “Không được hài lòng, cũng không nên cư ngụ, trong khi thích thú cũng nên ra đi, và người có sự nhận thức càng không nên sống ở trú xứ không được gắn liền với mục đích.”

Đại đức trưởng lão Malitavambha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Malitavambha.

106.

106. “Đối với mục đích có một trăm biểu tượng, mang một trăm tướng trạng, kẻ ngu có sự nhìn thấy một phần, và người sáng suốt có sự nhìn thấy một trăm.”

Đại đức trưởng lão Suhemanta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Suhemanta.

107.

107. Pabbajiṃ tulayitvāna agārasmānagāriyaṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā dhammasavo¹ thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Dhammasavatheragāthā.**108.**

108. Sa vīsaṃvassasatiko² pabbajiṃ anagāriyaṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā dhammasavapitutthero³ gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Dhammasavapituttheragāthā.**109.**

109. Na nūnāyaṃ paramahitānukampino
rahogato anuvigaṇeti sāsanaṃ,
tathāhayaṃ viharati pākatindriyo
migī yathā taruṇajātikā vane ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā saṅgharakkhito thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Saṅgharakkhitattheragāthā.**110.**

110. Nagā nagaggesu susaṃvirūḷhā udaggameghena navena sittā
vivekakāmassa araṅṅasaṅṅino janeti bhiyyo usabhassa kalyatan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā usabho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Usabhattheragāthā.**Ekādasamo vaggo.**

TASSUDDĀNAM

Belatṭhānikasetucchā⁴ bandhuro khitako isī,
malitavambho suhemanto dhammasavo dhammasavapitā,
saṅgharakkhitatthero ca usabho ca mahāmunī ”ti.

--ooOoo--

¹ dhammasaṃvaro - Syā.

² sa vīsavassasatiko - Ma.

³ dhammasaṭapitutthero - Syā.

⁴ belatṭhāniko setuccho - Ma;
belatṭhakāni setuccho - Syā, PTS.

107.

107. “Sau khi cân nhắc, tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Dhammasava đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Dhammasava.

108.

108. “Lúc một trăm hai mươi tuổi, tôi đã xuất gia sống đời không nhà. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Dhammasavapitu đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Dhammasavapitu.

109.

109. “Vị này đã đi đến nơi thanh vắng, nhưng quả nhiên không quan tâm đến lời giáo huấn của bậc có lòng thương tưởng đến lợi ích tối thượng, bởi vì vị này sống có giác quan buông thả, giống như con nai cái có bản chất non trẻ ở trong rừng.”

Đại đức trưởng lão Saṅgharakkhita đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Saṅgharakkhita.

110.

110. “Các cây cối được phát triển mạnh mẽ ở các đỉnh ngọn núi, được tưới bởi đám mây mưa đầu mùa ở trên cao. Chúng làm phát sanh hơn nữa tính chất tốt đẹp đến Usabha, vị có sự ưa thích nơi vắng vẻ, có sự suy tưởng về khu rừng.”

Đại đức trưởng lão Usabha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Usabha.

Phẩm thứ mười một.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Belatṭhānika, vị Setucchā, vị Bandhura, vị ẩ sĩ Khitaka, vị Malitavambha, vị Suhemanta, vị Dhammasava, vị Dhammasavapitā, vị trưởng lão Saṅgharakkhita, và vị đại hiền trí Usabha.”

--ooOoo--

111.

111. Duppabbajjaṃ ve duradhivāsā gehā
dhammo gambhīro duradhigamā bhogā,
kicchā vutti no itarītareneva
yuttaṃ cintetuṃ satatamanīccatan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā jento thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Jentattheragāthā.**112.**

111. Tevijjohaṃ mahājhāyī cetosamathakovido,
sadattho me anupatto kataṃ buddhassa sāsanān ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vacchagotto thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Vacchagottattheragāthā.**113**

113. Acchodikā puthusilā gonaṅgulamigāyutā,
ambusevālasañchannā te selā ramayanti man ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vanavaccho thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Vanavacchattheragāthā.**114.**

114. Kāyaduṭṭhullagaruno hīyamānamhi¹ jīvite,
sarīrasukhagiddhassa kuto samaṇa sādhitā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā adhimutto thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Adhimuttattheragāthā.**115.**

115. Esāvahiyyase pabbatena bahukūṭajasallakikena,²
nesādakena girinā yasassinā paricchadenā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahānāmo thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Mahānāmattheragāthā.**116.**

116. Cha phassāyatane hitvā guttadvāro susaṃvuto,
aghamūlaṃ vāmitvāna³ patto me āsavakkhaya ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā pārāsariyatthero⁴ gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Pārāsariyattheragāthā.

¹ hiyyamānamhi - Ma, Syā, PTS.

² °sallarikena - Syā; °sallakitena - Pa.

³ vāmitvāna - Syā.

⁴ pārāpariyo thero - Ma, Syā, PTS.

111.

111. “Việc xuất gia quả là khó, các căn nhà là nơi khó cư ngụ, Giáo Pháp là thâm sâu, tài sản là khó đạt được, sự nuôi sống chỉ với vật này vật khác (tùy thuộc vào sự phát sanh) là khó khăn cho chúng tôi, điều thích hợp để thường xuyên suy nghĩ về tính chất vô thường.”

Đại đức trưởng lão Jenta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Jenta.**112.**

112. “Tôi có ba Minh, có thiền chứng lớn lao, rành rẽ về sự vắng lặng của tâm. Mục đích của bản thân đã được tôi thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Vacchagotta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vacchagotta.**113.**

113. “Với nước trong trẻo, với những tảng đá lớn, được lai vãng bởi các con khỉ và nai, được bao phủ bởi rong rêu ẩm ướt, những tảng núi đá ấy khiến tôi thích thú.”

Đại đức trưởng lão Vanavaccha đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vanavaccha.**114.**

114. “Trong khi mạng sống đang bị tiêu hoại (dần), đối với kẻ có sự nặng nề và thô kệch ở thân xác, bị tham đắm trong sự khoái lạc của cơ thể, tính chất tốt đẹp của Sa-môn từ đâu mà có?”

Đại đức trưởng lão Adhimutta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Adhimutta.**115.**

115. “Người đây bị thấp kém so với ngọn núi có nhiều bụi rậm và cây cối, ngọn núi đá Nesādaka có danh tiếng với lớp bao phủ.”

Đại đức trưởng lão Mahānāma đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahānāma.**116.**

116. “Sau khi từ bỏ sáu xúc xú, với cánh cửa (của các giác quan) được canh phòng, khéo được thu thúc, sau khi loại bỏ gốc rễ của sầu khổ, tôi đã đạt được sự cạn kiệt của các lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Pārāsariya đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Pārāsariya.

117.

117. Suvilitto suvasano sabbābharaṇabhūsito,
tisso vijjā ajjhagamiṃ kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā yaso thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Yasattheragāthā.**118.**

118. Abhisatthova¹ nipatati vayo rūpaṃ aññamiva tatheva santam,
tasseva sato avippavasato aññasseva sarāmi attānan ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā kimbilo thero² gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Kimbilattheragāthā.**119.**

119. Rukkhamūlagahanaṃ pasakkiya³ nibbānaṃ hadayasmiṃ opiya,⁴
jhāya gotama mā ca pāmado⁵ kiṃ te bilibilikā karissatī ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā vajjiputto thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Vajjiputtattheragāthā.**120.**

120. Pañcakkhandhā pariññātā tiṭṭhanti chinnamūlakā,
dukkhakkhayo anuppatto patto me āsavakkhayo ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā isidatto thero gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Isidattattheragāthā.**Vaggo dvādasamo.**

TASSUDDĀNAṀ

Jento ca vacchagotto ca vaccho ca vanasavhayo,⁶
adhimutto mahānāmo pārāsariyo⁷ yaso pi ca,
kimbilo vajjiputto ca isidatto mahāyaso ”ti.

TATRUDDĀNAṀ

Visuttarasataṃ therā katakiccā anāsavā,
ekakeva nipātamhi susaṅgītā mahesibhī ”ti.

Ekakanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ abhisattova - Ma.² kimilo thero - Ma.³ pasakkiya - Syā.⁴ osiya - PTS.⁵ pamādo - bahūsu.⁶ nāgasavhayo - Syā;

vanapavhayo - PTS.

⁷ pārāpariyo - Ma, Syā, PTS.

117.

117. “Khéo được bồi xúc, có y phục đẹp, được điểm tô với mọi thứ trang sức, tôi đã chứng đắc ba Minh; lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Yasa đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Yasa.

118.

118. “Tuổi tác áp đặt lên như là đã được ra lệnh, sắc thân trong khi vẫn là vậy lại tựa như cái khác. Tôi nhớ về bản thân như là của cái khác, trong khi vẫn chính là cái ấy, không có tách lìa.”

Đại đức trưởng lão Kimbila đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kimbila.

119.

119. “Này vị dòng dõi Gotama (Ānanda), hãy đi đến bụi rậm ở gốc cây, hãy đặt Niết Bàn ở trong tâm, hãy tham thiền và chớ có xao lãng, việc nói năng sẽ làm được gì cho người?”

Đại đức trưởng lão Vajjiputta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vajjiputta.

120.

120. “Năm uẩn đã được biết toàn diện, chúng tồn tại với gốc rễ đã bị cắt đứt, tôi đã đạt đến sự cạn kiệt của khổ đau, đã đạt được sự cạn kiệt của các lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Isidatta đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Isidatta.

Phẩm thứ mười hai.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Jenta, và vị Vacchagotta, và vị Vaccha có tên là Vana, vị Adhimutta, vị Mahānāma, vị Pārāsariya, và luôn cả vị Yasa, vị Kimbila, và vị Vajjiputta, vị Isidatta có danh tiếng lớn lao.”

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Một trăm hai mươi vị trưởng lão có phận sự đã làm xong, không còn lậu hoặc, đã khéo được đọc tụng bởi các vị đại trí thức ở nhóm chỉ có một kệ ngôn.”

Nhóm một được chấm dứt.

--ooOoo--

2. DUKANIPĀTO

121.

121. Natthi koci bhavo nicco saṅkhārā vā pi sassatā,
uppajjanti ca te khandhā cavanti aparāparaṃ.
122. Etamādīnavaṃ ñatvā bhavenamhi anattiko,
nissaṭṭo sabbakāmehi patto me āsavakkhayaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā uttaro thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Uttaratheragāthā.

122.

123. Nayidaṃ anayena jīvitam nāhāro hadayassa santiko,
āhāraṭṭhitiko samussayo iti disvāna carāmi esanaṃ.
124. Paṅkoti hi naṃ pavedayaṃ¹ yāyaṃ vandanapūjanā kulesu,
sukhumaṃ sabbam durullaṃ² sakkāro kāpurisena dujjaho ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā piṇḍolabhāradvājo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Piṇḍolabhāradvājattheragāthā.

123.

125. Makkaṭṭo pañcadvārāyaṃ kuṭṭikāyaṃ pasakkiya,³
dvārena anupariyeti ghaṭṭayanto muhuṃ muhuṃ.
126. Tiṭṭha makkaṭṭa mā dhāvi na hi te taṃ yathā pure,
niggahītosī paññāya neva⁴ dūraṃ gamissasī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā valliyo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Valliyattheragāthā.

¹ avedayaṃ - Syā, PTS.

² sallam durubbaham - Ma, Syā, PTS.

³ pasakkhiya - Syā.

⁴ neto - PTS.

2. NHÓM HAI

121.

121. “Không có sự hiện hữu nào là thường còn, và luôn cả các hành cũng không trường tồn. Các uẩn ấy sanh lên và diệt tắt một cách liên tục.

122. Sau khi biết được điều bất lợi này, tôi không có mục đích ở sự hiện hữu. Được thoát ra khỏi tất cả các dục, tôi đã đạt được sự cạn kiệt của các lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Uttara đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Uttara.

122.

123. “Mạng sống này không tồn tại bằng cách sai trái (tà mạng), thức ăn không tạo ra sự an tịnh cho tâm hồn. ‘Thân xác tồn tại nhờ thức ăn,’ sau khi nhận thức như vậy, tôi đi lang thang tìm kiếm.

124. Các vị đã tuyên bố việc đánh lễ và cúng dường ở các gia đình chỉ là ‘bùn lầy.’ Mũi tên mảnh mai thì khó rút ra, sự tôn vinh là khó từ bỏ đối với người ti tiện.”

Đại đức trưởng lão Piṇḍolabhāradvāja đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Piṇḍolabhāradvāja.

123.

125. “Con khi, sau khi tiến vào trong cái cốc nhỏ có năm cánh cửa, đi loanh quanh theo từng cánh cửa, trong khi gõ vào một cách liên tục.

126. Nay khi, người hãy đứng yên, chớ có chạy, bởi vì việc ấy đối với người không như trước đây nữa. Người đã bị chế ngự bởi trí tuệ, người sẽ không còn đi xa được nữa.”

Đại đức trưởng lão Valliya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Valliya.

124.

127. Tiṇṇaṃ me tālapattānaṃ gaṅgātīre kuṭi katā,
chavasittova me patto paṃsukūlaṃ ca cīvaraṃ.
128. Dvinnaṃ antaravassānaṃ ekā vācā me bhāsītā,
tatiye antaravassamhi tamokkhandho¹ padālito ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā gaṅgātīriyo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Gaṅgātīriyattheragāthā.**125.**

129. Api ce hoti tevijjo maccuhāyī anāsavo,
appaññātoti naṃ bālā avajānanti ajānatā.²
130. Yo ca kho annapānassa lābhī hotīdha puggalo,
pāpadhammopi ce hoti so nesaṃ hoti sakkato ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā ajino thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Ajīnattheragāthā.**126.**

131. Yadāhaṃ dhammamassosiṃ bhāsamānassa satthuno,
na kaṅkhamabhijānāmi sabbaññū aparājite.
132. Satthavāhe mahāvīre sārathīnaṃ varuttame,
magge paṭipadāyaṃ vā kaṅkhā mayhaṃ na vijjatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā melajino thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Melajīnattheragāthā.**127.**

133. Yathā agāraṃ ducchannaṃ vuṭṭhi samativijjhati,
evaṃ abhāvitaṃ cittaṃ rāgo samativijjhati.
134. Yathā agāraṃ succhannaṃ vuṭṭhi na samativijjhati,
evaṃ subhāvitaṃ cittaṃ rāgo na samativijjhatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā rādho thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Rādhattheragāthā.

¹ tamokkhandho - Ma, PTS.

² ajānakā - Syā.

124.

127. “Cái cốc của tôi ở bờ sông Gaṅgā được làm với ba chiếc lá cọ, bình bát của tôi chính là cái chậu đựng đồ cúng cho người chết, và y may bằng vải quảng bỏ.

128. Trong khoảng thời gian hai năm, một câu nói đã được tôi thốt ra. Vào khoảng giữa năm thứ ba, khối đồng tâm tối (vô minh) đã được phá tan.”

Đại đức trưởng lão Gaṅgātīriya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Gaṅgātīriya.

125.

129. “Thậm chí nếu bậc Lưu Tận, có ba Minh, có sự chiến thắng Thần Chết, những kẻ ngu, không biết, cũng khi dễ vị ấy là: ‘Người không được biết tiếng.’

130. Còn cá nhân nào ở thế gian này là người có lợi lộc về cơm nước, thậm chí là có ác pháp, kẻ ấy cũng được chúng trọng vọng.”

Đại đức trưởng lão Ajina đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ajina.

126.

131. “Vào lúc tôi đã lắng nghe Giáo Pháp của bậc Đạo Sư trong lúc Ngài đang thuyết giảng, tôi biết chắc là không có sự nghi ngờ về đấng Toàn Tri, bậc không bị chiến bại, ...

132. ... về người hướng dẫn đoàn xe, đấng Đại Hùng, bậc tối thượng cao quý trong số những người điều khiển xe. Nỗi nghi ngờ của tôi về Đạo Lộ hay sự thực hành là không có.”

Đại đức trưởng lão Melajina đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Melajina.

127.

133. “Giống như mưa xuyên thủng căn nhà được lợp (mái) vụng về, tương tự như thế sự luyện ái xuyên thủng tâm không được tu tập.

134. Giống như mưa không xuyên thủng căn nhà được lợp (mái) khéo léo, tương tự như thế sự luyện ái không xuyên thủng tâm khéo được tu tập.”¹

Đại đức trưởng lão Rādha đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Rādha.

¹ Các câu kệ 133, 134 giống các câu kệ 13, 14 của *Dhammapadapāḷi* - Pháp Cú.

128.

135. Khīṇā hi mayhaṃ jāti vusitaṃ jinasāsaṇaṃ,
pahīno jālasaṅkhāto bhavanetti samūhatā.
136. Yassatthāya pabbajito agārasmānaḡāriyaṃ,
so me attho anuppatto sabbasaṃyojanakkhaya ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā surādho thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Surādhatheragāthā.

129.

137. Sukhaṃ supanti munayo ye itthīsu na bajjhare,
sadā ve rakkhitaḡbāsu yāsu saccaṃ sudullabhaṃ.
138. Vadhaṃ carimha te kāma anaṇā dāni te mayaṃ,
gacchāma dāni nibbānaṃ yattha gantvā na socatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā gotamo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Gotamatheragāthā.

130.

139. Pubbe hanati attānaṃ pacchā hanati so pare,
suhataṃ hanti attānaṃ vītaseneva pakkhimā.
140. Na brāhmaṇo bahivaṇṇo antovaṇṇo hi brāhmaṇo,
yasmaṃ pāpāni kammāni sa ve kaṇho sujampatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vasabho thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Vasabhattheragāthā.

Vaggo paṭhamo.

TASSUDDĀNAṃ

Uttaro ceva piṇḡolo valliyo tīriyo isi,
ajino ca melajino rādho surādho gotamo,
vasabhena ime honti dasa therā mahiddhikā ”ti.

--ooOoo--

128.

135. “Sự tái sanh của tôi đã được cạn kiệt thật sự, lời dạy của đấng Chiến Thắng đã được sống qua, cái được gọi là màng lưới (tà kiến, vô minh) đã được dứt bỏ, lối dẫn đến hiện hữu đã được xóa sạch.

136. Vì mục đích nào mà tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà, mục đích ấy của tôi, sự cạn kiệt tất cả các điều ràng buộc, đã được thành tựu.”

Đại đức trưởng lão Surādha đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Surādha.

129.

137. “Là những vị không bị trói buộc bởi các người nữ, các bậc hiền trí ngủ thoải mái. Thật vậy, các người nữ luôn luôn cần phải canh phòng, (lời nói) chân thật là điều khó đạt được ở nơi họ.

138. Nay dục vọng, chúng tôi đã thực hành việc giết chết người. Giờ đây, đối với người chúng tôi không còn nợ nần. Giờ đây, chúng tôi đi đến Niết Bàn, là nơi không sâu muộn sau khi đi đến.”

Đại đức trưởng lão Gotama đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Gotama.

130.

139. “Kẻ ấy trước tiên hại chết bản thân, sau đó hại chết những người khác. Gã hại chết bản thân bị chết hẳn, tựa như kẻ bầy chim với con chim mồi.

140. Bà-la-môn không phải với sắc tướng bên ngoài, chính sắc tướng bên trong mới là Bà-la-môn. Các nghiệp ác ở nơi kẻ nào, kẻ ấy chính là đen, này (Chúa Trời) Sujampati.”

Đại đức trưởng lão Vasabha đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vasabha.

Phẩm thứ nhất.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Uttara, và luôn cả vị Piṇḍola, vị Valliya, và vị ẩn sĩ Tīriya, vị Ajina và vị Melajina, vị Rādha, vị Surādha, vị Gotama, với vị Vasabha; các vị này là mười vị trưởng lão có đại thần lực.”

--ooOoo--

131.

141. Sussūsā sutavaddhanī sutaṃ paññāya vaddhanaṃ,
paññāya atthaṃ jānāti ñāto attho sukhāvaho.
142. Sevetha pantāni senāsanāni
careyya saṃyojanavippamokkhaṃ,
sace ratiṃ nādhigaccheyya tattha
saṅghe vase rakkhitatto satimā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahācundo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Mahācundattheragāthā.**132.**

143. Ye kho te veḅhamissena¹ nānatthena² ca kammunā,
manusse uparundhanti pharusūpakkamā janā,
tepi tattheva³ kīranti na hi kammaṃ panassati.
144. Yaṃ karoti naro kammaṃ kalyāṇaṃ yadi pāpakaṃ,
tassa tasseva dāyādo yaṃ yaṃ kammaṃ pakubbatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā jotidāso thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Jotidāsattheragāthā.**133.**

145. Accayanti ahorattā jīvitaṃ uparujjhati,
āyu khīyati maccānaṃ kunnadīnaṃ va odakaṃ.
146. Atha pāpāni kammāni karaṃ bālo na bujjhati,
pacchāssa kaṭukaṃ hoti vipāko hissa pāpako ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā heraññakānitthero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Heraññakānittheragāthā.**134.**

147. Parittaṃ dārumāruyha yathā sīde mahaṇṇave,
evaṃ kusītamāgamma sādhujīvi pi sīdati,⁴
tasmā taṃ parivajjeyya kusītaṃ hīnavīriyaṃ.
148. Pavivittehi ariyehi pahitattehi jhāyīhi,
niccaṃ āraddhavīriyehi paṇḍitehi sahāvase ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā somacitto⁵ thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Somacittattheragāthā.

¹ veḅhamissena - Ma, Pu; vesamissena - Pa.

² nānatthena - Ma, Sīmu 1, 2.

³ tatheva - Syā, PTS, Pu.

⁴ sādhujīvīvisīdati - Pu.

⁵ somamitto - Ma, Syā, PTS.

131.

141. “Ước muốn lắng nghe làm tăng trưởng việc lắng nghe, việc lắng nghe là sự làm tăng trưởng cho tuệ, nhờ tuệ biết được ý nghĩa, ý nghĩa, đã được biết, là nguồn đem lại an lạc.

142. Nên lui tới các chỗ trú ngụ xa vắng. Nên thực hành việc thoát khỏi các sự ràng buộc. Nếu không đạt được sự thích thú tại nơi ấy, thì nên sống ở hội chúng, bản thân được bảo vệ, có niệm.”

Đại đức trưởng lão Mahācunda đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahācunda.

132.

143. “Các chúng sanh nào, với sự ra sức thô bạo, áp bức con người bằng hành động có liên quan đến sự ép buộc và bằng nhiều cách thức khác nhau, những kẻ ấy cũng bị gánh chịu y như thế, bởi vì nghiệp không bị tiêu hoại.

144. Người làm hành động nào, tốt lành hoặc xấu xa, (sẽ) là người thừa tự của chính điều ấy, của chính hành động mà họ tạo ra.”

Đại đức trưởng lão Jotidāsa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Jotidāsa.

133.

145. “Ngày và đêm trôi qua mau, mạng sống đi đến sự tiêu hoại. Tuổi thọ của con người bị cạn kiệt, tựa như nước ở những dòng nước nhỏ.

146. Và trong khi làm các hành động xấu xa, kẻ ngu không thấu hiểu, về sau có sự đắng cay cho gã, bởi vì quả thành tựu của việc ấy là xấu xa.”

Đại đức trưởng lão Heraññakāni đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Heraññakāni.

134.

147. “Giống như người sau khi leo lên khúc gỗ nhỏ thì có thể đắm chìm ở đại dương, tương tự như thế sau khi đi đến với kẻ biếng nhác, người có cuộc sống tốt đẹp cũng đắm chìm; vì thế nên tránh xa kẻ biếng nhác có sự tinh tấn thấp kém ấy.

148. Nên sống với các bậc sáng suốt, sống tách ly, thánh thiện, có bản tính cương quyết, chứng thiên, thường xuyên có sự nỗ lực tinh tấn.”

Đại đức trưởng lão Somacitta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Somacitta.

135.

149. Jano janamhi sambaddho¹ janamev' assito jano,
jano janena heṭhīyati² heṭheti ca jano janam.
150. Ko hi tassa janen' attho janena janitena vā,
janam ohāya gacchaṃ taṃ³ heṭhayitvā bahum janam "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sabbamitto thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Sabbamittatheragāthā.**136.**

151. Kālī itthī brahatī dhaṅkarūpā
satthiṃ ca bhetvā aparaṃ ca satthiṃ,
bāham⁴ ca bhetvā aparaṃ ca bāhum⁵
sisaṃ ca bhetvā dadhithālakam 'va
esā nisinnā abhisaddahitvā.⁶
152. Yo ve avidvā upadhiṃ karoti
punappunam dukkhamupeti mando,
tasmā pajānam⁷ upadhiṃ na kayirā
māhum⁸ puna bhinnasiro sayissan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahākāḷo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Mahākāḷatheragāthā.**137.**

153. Bahū sapatte labhati muṇḍo saṅghāṭipāruto,
lābhī annassa pānassa vatthassa sayanassa ca.
154. Etamādīnavam ṅatvā sakkāresu mahabbhayam,
appalābho anavassuto sato bhikkhu paribbaje "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā tisso thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Tissattheragāthā.**138.**

155. Pācīnavamsadāyamhi sakyaputtā sahāyakā,
pahāyānappake bhoge uñchāpattāgate ratā.
156. Āraddhaviriya pahitattā niccam daḷhaparakkamā,
ramanti dhammaratiyā hitvāna lokiyam⁹ ratin "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kimbilo¹⁰ thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Kimbilattheragāthā.

¹ sambandho - Syā.

² heṭhiyati - Ma, Syā.

³ gaccheyya - Syā.

⁴ bāhuñca - Sīmu 1, 2.

⁵ bāham - Ma.

⁶ abhisandahitvā - Ma, Syā.

⁷ pajā - Sīmu 1, 2.

⁸ māham - Ma, Syā, PTS.

⁹ lokikam - PTS.

¹⁰ kimilo - Ma.

135.

149. “Con người bị vương bận với con người, con người bị phụ thuộc vào chính con người, con người bị quấy rầy bởi con người, và con người quấy rầy con người.

150. Vậy kẻ ấy có lợi ích gì với con người, hoặc với con người đã được sanh ra? Nên đi, sau khi rời bỏ con người ấy, kẻ đã quấy rầy nhiều người.”

Đại đức trưởng lão Sabbamitta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sabbamitta.**136.**

151. “Người đàn bà tên Kālī cao to, có dáng vóc như con quạ, bẻ gãy cái đùi, rồi cái đùi kia, bẻ gãy cánh tay, rồi cánh tay kia, bẻ gãy cái đầu tựa như cái hũ đựng sữa chua, bà ấy ngồi xuống, sắp chung lại.

152. Đúng vậy, kẻ nào ngu xuẩn, không biết, rồi tạo ra mầm tái sanh, còn tiếp tục đi đến khổ đau nhiều lần nữa. Vì thế, trong khi biết (vậy) không nên tạo ra mầm tái sanh. Mong rằng tôi chớ nằm xuống thêm lần nữa, với đầu bị vỡ tan.”

Đại đức trưởng lão Mahākāla đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahākāla.**137.**

153. “Vị cạo đầu, trùm lên y hai lớp, có lợi lộc về cơm ăn, nước uống, vải vóc, và giường nằm, có nhiều kẻ ganh tỵ.

154. Sau khi biết được điều bất lợi này, (biết được) nỗi sợ hãi lớn lao trong các sự tôn vinh, vị tỳ khưu, có sự nhận lãnh ít ỏi, không bị tham đắm, đi du hành, có niệm.”

Đại đức trưởng lão Tissa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Tissa.**138.**

155. “Ở khu rừng Pācīnavamsa, những người con trai dòng Sakya có cùng chí hướng, sau khi dứt bỏ những của cải không phải là ít ỏi, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực.

156. Có sự nỗ lực tinh tấn, có bản tính cương quyết, thường xuyên có sự ra sức vững chãi, sau khi từ bỏ niềm vui ở thế gian, các vị thích thú với niềm vui trong Giáo Pháp.”

Đại đức trưởng lão Kimbila đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kimbila.

139.

157. Ayoniso manasikārā maṇḍanaṃ anuyuñjisaṃ,
uddhato capalo cāsiṃ kāmarāgena aṭṭito.
158. Upāyakusalenāhaṃ buddhenādiccabandhunā,
yoniso paṭipajjitvā bhava cittaṃ udabbahin ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā nando thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Nandattheragāthā.

140.

159. Pare ca naṃ pasaṃsanti attā ce asamāhito,
moghaṃ pare pasaṃsanti attā hi asamāhito.
160. Pare ca naṃ garahanti attā ce susamāhito,
moghaṃ pare garahanti attā hi susamāhito ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sirimā thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sirimāttheragāthā.

Vaggo dutiyo.

TASSUDDĀNAṃ

Cundo ca jotidāso ca thero heraññakāni ca,¹
somamitto sabbamitto kālo tisso ca kimbilo,
nando ca sirimā ceva dasa therā mahiddhikā ”ti.

--ooOoo --

¹ yo - Syā, PTS.

139.

157. “Do sự tác ý không theo đúng đường lối, tôi đã bị vướng bận với việc trang sức. Và tôi đã tự kiêu, chao đảo, và bị khổ sở bởi sự luyến ái ở các dục.

158. Nhờ vào đức Phật, vị thân quyến của mặt trời, vị thiện xảo về phương pháp, sau khi thực hành theo đúng đường lối, tôi đã đưa tâm ra khỏi hữu.”

Đại đức trưởng lão Nanda đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nanda.

140.

159. “Những người khác ca ngợi vị ấy, nếu bản thân chưa được định tĩnh, thì những người khác ca ngợi sai lầm, bởi vì bản thân chưa được định tĩnh.

160. Những người khác chê trách vị ấy, nếu bản thân khéo được định tĩnh, thì những người khác chê trách sai lầm, bởi vì bản thân khéo được định tĩnh.”

Đại đức trưởng lão Sirimā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sirimā.

Phẩm thứ nhì.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Cunda, vị Jotidāsa, và vị trưởng lão Heraññakāni, vị Somamitta, vị Sabbamitta, vị Kāla, vị Tissa và vị Kimbila, vị Nanda, và luôn cả vị Sirimā là mười vị trưởng lão có đại thần lực.”

--ooOoo--

141.

161. Khandhā mayā pariññātā taṇhā me susamūhatā,
bhāvitā mama bojjhaṅgā patto me āsavakkhayo.
162. Sohaṃ khandhe pariññāya abbūhitvāna¹ jāliniṃ,
bhāvayitvāna bojjhaṅge nibbāyissaṃ anāsavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā uttaro thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Uttarattheragāthā.**142.**

163. Panādo nāma so rājā yassa yūpo suvaṇṇayo,²
tiriyaṃ soḷasapabbedho³ uddhamāhu⁴ sahasadhā.
164. Sahassakaṇḍo⁵ sataheṇḍu⁶ dhajālū haritāmoyo,
anaccuṃ tatha gandhabbā cha sahasāni sattadhā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā bhaddaji thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Bhaddajittheragāthā.**143.**

165. Satimā paññavā bhikkhu āraddhabalavīriyo,
pañcakappasatānāhaṃ ekarattiṃ anussariṃ.
166. Cattāro satipaṭṭhāne satta aṭṭha ca bhāvayaṃ,
pañcakappasatānāhaṃ ekarattiṃ anussarin ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sobhito thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sobhitattheragāthā.**144.**

167. Yaṃ kiccaṃ dalhaviyena yaṃ kiccaṃ boddhumicchatā,
karissaṃ nāvarajjhissaṃ⁷ passa viriyaṃ parakkamaṃ.⁸
168. Tvaṃ ca me maggamakkhāhi añjasaṃ amatogadhaṃ,
ahaṃ monena monissaṃ gaṅgāsoto ’va sāgaran ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā valliyo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Valliyattheragāthā.

¹ abbahitvāna - Ma, PTS;

abbhahitvāna - Syā, Sīmu 1, 2.

² suvaṇṇiyo - Syā.

³ soḷasubbedho - Ma, Syā, Sīmu 1, 2.

⁴ ubbhamāhu - Ma, PTS; uccamāhu - Syā.

⁵ sahasakaṇḍu - PTS.

⁶ satageṇḍu - Ma, Syā;

sataheṇḍu - Sīmu.

⁷ nāvarajjhissaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁸ viriyaparakkamaṃ - PTS.

141.

161. “Tôi đã biết toàn diện về các uẩn, tham ái của tôi đã khéo được xóa sạch, các chi phần giác ngộ đã được tôi tu tập, tôi đã đạt được sự cạn kiệt của các lậu hoặc.

162. Tôi đây, sau khi biết toàn diện về các uẩn, sau khi đã nhổ lên kẻ có màng lưới (tham ái), sau khi tu tập các chi phần giác ngộ, tôi sẽ Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Uttara đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Uttara.

142.

163. “Vị vua ấy tên là Panāda, là người có tòa lâu đài bằng vàng, chiều rộng mười sáu lần mũi tên (đi xa), chiều cao đã là gấp một ngàn lần.

164. Có một ngàn bậc cấp, với một trăm quả cầu trang trí, được trang hoàng với những lá cờ, được làm bằng vàng. Nơi ấy, các vũ công đã nhảy múa (với số lượng) là bảy lần của sáu ngàn.”

Đại đức trưởng lão Bhaddaji đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Bhaddaji.

143.

165. “Là vị tỳ khưu có niệm, có tuệ, có các lực và tinh tấn đã được ra sức, tôi đã nhớ lại trong một đêm được năm trăm kiếp.

166. Trong khi tu tập bốn sự thiết lập niệm, bảy (chi phần giác ngộ) và tám (Thánh Đạo), tôi đã nhớ lại trong một đêm được năm trăm kiếp.”

Đại đức trưởng lão Sobhita đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sobhita.

144.

167. “Việc nào cần phải làm với sự tinh tấn vững chãi, việc nào cần phải làm bởi người đang ước muốn được giác ngộ, tôi sẽ thực hiện, tôi sẽ không thất bại, hãy nhìn xem sự tinh tấn, sự nỗ lực (của tôi).

168. Và xin ngài hãy nói cho tôi con đường trực chỉ thể nhập vào Bất Tử, tôi sẽ thấu hiểu bằng tư cách của vị hiền trí, tựa như dòng sông Gaṅgā sẽ nhập vào biển cả.”

Đại đức trưởng lão Valliya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Valliya.

145.

169. Kese me olikhissan 'ti kappako upasaṅkami,
tato adāsamādāya sarīraṃ paccavekkhisam.
170. Tuccho kāyo adissittha andhakāro¹ tamo vyagā,
sabbe colā samucchinnā natthi dāni punabbhavo "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vītasoko thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Vitasokattheragāthā.**146.**

171. Pañcanīvaraṇe hitvā yogakkhemassa pattiyā,
dhammādāsaṃ gahetvāna ñāṇadassanamattano.
172. Paccavekkhiṃ imaṃ kāyaṃ sabbam santarabāhiraṃ,
ajjhatañca bahiddhā ca tuccho kāyo adissathā "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā puṇṇamāso thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Puṇṇamāsattheragāthā.**147.**

173. Yathāpi bhaddo ājañño khalitvā patitiṭṭhati,
bhiyyo laddhāna saṃvegaṃ adīno vahate dhuraṃ.
174. Evaṃ dassanasampannaṃ sammāsambuddhasāvakaṃ,
ājāniyaṃ² maṃ dhāretha puttam buddhassa orasan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā nandako thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Nandakattheragāthā.**148.**

175. Ehi nandaka gacchāma upajjhāyassa santikaṃ,
sīhanādaṃ nadissāma buddhaseṭṭhassa sammukhā.
176. Yāya no anukampāya amhe pabbājayī muni,
so no attho anupatto sabbasaṃyojanakkhayo "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā bharato³ thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Bharatattheragāthā.

¹ andhakāre - Syā, PTS.

² ājāniyaṃ - Ma, PTS.

³ bhārato - Syā.

145.

169. “Ta sẽ cạo các tóc của ta, người thợ cạo đã đến. Sau đó, cầm lấy cái gương soi, tôi đã quán xét cơ thể.

170. Thân thể đã được thấy là rỗng không, đêm đen bóng tối đã xa lìa, tất cả phiền não đã được trừ tuyệt, giờ đây không còn tái sinh nữa.”

Đại đức trưởng lão Vītasoka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vītasoka.**146.**

171. “Sau khi từ bỏ năm pháp che lấp nhằm đạt đến sự an toàn khỏi các ràng buộc, sau khi cầm lấy cái gương soi Giáo Pháp có sự biết và thấy được bản thân, ...

172. ... tôi đã quán xét cái thân thể này, toàn bộ bên trong lẫn bên ngoài, của bản thân và của người khác; thân đã được thấy là rỗng không.”

Đại đức trưởng lão Puṇṇamāsa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Puṇṇamāsa.**147.**

173. “Cũng giống như con bò giống tốt lành, sau khi sấy chân, nó đứng lên lại, sau khi tiếp nhận thêm sự kích động, nó kéo đi gánh nặng, không biếng nhác.

174. Tương tự như thế, xin các ngài hãy ghi nhận tôi là thuần chủng, là người con trai chính thống của đức Phật, đã đạt được sự nhận thức, là đệ tử của đấng Chánh Đẳng Giác.”

Đại đức trưởng lão Nandaka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nandaka.**148.**

175. “Này Nandaka, hãy đến. Chúng ta hãy đi gặp vị thầy tế độ. Chúng ta sẽ rống lên tiếng rống sư tử trước mặt đức Phật tối thượng.

176. Bởi vì (mục đích) nào mà bậc Hiền Trí, do lòng thương tưởng đến chúng ta, đã cho chúng ta xuất gia, mục đích ấy, sự cạn kiệt tất cả các sự ràng buộc, đã được chúng ta thành tựu.”

Đại đức trưởng lão Bharata đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Bharata.

149.

177. Nadanti evaṃ sappaññā sīhā 'va girigabbhare,
vīrā¹ vijitasāṅgāmā jetvā māraṃ savāhaniṃ,²
178. Sathā ca pariciṇṇo me dhammo saṅgho ca pūjito,
ahaṃ ca vitto³ sumano puttāṃ disvā anāsavan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā bhāradvājo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Bhāradvājattheragāthā.**150.**

179. Upāsītā sappurisā sutā dhammā abhiṇhaso,
sutvāna paṭipajjissaṃ añjasāṃ amatogadhaṃ.
180. Bhavarāgahatassa me sato bhavarāgo puna me na vijjati,
na cāhu na ca me⁴ bhavissati na ca me etarahipi⁵ vijjati "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kaṇhadinno thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Kaṇhadinnattheragāthā.**Vaggo tatiyo.**

TASSUDDĀNAṃ

Uttaro bhaddajitthero sobhito valliyo isi,
vītasoko ca yo thero puṇṇamāso ca nandako,
bharato bhāradvājo ca kaṇhadinno mahāmunī "ti.

--ooOoo --

¹ dhīrā - Syā.

³ citto - Syā.

⁴ name - Sīmu 1, 2.

² savāhaniṃ - Ma; savāhanaṃ - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

⁵ etarahi - Ma, Sīmu 1, 2.

149.

177. “Các bậc có trí tuệ rỗng lên như vậy, tựa như những con sư tử trong hang núi. Các bậc anh hùng, với cuộc chiến đã thắng trận, sau khi chiến thắng Ma Vương cùng với đạo quân binh.

178. Bậc Đạo Sư đã được tôi phục vụ, Giáo Pháp và Hội chúng đã được tôi tôn vinh, và tôi được hoan hỷ, có tâm ý vui mừng, sau khi nhìn thấy người con trai là bậc không còn lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Bhāradvāja đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Bhāradvāja.**150.**

179. “Các bậc thiện nhân đã được phục vụ, Giáo Pháp đã được thường xuyên lắng nghe, sau khi lắng nghe, tôi đã thực hành con đường thể nhập vào Bất Tử.

180. Sự luyến ái về hiện hữu đã được tôi tiêu diệt, sự luyến ái về hiện hữu ở tôi không còn tìm thấy nữa, nó đã không có ở tôi, và sẽ không có, và trong hiện tại cũng không tìm thấy ở tôi.”

Đại đức trưởng lão Kaṇhadinna đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kaṇhadinna.**Phẩm thứ ba.**

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Uttara, vị trưởng lão Bhaddaji, vị Sobhita, vị ẩn sĩ Valliya, và Vitasoka là vị trưởng lão nào, vị Puṇṇamāsa, và vị Nandaka, vị Bharata, và vị Bhāradvāja, vị hiền trí vĩ đại Kaṇhadinna.”

--ooOoo--

151.

181. Yato ahaṃ pabbajito¹ sammāsambuddhasāsane,
vimuccamāno uggacchiṃ kāmādhātuṃ upaccagaṃ.

182. Brahmuno pekkhamānassa tato cittaṃ vimucci me,
akuppā me vimuttīti sabbasaṃyojanakkhayā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā migasiro thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Migasiratheragāthā.**152.**

183. Aniccāni gahakāni tattha tattha punappunaṃ,
gahakāraṃ gavesanto dukkhā jāti punappunaṃ.

184. Gahakāraka diṭṭho ’si puna gehaṃ na kāhasi,
sabbā te phāsukā bhaggā thūṇikā² ca vidālītā,³
vimariyādikataṃ⁴ cittaṃ idh’ eva vidhamissatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sīvako thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sivakattheragāthā.**153.**

185. Arahaṃ sugato loka vāteh’ ābādhito muni,
sace uṇhodakaṃ atthi munino dehi brāhmaṇa.

186. Pūjito pūjanīyānaṃ⁵ sakkareyyāna sakkato,
apacitopacaniyānaṃ⁶ tassa icchāmi hātave ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā upavāno thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Upavānattheragāthā.**154.**

187. Diṭṭhā mayā dhammadharā upāsakā
kāmā aniccā iti bhāsamānā,
sārattarattā maṇikuṇḍalesu
puttesu dāresu ca te apekkhā.

188. Addhā na jānanti yathāva⁷ dhammaṃ
kāmā aniccā iti cāpi āhu,⁸
rāgaṃ ca tesāṃ na balatthi chettuṃ
tasmā sitā puttadāraṃ dhanañcā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā isidinno thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Isidinnattheragāthā.

¹ pabbajitvā - Syā.

² thūṇirā - Syā, PTS.

³ vidālītā - Ma; padālītā - Syā;

padālītā - Sīmu 1, 2.

⁴ vimariyādikataṃ - Ma, Syā;

vimariyādikataṃ - PTS, Sīmu 1, 2.

⁵ pūjaneyyānaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁶ apacitopaceyyānaṃ - Ma;

apacito apacineyyānaṃ - Syā, PTS.

⁷ yatodha - Ma; yato ca - Syā;

yathodha - Sīmu 1, 2.

⁸ āhu - Pa.

151.

181. “Kể từ khi tôi được xuất gia trong Giáo Pháp của đấng Chánh Đẳng Giác, trong khi được giải thoát tôi đã vươn lên, tôi đã vượt qua khỏi dục giới.

182. Trong khi vị Phạm Thiên (đức Phật) xem xét, nhờ thể tâm của tôi đã được giải thoát, ‘sự giải thoát của tôi là không bị chuyển dịch,’ nhờ vào sự cạn kiệt tất cả các điều ràng buộc.”

Đại đức trưởng lão Migasira đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Migasira.

152.

183. “Các ngôi nhà nhỏ là không thường còn, tái đi diễn lại nơi này nơi khác. Trong khi tìm kiếm người thợ làm nhà, sự sanh tái đi diễn lại là khổ đau.

184. Hỡi người thợ làm nhà, người đã bị nhìn thấy, người sẽ không xây dựng nhà nữa. Tất cả các rường cột của người đã bị gãy đổ, và mái nhà đã bị tan hoang. Tâm đã được cởi trói, sẽ tiêu tan ngay trong kiếp này.”

Đại đức trưởng lão Sīvaka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sīvaka.

153.

185. “Vị A-la-hán, đấng Thiện Thệ, bậc Hiền Trí bị bệnh vì những cơn gió. Nay Bà-la-môn, nếu có nước nóng, xin ông hãy dâng đến bậc Hiền Trí.

186. Là vị được cúng dường bởi những bậc xứng đáng được cúng dường, được trọng vọng bởi những bậc xứng đáng được trọng vọng, được nể nang bởi những bậc xứng đáng được nể nang, tôi muốn được đem đến cho vị ấy.”

Đại đức trưởng lão Upavāna đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Upavāna.

154.

187. “Tôi đã nhìn thấy những cận sự nam có sự ghi nhớ về Giáo Pháp trong khi nói rằng: ‘Các dục là vô thường,’ lại bị luyến ái dính mắc ở các bông tai gắn ngọc ma-ni, và sự mong mỏi của họ là ở những người con và những người vợ.

188. Quả thật, họ không hiểu Giáo Pháp đúng y theo bản thể. Mặc dầu, họ đã nói rằng: “Các dục là vô thường,’ nhưng họ không có năng lực để cắt đứt sự luyến ái, vì thế họ bị vướng mắc với vợ, con, và tài sản.”

Đại đức trưởng lão Isidinna đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Isidinna.

155.

189. Devo ca vassati devo ca gaḷagaḷāyati
ekako cāhaṃ bherave bile viharāmi,
tassa mayhaṃ ekakassa bherave bile viharato
natthi bhayaṃ vā chambhitattaṃ vā lomahaṃso vā.
190. Dhammatā mama sā¹ yassa me ekakassa bherave bile
viharato natthi bhayaṃ vā chambhitattaṃ vā lomahaṃso vā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sambulakaccāno thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sambulakaccānatheragāthā.**156.**

191. Kassa selūpamaṃ cittaṃ ṭhitaṃ nānupakampati,
virattaṃ rajanīyesu kuppanīye na kuppati,
yassevaṃ bhāvitāṃ cittaṃ kuto taṃ dukkhamessati.
192. Mama selūpamaṃ cittaṃ ṭhitaṃ nānupakampati,
virattaṃ rajanīyesu kuppanīye na kuppati,
mamevaṃ bhāvitāṃ cittaṃ kuto maṃ dukkhamessatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā khitako² thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Khitakatheragāthā.**157.**

193. Na tāva supitaṃ hoti ratti nakkhattamālinī,
paṭijaggitumevesā ratti hoti vijānatā.
194. Hatthikkhandhāvapatitaṃ kuñjaro ce anukkame,
saṅgāme me mataṃ seyyo yaṃ ce jīve parājito ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā soṇo selissariyaputtatthero³ gāthāyo abhāsithā ”ti.

Selissariyattheragāthā.**158.**

195. Pañcakāmaguṇe hitvā piyarūpe manorame,
saddhāya abhinikkamma⁴ dukkhassantakaro⁵ bhava.
196. Nābhinandāmi maraṇaṃ nābhinandāmi jīvitaṃ,
kālaṃ ca paṭikaṅkhāmi sampajāno patissato ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā nisabho thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Nisabhattheragāthā.

¹ mamasā - Ma;
mamesā - Syā, PTS.
² nitako - Ma.

³ soṇo potiriyo -Ma; soṇo potiriyaputto - Syā, PTS.
⁴ saddhāya gharā nikkamma - Ma, Syā.
⁵ dukkhassantaṃ karo - Sīmu 1, 2.

155.

189. “Ông Trời đổ mưa, và ông Trời gào thét. Còn tôi đơn độc một mình sống ở hang động ghê rợn. Tôi đây, trong khi đơn độc một mình sống ở hang động ghê rợn, không có sợ hãi, hoặc khiếp đảm, hoặc nổi ốc ở lòng.

190. Điều ấy là bản thể tự nhiên của tôi, tôi đây trong khi đơn độc một mình sống ở hang động ghê rợn, không có sợ hãi, hoặc khiếp đảm, hoặc nổi ốc ở lòng.”

Đại đức trưởng lão Sambulakaccāna đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sambulakaccāna.

156.

191. “Tâm của người nào giống như tảng đá, đứng yên, không rung chuyển, không còn luyến ái ở các vật đáng bị luyến ái, không bị bực tức đối với việc đáng bị bực tức? Tâm của người nào được tu tập như vậy, do đâu khổ đau sẽ đến với người ấy?

192. Tâm của tôi giống như tảng đá, đứng yên, không rung chuyển, không còn luyến ái ở các vật đáng bị luyến ái, không bị bực tức đối với việc đáng bị bực tức? Tâm của tôi được tu tập như vậy, do đâu khổ đau sẽ đến với tôi?”

Đại đức trưởng lão Khitaka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Khitaka.

157.

193. “Ban đêm với những chòm sao không chỉ để ngủ, đối với người hiểu biết đêm ấy chính là để tỉnh thức.

194. Khi bị rơi xuống từ lưng voi, nếu con voi lao tới, đối với tôi cái chết ở chiến trường còn tốt hơn nếu tôi có thể sống sót, bị bại trận.”

Đại đức trưởng lão Selissariya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Selissariya.

158.

195. “Sau khi từ bỏ năm loại dục có bản chất đáng yêu, làm thích ý, sau khi ra đi vì niềm tin, nên thực hiện việc chấm dứt khổ đau.

196. Tôi không vui thích sự chết, tôi không vui thích sự sống, và tôi chờ đợi thời điểm, có sự nhận biết rõ, có niệm.”

Đại đức trưởng lão Nisabha đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nisabha.

159.

197. Ambapallavasaṅkāsamaṃ aṃse katvāna cīvamaṃ,
nisinno hatthigīvāya¹ gāmaṃ piṇḍāya pāvisiṃ.

198. Hatthikkhandhato oruyha saṃvegamaṃ alabhiṃ tadā,
sohaṃ ditto tadā santo patto me āsavakkhayaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā usabho thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Usabhattheragāthā.**160.**

199. Ayamiti kappāṭo kappāṭakuro acchāya atibharitāya,²
amataghaṭikāyaṃ dhammakatamatto³ katapadaṃ jhānāni ocetuṃ.

200. Mā kho tvaṃ kappāṭa pacālesi
mā taṃ⁴ upakaṇṇakamhi⁵ tālessaṃ,
naha⁶ tvaṃ kappāṭa mattamaññāsi
saṅghamajjhamhi pacalāyamāno ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kappāṭakuro thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Kappāṭakurattheragāthā.**Vaggo catuttho.**

TASSUDDĀNAṀ

Migasiro sīvako ca upavāno ca paṇḍito,
isidinno ca kaccāno khitako ca mahāvasī,
selissariyo nisabho ca usabho kappāṭakuro ”ti.

--ooOoo--

¹ hatthigīvāyaṃ - Ma, Syā, PTS.

² accaṃbharāya - Syā; atibhariyāya - Sīmu 1, 2.

³ dhammakatāpatto - Syā.

⁴ mā tvaṃ - Ma.

⁵ upakaṇṇamhi - Ma, Sīmu 1, 2.

⁶ na hi - Ma, Syā, Sīmu 1, 2.

159.

197. “Sau khi đắp lên vai tấm y có màu tựa như chồi non của cây xoài, ngồi ở cổ con voi, tôi đã đi vào làng để khất thực.

198. Sau khi leo xuống từ thân voi, khi ấy tôi đã cảm nhận sự chấn động, khi ấy tôi đây đã hãnh diện, rồi an tịnh, tôi đã đạt được sự cạn kiệt của các lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Usabha đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Usabha.

160.

199. “Kappaṭakura (nghĩ rằng): ‘Bộ đồ rách rưới này (là của ta)’ nên chán nản với việc thực hành Giáo Pháp, trong khi chậu nước trong sạch của sự Bất Tử được tràn đầy, (và có) đạo lộ đã được thành lập để tích lũy các thiện.

200. Nay Kappaṭa, người chớ có ngủ gà ngủ gật, chớ để Ta phải gõ người ở lỗ tai. Nay Kappaṭa, bởi vì người đã không biết chùng mực, trong khi ngủ gà ngủ gật ở giữa hội chúng.”

Đại đức trưởng lão Kappaṭakura đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kappaṭakura.

Phẩm thứ tư.

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị Migasira, vị Sīvaka, và vị Upavāna sáng suốt, vị Isidinna, vị Kaccāna, và vị Khitaka có năng lực lớn lao, vị Selissariya, và vị Nisabha, vị Usabha, vị Kappaṭakura.”

--ooOoo--

161.

201. Aho buddhā aho dhammā aho no satthu sampadā,
yattha etādisaṃ dhammaṃ sāvako sacchikāhisi.

202. Asaṅkheyyesu kappesu sakkāyādhigatā ahū,¹
tesamayam pacchimako carimo 'yaṃ samussayo,
jātimaraṇasaṃsāro natthi dāni punabbhavo "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kumārakassapo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Kumārakassapattheragāthā.**162.**

203. Yo have daharo bhikkhu yuñjati buddhasāsane,
jāgaro patisuttesu² amoghaṃ tassa jīvitam.

204. Tasmā saddhañca silañca pasādaṃ dhammadassanaṃ,
anuyuñjetha medhāvī saraṃ buddhāna sāsanaṃ "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā dhammapālo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Dhammapālattheragāthā.**163.**

205. Kassindriyāni samathaṃ gatāni
assā yathā sārathinā sudantā,
pahīnamānassa anāsavassa
devāpi tassa³ pihayanti tādino.

206. Mayh' indriyāni samathaṃ gatāni
assā yathā sārathinā sudantā,
pahīnamānassa anāsavassa
devāpi mayhaṃ pihayanti tādino "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā brahmāli thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Brahmālittheragāthā.

¹ ahuṃ - Syā, PTS.

² jāgaro sa hi suttesu - Ma, Syā.

³ kassa - Ma.

161.

201. “Ôi chư Phật! Ôi các Pháp (Giải Thoát)! Ôi các sự thành tựu của bậc Đạo Sư của chúng ta! Với Ngài, vị đệ tử sẽ chứng ngộ Giáo Pháp như thế ấy.

202. Trải qua nhiều kiếp không thể đếm được, họ đã tự thân chứng đắc. Đối với các vị ấy, đây là lần cuối cùng, đây là xác thân sau chót có sự luân hồi sanh tử, giờ đây không còn tái sanh nữa.”

Đại đức trưởng lão Kumārakassapa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kumārakassapa.

162.

203. “Hiển nhiên, vị tỳ khưu trẻ tuổi, nỗ lực theo lời dạy của đức Phật, là người tỉnh thức giữa những kẻ ngủ say; mạng sống của vị ấy không phải rỗng không.

204. Bởi vậy, bậc thông minh, trong khi ghi nhớ lời dạy của chư Phật, nên ra sức về đức tin, về giới, về niềm hoan hỷ, và về việc nhận thức Giáo Pháp.”

Đại đức trưởng lão Dhammapāla đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Dhammapāla.

163.

205. “Các giác quan của vị nào đã đi đến sự yên lặng, giống như những con ngựa đã khéo được huấn luyện bởi người đánh xe, vị ấy có ngã mạn đã được dứt bỏ, không còn lậu hoặc, ngay cả chư Thiên cũng yêu mến vị có đức tính như thế ấy.

206. Các giác quan của tôi đã đi đến sự yên lặng, giống như những con ngựa đã khéo được huấn luyện bởi người đánh xe, tôi có ngã mạn đã được dứt bỏ, không còn lậu hoặc, ngay cả chư Thiên cũng yêu mến tôi, là người có đức tính như thế ấy.”

Đại đức trưởng lão Brahmāli đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Brahmāli.

164.

207. Chavipāpaka cittabhaddaka
mogharāja satataṃ samāhito,
hemantikasītakālarattiyo
bhikkhu tvaṃ 'si kathaṃ karissasi.
208. Sampannasassā magadhā kevalā iti me suttaṃ,
palālacchannako seyyaṃ yath' aññe sukhajīvino "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mogharājatthero gāthāyo abhāsithā "ti.

Mogharājattheragāthā.**165.**

209. Na ukkhipe no ca parikkhipe pare
na okkhipe pārataṃ na eraye,
na cattavaṇṇaṃ parisāsu byāhare
anuddhato sammitabhāṇi subbato.
210. Susukhumanipuṇatthadassinā
matikusalena nivātavuttinā,
saṃsevitavuddhasīlinā
nibbānaṃ na hi tena dullabhan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā visākho pañcālaputto¹ thero gāthāyo abhāsithā
"ti.

Visākhapañcālaputtattheragāthā.**166.**

211. Nadanti morā susikhā supekhuṇā
sunīlagīvā sumukhā sugajjino,
susaddalā cāpi mahāmahī ayaṃ
subyāpitambu² suvalāhakaṃ nabhaṃ.
212. Sukallarūpo sumanassa jhāya taṃ³
sunikkhama⁴ sādhu subuddhasāsane,
susukkasukkaṃ nipuṇaṃ sududdasaṃ
phusāhi taṃ uttamamaccutaṃ padan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā cūlako thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Cūlakattheragāthā.

¹ visākho pañcāliputto - Ma, PTS.

² susuddhatambu - Pu, Sīmu 2.

³ jhāyataṃ - Ma; jhāyitaṃ - Syā, PTS.

⁴ sunikkamo - Ma, Syā; sunikkaṭo - Sīmu 1, 2.

164.

207. “Này Mogharāja, này kẻ có xác thân xấu xa, này kẻ có tâm tính hiền thiện, người thường xuyên được định tĩnh. Trong mùa đông, có những đêm vào thời điểm lạnh lẽo, người là vị tỳ khưu, người sẽ làm thế nào?”

208. “Toàn thể những người dân xứ Magadha có thóc lúa được thành tựu, là điều con đã được nghe. Được che phủ bởi rơm rạ, con có thể nằm xuống, giống như những người khác có cuộc sống thoải mái.”

Đại đức trưởng lão Mogharāja đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mogharāja.**165.**

209. “Chớ nâng mình lên, và chớ gây khó dễ những người khác, chớ nên bôi nhọ, chớ nên nhục mạ vị đã đi đến bờ kia, và chớ nên nói lời ca ngợi bản thân ở giữa các đám đông, không tự kiêu, có lời nói chừng mực, là người có sự hành trì tốt đẹp.

210. Với vị có sự nhìn thấy ý nghĩa vô cùng vi tế, vi diệu, là vị thiện xảo về sự suy nghĩ, có cách cư xử khiêm tốn, có giới được rèn luyện và tăng trưởng, với vị ấy Niết Bàn không hẳn là điều khó đạt được.”¹

Đại đức trưởng lão Visākhapañcālaputta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Visākhapañcālaputta.**166.**

211. “Những con chim công kêu réo, có mồng xinh, có lông đuôi xinh, có cổ màu xanh xinh xinh, có khuôn mặt đẹp, có những tiếng kêu êm dịu. Và thêm nữa, đại địa cầu này có thảm cỏ đẹp có nước khéo tưới ướt đầm, bầu trời có những áng mây xinh xắn.

212. Với dáng vóc vô cùng thích hợp của người có tâm ý tốt đẹp, người hãy suy nghiệm về điều ấy. Lành thay sự ra đi tốt đẹp ở Giáo Pháp của đức Phật Toàn Giác! Người hãy chạm đến vị thế vô cùng trong sạch và tinh khiết, tế nhị, rất khó nhìn thấy, tối thượng, vĩnh cửu ấy.”

Đại đức trưởng lão Cūlaka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Cūlaka.

¹ Câu kệ 210 giống câu kệ 71.

167.

213. Nandamānāgataṃ cittaṃ sūlamāropamānakaṃ,
tena teneva vajasi yena sūlaṃ kaliṅgaram.
214. Tāhaṃ cittakaliṃ brūmi taṃ brūmi cittadubbhakaṃ,
satthā te dullabho laddho mānatthe maṃ niyojayī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā anūpamo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Anūpamattheragāthā.**168.**

215. Saṃsaram dīghamaddhānaṃ gatīsu parivattisaṃ,
appaṣaṃ ariyasaccāni andhabhūto puthujjano.
216. Tassa me appamattassa saṃsārā vinalīkatā,
gati sabbā¹ samucchinnā natthi dāni punabbhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vajjito thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Vajjitattheragāthā.**169.**

217. Assatthe haritokāse² saṃvirūḷhampi pādape,
ekaṃ buddhagataṃ saññaṃ alabhitthaṃ patissato.
218. Ekatiṃse ito kappe yaṃ saññaṃalabhiṃ tadā,
tassā saññāya vāhasā patto me āsavakkhayo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sandhito thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sandhitattheragāthā.**Vaggo pañcama.**

TASSUDDĀNAM

Kumārakassapo thero dhammapālo ca brahmāli,
mogharājā visākho ca cūḷako ca anūpamo,
vajjito sandhito thero kilesarajavāhano ”ti.

TATRUDDĀNAM

Gāthā dukanipātamhi navuti ceva aṭṭha ca,
therā ekūnapaññasaṃ bhāsītā nayakovidā ”ti.

Dukanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ sabbā gatī - Ma, Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

² haritobhāse - Ma, Syā, PTS.

167.

213. “Trong lúc vui thú, tâm đi đến nơi đang dựng đứng các cọc nhọn. Nơi nào là cọc nhọn là chỗ hành quyết, thì người tiến đến chính nơi ấy.

214. Ta gọi người là tâm tội lỗi, ta gọi người là tâm bội bạc, đấng Đạo Sư là bậc khó gặp được, nay người đã được gặp; người chớ xúi giục ta những việc không phải là mục đích.”

Đại đức trưởng lão Anūpama đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Anūpama.**168.**

215. “Trong khi luân hồi trên con đường dài xa thẳm, tôi đã lăn lóc qua nhiều cảnh giới tái sanh, trong khi không nhìn thấy các Chân Lý cao thượng, là kẻ phạm phu, bị mù lòa.

216. Tôi đây không bị xao lãng, các sự luân hồi của tôi đã bị phá hủy, tất cả các cảnh giới tái sanh đã được trừ tuyệt, giờ đây không còn tái sanh nữa.”

Đại đức trưởng lão Vajjita đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vajjita.**169.**

217. “Ở cội cây Assattha, mặc dầu đang phát triển, cũng có khoảng không gian màu xanh, có niệm tôi đã đạt được một suy tưởng hướng về đức Phật.

218. Sự suy tưởng ấy tôi đã đạt được trước đây ba mươi một kiếp, do nhờ tác động của sự suy tưởng ấy, tôi đã đạt được sự cạn kiệt của các lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Sandhita đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sandhita.**Phẩm thứ năm.**

TÓM LƯỢC PHẨM NÀY

“Vị trưởng lão Kumārakassapa, vị Dhammapāla, và vị Brahmāli, vị Mogharājā và vị Visākha, vị Cūḷaka và vị Anūpama, vị Vajjita, vị trưởng lão Sandhita có sự mang đi phiền não luyện ái.”

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Có chín mươi tám câu kệ ở nhóm hai, bốn mươi chín vị trưởng lão là những vị thuyết giảng, là những vị rành rẽ về phương thức.”

Nhóm Hai được chấm dứt.

--ooOoo--

3. TIKANIPĀTO

170.

219. Ayoni suddhimanvesaṃ aggiṃ paricariṃ vane,
suddhimaggaṃ ajānanto akāsiṃ amaraṃ tapaṃ.¹
220. Taṃ sukkena sukhaṃ laddhaṃ passa dhammasudhammataṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
221. Brahmabandhu pure āsiṃ idāni khomhi brāhmaṇo,
tevijjo nahātako² camhi sotthiyo³ camhi vedagū ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā aṅgaṇikabhāradvājo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Aṅgaṇikabhāradvājattheragāthā.

171.

222. Pañcāhāhaṃ pabbajito sekho⁴ appattamānaso,
vihāraṃ me pavittḥassa cetaso paṇidhī ahu.⁵
223. Nāsissaṃ⁶ na pivissāmi vihārato na nikkhame,
napi passaṃ nipātesaṃ⁷ taṇhāsalle anūhate.
224. Tassa cevaṃ⁸ viharato passa viriyaparakkamaṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā paccayo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Paccayattheragāthā.

172.

225. Yo pubbe karaṇīyāni pacchā so kātumicchati,
sukhā so dhaṃsate tḥānā pacchā ca manutappati.⁹
226. Yaṃ hi kayirā taṃ hi vade yaṃ na kayirā na taṃ vade,
akarontaṃ bhāsamaṇaṃ¹⁰ parijānanti paṇḍitā.
227. Susukhaṃ vata nibbānaṃ sammāsambuddhadesitaṃ,
asokaṃ virajaṃ khemaṃ yattha dukkhaṃ nirujjhati ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā bakkulo¹¹ thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Bakkulattheragāthā.

¹ aparaṃ tapaṃ - Syā.

² nhātako - Ma, Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

³ sotthiyo - Ma.

⁴ sekkho - Syā.

⁵ ahū - Syā, PTS.

⁶ nā sessaṃ - Pa.

⁷ na nipātesaṃ - Pa.

⁸ mevaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁹ camanutappati - Syā;

cam anutappati - PTS.

¹⁰ bhāsamaṇaṃ taṃ - Pa.

¹¹ bākulo - Ma, Syā, PTS.

3. NHÓM BA

170.

219. “Trong khi tìm cầu sự trong sạch không đúng đường lối, tôi đã chăm sóc ngọn lửa (cúng dường Thần Lửa) ở trong rừng. Trong khi không biết về Đạo Lộ của sự trong sạch, tôi đã thực hành khổ hạnh vì sự bất tử.

220. Sự an lạc (Niết Bàn) ấy đạt được với sự an lạc (của đường lối thực hành Trung Đạo); hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

221. Trước đây, tôi đã là thân quyến của Phạm Thiên, giờ đây tôi quả thật là dòng dõi Phạm Thiên. Tôi có ba Minh, là người đã được tắm rửa (hoàn toàn trong sạch), tôi có các sự tốt lành, có sự hiểu biết sâu sắc.”

Đại đức trưởng lão Aṅgaṇikabhāradvāja đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Aṅgaṇikabhāradvāja.

171.

222. “Tôi đã xuất gia được năm ngày, là bậc Hữu Học, tâm ý chưa đạt. Lúc tôi đi vào trú xá, ý của tôi đã có quyết định rằng:

223. ‘Khi mũi tên tham ái chưa được nhổ lên, ta sẽ không ăn, ta sẽ không uống, ta sẽ không đi ra khỏi trú xá, ta cũng sẽ không nằm xuống một bên hông.’

224. Trong khi tôi đây sống như vậy, hãy nhìn xem sự tinh tấn và nỗ lực của tôi. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Paccaya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Paccaya.

172.

225. “Người nào mong muốn làm sau này những việc cần phải làm trước, người ấy bị tiêu hoại về trạng thái an lạc, và hối tiếc về sau.

226. Nếu làm điều nào thì nên nói chính điều ấy; nếu không làm điều nào thì không nên nói điều ấy. Các bậc sáng suốt biết rõ người không làm mà nói.

227. Quả thật, Niết Bàn đã được đăng Chánh Đăng Giác thuyết giảng là vô cùng an lạc, không có sầu muộn, xa lìa sự luyến ái, an toàn, là nơi khổ đau bị hoại diệt.”

Đại đức trưởng lão Bakkula đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Bakkula.

173.

228. Sukhañce¹ jīvitum icche sāmāññasmiṃ apekkhavā,
saṅghikaṃ nātimaññeyya cīvaraṃ pānabhojanaṃ.
229. Sukhañce jīvitum icche sāmāññasmiṃ apekkhavā,
ahi musikasobbhaṃ va sevetha sayanāsaṇaṃ.
230. Sukhañce jīvitum icche sāmāññasmiṃ apekkhavā,
itaritarena tusseyya ekadhammañca bhāvaye ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā dhaniyo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Dhaniyattheragāthā.**174.**

231. Atisītaṃ ati-uṇhaṃ atisāyamidaṃ ahu,²
iti viṣṭṭhakammante khaṇā accenti māṇave.
232. Yo ca³ sītañca uṇhañca tiṇā bhiyyo na maññati,
karaṃ purisakiccāni so sukhā na vihāyati.
233. Dabbaṃ kusaṃ poṭakilaṃ usīraṃ muñjababbajaṃ,⁴
urasā panudissāmi⁵ vivekamanubrūhayan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mātaṅgaputto thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Mātaṅgaputtattheragāthā.**175.**

234. Ye cittakathī bahussutā
samaṇā pāṭaliputtavāsino,
tesaññataroyamāyuma⁶
dvāre tiṭṭhati khujjasobhito.
235. Ye cittakathī bahussutā
samaṇā pāṭaliputtavāsino,
tesaññataroyamāyuvā
dvāre tiṭṭhati māluterito.
236. Suyuddhena suyitṭhena saṅgānavijayena ca,
brahmacariyānuciṇṇena evāyaṃ sukhamedhatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā khujjasobhito thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Khujjasobhitattheragāthā.

¹ sukhañca - Syā.

² ahū - PTS.

³ yo ’dha - Sīmu 1, 2.

⁴ muñjababbajaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ panudahissāmi - Syā, PTS, Pa.

⁶ tesaññataroyamāyuvā - bahūsu.

173.

228. “Người có ước vọng về đời sống Sa-môn, nếu mong muốn sống an lạc, không nên chê bai y áo, nước uống, và thức ăn thuộc về hội chúng.

229. Người có ước vọng về đời sống Sa-môn, nếu mong muốn sống an lạc, nên sử dụng chỗ nằm ngồi tựa như con rắn sử dụng cái hang của con chuột.

230. Người có ước vọng về đời sống Sa-môn, nếu mong muốn sống an lạc, nên hài lòng với vật này vật khác (tùy thuộc vào sự phát sanh), và nên tu tập một pháp (không xao lãng).”

Đại đức trưởng lão Dhaniya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Dhaniya.**174.**

231. “Việc này đã là quá lạnh, quá nóng, quá chiều tối rồi, như thế cơ hội trôi qua đối với những người tuổi trẻ có công việc bị bỏ dở.

232. Và vị nào nghĩ rằng sự lạnh và sự nóng không hơn gì cọng cỏ, trong khi làm các phận sự của con người, vị ấy không đánh mất sự an lạc.

233. Trong khi đeo đuổi việc ẩn cư, bằng lòng ngực tôi sẽ đẩy dạt ra các loại cỏ *dabba*, cỏ *kusa*, cỏ *poṭakila*, cỏ *usīra*, cỏ *muñja*, và cỏ *babbaja*.¹

Đại đức trưởng lão Mātāṅgaputta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mātāṅgaputta.**175.**

234. “Một trong số các vị Sa-môn có tài thuyết giảng sinh động, có kiến thức rộng, sống tại Pāṭaliputta, là vị Khujjasobhita, lớn tuổi, đứng ở cánh cửa.

235. Một trong số các vị Sa-môn có tài thuyết giảng sinh động, có kiến thức rộng, sống tại Pāṭaliputta, là vị lớn tuổi, đứng ở cánh cửa, đã được chuyển đến bằng làn gió.

236. Với sự khéo chiến đấu, với sự đã khéo hy sinh, với sự chiến thắng ở cuộc chiến đấu, với việc đã thực hành Phạm hạnh, chính vị này thành tựu sự an lạc.”

Đại đức trưởng lão Khujjasobhita đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Khujjasobhita.

¹ Câu kệ 233 giống câu kệ 27.

176.

237. Yodha koci manussesu parapāṇāni himṣati,
asmā lokā paramhā ca ubhayā dhamṣate naro.
238. Yo ca mettena cittena sabbapāṇānukampati,
bahum¹ so pasavati puññaṃ tena tādisako² naro.
239. Subhāsītassa sikkhetha samaṇūpāsanassa ca,
ekāsanassa raho cittavūpasamassa cā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vāraṇo thero gāthāyo abhāsītthā ”ti.

Vāraṇattheragāthā.**177.**

240. Ekopi saddho medhāvī assaddhānīdha³ ñātinam,
dhammatṭho silasampanno hoti atthāya bandhunam.
241. Niggayha anukampāya coditā ñātayo mayā,
ñātibandhavapemena kāraṃ katvāna bhikkhūsu.
242. Te abbatitā kālaṃkatā pattā te tividhaṃ sukhaṃ,
bhātaro mayhaṃ mātā ca modanti kāmakāmīno ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā passiko⁴ thero gāthāyo abhāsītthā ”ti.

Passikattheragāthā.**178.**

243. Kālapabbaṅgasāṅkāso⁵ kiso dhamanisanthato,⁶
mattaññū annapānamhi adīnāmanaso⁷ naro.
244. Phuṭṭho ḍaṃsehi makasehi araññasmiṃ brahāvane,
nāgo saṅgāmasīseva sato tatrādhivāsāye.
245. Yathā brahmā tathā eko yathā devo tathā duve,
yathā gāmo tathā tayo kolāhālaṃ tatuttarin ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā yasojo thero gāthāyo abhāsītthā ”ti.

Yasojattheragāthā.

¹ bahum hi - Ma, Syā, PTS.

² puññaṃ tādisako - Ma, Syā, PTS.

³ assaddhānaṃ ca - Syā.

⁴ vassiko - Ma.

⁵ kālapabbaṅgasāṅkāso - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

⁶ kiso dhamanisanthito - Syā;

kiso dhamanisanthato - PTS.

⁷ alīnāmanaso - Syā.

176.

237. “Ở đời này, bất cứ người nào, trong số loài người, hãm hại các mạng sống khác, con người (ấy) bị tiêu hoại ở cả hai nơi, đời này và đời sau.

238. Và người nào với tâm từ ái thương xót tất cả các sanh mạng, con người như thế ấy tạo ra nhiều phước báu nhờ vào việc ấy.

239. Nên nói năng khéo léo, nên học tập, và nên thân cận các vị Sa-môn, nên ngồi một mình ở nơi thanh vắng, và nên có sự yên lặng ở tâm.”

Đại đức trưởng lão Vāraṇa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vāraṇa.**177.**

240. “Mặc dầu chỉ một mình giữa những người bà con không có đức tin ở thế gian này, tôi có đức tin, thông minh, vững vàng trong Giáo Pháp, được đầy đủ về giới; (việc ấy) là vì sự lợi ích cho các thân quyến.

241. Vì lòng thương tưởng, sau khi phê bình, tôi đã quở trách những người bà con vì lòng yêu mến đối với bà con thân quyến. Sau khi làm công việc (hộ độ) các vị tỳ khưu, ...

242. ... họ đã trải qua, đã từ trần, đã đạt được hạnh phúc cõi trời. Mẹ và các anh em trai của tôi hoan hỷ, có được các dực theo như ước muốn.”

Đại đức trưởng lão Passika đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Passika.**178.**

243. “Người nam, có tay chân giống như các khúc cây màu đen, ốm o, nổi đầy gân, biết chừa mịch về cơm ăn nước uống, có tâm ý không biếng nhác.

244. Bị cắn bởi những con ruồi, bởi những con muỗi trong khu rừng, ở trảng cây rộng lớn, tựa như con voi luôn dẫn đầu trong chiến trận, vị có niệm nên chịu đựng tại nơi ấy.¹

245. Một vị (tỳ khưu) giống như Phạm Thiên, hai vị (tỳ khưu) giống như chư Thiên, ba vị (tỳ khưu) giống như cái làng, nhiều hơn thế là náo động.”

Đại đức trưởng lão Yasoja đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Yasoja.

¹ Câu kệ 244 giống câu kệ 31.

179.

246. Ahu¹ tuyhaṃ pure saddhā sā te ajja na vijjati,
yaṃ tuyhaṃ tuyhamevetamaṃ natthi duccharitaṃ mama.
247. Aniccā hi calā saddhā evaṃ diṭṭhā hi sā mayā,
rajjantipi virajjanti tattha kiṃ jiyate muni.
248. Paccati munino bhattaṃ thokathokaṃ² kule kule,
piṇḍikāya carissāmi atthi jaṅghābalaṃ³ mamā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sāṭimattiyo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sāṭimattiyattheragāthā.**180.**

249. Saddhāya abhinikkhamma navapabbajito navo,
mitte bhajeyya kalyāṇe suddhājīve atandite.
250. Saddhāya abhinikkhamma navapabbajito navo,
saṅghasmiṃ viharaṃ bhikkhu sikkhetha vinayaṃ budho.
251. Saddhāya abhinikkhamma navapabbajito navo,
kappākappesu kusalo vihareyya⁴ apurakkhato.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā upālitthero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Upālittheragāthā.**181.**

252. Paṇḍitaṃ vata maṃ santaṃ alamattavicintakaṃ,
pañcakāmaguṇā loke sammohā pātayiṃsu maṃ.
253. Pakkhanno⁵ māraṇisaye daḥhasallasamappito,
asakkiṃ maccurājassa ahaṃ pāsā pamuccituṃ.
254. Sabbe kāmā pahīnā me bhavā sabbe vidālītā,⁶
vikkhīṇo jātiṣaṃsāro natthi dāni punabbhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā uttarapālatthero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Uttarapālattheragāthā.

¹ ahū - PTS.

² thokaṃ thokaṃ - Ma, Syā, PTS.

³ jaṅghabalaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ careyya - Ma, Syā, PTS, Sīmu 1.

⁵ pakkhando - Ma; pakkhanto - Sīmu 1, 2.

⁶ padālītā - Ma, Syā, PTS, Sīmu 2.

179.

246. “Trước đây, đức tin có ở nơi ông, hôm nay nó không được tìm thấy ở nơi ông. Cái gì thuộc về ông thì cũng vẫn thuộc về ông. Việc hành xử sai quấy không có ở nơi tôi.

247. Bởi vì đức tin là không thường còn và bị dao động, điều ấy đã được tôi nhìn thấy đúng như vậy. Người ta bị luyến ái hoặc không bị luyến ái, trong trường hợp ấy vị hiền trí bị mất mát cái gì?

248. Bữa ăn của vị hiền trí được nấu từng chút từng chút ở nhà này nhà khác, tôi sẽ đi khát thực, tôi có sức mạnh của ống chân.”

Đại đức trưởng lão Sāṭimattiya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sāṭimattiya.

180.

249. “Sau khi ra đi vì niềm tin, được xuất gia ở tuổi thanh xuân, vị mới tu nên giao thiệp với các bạn hữu tốt lành, (những người) có sự nuôi mạng trong sạch, không biếng nhác.

250. Sau khi ra đi vì niềm tin, được xuất gia ở tuổi thanh xuân, vị mới tu, là tỳ khưu, trong khi sống ở hội chúng, nên học tập về Luật, có trí tuệ.

251. Sau khi ra đi vì niềm tin, được xuất gia ở tuổi thanh xuân, vị mới tu, rành rẽ về điều được phép và không được phép, nên sống, không vọng tưởng.”

Đại đức trưởng lão Upāli đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Upāli.

181.

252. “Quả thật, tôi là người sáng suốt, đủ khả năng nhận thức được điều lợi ích. Năm loại dục ở thế gian, với bản thể tối tăm, đã làm tôi té ngã.

253. Bị rơi vào lãnh vực của Ma Vương, bị đắm vào bởi mũi tên mạnh mẽ, tôi đã có thể thoát ra khỏi bẫy sập của Thần Chết.

254. Tất cả các dục đã được dứt bỏ, tất cả các hữu đã được phá vỡ, việc luân hồi tái sinh đã được triệt tiêu, giờ đây không còn tái sinh nữa.”

Đại đức trưởng lão Uttarapāla đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Uttarapāla.

182.

255. Suṇātha ñātayo sabbe yāvantettha samāgatā,
dhammaṃ vo desayissāmi dukkhā jāti punappunaṃ.
256. Ārabhatha¹ nikkhamatha yuñjatha buddhasāsane,
dhunātha maccuno senaṃ naḷāgāraṃ va kuñjaro.
257. Yo imasmim dhammavinaye appamatto vihessati,²
pahāya jātiṣaṃsāraṃ dukkhassantaṃ karissatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā abhibhūto thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Abhibhūtatheragāthā.**183.**

258. Saṃsaraṃ hi nirayaṃ agacchisaṃ³
petalokamagamaṃ punappunaṃ,
dukkhamamhi pi tiracchānayaṇiyaṃ⁴
nekadhā hi vusitaṃ ciraṃ mayā.
259. Mānuso pi ca bhavo ’bhirādhito
saggakāyamaṃ sakim sakim,
rūpadhātusu arūpadhātusu
nevasaññisu asaññisuṭṭhitam.
260. Sambhavā suviditā asārakā
saṅkhatā pacalitā saderitā,
taṃ viditva⁵ mahamattasambhavaṃ
santimeva satimā samajjhagan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā gotamo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Gotamattheragāthā.**184.**

261. Yo pubbe karaṇiyāni pacchā so kātumicchati,
sukhā so dhaṃsate ṭhānā pacchā ca manutappati.
262. Yañhi kayirā tañhi vade yaṃ na kayirā na taṃ vade,
akarontaṃ bhāsamaṇaṃ⁶ parijānanti paṇḍitā.
263. Susukhaṃ vata nibbānaṃ sammāsambuddhadesitaṃ,
asokaṃ virajaṃ khemaṃ yattha dukkhaṃ nirujjhatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā hārito thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Hāritattheragāthā.

¹ ārambhatha - Ma.

² vihassati - PTS, Sīmu 1, 2.

³ agacchissaṃ - Ma; agacchissaṃ - Pa.

⁴ tiracchānayaṇiyā - Syā, PTS.

⁵ viditvā - bahūsu.

⁶ bhāsamaṇaṃ taṃ - Pa.

182.

255. “Này tất cả các quyến thuộc, hết thảy những ai đã tụ hội ở đây, xin hãy lắng nghe. Tôi sẽ thuyết giảng Giáo Pháp cho các người, sự tái sanh lập đi lập lại là khổ đau.

256. Các người hãy nỗ lực, hãy cố gắng, hãy gắn bó vào lời dạy của đức Phật. Các người hãy dẹp bỏ đạo binh của Thần Chết, tựa như con voi phá bỏ căn chòi bằng lau sậy.

257. Người nào sẽ sống trong Pháp và Luật này, không xao lãng, sau khi dứt bỏ việc luân hồi tái sanh, sẽ thực hiện việc chấm dứt khổ đau.”

Đại đức trưởng lão Abhibhūta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Abhibhūta.**183.**

258. “Trong khi luân hồi, tôi đã đi đến địa ngục, tôi đã tiếp tục đi đến thế giới ngạ quỷ nhiều lần nữa. Thậm chí ở tình trạng khó thể chịu đựng thuộc dòng giống thú vật, tôi đã sống dai dẳng không chỉ một lần.

259. Thậm chí sự hiện hữu là loài người cũng đã được thành tựu, tôi đã đi đến tập thể ở cõi trời lần này lần khác, và đã tồn tại ở các cõi sắc giới, các cõi vô sắc giới, và các cõi phi tướng phi phi tướng.

260. Các sự hiện hữu đã được biết rõ là không có thực chất, bị tạo tác, bị chao đảo, luôn bị chuyển dịch. Sau khi biết được điều ấy có căn nguyên ở bản thân, là người có niệm, tôi đã tự mình chứng đắc sự tịch tịnh.”

Đại đức trưởng lão Gotama đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Gotama.**184.**

261. “Người nào mong muốn làm sau này những việc cần phải làm trước, người ấy bị tiêu hoại về trạng thái an lạc, và hối tiếc về sau.

262. Nếu làm điều nào thì nên nói chính điều ấy; nếu không làm điều nào thì không nên nói điều ấy. Các bậc sáng suốt biết rõ người không làm mà nói.

263. Quả thật, Niết Bàn đã được đáng Chánh Đẳng Giác thuyết giảng là vô cùng an lạc, không có sầu muộn, xa lìa sự luyến ái, an toàn, là nơi khổ đau bị hoại diệt.”¹

Đại đức trưởng lão Hārīta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Hārīta.

¹ Các câu kệ 261, 262, 263 giống các câu kệ 225, 226, 227.

185.

264. Pāpamitte vivajjetvā bhajeyyuttamapuggale,¹
ovāde cassa tiṭṭheyya patthento acalaṃ sukhaṃ.

265. Parittaṃ dārumāruyha yathā sīde mahaṇṇave,
evaṃ kusītamāgama sādhujīvipi sīdati,
tasmā taṃ parivajjeyya kusītaṃ hīnavīriyaṃ.

266. Pavivittehi ariyehi pahitattehi jhāyīhi,
niccaṃ āradhaviyehi² paṇḍitehi sahāvase ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vimalo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Vimalattheragāthā.

TASSUDDĀNAM

Aṅgāṇiko bhāradvājo paccayo bakkulo isi
dhaniyo mātaṅgaputto sobhito vāraṇo isi.

Passiko ca yasojo ca sāṭimattiyupāli ca,
uttarapālo abhibhūto gotamo hārīto ’pi ca.

Thero tikanipātamhi nibbāne vimalo kato,
aṭṭhatālisa gāthāyo therā soḷasa kittitā ”ti.

Tikanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ bhajeyyuttamapuggalaṃ - Ma.

² niccāradhaviyehi - Sīmu 1, 2.

185.

264. “Sau khi lánh xa các bạn bè ác xấu, nên giao thiệp các nhân vật tối thượng, và nên đứng vững trong sự giáo huấn của vị ấy trong khi mong mọi sự an lạc không bị lay động.

265. Giống như người sau khi leo lên khúc gỗ nhỏ thì có thể đắm chìm ở đại dương, tương tự như thế sau khi đi đến với kẻ biếng nhác, người có cuộc sống tốt đẹp cũng đắm chìm; vì thế nên tránh xa kẻ biếng nhác có sự tinh tấn thấp kém ấy.

266. Nên sống với các bậc sáng suốt, sống tách ly, thánh thiện, có bản tính cương quyết, chứng thiện, thường xuyên có sự nỗ lực tinh tấn.”¹

Đại đức trưởng lão Vimala đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vimala.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Vị Aṅgāṇikabhāradvāja, vị Paccaya, vị ần sĩ Bakkula, vị Dhaniya, vị Mātāṅgaputta, vị Sobhita, vị ần sĩ Vāraṇa.

Vị Passika, và vị Yasoja, vị Sāṭṭimattiya và vị Upāli, vị Uttarapāla, vị Abhibhūta, vị Gotama, và vị Hārīta nữa.

Ở nhóm ba, vị trưởng lão Vimala đã thành tựu ở Niết Bàn. Mười sáu vị trưởng lão đã thuật lại bốn mươi tám câu kệ.”

Nhóm Ba được chấm dứt.

--ooOoo--

¹ Hai câu kệ 265, 266 giống hai câu kệ 147, 148.

4. CATUKKANIPĀTO

186.

267. Alaṅkatā suvasanā mālinī candanussadā,
majjhe mahāpathe nārī turiye naccati nāṭakī.
268. Piṇḍikāya pavitṭhohaṃ gacchanto naṃ udikkhisam,¹
alaṅkataṃ suvasanaṃ maccupāsaṃva oḍḍitaṃ.
269. Tato me manasīkāro yoniso udapajjatha,
ādinavo pāturahu nibbidā samatiṭṭhatha.
270. Tato cittaṃ vimucci me passa dhammasudhammatam,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā nāgasamālo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Nāgasamālattheragāthā.

187.

271. Ahaṃ middhena pakato vihārā upanikkhamiṃ,
caṅkamaṃ abhirūhanto tattheva² papatiṃ chamā.
272. Gattāni parimajjitvā punapāruyha caṅkamaṃ,
caṅkame caṅkamiṃ³ sohaṃ ajjhattaṃ susamāhito.
273. Tato me manasīkāro yoniso udapajjatha,
ādinavo pāturahu nibbidā samatiṭṭhatha.
274. Tato cittaṃ vimucci me passa dhammasudhammatam,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā bhaguthero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Bhaguttheragāthā.

188.

275. Pare ca na vijānanti mayamettha yamāmase,⁴
ye ca tattha vijānanti tato sammanti medhagā.
276. Yadā ca avijānantā iriyantyamarā viya,⁵
vijānanti ca ye dhammaṃ āturesu anāturā.
277. Yaṃ kiñci sithilaṃ kammaṃ saṅkiliṭṭhaṃ ca yaṃ vataṃ,
saṅkassaraṃ brahmacariyaṃ na taṃ hoti mahapphalaṃ.
278. Yassa sabrahmacārīsu gāravo nūpalabbhati,
ārakā hoti saddhammā nabhaṃ puthuviyā yathā ”ti.
Itthaṃ sudaṃ āyasmā sabhiyo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sabhiyattheragāthā.

¹ udakkhisam - Pa.

² tattheva - PTS.

³ caṅkamiṃ caṅkame - Syā.

⁴ yamāmhase - Syā.

⁵ viyā - PTS.

4. NHÓM BỐN

186.

267. “Được trang điểm, có y phục đẹp, có vòng hoa, có bôi trầm hương, một người nữ, là vũ công, nhảy múa theo tiếng nhạc ở giữa đường lớn.

268. Tôi đã đi vào thành để khất thực. Trong khi đi, tôi đã nhìn thấy cô ấy, được trang điểm, có y phục đẹp, tựa như cái bầy sập của Thần Chết đã được giăng lên.

269. Do đó, sự tác ý theo đúng đường lối đã khởi lên ở tôi, điều bất lợi đã hiện rõ, sự nhầm chán đã được thiết lập.

270. Do đó, tâm của tôi đã được giải thoát; hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Nāgasamāla đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nāgasamāla.

187.

271. “Bị tác động bởi cơn buồn ngủ, tôi đã đi ra khỏi trú xá. Trong khi đang bước lên đường kinh hành, ngay tại chỗ ấy, tôi đã bị ngã trên mặt đất.

272. Sau khi phủi khắp tay chân, rồi lại bước lên đường kinh hành, tôi đã đi kinh hành ở đường kinh hành, tôi đây đã khéo được định tĩnh nội tâm.

273. Do đó, sự tác ý theo đúng đường lối đã khởi lên ở tôi, điều bất lợi đã hiện rõ, sự nhầm chán đã được thiết lập.

274. Do đó, tâm của tôi đã được giải thoát; hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”¹

Đại đức trưởng lão Bhagu đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Bhagu.

188.

275. “Và những người khác không nhận thức được, chúng ta ở đây đang đến gần cái chết. Còn những người nào nhận thức được điều ấy, nhờ thế các sự tranh chấp được chấm dứt.”²

276. Và khi những kẻ không nhận thức được hành xử như là những người bất tử, thì những người nào nhận thức được Giáo Pháp là những người không bệnh trong số những người bệnh.

277. Bất cứ hành động nào là lơ lửng, và sự hành trì nào bị ô nhiễm, việc hành Phạm hạnh (nào) gây sự nghi ngờ, việc ấy không có quả báu lớn lao.

278. Kẻ nào không có sự kính trọng đối với các vị đồng Phạm hạnh, (kẻ ấy) bị cách xa khỏi Chánh Pháp, giống như bầu trời so với trái đất.”

Đại đức trưởng lão Sabhiya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sabhiya.

¹ Hai câu kệ 273, 274 giống hai câu kệ 269, 270.

² Câu kệ 275 giống câu kệ số 6 của *Dhammapadapāli - Pháp Cú*.

189.

279. Dhiratthu pūre duggandhe mārapakkhe avassute,
navasotāni te kāye yāni sandanti sabbadā.
280. Mā purāṇaṃ amaññittho māsādesi tathāgate,
sagge 'pi te na rajjanti kimaṅga pana¹ mānuse.
281. Ye ca kho bālā dummedhā dummantī mohapārutā,
tādisā tattha rajjanti mārakhittamhi bandhane.
282. Yesaṃ rāgo ca doso ca avijjā ca virājitā,
tādī tattha na rajjanti² chinnaṃ sutta abandhanā "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā nandako thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Nandakattheragāthā.**190.**

283. Pañcapaññāsavassāni rajojallamadhārayiṃ,
bhuñjanto māsikaṃ bhattaṃ kesamassuṃ alocayiṃ.
284. Ekapādena aṭṭhāsīṃ āsanaṃ parivajjayiṃ,
sukkhagūthāni ca khādiṃ uddesaṃ ca na sādīyiṃ.
285. Etādisaṃ karitvāna bahuṃ duggatigāminaṃ,
vuyhamāno mahoghena buddhaṃ saraṇamāgamaṃ.
286. Saraṇāgamaṃ³ passa passa dhammasudhammataṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā jambuko thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Jambukattheragāthā.**191.**

287. Svāgataṃ vata me āsi gayāyaṃ gayāphagguyā,⁴
yaṃ addasāsīṃ sambuddhaṃ desentaṃ dhammamuttamaṃ.
288. Mahappabhaṃ gaṇācariyaṃ aggappattaṃ vināyakaṃ,
sadevakassa lokassa jinaṃ atuladassanaṃ.
289. Mahānāgaṃ mahāvīraṃ mahājutimanāsavaṃ,
sabbāsavaparikkhīṇaṃ satthāramakutobhayaṃ.
290. Cīrasaṅkiliṭṭhaṃ vata maṃ diṭṭhisandānasanditaṃ,⁵
vimocayī so bhagavā sabbaganthehi senakan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā senako thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Senakattheragāthā.

¹ kimaṅgaṃ pana - Ma, Syā.

² tādisā tattha rajjanti - Ma, Syā, PTS.

³ saraṇāgamaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ gayāphagguyā - Ma, Syā, PTS.

⁵ diṭṭhisandānabandhitaṃ - Ma;

diṭṭhisandāmasandhitaṃ - Syā, Sīmu 2.

189.

279. “Thật ghê tởm những thân xác, có mùi khó chịu, thuộc phe cánh Ma Vương, bị rò rỉ, ở thân thể của nàng có chín dòng chảy luôn luôn tuôn trào.

280. Chớ nghĩ ngợi về các thân xác, chớ công kích các đức Như Lai. Ngay cả cõi trời, các vị cũng không bị luyến ái, vậy thì có điều gì ở loài người?

281. Còn những kẻ nào ngu dốt, kém thông minh, có trí tồi, bị mê muội bao trùm, những kẻ như thế ấy bị luyến ái ở nơi ấy, ở sự trói buộc đã được Ma Vương bày ra.

282. Những người nào có tham ái, sân hận, và vô minh đã được xa lìa, những người như thế ấy không bị luyến ái ở nơi ấy, có các sợi dây đã được cắt đứt, không còn sự trói buộc.”

Đại đức trưởng lão Nandaka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nandaka.**190.**

283. “Trong năm mươi lăm năm, tôi đã mang bụi bặm cáu ghét. Trong khi thọ dụng bữa ăn mỗi tháng một lần, tôi đã nhổ bỏ râu và tóc.

284. Tôi đã đứng một chân, tôi đã xa lánh việc ngồi, và tôi đã nhai các cục phân bò khô, và tôi đã không chấp nhận lời mời thỉnh.

285. Sau khi thực hành nhiều nghiệp có khả năng dẫn đến khổ cảnh tương tự như thế ấy, trong khi đang bị cuốn trôi bởi dòng nước lũ, tôi đã đi đến nương nhờ đức Phật.

286. Hãy nhìn xem sự đi đến nương nhờ, hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Jambuka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Jambuka.**191.**

287. “Quả thật đã có điều tốt lành cho tôi tại Gayā, vào kỳ lễ hội Phaggu ở Gayā, là việc tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác đang thuyết giảng Giáo Pháp tối thượng.

288. Ngài là bậc Lãnh Đạo có hào quang vĩ đại, bậc thầy có đồ chúng, đã đạt đến vị thế tối cao, là đấng Chiến Thắng của thế gian luôn cả chư Thiên, có sự nhận thức không thể sánh bằng.

289. Là bậc Long Tượng, đấng Đại Hùng, có sự chói sáng vĩ đại, không còn lậu hoặc, có sự đoạn tận tất cả các lậu hoặc, bậc Đạo Sư, không có sự sợ hãi từ bất cứ đâu.

290. Quả vậy, đức Thế Tôn ấy đã giúp cho tôi, Senaka, kẻ bị ô nhiễm dài lâu, bị trói buộc bởi xiềng xích tà kiến, được thoát khỏi tất cả các mối buộc thắt.”

Đại đức trưởng lão Senaka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Senaka.

192.

291. Yo dandhakāle tarati taraṇīye ca dandhaye,
ayoni¹ saṃvidhānena bālo dukkhaṃ nigacchati.
292. Tassatthā parihāyanti kāḷapakkheva candimā,
āyasasyañca² pappoti mittehi ca virujjhati.
293. Yo dandhakāle dandheti taraṇīye ca tāraye,
yoniso saṃvidhānena sukhaṃ pappoti paṇḍito.
294. Tassatthā paripūrenti sukkhapakkheva candimā,
yaso kittiñca pappoti mittehi na virujjhatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sambhūto thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sambhūtattheragāthā.**193.**

295. Ubhayeneva sampanno rāhulabhaddo ’ti maṃ vidū,
yañcamhi putto buddhassa yaṃ ca dhammesu cakkhumā.
296. Yaṃ ca me āsavā khīṇā yaṃ ca natthi punabbhavo,
arahā dakkhiṇeyyomhi tevijjo amataddaso.
297. Kāmandhā jālapacchannā³ taṇhāchadanachādītā,
pamattabandhunā baddhā macchāva kumināmukhe.
298. Taṃ kāmamaṃ ahamujjhivā chetvā mārassa bandhanaṃ,
samūlaṃ taṇhamabbuyha sītibhūtosmi nibbuto ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā rāhulo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Rāhulattheragāthā.**194.**

299. Jātarūpena pacchannā⁴ dāsigaṇapurakkhatā,
aṅkena puttamādāya bhariyā maṃ upāgami.
300. Taṃ ca disvāna āyantim sakaputtassa mātaraṃ,
alaṅkataṃ suvasanaṃ maccupāsaṃ ’va oḍḍitaṃ.
301. Tato me manasīkāro yoniso udapajjatha,
ādīnavo pāturahu nibbidā samatiṭṭhatha.
302. Tato cittaṃ vimucci me passa dhammasudhammataṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā candano thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Candanattheragāthā.

¹ ayoniso - Syā, PTS.

² āyasakyañca - Ma, Syā, PTS.

³ jālasañchannā - Syā, PTS.

⁴ sañchannā - Ma, Syā.

192.

291. “Kẻ nào vội vã vào thời điểm chậm rãi, và chậm rãi ở việc cần vội vã, do sự sắp xếp không theo đúng đường lối, kẻ ngu lâm cảnh khổ đau.

292. Các điều tốt đẹp của kẻ ấy bị suy giảm, tựa như mặt trăng ở hạ huyền. Kẻ ấy nhận chịu sự ô nhục và bị xích mích với các bạn bè.

293. Người nào chậm rãi vào thời điểm chậm rãi, và vội vã ở việc cần vội vã, do sự sắp xếp theo đúng đường lối, người sáng suốt đạt được sự an lạc.

294. Các điều tốt đẹp của người ấy được làm tròn đầy, tựa như mặt trăng ở thượng huyền. Người ấy đạt được danh vọng và tiếng thơm, không bị xích mích với các bạn bè.”

Đại đức trưởng lão Sambhūta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sambhūta.**193.**

295. “Họ đã nhận biết về tôi rằng: ‘Rāhula may mắn,’ được thành tựu luôn cả hai điều, bởi vì tôi là người con trai của đức Phật, và bởi vì tôi có sự nhận thức về các pháp.

296. Bởi vì các lậu hoặc của tôi đã được cạn kiệt, và bởi vì không còn tái sanh nữa, tôi là vị A-la-hán, bậc xứng đáng cúng dường, có ba Minh, đã nhìn thấy sự Bất Tử.

297. (Chúng sanh) bị mù quáng bởi dục vọng, bị bao trùm bởi tấm lưới, bị che đậy bởi tấm choàng tham ái, bị trói buộc cùng với thân quyến bị lơ đễnh, tựa như những con cá ở nơi cửa miệng của tấm lưới.

298. Sau khi buông bỏ dục vọng ấy, sau khi cắt đứt sự trói buộc của Ma Vương, sau khi nhổ lên tham ái luôn cả gốc rễ, tôi trở nên có trạng thái mát mẻ, Niết Bàn.”

Đại đức trưởng lão Rāhula đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Rāhula.**194.**

299. “Được che kín bằng vàng bạc, dẫn đầu đám nữ tỳ, ẩm đũa con trai ở trong lòng, người vợ đã đi đến gần tôi.

300. Sau khi nhìn thấy nàng ấy đang tiến đến, người mẹ của đứa con trai của mình, đã được trang điểm, có y phục đẹp, tựa như cái bầy sập của Thần Chết đã được giăng lên.

301. Do đó, sự tác ý theo đúng đường lối đã khởi lên ở tôi, điều bất lợi đã hiện rõ, sự nhàm chán đã được thiết lập.

302. Do đó, tâm của tôi đã được giải thoát; hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Candana đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Candana.

195.

303. Dhammo have rakkhati dhammacāriṃ
dhammo suciṇṇo sukhamāvahāti,
esānisaṃso dhamme suciṇṇe
na duggatiṃ gacchati dhammacārī.
304. Na hi dhammo adhammo ca ubho samavipākino,
adhammo nirayaṃ neti dhammo pāpeti suggaṭṭiṃ.¹
305. Tasmā hi dhammesu kareyya chandaṃ
iti modamāno sugatena tādinaṃ,
dhamme ṭhitā sugatavarassa sāvakā
niyanti dhīrā saraṇavaraggagāmino.
306. Vipphoṭṭito gaṇḍamūlo²
taṇhājālo samūhato,
so khīṇasaṃsāro na c' atthi kiñcanaṃ
cando yathā dosinā puṇṇamāsiyā "ti."³

Itthaṃ sudaṃ āyasmā dhammiko thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Dhammikatheragāthā.**196.**

307. Yadā balākā sucipaṇḍaracchadā
kāḷassa meghassa bhayena tajjitā,
palehiti ālayamālayesinī
tadā nadī ajakaraṇī rameti maṃ.
308. Yadā balākā suvisuddhapaṇḍarā
kāḷassa meghassa bhayena tajjitā,
pariyesati leṇamaleṇadassinī
tadā nadī ajakaraṇī rameti maṃ.
309. Kaṃ nu tatha na ramenti jambuyo ubhato tahiṃ,
sobhenti āpagākūlaṃ mama leṇassa⁴ pacchato.
310. Tāmatamadasaṅghasuppahīnā
bhekā mandavati panādayanti,
nājja girinadīhi vippavāsasamayo
khemā ajakaraṇī sivā surammā "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sappako thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Sappakattheragāthā.

¹ sugaṭṭiṃ - Syā.

² gandhamūlo - Sīmu 1, 2.

³ puṇṇamāsiyan ti - Ma, Sīmu 1, 2.

⁴ mahāleṇassa - Syā; mahālenassa - PTS.

195.

303. “Thật vậy, Chánh Pháp hộ trì người có sự thực hành Chánh Pháp. Chánh Pháp, khéo được thực hành, đem lại sự an lạc. Điều này là quả báu khi Chánh Pháp khéo được thực hành: Người có sự thực hành Chánh Pháp không đi đến khổ cảnh.

304. Bởi vì Chánh Pháp và Phi Chánh Pháp, cả hai không có quả thành tựu giống nhau: Phi Chánh Pháp dẫn đến địa ngục, Chánh Pháp giúp cho thành tựu nhàn cảnh.

305. Chính vì thế, nên thể hiện sự mong muốn ở Chánh Pháp, trong khi hoan hỷ như vậy với đấng Thiện Thệ như thế ấy. Các đệ tử của đấng Thiện Thệ cao quý, vững vàng trong Chánh Pháp, là các bậc thông minh, được thoát ra, có sự đi đến nơi nương nhờ quý cao tối thắng.

306. Vị ấy, có gốc rễ của mụn nhọt đã được phá tung, có mạng lưới tham ái đã được xóa sạch, có sự luân hồi đã được cạn kiệt, và không còn có bất cứ (ô nhiễm) gì, giống như mặt trăng sáng lạng vào ngày trăng tròn.”

Đại đức trưởng lão Dhammika đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Dhammika.

196.

307. “Vào lúc con hạc có cặp cánh trắng trong sạch, bị hoảng hốt vì nỗi sợ hãi đối với đám mây đen, bay về tổ, có sự mong mỏi chỗ trú ngụ, khi ấy con sông Ajakaraṇī khiến tôi thích thú.

308. Vào lúc con hạc màu trắng vô cùng sạch sẽ, bị hoảng hốt vì nỗi sợ hãi đối với đám mây đen, tìm kiếm chỗ ẩn náu, không nhìn thấy chỗ ẩn náu, khi ấy con sông Ajakaraṇī khiến tôi thích thú.

309. Ở nơi ấy, những cây mận đỏ hai bên bờ sông khiến cho người nào mà không thích thú? Chúng làm rạng rỡ bờ sông ở phía sau chỗ ngụ của tôi.

310. Khéo bỏ rơi được bầy rắn, những con ếch có giọng tốt kêu inh ỏi rằng: ‘Hôm nay, không phải là lúc sống xa các dòng sông của những ngọn núi. Sông Ajakaraṇī là an toàn, yên lành, vô cùng thích thú.’”

Đại đức trưởng lão Sappaka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sappaka.

197.

311. Pabbajim̐ jīvikattho 'haṃ laddhāna upasampadaṃ,
tato saddhaṃ paṭilabhiṃ daḥhaviriyo parakkamiṃ.
312. Kāmaṃ bhijjatu 'yaṃ kāyo maṃsapesī visīyaruṃ,
ubho jaṇṇukasandhīhi jaṅghāyo papatantu me.
313. Nāsissaṃ na pivissāmi vihārā ca na nikkhame,
na 'pi passaṃ nipātesaṃ taṇhāsalle anūhate.
314. Tassa mevaṃ viharato passa viriyaparakkamaṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan 'ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mudito thero gāthāyo abhāsittā 'ti.

Muditattheragāthā.

TASSUDDĀNAṃ

Nāgasamālo bhagu ca sabhiyo nandako 'pi ca,
jambuko senako thero sambhūto rāhulo 'pi ca.

Bhavati candano thero dasete buddhasāvakā,
dhammiko sappako thero mudito cā 'pi te tayo,
gāthāyo dve ca paññāsa therā sabbe 'pi terasā 'ti.

Catukkanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

197.

311. “Tôi đã xuất gia vì mục đích mạng sống, sau khi đã đạt được sự tu lên bậc trên, nhờ đó tôi đã có được niềm tin, với sự tinh tấn vững vàng, tôi đã ra sức.

312. Hãy để thân xác này bị rã tan theo như ước muốn, hãy để cho các mẩu thịt bị phân hủy, hãy để cho cả hai ống quyển của tôi bị rơi rụng khỏi các chỗ nối ở đầu gối.

313. Khi mũi tên tham ái chưa được nhổ lên, tôi sẽ không ăn, không uống, và sẽ không đi ra khỏi trú xá, tôi cũng sẽ không nằm xuống một bên hông.

314. Trong khi tôi đây sống như vậy, hãy nhìn xem sự tinh tấn và nỗ lực của tôi. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”¹

Đại đức trưởng lão Mudita đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mudita.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Vị Nāgasamāla, và vị Bhagu, vị Sabhiya, và vị Nandaka nữa, vị Jambuka, vị trưởng lão Senaka, vị Sambhūta, và vị Rāhula nữa.

Candana là vị trưởng lão; mười vị này là các đệ tử của đức Phật.² Vị Dhammika, vị trưởng lão Sappaka, và vị Mudita nữa là ba. Có năm mươi hai câu kệ và tất cả các vị trưởng lão là mười ba.”

Nhóm Bốn được chấm dứt.

--ooOoo--

¹ Câu kệ 314 giống câu kệ 224.

² Thật ra mới liệt kê chỉ có chín vị. Do tính nhầm hay do bị thiếu sót một vị? Như vậy, tổng cộng chỉ có mười hai vị trưởng lão thay vì mười ba như bài kệ ngôn tóm lược đã ghi.

5. PAÑCAKANIPĀTO

198.

315. Bhikkhu sīvathikaṃ¹ gantvā addasaṃ² itthimujjhitaṃ,
apaviddhaṃ susānasmiṃ khajjantiṃ kimihī phuṭaṃ.
316. Yaṃ hi eke jigucchanti mataṃ disvāna pāpakaṃ,
kāmarāgo pāturahu andho 'va vasatī³ ahuṃ.⁴
317. Oraṃ odanapākamhā tamhā ṭhānā apakkamiṃ,
satimā sampajānohaṃ ekamantaṃ upāvisiṃ.
318. Tato me manasīkāro yoniso udapajjatha,
ādīnavo pāturahu nibbidā samatiṭṭhatha.
319. Tato cittaṃ vimucci me passa dhammasudhammataṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā rājadatto thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Rājadattatheragāthā.

199.

320. Ayoge yuñjamattānaṃ puriso kiccamicchato,⁵
caraṃ ce nādhigaccheyya taṃ me⁶ dubbhagalakkhaṇaṃ.
321. Abbūḷhaṃ⁷ aghagataṃ vijitaṃ⁸
ekaṃ ce ossajeyya⁹ kalīva siyā,
sabbānipi ce ossajeyya andhova siyā
samavisamassa adassanato.
322. Yaṃ hi kayirā taṃ hi vade yaṃ na kayirā na taṃ vade,
akarontaṃ bhāsamānaṃ pariṇanti paṇḍitā.
323. Yathā 'pi ruciraṃ pupphaṃ vaṇṇavantaṃ agandhakaṃ,
evaṃ subhāsītā vācā aphalā hoti akubbato.
324. Yathā 'pi ruciraṃ pupphaṃ vaṇṇavantaṃ sagandhakaṃ,¹⁰
evaṃ subhāsītā vācā saphalā hoti pakubbato "ti.¹¹

Itthaṃ sudaṃ āyasmā subhūto thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Subhūtatheragāthā.

¹ sīvathikaṃ - Ma.

² addasa - Ma, Syā.

³ savatī - Ma, Syā, PTS.

⁴ ahu - Syā.

⁵ kiccamicchako - Ma, Syā.

⁶ taṃ ve - Syā.

⁷ abbūḷaṃ - Sīmu 1, 2.

⁸ aghatajivitaṃ - Syā;

aghataṃ vijitaṃ - PTS.

⁹ ossajeyya - PTS, Sīmu 1, 2.

¹⁰ sugandhakaṃ - Ma.

¹¹ kubbato ti - Ma;

sukubbato ti - Syā;

sakubbato ti - PTS, Sīmu 1.

5. NHÓM NĂM

198.

315. “Là vị tỳ khưu, sau khi đi đến bãi tha ma, tôi đã nhìn thấy (thây) người phụ nữ bị liệng bỏ, bị quăng ở nghĩa địa, đang bị gặm nhấm, lúc nhúc những dòi.

316. Sau khi nhìn thấy chính nàng ấy, đã chết, xấu xa, nhiều người ghê tởm. Còn tôi đã giống như người mù đối với thây người đang rò rỉ, sự luyến ái về các dục đã xuất hiện (ở tôi).

317. Nhanh chóng hơn việc nấu chín nồi cơm, tôi đã lìa khỏi địa điểm ấy. Có niệm, có sự nhận biết rõ, tôi đã ngồi xuống ở một góc.

318. Do đó, sự tác ý theo đúng đường lối đã khởi lên ở tôi, điều bất lợi đã hiện rõ, sự nhàm chán đã được thiết lập.

319. Do đó, tâm của tôi đã được giải thoát; hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”¹

Đại đức trưởng lão Rājadatta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Rājadatta.

199.

320. “Người đàn ông, trong khi gấn bó bản thân ở sự luyện tập sai trái (sự hành xác), trong khi ước muốn việc nên làm, nếu trong khi thực hành mà không thể chứng đắc, điều ấy là biểu hiện về số phần xui xẻo của tôi.

321. Nếu buông lơi một việc (hành xác), là việc đem lại sầu khổ đã được rũ bỏ đã được chế ngự, thì có thể xem như người có vận rủi. Nhưng nếu buông lơi tất cả (không tu tập), thì có thể xem như kẻ mù, do không nhận thức được sự bằng phẳng và gồ ghề.

322. Nếu làm điều nào thì nên nói chính điều ấy; nếu không làm điều nào thì không nên nói điều ấy. Các bậc sáng suốt biết rõ người không làm mà nói.²

323. Cũng giống như bông hoa xinh đẹp có sắc không hương, tương tự như thế lời nói được khéo nói của kẻ không thực hành thì không có kết quả.

324. Cũng giống như bông hoa xinh đẹp có sắc có hương, tương tự như thế lời nói được khéo nói của người có thực hành là có kết quả.”³

Đại đức trưởng lão Subhūta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Subhūta.

¹ Hai câu kệ 318, 319 giống hai câu kệ 269, 270.

² Câu kệ 322 giống câu kệ 226.

³ Hai câu kệ 323, 324 giống hai câu kệ 51, 51 của *Dhammapadapāḷi* - *Pháp Cú*.

200.

325. Vassati devo yathā sugītaṃ
channā me kuṭikā sukhā nivātā,
tassaṃ viharāmi vūpasanto
atha ce patthayasī pavassa deva.
326. Vassati devo yathā sugītaṃ
channā me kuṭikā sukhā nivātā,
tassaṃ viharāmi santacitto
atha ce patthayasī pavassa deva.
327. Vassati devo yathā sugītaṃ
channā me kuṭikā sukhā nivātā,
tassaṃ viharāmi vītarāgo
atha ce patthayasī pavassa deva.
328. Vassati devo yathā sugītaṃ
channā me kuṭikā sukhā nivātā,
tassaṃ viharāmi vītadoso
atha ce patthayasī pavassa deva.
329. Vassati devo yathā sugītaṃ
channā me kuṭikā sukhā nivātā,
tassaṃ viharāmi vītamoho
atha ce patthayasī pavassa devā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā girimānando thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Girimānandatheragāthā.**201.**

330. Yaṃ patthayāno¹ dhammesu upajjhāyo anuggahī,
amataṃ abhikaṅkhantaṃ kataṃ kattabbakaṃ mayā.
331. Anuppatto sacchikato sayaṃ dhammo anītiho,
visuddhañño² nikkaṅkho vyākaroṃi tavantike.
332. Pubbenivāsaṃ jānāmi dibbacakkhu³ visodhitāṃ,
sadattho me anuppatto kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
333. Appamattassa me sikkhā sussutā tava sāsane,
sabbe me asavā khīṇā natthi dāni punabbhavo.
334. Anusāsi maṃ ariyavatā anukampi anuggahi,
amogho tuyhamovādo⁴ antevāsi ’mhi sikkhito ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sumano thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sumanattheragāthā.

¹ patthayamāno - Syā.

² visuddhiñño - Ma.

³ dibbacakkhuṃ - Syā, PTS.

⁴ tumhamovādo - Syā.

200.

325. “Trời mưa giống như (đang hát) bài hát hay, cái cốc nhỏ của tôi đã được lợp, thoải mái, kín gió. Tôi sống ở trong ấy, được yên tĩnh. Như vậy, này ông Trời, nếu ông muốn, ông hãy đổ mưa.

326. Trời mưa giống như (đang hát) bài hát hay, cái cốc nhỏ của tôi đã được lợp, thoải mái, kín gió. Tôi sống ở trong ấy, có tâm an tịnh. Như vậy, này ông Trời, nếu ông muốn, ông hãy đổ mưa.

327. Trời mưa giống như (đang hát) bài hát hay, cái cốc nhỏ của tôi đã được lợp, thoải mái, kín gió. Tôi sống ở trong ấy, có sự luyến ái được xa lìa. Như vậy, này ông Trời, nếu ông muốn, ông hãy đổ mưa.

328. Trời mưa giống như (đang hát) bài hát hay, cái cốc nhỏ của tôi đã được lợp, thoải mái, kín gió. Tôi sống ở trong ấy, có sự sân hận được xa lìa. Như vậy, này ông Trời, nếu ông muốn, ông hãy đổ mưa.

329. Trời mưa giống như (đang hát) bài hát hay, cái cốc nhỏ của tôi đã được lợp, thoải mái, kín gió. Tôi sống ở trong ấy, có sự si mê được xa lìa. Như vậy, này ông Trời, nếu ông muốn, ông hãy đổ mưa.”

Đại đức trưởng lão Girimānanda đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Girimānanda.**201.**

330. “Điều nào trong số các pháp (tu tập) mà vị thầy tế độ, trong lúc mong mỏi cho con, đã hỗ trợ cho con (là người) đang ước ao sự Bất Tử, điều cần phải thực hiện ấy đã được con thực hiện.

331. Giáo Pháp đã được đạt đến, đã được chứng ngộ bởi bản thân, không phải việc nghe nói suông. Có trí tuệ trong sạch, không còn hoài nghi, con tuyên bố trong sự hiện diện của thầy.

332. Có Thiên nhãn đã được trong sạch, con biết được đời sống trong thời quá khứ. Mục đích của bản thân đã được con thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

333. Trong khi con không bị xao lãng, các việc học tập về lời giáo huấn của thầy đã khéo được lắng nghe. Tất cả các lậu hoặc của con đã được cạn kiệt, giờ đây không còn tái sanh nữa.

334. Thầy đã chỉ dạy cho con sự hành trì của bậc Thánh, có lòng thương tưởng, đã hỗ trợ con. Lời giáo huấn của thầy không phải rỗng không, con là người học trò đã được học tập.”¹

Đại đức trưởng lão Sumana đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sumana.

¹ Trưởng lão Sumana trình lên vị thầy tế độ về sự thành tựu của bản thân.

202.

335. Sādhū¹ hi kira me mātā patodaṃ upadaṃsayi,
yassāhaṃ vacanaṃ sutvā anusiṭṭho janettiyā,
āraḍdhaviriyo pahitatto patto sambodhimuttamaṃ.
336. Arahā dakkhiṇeyyomhi tevijjo amataddaso,
jetvā² namucino senaṃ viharāmi anāsavo.
337. Ajjhattaṃ ca bahiddhā ca ye me vijjimsu āsavā,
sabbe asesā ucchinnā na ca uppajjare puna.
338. Visāradā kho bhaginī etamatthaṃ abhāsaya,
apihā nūna mayi 'pi vanatho te na vijjati.
339. Pariyantakataṃ dukkhaṃ antimo 'yaṃ samussayo,
jātimaraṇasaṃsāro natthi dāni punabbhavo "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vaḍḍho thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Vaḍḍhattheragāthā.**203.**

340. Atthāya vata me buddho nadiṃ nerañjaraṃ agā,
yassāhaṃ dhammaṃ sutvāna micchādiṭṭhiṃ vivajjayiṃ.
341. Yajiṃ uccāvace yaññe aggihuttaṃ juhiṃ ahaṃ,
esā suddhīti maññanto andhabhūto puthujjano.
342. Diṭṭhigahanapakkhanno³ parāmāsena mohito,
asuddhiṃ maññisaṃ suddhiṃ andhabhūto aviddasu.
343. Micchādiṭṭhi pahīnā me bhavā sabbe vidālitā,⁴
juhāmi dakkhiṇeyyaggiṃ namassāmi tathāgataṃ.
344. Mohā sabbe pahīnā me bhavataṇhā padālitā,
vikkhīṇo jātiṃsaṃsāro natthi dāni punabbhavo "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā nadīkassapo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Nadīkassapatheragāthā.

¹ sādhu - Syā, PTS.

² jivā - PTS.

³ diṭṭhigahanapakkhando - Ma; diṭṭhigahaṇapakkhanno - Syā, PTS;

diṭṭhigahanapakkhanto - Sīmu.

⁴ padālitā - Ma, Syā, PTS.

202.

335. “Lành thay! Quả đúng vậy mẹ của tôi đã giơ lên cây roi đầu nhọn. Sau khi lắng nghe lời nói của bà, được nhắc nhở bởi đấng sanh thành, tôi có sự nỗ lực tinh tấn, có bản tính cương quyết, đã đạt đến sự giác ngộ tối thượng.

336. Tôi là vị A-la-hán, bậc xứng đáng cúng dường, có ba Minh, đã nhìn thấy sự Bất Tử. Sau khi chiến thắng đạo binh của Namuci (Ma Vương), tôi sống, không có lậu hoặc.

337. Các lậu hoặc nào của tôi đã được tìm thấy ở bên trong và bên ngoài, tất cả, không thiếu sót, đã được trừ tuyệt và không sanh lên lại nữa.

338. Người chị, quả có lòng tự tín, đã nói về sự việc này: ‘Sự không ham muốn quả nhiên cũng có ở nơi chị, và sự tham ái không tìm thấy ở nơi em.’

339. Khổ đau đã được làm cho chấm dứt; đây là xác thân sau chót có sự luân hồi sanh tử, giờ đây không còn tái sanh nữa.”

Đại đức trưởng lão Vaḍḍha đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vaḍḍha.

203.

340. “Quả thật vì sự lợi ích của tôi, đức Phật đã đi đến dòng sông Nerañjarā. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp của Ngài, tôi đã lánh xa tà kiến.

341. Là phạm phu, có trạng thái mù quáng, trong khi nghĩ rằng: ‘Việc này là trong sạch,’ tôi đã hy sinh những việc hy sinh các loại, tôi đã cúng tế việc cúng tế ngọn lửa.

342. Tôi đã lao vào bụi rậm tà kiến, bị mê mờ bởi sự bám víu. Là kẻ ngu si, có trạng thái mù quáng, tôi đã nghĩ rằng (đạo lộ) không trong sạch là (đạo lộ) trong sạch.

343. Tà kiến của tôi đã được dứt bỏ, tất cả các hữu đã được phá vỡ, tôi tôn thờ ngọn lửa xứng đáng được cúng dường, tôi lễ bái đức Như Lai.

344. Tất cả si mê của tôi đã được dứt bỏ, sự tham ái về hiện hữu đã được phá tan, việc luân hồi tái sanh đã được triệt tiêu, giờ đây không còn tái sanh nữa.”

Đại đức trưởng lão Nadikassapa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nadikassapa.

204.

345. Pāto majjhantikam sāyam tikkhattum divasassaham,
otarim udakam so 'ham¹ gayāya gayaphagguyā.
346. Yam mayā pakatam pāpam pubbe aññāsu jātisu,
tam dānidha pavāhemi² evamdiṭṭhi pure ahum.³
347. Sutvā subhāsitam vācam dhammatthasahitam padaṃ,
tatham yāthāvataṃ⁴ attham yoniso paccavekkhisam.
348. Ninhātasabbapāpomhi nimmalo payato suci,
suddho suddhassa⁵ dāyādo putto buddhassa oraso.
349. Ogayhatṭhaṅgikam sotam sabbapāpam pavāhayim,
tisso vijjā ajjhagamim kataṃ buddhassa sāsanan "ti.

Ittham sudam āyasmā gayākassapo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Gayākassapattheragāthā.**205.**

350. Vātarogābhinīto tvam viharam kānane vane,
paviddhagocare⁶ lūkhe katham bhikkhu karissasi.
351. Pītisukhena vipulena pharamāno samussayam,
lūkhampi abhisambhonto viharissāmi kānane.
352. Bhāvento satipaṭṭhāne indriyāni balāni ca,
bojjhaṅgāni ca bhāvento viharissāmi kānane.
353. Āraddhaviriyo pahitatto niccam daḥaparakkamo,⁷
samagge sahite disvā viharissāmi kānane.
354. Anussaranto sambuddham aggam dantaṃ⁸ samāhitam,
atandito rattindivam viharissāmi kānane "ti.

Ittham sudam āyasmā vakkalitthero gāthāyo abhāsithā "ti.

Vakkalittheragāthā.

¹ sotam - PTS.

⁵ buddhassa - Syā.

² opavāhemi - Pa.

⁶ pavitṭhagocare - Ma, Syā, Pa, Sīmu 1, 2.

³ ahu - Syā.

⁷ āraddhaviriye pahitatte niccam daḥaparakkame - Ma, Syā, PTS.

⁴ yāthāvakaṃ - Ma; yathāvakaṃ - PTS.

⁸ attadantaṃ - Syā; aggadantaṃ - PTS.

204.

345. “Ba lần trong ngày, buổi sáng, giữa trưa, chiều tối, tôi đây đã lội xuống nước ở tại Gayā, vào kỳ lễ hội Phaggu ở Gayā.

346. Việc xấu xa nào đã được tôi làm ở những kiếp sống khác trong quá khứ, giờ đây tôi gột sạch nó ở kiếp này; trước đây tôi đã có tà kiến như vậy.

347. Sau khi lắng nghe lời nói và từ ngữ liên quan đến Giáo Pháp và mục đích đã khéo được thuyết giảng, tôi đã quán xét ý nghĩa thật sự đúng theo bản thể, theo đúng đường lối.

348. Tôi có mọi điều xấu xa đã được tắm rửa, không còn vết nhơ, được thanh lọc, tinh khiết, là người thừa tự trong sạch của bậc trong sạch, là người con trai chính thống của đức Phật.

349. Sau khi đã lặn sâu vào dòng nước tám ngành, tôi đã gột sạch mọi điều xấu xa, tôi đã chứng đắc ba Minh; lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Đại đức trưởng lão Gayākassapa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Gayākassapa.

205.

350. “Trong khi sống ở trong khu rừng là cánh rừng rộng lớn, có chỗ khát thực bị hạn chế, khốn khó, này tỳ khưu, người sẽ làm thế nào?

351. Trong khi thấm nhuần thân xác với niềm hỷ lạc bao la, trong khi chịu đựng đau là sự khốn khó, con sẽ sống ở cánh rừng rộng lớn.

352. Trong khi tu tập các sự thiết lập niệm, các quyền, và các lực, và trong khi tu tập các chi phần đưa đến giác ngộ, con sẽ sống ở cánh rừng rộng lớn.

353. Có sự nỗ lực tinh tấn, có bản tính cương quyết, thường xuyên có sự ra sức vững chãi, sau khi nhìn thấy những vị có sự hợp nhất, đã được liên kết, con sẽ sống ở cánh rừng rộng lớn.

354. Ngày và đêm không biếng nhác, trong khi tưởng niệm về đấng Toàn Giác, bậc Cao Cả, đã được rèn luyện, đã được định tĩnh, con sẽ sống ở cánh rừng rộng lớn.”

Đại đức trưởng lão Vakkali đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vakkali.

206.

355. Olaggesāmi te citta¹ āṇidvāreva hatthinaṃ,
na taṃ pāpe niyojessaṃ kāmajāla sarīraja.²
356. Tvaṃ olaggo na gacchasi³ dvāravivaraṃ gajo 'va alabhanto,
na ca cittakali punappunaṃ pasahaṃ⁴ pāparato carissasi.
357. Yathā kuñjaraṃ adantaṃ navaggahamaṅkusaggaho,
balavā āvatteti akāmaṃ evaṃ āvattayissaṃ taṃ.
358. Yathā varahayadamakusalo sārathi pavaro dameti ājaññaṃ,
evaṃ damayissaṃ taṃ patiṭṭhito pañcasu balesu.
359. Satiyā taṃ nibandhissaṃ payatatto⁵ vo⁶ dapessāmi,⁷
viriyadhuraniggahito na niyato dūraṃ gamissase cittaṃ "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vijitaseno thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Vijitasenattheragāthā.**207.**

360. Upārambhacitto dummedho suṇāti jinasāsaṃ,
ārakā hoti saddhammā nabhaso paṭhavī yathā.
361. Upārambhacitto dummedho suṇāti jinasāsaṃ,
parihāyati saddhammā kālapakkheva candimā.
362. Upārambhacitto dummedho suṇāti jinasāsaṃ,
parisussati saddhamme maccho appodake yathā.
363. Upārambhacitto dummedho suṇāti jinasāsaṃ,
na virūhati saddhamme khetto bijaṃva pūtikaṃ.
364. Yo ca tuṭṭhena⁸ cittena suṇāti jinasāsaṃ,
khepetvā āsave sabbe sacchikatvā akuppatāṃ,
pappuyya paramaṃ santiṃ parinibbāti anāsavo "ti.⁹

Itthaṃ sudaṃ āyasmā yasadatto thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Yasadattattheragāthā.

¹ cittaṃ - Syā.

² kāmajālaṃ sarīrajaṃ - Syā.

³ na gacchisi - PTS.

⁴ pasakka - Ma.

⁵ payutto - Ma.

⁶ te - Ma, Syā.

⁷ damessāmi - Ma, PTS;

damissāmi - Syā.

⁸ yo ca guttana - Syā.

⁹ parinibbāyissati anāsavo - Pa.

206.

355. “Này tâm, ta sẽ buộc chặt người tựa như buộc chặt con voi ở chốt cửa. Này mạng lưới dục vọng, này kẻ sanh ra thân thể, ta sẽ không xúi giục người về việc xấu xa.

356. Đã bị buộc chặt, người không di chuyển, tựa như con voi trong khi không đạt được việc mở ra cánh cửa. Này tâm xảo quyệt, trong khi còn tiếp tục thể hiện sức mạnh, ưa thích điều xấu xa, người sẽ không đi tới lui.

357. Giống như người có sức mạnh, cầm cái móc câu, làm cho con voi mới bị bắt, chưa được huấn luyện, phải xoay chuyển nghịch với ước muốn, tương tự như vậy ta sẽ khiến người xoay chuyển.

358. Giống như người đánh xe xuất chúng, thiện xảo trong việc thuần phục ngựa quý, huấn luyện con ngựa thuần chủng, tương tự như thế, đã được đứng vững ở năm lực, ta sẽ huấn luyện người.

359. Ta sẽ trói buộc người bằng niệm. Có bản thể trong sạch, ta sẽ làm cho người sạch sẽ. Này tâm, bị khống chế bởi cái ách tinh tấn, bị kiềm chế, người sẽ không đi xa.”

Đại đức trưởng lão Vijitasena đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vijitasena.**207.**

360. “Kẻ có trí tồi lắng nghe Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng với tâm thù nghịch, (kẻ ấy) bị cách xa khỏi Chánh Pháp, giống như trái đất so với bầu trời.

361. Kẻ có trí tồi lắng nghe Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng với tâm thù nghịch, (kẻ ấy) bị suy giảm về Chánh Pháp, tựa như mặt trăng ở hạ huyền.

362. Kẻ có trí tồi lắng nghe Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng với tâm thù nghịch, (kẻ ấy) bị hao mòn về Chánh Pháp, giống như con cá ở nơi ít nước.

363. Kẻ có trí tồi lắng nghe Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng với tâm thù nghịch, (kẻ ấy) không tiến triển trong Chánh Pháp, tựa như hạt giống bị thổi ở cánh đồng.

364. Và người nào lắng nghe Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng với tâm hân hoan, sau khi tiêu trừ tất cả các lậu hoặc, sau khi chứng ngộ trạng thái không bị chuyển dịch, sau khi đạt được sự an tịnh tuyệt đối, (vị ấy) Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Yasadatta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Yasadatta.

208.

365. Upasampadā ca me laddhā vimutto c' amhi anāsavo,
so ca me bhagavā diṭṭho vihāre ca sahāvasiṃ.
366. Bahudeva rattiṃ bhagavā abbhokāse 'tināmayi,
vihārakusalo satthā vihāraṃ pāvisi tadā.
367. Santharivāna saṅghāṭiṃ seyyaṃ kappesi gotamo,
siho selaguhāyaṃ 'va pahīnabhayaabheravo.
368. Tato kalyāṇavākkaraṇo sammāsambuddhasāvako,
soṇo abhāsi saddhammaṃ buddhassetṭhassa sammukhā.
369. Pañcakkhandhe pariññāya bhāvayitvāna¹ añjasam,
pappuyya paramaṃ santiṃ parinibbissatyanāsavo "ti."²

Itthaṃ sudaṃ āyasmā soṇo kuṭikaṇṇatthero gāthāyo abhāsithā "ti.

Soṇakuṭikaṇṇattheragāthā.**209.**

370. Yo ve garūnaṃ vacanaññu dhīro
vase ca tamhi janaye va³ pemaṃ,
so bhattimā nāma ca hoti paṇḍito
ñatvā ca dhammesu visesi assa.
371. Yaṃ āpadā uppatitā ulārā
nakkhambhayante paṭisaṅkhayantaṃ,
so thāmavā nāma ca hoti paṇḍito
ñatvā ca dhammesu visesi assa.
372. Yo ve samuddo 'va ṭhito anejo
gambhīrapañño nipuṇatthadassī,
asaṃhāriyo⁴ nāma ca hoti paṇḍito
ñatvā ca dhammesu visesi assa.

¹ bhāsavitvāna - Syā.

² parinibbāyissatyanāsavo ti - Syā.

³ janayetha - Ma, Syā, PTS.

⁴ asaṃhāriko - Syā.

208.

365. “Tôi đã đạt được sự tu lên bậc trên, và tôi đã được giải thoát, không còn lậu hoặc. Tôi đã được diện kiến đức Thế Tôn, và đã ngụ chung trú xá.

366. Đức Thế Tôn đã trải qua phần nhiều của đêm ở ngoài trời. Rồi bậc Đạo Sư, vị thiện xảo về việc an trú, đã đi vào trú xá.

367. Sau khi trải ra tấm y hai lớp, đức Gotama đã chuẩn bị việc nằm, tựa như con sư tử ở trong hang đá, với sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ.

368. Sau đó, Soṇa, vị đệ tử của bậc Chánh Đẳng Giác, vị có sự ăn nói tốt đẹp, đã nói về Chánh Pháp trong sự hiện diện của đức Phật tối thượng.

369. Sau khi đã biết toàn diện về năm uẩn, sau khi đã tu tập về Đạo Lộ, sau khi đạt được sự an tịnh tuyệt đối, vị ấy Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Soṇakuṭikaṇṇa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Soṇakuṭikaṇṇa.

209.

370. “Thật vậy, vị nào thông minh, hiểu được lời nói của các bậc thầy, có thể sống theo lời dạy ấy và còn có thể làm sanh khởi lòng yêu mến, vị ấy được gọi là có sự tôn sùng và là vị sáng suốt, sau khi hiểu biết về các pháp, vị ấy có thể có sự chứng đắc.

371. Vị nào không bị các nỗi bất hạnh lớn lao đã sanh khởi làm cho dao động trong khi quán xét, vị ấy được gọi là có sự dũng mãnh và là vị sáng suốt, sau khi hiểu biết về các pháp, vị ấy có thể có sự chứng đắc.

372. Thật vậy, vị nào vững vàng, tựa như biển cả, không còn dục vọng, có trí tuệ thâm sâu, có sự nhìn thấy ý nghĩa vi tế, vị ấy được gọi là không thể dời đổi và là vị sáng suốt, sau khi hiểu biết về các pháp, vị ấy có thể có sự chứng đắc.

373. Bahussuto dhammadharo ca hoti
dhammassa hoti anudhammacārī,
so tādiso nāma ca hoti paṇḍito
ñatvā ca dhammesu visesi assa.

374. Atthaṃ ca yo jānāti bhāsitassa
atthaṃ ca ñatvāna tathā karoti
atthantaro nāma sa hoti paṇḍito
ñatvā ca dhammesu visesi assā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kosiyo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Kosiyattheragāthā.

TASSUDDĀNAṃ

Rājadatto subhūto ca girimānandasumanā,¹
vaḍḍho ca kassapo thero gayākassapavakkalī.²

Vijito yasadatto ca soṇo kosiyasavhayo,
saṭṭhī³ ca pañca gāthāyo therā ca ettha dvādasā ”ti.

Pañcakanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ girimānandasumano - Syā, PTS.

² gayākassapavakkali - Syā, PTS.

³ saṭṭhi - Ma, PTS.

373. Và vị nghe nhiều, có sự ghi nhớ về Giáo Pháp, là thuộc về Giáo Pháp, có sự hành trì thuận theo Giáo Pháp, vị có đức tính như thế ấy được gọi là vị sáng suốt, sau khi hiểu biết về các pháp, vị ấy có thể có sự chứng đắc.

374. Vị nào hiểu biết ý nghĩa của lời đã được thuyết giảng, và sau khi hiểu được ý nghĩa thì thực hành theo như thế, vị ấy được gọi là ở bên trong ý nghĩa và là vị sáng suốt, sau khi hiểu biết về các pháp, vị ấy có thể có sự chứng đắc.”

Đại đức trưởng lão Kosiya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kosiya.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Vị Rājadatta, và vị Subhūta, vị Girimānanda, và vị Sumana, vị Vaḍḍha và trưởng lão Kassapa, vị Gayākassapa, và vị Vakkali.

Vị Vijita, và vị Yasadatta, vị Soṇa, vị có tên Kosiyasa. Có sáu mươi lăm câu kệ và ở đây là mười hai vị trưởng lão.”

Nhóm Năm được chấm dứt.

--ooOoo--

6. CHAKKANIPĀTO

210.

375. Disvāna pāṭihīrāni gotamassa yasassino,
na tāvāhaṃ paṇipatiṃ issāmānena vañcīto.
376. Mama saṅkappamaññāya codesi naraśārathi,
tato me āsi saṃvego abbhuto lomahaṃsano.
377. Pubbe jaṭilabhūtaṃ yā me siddhi¹ parittikā,
tāhaṃ tadā niraṃkatvā² pabbajīṃ jīnaśāsane.
378. Pubbe yaññena santuṭṭho kāmadhātupurakkhato,
pacchā rāgaṃ ca dosaṃ ca mohaṃ cāpi samūhaniṃ.
379. Pubbenivāsaṃ jānāmi dibbacakkhu³ visodhitaṃ,
iddhimā paracittaññū dibbasotañca pāpuṇiṃ.
380. Yassa catthāya pabbajito agārasmānagāriyaṃ,⁴
so me attho anuppatto sabbasaṃyojanakkhaya ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā uruvelakassapo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Uruvelakassapatheragāthā.

211.

381. Atihitā vīhi khalagatā sālī,
na ca labhe piṇḍaṃ kathamaṃ kassaṃ.
382. Buddhamappameyyaṃ anussara⁵ pasanno,
pītiyā phuṭasarīro hohisi⁶ satatamudaggo.⁷
383. Dhammappameyyaṃ anussara⁵ pasanno,
pītiyā phuṭasarīro hohisi⁶ satatamudaggo.⁷
384. Saṅghamappameyyaṃ anussara⁵ pasanno,
pītiyā phuṭasarīro hohisi⁶ satatamudaggo.⁷
385. Abbhokāse⁸ viharasi sītā hemantikā imā rattiyo,
mā sītena pareto vihaññittho pavisa tvaṃ vihāraṃ phusitaggaḷaṃ.
386. Phusissaṃ catasso appamaññāyo
tāhi ca sukhito viharissaṃ,
nāhaṃ sītena vihaññissaṃ
aniñjito viharanto ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā tekicchakāni⁹ thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Tekicchakāniththeragāthā.

¹ iddhi - PTS, Pa.

⁵ anussaraṃ - Sīmu 1, 2.

⁶ hosi - Sīmu 1, 2.

² nirākatvā - Ma.

⁷ sattamudaggo - Syā.

³ dibbacakkhuṃ - Syā, PTS.

⁸ abbhokāse ca - Syā.

⁴ agārasmā anagāriyaṃ - PTS.

⁹ tekicchakāni - Ma.

6. NHÓM SÁU

210.

375. “Sau khi nhìn thấy các điều kỳ diệu của vị có danh vọng Gotama, bị đánh lừa bởi sự ganh tỵ và ngã mạn, tôi đã không quỳ mọp xuống liền khi ấy.

376. Biết được sự suy tư của tôi, đấng Điều Ngự Trượng Phu đã quở trách. Do đó, tôi đã có sự chấn động, có sự nổi da gà kỳ lạ.

377. Sự thành tựu của tôi trước đây khi ở trạng thái đạo sĩ tóc bện là nhỏ nhoi, vào khi ấy, tôi đã buông bỏ nó và tôi đã xuất gia trong Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng.

378. Trước đây, được hài lòng với sự hy sinh, bị vọng tưởng về dục giới, sau này, tôi đã xóa sạch sự luyến ái, sân hận, và luôn cả si mê.

379. Có Thiên nhân đã được trong sạch, tôi biết được đời sống trong thời quá khứ. Có thần thông, biết được tâm của người khác, và tôi đã đạt được Thiên nhĩ.

380. Vì mục đích nào mà tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà, mục đích ấy của tôi, sự cạn kiệt tất cả các điều ràng buộc, đã được thành tựu.”

Đại đức trưởng lão Uruvelakassapa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Uruvelakassapa.

211.

381. “Lúa đã được đem về, thóc đã đến sân đập giũ. Và tôi không nhận được đồ ăn khát thực, làm thế nào tôi có thể tồn tại?

382. Hãy niệm tưởng đến đức Phật vô lượng, được tịnh tín, với cơ thể được thấm nhuần bởi hỷ, người sẽ được phần chấn thường xuyên.

383. Hãy niệm tưởng đến Giáo Pháp vô lượng, được tịnh tín, với cơ thể được thấm nhuần bởi hỷ, người sẽ được phần chấn thường xuyên.

384. Hãy niệm tưởng đến Hội Chúng vô lượng, được tịnh tín, với cơ thể được thấm nhuần bởi hỷ, người sẽ được phần chấn thường xuyên.

385. ‘Ngài sống ở ngoài trời, những đêm mùa đông này lạnh lẽo. Chớ để cơn lạnh chế ngự, gây khổ nhọc. Ngài hãy đi vào trú xá, có chốt cửa đã được gài.’

386. “Tôi sẽ chạm đến bốn vô lượng tâm, và nhờ vào chúng, được an lạc, tôi sẽ sống. Tôi sẽ không bị khổ nhọc bởi cơn lạnh, trong khi sống không bị khuấy động.”

Đại đức trưởng lão Tekicchakāni đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Tekicchakāni.

212.

387. Yassa sabrahmacārīsu gāravo nūpalabbhati,
parihāyati saddhammā maccho appodake yathā.
388. Yassa sabrahmacārīsu gāravo nūpalabbhati,
na virūhati saddhamme khette bījaṃva pūtikaṃ.
389. Yassa sabrahmacārīsu gāravo nūpalabbhati,
arakā hoti nibbānā, dhammarājassa sāsane.
390. Yassa sabrahmacārīsu gāravo upalabbhati,
na vihāyati saddhammā maccho bavhodake¹ yathā.
391. Yassa sabrahmacārīsu gāravo upalabbhati,
so virūhati saddhamme khette bījaṃva bhaddakaṃ.
392. Yassa sabrahmacārīsu gāravo upalabbhati,
santike hoti nibbānaṃ dhammarājassa sāsane ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahānāgo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Mahānāgatteragāthā.**213.**

393. Kullo sīvathikaṃ gantvā addasa² itthimujjhitam,
apaviddham susānasmim khajjantim kimihī phuṭam.
394. Āturaṃ asuciṃ pūtim passa kulla samussayaṃ,
uggharantaṃ paggharantaṃ bālānaṃ abhinanditaṃ.
395. Dhammādāsaṃ gahetvāna ñāṇadassanapattiyā,
paccavekkhiṃ imaṃ kāyaṃ tucchaṃ santarabāhiraṃ.
396. Yathā idaṃ tathā etaṃ yathā etaṃ tathā idaṃ,
yathā adho tathā uddhaṃ yathā uddhaṃ tathā adho.
397. Yathā divā tathā rattim³ yathā rattim³ tathā divā,
yathā pure tathā pacchā yathā pacchā tathā pure.
398. Pañcaṅgikena turiyena na rati⁴ hoti tādisī,
yathā ekaggacittassa sammā dhammaṃ vipassato ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kullo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Kullattheragāthā.

¹ bahodake - Syā.

² addasaṃ - Syā, PTS.

³ ratti - Syā.

⁴ rati - Syā, PTS.

212.

387. “Kẻ nào không có sự kính trọng đối với các vị đồng Phạm hạnh, (kẻ ấy) bị suy giảm về Chánh Pháp, giống như con cá ở nơi ít nước.

388. Kẻ nào không có sự kính trọng đối với các vị đồng Phạm hạnh, (kẻ ấy) không tiến triển trong Chánh Pháp, tựa như hạt giống bị thổi ở cánh đồng.

389. Kẻ nào không có sự kính trọng đối với các vị đồng Phạm hạnh, (kẻ ấy) bị cách xa Niết Bàn trong Giáo Pháp của đấng Pháp Vương.

390. Vị nào có sự kính trọng đối với các vị đồng Phạm hạnh, (vị ấy) không bị suy giảm về Chánh Pháp, giống như con cá ở nơi nhiều nước.

391. Vị nào có sự kính trọng đối với các vị đồng Phạm hạnh, (vị ấy) tiến triển trong Chánh Pháp, tựa như hạt giống tốt lành ở cánh đồng.

392. Vị nào có sự kính trọng đối với các vị đồng Phạm hạnh, (vị ấy) là gần Niết Bàn trong Giáo Pháp của đấng Pháp Vương.”

Đại đức trưởng lão Mahānāga đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahānāga.**213.**

393. “Sau khi đi đến bãi tha ma, Kulla tôi đã nhìn thấy (thây) người phụ nữ bị liệng bỏ, bị quăng ở nghĩa địa, đang bị gặm nhấm, lúc nhúc những dòì.

394. Này Kulla, người hãy nhìn thấy xác thân là bệnh hoạn, không trong sạch, hôi thối, đang tiết ra, đang rò rỉ, được những kẻ ngu thích thú.

395. Sau khi cầm lấy cái gương soi Giáo Pháp, nhằm đạt được trí tuệ và sự hiểu biết, tôi đã quán xét thân này là rỗng không bên trong lẫn bên ngoài.

396. Thân này thế nào, thân kia thế ấy; thân kia thế nào, thân này thế ấy. Phần dưới thế nào, phần trên thế ấy; phần trên thế nào, phần dưới thế ấy.

397. Ban ngày thế nào, ban đêm thế ấy; ban đêm thế nào, ban ngày thế ấy. Trước đây thế nào, sau này thế ấy; sau này thế nào, trước đây thế ấy.

398. Sự thích thú đối với nhạc cụ gồm năm loại là không được giống như (sự thích thú) của vị có tâm chuyên nhất đang nhìn thấy rõ Giáo Pháp một cách đúng đắn.”

Đại đức trưởng lão Kulla đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kulla.

214.

399. Manujassa pamattacārino taṇhā vaḍḍhati māluvā viya,
so plavati¹ hurā huram phalamicchaṃ va vanasmiṃ vānaro.
400. Yam esā sahate² jammi taṇhā loke visattikā,
sokā tassa pavaḍḍhanti abhivaṭṭhaṃ va³ bīraṇaṃ.
401. Yo cetam⁴ sahate² jammiṃ taṇhaṃ loke duraccayaṃ,
sokā tamhā papatanti udabinduva pokkharā.
402. Tam vo vadāmi bhaddaṃ vo yāvantettha samāgatā,
taṇhāya mūlaṃ khaṇatha usīrattheva⁵ bīraṇaṃ,
mā vo naḷaṃ va soto va māro bhañji punappaṇaṃ.
403. Karoṭha buddhavacanaṃ khaṇo vo⁶ mā upaccagā,
khaṇatitā⁷ hi socanti nirayamhi samappitā.
404. Pamādo rajo sabbadā⁸ pamādānupatito rajo,
appamādena vijjāya abbahe⁹ sallamattano ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā māluṅkyaputto thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Māluṅkyaputtatheragāthā.**215.**

405. Paṇṇavīsati vassāni yato pabbajito ahaṃ,
accharāsaṅghātamattampi cetosantimanajjhagaṃ.
406. Aladdhā cittassekaggaṃ kāmarāgena addito,¹⁰
bāhā paggayha kandanto vihārā upanikkhamiṃ.¹¹
407. Satthaṃ vā āharissāmi ko attho jīvitena me,
kathaṃ hi sikkhaṃ paccakkhaṃ kālaṃ kubbetha mādiso.
408. Tadāhaṃ khuramādāya mañcakamhi upāvisiṃ,
parinīto khuro āsi dhamaniṃ chettumattano.
409. Tato me manasīkāro yoniso udapajjatha,
ādinavo pāturahu nibbidā samatiṭṭhatha.
410. Tato cittaṃ vimucci me passa dhammasudhammataṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sappadāso thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sappadāsattheragāthā.

¹ plavati - Ma; pariplavati - Syā;
palavati - PTS.
² sahati - PTS.
³ abhivaṭṭhaṃva - Syā;
abhivaḍḍhaṃ va - PTS.
⁴ yo vetam - PTS, Pa.
⁵ usīratthova - Ma, Syā, PTS.

⁶ ve - Syā, PTS.
⁷ khaṇatitā - Ma, Syā, PTS.
⁸ pamādo rajo pamādo - Ma;
pamādo rajo - Syā, PTS, Pa.
⁹ abbuhe - Syā.
¹⁰ aṭṭito - Ma, Sīmu 1, 2.
¹¹ vihārānupanikkhamiṃ - Syā, PTS.

214.

399. “Đối với người có thói quen xao lãng, tham ái tăng trưởng tựa như giống dây chùm gởi, kẻ ấy trôi nổi từ đời này sang đời khác, tựa như con khỉ ở trong rừng đang muốn trái cây.

400. Tham ái hạ liệt ấy, sự quyến luyến ở thế gian, chế ngự kẻ nào, các sâu muộn phát khởi nơi kẻ ấy, tựa như giống cỏ *bīraṇa* được đổ mưa.

401. Và người nào chế ngự tham ái hạ liệt ấy, là việc khó vượt qua ở trên đời, các sâu muộn rơi khỏi vị ấy, tựa như giọt nước trượt khỏi lá sen.

402. Tôi nói với quý vị về điều tốt đẹp ấy, cho đến hết thầy quý vị đã tụ hội ở đây. Quý vị hãy đào bới gốc rễ của tham ái, tựa như người cần rễ cỏ *usīra* đào bới cỏ *bīraṇa*. Chớ để Ma Vương còn tiếp tục bẻ gãy quý vị, tựa như chính dòng nước đã bẻ gãy cây sậy.

403. Quý vị hãy thực hành lời dạy của đức Phật, chớ để thời khắc của quý vị trôi qua, bởi vì những kẻ đã để thời khắc trôi qua bị sâu muộn khi bị đưa vào trong địa ngục.

404. Sự xao lãng luôn luôn là ô nhiễm, ô nhiễm được trôi dạt do xao lãng, nhờ vào sự không xao lãng và sự hiểu biết, quý vị nên nhớ lên mũi tên của chính mình.”

Đại đức trưởng lão Mālun̄kyaputta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mālun̄kyaputta.**215.**

405. “Hai mươi lăm năm kể từ khi tôi được xuất gia, tôi đã không chứng đắc sự an tịnh của tâm, đầu chi là khoảng thời gian của việc khảm móng tay.

406. Sau khi không đạt được sự chuyên nhất của tâm, bị hành hạ bởi sự luyến ái ở các dục, tôi đã buông xuôi cánh tay trong lúc than vãn, tôi đã đi ra khỏi trú xá.

407. Hay là ta sẽ mang lại con dao, có lợi ích gì với mạng sống của ta? Bởi vì trong khi từ bỏ việc học tập, người như ta có thể kết liễu mạng sống bằng cách nào?

408. Khi ấy, sau khi cầm lấy dao cạo, tôi đã ngồi xuống ở chiếc giường nhỏ. Con dao cạo đã được đưa đến gần để cắt đứt mạch máu (ở cổ họng) của bản thân.

409. Do đó, sự tác ý theo đúng đường lối đã khởi lên ở tôi, điều bất lợi đã hiện rõ, sự nhầm chán đã được thiết lập.

410. Do đó, tâm của tôi đã được giải thoát; hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”¹

Đại đức trưởng lão Sappadāsa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sappadāsa.

¹ Hai câu kệ 409, 410 giống hai câu kệ 269, 270.

216.

411. Uṭṭhehi¹ nisīdi² kātiyāna mā niddābahulo ahu jāgarassu,
mā taṃ alasaṃ pamattabandhu kūṭeneva jinātu maccurājā.
412. Sayathāpi³ mahāsamuddavego evaṃ jātijarātivattate taṃ,
so karohi sudīpamattana⁴ tvaṃ na hi tāṇaṃ tava vijjateva⁵ aññaṃ.
413. Sathā hi vijesi maggametaṃ saṅgā jātijarābhayā atītaṃ,⁶
pubbāpararattamappamatto anuyuñjassu daḥaṃ karohi yogaṃ.
414. Purimāni pamañca bandhanāni saṅghāṭikhuramuṇḍabhikkhabhojī,
mā khiḍḍāratiñca niddaṃ⁷ anuyuñjittha jhāya⁸ kātiyāna.
415. Jhāyāhi jināhi kātiyāna yogakkhemapathesu kovidosi,⁹
pappuyya anuttaraṃ visuddhaṃ parinibbāhisi vārināva joti.
416. Pajjotikaro¹⁰ parittaraṃso vātena vinamyate latāva,
evampi tvaṃ anādiyāno¹¹ māraṃ indasagotta niddhunāhi,
so vedayitāsu vītarāgo kālaṃ kañkha idheva sītibhūto ”ti.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā kātiyāno thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Kātiyānattheragāthā.**217.**

417. Sudesito cakkhumatā buddhenādiccabandhunā,
sabbasaṃyojanātīto sabbavaṭṭavināsano.
418. Niyyāniko uttaraṇo taṇhāmūlavisosano,
visamūlaṃ āghātanaṃ chetvā¹² pāpeti nibbutiṃ.
419. Aññāṇamūlabhedāya kammayantavighāṭano,
viññāṇaṃ pariggahe ñāṇavajiranipātino.

¹ uṭṭhāhi - Syā, PTS.² nisīda - Ma, Syā, PTS.³ seyyathāpi - Ma, Syā.⁴ sudīpamattano - Ma, Syā, PTS.⁵ vijjatedha - Syā.⁶ atītā - Sīmu 1, 2.⁷ mā khiḍḍāratiñca mā niddaṃ - Ma, Syā, PTS.⁸ jhiyāya - Syā, PTS.⁹ yogakkhemapathe sukovidosi - Syā, PTS.¹⁰ pajjotakaro - Ma, Syā, PTS.¹¹ anādiyamāno - Syā.¹² bhetvā - Syā.

216.

411. “Này Kāṭiyāna, hãy đứng lên, hãy ngồi xuống (tham thiền), chớ có ngủ nhiều, hãy tỉnh thức. Chớ để Thần Chết, kẻ thân quyến của sự xao lãng, chiến thắng kẻ lười biếng người chỉ bằng mưu kế.

412. Cũng giống như làn sóng mạnh của đại dương, sự sanh và sự già vùi dập người tương tự như vậy. Người đây hãy tự mình tạo lập hòn đảo tốt đẹp, bởi vì chốn nương tựa khác cho người quả không tìm thấy.

413. Bởi vì bậc Đạo Sư đã hoàn thành con đường ấy vượt qua khỏi sự bám víu và nỗi sợ hãi về sự sanh, sự già. Đầu đêm và cuối đêm, người hãy gấn bó, không xao lãng, hãy thực hiện việc tu luyện một cách vững chắc.

414. Hãy cởi bỏ mọi sự trói buộc trước đây, có sự thọ dụng về y hai lớp, đầu cạo bằng dao, và đồ ăn khất thực, chớ gấn bó việc chơi giỡn, lạc thú, và ngủ nghề, này Kāṭiyāna, hãy tham thiền.

415. Này Kāṭiyāna, hãy tham thiền, hãy chiến thắng, là người rành rẽ về các con đường của sự an toàn khỏi các ràng buộc, sau khi thành tựu sự thanh tịnh vô thượng, người sẽ tịch tịnh, tựa như ngọn lửa bị dập tắt bởi nước.

416. Cây đèn có ngọn lửa yếu ớt bị vùi dập bởi ngọn gió tựa như giống dây leo, cũng tương tự như vậy, này người dòng dõi Inda, trong khi không bám víu, người hãy giữ bó Ma Vương, có tham ái đã được xa lìa ở các cảm thọ, người đây hãy chờ đợi thời điểm, ngay ở nơi này, có trạng thái mát mẻ.”

Đại đức trưởng lão Kāṭiyāna đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kāṭiyāna.**217.**

417. “(Con đường Thánh tám chi phần)¹ đã khéo được thuyết giảng bởi đức Phật, bậc Hữu Nhân, vị thân quyến của mặt trời, người đã vượt qua tất cả các điều ràng buộc, có sự tiêu diệt tất cả các sự xoay vần.

418. (Con đường Thánh tám chi phần) là sự dẫn dắt ra khỏi, có sự vượt lên trên, có sự làm khô héo gốc rễ của tham ái, sau khi cắt đứt gốc rễ của chất độc có sự hủy hoại, rồi giúp cho đạt được sự tịch diệt.

419. Do việc phá vỡ gốc rễ của trạng thái vô trí, có sự phá tung tình trạng khống chế của nghiệp, có sự làm giáng xuống tia sét trí tuệ ở sự nắm giữ của các nhận thức.

¹ ‘Con đường Thánh tám chi phần’ là chủ đề, được ghi ở câu kệ 421 bên dưới.

420. Vedanānaṃ viññapano¹ upādānappamocano,
bhavaṃ aṅgārakāsuṃ va ñāṇena anupassako.²
421. Mahāraso sugambhīro jarāmaccunivāraṇo,
ariyo aṭṭhaṅgiko maggo dukkhūpasamano sivo.
422. Kammaṃ kammanti ñatvāna vipākaṃ ca vipākato,
paṭiccuppannadhammānaṃ yathāvālokadassano,
mahākhemaṅgamo santo pariyosānabhaddako ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā migajālo thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Migajālattheragāthā.

218.

423. Jātimadena mattohaṃ bhoga-issariyena ca,
saṅghānavaṇṇarūpena madamatto acārihaṃ.
424. Nāttano samakaṃ kañci atirekaṃ ca maññisaṃ,
atimānahato bālo patthaddho ussitaddhajo.
425. Mātaraṃ pitarañcāpi³ aññepi⁴ garusammate,
na kañci⁵ abhivādesiṃ mānatthaddho anādaro.
426. Disvā vināyakaṃ aggaṃ sārathīnaṃ varuttamaṃ,
tapantamiva ādiccaṃ bhikkhusaṅghapurakkhataṃ.
427. Mānaṃ madamaṃ ca chaḍḍetvā vippasannena cetasā,
sirasā abhivādesiṃ sabbasattānamuttamaṃ.
428. Atimāno ca omāno pahīnā susamūhatā,
asmimāno samucchīno sabbe mānavidhā hatā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā jento thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Jentattheragāthā.

219.

429. Yadā navo pabbajito jātiyā sattavassiko,
iddhiyā abhibhotvāna pannagindaṃ mahiddhikaṃ.
430. Upajjhāyassa udakaṃ anotattā mahāsarā,
āharāmi tato disvā maṃ satthā etadabravī.
431. Sāriputta imaṃ passa āgacchantaṃ kumārakaṃ,
udakumbhakamādāya ajjhattaṃ susamāhitaṃ.

¹ viññāpano - Ma, Syā, PTS.

² anupassano - Ma, Syā.

³ pitaraṃ vāpi - Syā.

⁴ athopi - Syā.

⁵ na kiñci - Syā.

420. Có sự giúp cho việc nhận thức các thọ, có sự giải thoát khỏi các chấp thủ, có sự quán xét bằng trí tuệ về sự hiện hữu tựa như hố than hừng.

421. Con đường Thánh tám chi phần, tốt đẹp, có phẩm chất vĩ đại, vô cùng sâu thẳm, có sự cản ngăn trạng thái già và chết, có sự làm an tịnh các khổ đau.

422. Sau khi biết nghiệp là ‘nghiệp’ và quả thành tựu là quả thành tựu, có sự nhìn thấy bằng ánh sáng chân thật đối với các pháp tùy thuận sanh khởi, (con đường Thánh tám chi phần) là an tịnh, có sự dẫn đến chốn an toàn vĩ đại, có sự tốt đẹp ở phần cuối (Niết Bàn).”

Đại đức trưởng lão Migajāla đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Migajāla.

218.

423. “Tôi bị đắm say với sự kiêu hãnh về dòng dõi, về của cải và về uy quyền. Tôi đã sống, bị đắm say với sự kiêu hãnh về màu da và dáng vóc của thân hình.

424. Bị hủy hoại bởi sự ngã mạn quá lỗ, ngu dốt, bướng bỉnh, có ngọn cờ (ngã mạn) đã được dương lên, tôi đã nghĩ rằng không có cái gì bằng và hơn được bản thân tôi.

425. Bướng bỉnh vì ngã mạn, không có sự tôn trọng, tôi đã không đánh lễ bất cứ người nào, đầu là mẹ, và cha, luôn cả những người khác được xem là đáng tôn kính.

426. Sau khi nhìn thấy đấng Hương Đạo cao cả, bậc Điều Ngự cao quý tối thượng, tựa như mặt trời đang chói sáng, được Hội Chúng tỳ khưu tôn vinh.

427. Sau khi quăng bỏ ngã mạn và kiêu hãnh, với tâm ý vô cùng tịnh tín, tôi đã đề đầu đánh lễ bậc Tối Thượng của tất cả chúng sanh.

428. Sự ngã mạn quá lỗ và sự khinh miệt đã được dứt bỏ, đã khéo được xóa sạch, bản ngã ‘tôi là’ đã được trừ tuyệt, tất cả ngã mạn các loại đã được tiêu diệt.”

Đại đức trưởng lão Jenta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Jenta.

219.

429. “Vào lúc tôi vừa mới được xuất gia, bảy tuổi kể từ lúc sanh, tôi đã chế ngự con rồng chúa có đại thần lực bằng thần thông.

430. Tôi đem nước từ cái hồ lớn Anotatta về cho thầy tế độ. Do đó, sau khi nhìn thấy, bậc Đạo Sư đã nói về tôi điều này:

431. ‘Này Sāriputta, hãy nhìn cậu bé trai này đang tiến đến, mang theo hũ nước nhỏ, nội tâm khéo định tĩnh.

432. Pāsādikena vattena kalyāṇa-iriyāpatho,
sāmaṇeronuruddhassa iddhiyā ca visārado.
433. Ājāṇiyena ājañño sādhunā sādrukārito,
vinīto anuruddhena katakiccena sikkhito.
434. So patvā paramaṃ santiṃ sacchikatvā akuppatam,
sāmaṇero sa sumano mā maṃ jaññāti icchatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sumano thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sumanattheragāthā.

220.

435. Vātarogābhinīto tvaṃ viharam kānane vane,
paviddhagocare¹ lūkhe katham bhikkhu karissasi.
436. Pītimukhena vipulena pharivāna samussayaṃ,
lūkhampi abhisambhonto viharissāmi kānane.
437. Bhāvento sattabojjhaṅge indriyāni balāni ca,
jhānasokhummasampanno² viharissam anāsavo.
438. Vipparamuttam kilesehi suddhacittam anāvilam,
abhiṇham paccavekkhanto viharissam anāsavo.
439. Ajjhattam ca bahiddhā ca ye me vijjimsu³ āsavā,
sabbe asesā ucchinnā na ca uppajjare puna.
440. Pañcakkhandhā pariññātā tiṭṭhanti chinnamūlakā,
dukkhakkhayo anuppatto natthi dāni punabbhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā nhātakamunitthero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Nhātakamunittheragāthā.

221.

441. Akkodhassa kuto kodho dantassa samajivino,
sammadaññā vimuttassa upasantassa tādino.
442. Tasseva tena pāpiyo yo kuddham paṭikujjhati,
kuddham appaṭikujjhanto saṅgāmaṃ jeti dujjayaṃ.
443. Ubhinnaṃ matthaṃ carati attano ca parassa ca,
paraṃ saṅkupitaṃ ñatvā yo sato upasammati.
444. Ubhinnaṃ tikicchantaṃ tam⁴ attano ca parassa ca,
janā maññanti bālota⁵ ye dhammassa akovidā.

¹ pavittthagocare - Syā.

² jhānasukhummasampanno - Syā.

³ vijjimsu - Syā.

⁴ tikicchantaṃ - Syā.

⁵ bālā ti - Syā.

432. Với lối hành xử đáng mến, có oai nghi tốt đẹp, và có sự tự tin ở thần thông, là sa-di của vị Anuruddha.

433. Được thuần chủng nhờ vào vị thuần chủng, được làm cho tốt đẹp nhờ vào vị tốt đẹp, được huấn luyện, được học tập với vị Anuruddha, người có phận sự đã được làm xong.

434. Sau khi đạt đến sự an tịnh tối thượng, sau khi chứng ngộ trạng thái không bị chuyển dịch, vị sa-di có thiện tâm mong muốn rằng: ‘Mong rằng chớ ai biết đến tôi.’”

Đại đức trưởng lão Sumana đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sumana.

220.

435. “Trong khi sống ở trong khu rừng là cánh rừng rộng lớn, có chỗ khát thực bị hạn chế, khốn khó, này tỳ khưu, người sẽ làm thế nào?

436. Trong khi thấm nhuần thân xác với niềm hỷ lạc bao la, trong khi chịu đựng đau là sự khốn khó, con sẽ sống ở cánh rừng rộng lớn.¹

437. Trong khi tu tập bảy chi phần đưa đến giác ngộ, các quyền, và các lực, đã đạt được sự tinh tế của thiền, con sẽ sống không có lậu hoặc.

438. Trong khi thường xuyên quán xét tâm trong sạch, đã được giải thoát khỏi các phiền não, không bị vẩn đục, con sẽ sống không có lậu hoặc.

439. Các lậu hoặc nào của tôi đã được tìm thấy ở bên trong và bên ngoài, tất cả, không thiếu sót, đã được trừ tuyệt, và sẽ không sanh lên lại nữa.²

440. Năm uẩn đã được biết toàn diện, chúng tồn tại với gốc rễ đã bị cắt đứt, sự cạn kiệt của khổ đau đã được đạt đến, giờ đây không còn tái sanh nữa.”

Đại đức trưởng lão Nhātakamuni đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Nhātakamuni.

221.

441. “Đối với vị không còn sự tức giận, đã được thuần phục, có cuộc sống bình lặng, đã được giải thoát nhờ vào trí tuệ chân chánh, an tịnh như thế ấy, do đâu có sự tức giận?

442. Đối với chính vị ấy, nếu nổi giận lại với kẻ đã bị nổi giận thì còn tồi tệ hơn kẻ ấy; trong khi không nổi giận lại với kẻ đã bị nổi giận, là người chiến thắng cuộc chiến khó thể chiến thắng.

443. Sau khi biết được người khác đã bị nổi giận, người thực hành lợi ích cho cả hai, cho bản thân và cho người khác, là người có niệm, được an tịnh.

444. Vị ấy, trong khi điều trị cho cả hai, cho bản thân và cho người khác, đám đông không hiểu biết lý lẽ nghĩ về vị ấy rằng: ‘Là kẻ ngu.’”

¹ Hai câu kệ 435, 436 giống hai câu kệ 350, 351.

² Câu kệ 439 giống câu kệ 337.

445. Uppajje te¹ sace kodho āvajja kakacūpamaṃ,
uppajje ce rase taṇhā puttamaṃsūpamaṃ sara.

446. Sace dhāvati cittaṃ te² kāmesu ca bhavesu ca,
khippaṃ niggaṇha satiyā kiṭṭhādaṃ viya duppasun ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā brahmadatto thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Brahmadattatheragāthā.

222.

447. Channamativassati vivaṭaṃ nātivassati,
tasmā channaṃ vivaretha evaṃ taṃ nātivassati.

448. Maccunābbhāhato loko jarāya parivārito,
taṇhāsallena otiṇṇo icchādhūpāyito³ sadā.

449. Maccunābbhāhato loko parikkhitto jarāya ca,
haññati nīccamattāṇo⁴ pattadaṇḍo ’va takkaro.

450. Āgacchantaggikhandhā ’va maccu vyādhi jarā tayo,
paccuggantuṃ balaṃ natthi javo natthi palāyituṃ.

451. Amoghaṃ divasaṃ kayirā appena bahukena vā,
yaṃ yaṃ vijahate⁵ rattiṃ tadūnaṃ tassa jīvitaṃ.

452. Carato tiṭṭhato vā pi āsīnasayanassa vā,
upeti carimā ratti na te kālo pamajjitun ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sirimando⁶ thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Sirimandattheragāthā.

¹ uppajjate - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

² sace dhāvati te cittaṃ - PTS.

³ icchādhūmāyito - Sīmu 1, 2.

⁴ nīccamattāno - Sīmu 1, 2.

⁵ vivahate - Syā;

vīrahato - Sīmu 1, 2;

vīharate - Pa.

⁶ sirimaṇḍo - Ma, Syā, PTS.

445. Nếu sự tức giận khởi lên ở người, người hãy nghĩ đến ví dụ về cái cửa. Nếu tham ái về vị giác khởi lên, người hãy nhớ đến ví dụ về thịt của con trai.

446. Nếu tâm của người chạy theo các dục và các hữu, người hãy tức thời khống chế bằng niệm, tựa như khống chế con thú hư ăn phá cây trồng.”

Đại đức trưởng lão Brahmadata đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Brahmadata.

222.

447. “Nước mưa bị văng lại ở vật đã được che đậy, không văng lại ở vật đã được mở ra. Vì thế, hãy mở ra vật đã được che đậy, như vậy, ở vật ấy nước mưa không văng lại.

448. Thế gian bị hành hạ bởi sự chết, bị vây quanh bởi sự già, bị áp chế bởi mũi tên tham ái, luôn luôn bị mê mờ bởi ước muốn.

449. Thế gian bị hành hạ bởi sự chết, bị bao vây bởi sự già, bị hãm hại thường xuyên, không nơi nương tựa, tựa như kẻ trộm nhận chịu hành phạt.

450. Sự chết, bệnh hoạn, sự già, tựa như ba khối lửa tiến đến gần. Không có sức lực để đối đầu, không có tốc lực để tẩu thoát.

451. Nên làm cho ngày không bị trống rỗng, đầu ít hoặc nhiều. Mỗi một đêm mà kẻ ấy buông trôi, mạng sống của kẻ ấy bị bớt đi chừng ấy.

452. Đêm cuối cùng tiến đến gần người trong lúc người đang đi, đang đứng, thậm chí đang ngồi, hoặc đang nằm; đối với người không phải là thời gian để xao lãng.”

Đại đức trưởng lão Sirimanda đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sirimanda.

223.

453. Dipādakoyaṃ asuci duggandho parihīrati,
nānākuṇapaparipūro vissavanto tato tato.
454. Migāṃ nilīnaṃ kūṭena baḷiseneva ambujaṃ,
vānaraṃ viya lepena bādhayanti puthujjanaṃ.
455. Rūpā saddā rasā gandhā phoṭṭhabbā ca manoramā,
pañcakāmaguṇā ete itthirūpasmīṃ dissare.
456. Ye etā upasevanti rattacittā puthujjanā,
vaḍḍhenti kaṭasiṃ ghorāṃ ācinanti punabbhavaṃ.
457. Yo cetā¹ parivajjeti sappasseva padā siro,
so 'maṃ visattikaṃ loke sato samativattati.
458. Kāmesvādīnavaṃ disvā nekkhammaṃ daṭṭhu khemato,
nissaṭo sabbakāmehi patto me āsavakkhayo "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sabbakāmī² thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Sabbakāmittheragāthā.

TASSUDDĀNAM

Uruvelakassapo ca thero tekicchakāri³ ca
mahānāgo ca kullo ca māluṅkyo⁴ sappadāsako,
katiyāno⁵ migajālo jento sumanasavhayo,
nhātamuni brahmadatto sirimando⁶ sabbakāmī ca,⁷
gāthāyo caturāsīti therā cettha catuddasā "ti.

Chakkanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ yo vetā - PTS, Pa; yo cetāṃ - Sīmu 1, 2.

² sabbakāmo - Syā, PTS.

³ tikicchakāni - Syā; tekicchakāni - PTS.

⁴ mālukyo - Ma; māluto - PTS, Sīmu 1.

⁵ katiyāno ca - Syā, PTS.

⁶ sirimaṇḍo - Ma, Syā, PTS, Sīmu 1.

⁷ sabbakāmako - Syā, PTS.

223.

453. “Vật có hai chân này, không trong sạch, có mùi hôi, được chứa đầy vật ghê tởm các loại, đang rỉ ra từ chỗ này chỗ nọ, lại được nâng niu.

454. Chúng nắm bắt kẻ phạm phu, tựa như (người thợ săn đánh bắt) con nai đang lẩn trốn bằng bẫy sập, tựa như con cá bằng lưỡi câu, tựa như con khi bằng chất dính.

455. Các sắc, các thanh, các vị, các hương, và các xúc làm thích ý, năm loại dục này được thấy ở hình thể người nữ.

456. Những kẻ phạm phu nào, có tâm bị luyến ái, gần gũi các người nữ, (những kẻ ấy) làm phát triển cái nghĩa địa ghê rợn; chúng tích lũy việc tái sanh.

457. Và vị nào tránh xa các người nữ, tựa như tránh xa bàn chân khỏi đầu của con rắn, vị ấy, có niệm, vượt qua sự quyến luyến này ở thế gian.

458. Sau khi nhìn thấy sự bất lợi của các dục, sau khi nhận thấy sự xuất ly là an toàn, được thoát ra khỏi tất cả các dục, tôi đã đạt được sự cạn kiệt của các lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Sabbakāmi đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sabbakāmi.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Vị Uruvelakassapa và trưởng lão Tekicchakāri, vị Mahānāga, và vị Kulla, vị Mālunkya, vị Sappadāsaka, vị Katiyāna, vị Migajāla, vị Jenta, vị có tên Sumana, vị Nhātamuni, vị Brahmadata, vị Sirimanda, và vị Sabbakāmi, có tám mươi bốn câu kệ và ở đây là mười bốn vị trưởng lão.”

Nhóm Sáu được chấm dứt.

--ooOoo--

7. SATTAKANIPĀTO

224.

459. Alaṅkatā suvasanā mālabhārī¹ vibhūsitā,
alattakakatāpādā pādukāruyha vesikā.
460. Pādukā oruhitvāna purato pañjalīkatā,
sā maṃ saṅghena mudunā mihitapubbaṃ abhāsatha.²
461. Yuvāsi tvaṃ pabbajito tiṭṭhāhi mama sāsane,
bhuñja mānusake kāme ahaṃ vittaṃ dadāmi te.
462. Saccam te paṭijānāmi aggaṃ vā te harāmahaṃ,
yadā jīṇṇā bhavissāma ubho daṇḍaparāyanā,
ubho pi pabbajissāma ubhayattha kaṭaggaho.
463. Taṃ ca disvāna yācantiṃ vesikaṃ pañjalīkataṃ,
alaṅkataṃ suvasanaṃ maccupāsaṃ va oḍḍitaṃ.
464. Tato me manasīkāro yoniso udapajjatha,
ādinavo pāturahu nibbidā samatiṭṭhatha.
465. Tato cittaṃ vimucci me passa dhammasudhammataṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sundarasamuddo thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Sundarasamuddattheragāthā.

225.

466. Pare ambāṭakārāme vanasaṅghamhi bhaddiyo,
samūlaṃ taṅhamabbuyha tattha bhaddo jhiyāyati.³
467. Ramanteke mutiṅgehi⁴ vīṇāhi paṇavehi ca,
ahaṃ ca rukkhamaṃlasmiṃ rato buddhassa sāsane.
468. Buddho ce⁵ me varaṃ dajjā so ca labbhettha me varo,
gaṇhehaṃ sabbalokassa niccaṃ kāyagataṃ satīṃ.⁶
469. Ye maṃ rūpena pāmiṃsu ye ca ghosena anvagū,
chandarāgavasūpetā na maṃ jānanti te janā.

¹ māladhārī - Ma, PTS; mālabhārī - Sīmu.

⁵ buddho ca - Syā, PTS, Pa, Sīmu 1, 2.

² mihitapubbaṃ abhāsatha - Ma, PTS; mitapubbamabhāsatha - Syā.

³ bhaddova jhiyāyati - Ma; bhaddodhijhāyāyati - Sīmu 1; bhaddodhijhāyāti - Sīmu 2.

⁴ mudiṅgehi - Ma, Syā, Sīmu 1, 2.

⁶ kāyagatāsatiṃ - Syā, PTS.

7. NHÓM BẢY

224.

459. “Đã được trang sức, có y phục đẹp, có mang vòng hoa, đã được tô điểm, có hai bàn chân đã được làm đỏ, cô kỹ nữ mang đôi dép vào.

460. Sau khi tháo đôi dép ra, (đứng) ở phía trước, chắp hai tay lại, nàng ấy đã nở nụ cười rồi nói với tôi một cách mềm mỏng, êm dịu rằng:

461. ‘Chàng còn trẻ mà đã xuất gia. Chàng hãy tồn tại theo sự chỉ dẫn của thiếp, hãy thọ hưởng các dục của con người. Thiếp trao cho chàng của cải.

462. Thiếp hứa với chàng sự chân thật, hay là thiếp mang lại cho chàng ngọn lửa (thề). Khi nào cả hai chúng ta sẽ trở nên già cả, có sự nương tựa vào cây gậy, cả hai cũng sẽ xuất gia, trong cả hai trường hợp đều có vận may.’

463. Và sau khi nhìn thấy nàng kỹ nữ ấy, đã được trang sức, có y phục đẹp, chắp hai tay lại, đang nài nỉ, tựa như cái bẫy sập của Thần Chết đã được giăng lên.

464. Do đó, sự tác ý theo đúng đường lối đã khởi lên ở tôi, điều bất lợi đã hiện rõ, sự nhàm chán đã được thiết lập.

465. Do đó, tâm của tôi đã được giải thoát; hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”¹

Đại đức trưởng lão Sundarasamudda đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sundarasamudda.

225.

466. “Ở cụm rừng thuộc phần khác của khu vườn Ambāṭaka, vị Bhaddiya hiền thiện, sau khi trừ diệt tham ái luôn cả gốc rễ, tham thiên tại nơi ấy.

467. Nhiều người thích thú với các trống con, các đàn *vinā*, và các chập chĩa, còn tôi, ở nơi gốc cây, được thích thú trong Giáo Pháp của đức Phật.

468. Nếu đức Phật có thể ban cho tôi ân huệ, và ân huệ ấy có thể được nhận lãnh bởi tôi, thì tôi sẽ chọn lấy cho tất cả thế gian (pháp môn) niệm thường xuyên được đặt ở thân.

469. Những ai đã xét đoán tôi theo hình dáng, và những ai đã đi theo tôi vì giọng nói, những người ấy, nhận chịu sự tác động bởi mong muốn và luyến ái, không nhận biết được tôi.

¹ Hai câu kệ 464, 465 giống hai câu kệ 269, 270.

470. Ajjhattaṃ ca na jānāti bahiddhā ca na passati,
samantāvaraṇo bālo sa ve ghosena vuyhati.
471. Ajjhattaṃ ca na jānāti bahiddhā ca vipassati,
bahiddhā phaladassāvī so 'pi ghosena vuyhati.
472. Ajjhattaṃ ca pajānāti bahiddhā ca vipassati,
anāvaraṇadassāvī na so ghosena vuyhatī "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā lakuṇṭakabhaddiyo¹ thero gāthāyo abhāsittā "ti.

Lakuṇṭakabhaddiyattheragāthā.

226.

473. Ekaputto ahaṃ āsiṃ piyo mātu piyo pitu,
bahūhi vatacariyāhi laddho āyācanāhi ca.
474. Te ca maṃ anukampāya atthakāmā hitesino,
ubho pitā ca mātā ca buddhassa upanāmayuṃ.
475. Kicchā laddho ayaṃ putto sukhumālo sukhedhito,
imaṃ dadāma te nātha jinassa paricārikaṃ.²
476. Sathā ca maṃ paṭiggayha ānandaṃ etadabravi,
pabbājehi imaṃ khippaṃ hessatyājāniyo ayaṃ.
477. Pabbājetvāna maṃ sathā vihāraṃ pāvisi jino,
anoggatasmim̐ suriyasmim̐ tato cittaṃ vimucci me.
478. Tato sathā niraṃkatvā paṭisallānavuṭṭhito,
ehi bhaddā 'ti maṃ āha sā me āsūpasampadā.
479. Jātiyā sattavassena laddhā me upasampadā,
tisso vijjā anuppattā aho dhammasudhammatā "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā bhaddo thero gāthāyo abhāsittā "ti.

Bhaddattheragāthā.

¹ lakuṇṭakabhaddiyo - Ma; lakuṇṭako - Syā, PTS.

² paricārikaṃ - Sīmu 1, 2.

470. Không nhận biết bên trong, và không nhìn thấy bên ngoài, kẻ ngu với sự che lấp ở xung quanh, chính kẻ ấy bị lôi cuốn theo giọng nói.

471. Không nhận biết bên trong, và nhìn thấy rõ bên ngoài, với sự nhìn thấy kết quả ở bên ngoài, kẻ ấy cũng bị lôi cuốn theo giọng nói.

472. Nhận biết được bên trong, và nhìn thấy rõ bên ngoài, với sự nhìn thấy không bị che lấp, người ấy không bị lôi cuốn theo giọng nói.”

Đại đức trưởng lão *Lakuṇṭakabhaddiya* đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão *Lakuṇṭakabhaddiya*.

226.

473. “Tôi đã là con trai độc nhất, được mẹ yêu, được cha yêu. Do nhiều sự thực hành về phận sự và nhiều lần cầu khẩn mà tôi được sanh ra.

474. Và họ, vì lòng thương tưởng đến tôi, có ước muốn về sự tốt đẹp, có sự tâm cầu về lợi ích, cả hai, người cha và người mẹ, đã đưa tôi đến đức Phật.

475. ‘Người con trai này được sanh ra một cách khó nhọc, mảnh mai, khéo được nuôi dưỡng. Thừa đấng Bảo Hộ, chúng tôi xin dâng đến ngài đứa bé này để làm người phục vụ cho đấng Chiến Thắng.’

476. Và bậc Đạo Sư, sau khi tiếp nhận tôi, đã nói với vị *Ānanda* điều này: ‘Hãy mau chóng xuất gia cho đứa bé này. Trẻ này sẽ là thuần chủng.’

477. Sau khi đã cho tôi xuất gia, bậc Đạo Sư, đấng Chiến Thắng, đã đi vào trú xá. Sau đó, khi mặt trời còn chưa lặn xuống, tâm của tôi đã được giải thoát.

478. Kế đó, đức Thế Tôn, sau khi hoàn tất (việc thể nhập), đã xuất khỏi thiền tịnh. Ngài đã nói với tôi rằng: ‘Này *Bhadda*, hãy đến;’ việc ấy đã là sự tu lên bậc trên của tôi.

479. Việc tu lên bậc trên đã đạt được bởi tôi vào năm bảy tuổi kể từ lúc sanh, ba Minh đã được thành tựu, ôi bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp!”

Đại đức trưởng lão *Bhadda* đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão *Bhadda*.

227.

480. Disvā pāsādachāyāyaṃ caṅkamantaṃ naruttamaṃ,
tatta naṃ upasaṅkamma vandisaṃ¹ purisuttamaṃ.
481. Ekamaṃ cīvaraṃ katvā saṃharitvāna² pāṇayo,³
anucaṅkamissaṃ virajaṃ sabbasattānamuttamaṃ.
482. Tato pañhe apucchi maṃ pañhānaṃ kovido vidū,
acchambhī ca abhīto ca vyākāsiṃ satthuno ahaṃ.
483. Vissajjitesu pañhesu anumodi tathāgato,
bhikkhusaṅghaṃ viloketvā imamatthaṃ abhāsatha.
484. Lābhā aṅgānamagadhānaṃ yesāyaṃ paribhuñjati,
cīvaraṃ piṇḍapātaṃ ca paccayaṃ sayanāsaṃ,
paccuṭṭhānaṃ ca sāmīciṃ tesāṃ lābhāti cābravi.⁴
485. Ajjatagge⁵ maṃ sopāka dassanāyopasaṅkama,⁶
esā ceva te sopāka bhavatu upasampadā.
486. Jātiyā sattavassohaṃ laddhāna upasampadaṃ,
dhāremi antimaṃ dehaṃ aho dhammasudhammatā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sopāko thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sopākattheragāthā.**228.**

487. Sare hatthehi bhañjitvā katvāna kuṭimacchisaṃ,
tena me sarabhaṅgoti nāmaṃ sammutiyā⁷ ahu.
488. Na mayhaṃ kappate ajja sare hatthehi bhañjituṃ,
sikkhāpadā no paññattā gotamena yasassinā.
489. Sakalaṃ samattaṃ rogaṃ sarabhaṅgo nāddasaṃ⁸ pubbe,
so ’yaṃ rogo diṭṭho vacanakarenātidevassa.
490. Yeneva maggena gato vipassī
yeneva maggena sikhī ca vessabhū,
kakusandhakoṇāgamaṇā⁹ ca kassapo
tenañjasena agamāsi gotamo.

¹ vandissaṃ - Ma, Syā, PTS.

² saṅharitvāna - Syā.

³ pāṇiyo - PTS.

⁴ cabravī - PTS, Sīmu 1, 2.

⁵ ajjadagge - PTS.

⁶ dassanāyopasaṅkama - Ma, Syā, PTS;

dassanāyūpasaṅkama - Sīmu 1, 2.

⁷ sammutiyā - Syā.

⁸ nāddassaṃ - Sīmu 1.

⁹ koṇāgamano - Ma, Syā, PTS.

227.

480. “Sau khi nhìn thấy bậc Tối Thượng Nhân đang đi kinh hành ở bóng râm của tòa lâu đài, sau khi đi đến gặp Ngài ở tại nơi ấy, tôi đã đánh lễ bậc Tối Thượng Nhân.

481. Sau khi đắp y một bên vai, sau khi chắp hai tay lại với nhau, tôi đã đi kinh hành theo sau bậc Vô Nhiễm, đấng Tối Thượng của tất cả chúng sanh.

482. Sau đó, đấng Hiểu Biết, bậc rành rẽ về các câu hỏi, đã hỏi tôi những câu hỏi. Không khiếp đảm, và không sợ hãi, tôi đã trả lời bậc Đạo Sư.

483. Đức Như Lai đã tùy hỷ với những câu hỏi đã được đáp lại. Sau khi nhìn xem hội chúng tỳ khưu, Ngài đã nói lên ý nghĩa này:

484. ‘Thật là lợi ích cho những người xứ Aṅga và Magadha nào có được y phục, vật thực, thuốc chữa bệnh, chỗ nằm ngồi, việc đứng dậy, và (hành động) thích hợp mà vị này thọ dụng, thật là lợi ích cho những người ấy,’ và Ngài đã nói rằng:

485. ‘Này Sopāka, kể từ hôm nay trở đi, người hãy đi đến gặp Ta. Và này Sopāka, chính việc này hãy là sự tu lên bậc trên của người.’

486. Được bảy tuổi kể từ lúc sanh, sau khi đạt được việc tu lên bậc trên, tôi duy trì thân mạng cuối cùng, ôi bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp!”

Đại đức trưởng lão Sopāka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sopāka.**228.**

487. “Sau khi bẻ gãy những cây sậy bằng hai bàn tay, sau khi làm cốc liêu, tôi đã cư ngụ. Do việc ấy, tên của tôi đã được thừa nhận là ‘Sarabhaṅga’ (Người bẻ sậy).

488. Giờ đây, đối với tôi không được phép bẻ gãy các cây sậy bằng hai bàn tay. Các điều học đã được quy định cho chúng tôi bởi đức Gotama có danh tiếng.

489. Sarabhaṅga tôi đã không nhìn thấy đây đủ toàn bộ căn bệnh trước đây, căn bệnh này đây đã được nhìn thấy nhờ vào lời nói của bậc Thượng Thiên.

490. Bằng chính đạo lộ nào (đức Phật) Vipassī đã đi, bằng chính đạo lộ nào (đức Phật) Sikhī, Vessabhū, Kakusandha, Koṇāgamaṇa, Kassapa (đã đi), đức Gotama đã đi bằng đạo lộ ấy.

491. Vītaṇhā anādānā satta buddhā khayogadhā,
yeh' ayaṃ¹ desito dhammo dhammabhūtehi tādihi.
492. Cattāri ariyasaccāni anukampāya pāṇinaṃ,
dukkhaṃ samudayo maggo nirodho dukkhasaṅkhayo.
493. Yasmiṃ nivattate² dukkhaṃ saṃsārasmiṃ anantakaṃ,
bhedā imassa kāyassa jīvitassa ca saṅkhayā,
añño punabbhavo natthi suvimuttomhi sabbadhī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sarabhaṅgo thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Sarabhaṅgathāgāthā.

TASSUDDĀNAṀ

Sundarasamuddo thero thero lakuṇṭabhaddiyo,
bhaddo thero ca sopāko sarabhaṅgo mahāisi,
sattake pañcakā therā gāthāyo pañcatimsatī ”ti.

Sattakanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ yehāyaṃ - Ma.

² nibbattate - PTS.

491. Bảy vị Phật có tham ái đã lia, không còn chấp thủ, đã đi sâu vào sự cạn kiệt, Giáo Pháp này đã được thuyết giảng bởi các vị là hiện thân của Giáo Pháp như thế ấy.

492. Vì lòng thương tưởng đối với các sanh mạng, bốn Chân Lý cao thượng là Khổ, Tập, Đạo, Diệt là sự hoàn toàn cạn kiệt của khổ.

493. Là nơi mà nỗi khổ đau vô cùng tận ở sự luân hồi ngừng xoay chuyển. Do sự tan rã của thân này, và do sự hoàn toàn cạn kiệt của mạng sống, không có sự tái sanh khác nữa, tôi đã khéo được giải thoát về mọi mặt.”

Đại đức trưởng lão Sarabhaṅga đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sarabhaṅga.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Vị trưởng lão Sundarasamudda, vị trưởng lão Lakunṭabhaddiya, vị trưởng lão Bhadda, và vị Sopāka, vị đại ẩn sĩ Sarabhaṅga, ở nhóm bảy có năm vị trưởng lão và ba mươi lăm câu kệ.”

Nhóm Bảy được chấm dứt.

--ooOoo--

8. AṬṬHAKANIPĀTO

229.

494. Kammaṃ bahukaṃ na kāraye
parivajjeyya janaṃ na uyyame,
so ussukko rasānugiddho
atthaṃ riñcati yo sukhādhivāho.
495. Pañko 'ti hi naṃ avedayaṃ¹
yāyaṃ vandanapūjanā kulesu,
sukhumaṃ sallaṃ durubbahaṃ
sakkāro kāpurisena dujjaho.
496. Na parassupanidhāya kammaṃ maccassa pāpakaṃ,
attanā taṃ na seveyya kammabandhū hi mātiyā.
497. Na pare vacanā coro na pare vacanā muni,
attā ca naṃ² yathā vetti³ devā 'pi naṃ tathā viduṃ.⁴
498. Pare ca na vijānanti mayamettha yamāmase,⁵
ye ca tattha vijānanti tato sammanti medhagā.
499. Jīvate vā 'pi sappañño api vittaparikkhayo,⁶
paññāya ca alābhena vittavā 'pi na jīvati.
500. Sabbhaṃ suṇāti sotena sabbhaṃ passati cakkhunā,
na ca diṭṭhaṃ suttaṃ dhīro sabbhaṃ ujjhitarahati.
501. Cakkhumāssa⁷ yathā andho sotavā badhiro yathā,
paññavāssa yathā mūgo balavā dubbaloriva,
atha atthe samuppanne sayetha matasāyikan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahākaccāyano thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Mahākaccāyanattheragāthā.

¹ pavedayaṃ - Sīmu 1, 2.

² attānañ ca - Syā, PTS, Pa.

³ yathāvedī - Ma, Syā;

yathā veti - PTS.

⁴ vidū - Ma, Syā, PTS.

⁵ yamāmhase - Syā.

⁶ vittaparikkhayā - Syā, PTS, Sīmu 2.

⁷ cakkhumassa - Syā, PTS, Pa, Sīmu 1, 2.

8. NHÓM TÁM

229.

494. “Không nên làm việc nhiều, nên tránh xa mọi người, không nên gắng sức. Là người năng nổ, bị tham đắm ở vị nếm, vị ấy bỏ bê mục đích, nguồn đem lại sự an lạc.

495. Họ đã biết việc đánh lễ và cúng dường ở các gia đình chỉ là ‘bùn lầy.’ Mũi tên mảnh mai thì khó rút ra, sự tôn vinh là khó từ bỏ đối với kẻ ti tiện.¹

496. Việc làm xấu xa của một người là không liên quan đến người khác, không nên tự mình thực hiện việc ấy, bởi vì loài người là thân quyến của nghiệp.

497. Không do lời nói của người khác mà trở thành kẻ trộm, không do lời nói của người khác mà trở thành bậc hiền trí, bản thân nhận biết con người thế nào, chư Thiên cũng đã biết con người thế ấy.

498. Và những người khác không nhận thức được là chúng ta đang đến gần cái chết ở đời sống này. Còn những người nào nhận thức được điều ấy, nhờ thế các sự tranh chấp được chấm dứt.²

499. Người có trí tuệ cũng vẫn sống mặc dầu có sự cạn kiệt của tài sản, nhưng do sự không đạt được trí tuệ, mặc dầu là người có của cải cũng không phải đang sống.

500. Nghe được tất cả nhờ vào tai, nhìn được tất cả nhờ vào mắt, người thông minh không nên bỏ qua điều đã được thấy, được nghe.

501. Người có mắt nên là như kẻ mù, người có tai nên là như kẻ điếc, người có trí tuệ nên là như kẻ câm, người có sức mạnh tựa như kẻ yếu đuối, và khi có sự việc đã được sanh khởi, hãy nằm xuống ngủ như kẻ chết.”

Đại đức trưởng lão Mahākaccāyana đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahākaccāyana.

¹ Câu kệ 495 tương tự câu kệ 124.

² Câu kệ 498 giống câu kệ 275.

230.

502. Akkodhanonupanāhī¹ amāyo rittapesuno,
sa ve tādisako bhikkhu evaṃ pecca na socati.
503. Akkodhanonupanāhī¹ amāyo rittapesuno,
guttadvāro sadā bhikkhu evaṃ pecca na socati.
504. Akkodhanonupanāhī¹ amāyo rittapesuno,
kalyāṇasīlo so² bhikkhu evaṃ pecca na socati.
505. Akkodhanonupanāhī¹ amāyo rittapesuno,
kalyāṇamitto so² bhikkhu evaṃ pecca na socati.
506. Akkodhanonupanāhī¹ amāyo rittapesuno,
kalyāṇapañño so² bhikkhu evaṃ pecca na socati.
507. Yassa saddhā tathāgate acalā suppatiṭṭhitā
sīlaṃ ca yassa kalyāṇaṃ ariyakantaṃ pasamsitaṃ.
508. Saṅghe pasādo yassatthi ujubhūtaṃ ca dassanaṃ,
adaḷiddoti taṃ āhu amoghaṃ tassa jīvitaṃ.
509. Tasmā saddhaṃ ca sīlaṃ ca pasādaṃ dhammadassanaṃ,
anuyuñjetha medhāvī saraṃ buddhānasāsanaṃ ”ti.
- Itthaṃ sudaṃ āyasmā sirimitto thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sirimittattheragāthā.

¹ akkodhano anupanāhī - Syā, PTS.

² yo - Ma, Syā, PTS.

230.

502. “Không nổi giận, không thù hằn, không xảo trá, sự nói đâm thọc là không có, hẳn nhiên vị tỳ khưu có đức tính thế ấy, sau khi qua đời như vậy không bị sầu muộn.

503. Không nổi giận, không thù hằn, không xảo trá, sự nói đâm thọc là không có, vị tỳ khưu luôn có các giác quan được bảo vệ, sau khi qua đời như vậy không bị sầu muộn.

504. Không nổi giận, không thù hằn, không xảo trá, sự nói đâm thọc là không có, vị tỳ khưu ấy có giới tốt đẹp, sau khi qua đời như vậy không bị sầu muộn.

505. Không nổi giận, không thù hằn, không xảo trá, sự nói đâm thọc là không có, vị tỳ khưu ấy có bạn bè tốt đẹp, sau khi qua đời như vậy không bị sầu muộn.

506. Không nổi giận, không thù hằn, không xảo trá, sự nói đâm thọc là không có, vị tỳ khưu ấy có trí tuệ tốt đẹp, sau khi qua đời như vậy không bị sầu muộn.

507. Đối với vị nào niềm tin ở đức Như Lai là không bị dao động, đã khéo được thiết lập, và đối với vị nào có giới tốt đẹp, được ưa thích bởi các bậc Thánh, được ca ngợi, ...

508. ... đối với vị nào có sự tịnh tín ở Hội Chúng, và sự nhận thức có trạng thái ngay thẳng, họ đã nói về vị ấy rằng: ‘Không bị nghèo khó,’ mạng sống của vị ấy không phải là trống rỗng.

509. Do đó, người thông minh, trong lúc ghi nhớ lời giáo huấn của chư Phật, nên gắn bó với đức tin, giới, sự tịnh tín, và sự nhận thức về Giáo Pháp.”

Đại đức trưởng lão Sirimitta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sirimitta.

231.

510. Yadā paṭhamamaddakkiṃ satthāramakutobhayaṃ,
tato me ahu saṃvego passitvā purisuttamaṃ.
511. Siriṃ hatthehi pādehi yo paṇāmeyya āgataṃ,
etādisaṃ so satthāraṃ ārādheta virādhaya.
512. Tadāhaṃ¹ puttadāraṃ ca dhanadhaññaṃ va chaḍḍayaṃ,
kesamassūni chedetvā² pabbajīṃ anagāriyaṃ.
513. Sikkhāsājīvasampanno indriyesu susaṃvuto,
namassamāno sambuddhaṃ vihāsiṃ aparājito.
514. Tato me paṇidhī āsi cetaso abhipatthito,
na nisīde muhuttampi taṇhāsalle anūhate.
515. Tassa mevaṃ viharato passa viriyaparakkamaṃ,³
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
516. Pubbenivāsaṃ jānāmi dibbacakkhuṃ⁴ visodhitaṃ,
arahā dakkhiṇeyyomhi vippamutto nirūpadhi.
517. Tato ratyā vivasane⁵ suriyassuggamaṃ pati,
sabbhaṃ taṇhaṃ visosetvā pallaṅkena upāvisin ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahāpanthako thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Mahāpanthakattheragāthā.

TASSUDDĀNAṀ

Mahākaccāyano thero sirimitto mahāpanthako,
ete⁶ aṭṭhanipātamhi gāthāyo catuvīsati ”ti.

Aṭṭhakanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ yadāhaṃ - Ma.

² kesamassuṃ nichedetvā - Sīmu 1.

³ viriyaparakkamaṃ - Ma.

⁴ dibbacakkhu - Ma.

⁵ vivasāne - Ma.

⁶ tayo - Syā.

231.

510. “Vào lúc tôi đã nhìn thấy đấng Đạo Sư, bậc không có sự sợ hãi từ bất cứ đâu lần đầu tiên, do đó đã có sự chấn động ở tôi sau khi nhìn thấy đấng Tối Thượng Nhân.

511. Người nào cúi lạy vận may đã đi đến với các bàn tay và các bàn chân, sau khi làm hoan hỷ bậc Đạo Sư như thế này, người ấy sao có thể bỏ qua cơ hội?

512. Khi ấy, tôi đã lìa bỏ con trai và người vợ, tài sản và lúa gạo. Sau khi nhờ người cắt tóc râu, tôi đã xuất gia sống đời không nhà.

513. Được đầy đủ về việc học tập và sự nuôi mạng, đã khéo được thu thúc ở các giác quan, trong khi kính lễ đấng Toàn Giác, tôi đã sống, không bị đánh bại.

514. Sau đó, tôi đã có ước nguyện, tôi đã mong mỏi ở trong tâm rằng: ‘Khi mũi tên tham ái chưa được lấy ra, ta không nên ngồi xuống cho dầu chỉ phút chốc.’

515. Trong lúc tôi đây đang sống như vậy, hãy nhìn xem sự tinh tấn và ra sức của tôi. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

516. Có Thiên nhãn được trong sạch, tôi biết được đời sống trong thời quá khứ. Tôi là vị A-la-hán, bậc xứng đáng cúng dường, đã được giải thoát, không còn mầm mống tái sanh.

517. Sau đó, vào lúc tàn đêm cho đến khi mọc lên của mặt trời, sau khi làm khô héo tất cả tham ái, tôi đã ngồi xuống với thể ngồi kiết già.”

Đại đức trưởng lão Mahāpanthaka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahāpanthaka.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Trưởng lão Mahākaccāyana, vị Sirimitta, vị Mahāpanthaka. Ở nhóm tám này, có hai mươi bốn câu kệ.”

Nhóm Tám được chấm dứt.

--ooOoo--

9. NAVAKANIPĀTO

232.

518. Yadā dukkhaṃ jarāmarañanti paṇḍito
aviddasū yattha sitā puthujjanā,
dukkhaṃ pariññāya satova jhāyati
tato ratim paramataraṃ na vindati.
519. Yadā dukkhassāvahaniṃ vīsattikaṃ
papañcasaṅghāṭadukkhādhivāhiniṃ,¹
taṇhaṃ pahatvāna² satova jhāyati
tato ratim paramataraṃ na vindati.
520. Yadā sivaṃ dve caturaṅgagāmiṇaṃ
magguttamaṃ sabbakilesasodhanaṃ,
paññāya passitva³ satova jhāyati
tato ratim paramataraṃ na vindati.
521. Yadā asokaṃ virajaṃ asaṅkhataṃ
santaṃ padaṃ sabbakilesasodhanaṃ,
bhāveti saññojanabandhanacchidaṃ
tato ratim paramataraṃ na vindati.
522. Yadā nabhe gajjati meghadundubhi
dhārākulā vihagapathe⁴ samantato,
bhikkhū ca pabbhāragato 'va jhāyati
tato ratim paramataraṃ na vindati.
523. Yadā nadīnaṃ kusumākulānaṃ
vicittavāneyyavaṭaṃsakānaṃ,
tīre nisinno samaṇo 'va⁵ jhāyati
tato ratim paramataraṃ na vindati.
524. Yadā nisīthe⁶ rahitamhi kānane
deve gaḷantamhi nadanti dāṭhino,
bhikkhū ca pabbhāragato 'va jhāyati
tato ratim paramataraṃ na vindati.

¹ °dukkhādhivāhaniṃ - Syā, PTS;

°dukkhādhivāhiniṃ - Pa.

² pahantvāna - Ma, Sīmu 1, 2.

³ phusitvā - Syā; passitvā - PTS.

⁴ vihaṅgapathe - Syā, PTS.

⁵ sumanova - Ma, Syā, PTS.

⁶ nisīve - Syā.

9. NHÓM CHÍN

232.

518. “Khi nào bậc sáng trí (nhận thức rằng) ‘già và chết là khổ,’ là điều mà những kẻ phạm nhân ngu si bị vướng mắc, sau khi biết toàn diện về khổ, rồi tham thiền, thật sự có niệm, thì không còn tìm thấy sự thích thú nào tối thắng hơn điều ấy.

519. Khi nào (vị ấy) đã trừ tuyệt sự đem lại khổ đau, sự quyến luyến, sự đem lại khổ đau do sự tích lũy các điều chướng ngại, tham ái, rồi tham thiền, thật sự có niệm, thì không còn tìm thấy sự thích thú nào tối thắng hơn điều ấy.

520. Khi nào nhìn thấy bằng tuệ lối đi gồm tám chi phần, tốt đẹp, Đạo Lộ tối thượng, có sự rửa sạch tất cả phiền não, rồi tham thiền, thật sự có niệm, thì không còn tìm thấy sự thích thú nào tối thắng hơn điều ấy.

521. Khi nào (vị ấy) phát triển vị thế không sâu muộn, xa lìa luyến ái, không bị tạo tác, an tịnh, có sự rửa sạch tất cả phiền não, có sự cắt đứt việc trói buộc của những điều ràng buộc, thì không còn tìm thấy sự thích thú nào tối thắng hơn điều ấy.

522. Khi nào tiếng sấm của đám mây đen gào thét ở bầu trời, những dòng nước dầy đặc khắp mọi nơi ở đường bay của những con chim, và vị tỳ khưu đi đến hang núi, rồi tham thiền, thì không còn tìm thấy sự thích thú nào tối thắng hơn điều ấy.

523. Khi nào chính vị Sa-môn ngồi xuống ở bãi đất dọc những dòng sông, được chen chúc bông hoa, với những chùm hoa rừng nhiều màu sắc, rồi tham thiền, thì không còn tìm thấy sự thích thú nào tối thắng hơn điều ấy.

524. Khi nào vào lúc nửa đêm, ở cánh rừng thanh vắng, khi trời đang đổ mưa, những con thú có răng nanh gầm rống, và vị tỳ khưu vẫn đi đến hang núi, rồi tham thiền, thì không còn tìm thấy sự thích thú nào tối thắng hơn điều ấy.

525. Yadā vitakke uparundhiy' attano
nagantare nagavivaraṃ samassito,
vītaddaro vigatakhilo 'va¹ jhāyati
tato ratiṃ paramataraṃ na vīdati.

526. Yadā sukhī malakhilasokanāsano
niraggaḷo nibbanatho visallo,
sabbāsave byantikato 'va jhāyati
tato ratiṃ paramataraṃ na vīdatī "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā bhūto thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Bhūtattheragāthā.

TASSUDDĀNAṀ

Bhūto tathaddaso thero eko khaggavisāṇavā,
navakamhi nipātamhi gāthāyo 'pi imā navā "ti.

Navakanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ vītakhilova - Ma; vigatakhilova - Sīmu.

525. Khi nào (vị ấy) đã chặn đứng các sự suy nghĩ của bản thân, đã nương tựa vào khe núi, bên trong ngọn núi, có sự buồn bực đã được xa lìa, có sự cứng cõi của tâm đã ra đi, rồi tham thiền, thì không còn tìm thấy sự thích thú nào tối thắng hơn điều ấy.

526. Khi nào có sự an lạc, có sự tiêu tan của sự nhiễm ô cứng cõi và sầu muộn, không còn bị cản trở, không còn tham ái, hết bị mũi tên, đã thật sự thủ tiêu tất cả các lậu hoặc, rồi tham thiền, thì không còn tìm thấy sự thích thú nào tối thắng hơn điều ấy.”

Đại đức trưởng lão Bhūta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Bhūta.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Vị trưởng lão Bhūta đã được thấy như vậy, một mình, như sừng của loài tê giác; ở nhóm chín cũng chỉ có chín câu kệ này.”

Nhóm Chín được chấm dứt.

--ooOoo--

10. DASAKANIPĀTO

233.

527. Aṅgārino dāni dumā bhadante phalesino chadanaṃ vippahāya,
te accimanto 'va pabhāsayanti samayo mahāvīra bhagīrathānaṃ.¹
528. Dumāni phullāni manoramāni samantato sabbadisā pavanti,²
pattaṃ pahāya phalamāsasānā kālo ito pakkamanāya vīra.
529. Nevātisītaṃ na panāti-uṇhaṃ sukhā utu addhaniyā bhadante,
passantu taṃ sākīyā koḷiyā ca pacchāmukhaṃ rohiṇiṃ tārāyantaṃ.³
530. Āsāya kasate⁴ khettaṃ bījaṃ āsāya vappati,⁵
āsāya vāṇijā yanti samuddaṃ dhanahārakā,
yāya āsāya tiṭṭhāmi sā me āsā samijjhatu.⁶
531. Punappunaṃ ceva vapanti bījaṃ
punappunaṃ vassati devarājā,
punappunaṃ khettaṃ kasanti kassakā
punappunaṃ dhaññaṃ upeti raṭṭhaṃ.
532. Punappunaṃ yācanakā caranti
punappunaṃ dānapatī dadanti,
punappunaṃ dānapatī daditvā
punappunaṃ saggamupenti ṭhānaṃ.
533. Vīro⁷ have sattayugaṃ puneti
yasmaṃ kule jāyati bhūripaṇṇo,
maññaṃahaṃ sakkati devadevo
tayā hi jāto⁸ muni saccaṇāmo.
534. Suddhodano nāma pitā mahesino
buddhassa mātā pana māyanāmā,⁹
yā bodhisattaṃ parihariya kucchinā
kāyassa bhedaṃ tividamhi modati.
535. Sā gotamī kālakatā ito cutā
dibbehi kāmehi samaṅgibhūtā,
sā modati kāmagaṇehi pañcahi
parivāritā devagaṇehi tehi.
536. Buddhassa puttomhi asayhasāhino
aṅgīrasassappaṭimassa tādino,
pitupitā mayhaṃ tuvaṃsi sakka
dhammena me gotama ayyakosī "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kāludāyī thero gāthāyo abhāsittā "ti.

Kāludāyittheragāthā.

¹ bhāgī rasānaṃ - Ma, Pa, Sīmu 1, 2; bhagī rasānaṃ - Syā, PTS, Pu.

⁵ vappati - PTS.

² sabbadisā savanti - Sīmu 1; sabbadisāṃ savanti - Sīmu 2.

⁶ vipaccatu - Syā.

³ rohiniyaṃ tarantaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁷ dhīro - Syā.

⁴ kassate - PTS.

⁸ tayābhijāto - Pa, Sīmu 1, 2.

⁹ māyā mahesī - Syā.

10. NHÓM MƯỜI

233.

527. “Bạch đấng Đạo Sư, giờ đây các cây cối có màu đỏ thẫm, sẽ có sự kết trái sau khi rũ bỏ lớp lá (úa). Chúng tỏa sáng tựa như có ngọn lửa. Bạch đấng Đại Hùng, là lúc cho các sự thọ hưởng và vui thú.

528. Các cây cối, nở rộ hoa, làm thích ý, tỏa hương tất cả các hướng ở xung quanh. Sau khi dứt bỏ lá, chúng đang mong được kết trái. Bạch đấng Anh Hùng, là thời điểm ra đi khỏi nơi đây.

529. Bạch đấng Đạo Sư, thời tiết là dễ chịu, không quá lạnh, lại không quá nóng, thích hợp cho việc đi đường xa. Hãy để cho những người dân xứ sở Sākiya và Koliya nhìn thấy Ngài, với mặt nhìn hướng tây, đang băng qua dòng sông Rohiṇī.

530. Thừa ruộng được cày với niềm hy vọng, hạt giống được gieo với niềm hy vọng, những người thương buôn đi biển với niềm hy vọng là những người mang về của cải. Với niềm hy vọng nào mà tôi đứng (ở đây), mong rằng niềm hy vọng ấy của tôi được thành tựu.

531. Họ vẫn còn tiếp tục gieo giống, vị Thiên vương còn tiếp tục mưa, các nông dân còn tiếp tục cày xới thửa ruộng, thóc lúa còn tiếp tục đi đến với vương quốc.

532. Những người ăn mày còn tiếp tục đi xin, các thí chủ còn tiếp tục bố thí, sau khi còn tiếp tục bố thí, các thí chủ còn tiếp tục đi đến vị thế cõi trời.

533. Thật vậy, đấng Anh Hùng, bậc có trí tuệ quảng đại, làm trong sạch bảy đời (tổ phụ) ở tại gia tộc nào mà vị ấy sanh ra. Tôi nghĩ rằng bậc hạ có khả năng là vị Trời của chư Thiên, bởi vì nhờ ngài mà bậc hiền trí có tên là Sự Thật đã được sanh ra.

534. Người cha của vị Đại Ấn Sĩ tên là Suddhodana, còn người mẹ của đức Phật tên là Māyā, bà đã mang nặng đức Bồ Tát trong bào thai, do sự tan rã của thân, bà vui hưởng ở cõi Trời.

535. Bà Gotamī ấy, đã mệnh chung, từ nơi ấy đã chết đi, được thọ hưởng các dục ở cõi trời. Bà ấy vui hưởng năm loại dục, được các nhóm chư Thiên ấy tùy tùng.

536. Tôi là người con trai của đức Phật, vị Āṅgīrasa, bậc có sự chịu đựng việc không thể chịu đựng, bậc không người đối xứng như thế ấy. Bạch Ngài Sakka, Ngài là người cha của cha con. Bạch Ngài Gotama, theo nguyên tắc Ngài là ông nội của Con.”

Đại đức trưởng lão Kāḷudāyi đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kāḷudāyi.

234.

537. Purato pacchato vā pi aparō ce na vijjati,
atīva phāsu bhavati ekassa vasato vane.
538. Handa eko gamissāmi araññaṃ buddhavaṇṇitaṃ,
phāsu¹ ekavihārissa pahitattassa bhikkhuno.
539. Yogīpītikaraṃ rammaṃ mattakuñjarasevitaṃ,
eko atthavasī khippaṃ pavisissāmi kānanaṃ.
540. Supupphite sītavane sītale girikandare,
gattāni parisiñcitvā caṅkamissāmi ekako.
541. Ekākiyo adutiyo ramaṇīye mahāvane,
kadāhaṃ viharissāmi katakicco anāsavo.
542. Evaṃ me kattukāmassa adhippāyo samijjhatu,
sādhayissāmahaṃ² yeva nāñño aññassa kāraḷo.
543. Esa bandhāmi sannāhaṃ pavisissāmi kānanaṃ,
na³ tato nikkhamissāmi appatto āsavakkhayaṃ.
544. Mālute upavāyante sīte surabhiḡandhike,⁴
avijjaṃ dālayissāmi nisinno nagamuddhani.
545. Vane kusumasañchanne pabbhāre nūna sītale,
vimuttisukhena sukhito ramissāmi giribbaje.
546. Sohaṃ paripuṇṇasaṅkappo cando paṇṇaraso yathā,
sabbāsavaparikkhīṇo natthi dāni punabbhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā ekavihāriyo thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Ekavihāriyattheragāthā.**235.**

547. Anāgataṃ yo paṭigacca⁵ passati
hitāṃ ca atthaṃ ahitaṃ ca taṃ dvayaṃ,
viddesino tassa hitesino vā
randhaṃ na passantī samekkhamānā.
548. Ānāpānasatī yassa paripuṇṇā subhāvitā,
anupubbaṃ paricitā yathā buddhena desitā,
somaṃ lokaṃ pabhāseti abbhā muttova candimā.
549. Odātaṃ vata me cittaṃ appamāṇaṃ subhāvitaṃ,
nibbidhaṃ paggaḡhitaṃ ca sabbā obhāsate disā.

¹ phāsuṃ - Syā, PTS, Pa.

² sādhayissāmyahaṃ - Sīmu 1, 2.

³ ne - PTS.

⁵ paṭigacca - Ma, Syā.

⁴ surabhiḡandhake - Syā, PTS.

234.

537. “Nếu không tìm thấy người nào khác ở phía trước hoặc ở phía sau, là điều thoả mái vô cùng cho người đang sống một mình ở khu rừng.

538. Giờ đây, tôi sẽ một mình đi vào khu rừng, (là nơi) đã được đức Phật ca ngợi, (là nơi) thoả mái cho vị tỳ khưu có bản tính cương quyết, cư trú một mình.

539. Là người có khả năng đối với mục đích, một mình tôi sẽ đi nhanh chóng vào khu rừng đáng yêu, nơi tạo ra niềm phi lạc cho các hành giả, được lai vãng bởi những con voi đã bị lên cơn động dục.

540. Ở khu rừng mát mẻ, khéo nở rộ hoa, trong hang núi mát lạnh, sau khi rửa ráy các phần thân thể, tôi sẽ đi kinh hành, đơn độc một mình.

541. Đơn độc một mình, không người thứ hai, ở khu rừng lớn đáng yêu, khi nào tôi sẽ sống không còn lậu hoặc, có phận sự đã được làm xong?

542. Tôi có ước muốn thực hiện như vậy, mong sao ý định của tôi được thành tựu. Chính tôi sẽ hoàn thành, không ai là người làm thế cho ai.

543. Tôi đây buộc chặt lại áo giáp (tinh tấn), tôi sẽ đi vào khu rừng. Chưa đạt được sự cạn kiệt các lậu hoặc, tôi sẽ không lìa khỏi nơi ấy.

544. Khi ngọn gió mát lạnh có mùi hương ngọt ngào đang thổi, ngồi ở đỉnh ngọn núi, tôi sẽ phá vỡ vô minh.

545. Tại khu rừng được bao phủ bông hoa, trong hang động quả thật mát lạnh, được an lạc với sự an lạc giải thoát, tôi sẽ vui thích ở Giribbaja.

546. Tôi đây, với ý định đã được tròn đủ giống như mặt trăng ngày rằm, đã được hoàn toàn cạn kiệt mọi lậu hoặc, giờ đây không còn tái sanh nữa.”

Đại đức trưởng lão Ekavihāriya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ekavihāriya.**235.**

547. “Người nào nhìn thấy trước tương lai, về sự việc có lợi, có hại, và cả hai điều ấy, những kẻ thù hoặc bạn bè của người ấy, trong khi tìm kiếm, không nhìn ra sự sơ hở (của người ấy).

548. Niệm hơi thở vào hơi thở ra của vị nào được tròn đủ, khéo được tu tập, được tích lũy theo thứ lớp giống như điều đã được thuyết giảng bởi đức Phật, vị ấy chiếu sáng thế gian này, tựa như mặt trăng được thoát khỏi đám mây.

549. Thật vậy, tâm của tôi trong trắng, không hạn lượng, đã được khéo tu tập, đã được thấu triệt, và đã được nắm chắc, nó chiếu sáng tất cả các phương.

550. Jivite vā pi sappañño api vittaparikkhayo,¹
paññāya ca alābhena vittavā pi na jīvati.
551. Paññā sutavinicchini paññā kittisilokavaḍḍhanī,
paññāsahito naro idha api dukkhesu sukhāni vindati.
552. Nāyaṃ ajjatano dhammo nacchero na pi abbhuto,
yattha jāyetha miyetha tattha kiṃ viya abbhutaṃ.
553. Anantaraṃ hi jātassa jivitā² maraṇaṃ dhavaṃ,
jātā jātā marantīdha evaṃ dhammā hi paṇino.
554. Na hetadatthāya matassa hoti
yaṃ jivitatthaṃ paraporisānaṃ,
matamhi ruṇṇaṃ na yaso na lokyaṃ³
na vaṇṇitaṃ samaṇabrāhmaṇehi.
555. Cakkhuṃ sarīraṃ upahanti ruṇṇaṃ⁴
nihiyati vaṇṇabalaṃ matī ca,
ānandino tassa disā bhavanti
hitesino nāssa⁵ sukhī bhavanti.
556. Tasmā hi iccheyya kule vasante⁶
medhāvino ceva bahussute ca,
yesaṃ hi paññāvibhavana kiccaṃ
taranti nāvāya nadiṃ va puṇṇaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahākappino thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Mahākappinattheragāthā.

236.

557. Dandhā mayhaṃ gatī āsi paribhūto pure ahaṃ,
bhātā ca maṃ paṇāmesi gaccha dāni tuvaṃ gharaṃ.
558. Sohaṃ paṇāmito bhātā⁷ saṅghārāmassa koṭṭhake,
dummano tattha aṭṭhāsiṃ sāsanaṃsiṃ apekhavā.⁸
559. Bhagavā tattha āgañchi⁹ sīsaṃ mayhaṃ parāmasi,
bāhāya maṃ gahetvāna saṅghārāmaṃ pavesayī.
560. Anukampāya me satthā pādāsi pādapuñchaṃ
etaṃ suddhaṃ adhiṭṭhehi ekamantaṃ svadhiṭṭhitaṃ.
561. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā vihāsiṃ sāsane rato,
samādhiṃ paṭipādesiṃ uttamatthassa pattiyā.
562. Pubbenivāsaṃ jānāmi dibbacakkhu¹⁰ visodhitaṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.

¹ vittaparikkhayā - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

² jivitaṃ - Sīmu 1, 2.

³ sokaṃ - Syā.

⁴ upahanti tena - Ma; upahanti ruṇṇaṃ - Syā, PTS.

⁵ cassa - Syā.

⁶ vasanto - Sīmu 1, 2.

⁷ santo - Ma, Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

⁸ apekkhavā - Ma, Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

⁹ āgacchi - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ dibbacakkhuṃ - Syā, PTS.

550. Người có trí tuệ cũng vẫn sinh tồn cho đến có sự khánh tận về tài sản, nhưng với việc không đạt được trí tuệ, người có tài sản cũng không sinh tồn.

551. Trí tuệ có sự phán xét điều đã được nghe, trí tuệ có sự làm tăng trưởng danh thơm tiếng tốt. Ở thế gian này, người sở hữu trí tuệ tìm thấy các niềm an lạc thậm chí ở những nỗi khổ đau.

552. Quy luật này không phải (chỉ riêng) cho hôm nay, không là kỳ bí, cũng không bất thường. Bất luận ở đâu, sanh ra rồi chết; trong trường hợp ấy có điều gì là bất thường?

553. Bởi vì đối với kẻ đã được sanh ra, sau sự sống thì có cái chết là điều chắc chắn, không bị gián đoạn. Ở đây, những ai được sanh ra đều chết, bởi vì các sanh mạng có quy luật tự nhiên như vậy.

554. Bởi vì điều lợi ích cho mạng sống của những người khác không đem lại lợi ích ấy cho người đã chết. Việc than khóc về người đã chết không phải là tiếng tốt, không phải là sự trong sạch, không được các Sa-môn, Bà-la-môn khen ngợi.

555. Việc than khóc hủy diệt con mắt và thân xác, còn dung nhan, sức lực, và trí óc bị tàn tạ. Những kẻ thù của người ấy trở nên mừng rỡ, những thân hữu của người này không được hạnh phúc.

556. Chính vì thế, nên mong mỏi (có được) những người thông minh và luôn cả những người học rộng sống ở trong gia tộc, nhờ vào năng lực trí tuệ của chính những người ấy mà họ hoàn thành phận sự, tựa như nhờ vào chiếc thuyền mà vượt qua dòng sông ngập tràn.”

Đại đức trưởng lão Mahākappina đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahākappina.

236.

557. “Ngu dân đã là phần số của tôi; trước đây tôi đã bị xem thường. Và người anh trai đã đuổi tôi đi: ‘Giờ đây, người hãy đi về nhà.’”

558. Bị đuổi đi bởi người anh trai tại cánh cổng của tu viện thuộc về hội chúng, với tâm trí buồn bã, tôi đây đã đứng ở nơi ấy, trông mong lời giáo huấn.

559. Đức Thế Tôn đã đi đến nơi ấy, đã sờ vào đầu của tôi, sau khi nắm tôi bằng cánh tay, rồi đã dẫn tôi vào tu viện thuộc về hội chúng.

560. Vì lòng thương tưởng đến tôi, bậc Đạo Sư đã trao cho miếng giẻ chùi chân (nói rằng): ‘Hãy (ngồi xuống) ở một bên rồi chú tâm vào vật trong sạch này cho đến khi đã được chú tâm vững chắc.’

561. Sau khi lắng nghe lời nói của Ngài, được thích thú ở lời giáo huấn, tôi đã an trú. Tôi đã thực hành về định nhằm đạt đến mục đích tối thượng.

562. Có Thiên nhãn đã được trong sạch, tôi biết được đời sống trong thời quá khứ. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

563. Sahassakkhattumattānaṃ nimminivāna panthako,
nisīdambavane¹ ramme yāva kālappavedanā.²
564. Tato me satthā pāhesi dūtaṃ kālappavedakaṃ,
paveditamhi kālamhi vehāsādupasaṅkamaṃ.³
565. Vanditvā satthuno pāde ekamantaṃ nisīdahaṃ,
nisinnaṃ maṃ viditvāna atha satthā paṭiggahī.
566. Āyāgo sabbalokassa āhutīnaṃ paṭiggaho,
puññakkhattaṃ manussānaṃ paṭigaṇhittha dakkhiṇaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā cūlapanthako thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Cūlapanthakattheragāthā.

237.

567. Nānākuṇapasampunṇo⁴ mahā-ukkārasambhavo,
candanikaṃ va paripakkaṃ mahāgaṇḍo mahāvaṇo.
568. Pubbaruhirasampunṇo gūthakūpena gāḷhito,⁵
āpopaggharaṇo⁶ kāyo sadā sandati pūtikaṃ.
569. Saṭṭhikaṇḍarasambandho maṃsalepanalepito,
cammakañcukasannaddho pūtikāyo niratthako.
570. Aṭṭhisāṅghātaghatito nahāru⁷ suttanibandhano,
nekesaṃ saṅgatibhāvā kappeti iriyāpathaṃ.
571. Dhuvappayāto maraṇassa⁸ maccurājassa santike,
idheva chaḍḍayitvāna yena kāmaṅgamo naro.
572. Avijjā⁹ nivuto kāyo catuganthena ganthito,
oghasaṃsīdano kāyo anusayajālamotthato.
573. Pañcanīvaraṇe yutto vitakkena samappito,
taṇhāmūlenānugato mohacchadanachādito.
574. Evāyaṃ vattate¹⁰ kāyo kammayantena yantito,
sampatti ca vipattiyantā nānābhāvo vipajjati.
575. Yemaṃ kāyaṃ mamāyanti andhabālā puthujjanā,
vaḍḍhenti kaṭasiṃ ghoram ādiyanti punabbhavaṃ.
576. Ye ’maṃ kāyaṃ vivajjenti gūthalittaṃ ’va pannagaṃ,
bhavamūlaṃ vamtivāna parinibbantyanāsavā ”ti.¹¹

Itthaṃ sudaṃ āyasmā kappo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Kappattheragāthā.

¹ nisīdi ambavane - Syā, PTS.

² kālappavedanaṃ - Syā, PTS.

³ vehāsānupasaṅkamaṃ - Syā, PTS.

⁴ nānākulamalasampunṇo - Ma, Syā, PTS.

⁵ gathakūpe nigāḷhiko - Syā, PTS.

⁶ āpopaggharaṇī - Syā, PTS.

⁷ nahāru - Ma, Syā, PTS.

⁸ maraṇāya - Ma, Sīmu 1, 2.

⁹ avijjāya - Ma, Syā, PTS, Pa.

¹⁰ vattatī - Syā, PTS.

¹¹ parinibbissantināsavā ti - Ma;
parinibbissantyanāsavā ti - Syā, PTS;
parinibbāyissantyanāsavā ti - Pa.

563. Sau khi hóa hiện bản thân thành một ngàn người, Panthaka đã ngồi ở Ambavana (vườn xoài) đáng yêu cho đến khi có sự thông báo về thời gian.

564. Sau đó, bậc Đạo Sư đã phái sứ giả thông báo về thời gian cho tôi. Khi thời gian đã được thông báo, tôi đã đi đến bằng đường không trung.

565. Sau khi đánh lễ hai bàn chân của bậc Đạo Sư, tôi đã ngồi xuống ở một bên. Sau khi biết tôi đã ngồi xuống, khi ấy bậc Đạo Sư đã thọ nhận.

566. Là nơi dâng cúng của tất cả thế gian, là vị thọ nhận các vật hiến cúng, là thừa ruộng phước báu của loài người, Ngài đã thọ nhận vật cúng dường.”

Đại đức trưởng lão Cūlapanthaka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Cūlapanthaka.

237.

567. “(Thân xác) được chứa đầy các vật ghê tởm khác loại, có nguồn xuất xứ là hăm phân lớn, tựa như ao nước bị tù đọng, mụn nhọt to, vết thương lớn.

568. (Thân xác) được chứa đầy mù và máu, được cưu mang bởi hố phần, có sự rò rỉ nước, thân xác luôn luôn tuôn trào chất hôi thối.

569. (Thân xác) được buộc lại bằng sáu mươi dây chằng, được tô trét với sự tô trét bằng thịt, được buộc chặt với lớp áo bằng da, thân xác hôi thối là không có lợi ích.

570. (Thân xác) được nối lại bằng sự nối nhau của những khúc xương, được buộc lại bằng những sợi chỉ gân, do sự tập hợp của nhiều thứ mà thân xác tạo ra sự cử động.

571. (Thân xác) chắc chắn tiến đến sự chết, ở gần bên Thần Chết, sau khi từ bỏ (thân xác) ngay tại nơi ấy, con người ra đi theo ý muốn.

572. Thân xác bị che lấp bởi vô minh, bị buộc lại bởi các mối buộc thắt, thân xác có sự chìm đắm trong cơn lữ, bị trùm lên bởi màng lưới ngủ ngầm.

573. (Thân xác) bị gắn liền với năm sự che lấp, bị bận rộn với sự suy tầm, bị đeo đuổi bởi cội rễ tham ái, bị che đậy bởi sự che đậy của si mê.

574. Thân xác này vận hành như vậy, bị thúc đẩy bởi động lực của nghiệp, và sự thành tựu có sự tiêu hoại là điểm kết thúc, (đâu) có bản thể khác biệt (nhưng) đều bị tiêu hoại.

575. Những kẻ phạm phu nào, mù quáng, ngu dốt, cho rằng thân xác này là của tôi, (những kẻ ấy) làm phát triển cái nghĩa địa ghê rợn; chúng nắm lấy việc tái sanh.

576. Những người nào tránh né thân xác này, tựa như tránh né con rắn bị lấm lem bởi phân, (những người ấy) sau khi ói mửa ra gốc rễ của hữu, thành tựu Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Kappa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Kappa.

238.

577. Vivittaṃ appanigghosaṃ vālamiganisevitaṃ,
seve senāsaṇaṃ bhikkhu paṭisallānakāraṇā.
578. Saṅkārappuñjā āhatvā susānā rathiyāhi ca,
tato saṅghāṭikaṃ katvā lūkhaṃ dhāreyya cīvaram.
579. Nīcaṃ manam karitvāna sapadānaṃ kulā kulam,
piṇḍikāya care bhikkhu guttadvāro susaṃvuto.
580. Lūkkena 'pi ca¹ santusse nāññaṃ patthe rasaṃ bahuṃ,
rasesu anugiddhassa jhāne na ramatī mano.
581. Appiccho ceva santuṭṭho pavivitto vase muni,
asaṃsaṭṭho gahaṭṭhehi anāgārehi cūbhayaṃ.
582. Yathā jaḷo 'va mūgo 'va attānaṃ dassaye tathā,
nāṭivelaṃ pabhāseyya² saṅghamajjhamhi paṇḍito.
583. Na so upavade kañci upaghātaṃ vivajjaye,
saṃvuto pātimokkhasmiṃ mattaññū cassa bhojane.
584. Paggahītanimitassa³ cittassuppādakovido,
samathaṃ anuyuñjeyya kālena ca vipassanaṃ.
585. Viriyasātaccasampanno yuttayogo sadā siyā,
na ca appatvā dukkhantaṃ⁴ vissāsaṃ eyya paṇḍito.
586. Evaṃ viharamānassa suddhikāmassa bhikkhuno,
khīyanti āsavā sabbe nibbutiñcādhigacchatī "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā upaseno vaṅgantaputto thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Upasenattheragāthā.**239.**

587. Vijāneyya sakaṃ atthaṃ avalokeyyātha pāvacaṇaṃ,
yañcetha assa patirūpaṃ sāmāññaṃ ajjhupagatassa.
588. Mittaṃ idha ca⁵ kalyāṇaṃ sikkhā vipulaṃ samādānaṃ,
sussūsā ca garūnaṃ etaṃ samaṇassa patirūpaṃ.
589. Buddhesu ca sagāravatā dhamme apaciti yathābhūtaṃ,
saṅhe ca cittikāro etaṃ samaṇassa patirūpaṃ.

¹ lūkhenapi vā - Ma.

² sampabhāseyya - Ma.

³ suggahītanimitassa - Ma, Syā, PTS, Sīmu 1, 2; paggahīta nimitto so 'tipipāṭho.

⁴ dukkhassantaṃ - PTS.

⁵ idheva - Syā; idha - PTS, Pa.

238.

577. “Vị tỳ khưu, vì nguyên nhân thiên tịnh, nên tới lui chỗ trú ngụ vắng vẻ, ít tiếng ồn, được lai vãng bởi các thú dữ.

578. Sau khi mang lại từ đồng rác, từ bãi tha ma, và từ những đường lộ, từ đó sau khi thực hiện y hai lớp, nên mặc y thô xấu.

579. Sau khi làm cho tâm hạ thấp xuống, vị tỳ khưu nên đi khát thực theo tuần tự từ nhà này đến nhà khác, có cánh cửa (của các giác quan) được canh phòng, khéo được thu thúc.

580. Nên hoan hỷ với vật đầu tội tàn, không nên mong mỏi nhiều vị nệm khác. Đối với vị bị tham đắm ở các vị nệm, tâm của vị ấy không thích thú trong việc tham thiền.

581. Vị hiền trí nên sống, có ít ham muốn, và tự hoan hỷ (tri túc), được tách biệt, và không giao tiếp với cả hai hạng tại gia và xuất gia.

582. Người ngu hoặc người câm như thế nào, nên phô bày bản thân như thế ấy, bậc sáng trí không nên giảng giải ở giữa hội chúng quá dài thời gian.

583. Vị ấy không nên khiển trách bất cứ người nào, nên tránh xa việc hãm hại, được thu thúc trong giới bốn *Pātimokkha*, và nên biết chừng mực về vật thực.

584. Được rành rẽ về việc làm sanh khởi đối với tâm, đối với hiện tượng đã được nắm lấy, nên gắn bó với chỉ tịnh và minh sát đúng theo thời điểm.

585. Được đầy đủ sự liên tục về tinh tấn, nên luôn luôn có sự tu luyện được gắn bó, và khi chưa đạt đến sự chấm dứt của khổ, vị sáng trí không nên đi đến sự quả quyết.

586. Đối với vị tỳ khưu có ước muốn về sự thanh tịnh, trong khi sống như vậy, tất cả các lậu hoặc của vị ấy được cạn kiệt, và (vị ấy) chứng đắc sự Tịch Tĩnh.”

Đại đức trưởng lão Upasena Vaṅgantaputta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Upasena.**239.**

587. “Nên nhận thức về mục đích của mình, nên xem xét lời Phật dạy, và điều nào ở thế gian này có thể thích hợp đối với người đã đạt đến bản thể Sa-môn.

588. Ở đây, bạn hữu tốt lành, sự thọ trì rộng rãi các việc học tập, và sự vâng lời đối với các bậc thầy; điều này là thích hợp đối với vị Sa-môn.

589. Sự tôn kính đối với chư Phật, sự tôn trọng Giáo Pháp đúng theo thực thể, và sự cung kính Hội Chúng; điều này là thích hợp đối với vị Sa-môn.

590. Ācāragocare yutto ājīvo sodhito agārayho,
cittassa ca saṅṭhapanam etaṃ samaṇassa patirūpaṃ.
591. Cārittaṃ atha vārittaṃ iriyāpathiyaṃ pasādaniyaṃ,
adhicitte ca āyogo etaṃ samaṇassa patirūpaṃ.
592. Āraññakāni senāsanāni pantāni appasaddāni,
bhajitabbāni muninā etaṃ samaṇassa patirūpaṃ.
593. Sīlaṃ ca bāhusaccañca dhammānaṃ pavicayo yathābhūtaṃ,
saccānaṃ abhisamayo etaṃ samaṇassa patirūpaṃ.
594. Bhāvaye ca¹ aniccanti anattasaññaṃ asubhasaññaṃ ca,
lokamhi ca anabhiratiṃ etaṃ samaṇassa patirūpaṃ.
595. Bhāveyya ca bojjaṅge iddhipādāni indriyāni balāni,²
aṭṭhaṅgamaggamariyaṃ etaṃ samaṇassa patirūpaṃ.
596. Taṇhaṃ pajaheyya muni samūlake āsave padāleyya,
vihareyya vip̐pamutto³ etaṃ samaṇassa patirūpan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā gotamo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Aparagotamatheragāthā.

TASSUDDĀNAM

Kāḷudāyī ca so thero ekavihārī ca kappino
cūḷapanthako kappo ca upaseno ca gotamo,
sattime dasake therā gāthāyo cettha sattatī ”ti.

Dasakanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ bhāveyya ca - Ma, Syā;
bhāveyya - PTS, Pa, Sīmu 1, 2.

² indriyabalāni - Syā, PTS.
³ vimutto - PTS.

590. Được gắn bó với hạnh kiểm và hành xử, sự nuôi mạng được trong sạch không bị chê trách, và sự chín chắn của tâm; điều này là thích hợp đối với vị Sa-môn.

591. Hạnh kiểm và sự kiên cố, oai nghi tạo niềm tin, và sự gắn bó vào tăng thượng tâm; điều này là thích hợp đối với vị Sa-môn.

592. Các trú xứ ở rừng, xa vắng, có các tiếng động ít ỏi, đáng được vị hiền trí lui tới; điều này là thích hợp đối với vị Sa-môn.

593. Giới hạnh, và sự học rộng, sự khảo sát các pháp đúng theo bản thể, sự lãnh hội về các Sự Thật; điều này là thích hợp đối với vị Sa-môn.

594. Và nên tu tập về 'vô thường,' tưởng về vô ngã, và tưởng về tử thi, và không thích thú đối với thế gian; điều này là thích hợp đối với vị Sa-môn.

595. Và nên tu tập các chi phần đưa đến giác ngộ, các nền tảng của thần thông, các quyền, các lực, Thánh Đạo tám chi phần; điều này là thích hợp đối với vị Sa-môn.

596. Vị hiền trí nên dứt bỏ tham ái, nên phá tan các lậu hoặc luôn cả gốc rễ, nên sống đã được giải thoát; điều này là thích hợp đối với vị Sa-môn."

Đại đức trưởng lão Gotama đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Gotama khác.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

"Vị trưởng lão Kāḷudāyī ấy, vị Ekavihārī, và vị Kappina, vị Cūḷapanthaka, vị Kappa, vị Upasena, và vị Gotama, bảy vị trưởng lão này ở nhóm mười, và ở đây có bảy mươi câu kệ."

Nhóm Mười được chấm dứt.

--ooOoo--

11. EKĀDASANIPĀTO

240.

597. Kiṃ tavattho vane tāta ujjuhāno va pāvuse,
verambā¹ ramaṇīyā te paviveko hi jhāyinaṃ.
598. Yathā abbhāni verambo vāto nudati pāvuse,
saññā me abhikīranti vivekaṭṭisaññutā.
599. Apaṇḍaro aṇḍasambhavo sīvathikāya nicketacāriko,
uppādayateva me satīṃ sandehasmīṃ² virāganissitaṃ.
600. Yaṃ ca aññe na rakkhanti yo ca aññe na rakkhati,
sa ve bhikkhu sukhaṃ seti kāmesu anapekkhavā.
601. Acchodikā puthusilā gonaṅgulamigāyutā,
ambusevālasañchannā te selā ramayanti maṃ.
602. Vasitaṃ me araññesu kandarāsu guhāsu ca,
senāsanesu pantesu vāḷamiganisevite.
603. Ime haññantu vajjhantu dukkhaṃ pappontu pāṇino,
saṅkappaṃ nābhijānāmi anariyaṃ dosasaṃhitāṃ.
604. Pariciṇṇo mayā satthā kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro bhavanetti samūhatā.
605. Yassa catthāya³ pabbajito agārasmānagāriyaṃ,
so me attho anuppatto sabbasaññojanakkhayo.
606. Nābhinandāmi maraṇaṃ nābhinandāmi jīvitaṃ,
kālaṃ ca paṭikaṅkhāmi nibbisaṃ bhatako yathā.
607. Nābhinandāmi maraṇaṃ nābhinandāmi jīvitaṃ,
kālaṃ ca paṭikaṅkhāmi sampajāno patissato ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā saṅkicco thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Saṅkiccattheragāthā.

TASSUDDĀNAṀ

Saṅkiccatthero eko ’va katakicco anāsavo,
ekādasanipātamhi gāthā ekādaseva cā ”ti.

Ekādasanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ verambhā - Ma.

² sandehasmi - PTS.

³ yassatthāya - Syā.

11. NHÓM MƯỜI MỘT

240.

597. “Này con yêu, điều gì là mục đích của con ở khu rừng, vào mùa mưa, như là Ujjuhāna? Verambā là đáng yêu đối với con, bởi vì sự tách ly là dành cho những người chứng thiền.

598. Giống như ngọn gió Veramba xua đi những đám mây vào mùa mưa, các suy nghĩ của tôi được tán mát lan rộng, được gắn liền với việc ẩn cư.

599. Loài quạ đen, xuất thân từ quả trứng, loanh quanh ở chỗ ngụ nơi bãi tha ma, làm sanh khởi ở tôi niệm nương vào sự lìa xa luyến ái ở xác thân.

600. Những người khác không bảo bọc vị xuất gia, và vị xuất gia không bảo bọc những người khác; đúng vậy vị tỳ khưu nằm một cách an lạc, không trông mong về các dục.

601. Với nước trong trẻo, với những tảng đá lớn, được lai vãng bởi các con khỉ và nai, được bao phủ bởi rong rêu ẩm ướt, những tảng núi đá ấy khiến tôi thích thú.¹

602. Tôi đã sống ở những khu rừng, ở những khe núi, và ở những hang động, ở các chỗ trú ngụ xa vắng, được lai vãng bởi các thú dữ.

603. ‘Những sinh mạng này hãy bị giết hại, bị hành hạ, bị gánh chịu khổ đau,’ tôi không biết đến sự suy tư không thánh thiện, gắn liền với sân hận.

604. Bậc Đạo Sư đã được tôi hầu hạ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành, vật mang nặng đã được đặt xuống, lối dẫn đến hiện hữu đã được xóa sạch.

605. Và vì mục đích nào mà tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà, mục đích ấy của tôi, sự cạn kiệt tất cả các điều ràng buộc, đã được thành tựu.

606. Tôi không vui thích sự chết, tôi không vui thích sự sống, và tôi chờ đợi thời điểm, giống như người làm thuê chờ đợi tiền công.

607. Tôi không vui thích sự chết, tôi không vui thích sự sống, và tôi chờ đợi thời điểm, có sự nhận biết rõ, có niệm.”²

Đại đức trưởng lão Saṅkicca đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Saṅkicca.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Trưởng lão Saṅkicca, chỉ một vị, có phận sự đã được làm xong, không còn lậu hoặc, và chỉ có mười một câu kệ ở nhóm mười một.”

Nhóm Mười Một được chấm dứt.

--ooOoo--

¹ Câu kệ 601 giống câu kệ 113.

² Câu kệ 607 giống câu kệ 196.

12. DVĀDASANIPĀTO

241.

608. Sīlamevidha sikkhetha asmiṃ loke susikkhitam,
sīlam hi sabbasampattiṃ upanāmeti sevitaṃ.
609. Sīlam rakkheyya medhāvī patthayāno tayo sukhe,
pasamsaṃ vittilābham ca pecca sagge ca modanaṃ.¹
610. Sīlavā hi bahū mitte saññamenādhigacchati,
dussīlo pana mittehi dhaṃsate pāpamācaram.
611. Avaṇṇaṃ ca akittiṃ ca dussīlo labhate naro,
vaṇṇaṃ kittiṃ pasamsaṃ ca sadā labhati sīlavā.
612. Ādi sīlam patiṭṭhā ca kalyāṇānaṃ ca mātukaṃ,
pamukhaṃ sabbadhammānaṃ tasmā sīlam visodhaye.
613. Velā ca saṃvaro sīlam² cittassa abhīhāsaṃ,³
titthaṃ ca sabbabuddhānaṃ tasmā sīlam visodhaye.
614. Sīlam balaṃ appaṭimaṃ sīlam āvudhamuttamaṃ,
sīlamābharaṇaṃ seṭṭhaṃ sīlam kavacamaḥbhutaṃ.
615. Sīlam setu mahesakkho sīlam gandho⁴ anuttaro,
sīlam vilepanaṃ seṭṭhaṃ yena vāti disodisaṃ.
616. Sīlam sambalamevaggam sīlam pātheyyamuttamaṃ,
sīlam seṭṭho ativāho yena yāti disodisaṃ.
617. Idheva nindaṃ labhati peccāpāye ca dummano,
sabbattha dummano bālo sīlesu asamāhito.
618. Idheva kittiṃ labhati pecca sagge ca summano,
sabbattha sumano dhīro sīlesu susamāhito.
619. Sīlameva idha aggaṃ paññavā pana uttamo,
manussesu ca devesu sīlapaññāṇato jayan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sīlavo thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sīlavattheragāthā.

¹ sagge pamodanaṃ - Ma, Syā.

² saṃvaraṃ sīlam - Ma, Syā, PTS.

³ abhīhāsaṃ - PTS.

⁴ sīlagandho - Simu 1, 2.

12. NHÓM MƯỜI HAI

241.

608. “Ở đây, nên học tập chủ yếu về giới, bởi vì ở thế gian này, giới đã được học tập kỹ lưỡng, đã được thực hành, đem lại mọi sự thành tựu.

609. Bậc thông minh nên hộ trì giới trong khi ước nguyện ba điều hạnh phúc: sự khen ngợi, sự đạt được tài sản, và sự vui sướng ở cõi trời sau khi chết.

610. Bởi vì người có giới đạt được nhiều bạn bè do sự tự kiềm chế; trái lại người có giới tồi, trong khi làm điều xấu xa, bị các bạn bè xa lánh.

611. Người có giới tồi nhận chịu sự mất thể diện và tiếng xấu, còn người có giới luôn luôn đạt được thể diện, danh thơm, và sự khen ngợi.

612. Giới là gốc, là điểm tựa, và là nguồn sanh ra các điều tốt đẹp, đứng đầu tất cả các pháp; vì thế nên làm cho giới được trong sạch.

613. Giới là sự ngăn chặn, sự thu thúc, sự hứng khởi của tâm, và là điểm khởi đầu của tất cả chư Phật; vì thế nên làm cho giới được trong sạch.

614. Giới là sức mạnh không thể sánh bằng, giới là vũ khí tối thượng, giới là vật trang sức hạng nhất, giới là tấm áo giáp phi thường.

615. Giới là cây cầu có năng lực vĩ đại, giới là hương thơm vô thượng, giới là vật thoa hạng nhất, nhờ vào giới mà thối khắp các phương.

616. Giới quả là vật dự phòng cao cả, giới là hành trang tối thượng, giới là vật chuyên chở hạng nhất, nhờ vào giới mà đi khắp các phương.

617. Kẻ ngu si, không chuyên chú ở các giới, nhận chịu sự quả trách ngay ở đời này và bị rầu rĩ ở địa xứ sau khi chết, bị rầu rĩ ở khắp mọi nơi.

618. Người sáng trí, khéo chuyên chú vào các giới, nhận lãnh danh thơm ngay ở đời này và được tươi vui ở cõi trời sau khi chết, được tươi vui ở khắp mọi nơi.

619. Ở đây chỉ có giới là cao cả, tuy nhiên người có trí tuệ là tối thượng, ở giữa loài người và chư Thiên sự chiến thắng là nhờ vào giới và trí tuệ.”

Đại đức trưởng lão Sīlava đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sīlava.

242.

620. Nīce kulamhi jāto 'haṃ daḷiddo appabhojano,
hīnakammaṃ¹ mamaṃ āsi ahoṣiṃ pupphachaddako.
621. Jigucchito manussānaṃ paribhūto ca vambhito,
nīcaṃ manaṃ karitvāna vandisaṃ² bahukaṃ janamaṃ.
622. Athaddasāsiṃ sambuddhaṃ bhikkhusaṅghapurakkhataṃ,
pavisantaṃ mahāvīraṃ magadhānaṃ puruttamaṃ.
623. Nikkhipitvāna vyābhaṅgiṃ vanditumaṃ upasaṅkamaṃ,
mameva anukampāya aṭṭhāsi purisuttamo.
624. Vanditvā satthuno pāde ekamantaṃ ṭhito tadā,
pabbajjaṃ ahamāyāciṃ sabbasattānamuttamaṃ.
625. Tato kāruṇiko satthā sabbalokānukampako,
ehi bhikkhūti maṃ āha sā me āsūpasampadā.
626. So 'haṃ eko araṅṅasmiṃ viharanto atandito,
akāsiṃ satthu vacanaṃ yathā maṃ ovadī jīno.
627. Rattiyā paṭhamaṃ yāmaṃ pubbajātimanussariṃ,
rattiyā majjhimaṃ yāmaṃ dibbacakkhumaṃ visodhayiṃ,³
rattiyā pacchime yāme tamokkhandhaṃ padālayiṃ.
628. Tato ratyā vivasane⁴ suriyassuggamanaṃ pati,
indo brahmā ca āgantvā maṃ namassimsu pañjalī.
629. Namo te purisājaṅṅaṃ namo te purisuttama,
yassa te āsavā khīṇā dakkhiṇeyyosi mārīsa.
630. Tato disvāna maṃ satthā devasaṅghapurakkhataṃ,
sitaṃ pātukarivāna imamatthaṃ abhāsatha.
631. Tapena brahmacariyena saṅṅamena damena ca,
etena brāhmaṇo hoti etaṃ brāhmaṇamuttamaṃ "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sunīto thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Sunītattheragāthā.

TASSUDDĀNAṃ

Sīlavā ca sunīto ca therā dve te mahiddhikā
dvādasamhi nipātamhi gāthāyo catuvīsati "ti.

Dvādasanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ hīnaṃ kammaṃ - Syā, PTS.

² vandissaṃ - Ma, Syā, PTS, Pa, Sīmu 1, 2.

³ visodhitaṃ - PTS.

⁴ vivasāne - Ma, Sīmu 1, 2.

242.

620. “Bị sanh ra ở gia đình thấp kém, tôi là nghèo khó, có ít thức ăn, nghề nghiệp của tôi đã là hạ tiện, tôi đã là người đổ rác hoa.

621. Đối với mọi người, tôi bị nhờm gớm, bị xem thường, và bị khinh miệt. Sau khi làm cho tâm hạ thấp xuống, tôi đã lễ bái nhiều người.

622. Rồi tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác, bậc Đại Hùng, dẫn đầu hội chúng tỳ khưu, đang đi vào thành phố tối thượng Magadha.

623. Sau khi đặt đòn gánh xuống, tôi đã đến gần để lễ bái. Vì lòng thương tưởng đến chính tôi, bậc Tối Thượng Nhân đã đứng lại.

624. Khi ấy, sau khi đánh lễ hai bàn chân của bậc Đạo Sư, tôi đã đứng một bên. Tôi đã cầu xin bậc Tối Thượng của tất cả chúng sanh về việc xuất gia.

625. Sau đó, đấng Bi Mẫn, bậc Đạo Sư, đấng Thương Tưởng tất cả thế gian, đã nói với tôi rằng: ‘Này tỳ khưu, hãy đến;’ việc ấy đã là sự tu lên bậc trên của tôi.

626. Tôi đây, một mình, trong khi sống ở trong rừng, không biếng nhác, đã thực hành lời dạy của bậc Đạo Sư, giống như đấng Chiến Thắng đã giáo huấn tôi.

627. Vào canh thứ nhất của đêm, tôi đã nhớ lại đời sống trước đây. Vào canh giữa của đêm, tôi đã làm trong sạch Thiên nhãn. Vào canh cuối của đêm, tôi đã phá tan khối đồng tâm tối (vô minh).

628. Sau đó, vào lúc cuối đêm cho đến lúc mọc lên của mặt trời, vị Trời Inda và đấng Brahmā, sau khi đi đến, đã cúi chào tôi, với tay chấp lại.

629. ‘Thưa bậc siêu nhân, xin kính lễ ngài. Thưa bậc tối thượng nhân, xin kính lễ ngài. Các lậu hoặc của ngài đây đã cạn kiệt. Bạch ngài, ngài là bậc xứng đáng được cúng dường.’

630. Kế đó, bậc Đạo Sư, sau khi nhìn thấy tôi được tập thể chư Thiên tôn vinh, đã để lộ nụ cười, rồi đã nói ý nghĩa này:

631. ‘Do khổ hạnh, do thực hành Phạm hạnh, do kiềm chế bản thân, và do rèn luyện, do điều này mà trở thành Bà-la-môn; tư cách Bà-la-môn này là tối thượng.’”

Đại đức trưởng lão Sunīta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sunīta.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Hai vị trưởng lão Sīlava và Sunīta ấy có đại thần lực, ở nhóm mười hai có hai mươi bốn câu kệ.”

Nhóm Mười Hai được chấm dứt.

--ooOoo--

13. TERASANIPĀTO

243.

632. Yāhu ratṭhe samukkaṭṭho rañño aṅgassa paddhagū,¹
svājja dhammesu ukkaṭṭho soṇo dukkhassa pārāgū.²
633. Pañca chinde pañca jahe pañca c' uttari bhāvaye,
pañca saṅgātigo bhikkhu oghatiṇṇo 'ti vuccati.
634. Unnaḷassa pamattassa bāhirāsassa bhikkhuno,
silam samādhi paññā ca pāripūriṃ na gacchati.
635. Yaṃ hi kiccaṃ tadapaviddham³ akiccaṃ pana kayirati,
unnaḷānaṃ pamattānaṃ tesam vaḍḍhanti āsavā.
636. Yesam ca susamāraddhā niccaṃ kāyagatā sati,
akiccaṃ te na sevanti kicce sātaccakārino,
satānaṃ sampajānānaṃ atthaṃ gacchanti āsavā.
637. Ujumaggamhi akkhāte gacchatha mā nivattatha,
attanā codayattānaṃ nibbānamabhihāraye.
638. Accāraddhamhi viriyamhi satthā loke anuttaro,
viṇopamaṃ kiritvā me⁴ dhammaṃ desesi cakkhumā.
639. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā vihāsiṃ sāsane rato,
samathaṃ⁵ paṭipādesiṃ uttamatthassa pattiya,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
640. Nekkhamme adhimuttassa pavivekaṃ ca cetaso,
abyāpajjhādhimuttassa upādānakkhayassa ca.

¹ patthagū - Syā; paddhagu - PTS.

² pārāgu - PTS.

³ apaviddham - Ma.

⁴ kiritvā me - Ma, PTS;

kiritvāna - Syā.

⁵ samataṃ - PTS.

13. NHÓM MƯỜI BA

243.

632. “Vị nào đã được nổi bật ở vương quốc, đã là người hầu cận của đức vua Aṅga, vị ấy hôm nay là nổi bật về các pháp (siêu thế), Soṇa là người đã đi đến bờ kia của khổ đau.

633. Nên cắt đứt năm, nên từ bỏ năm, và nên tu tập vượt bậc về năm. Vị tỳ khưu đã vượt qua khỏi năm sự bám víu được gọi là ‘đã vượt qua cơn lũ.’¹

634. Đối với vị tỳ khưu kiêu ngạo, xao lãng, hướng ngoại, giới, định, và tuệ của vị ấy không đi đến sự tròn đủ.

635. Bởi vì việc cần làm đã bị bỏ bê, trái lại việc không cần làm được thực hiện. Đối với những kẻ kiêu ngạo, xao lãng, các lậu hoặc của những kẻ ấy tăng trưởng.

636. Và đối với những vị nào, niệm đặt ở thân khéo được tiến hành thường xuyên, những vị ấy không thực hành việc không cần làm, có sự kiên trì thực hiện các việc cần làm. Đối với những vị có niệm, có sự nhận biết rõ rệt, các lậu hoặc của những vị ấy đi đến sự chấm dứt.

637. Các người hãy bước đi ở con đường thẳng tắp đã được chỉ dạy, chớ quay trở lại. Nên tự mình gỡ trách chính mình, nên đón rước Niết Bàn.

638. Về sự tinh tấn đã được khởi sự quá mức (của tôi), bậc Đạo Sư, đấng Vô Thượng ở thế gian, bậc Hữu Nhân, sau khi làm ví dụ về cây đàn *viṇā*, đã thuyết giảng Giáo Pháp.

639. Sau khi lắng nghe lời nói của Ngài, được thích thú ở lời giáo huấn, tôi đã an trú. Tôi đã thực hành về chi tịnh nhằm đạt đến mục đích tối thượng. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

640. Đối với người đã thiên về sự xuất ly và có tâm ý về việc tách ly, đối với người đã thiên về không hãm hại và có sự cạn kiệt của các chấp thủ, ...

¹ Cắt đứt năm ràng buộc bậc thấp (hạ phần kiết sử), từ bỏ năm ràng buộc bậc cao (thượng phần kiết sử), và tu tập năm vượt bậc về năm quyền (tín, tấn, niệm, định, tuệ), vượt khỏi năm sự trói buộc (luyến ái, sân si, ngã mạn, tà kiến), đã vượt qua cơn lũ là đã vượt qua bốn lậu lưu: dục lậu lưu, hữu lậu lưu, tà kiến lậu lưu, vô minh lậu lưu (ThagA. ii, 268-269).

641. Taṇhakkhayādhimuttassa asammohaṃ ca cetaso,
disvā āyatanuppādaṃ sammā cittaṃ vimuccati.
642. Tassa sammā vimuttassa santacittassa bhikkhuno,
katassa paticayo natthi karaṇiyaṃ na vijjati.
643. Selo yathā ekaghano vātena na samīrati,
evaṃ rūpā rasā saddā gandhā phassā ca kevalā.
644. Iṭṭhā dhammā anīṭṭhā ca nappavedhenti tādino,
ṭṭhitaṃ cittaṃ visaññuttaṃ vayañcassānupassatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā soṇo koḷiviso thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Soṇattheragāthā.

TASSUDDĀNAṀ

Soṇo koḷiviso thero ekoyeva mahiddhiko,
terasamhi nipātamhi gāthāyo cettha terasā ”ti.

Terasanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

641. ... đối với người đã thiên về sự cạn kiệt của tham ái và có tâm ý về sự không si mê, sau khi nhìn thấy sự sanh lên của các xứ, tâm (của người ấy) được giải thoát một cách đúng đắn.

642. Đối với vị tỳ khưu, có tâm an tịnh, đã được giải thoát một cách đúng đắn ấy, không có sự tích lũy đối với việc đã làm, việc cần phải làm không có.

643. Giống như tảng đá cứng rắn không bị lay chuyển bởi gió, tương tự như thế toàn bộ các sắc, các vị, các thanh, các hương, các xúc, ...

644. ... các đối tượng của tâm, được mong muốn và không được mong muốn, không làm xao động tâm vững chắc không bị ràng buộc của vị như thế ấy, và (vị ấy) theo dõi sự diệt của điều này.”

Đại đức trưởng lão Soṇa Koḷivisa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Soṇa.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Trưởng lão Soṇa Koḷivisa, chỉ một vị, có đại thần lực, và trường hợp này có mười ba câu kệ ở nhóm mười ba.”

Nhóm Mười Ba được chấm dứt.

--ooOoo--

14. CUDDASANIPĀTO

244.

645. Yadā ahaṃ pabbajito agārasmānagāriyaṃ,
nābhijānāmi saṅkappaṃ anariyaṃ dosasaṃhitāṃ.
646. Ime haññantu vajjhantu dukkhaṃ pappontu pāṇino,
saṅkappaṃ nābhijānāmi imasmiṃ dīghamantare.
647. Mettaṃ ca abhijānāmi appamāṇaṃ subhāvitaṃ,
anupubbaṃ paricitaṃ yathā buddhena desitaṃ.
648. Sabbamitto sabbasakho sabbabhūtānukampako,
mettaṃ cittaṃ ca¹ bhāvēmi abyāpajjharato² sadā.
649. Asaṃhīraṃ asaṃkappaṃ cittaṃ āmodayāmahaṃ,
brahmavihāraṃ bhāvēmi akāpurisasevitaṃ.
650. Avitakkaṃ samāpanno sammāsambuddhasāvako,
ariyena tuṅhībhāvena upeto hoti tāvade.
651. Yathā 'pi pabbato selo acalo suppatiṭṭhito,
evaṃ mohakkhayā bhikkhu pabbato 'va na vedhati.
652. Anaṅgaṇassa posassa niccaṃ sucigavesino,
vālaggamattaṃ pāpassa abbhāmatṭaṃ³ va khāyati.
653. Nagaraṃ yathā paccantaṃ guttaṃ santarabāhiraṃ,
evaṃ gopetha attānaṃ khaṇo vo⁴ mā upaccagā.
654. Nābhinandāmi maraṇaṃ nābhinandāmi jīvitaṃ,
kālaṃ ca paṭikaṅkhāmi nibbisaṃ bhatako yathā.
655. Nābhinandāmi maraṇaṃ nābhinandāmi jīvitaṃ,
kālaṃ ca paṭikaṅkhāmi sampajāno patissato.
656. Pariciṇṇo mayā sathā kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro bhavanetti samūhatā.
657. Yassa catthāya pabbajito agārasmānagāriyaṃ,
so me attho anupatto sabbasaññōjanakkhāyo.

¹ mettacittaṅca - Ma.

² abyāpajjarato - Ma, Sīmu 1, 2.

³ abbhāmatṭaṃ - PTS, Pa.

⁴ ve - PTS.

14. NHÓM MƯỜI BỐN

244.

645. “Vào lúc tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà, tôi không biết đến sự suy tư không thánh thiện, gắn liền với sân hận.

646. ‘Mong sao những sanh mạng này bị giết, bị hành hạ, bị gánh chịu khổ đau,’ tôi không biết đến suy tư (như vậy) trong khoảng thời gian dài này.

647. Và tôi biết về tâm từ vô lượng, đã khéo được tu tập, đã được tích lũy theo thứ lớp, giống như điều đã được thuyết giảng bởi đức Phật.

648. Là bạn bè của tất cả, là bằng hữu của tất cả, là người có lòng thương tưởng đối với tất cả chúng sinh, và tôi tu tập về tâm từ, luôn luôn vui thích trong việc không hãm hại.

649. Tôi vui thích với tâm không bị loạn động, không bị lay động, tôi tu tập sự an trú của Phạm Thiên, không được thực hành bởi kẻ thấp thỏi.

650. Đã chứng đạt vô tâm (nhị thiên), vị đệ tử của đấng Chánh Đẳng Giác tức thời có được trạng thái im lặng của bậc Thánh.

651. Cũng giống như ngọn núi đá, không bị lay động, đã khéo được thiết lập, tương tự như vậy vị tỳ khưu, do sự cạn kiệt của si mê, không rung chuyển tựa như ngọn núi.

652. Đối với người không có (đầu óc) như bản, luôn tìm cầu sự tinh khiết, phần nhỏ bằng đầu cọng tóc của sự xấu xa được xem như là kích thước của đám mây.

653. Giống như thành trì ở biên thù được canh phòng bên trong lẫn bên ngoài, quý vị hãy gìn giữ bản thân như vậy, chờ để thời khắc của quý vị trôi qua.

654. Tôi không vui thích sự chết, tôi không vui thích sự sống, và tôi chờ đợi thời điểm, giống như người làm thuê chờ đợi tiền công.

655. Tôi không vui thích sự chết, tôi không vui thích sự sống, và tôi chờ đợi thời điểm, có sự nhận biết rõ, có niệm.¹

656. Bậc Đạo Sư đã được tôi hầu hạ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành, vật mang nặng đã được đặt xuống, lối dẫn đến hiện hữu đã được xóa sạch.

657. Vì mục đích nào mà tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà, mục đích ấy của tôi, sự cạn kiệt tất cả các điều trói buộc, đã được thành tựu.²

¹ Hai câu kệ 654, 655 giống hai câu kệ 606, 607.

² Hai câu kệ 656, 657 giống hai câu kệ 604, 605.

658. Sampādeṭṭh' appamādena esā me anusāsani,
handāhaṃ parinibbissaṃ vippamuttomhi sabbadhī "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā khadiravaniyo revato thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Khadiravaniyarevatattheragāthā.

245.

659. Yathā 'pi bhaddo ājañño dhure yutto dhurāsaho,¹
mathito atibhārena saṃyugaṃ² nātivattati.

660. Evaṃ paññāya ye tittā samuddo vārinā yathā,
na pare atimaññanti ariyadhammo 'va pāṇinaṃ.

661. Kāle kālavasam patta bhavābhavavasam gatā,
narā dukkhaṃ nigacchanti tedha³ socanti mānavā.⁴

662. Unnatā sukhadhammena dukkhadhammena conatā,⁵
dvayena bālā haññanti yathābhūtaṃ adassino.

663. Ye ca dukkhe sukhasmiṃ ca majjhe sibbanimaccagū,⁶
ṭhitā te indakhīlo 'va na te unnata-onatā.

664. Naheva lābhe nālābhe ayase⁷ na ca kittiyā,
na nindāyaṃ pasamsāya na te dukkhe sukhamhi ca.

665. Sabbattha te na lippanti udabinduva pokkhare,
sabbattha sukhitā dhīrā⁸ sabbattha aparājitā.

666. Dhammena ca alābho yo yo ca lābho adhammiko,
alābho dhammiko seyyo yaṃ ce lābho adhammiko.

667. Yaso ca appabuddhīnaṃ viññūnaṃ ayaso ca yo,
ayaso 'va⁹ seyyo viññūnaṃ na yaso appabuddhinaṃ.

668. Dummedhehi pasamsā ca viññūhi garahā ca yā,
garahā 'va seyyo viññūhi yaṃ ce bālapasamsanā.

¹ dhurassaho - Ma, Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

² saṃyuttaṃ - Syā.

³ te ca - Syā.

⁴ mānavā - Ma, Syā, PTS.

⁵ vonatā - Syā, PTS.

⁶ sibbinimaccagū - Ma;

sibbanim ajjhagū - PTS.

⁷ na yase - Ma, Syā, PTS.

⁸ vīrā - PTS.

⁹ ayaso ca - Syā, PTS.

658. Quý vị hãy nỗ lực với sự không xao lãng, điều này là lời chỉ dạy của tôi. Tốt lắm, tôi sẽ viên tịch Niết Bàn, tôi đã được giải thoát về mọi mặt.”

Đại đức trưởng lão Khadiravaniya Revata đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Khadiravaniyarevata.

245.

659. “Cũng giống như con bò kéo thuần chủng, hiền thiện, được máng vào ách, chịu đựng cái ách, bị đè xuống bởi gánh nặng quá mức, không vượt khỏi việc quàng vào ách.

660. Tương tự như vậy, những người nào được hài lòng về trí tuệ, giống như biển cả được hài lòng với nước, không khinh chê những người khác; chính là pháp của các bậc Thánh đối với chúng sinh.

661. Đã đi vào sự tác động của thời gian theo từng thời điểm, đã đi theo sự tác động của hữu và phi hữu, con người lâm cảnh khổ đau; ở đây những thanh niên ấy sâu muộn.

662. Bị kích động bởi pháp hạnh phúc, bị ù dột vì pháp khổ đau, những kẻ ngu bị tổn thương theo cả hai cách, không có sự nhìn thấy đúng theo bản thể.

663. Và những người nào, ở giữa khổ đau và hạnh phúc, đã khắc phục được cơn thịnh nộ (tham ái), những người ấy đứng yên tựa như cái gạch cửa, họ không bị kích động hay bị ù dột.

664. Những người ấy, không vì có lợi lộc, không vì mất lợi lộc, không vì mất danh vọng hay vì tiếng tăm, không vì tiếng chê hay vì lời khen, không vì khổ đau hay vì hạnh phúc, ...

665. ... trong mọi trường hợp, những người ấy không bị ô nhiễm, tựa như giọt nước ở lá sen. Những bậc sáng trí được an lạc ở mọi nơi, không bị đánh bại ở mọi nơi.

666. Với lẽ phải mà không có lợi lộc, và việc có lợi lộc liên quan đến sự sai trái, thì việc mất lợi lộc liên quan đến lẽ phải là tốt hơn nếu việc có lợi lộc liên quan đến sự sai trái.

667. Danh vọng cho những người ít trí tuệ, và không danh vọng cho những người hiểu biết, không danh vọng cho những người hiểu biết đương nhiên là tốt hơn, không phải là danh vọng cho những người ít trí tuệ.

668. Sự khen ngợi bởi những kẻ thiếu trí tuệ, và sự chê trách bởi những người hiểu biết, sự chê trách bởi những người hiểu biết đương nhiên là tốt hơn sự khen ngợi bởi những kẻ ngu.

669. Sukhaṃ ca kāmamayikaṃ dukkhaṃ ca pavivekiyaṃ,
pavivekadukkhaṃ¹ seyyo yaṃ ce kāmamayaṃ sukhaṃ.
670. Jīvitaṃ ca adhammena dhammena maraṇaṃ ca yaṃ,
maraṇaṃ dhammikaṃ seyyo yaṃ ce jīve adhammikaṃ.
671. Kāmakopappahīnā² ye santacittā bhavābhava,
caranti loke asitā natthi tesaṃ piyāppiyaṃ.
672. Bhāvayitvāna bojjaṅge indriyāni balāni ca,
pappuyya paramaṃ santiṃ parinibbantyanāsavā³ ”ti.³

Itthaṃ sudaṃ āyasmā godatto thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Godattatheragāthā.

TASSUDDĀNAṀ

Revato ceva godatto therā dve te mahiddhikā,
cuddasamhi nipātamhi gāthāyo aṭṭhavīsati ”ti.

Cuddasanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ pavivekiyaṃ dukkhaṃ - Syā, PTS.

² kāmakodhappahīnā - Syā; kāmakopappahīnā - PTS.

³ parinibbanti anāsavā ti - Syā, PTS.

669. Lạc được tạo ra do (ngũ) dục, và khổ liên quan đến việc tách ly, khổ do tách ly là tốt hơn là lạc được tạo ra bởi dục.

670. Mạng sống với sự sai trái, và cái chết bởi vì lẽ phải, cái chết liên quan đến lẽ phải là tốt hơn nếu sống liên quan đến sự sai trái.

671. Những người nào đã dứt bỏ các dục và sự giận dữ, có tâm an tịnh ở các cõi khác nhau, sống ở thế gian không bị vương bận, đối với những người ấy không có thương hay ghét.

672. Sau khi tu tập các chi phần đưa đến giác ngộ, các quyền, và các lực, sau khi đạt được sự an tịnh tuyệt đối, những vị ấy Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Godatta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Godatta.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Hai vị trưởng lão Revata và luôn cả Godatta ấy có đại thần lực, ở nhóm mười bốn có hai mươi tám câu kệ.”

Nhóm Mười Bốn được chấm dứt.

--ooOoo--

15. SOḶASANIPĀTO

246.

673. Esa bhiyyo pasidāmi sutvā dhammaṃ mahārasaṃ,
virāgo desito dhammo anupādāya sabbaso.
674. Bahūni loke citrāni asmiṃ paṭhavimaṇḍale,¹
mathenti maññe saṅkappaṃ subhaṃ rāgūpasamhitam.
675. Rajamuhataṃ ca² vātena yathā meghopasammaye,³
evaṃ sammanti saṅkappā yadā paññāya passati.
676. Sabbe saṅkhārā aniccā 'ti yadā paññāya passati,
atha nibbindati dukkhe esa maggo visuddhiyā.
677. Sabbe saṅkhārā dukkhā 'ti yadā paññāya passati,
atha nibbindati dukkhe esa maggo visuddhiyā.
678. Sabbe dhammā anattā 'ti yadā paññāya passati,
atha nibbindati dukkhe esa maggo visuddhiyā.
679. Buddhānubuddho yo thero koṇḍañño tibbanikkamo,⁴
pahīnajātimaṇḍo brahmacariyassa kevalī.
680. Oghapāso daḷhakhilo⁵ pabbato duppadāliyo,⁶
chetvā khilaṃ ca⁷ pāsaṃ ca selaṃ bhettvāna⁸ dubbhidaṃ,
tiṇṇo pāraṅgato jhāyī mutto so mārabandhanā.
681. Uddhato capalo bhikkhu mitte āgamma pāpake,
saṃsīdati mahoghasmiṃ ūmiyā⁹ paṭikujjito.
682. Anuddhato acapalo nipako saṃvutindriyo,
kalyāṇamitto medhāvī dukkhassantakaro siyā.
683. Kālāpabbaṅgasaṅkāso¹⁰ kiso dhamanisanthato,¹¹
mattaññū annapānasmim adīnamanaso naro.
684. Phuṭṭho ḍaṃsehi makasehi araññasmim brahāvane,
nāgo saṅgāmasīse 'va sato tatrādhivāsaye.
685. Nābhinandāmi maraṇaṃ nābhinandāmi jīvitaṃ,
kālaṃ ca patikaṅkhāmi nibbisaṃ bhatako yathā.

¹ puthuvimaṇḍale - PTS.

² rajamuhataṃ - Syā; rajamupātaṃ - PTS.

³ meghopasāmāyē - Syā, PTS.

⁴ tibbanikkhamo - PTS.

⁵ daḷho khīlo - Syā, PTS.

⁶ duppadālayo - Ma, Sīmu 1, 2.

⁷ khīlañca - PTS.

⁸ chetvāna - Sīmu 1, 2.

⁹ ummiyā - Syā, PTS.

¹⁰ kālāpabbaṅgasaṅkāso - Syā, PTS.

¹¹ kīso dhamanisaṅṭhito - Syā;
kīso dhamanisantato - PTS.

15. NHÓM MƯỜI SÁU

246.

673. “Sau khi lắng nghe Giáo Pháp có phẩm chất vĩ đại, tôi đây thêm phần tịnh tín. Sự xa lìa luyến ái đã được thuyết giảng là pháp không có chấp thủ về mọi mặt.

674. Có nhiều tranh ảnh ở thế gian, ở vòng cầu trái đất này, tôi nghĩ rằng chúng khuấy động sự suy tư, (theo lẽ) cái đẹp gắn liền với sự luyến ái.

675. Và giống như cơn mưa làm lắng xuống bụi bặm đã bị bốc lên bởi cơn gió, tương tự như thế các sự suy tư được lắng dịu khi nhìn thấy bằng trí tuệ.

676. Khi nhìn thấy bằng trí tuệ rằng: *‘Tất cả các pháp hữu vi là vô thường’* thì nhàm chán khổ đau, đây là con đường đưa đến sự thanh tịnh.

677. Khi nhìn thấy bằng trí tuệ rằng: *‘Tất cả các pháp hữu vi là khổ đau’* thì nhàm chán khổ đau, đây là con đường đưa đến sự thanh tịnh.

678. Khi nhìn thấy bằng trí tuệ rằng: *‘Tất cả các pháp là vô ngã’* thì nhàm chán khổ đau, đây là con đường đưa đến sự thanh tịnh.¹

679. Đã được giác ngộ theo sau chư Phật, vị trưởng lão Koṇḍañña có sự cố gắng vững chãi, có sanh tử đã được dứt bỏ, có sự vẹn toàn về Phạm hạnh.

680. Cơn lũ (bốn bộc lưu) và bão sập (luyến ái), cây cọc (bướng bỉnh) chắc chắn, ngọn núi (si mê) khó phá tan, sau khi chặt đứt cây cọc và bão sập, sau khi đập vỡ núi đá khó đập vỡ, đã vượt qua, đã đi đến bờ kia, chứng thiên, vị ấy được thoát khỏi sự trói buộc của Ma Vương.

681. Vị tỳ khưu tự kiêu, chao đảo, sau khi đi đến với các bạn bè ác xấu, thì chìm đắm trong cơn lũ lớn, bị vùi dập bởi làn sóng.

682. Vị không tự kiêu, không chao đảo, thận trọng, có giác quan đã được thu thúc, có bạn hữu tốt lành, thông minh, có thể thực hiện việc chấm dứt khổ đau.

683. Là người có tay chân giống như các khúc cây màu đen, ốm o, nổi đầy gân, biết chừng mực về cơm ăn nước uống, có tâm ý không biếng nhác.

684. Bị cắn bởi những con ruồi, bởi những con muỗi trong khu rừng, ở trảng cây rộng lớn, tựa như con voi luôn dẫn đầu trong chiến trận, vị có niệm nên chịu đựng tại nơi ấy.²

685. Tôi không vui thích sự chết, tôi không vui thích sự sống, và tôi chờ đợi thời điểm, giống như người làm thuê chờ đợi tiền công.³

¹ Các câu kệ 676, 677, 678 giống các câu kệ 277, 278, 279 của *Dhammapadapāḷi - Pháp Cú*.

² Các câu kệ 683, 684 giống các câu kệ 243, 244.

³ Câu kệ 685 giống câu kệ 606.

686. Nābhinandāmi maraṇaṃ nābhinandāmi jīvitaṃ,
kālaṃ ca patikaṅkhāmi sampajāno patissato.
687. Pariciṇṇo mayā satthā kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro bhavanetti samūhatā.
688. Yassatthāya¹ pabbajito agārasmānagāriyaṃ,
so me attho anuppatto kiṃ me saddhivihārinā ”ti.”²

Itthaṃ sudaṃ āyasmā aññakoṇḍaṇṇo³ thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Aññakoṇḍaṇṇattheragāthā.

247.

689. Manussabhūtaṃ sambuddhaṃ attadantaṃ samāhitaṃ,
iriyamānaṃ⁴ brahmapathe cittassūpasame rataṃ.
690. Yaṃ manussā namassanti sabbadhammāna pāraguṃ,
devā ’pi taṃ namassanti iti me arahato suttaṃ.
691. Sabbasaṃyojanātītaṃ vanā nibbanamāgataṃ,⁵
kāmehi nekkhammarataṃ⁶ muttaṃ selā ’va⁷ kañcanaṃ.
692. Sa ve accantaruci⁸ nāgo himavāvaññe siluccaye,
sabbesaṃ nāganāmānaṃ saccaṇāmo anuttaro.
693. Nāgaṃ vo kittayissāmi na hi āguṃ karoti so,
soraccaṃ avihimsā ca pādā nāgassa te duve.
694. Sati ca sampajaññaṃ caraṇā nāgassa te pare,⁹
saddhāhattho mahānāgo upekkhāsetadantavā.
695. Sati gīvā siro paññā vīmaṃsā dhammacintanā,
dhammakucchisamāvāso viveko tassa vāladhi.
696. So jhāyī assāsarato ajjhattaṃ susamāhito,
gacchaṃ samāhito nāgo tthito nāgo samāhito.
697. Sayāṃ samāhito nāgo nisinno ’pi samāhito,
sabbattha saṃvuto nāgo esā nāgassa sampadā.
698. Bhuñjati anavajjāni sāvajjāni na bhuñjati,
ghāsamacchādanaṃ laddhā sannidhiṃ parivajjayaṃ.

¹ yassacatthāya - Syā, PTS.

² sandavihārenā ti - PTS.

³ aññāsikoṇḍaṇṇo - Ma.

⁴ irimānaṃ - Pa; iriyamānaṃ - Sīmu 1, 2.

⁵ nibbānamāgataṃ - Syā; nibbānamāgataṃ - Sīmu 1, 2.

⁶ nikkhammarataṃ - PTS.

⁷ muttaselāva - PTS.

⁸ accantaruci - Ma, Syā;
accantaruci - PTS.

⁹ tepare - Ma, Syā.

686. Tôi không vui thích sự chết, tôi không vui thích sự sống, và tôi chờ đợi thời điểm, có sự nhận biết rõ, có niệm.¹

687. Bậc Đạo Sư đã được tôi hầu hạ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành, vật mang nặng đã được đặt xuống, lối dẫn đến hiện hữu đã được xóa sạch.²

688. Vì mục đích nào mà tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà, mục đích ấy của tôi đã được thành tựu, tôi còn việc gì với việc sống chung?”

Đại đức trưởng lão Aññakoṇḍañña đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Aññakoṇḍañña.

247.

689. “Bậc Toàn Giác, có bản thể nhân loại, đã chế ngự bản thân, được định tĩnh, trong khi cư xử theo đường lối Phạm hạnh, được thích thú trong sự tĩnh lặng của tâm.

690. Mọi người lễ bái Ngài, bậc đã đi đến bờ kia của tất cả các pháp, chư Thiên cũng lễ bái Ngài, tôi đã được nghe như vậy từ bậc A-la-hán

691. Ngài đã vượt qua tất cả các điều ràng buộc, từ khu rừng (phiền não) đã đi đến nơi không còn là rừng (Niết Bàn), được thích thú với việc xuất ly khỏi các dục, đã được giải thoát, tựa như vàng đã được thoát ra khỏi khối đá.

692. Bậc Long Tượng ấy quả thật đã chói sáng vượt trội, tựa như núi Hi-mã-lạp chói sáng vượt trội các ngọn núi khác; trong số tất cả các vị được gọi là bậc long tượng, vị có tên Sự Thật là bậc không vượt hơn được.

693. Tôi sẽ tán dương với quý vị về bậc Long Tượng, bởi vì Ngài không làm điều tội lỗi. Nhã nhận và không hãm hại là hai chân (trước) của bậc Long Tượng ấy.

694. Niệm và sự nhận biết rõ rệt là hai chân khác của bậc Long Tượng. Bậc Long Tượng khổng lồ có đức tin là cái vòi, có tâm xả là hai ngà màu trắng.

695. Niệm là cần cổ, cái đầu là tuệ, việc xem xét là sự suy nghĩ về các pháp, cái bụng là nơi cư trú bình đẳng của các pháp, cái đuôi là sự ẩn cư của Long Tượng.

696. Ngài chứng thiền, thích thú việc thở vào, khéo định tĩnh nội tâm. Bậc Long Tượng định tĩnh trong khi đi, bậc Long Tượng định tĩnh khi đứng.

697. Bậc Long Tượng định tĩnh trong khi nằm, cũng định tĩnh khi ngồi xuống. Ở mọi nơi, bậc Long Tượng đã được thu thúc; điều này là sự thành đạt của bậc Long Tượng.

698. Sau khi nhận được vật thực và y phục, trong khi lánh xa việc tích trữ, bậc Long Tượng thọ dụng các vật không lỗi lầm, không thọ dụng các vật lầm lỗi.

¹ Câu kệ 686 giống câu kệ 607.

² Câu kệ 687 giống câu kệ 604.

699. Saṃyojanaṃ aṇuṃ thūlaṃ sabbaṃ chetvāna bandhanaṃ,
yena yeneva gacchati anapekkhova gacchati.
700. Yathāpi udake jātaṃ puṇḍarīkaṃ pavaḍḍhati,
nopalippati toyena sucigandhaṃ manoramaṃ.
701. Tatheva ca loke jāto buddho loke viharati,
nopalippati lokena toyena padumaṃ yathā.
702. Mahāgini¹ pajjalito anāhāro pasammati,
aṅgāresu ca santesu nibbuto 'ti pavuccati.
703. Atthassāyaṃ viññāpanī upamā viññūhi desitā,
viññissanti mahānāgā nāgaṃ nāgena desitaṃ.
704. Vītarāgo vītadoso vītamoho anāsavo,
sarīraṃ vijahaṃ nāgo parinibbissantyanāsavo "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā udāyī thero gāthāyo abhāsittā "ti.

Udāyittheragāthā.

TASSUDDĀNAṀ

Koṇḍañño ca udāyī ca therā dve te mahiddhikā,
soḷasamhi nipātamhi gāthāyo dve ca tiṃsa cā "ti.

Soḷasanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ mahāggini - Syā.

699. Sau khi chặt đứt (mười) điều ràng buộc nhỏ và lớn, tất cả sự trói buộc, bất cứ nơi nào bậc Long Tượng đi đến, bậc Long Tượng đi đến không có chút mong cầu.

700. Cũng giống như loài sen, được sanh ra ở nước, tăng trưởng, không bị lấm lem bởi nước, có hương thơm tinh khiết, làm thích ý.

701. Và tương tự y như thế, đức Phật, được sanh ra ở đời, sống ở đời, không bị ô nhiễm bởi đời, giống như loài sen không bị lấm lem bởi nước.

702. Đống lửa lớn cháy rực, không có nhiên liệu thì được lắng dịu, và khi các tro than được lắng yên thì được gọi là ‘tịch tịnh.’

703. Ví dụ này, giúp cho hiểu rõ về ý nghĩa, đã được thuyết giảng bởi các bậc hiểu biết, các bậc Long Tượng vĩ đại sẽ hiểu được về bậc Long Tượng đã được thuyết giảng bởi bậc Long Tượng.

704. Có luyện ái đã được xa lìa, có sân hận đã được xa lìa, có si mê đã được xa lìa, không còn lậu hoặc, trong khi dứt bỏ xác thân, bậc Long Tượng sẽ viên tịch Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Udāyi đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Udāyi.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Hai vị trưởng lão Koṇḍañña và Udāyi ấy có đại thần lực, ở nhóm mười sáu có ba mươi hai câu kệ.”

Nhóm Mười Sáu được chấm dứt.

--ooOoo--

16. VĪSATINIPĀTO

248.

705. Yaññatthaṃ vā dhanatthaṃ vā ye hanāma mayaṃ pure,
avase taṃ¹ bhayaṃ hoti vedhanti vilapanti ca.
706. Tassa te natthi bhītattaṃ bhiyyo vaṇṇo pasīdati,
kasmā na paridevesi evarūpe mahabbhaye.
707. Natthi cetasikaṃ dukkhaṃ anapekkhassa gāmaṇi,
atikkantā bhayā sabbe khīṇasaṃyojanassa ve.
708. Khīṇāya bhavanettiyā diṭṭhe dhamme yathātathe,²
na bhayaṃ maraṇe hoti bhāranikkhepane yathā.
709. Suciṇṇaṃ brahmacariyaṃ me maggo cāpi subhāvito,
maraṇe me bhayaṃ natthi rogānamiva saṅkhaye.
710. Suciṇṇaṃ brahmacariyaṃ me maggo cāpi subhāvito,
nirassādā bhavā diṭṭhā viṣaṃ pītvāva³ chaḍḍitaṃ.
711. Pāragū anupādāno katakicco anāsavo,
tuṭṭho āyukkhaṃ hoti mutto āghātanā yathā.
712. Uttamaṃ dhammataṃ patto sabbaloke anattiko,
ādittāva gharā mutto maraṇasmim na socati.
713. Yadatthi saṅgataṃ kiñci bhavo vā⁴ yattha labbhati,
sabbhaṃ anissaraṃ etaṃ iti⁵ vuttaṃ mahesinā.
714. Yo taṃ tathā pajānāti yathā buddhena desitaṃ,
na gaṇhāti bhavaṃ kiñci sutattaṃva ayogulaṃ.
715. Na me hoti ahoṣin 'ti bhavissan 'ti na hoti me,
saṅkhārā vigamissanti⁶ tattha kā paridevanā.
716. Suddhaṃ dhammasamuppādaṃ suddhaṃ saṅkhārasantatiṃ,
passantassa yathābhūtaṃ na bhayaṃ hoti gāmaṇi.
717. Tiṇakatṭhasamaṃ lokaṃ yadā paññāya passati,
mamattaṃ so asaṃvindaṃ 'natthi me 'ti na socati.

¹ avasesaṃ - Ma, Syā, PTS.

² yathātathā - Syā.

³ pītvāva - Ma; pītvāna - Syā, PTS.

⁴ ca - Syā, PTS.

⁵ idaṃ - Syā.

⁶ vibhavissanti - Syā, PTS.

16. NHÓM HAI MƯƠI

248.

705. “Những kẻ mà chúng tôi (đã) giết trước đây vì mục đích cúng tế hay vì mục đích tài sản đều không còn sự tự chủ, có sự sợ hãi; chúng run rẩy, than khóc.

706. Đối với người đây, không có trạng thái sợ hãi, sắc diện còn thêm tươi tỉnh. Tại sao người lại không than van trong trường hợp kinh hãi lớn lao như thế này?’

707. ‘Này chúa trùm, đối với người không có sự trông mong, trạng thái tâm khổ đau không có. Đúng vậy, đối với người có sự ràng buộc đã được cạn kiệt, tất cả các sự sợ hãi đã được vượt qua.

708. Khi lối dẫn đến hiện hữu đã được cạn kiệt, khi các pháp được thấy đúng theo bản thể thật, sự sợ hãi vì cái chết là không có, giống như ở việc đặt xuống gánh nặng (sự sợ hãi là không có).

709. Đối với ta, Phạm hạnh đã khéo được thực hành, và (Thánh) Đạo cũng đã khéo được tu tập. Đối với ta, không có nỗi sợ hãi về cái chết, tựa như (không có nỗi sợ hãi) ở sự hoàn toàn cạn kiệt của các cơn bệnh.

710. Đối với ta, Phạm hạnh đã khéo được thực hành, và (Thánh) Đạo cũng đã khéo được tu tập, các hữu đã được nhìn thấy là không có khoái lạc, độc được ngay sau khi uống vào đã được phun bỏ.

711. Người đã đi đến bờ kia, không còn chấp thủ, có phận sự đã được làm xong, không còn lậu hoặc, được vui mừng do sự cạn kiệt của tuổi thọ, giống như được thoát khỏi nơi hành quyết.

712. Đã đạt đến bản thể pháp tối thượng, là người không có mong mỏi gì ở toàn bộ thế gian, tựa như đã được thoát khỏi ngôi nhà bị cháy rụi, không sâu muộn về cái chết.

713. Bất cứ điều gì có sự bám víu, hoặc ở nơi nào sự hiện hữu được thành tựu, toàn thể sự việc này không có chủ thể, bậc Đại Ấn Sĩ đã nói như vậy.

714. Người nào nhận biết điều ấy đúng như đã được đức Phật thuyết giảng thì không nắm bắt điều gì ở hiện hữu, tựa như không cầm lấy cục sắt đã được đốt nóng dữ dội.

715. Đối với ta, không có suy nghĩ rằng: ‘Tôi đã là,’ ‘Tôi sẽ là’ không là suy nghĩ của ta. Các hành sẽ tiêu tan, than van gì về việc ấy?

716. Này chúa trùm, đối với người đang nhìn thấy đúng theo bản thể sự sanh lên của các pháp một cách rõ rệt, sự liên tục của các hành một cách rõ rệt thì không có sự sợ hãi.

717. Khi nào bằng trí tuệ nhìn thấy thế gian giống như cỏ và củi, trong khi không tìm thấy trạng thái sở hữu chủ: ‘Không có gì thuộc về tôi,’ vị ấy không sâu muộn.

718. Ukkaṅṭhāmi sarīrena bhaven' amhi anattiko,
so 'yaṃ bhijjissati kāyo añño ca na bhavissati.
719. Yaṃ vo kiccaṃ sarīrena taṃ karotha yadicchatha,
na me tappaccayā tattha doso pemaṃ ca hohiti.¹
720. Tassa taṃ vacanaṃ sutvā abbhutaṃ lomahaṃsanaṃ,
satthāni nikkhipitvāna māṇavā etadabravuṃ.
721. Kiṃ bhaddante karitvāna ko vā ācariyo tava,
kassa sāsanaṃāgamma labbhate taṃ asokatā.
722. Sabbaññū sabbadassāvī jino ācariyo mama,
mahākāruṇiko satthā sabbalokatikicchako.
723. Tenāyaṃ desito dhammo khayagāmī anuttaro,
tassa sāsanaṃāgamma labbhate taṃ asokatā.
724. Sutvāna corā isino subhāsitaṃ,
nikkhippa satthāni ca āvudhāni ca
tamhā ca kammā viraṃsiṃsu eke
eke pabbajamarocayīṃsu.
725. Te pabbajitvā sugatassa sāsane
bhāvetva bojjaṅgalāni paṇḍitā
udaggacittā sumanā katindriyā
phusiṃsu nibbānapadaṃ asaṅkhatan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā adhimutto thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Adhimuttatheragāthā.

249.

726. Samaṇassa ahu cintā pārāsariyassa² bhikkhuno,
ekakassa nisinnassa pavivittassa jhāyino.
727. Kimānupubbaṃ puriso kiṃ vataṃ³ kiṃ samācaram,⁴
attano kiccakārissa na ca kiñci viheṭhaye.
728. Indriyāni manussānaṃ hitāya ahitāya ca,
arakkhitāni ahitāya rakkhitāni hitāya ca.
729. Indriyānevaṃ⁵ sārakkhaṃ indriyāni ca gopayaṃ,
attano kiccakārissa na ca kiñci viheṭhaye.
730. Cakkhundriyaṃ ce⁶ rūpesu gacchantaṃ anivārayaṃ,
anādīnavadassāvī so dukkhā na hi muccati.

¹ hehiti - Ma, Syā, PTS.

² pārāpariyassa - Ma, PTS, Sīmu 1, 2.

³ vattaṃ - Syā.

⁴ samācāraṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ indriyāneva - Ma, Syā, PTS.

⁶ cakkhundriyaṃ ca - Syā.

718. Ta không hài lòng với thân xác, ta không có sự mong mỏi với sự hiện hữu, thân này đây sẽ bị rã tan và sẽ không có cái khác nữa.

719. Việc làm nào của người với thân xác (này của ta), người thích điều nào thì người hãy làm điều ấy; đối với ta không vì nguyên nhân ấy mà có sự sân hận hay yêu thích ở trường hợp ấy.’

720. Sau khi lắng nghe lời nói kỳ lạ, có sự nổi da gà ấy của vị ấy, những người thanh niên, sau khi bỏ các gươm đao xuống, đã nói điều này:

721. ‘Thưa ngài đại đức, sau khi đã hành pháp gì, hoặc ai là thầy của ngài, sau khi đi đến với lời giáo huấn của ai khiến trạng thái không sầu muộn được thành tựu?’

722. ‘Bậc Toàn Tri, có sự nhìn thấy tất cả, đấng Chiến Thắng, bậc Đại Bi Mẫn, đấng Đạo Sư, người thầy thuốc của tất cả thế gian là thầy của ta.

723. Giáo Pháp này, đã được Ngài ấy thuyết giảng, đưa đến sự cạn kiệt (Niết Bàn), là vô thượng, sau khi đi đến với lời giáo huấn của Ngài ấy khiến trạng thái không sầu muộn được thành tựu.’

724. Sau khi lắng nghe lời đã được khéo nói của vị ẩn sĩ, những kẻ cướp đã bỏ các gươm đao và vũ khí xuống, và một số đã xa lánh việc làm ấy, một số đã tuyên bố việc xuất gia.

725. Những người ấy, sau khi đã xuất gia trong Giáo Pháp của đấng Thiện Thệ, sau khi đã tu tập các chi phần đưa đến giác ngộ và các lực, được sáng suốt, có tâm hướng thượng, có ý tốt đẹp, có các quyền đã được thực hành, đã chạm đến nền tảng của Niết Bàn, pháp vô vi.”

Đại đức trưởng lão Adhimutta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Adhimutta.

249.

726. “Vị Sa-môn tỳ khưu Pārāsariya, ngồi đơn độc một mình, sống tách ly, chứng thiên, đã khởi suy nghĩ rằng:

727. “Theo tuần tự nào, phận sự nào, sự thọ trì nào, con người có thể trở thành người thực hành bốn phận của bản thân mà không gây hại bất cứ ai?

728. Các giác quan của loài người đưa đến sự lợi ích và đưa đến sự không lợi ích; không được bảo vệ thì đưa đến sự không lợi ích, và được bảo vệ thì đưa đến sự lợi ích.

729. Trong khi bảo vệ các giác quan và trong khi canh phòng các giác quan như vậy, người ấy có sự thực hành bốn phận của bản thân và không gây hại bất cứ ai.

730. Nếu trong khi nhẫn quyền đang đi đến các sắc, người ấy, trong khi không ngăn chặn, không nhìn thấy sự tai hại, hẳn nhiên không được thoát khỏi khổ đau.

731. Sotindriyaṃ ce¹ saddesu gacchantāṃ anivārayaṃ,
anādīnavadassāvī so dukkhā na hi muccati.
732. Anissaraṇadassāvī gandhe ce paṭisevati,
na so muccati dukkhamhā gandhesu adhimucchito.
733. Ambilaṃ madhuraggaṃ ca² tittakaggamanussaraṃ,
rasataṇhāya gadhito hadayaṃ nāvabujjhati.
734. Subhānyappaṭikūlāni phoṭṭhabbāni anussaraṃ,
ratto ragādhikaraṇaṃ vividhaṃ vindate dukhaṃ.³
735. Manaṃ c' etehi dhammehi yo na sakkoti rakkhituṃ,
tato naṃ dukkhamanveti sabbeheteḥi pañcahi.
736. Pubbalohitasampunṇaṃ bahussa kuṇapassa ca,
naravīrakataṃ vagguṃ⁴ samuggamiva cittitaṃ.
737. Kaṭukaṃ madhurassādaṃ piyanibandhanaṃ dukhaṃ,²
khuraṃva madhunā littāṃ ullihaṃ⁵ nāvabujjhati.
738. Itthirūpe itthisare⁶ phoṭṭhabbe 'pi ca itthiyā,
itthigandhesu sāratto vividhaṃ vindate dukhaṃ.²
739. Itthisotāni sabbāni sandanti pañca pañcasu,
tesamāvaraṇaṃ kātuṃ so⁷ sakkoti viriyavā.
740. So atthavā so dhammatṭho so dukkho⁸ so vicakkaṇo,
kareyya ramamāno pi⁹ kiccaṃ dhammatthasaṃhitāṃ.
741. Atho sīdati saññuttaṃ vajje kiccaṃ niratthakaṃ,
na taṃ kiccanti maññitvā appamatto vicakkaṇo.
742. Yaṃ ca atthena saññuttaṃ yā ca dhammagatā rati,
taṃ samādāya vattetha sā hi uttamā rati.
743. Uccāvacehupāyehi
paresamabhijigīsati,
hantvā vadhitvā atha socayitvā,
ālopati sāhasā yo paresaṃ.
744. Tacchanto āṇiyā āṇiṃ nihanti balavā yathā,
indriyānindriyeheva nihanti kusalo¹⁰ tathā.

¹ ca - PTS.² ambilamadhuraggañca - Syā, PTS.³ dukkhaṃ - Syā.⁴ vaggu - Sīmu 1, 2.⁵ madhunālittaṃ ullittaṃ - Syā, PTS.⁶ itthirase - Syā, PTS.⁷ yo - Ma, Syā, PTS.⁸ dakkho - Ma, Syā, PTS.⁹ hi - Syā, PTS.¹⁰ kusalā - Syā, PTS.

731. Nếu trong khi nhĩ quyền đang đi đến các tỉnh, người ấy, trong khi không ngăn chặn, không nhìn thấy sự tai hại, hẳn nhiên không được thoát khỏi khổ đau.

732. Người không nhìn thấy sự thoát ra, nếu hưởng thụ các mùi hương, người ấy, bị say đắm ở các hương, không được thoát khỏi khổ đau.

733. Trong khi nhớ lại vị chua, phần tinh túy của vị ngọt, và phần tinh túy của vị chát, người bị cột trói vào sự tham ái ở mùi vị không hiểu được tâm.

734. Trong khi nhớ lại các xúc chạm tốt đẹp, không đáng ghét, người bị luyến ái nhận chịu khổ đau nhiều loại vì lý do luyến ái.

735. Và người nào không có khả năng bảo vệ tâm ý đối với các pháp này, vì thế khổ đau theo đuổi người ấy bởi vì tất cả năm loại này.

736. (Thân xác) được chứa đầy mù máu và nhiều vật ghê tởm, tựa như cái hộp xinh xắn đã được tô màu, đã được làm bởi người thợ tài hoa.

737. Kẻ không biết được sự khoái lạc ở mật ngọt là gay gắt, sự trói buộc với những người yêu dấu là khổ đau, tựa như con dao cạo được liếc xuống liếc lên với mật ngọt.

738. Kẻ bị mê mẩn ở sắc của người nữ, ở âm thanh của người nữ, và luôn cả ở xúc của người nữ, ở các hương của người nữ, nhận chịu khổ đau nhiều loại.

739. Tất cả các dòng chảy ở người nữ, năm (cảnh ngoại) chảy tràn ở năm (giác quan). Vị ấy, có sự tinh tấn, có khả năng thực hiện việc ngăn chặn đối với chúng.

740. Vị ấy có mục đích, vị ấy đứng vững trong Giáo Pháp, vị ấy khôn khéo, vị ấy sáng suốt, ngay cả trong khi vui thú, có thể thực hành phận sự liên quan đến Giáo Pháp và mục đích.

741. Khi bị chìm đắm trong việc thế sự, người không xao lãng, sáng suốt, sau khi suy nghĩ rằng: 'Việc ấy không phải là việc cần làm,' rồi nên xa lánh việc làm không liên quan đến mục đích.

742. Việc nào gắn liền với mục đích và thú vui nào đưa đến Giáo Pháp, thì nên nắm lấy việc ấy và nên vận hành, bởi vì thú vui ấy là tối thượng.

743. Kẻ mong muốn thu gom vật thuộc về những người khác bằng nhiều phương cách khác nhau, là kẻ sau khi giết hại, đả thương, rồi gây nên sầu muộn, và cưỡng đoạt bằng bạo lực vật thuộc về những người khác.

744. Giống như người có sức mạnh, trong khi đục đẽo, đánh bật cái nêm ra bằng cái nêm, tương tự như thế người thiện xảo đánh bật các giác quan bằng chính các giác quan.

745. Saddhaṃ viriyaṃ samādhiṃ ca satiyaṃ paññañca¹ bhāvayaṃ,
pañca pañcahi hantvāna anīgho yāti brāhmaṇo.

746. So atthavā so dhammattho katvā vākyānusāsaniṃ,
sabbena sabbaṃ buddhassa so naro sukhamedhatī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā parāsariyo² thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Pārāsariyattheragāthā.

250.

747. Cirarattaṃ vatātāpī dhammaṃ anuvicintayaṃ,
samaṃ cittassa nālatthaṃ pucchāṃ samaṇabrāhmaṇe.

748. Ko so pārāṅgato³ loke ko patto amatogadhaṃ,
kassa dhammaṃ paṭicchāmi paramatthavijānanaṃ.

749. Antovaṅkagato āsi⁴ macchova ghasamāmiṣaṃ,
baddho⁵ mahindapāsena vepacittasuro⁶ yathā.

750. Añcāmi⁷ naṃ na muñcāmi asmā sokapariddavā,
ko me bandhaṃ muñcaṃ loke sambodhiṃ vedayissati.

751. Samaṇaṃ brāhmaṇaṃ vā kaṃ ādisantaṃ pabhaṅgunaṃ,
kassa dhammaṃ paṭicchāmi jarāmaccupavāhanaṃ.

752. Vicikicchākaṅkhāgathitaṃ⁸ sārāmbhabalasaññutaṃ,
koddhappattamanatthaddhaṃ abhijappapadāraṇaṃ.⁹

753. Taṇhādhanusamuṭṭhānaṃ dve ca pannarasāyutaṃ,
passa orasikaṃ bālhaṃ¹⁰ bhetvāna yadi tiṭṭhati.¹¹

754. Anuditṭhinaṃ appahānaṃ saṅkappaparatejitaṃ,¹²
tena viddho pavedhāmi pattaṃ ’va māluteritaṃ.

755. Ajjhattaṃ me samuṭṭhāya khippaṃ paccati māmakaṃ,¹³
chaphassāyatanī kāyo yattha sarati sabbadā.

756. Taṃ na passāmi tekicchaṃ yo metaṃ sallamuddhare,
nānārajjena satthena nāññena vicikicchitaṃ.

¹ satipaññañ ca - Ma, Syā, PTS.

² pārāpariyo - Ma, PTS;

pārāsariyo - Syā.

³ pārāgato - Syā.

⁴ asiṃ - Syā, PTS.

⁵ bandho - Pa.

⁶ vepacittasuro - Ma;

vepacittasuro - Syā, PTS.

⁷ añcāmi - PTS.

⁸ vicikicchākaṅkhāgathitaṃ - Ma, Pa;

vicikicchākaṅkhāgadhitaṃ - Syā.

⁹ abhijappapadāraṇaṃ - Syā, PTS.

¹⁰ bālhaṃ - Syā, PTS.

¹¹ yadi ṭhati - PTS.

¹² saṅkappasarattejitaṃ - Syā, PTS.

¹³ pacceti pāpakaṃ - Syā.

745. Trong khi tu tập tín, tấn, định, niệm, và tuệ, sau khi tiêu diệt năm bằng năm,¹ vị Bà-la-môn ra đi, không bị khổ sở.’

746. Vị ấy có mục đích, vị ấy đứng vững ở Giáo Pháp, sau khi thực hiện toàn bộ lời giáo huấn của đức Phật bằng mọi cách thức, người ấy thành tựu sự an lạc.”

Đại đức trưởng lão Pārāsariya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Pārāsariya.

250.

747. “Quả thật, có sự tinh cần một thời gian dài, trong khi suy tư về Giáo Pháp, trong khi học hỏi các vị Sa-môn và Bà-la-môn, tôi đã không đạt được sự bình lặng của tâm.

748. Ở thế gian, ai là người đã đi đến bờ kia? Ai đã đạt được sự thể nhập vào Bất Tử? Giáo Pháp tuyên bố về mục đích tối hậu của vị nào mà tôi chấp nhận?

749. Tôi đã bị vướng lưới câu ở bên trong, tựa như con cá ăn miếng mồi, giống như A-tu-la Vepacitti bị vướng bẫy sập của vị thần Inda vĩ đại.

750. Tôi kéo theo cái ấy, tôi không được thoát khỏi sự sầu muộn và than vãn này. Người nào, trong khi cởi ra sự trói buộc cho tôi, sẽ giúp cho tôi hiểu được sự giác ngộ ở thế gian?

751. Vị Sa-môn hoặc Bà-la-môn nào đang chỉ ra sự phá vỡ (các phiền não), Giáo Pháp có sự xua đi già và chết của vị nào mà tôi chấp nhận?

752. Mũi tên tham ái, bị cột trói chung với sự phân vân và nghi hoặc, bị gắn liền với sức mạnh của sự tự cao, bị cố chấp khi tâm đạt đến sự phân nộ.

753. Được phát xuất từ cây cung tham ái, và được kết nối với hai lần mười lăm (ba mươi tà kiến), người hãy nhìn xem nó đã chẻ ra lồng ngực chắc chắn, rồi đứng yên.

754. Việc không từ bỏ các tà kiến phụ thuộc đã được thúc đẩy bởi sự suy tư và ký ức. Bị xuyên thủng bởi nó (mũi tên tà kiến), tôi run rẩy, tựa như chiếc lá bị lay động bởi làn gió.

755. Sau khi sanh khởi ở nội tâm của tôi, bản ngã tức thời được nung nấu. Cái thân thể với sáu xúc xứ là nơi (bản ngã) phát xuất vào mọi lúc.

756. Tôi không nhìn thấy người thầy thuốc nào có thể nhổ lên mũi tên ấy cho tôi bằng vật dụng các loại, không có dao mổ và dụng cụ khác, là điều còn hoài nghi.

¹ Sau khi tiêu diệt năm bằng năm: sau khi tiêu diệt các phiền não sanh lên từ năm quyền: nhãn, nhĩ, tỷ, thiệt, thân bằng năm quyền: tín, tấn, niệm, định, tuệ (ThagA. iii, 25).

757. Ko me asattho avaṇo sallaṃabbhantarapassayaṃ,¹
ahiṃsaṃ sabbagattāni sallaṃ me uddharissati.
758. Dhammappati hi so seṭṭho visadosappavāhako,
gambhīre patitassa me thalaṃ pāṇiṃ ca² dassaye.
759. Rahade 'hamasmi ogāḷho ahāriyarajamattike,³
māyā-usūyasārambha⁴thīnamiddhamapatthaṇe.
760. Uddhaccameghathanitaṃ saññojanavalāhakaṃ,
vāhā vahanti duddiṭṭhiṃ⁵ saṅkappā rāganissitā.
761. Savanti sabbadhi sotā latā ubbhijja tiṭṭhati,
te sote ko nivāreyya taṃ lataṃ ko hi checchati.
762. Velaṃ karoṭha bhaddante sotānaṃ sannivāraṇaṃ,
mā te manomayo soto rukkaṃ 'va sahasā lue.
763. Evaṃ me bhayajātassa apārā pāramesato,
tāṇo paññāvudho satthā isisaṅghanisevito.
764. Sopāṇaṃ sukataṃ suddhaṃ dhammasāramayaṃ daḷaṃ,⁶
pādāsi vuyhamānassa 'mā bhāyī 'ti ca abravī.⁷
765. Satipaṭṭhānapāsādaṃ āruyha paccavekkhisāṃ,
yaṃ taṃ pubbe amaññissaṃ sakkāyābhiraṭaṃ pajāṃ.
766. Yadā ca maggamaddakkiṃ nāvāya abhirūhanaṃ,
anadhiṭṭhāya attānaṃ titthamaddakkiṃuttamaṃ.
767. Sallaṃ attasamuṭṭhānaṃ bhavanettipabhāvitaṃ,⁸
etesāṃ appavattāya desesi maggamuttamaṃ.
768. Dīgharattānusayitaṃ cirarattamadhiṭṭhitaṃ,⁹
buddho me pānudī ganthaṃ¹⁰ visadosappavāhano "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā telakāni¹¹ thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Telakānittheragāthā.

¹ sallaṃabbhantarāpassayaṃ - Syā, PTS.

² pāṇiva - Syā, PTS.

³ ahāriyarajamantike - Syā, PTS.

⁴ māyā-ussuyasārambha - Syā, PTS.

⁵ kuddiṭṭhiṃ - Ma, Syā, PTS, Pa.

⁶ daḷhaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁷ ca mabravi - Ma;

ca mabravī - Syā, PTS.

⁸ bhavanettippabhāvitaṃ - Ma, Sīmu 1, 2.

⁹ cirarattapatiṭṭhitaṃ - Syā, PTS.

¹⁰ gandhaṃ - Syā.

¹¹ telukāni - Syā.

757. Ai không (cầm) dao mổ, không (gây) vết thương, sẽ nhổ lên mũi tên cho tôi, mũi tên có sự cắm sâu bên trong, mà không làm thương tổn mọi bộ phận cơ thể.

758. Chính bậc Pháp Chủ hàng đầu ấy, người lấy đi sự tác hại của chất độc, có thể giúp cho tôi nhìn thấy mặt đất (Niết Bàn) và bàn tay (Thánh Đạo) khi tôi đã bị rơi vào vực sâu.

759. Tôi bị chìm sâu trong hồ chứa bụi bặm và bùn lầy ú đọng, bị bao trùm bởi sự xảo trá, ganh tỵ, tự cao, và đã dưới buồn ngủ.

760. Sấm sét từ đám mây phóng dật, đám mây của (mười) sự ràng buộc, các suy tư phụ thuộc vào luyến ái là các dòng chảy cuốn trôi kẻ có tà kiến xấu xa.

761. Các dòng nước chảy tràn khắp mọi nơi, loài dây leo đâm chồi và tồn tại, ai có thể ngăn chặn các dòng nước ấy, ai sẽ chặt đứt loài dây leo ấy?

762. Thừa ngài đại đức, ngài hãy tạo ra vòng đai ngăn chặn các dòng nước, chớ để dòng nước do tâm tạo nhấn chìm ngài một cách tàn bạo, tựa như khúc cây.

763. Tương tự như vậy, đối với tôi, kẻ đã khởi sanh nỗi sợ hãi, từ bờ bên này đang tìm kiếm bờ kia, thì bậc Đạo Sư, được tập thể các vị ẩn sĩ tháp tùng, có vũ khí trí tuệ, là chốn nương tựa của tôi.

764. Trong lúc tôi đang bị cuốn trôi, Ngài đã trao cho tôi chiếc thang đã khéo được thực hiện, trong sạch, làm bằng chất tinh túy của Giáo Pháp, vững chắc, và đã nói rằng: ‘Chớ sợ hãi.’

765. Sau khi leo lên tòa lâu đài của sự thiết lập niệ, tôi đã quán xét lại về điều mà tôi đã quan niệm trước đây, là loài người thích thú với bản thân của mình.

766. Và từ khi tôi đã nhìn thấy Đạo Lộ có sự đưa lên con thuyền, tôi đã không chăm chú về bản thân, và tôi đã nhìn thấy bến tàu tối thượng.

767. Mũi tên có nguồn phát xuất ở tự ngã, đã sản sanh ra lối dẫn đến hiện hữu; Ngài đã thuyết giảng Đạo Lộ tối thượng đưa đến sự ngưng vận hành của những việc này.

768. Đức Phật, với việc lấy đi sự tác hại của chất độc, đã cởi bỏ cho tôi mối buộc thắt đã được tiềm ẩn thời gian dài, đã được tồn tại thời gian lâu.”

Đại đức trưởng lão Telakāni đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Telakāni.

251.

769. Passa cittakatam¹ bimbam arukāyam samussitam,
āturam bahusaṅkappaṃ yassa natthi dhuvam ṭhiti.
770. Passa cittakatam¹ rūpaṃ maṇinā kuṇḍalena ca,
atṭhim tacena² onaddham saha vatthehi sobhati.
771. Alattakakatā pādā³ mukhaṃ cuṇṇakamakkhitaṃ,
alam bālassa mohāya no ca pārāgavesino.
772. Atṭhapādakatā⁴ kesā nettā añjanamakkhitaṃ,
alam bālassa mohāya no ca pārāgavesino.
773. Añjanīva navā cittā pūtikāyo alaṅkato,
alam bālassa mohāya no ca pārāgavesino.
774. Odahi migavo pāsaṃ nāsadā vāguraṃ⁵ migo,
bhutvā nivāpaṃ gacchāma kandante migabandhake.
775. Chinno pāso⁶ migavassa nāsadā vāguraṃ⁴ migo,
bhutvā nivāpaṃ gacchāma socante migaluddake.
776. Passāmi loka sadhane manusse
laddhāna vittaṃ na dadanti mohā,
luddhā⁷ dhanam sannicayaṃ karonti
bhiyyo va kāme abhipatthayanti.
777. Rājā pasayha paṭhaviṃ vijetvā
sasāgarantaṃ mahimāvasanto,
oraṃ samuddassa atittarūpo
pāraṃ samuddassa 'pi patthayetha.
778. Rājā ca aññe ca bahū manussā
avitataṇhā maraṇaṃ upenti,
ūnāva hutvāna jahanti dehaṃ
kāmehi lokamhi na h' atthi titti.
779. Kandanti naṃ ñāti pakiriya kese
aho vatā no amarā 'ti cāhu,
vatthena naṃ pārutaṃ nīharitvā
citaṃ samodhāya tato ḍahanti.
780. So ḍayhati sūlehi tujjamāno
ekena vatthena pahāya bhoge,
na mīyamānassa bhavanti tāṇā
ñāti ca mittā athavā sahāyā.
781. Dāyādakā tassa dhanam haranti
satto pana gacchati yena kammaṃ,
na mīyamānaṃ dhanamanveti kiñci
puttā ca dārā ca dhanam ca raṭṭhaṃ.

¹ cittakatam - Pa, Sīmu 1, 2.² atṭhitacena - Syā, PTS.³ pādā - PTS.⁴ atṭhapadakatā - Ma, Syā, Pa;

atṭhāpadakatā - PTS.

⁵ nāsadā vākuraṃ - Syā, PTS.⁶ chinnā pāsā - Syā, PTS.⁷ laddhā - Syā.

251.

769. “Hãy nhìn xem bóng dáng được vẽ màu, nơi hội tụ các vết thương, được dựng lên (bằng ba trăm khúc xương), bệnh hoạn, nhiều suy tư (sái quấy), không có sự tồn tại trường cửu.

770. Hãy nhìn xem vóc dáng được vẽ màu, với ngọc ma-ni và với bông tai; là xương được bọc lại bởi da, nó rạn vỡ nhờ những vải vóc.

771. Các bàn chân được sơn màu đỏ, khuôn mặt được bôi phấn bột, là đủ cho sự mê muội đối với kẻ ngu, nhưng không đủ đối với người có sự tầm cầu bờ kia.

772. Các sợi tóc được làm thành tám lớp, các con mắt được bôi thuốc màu, là đủ cho sự mê muội đối với kẻ ngu, nhưng không đủ đối với người có sự tầm cầu bờ kia.

773. Thân thể hôi thối đã được trang điểm tựa như hộp thuốc bôi đã được vẽ màu, là đủ cho sự mê muội đối với kẻ ngu, nhưng không đủ đối với người có sự tầm cầu bờ kia.

774. Thợ săn đã đặt bẫy mồi, con nai đã không đến gần cái lưới bẫy. Sau khi ăn xong mồi nhử, chúng ta hãy ra đi, trong khi kẻ bắt thú đang than vãn.

775. Cái bẫy mồi của gã thợ săn đã bị đứt lìa, con nai đã không đến gần cái lưới bẫy. Sau khi ăn xong mồi nhử, chúng ta hãy ra đi, trong khi kẻ săn thú sầu muộn.

776. Tôi nhìn thấy ở thế gian những người có tài sản, sau khi thâm vào của cải thì không cho ra bởi vì si mê. Những kẻ tham lam thực hiện việc tích lũy tài sản, rồi mong mỏi các dục nhiều thêm hơn nữa.

777. Vị vua sau khi chiếm cứ đất đai bằng vũ lực, trong khi cai trị trái đất có biển bao bọc, có vẻ không được thỏa mãn đối với bờ bên này của đại dương, còn mong mỏi thêm bờ bên kia của đại dương.

778. Vua và nhiều người khác tiến đến gần cái chết, với tham ái chưa được xa lìa. Họ từ bỏ xác thân, luôn bị thiếu thốn, bởi vì ở thế gian không có sự thỏa mãn về các dục.

779. Các thân quyến, xô tung đầu tóc, than khóc cho kẻ ấy, và họ đã nói rằng: ‘Ôi, thật rồi! Có thể nào thân quyến của chúng tôi không chết!’ Rồi họ quần kẻ ấy bằng vải, mang ra ngoài, đặt ở giàn hỏa thiêu, sau đó đốt cháy.

780. Trong khi bị đâm thọc bởi những cọc nhọn, kẻ ấy bị đốt cháy với một tấm vải, sau khi đã bỏ lại các của cải. Đối với người bị chết, các bà con, bạn bè, hoặc là thân hữu, không phải là chốn nương nhờ.

781. Những người thừa tự mang đi tài sản của kẻ ấy, còn chúng sanh đi theo nghiệp. Không có bất cứ tài sản nào đi theo kẻ bị chết, luôn cả các con trai, các người vợ, tài sản, và xứ sở.

782. Na dīghamāyumuṃ labhate dhanena
na cā 'pi vittena jaraṃ vihanti,
appaṃ hi taṃ¹ jīvitamāhu dhīrā
asassataṃ vippariṇāmadhammaṃ.
783. Aḍḍhā daḷiddā ca phusanti phassaṃ
bālo ca dhīro ca tatheva phuṭṭho,
bālo hi bālyā vadhito 'va seti
dhīro ca no² vedhati phassaphuṭṭho.
784. Tasmā hi paññā 'va dhanena seyyā³
yāya vosānamidhādhigacchati,
abyositattā⁴ hi bhavābhavesu,
pāpāni kammāni karoti⁵ mohā.
785. Upeti gabbhañca parañca lokaṃ
saṃsāramāpajja paramparāya,
tassappañño abhisaddahanto
upeti gabbhañca parañca lokaṃ.
786. Coro yathā sandhimukhe gahito
sakammunā haññati pāpadhammo,
evaṃ pajā pacca⁶ paramhi loke
sakammunā haññati pāpadhammā.⁷
787. Kāmā hi citrā madhurā manoramā
virūparūpena mathenti cittaṃ,
ādīnavaṃ kāmagaṇesu disvā
tasmā ahaṃ pabbajitomi rāja.
788. Dumapphalānīva patanti mānavā daharā ca vuddhā ca sarīrabhedā,
etampi disvā pabbajitomi rāja apaṇṇakaṃ sāmāññameva seyyo.
789. Saddhāyāhaṃ pabbajito upeto jinasāsane,
avañjhā⁸ mayhaṃ pabbajjā anaṇo bhuñjāmi bhojanaṃ.
790. Kāme ādittato disvā jātarūpāni satthato,
gabbhavokkanto⁹ dukkhaṃ nirayesu mahabbhayaṃ.
791. Etamādīnavaṃ ñatvā¹⁰ saṃvegaṃ alabhiṃ tadā,
so 'haṃ viddho tadā santo sampatto āsavakkhayaṃ.
792. Pariciṇṇo mayā satthā kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro bhavanetti samūhatā.
793. Yassatthāya pabbajito agārasmānagāriyaṃ,
so me atthe anupatto sabbasaṃyojanakkhayaṃ "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā raṭṭhapālo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Raṭṭhapālattheragāthā.

¹ appañhi naṃ - Syā, PTS.

² ca na - Syā, PTS.

³ seyyo - Syā, PTS.

⁴ abyositattā - PTS.

⁵ karonti - Syā, PTS.

⁶ pecca - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

⁷ pāpadhammo - Syā, PTS.

⁸ avajjā - Ma, Syā, PTS.

⁹ gabbhe vokkanto - Syā, PTS.

¹⁰ disvā - Syā, PTS.

782. Không thể đạt được tuổi thọ dài lâu nhờ vào tài sản, và cũng không tiêu diệt được tuổi già nhờ vào của cải, bởi vì các bậc sáng trí đã nói rằng, mạng sống này là ít ỏi, không trường tồn, là pháp có sự tiêu hoại.

783. Những người giàu có và nghèo khó đều chạm đến xúc, tương tự y như thế các kẻ ngu dốt và sáng suốt đều bị xúc chạm. Chính kẻ ngu dốt nằm dài tựa như bị đá thương vì sự ngu dốt, còn người sáng suốt, bị chạm đến bởi xúc, vẫn không xao động.

784. Chính vì điều ấy, trí tuệ là tốt hơn tài sản, nhờ vào trí tuệ mà chúng đạt sự kết thúc ở nơi đây. Chính vì tình trạng chưa được kết thúc ở các cõi hữu và phi hữu, chúng làm các hành động ác xấu do sự si mê.

785. Kẻ vướng vào luân hồi theo tuần tự đi đến thai bào và thế giới khác, kẻ có chút ít trí tuệ, trong khi tin chắc về điều ấy, đi đến thai bào và thế giới khác.

786. Giống như kẻ trộm cướp, có bản chất xấu xa, bị bắt giữ lúc khởi sự xâm nhập vào ngôi nhà, rồi bị hành hạ do việc làm của chính mình, tương tự như thế loài người, có bản chất xấu xa, sau khi đi đến thế giới khác bị hành hạ do việc làm của chính mình.

787. Bởi vì các dục là đa dạng, ngọt ngào, làm thích ý, khuấy động tâm theo nhiều hình thức, sau khi nhìn thấy sự tai hại ở các loại dục, vì thế, tâu đức vua, tôi đã xuất gia.

788. Tựa như các trái cây rụng xuống, những người thanh niên, còn trẻ, và trưởng thành, rơi xuống do sự tan rã của thể xác, cũng sau khi nhìn thấy điều này, tâu đức vua, tôi đã xuất gia, chỉ riêng đời sống Sa-môn không lỗi lầm là tốt hơn.

789. Vì lòng tin, tôi đã xuất gia, tôi đã đi đến Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng, sự xuất gia của tôi là không vô ích, tôi thọ dụng thức ăn không phải nợ nần.

790. Sau khi nhìn thấy các dục là vật bị thiêu đốt, các loại vàng (bạc) là con dao, nổi khổ đau do việc nhập vào bào thai, nổi sợ hãi lớn lao ở các địa ngục.

791. Sau khi biết được sự tai hại này, khi ấy tôi đã cảm nhận sự chấn động, khi ấy tôi đây đã được thấu triệt, an tịnh, tôi đã đạt được sự cạn kiệt của các lậu hoặc.

792. Bậc Đạo Sư đã được tôi hầu hạ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành, vật mang nặng đã được đặt xuống, lối dẫn đến hiện hữu đã được xóa sạch.

793. Và vì mục đích nào mà tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà, mục đích ấy của tôi, sự cạn kiệt tất cả các điều ràng buộc, đã được thành tựu.”

Đại đức trưởng lão Raṭṭhapāla đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Raṭṭhapāla.

252.

794. Rūpaṃ disvā sati muṭṭhā piyaṃ nimittaṃ¹ manasikaroto,
sārattacitto vedeti taṃ ca ajjhossa² tiṭṭhati.
795. Tassa vaḍḍhanti vedanā anekā rūpasambhavā,
abhijjhā ca vihesā ca cittaṃ assūpahaññati,
evamācinato dukkhaṃ ārā nibbānaṃ vuccati.³
796. Saddaṃ sutvā sati muṭṭhā piyaṃ nimittaṃ manasikaroto,
sārattacitto vedeti taṃ ca ajjhossa tiṭṭhati.
797. Tassa vaḍḍhanti vedanā anekā saddasambhavā,
abhijjhā ca vihesā ca cittaṃ assūpahaññati,
evamācinato dukkhaṃ ārā nibbānaṃ vuccati.
798. Gandhaṃ ghatvā sati muṭṭhā piyaṃ nimittaṃ manasikaroto,
sārattacitto vedeti taṃ ca ajjhossa tiṭṭhati.
799. Tassa vaḍḍhanti vedanā anekā gandhasambhavā,
abhijjhā ca vihesā ca cittaṃ assūpahaññati,
evamācinato dukkhaṃ ārā nibbānaṃ vuccati.
800. Rasaṃ bhotvā sati muṭṭhā piyaṃ nimittaṃ manasikaroto,
sārattacitto vedeti taṃ ca ajjhossa tiṭṭhati.
801. Tassa vaḍḍhanti vedanā anekā rasasambhavā,
abhijjhā ca vihesā ca cittaṃ assūpahaññati,
evamācinato dukkhaṃ ārā nibbānaṃ vuccati.
802. Phassaṃ phussa sati muṭṭhā piyaṃ nimittaṃ manasikaroto,
sārattacitto vedeti taṃ ca ajjhossa tiṭṭhati.
803. Tassa vaḍḍhanti vedanā anekā phassasambhavā,
abhijjhā ca vihesā ca cittaṃ assūpahaññati,
evamācinato dukkhaṃ ārā nibbānaṃ vuccati.
804. Dhammaṃ ñatvā sati muṭṭhā piyaṃ nimittaṃ manasikaroto,
sārattacitto vedeti taṃ ca ajjhossa tiṭṭhati.
805. Tassa vaḍḍhanti vedanā anekā dhammasambhavā,
abhijjhā ca vihesā ca cittaṃ assūpahaññati,
evamācinato dukkhaṃ ārā nibbānaṃ vuccati.
806. Na so rajjati rūpesu rūpaṃ disvā patissato,
virattacitto vedeti taṃ ca nājjhossa⁴ tiṭṭhati.
807. Yathāssa passato rūpaṃ sevato cā 'pi⁵ vedanaṃ,
khīyati nopaciyati evaṃ so caratī sato,
evaṃ apacinato dukkhaṃ santike nibbānaṃ vuccati.

¹ piyanimittaṃ - Syā, PTS, evaṃ sabbattha.² ajjhosa - Syā, PTS, evaṃ sabbattha.³ nibbāna vuccati - Ma, Syā, PTS, Pa, evaṃ sabbattha.⁴ nājjhosa - Syā, evaṃ sabbattha;

nājjhosa - PTS, evaṃ sabbattha.

⁵ vāpi - Syā, PTS, evaṃ sabbattha.

252.

794. “Sau khi nhìn thấy sắc, trong khi chú ý đến dấu hiệu yêu thích thì niệm của người ấy bị quên lãng. Người có tâm đã bị luyến ái, cảm nhận và vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

795. Đối với vị ấy, các thọ, gồm nhiều loại, xuất phát từ sắc, tăng trưởng; do tham lam và do bực bội, tâm của người này bị tổn hại; đối với người đang tích lũy khổ đau như thế, được gọi là cách xa Niết Bàn.

796. Sau khi nghe thính, trong khi chú ý đến dấu hiệu yêu thích thì niệm của người ấy bị quên lãng. Người có tâm đã bị luyến ái, cảm nhận và vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

797. Đối với vị ấy, các thọ, gồm nhiều loại, xuất phát từ thính, tăng trưởng; do tham lam và do bực bội, tâm của người này bị tổn hại; đối với người đang tích lũy khổ đau như thế, được gọi là cách xa Niết Bàn.

798. Sau khi ngửi mùi hương, trong khi chú ý đến dấu hiệu yêu thích thì niệm của người ấy bị quên lãng. Người có tâm đã bị luyến ái, cảm nhận và vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

799. Đối với vị ấy, các thọ, gồm nhiều loại, xuất phát từ hương, tăng trưởng; do tham lam và do bực bội, tâm của người này bị tổn hại; đối với người đang tích lũy khổ đau như thế, được gọi là cách xa Niết Bàn.

800. Sau khi thưởng thức vị, trong khi chú ý đến dấu hiệu yêu thích thì niệm của người ấy bị quên lãng. Người có tâm đã bị luyến ái, cảm nhận và vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

801. Đối với vị ấy, các thọ, gồm nhiều loại, xuất phát từ vị, tăng trưởng; do tham lam và do bực bội, tâm của người này bị tổn hại; đối với người đang tích lũy khổ đau như thế, được gọi là cách xa Niết Bàn.

802. Sau khi đụng chạm xúc, trong khi chú ý đến dấu hiệu yêu thích thì niệm của người ấy bị quên lãng. Người có tâm đã bị luyến ái, cảm nhận và vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

803. Đối với vị ấy, các thọ, gồm nhiều loại, xuất phát từ xúc, tăng trưởng; do tham lam và do bực bội, tâm của người này bị tổn hại; đối với người đang tích lũy khổ đau như thế, được gọi là cách xa Niết Bàn.

804. Sau khi nhận biết pháp, trong khi chú ý đến dấu hiệu yêu thích thì niệm của người ấy bị quên lãng. Người có tâm đã bị luyến ái, cảm nhận và vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

805. Đối với vị ấy, các thọ, gồm nhiều loại, xuất phát từ pháp, tăng trưởng; do tham lam và do bực bội, tâm của người này bị tổn hại; đối với người đang tích lũy khổ đau như thế, được gọi là cách xa Niết Bàn.

806. Vị ấy không bị luyến ái ở các sắc, sau khi nhìn thấy sắc, có niệm. Người có tâm không bị luyến ái, cảm nhận và không vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

807. Đối với vị ấy, trong lúc đang nhìn cũng như đang tiếp xúc với sắc như thế nào mà thọ được cạn kiệt, không được tích lũy, thì vị ấy hành xử như vậy, có niệm; đối với vị không tích lũy khổ đau như thế, được gọi là gần bên Niết Bàn.

808. Na so rajjati saddesu saddaṃ sutvā patissato,
virattacitto vedeti taṃ ca nājjhossa tiṭṭhati.
809. Yathāssa suṇato saddaṃ sevato cā 'pi vedanaṃ,
khīyati nopacīyati evaṃ so caratī sato,
evaṃ apacinato dukkhaṃ santike nibbānaṃ vuccati.
810. Na so rajjati gandhesu gandhaṃ ghatvā patissato,
virattacitto vedeti taṃ ca nājjhossa tiṭṭhati.
811. Yathāssa ghāyato gandhaṃ sevato cā 'pi vedanaṃ,
khīyati nopacīyati evaṃ so caratī sato,
evaṃ apacinato dukkhaṃ santike nibbānaṃ vuccati.
812. Na so rajjati rasesu rasaṃ bhōtvā¹ patissato,
virattacitto vedeti taṃ ca nājjhossa tiṭṭhati.
813. Yathāssa sāyato rasaṃ sevato cā 'pi vedanaṃ,
khīyati nopacīyati evaṃ so caratī sato,
evaṃ apacinato dukkhaṃ santike nibbānaṃ vuccati.
814. Na so rajjati phassesu phassaṃ phussa patissato,
virattacitto vedeti taṃ ca nājjhossa tiṭṭhati.
815. Yathāssa phusato phassaṃ sevato cā 'pi vedanaṃ,
khīyati nopacīyati evaṃ so caratī sato,
evaṃ apacinato dukkhaṃ santike nibbānaṃ vuccati.
816. Na so rajjati dhammesu dhammaṃ ñatvā patissato,
virattacitto vedeti taṃ ca nājjhossa tiṭṭhati.
817. Yathāssa vijānato dhammaṃ sevato cā 'pi vedanaṃ,
khīyati nopacīyati evaṃ so caratī sato,
evaṃ apacinato dukkhaṃ santike nibbānaṃ vuccatī "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā māluṅkyaputto thero gāthāyo abhāsittā "ti.

Māluṅkyaputtatheragāthā.

¹ bhutvā - Sīmu 1, 2.

808. Vị ấy không bị luyến ái ở các thính, sau khi nghe thính, có niệm. Người có tâm không bị luyến ái, cảm nhận và không vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

809. Đối với vị ấy, trong lúc đang nghe cũng như đang tiếp xúc với thính như thế nào mà thọ được cận kiết, không được tích lũy, thì vị ấy hành xử như vậy, có niệm; đối với vị không tích lũy khổ đau như thế, được gọi là gần bên Niết Bàn.

810. Vị ấy không bị luyến ái ở các hương, sau khi ngửi hương, có niệm. Người có tâm không bị luyến ái, cảm nhận và không vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

811. Đối với vị ấy, trong lúc đang ngửi cũng như đang tiếp xúc với hương như thế nào mà thọ được cận kiết, không được tích lũy, thì vị ấy hành xử như vậy, có niệm; đối với vị không tích lũy khổ đau như thế, được gọi là gần bên Niết Bàn.

812. Vị ấy không bị luyến ái ở các vị, sau khi nếm vị, có niệm. Người có tâm không bị luyến ái, cảm nhận và không vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

813. Đối với vị ấy, trong lúc đang nếm cũng như đang tiếp xúc với vị như thế nào mà thọ được cận kiết, không được tích lũy, thì vị ấy hành xử như vậy, có niệm; đối với vị không tích lũy khổ đau như thế, được gọi là gần bên Niết Bàn.

814. Vị ấy không bị luyến ái ở các xúc, sau khi đụng chạm xúc, có niệm. Người có tâm không bị luyến ái, cảm nhận và không vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

815. Đối với vị ấy, trong lúc đang đụng chạm cũng như đang tiếp xúc với xúc như thế nào mà thọ được cận kiết, không được tích lũy, thì vị ấy hành xử như vậy, có niệm; đối với vị không tích lũy khổ đau như thế, được gọi là gần bên Niết Bàn.

816. Vị ấy không bị luyến ái ở các pháp, sau khi nhận biết pháp, có niệm. Người có tâm không bị luyến ái, cảm nhận và không vướng mắc vào điều ấy, rồi tồn tại.

817. Đối với vị ấy, trong lúc đang nhận thức cũng như đang tiếp xúc với pháp như thế nào mà thọ được cận kiết, không được tích lũy, thì vị ấy hành xử như vậy, có niệm; đối với vị không tích lũy khổ đau như thế, được gọi là gần bên Niết Bàn.”

Đại đức trưởng lão Mālun̄kyaputta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mālun̄kyaputta.

253.

818. Paripuṇṇakāyo suruci sujāto cārudassano,
suvaṇṇavaṇṇo 'si bhagavā susukkadāṭho¹ viriyavā.
819. Narassa hi sujātassa ye bhavanti viyañjanā,
sabbe te tava kāyasmim mahāpurisalakkhaṇā.
820. Pasannanetto sumukho brahmā² uju patāpavā,
majjhe samaṇasaṅghassa ādicco 'va virocasi.
821. Kalyāṇadassano bhikkhu kañcanasannibhattaco,
kim te samaṇabhāvena evaṃ uttamavaṇṇino.
822. Rājā arahasi bhavitum cakkavattī rathesabho,
cāturanto vijitāvī jambusaṅḍassa³ issaro.
823. Khattiyā bhogā rājāno⁴ anuyantā bhavanti te,
rājādhirājā⁵ manujindo rajjaṃ kārehi gotama.
824. Rājāhamasmi sela (selāti bhagavā) dhammarājā anuttaro,
dhammena cakkaṃ vattemi cakkaṃ appativattiyaṃ.
825. Sambuddho paṭijānāsi (iti selo brāhmaṇo) dhammarājā anuttaro,
dhammena cakkaṃ vattemi iti bhāsasi⁶ gotama.
826. Ko nu senāpati bhoto sāvako satthu anvayo,⁷
ko te maṃ⁸ anuvatteti dhammacakkaṃ pavattitaṃ.
827. Mayā pavattitaṃ cakkaṃ (selāti bhagavā) dhammacakkaṃ anuttaraṃ,
sāriputto anuvatteti anujāto tathāgataṃ.
828. Abhiññeyyaṃ abhiññātaṃ bhāvetabbaṃ ca bhāvitaṃ,
pahātabbaṃ pahīnaṃ me tasmā buddhosmi brāhmaṇa.
829. Vinayassu mayi kaṅkhaṃ adhimuccassu brāhmaṇa,
dullabhaṃ dassanaṃ hoti sambuddhānaṃ abhiṇhaso.
830. Yesaṃ ve dullabho loke pātubhāvo abhiṇhaso,
so 'haṃ brāhmaṇa sambuddho⁹ sallakatto anuttaro.
831. Brahmabhūto atitulo mārasenappamaddano,
sabbāmitte vase katvā¹⁰ modāmi akutobhayo.

¹ susukkadāṭhosi - Ma, Syā, PTS.² brahā - Syā, PTS.³ jambusaṅḍassa - Sīmu 1, 2.⁴ bhogā rājāno - Ma; bhojarājāno - Syā, PTS.⁵ rājābhirājā - Ma, Syā, PTS.⁶ bhāsatha - Ma, Sīmu 1, 2.⁷ satthuranvayo - Ma, Syā, PTS.⁸ ko tetam - Ma; ko imaṃ - Syā, PTS.⁹ buddho 'smi - Ma, Syā, PTS.¹⁰ vasīkatvā - Syā, PTS.

253.

818. “Bạch Thế Tôn, ngài có thân hình vẹn toàn, có ánh sáng rực rỡ, được thiện sanh, có vẻ đáng mến, có màu da như vàng, có răng trắng tinh, có sự tinh tấn.

819. Bởi vì những đặc điểm nào hiện hữu ở người được thiện sanh, tất cả các đặc điểm ấy, những tướng trạng của bậc đại nhân, đều có ở thân thể của Ngài.

820. Ngài có cặp mắt trong sáng, khuôn mặt đầy đặn, cao to, đứng ngay thẳng, oai vệ; ở giữa hội chúng Sa-môn, Ngài chói sáng tựa như mặt trời.

821. Là vị tỳ khưu có vóc dáng đẹp đẽ, có làn da giống như vàng, có màu da tối thượng như vậy, Ngài cần gì với bản thể Sa-môn?

822. Ngài xứng đáng để trở thành vị vua, đấng Chuyển Luân, người xa phu xuất sắc, bậc có sự chiến thắng khắp bốn phương, chúa tể của Jambusandā.

823. Các vị Sát-đế-ly, các tộc trưởng, các vị vua đều phục tùng ngài; ngài là vị vua đứng đầu các vị vua, là chúa của loài người. Thưa ngài Gotama, xin ngài hãy cai trị vương quốc.’

(Đức Thế Tôn nói với Sela:)

824. ‘Này Sela, Ta là đức vua, đấng Pháp vương vô thượng. Ta chuyển vận bánh xe theo Giáo Pháp, là bánh xe không thể bị chuyển vận ngược lại.’

(Vị Bà-la-môn Sela nói rằng:)

825. ‘Ngài tự xưng là bậc Toàn Giác, đấng Pháp vương vô thượng. Thưa ngài Gotama, Ngài nói rằng: - Ngài chuyển vận bánh xe theo Giáo Pháp.

826. Vậy vị nào là tướng quân của ngài, là đệ tử tiếp nối bậc Đạo Sư? Vị nào tiếp tục vận chuyển cho Ngài bánh xe Pháp đã được chuyển vận này?’

(Đức Thế Tôn nói với Sela:)

827. ‘Bánh xe đã được Ta chuyển vận là bánh xe Pháp vô thượng, Sāriputta, kế thừa đức Như Lai, tiếp tục vận chuyển.

828. Điều cần biết rõ đã được biết rõ, việc cần tu tập đã được tu tập, cái cần dứt bỏ đã được Ta dứt bỏ; này Bà-la-môn, vì thế Ta là đức Phật.

829. Này Bà-la-môn, người hãy dẹp bỏ sự hoài nghi về Ta, người hãy xác quyết; việc gặp gỡ các bậc Toàn Giác thường xuyên là điều khó đạt được.

830. Quả vậy, việc tái xuất hiện ở thế gian của những vị này là điều khó đạt được. Này Bà-la-môn, Ta đây là bậc Toàn Giác, phâu thuật gia vô thượng.

831. Ta có tư cách Phạm Thiên, không thể so sánh, người có sự tiêu diệt các đạo binh của Ma Vương, sau khi chế ngự tất cả đối thủ, Ta hân hoan, không có sự sợ hãi từ bất cứ đâu.’

832. Iduṃ bhonto nisāmetha yathā bhāsati cakkhumā,
sallakatto¹ mahāvīro sīho 'va nadatī vane.
833. Brahmabhūtaṃ atitulaṃ mārāsenappamaddanaṃ,
ko disvā nappasīdeyya api kaṇhābhijātiko.
834. Yo maṃ icchati anvetu yo vā n' icchati gacchatu,
idhāhaṃ pabbajissāmi varapaññassa santike.
835. Etaṃ ce rucati bhoto sammāsambuddhasāsaṇaṃ,
mayampi pabbajissāma varapaññassa santike.
836. Brāhmaṇā tisatā ime yācanti pañjalikatā,
brahmacariyaṃ carissāma bhagavā tava santike.
837. Svākkhātaṃ brahmacariyaṃ (selāti bhagavā) sandiṭṭhikamakālikaṃ,
yattha amoghā pabbajjā appamattassa sikkhato.
838. Yaṃ taṃ saraṇamāgama² ito aṭṭhame³ cakkhuma,
sattarattena bhagavā dantāma tava sāsane.
839. Tvaṃ buddho tvaṃ sathā tvaṃ mārābhibhū muni,
tvaṃ anusaye chetvā tiṇṇo tāresimaṃ pajāṃ.
840. Upadhī te samatikkantā āsavā te padālitā,
sīho 'va anupādāno pahīnabhayabheravo.
841. Bhikkhavo tisatā ime tiṭṭhanti pañjalikatā,
pāde vīra pasārehi nāgā vandantu satthuno "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā selo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Selattheragāthā.

¹ sallakanto - Sīmu 1, 2.

² saraṇamāgama - Ma.

³ aṭṭhami - Syā, PTS, Pa.

832. ‘Này các vị, các vị hãy lắng nghe lời mà bậc Hữu Nhân, nhà phẫu thuật, đấng Đại Hùng phát biểu, tựa như con sư tử rống ở khu rừng.

833. Người nào, cho dầu là kẻ có dòng dõi thấp kém, sau khi nhìn thấy bậc có tư cách Phạm Thiên, không thể so sánh, người có sự tiêu diệt các đạo binh của Ma Vương, mà không tịnh tín?

834. Ai là người muốn theo ta, hoặc ai không muốn thì hãy đi đi. Tại đây, ta sẽ xuất gia trong sự chứng minh của bậc có trí tuệ cao quý.’

835. ‘Nếu Giáo Pháp này của đấng Chánh Đẳng Giác được thích thú đối với ngài, chúng tôi cũng sẽ xuất gia trong sự chứng minh của bậc có trí tuệ cao quý.’

836. Ba trăm vị Bà-la-môn này đã chấp tay thỉnh cầu: ‘Bạch đức Thế Tôn, chúng con sẽ sống Phạm hạnh trong sự hiện diện của Ngài.’

(Đức Thế Tôn nói với Sela:)

837. ‘Phạm hạnh đã khéo được thuyết giảng, hoàn toàn hiển nhiên, không bị chi phối bởi thời gian, việc xuất gia trong Giáo Pháp ấy không phải là vô ích đối với người đang (ra sức) học tập, không bị xao lãng.’

838. ‘Bạch đấng Hữu Nhân, việc chúng con đi đến nương tựa vào Ngài đến hôm nay là ngày thứ tám. Bạch đức Thế Tôn, chúng con đã được huấn luyện trong Giáo Pháp của Ngài bảy đêm.

839. Ngài là đức Phật, Ngài là bậc Đạo Sư, Ngài là bậc Hiền Trí có sự chế ngự Ma Vương, Ngài đã chặt đứt các pháp ngũ ngâm, đã được vượt qua, Ngài giúp cho loài người này vượt qua.

840. Các mầm tái sanh đã được Ngài hoàn toàn vượt lên trên, các lậu hoặc đã được Ngài phá tan, tựa như con sư tử, không còn chấp thủ, sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ.

841. Ba trăm vị tỳ khưu này đứng yên, chấp tay. Bậc đấng Anh Hùng, xin Ngài hãy duỗi ra các bàn chân, hãy để cho các bậc long tượng đánh lễ đấng Đạo Sư.”

Đại đức trưởng lão Sela đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sela.

254.

842. Yātaṃ me hatthigivāya sukhumā vatthā padhāritā,
sālīnaṃ odano bhutto sucimaṃsūpasecano.
843. So 'jja bhaddo sātātiko uñchāpattāgate¹ rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
844. Paṃsukūlī sātātiko uñchāpattāgate¹ rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
845. Piṇḍapātī sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
846. Tecīvarī sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
847. Sapaḍānacārī sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
848. Ekāsānī sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
849. Pattapiṇḍī sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
850. Khalupacchābhattī sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
851. Āraññiko sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
852. Rukkhamūliko sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
853. Abbhokāsī sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
854. Sosāniko sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
855. Yathāsanthatiko sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
856. Nesajjiko sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
857. Appiccho sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.

¹ uñjāpattāgate - Sīmu 1, 2, evaṃ sabbattha.

254.

842. “Các tấm vải mềm mại đã được tôi khoác lên khi ngồi ở cổ con voi, cơm gạo *sāli* với nước xốt thật tinh khiết đã được tôi thọ dụng.

843. Kẻ ấy, hôm nay, hiền thiện, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

844. Vị mặc y may bằng vải bị quăng bỏ, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

845. Vị chuyên đi khát thực, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

846. Vị chỉ sử dụng ba y, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

847. Vị đi khát thực tuần tự theo từng nhà, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

848. Vị chỉ một chỗ ngồi (khi thọ thực), kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

849. Vị thọ thực trong bình bát, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

850. Vị không ăn vật thực dâng sau, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

851. Vị ngụ ở rừng, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

852. Vị ngụ ở gốc cây, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

853. Vị ở ngoài trời, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

854. Vị ngụ ở mộ địa, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

855. Vị ngụ chỗ ở theo chỉ định, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

856. Vị chuyên về oai nghi ngồi (không nằm), kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

857. Vị có ít ham muốn, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

858. Santuṭṭho sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
859. Pavivitto sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
860. Asaṃsaṭṭho sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
861. Āraddhaviriyo sātātiko uñchāpattāgate rato,
jhāyati anupādāno putto godhāya bhaddiyo.
862. Hitvā satapalaṃ kaṃsaṃ sovaṇṇaṃ satarājikaṃ,
aggahiṃ mattikāpattaṃ idaṃ dutiyābhisecanaṃ.
863. Ucce maṇḍalipākāre dalhamatṭālakoṭṭhake,
rakkhito khaggahatthehi uttasāṃ viharimṃ pure.
864. So 'jja bhaddo anutrāsī pahīnabhayabheravo,
jhāyati vanamogayha putto godhāya bhaddiyo.
865. Sīlakkhandhe patitṭhāya satimṃ paññaṃ ca bhāvayaṃ,
pāpuṇimṃ anupubbena sabbasaṃyojanakkhayan "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā bhaddiyo kāligodhāya putto thero gāthāyo
abhāsitthā "ti.

Bhaddiyattheragāthā.

255.

866. Gacchaṃ vadesi samaṇaṭṭhitomhi¹
mamaṃ ca brūsi ṭhitamaṭṭhito 'ti,
pucchāmi taṃ samaṇa etamatthaṃ
kathaṃ² ṭhito tvamṃ ahamatṭhitomhi.
867. Ṭhito ahaṃ aṅgulimāla sabbadā
sabbesu bhūtesu nidhāya daṇḍaṃ,
tuvañca pāṇesu asaṅñatosi
tasmā ṭhitohaṃ tuvamaṭṭhitosi.
868. Cirassaṃ vata me mahito mahesi
mahāvanaṃ samaṇo paccupādi,³
so 'haṃ cajissāmi sahassapāpaṃ
sutvāna gāthaṃ tava dhammayuttaṃ.
869. Iceva coro asimāvudhaṃ ca
sobbhe papāte narake anvakāsi,
avandi coro sugatassa pāde
tattheva pabbajjamayāci buddhaṃ.
870. Buddho ca kho kāruṇiko mahesi yo satthā lokassa sadevakassa,
tamehi bhikkhū 'ti tadā avoca eso 'va tassa ahu bhikkhubhāvo.
871. Yo ca pubbe pamajjitvā⁴ pacchā so nappamajjati,
so 'maṃ lokaṃ pabhāseti abbhā mutto 'va candimā.

¹ samaṇa ṭhitomhi - Syā, PTS.

² kasmā - Syā, PTS.

³ paccapādi - Ma.

⁴ yo pubbe pamajjitvāna - PTS.

858. Vị tự hoan hỷ, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khất thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

859. Vị sống tách ly, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khất thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

860. Vị không giao tiếp, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khất thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

861. Vị có sự nỗ lực tinh tấn, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khất thực, tham thiền, không chấp thủ, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

862. Sau khi từ bỏ chiếc đĩa cân nặng một trăm *pala* bằng vàng có khắc nhiều hình ảnh, tôi đã cầm lấy cái bình bát bằng đất sét; đây là lễ phong vương thứ nhì.¹

863. Được bảo vệ bởi những kẻ cầm gươm ở tay, tôi đã sống, lo sợ, trong thành trì có tường cao bao quanh, có vọng gác và cổng thành vững chắc.

864. Vị ấy, hôm nay, hiền thiện, không hốt hoảng, có sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ, đã đi sâu vào khu rừng, tham thiền, là Bhaddiya, con trai bà Godhā.

865. Sau khi đã đứng vững ở giới uẩn, trong khi tu tập niệm và tuệ, tôi đã đạt được sự cạn kiệt tất cả các điều ràng buộc theo tuần tự.”

Đại đức trưởng lão Bhaddiya Kāḷigodhāyaputta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Bhaddiya.

255.

866. “Này ông Sa-môn, trong khi ông đang đi, ông lại nói: ‘Ta đã đứng lại,’ còn tôi đã đứng lại thì ông lại nói: ‘Người chưa đứng lại.’ Này ông Sa-môn, tôi hỏi ông về ý nghĩa này: ‘Tại sao ông đã đứng lại, còn tôi thì chưa đứng lại?’

867. ‘Này Aṅgulimāla, Ta luôn luôn đứng lại sau khi đã ngưng hẳn việc hành hạ đối với tất cả chúng sanh, còn người thì không tự hạn chế đối với các sinh mạng, vì thế Ta đã đứng lại, còn người thì chưa đứng lại.’

868. Quả thật, vị đại ẩn sĩ, bậc Sa-môn đã đi vào khu rừng lớn, lâu nay đã được con kính ngưỡng. Sau khi nghe Ngài nói câu kệ ngôn gắn liền với Giáo Pháp, con đây sẽ từ bỏ ngàn điều xấu xa.

869. Nói như vậy, kẻ cướp đã quăng bỏ thanh gươm và vũ khí vào hố, vào khe núi, vào vực thẳm. Kẻ cướp đã đánh lễ các bàn chân của đấng Thiện Thệ, rồi ngay tại chỗ ấy đã cầu xin đức Phật việc xuất gia.

870. Và đức Phật, đấng Bi Mẫn, vị Đại Ẩn Sĩ, bậc Đạo Sư của thế gian luôn cả chư Thiên, khi ấy đã nói với vị ấy rằng: ‘Này tỳ khưu, hãy đến;’ chính điều này đã là trạng thái tỳ khưu đối với vị ấy.

871. Và vị nào trước đây đã bị xao lãng, về sau không bị xao lãng, vị ấy chiếu sáng thế gian này, tựa như mặt trăng được thoát khỏi đám mây.

¹ Câu kệ 862 giống câu kệ 97.

872. Yassa pāpaṃ kataṃ kammaṃ kusalena pithiyati,¹
so 'maṃ lokaṃ pabhāseti abbhā mutto 'va candimā.
873. Yo have daharo bhikkhu yuñjati buddhasāsane,
so 'maṃ lokaṃ pabhāseti abbhā mutto 'va candimā.
874. Disā 'pi² me dhammakathaṃ suṇantu
disā 'pi² me yuñjantu buddhasāsane,³
disā 'pi² me te manuje⁴ bhajantu
ye dhammamevādāpentī⁵ santo.
875. Disā hi me khantivādānaṃ avirodhappasaṃsināṃ,
suṇantu dhammaṃ kālena tañca anuvidhīyantu.
876. Na hi jātu so mamaṃ hiṃse aññaṃ vā pana kiñcanaṃ,⁶
pappuyya paramaṃ santiṃ rakkheyya tasathāvare.
877. Udaṃ hi nayanti nettikā usukārā namayanti tejanaṃ,
dāruṃ namayanti tacchakā attānaṃ damayanti paṇḍitā.
878. Daṇḍeneke damayanti aṅkusehi kasāhi ca,
adaṇḍena asatthena ahaṃ dantomhi tādinaṃ.
879. Ahimsako 'ti me nāmaṃ hiṃsakassa pure sato,
ajjāhaṃ saccaṇāmomhi na naṃ hiṃsāmi kiñcanaṃ.⁶
880. Coro ahaṃ pure āsiṃ aṅgulimālo 'ti vissuto,
vuyhamāno mahoghena buddhaṃ saraṇamāgamaṃ.
881. Lohitapāṇī⁷ pure āsiṃ aṅgulimālo 'ti vissuto,
saraṇāgamaṃ passa bhavanetti samūhatā.
882. Tādisaṃ kammaṃ katvāna bahuṃ duggatigāmināṃ
phuṭṭho kammavipākena anaṇo bhuñjāmi bhojanaṃ.
883. Pamādamanuyuñjanti bālā dummedhino janā,
appamādaṃ ca medhāvī dhanāṃ seṭṭhaṃ 'va rakkhati.
884. Mā pamādamanuyuñjetha mā kāmaratisanthavaṃ,
appamatto hi jhāyanto pappoti paramaṃ sukhaṃ.
885. Svāgataṃ nāpagataṃ netāṃ dummantitaṃ mama,
saṃvibhattesu⁸ dhammesu yaṃ seṭṭhaṃ tadupāgamaṃ.

¹ pithiyati - Ma, Pa.² disā hi - Syā, PTS.³ buddhasāsane ca - Syā.⁴ manusse - Syā, PTS.⁵ dhammamevādapayanti - Syā, PTS, Pa.⁶ kañcinaṃ - Syā, PTS.⁷ lohitapāṇi - Ma, PTS.⁸ savibhattesu - Ma, Sīmu 1, 2.

872. Đối với vị nào, nghiệp ác đã tạo được chận đứng nhờ vào thiện pháp, vị ấy chiếu sáng thế gian này, tựa như mặt trăng được thoát khỏi đám mây.

873. Thật vậy, vị tỳ khưu trẻ tuổi nào gắn bó vào lời dạy của đức Phật, vị ấy chiếu sáng thế gian này, tựa như mặt trăng được thoát khỏi đám mây.

874. Mong rằng ngay cả những kẻ thù của tôi hãy lắng nghe lời giảng về Giáo Pháp. Mong rằng ngay cả những kẻ thù của tôi hãy gắn bó vào lời dạy của đức Phật. Mong rằng ngay cả những kẻ thù của tôi hãy kết giao với những người tốt, là những người giúp cho (người khác) hành theo Chánh Pháp.

875. Mong rằng chính những kẻ thù của tôi hãy lắng nghe Giáo Pháp của những vị thuyết giảng về nhân nại và ca ngợi về sự không chống đối vào lúc thích hợp, và mong rằng họ hãy thực hành đúng theo điều ấy.

876. Bởi vì con người ấy sẽ không hãm hại tôi hoặc bất cứ người nào khác, có thể đạt được sự an tịnh tuyệt đối, có thể bảo vệ các loài cử động hoặc không cử động.

877. Thật vậy, những người đào kênh dẫn nước, những người làm tên uốn thẳng cây tên, những người thợ mộc uốn nắn thanh gỗ, những vị sáng suốt huấn luyện bản thân.

878. Nhiều người thuần phục bằng gậy gộc, bằng các móc câu và các roi vọt. Tôi được thuần phục không bằng gậy, không bằng dao bởi vị như thế ấy.

879. ‘Người Vô Hại’ là tên của tôi, trước đây là kẻ hãm hại. Hôm nay, tôi có tên đúng đắn, tôi không hãm hại bất cứ người nào.

880. Trước đây, tôi đã là kẻ cướp, được biết tiếng là ‘*Angulimāla*.’ Trong khi bị cuốn trôi bởi vòng nước lũ mạnh mẽ, tôi đã đi đến nương nhờ đức Phật.

881. Trước đây, tôi đã có bàn tay vấy máu, được biết tiếng là ‘*Angulimāla*.’ Hãy nhìn xem việc đi đến nương nhờ, (nhờ vậy) lối dẫn đến hiện hữu đã được xóa sạch.

882. Sau khi tạo ra nhiều nghiệp như thế ấy, có sự đưa đến khổ cảnh, chịu tác động bởi quả thành tựu của nghiệp, tôi thọ dụng thức ăn không phải nợ nần.

883. Những kẻ ngu si, có trí tồi, bám víu vào sự xao lãng, còn những người thông minh bảo vệ sự không xao lãng, tựa như bảo vệ tài sản hạng nhất.

884. Người chớ bám víu vào sự xao lãng, chớ bám víu vào sự thân thiết với niềm thích thú dục trần, bởi vì người không bị xao lãng, trong khi tham thiền, đạt được sự an lạc tối thượng.

885. Việc đi đến (gặp đức Phật) của tôi là tốt đẹp, không phải là việc tránh xa (Ngài), điều ấy đã được khuyên bảo một cách sai quấy đến tôi là không đúng; trong số các pháp được phân hạng, tôi đã đạt đến pháp cao nhất.

886. Svāgataṃ nāpagataṃ netāṃ dummantitaṃ mama,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
887. Araññe rukkhāmūle vā pabbatesu guhāsu vā,
tattha tattheva aṭṭhāsiṃ ubbiggamanaso tadā.
888. Sukhaṃ sayāmi ṭhāyāmi sukhaṃ kappemi jīvitaṃ,
ahatthapāso mārassa aho satthānukampito.
889. Brahmajacco pure āsiṃ udicco ubhato ahu,¹
so 'jja putto sugatassa dhammarājassa satthuno.
890. Vītaṇho anādāno guttadvāro susaṃvuto,
aḡhamūlaṃ vadhitvāna² patto me āsavakkhayo.
891. Pariciṇṇo mayā satthā kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro bhavanetti samūhatā "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā aṅgulimālo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Aṅgulimālattheragāthā.

256.

892. Pahāya mātāpitaro bhaginī ñātibhātaro,
pañcakāmaḡe hitvā anuruddho 'va jhāyatu.³
893. Sameto naccagītehi sammatāḷappabodhano,
na tena suddhimajjhagaṃ⁴ mārassa visaye rato.
894. Etaṃ ca samatikkamma rato buddhassa sāsane,
sabbogaṃ samatikkamma anuruddho 'va jhāyati.
895. Rūpā saddā rasā gandhā phoṭṭhabbā ca manoramā,
ete ca samatikkamma anuruddho 'va jhāyati.
896. Piṇḡapātā paṭikkanto⁵ eko adutiyo muni,
esati paṃsukūlāni anuruddho anāsavo.
897. Vicinī⁶ aggahī dhovī rajayī dhārayī muni,
paṃsukūlāni matimā anuruddho anāsavo.

¹ ahuṃ - Syā, PTS.

² vāmitvāna - PTS.

³ jhāyati - Syā, PTS.

⁴ suddhim ajjhagamā - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

⁵ piṇḡapātapāṭikkanto - Ma, Syā, PTS;

piṇḡapātamatikkanto - Pa, Sīmu 1, 2.

⁶ vicini - Syā, PTS.

886. Việc đi đến (gặp đức Phật) của tôi là tốt đẹp, không phải là việc tránh xa (Ngài), điều ấy đã được khuyên bảo một cách sai quấy đến tôi là không đúng; ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

887. Ở khu rừng hoặc ở gốc cây, ở những núi non hoặc ở những hang động, tại nơi ấy, ở ngay tại nơi ấy, vào lúc ấy, tôi đã đứng, với tâm tư chấn động.

888. Tôi nằm, tôi đứng một cách an lạc, tôi duy trì mạng sống một cách an lạc, không còn có bầy sập của Ma Vương, tôi đã được bậc Đạo Sư thương xót.

889. Trước đây, tôi đã là dòng dõi Bà-la-môn, là cao quý từ hai tộc (cha và mẹ), hôm nay tôi đây là người con trai của đức Thiện Thệ, đấng Pháp Vương, bậc Đạo Sư.

890. Có tham ái đã được xa lìa, không còn chấp thủ, có cánh cửa (của các giác quan) đã được canh phòng, đã khéo được thu thúc, sau khi tiêu diệt gốc rễ của sầu khổ, tôi đã đạt được sự cạn kiệt của các lậu hoặc.

891. Bậc Đạo Sư đã được tôi hầu hạ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành, vật mang nặng đã được đặt xuống, lối dẫn đến hiện hữu đã được xóa sạch.”

Đại đức trưởng lão Āṅgulimāla đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Āṅgulimāla.

256.

892. “Sau khi lìa bỏ mẹ và cha, chị em gái, thân quyến, và anh em trai, sau khi từ bỏ năm loại dục trần, chính Anuruddha tham thiền.

893. Được cung phụng với các điệu vũ và bài ca, có sự đánh thức bởi công và xập xỏa; vì điều ấy, được thích thú ở lãnh địa của Ma Vương, tôi đã không đạt đến sự thanh tịnh.

894. Và sau khi đã hoàn toàn vượt qua điều ấy, được thích thú ở Giáo Pháp của đức Phật, sau khi đã tự mình vượt qua mọi dòng nước lũ, chính Anuruddha tham thiền.

895. Các sắc, các thính, các vị, các hương, các xúc, và các điều làm thích ý, và sau khi đã tự mình vượt qua các điều này, chính Anuruddha tham thiền.

896. Trong khi trở về sau khi khát thực, một mình, không người thứ hai, vị hiền trí Anuruddha, không còn lậu hoặc, tìm kiếm các mảnh vải bị quăng bỏ.

897. Vị hiền trí Anuruddha, có ý tứ, không còn lậu hoặc, đã gom lại, đã chọn lấy, đã giặt, đã nhuộm, đã mặc vào các mảnh vải bị quăng bỏ.

898. Mahiccho ca asantuṭṭho saṃsaṭṭho yo ca uddhato,
tassa dhammā ime honti pāpakā saṃkilesikā.
899. Sato ca hoti appiccho santuṭṭho avighātavā,
pavivekarato vitto niccamāraddhavīriyo.
900. Tassa dhammā ime honti kusalā bodhipakkhikā,
anāsavo ca so hoti iti vuttaṃ mahesinā.
901. Mama saṅkappamaññāya satthā loke anuttaro,
manomayena kāyena iddhiyā upasaṅkami.
902. Yadā me ahu saṅkappo tato uttari¹ desayi,
nippapañcarato buddho nippapañcamadesayi.
903. Tasmāhaṃ dhammamaññāya vihāsiṃ sāsane rato,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
904. Pañcapaññāsavassāni yato nesajjiko ahaṃ,
pañcavīsati vassāni yato middhaṃ samūhataṃ.
905. Nāhu assāsapassāsā² ṭhitacittassa tādino,
anejo santimārabbha cakkhumā parinibbuto.
906. Asallīnena cittena vedanaṃ ajjhavāsayī,
pajjotasseva nibbānaṃ vimokkho cetaso ahu.
907. Ete pacchimakā dāni munino phassapañcamā,
nāññe dhammā bhavissanti sambuddhe parinibbute.
908. Natthi dāni punāvāso devakāyamhi³ jālini,
vikkhīṇo jātisamsāro natthi dāni punabbhavo.
909. Yassa muhuttana⁴ sahasadhā loko saṃvidito sabrahmakappo,
vasī iddhiguṇe cutūpapāte kāle passati devatā sa bhikkhu.⁵
910. Annabhāro⁶ pure āsiṃ daḷiddo ghāsahārako,
samaṇaṃ paṭipādesiṃ upariṭṭhaṃ yasassinaṃ.
911. So 'mhi sakyakule jāto anuruddho 'ti maṃ vidū,
upeto naccagītehi sammatāḷappabodhano.

¹ uttariṃ - Syā.² assāsapassāsā - Syā, PTS.³ devakāyasmi - Ma, PTS; devakāyasmiṃ - Syā, Pa.⁴ muhutte - PTS.⁵ bhikkhuno - Sīmu 1, 2.⁶ annabhāro - Sīmu 1, 2.

898. Người nào có ham muốn lớn lao, không tự hoan hỷ (không tri túc), giao du, và tự kiêu, đối với người ấy, các pháp này hiện diện: các pháp ác liên quan đến phiền não.

899. Và vị nào có niệm, có ham muốn ít, tự hoan hỷ (tri túc), không khuấy rối, thích thú việc tách ly, được hân hoan, có sự nỗ lực tinh tấn thường xuyên.

900. Đối với vị ấy, các pháp này hiện diện: các pháp thiện góp phần vào sự giác ngộ, và vị ấy không còn lậu hoặc, bậc Đại Ấn Sĩ đã nói như vậy.

901. Biết được sự suy tư của tôi, bậc Đạo Sư, đấng Vô Thượng ở thế gian, đã đến bên tôi bằng thần thông, với cơ thể được tạo thành bởi ý.

902. Vào lúc sự suy tư đã có ở tôi, do đó Ngài đã thuyết giảng thêm nữa. Được thỏa thích ở các pháp không chướng ngại, đức Phật đã thuyết giảng về các pháp không chướng ngại.

903. Vì thế, sau khi hiểu được Giáo Pháp, được thích thú ở lời giáo huấn, tôi đã an trú. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

904. Đã năm mươi lăm năm kể từ khi tôi là vị chuyên về oai nghi ngồi (không nằm), đã hai mươi lăm năm kể từ khi sự buồn ngủ đã được xóa sạch.

905. Việc thờ ra và thờ vào đã không còn đối với vị có tâm đã được đình chỉ như thế ấy. Không còn dục vọng, sau khi hướng đến sự an tịnh, bậc hữu nhân viên tịch Niết Bàn.

906. Với tâm không thụ động, vị ấy đã chịu đựng cảm thọ; sự giải thoát của tâm tựa như sự diệt tắt của ngọn lửa đã được cháy sáng.

907. Giờ đây, những pháp cuối cùng này của bậc hiền trí có xúc là pháp thứ năm, sẽ không còn các pháp nào khác vào lúc bậc Toàn Giác viên tịch Niết Bàn.

908. Nay kẻ dụ dỗ, giờ đây, không có việc cư ngụ lẫn nữa ở tập thể chư Thiên, việc luân hồi tái sinh đã được triệt tiêu, giờ đây không còn tái sinh nữa.

909. Vị tỳ khuu ấy, với năng lực về các loại thần thông, về việc tử và sanh, nhìn thấy được chư Thiên vào lúc hợp thời, đối với vị ấy thế gian luôn cả Phạm Thiên giới được nhận biết bằng một ngàn cách trong giây lát.

910. Trước đây, tôi đã là Annabhāra, nghèo khó, người mang vác cỏ khô (cho gia súc ăn), tôi đã hộ độ vị Sa-môn Upariṭṭha có danh tiếng.

911. Tôi đã được sanh vào dòng dõi Sakya, người ta đã biết đến tôi là ‘Anuruddha,’ được cung phụng với các điệu vũ và bài ca, có sự đánh thức bởi công và xập xĩa.

912. Athaddasāsīṃ sambuddhaṃ satthāraṃ akutobhayaṃ,
tasmiṃ cittaṃ pasādetvā pabbajīṃ anagāriyaṃ.
913. Pubbenivāsaṃ jānāmi yattha me vusitaṃ pure,
tāvatiṃsesu devesu aṭṭhāsīṃ satajātiyā.¹
914. Sattakkhattuṃ manussindo ahaṃ rajjamakārayiṃ,
cāturanto vijitāvī jambusaṇḍassa² issaro,
adaṇḍena asatthena dhammena anusāsayaṃ.
915. Ito satta tato³ satta saṃsārāni catuddasa,
nivāsamabhijānissaṃ devaloke ṭhito tadā.
916. Pañcaṅgike samādhimhi sante⁴ ekodibhāvite,
paṭippassaddhiladdhamhi⁵ dibbacakkhu⁶ visujjhi me.
917. Cutūpapātaṃ jānāmi sattānaṃ āgatiṃ gatiṃ,
itthabhāvaññathābhāvaṃ jhāne pañcaṅgike ṭhito.
918. Pariciṅṇo mayā satthā kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bharo bhavanetti samūhatā.
919. Vajjīnaṃ veḷuvagāme ahaṃ jīvitasāṅkhayā,
heṭṭhato veḷugumbasmiṃ nibbāyissaṃ anāsavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā anuruddho thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Anuruddhattheragāthā.

257.

920. Samaṇassa ahu⁷ cintā pupphitamhi mahāvane,
ekaggassa nisinnassa pavivittassa jhāyino.
921. Aññathā lokanāthamhi tiṭṭhante purisuttame,
iriyāṃ āsi bhikkhūnaṃ aññathā dāni dissati.⁸
922. Sītavātaparittānaṃ hirikopīnachādanaṃ,
mattaṭṭhiyaṃ abhuñjimsu santuṭṭhā itaritare.
923. Paṇītaṃ yadi vā lūkhaṃ appaṃ vā yadi vā bahuṃ,
yāpanatthaṃ abhuñjimsu agiddhā nādhimucchitā.
924. Jīvītānaṃ parikkhāre bhesajje atha paccaye,
na bālhaṃ usukā āsuṃ yathā te āsavakkhaye.

¹ sakkajātiyā - Ma, Syā, PTS.

² jambusaṇḍassa - Sīmu 1, 2.

³ ito - Syā, PTS.

⁴ santo - Sīmu 1, 2.

⁵ paṭippassaddhiladdhomhi - Sīmu 1, 2.

⁶ dibbacakkhuṃ - Syā, PTS.

⁷ ahū - Syā, PTS.

⁸ dissate - Syā, PTS.

912. Khi ấy, tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác, bậc Đạo Sư, vị không có sự sợ hãi từ bất cứ đâu. Sau khi đã có tâm tịnh tín ở Ngài, tôi đã xuất gia sống đời không nhà.

913. Tôi biết được đời sống trong thời quá khứ, nơi đã được tôi sống trước đây; tôi đã tồn tại một trăm kiếp sống ở giữa chư Thiên cõi Đạo Lợi.

914. Là chúa tể của loài người, tôi đã cai quản vương quốc bảy lần, có sự chiến thắng khắp bốn phương, chúa tể của Jambusandā. Tôi đã chỉ dạy theo lẽ phải, không bằng gậy, không bằng dao.

915. Từ đây bảy lần, từ chỗ kia bảy lần, là mười bốn lần luân hồi, vào khi ấy, ngự ở thế giới chư Thiên, tôi đã biết rõ về chỗ cư ngụ.

916. Khi định có năm chi phần được an tịnh, được phát triển ở nhất điểm, tôi đạt được tịnh (giác chi); Thiên nhân của tôi đã được trong sạch.

917. Trú ở thiên có năm chi phần, tôi biết được sự tử và sự sanh, việc đến, việc ra đi, bản thể này và bản thể khác của các chúng sanh.

918. Bậc Đạo Sư đã được tôi hầu hạ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành, vật mang nặng đã được đặt xuống, lối dẫn đến hiện hữu đã được xóa sạch.¹

919. Tại ngôi làng Veluva của xứ Vajji, bên dưới lùm tre, do sự cạn kiệt của mạng sống, tôi sẽ Niết Bàn, không còn lậu hoặc.”

Đại đức trưởng lão Anuruddha đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Anuruddha.

257.

920. “Ở Mahāvana (Đại Lâm) được nở rộ hoa, vị Sa-môn đã ngồi xuống, (có tâm) được tập trung, được tách ly, chứng thiên, đã khởi ý nghĩ rằng:²

921. ‘Khi đấng Bảo Hộ Thế Gian, bậc Tối Thượng Nhân, đang còn hiện tiền, uy nghi của các vị tỳ khưu đã là cách khác, giờ đây được thấy cách khác.

922. Việc bảo vệ khỏi gió lạnh, việc che đậy chỗ kín, các vị đã thọ dụng theo nhu cầu vừa đủ, tự hoan hỷ (tri túc) về bất cứ vật nào (đã thọ nhận).

923. Dầu là hảo hạng hay thô xấu, dầu là ít hoặc nhiều, các vị đã thọ dụng vì mục đích duy trì mạng sống, không bị tham đắm, không bị say đắm.

924. Các vị đã không năng nổ thái quá về các vật dụng cho đời sống, về thuốc men khi có bệnh, giống như các vị ấy (đã năng nổ) cho việc cạn kiệt các lậu hoặc.

¹ Câu kệ 918 giống câu kệ 604.

² Theo Chú Giải, vị Pārāsariya cũng là vị Pārāsariya trước đây (726-746). Các câu kệ ở phần trước đã được nói lên lúc đức Phật còn tại tiền, còn các câu kệ này đã được thốt lên sau khi đức Phật viên tịch Niết Bàn, câu kệ 920 là của các vị tham gia cuộc Kết Tập (Thaga. iii, 74).

925. Araññe rukkhamūlesu kandarāsu guhāsu ca,
vivekamanubrūhentā¹ vihaṃsu² tapparāyanā.
926. Nīcā nivittā³ subharā mudū atthaddhamānasā,
abyāsekā amukharā atthacintāvasānugā.
927. Tato pāsādikaṃ āsi gataṃ bhuttaṃ nisevitaṃ,
siniddhā teladhārā⁴ va ahosi iriyāpatho.
928. Sabbāsavaparikkhīṇā mahājhāyī mahāhitā,
nibbutā dāni te therā parittā dāni tādīsā.
929. Kusalānaṃ ca dhammānaṃ paññāya ca parikkhayā,
sabbākāraravūpetamaṃ lujjate jinasāsanamaṃ.
930. Pāpakānaṃ ca dhammānaṃ kilesānaṃ ca yo utu,
upaṭṭhitā vivekāya ye ca saddhammasesakā.
931. Te kilesā pavaḍḍhantā āvisanti bahumaṃ janamaṃ,
kīlanti maññe bālehi ummattehi va rakkhasā.
932. Kilesehābhibhūtā te tena tena vidhāvitā,
narā kilesavatthūsu sasaṅgāmeva⁴ ghosite.
933. Pariccajivā saddhammaṃ aññamaññehi bhaṇḍare,
ditṭhigatāni anventā idamaṃ seyyoti maññare.
934. Dhanamaṃ ca puttaṃ bhariyamaṃ ca chaḍḍayitvāna niggatā,
kaṭacchubhikkhāhetū⁵ akiccāni nisevare.
935. Udarāvadehakaṃ bhutvā sayantuttānaseyyakā,
kathā vaḍḍhenti⁶ paṭibuddhā⁷ yā kathā satthugarahitā.
936. Sabbakārukasippāni cittikatvāna⁸ sikkhare,
avūpasantaṃ ajjhattaṃ sāmāññattho⁹ ti acchati.
937. Mattikaṃ telamaṃ cuṇṇamaṃ ca udakāsanabhojanaṃ,
gihīnaṃ upanāmenti ākaṅkantaṃ bahuttamaṃ.
938. Dantaponaṃ kapitthaṃ ca pupphaṃ khādaniyāni⁹ ca,
piṇḍapāte ca sampanne¹⁰ ambe āmalakāni ca.
939. Bhesajjesu yathā vejjā kiccākicce yathā gihī,
gaṇikā¹¹ va vibhūsāyamaṃ issare khattiyā yathā.
940. Nekatikā vañcanikā kūṭasakkhī apāṭukā,¹¹
bahūhi parikappehi āmisamaṃ paribhuñjare.

¹ vivekamanubrūhantā - Syā, PTS, Pa.

² vihaṃsu - Syā, PTS, Pa.

³ nīcanivittā - Syā, PTS.

⁴ sayamaṅgāhe va - Syā, PTS.

⁵ kaṭacchubhikkhahetūpi - Ma, Syā, PTS.

⁶ kathamaṃ vattenti - Ma, Syā;

kathā vadenti - PTS.

⁷ pabuddhā - Pa.

⁸ cittiṃ katvāna - Ma;

cittamaṃ katvāna - Syā;

cittikatvāna - PTS.

⁹ pupphakhādaniyāni - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

¹⁰ sampanno - Sīmu 1, 2.

¹¹ avāṭukā - Syā, PTS.

925. Trong khi đeo đuổi việc ẩn cư, với sự chuyên chú về việc ấy, các vị đã sống ở khu rừng, ở các gốc cây, ở những khe núi, và ở các hang động.

926. (Các vị) khiêm tốn, tín tâm, dễ nuôi, mềm mỏng, tâm ý không cương ngạnh, không lú lẫn, không lảm lời, thiên về sự suy nghĩ đến điều lợi ích (cho mình và cho người).

927. Do đó, cách đi, cách ăn, cách xử sự đã tạo ra niềm tin. Uy nghi cử chỉ đã là tương tự như luồng nước dầu trơn tru.

928. Giờ đây, các vị trưởng lão có tất cả các lậu hoặc đã được cạn kiệt, có thiền chứng vĩ đại, có lợi ích lớn lao ấy đã tịch diệt, giờ đây các vị như thế ấy là ít ỏi.

929. Do sự cạn kiệt hoàn toàn của các thiện pháp và trí tuệ, Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng, được hội đủ mọi biểu hiện cao quý, bị hủy hoại.

930. Đây là giai đoạn của các pháp ác và các ô nhiễm, nhưng các vị nào được tự tại trong việc ẩn cư vẫn thành tựu phần còn lại của Chánh Pháp.

931. Các ô nhiễm ấy, được tăng trưởng, xâm nhập ở nhiều người; tôi nghĩ rằng chúng đùa giỡn với những kẻ ngu si, tựa như các quỷ sứ đùa giỡn với những kẻ bị điên cuồng.

932. Bị chế ngự bởi các ô nhiễm, những kẻ ấy chạy theo đối tượng này đối tượng nọ ở các nền tảng tạo ra sự ô nhiễm, tựa như trong cuộc chiến đấu của bản thân (với Ma Vương) đã được công bố.

933. Sau khi hoàn toàn từ bỏ Chánh Pháp, bọn họ xung đột lẫn nhau. Trong khi theo đuổi các tà kiến, bọn họ nghĩ rằng: ‘Điều này là tốt hơn.’

934. Sau khi lìa bỏ tài sản, con trai, và vợ, bọn họ đã ra đi. Vì nguyên nhân một muông đồ ăn, bọn họ thực hành các việc không đáng làm.

935. Sau khi thọ thực đầy bụng, họ ngủ với tư thế nằm ngửa. Lúc thức dậy, họ khởi lên các cuộc nói chuyện, là các cuộc nói chuyện đã bị bậc Đạo Sư chê trách.

936. Họ tôn sùng và học tập tất cả các nghề nghiệp thủ công, không an tịnh nội tâm; ‘mục đích của đời sống Sa-môn’ là không có liên quan.

937. Họ cho các cư sĩ đất sét, dầu ăn, bột phấn, nước uống, chỗ ngồi, và thức ăn, trong khi mong mỏi (được cho lại) nhiều hơn.

938. (Họ cho) tắm xia răng, trái cây *kapittha*, bông hoa, các loại vật thực cứng, các đồ ăn khát thực đặc biệt, các trái xoài, và các trái cây *āmalaka*.

939. Về các loại thuốc men thì họ giống như những thầy thuốc, về các việc lớn nhỏ thì giống như các cư sĩ, về những đồ trang sức thì tựa như các cô gái điếm, về quyền uy thì giống như các vị Sát-đế-ly.

940. Lường gạt, lừa dối, làm chứng sai trái, buông lung, họ thọ hưởng vật chất bằng nhiều cách thức sắp đặt.

941. Lesakappe pariyāye parikappenu dhāvītā,
jīvikatthā upāyena saṅkaḍḍhanti bahum dhanam.
942. Upatthāpentī parisam kammato no ca dhammato,
dhammam paresam desenti lābhato no ca atthato.
943. Saṅghalābhassa bhaṇḍanti saṅghato paribāhirā,¹
paralābhūpajīvantā² ahirikā³ na lajjare.
944. Nānuyuttā tathā eke muṇḍā saṅghātipārūtā,
sambhāvanam yevicchanti lābhasakkāramucchitā.
945. Evaṃ nānappayātamhi na dāni⁴ sukaram tathā,
aphusitam⁵ vā phusitum phusitam nānurakkhitum.⁶
946. Yathā kaṇṭakatthānamhi careyya anupāhano,
satim upatthapetvāna evaṃ gāme munī care.
947. Saritvā pubbake yogī tesam vattamanussaram,
kiñcāpi pacchimo kālo phuseyya amatam padaṃ.
948. Idam vatvā sālavane samaṇo bhāvitindriyo,
brāhmaṇo parinibbāyī isi khīṇapunabbhavo ”ti.

Ittham sudam āyasmā pārāsariyo⁷ thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Pārāsariyattheragāthā.

TASSUDDĀNAM

Adhimutto pārāsariyo⁶ telakāni raṭṭhapālo,
mālunkyaselo bhaddiyo aṅguli dibbacakkhuko.
Pārāsariyo⁶ dasete vīsatinipātamhi⁸ parikittitā,⁹
gāthāyo dvesatā honti pañcatālisa uttarin ”ti.

Vīsatinipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ paribāhiyā - Pa.

² paralābhūpajīvantā - Ma, Syā, PTS.

³ ahirikāva - Ma, Syā, PTS.

⁴ nidāni - PTS.

⁵ apphusitam - Sīmu 1, 2.

⁶ vānurakkhitum - Ma, Syā, PTS.

⁷ pārāpariyo - Ma, PTS.

⁸ vīsamhi - Ma, Syā, PTS.

⁹ suparikittitā - Syā, PTS.

941. Chạy theo sau các viện cố, các phương tiện, các cách thức sắp đặt, với mục đích nuôi mạng, bằng mảnh lời họ thâu tóm nhiều tài sản.

942. Họ thiết lập đồ chúng vì nghề nghiệp không vì Giáo Pháp; họ thuyết giảng Giáo Pháp cho những người khác vì lợi lộc không vì mục đích.

943. Những kẻ bên ngoài hội chúng cãi cọ về lợi lộc của hội chúng; họ là những kẻ vô liêm sỉ, trong khi đang sống nhờ vào lợi lộc của người khác, lại không biết hổ thẹn.

944. Không được gấn bó (với các pháp Sa-môn) như thế ấy, một số cạo đầu, trùm y hai lớp; bị say đắm bởi lợi lộc và sự tôn vinh, họ mong muốn chỉ mỗi sự cung kính.

945. Khi đã phát khởi các sự việc đa dạng như vậy, giờ đây không phải là việc dễ dàng như trước để chúng đắc pháp chưa được chứng đắc, hoặc để duy trì pháp đã được chứng đắc.

946. Giống như người không mang giày bước đi ở khu vực có gai nhọn, tương tự như vậy, bậc hiền trí nên thiết lập niệm rồi mới nên đi lại ở trong làng.

947. Người nhớ đến các hành giả ở thời quá khứ, trong khi tưởng nhớ đến phận sự của các vị ấy, mặc dầu là thời điểm sau cùng, cũng vẫn có thể chạm đến vị thế Bất Tử.

948. Sau khi nói điều này ở khu rừng cây *sālā*, vị Sa-môn có giác quan đã được tu tập, vị Bà-la-môn, bậc ẩn sĩ, với việc tái sanh lần nữa đã được cạn kiệt, đã viên tịch Niết Bàn.”

Đại đức trưởng lão Pārāsariya đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Pārāsariya.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Vị Adhimutta, vị Pārāsariya, vị Telakāni, vị Ratṭhapāla, vị Māluṅkya, vị Sela, vị Bhaddiya, vị Aṅgulimāla, vị có Thiên nhãn (Anuruddha), vị Pārāsariya, mười vị này đã thuật lại ở nhóm hai mươi. Có hai trăm và thêm vào bốn mươi lăm câu kệ.”

Nhóm Hai Mươi được chấm dứt.

--ooOoo--

17. TIṂSATINIPĀTO

258.

949. Pāsādike bahū disvā bhāvitatte susaṃvute,
isī paṇḍarassa gotto¹ apucchi phussasavhayaṃ.²
950. Kiṃ chandā kimadhippāyā kimākappā bhavissare,
anāgatamhi kālamhi taṃ me akkhāhi pucchito.
951. Suṇohi vacanaṃ mayhaṃ isipaṇḍarasavhaya,
sakkaccaṃ upadhārehi ākkhicissāmyanāgataṃ.
952. Kodhanā upanāhi ca makkhī thambhī saṭṭhā bahū,
issukī nānāvādā ca bhavissanti anāgate.
953. Aññātamānino dhamme gambhīre tīragocarā,
lahukā agarū dhamme aññamaññamagāravā.
954. Bahū ādīnavā loke uppajjissantyanāgate,³
sudesitaṃ imaṃ dhammaṃ kilesissanti⁴ dummatī.
955. Guṇahīnā 'pi saṅghamhi voharantā⁵ visāradā,
balavanto bhavissanti mukharā assutāvino.
956. Guṇavanto 'pi saṅghamhi voharantā yathātthato,⁶
dubbālā te bhavissanti hirīmanā anattikā.
957. Rajataṃ jātarūpaṃ ca khettaṃ vatthumajelakaṃ,
dāsīdāsaṃ ca dummedhā sādiyissantyanāgate.⁷
958. Ujjhānasaññino bālā sīlesu asamāhitā,
unnaḷā vicarissanti kalahābhiraṭā magā.
959. Uddhatā ca bhavissanti nīlacīvarapārutā,
kuhā thaddhā lapā siṅgī carissantiyariyā viya.
960. Telasaṅṭhehi⁸ kesehi capalaṃ aññitakkhikā,⁹
rathiyāya gamissanti dantavaṇṇikapārutā.¹⁰
961. Ajegucchaṃ vimuttehi surattaṃ arahaddhajaṃ,
jigucchissanti kāsāvaṃ odātesu samucchitā.
962. Lābhakāmā bhavissanti kusitā hīnavīriyā,
kicchantā vanapatthāni¹¹ gāmantesu vasissare.

¹ paṇḍarasagotto - Ma, Syā, PTS.

² pussasavhayaṃ - Syā.

³ uppajjissanti 'nāgate - PTS, Pa.

⁴ kilesessanti - Ma;

kilisissanti - Syā, PTS.

⁵ voharanti - PTS.

⁶ yathatthato - Syā, PTS.

⁷ sādiyissanti 'nāgate - PTS.

⁸ telasaṅṭhehi - Syā, PTS.

⁹ capalā aññanakkhikā - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ dantavaṇṇikapārutā - Syā, PTS.

¹¹ vanapatthāni - PTS.

17. NHÓM BA MƯƠI

258.

949. “Sau khi nhìn thấy nhiều người có tín tâm, có bản thân đã được tu tập, khéo được thu thúc, vị ẩn sĩ thuộc dòng họ Paṇḍara đã hỏi vị tên Phussa rằng:

950. ‘Vào thời vị lai, người ta sẽ có ước muốn thế nào, ý định thế nào, thái độ thế nào? Được hỏi, xin ngài hãy nói cho tôi điều ấy.’

951. ‘Này vị ẩn sĩ có tên Paṇḍara, hãy lắng nghe lời nói của tôi, hãy tiếp thu một cách nghiêm chỉnh, tôi sẽ nói về vị lai.’

952. Vào thời vị lai, sẽ có nhiều kẻ (có bản chất) giận dữ, thù hằn, bôi nhọ, ngoan cố, lừa lọc, ganh tỵ, và nhiều lập luận khác nhau.

953. Những kẻ có hành xử ở bờ (bên này), với sự tự mãn là đã biết về Giáo Pháp thâm sâu, xem nhẹ và không kính trọng Giáo Pháp, không có sự kính trọng lẫn nhau.

954. Vào thời vị lai, nhiều điều bất lợi sẽ sanh khởi ở thế gian. Những kẻ có trí tồi sẽ làm ô nhiễm Giáo Pháp đã khéo được thuyết giảng này.

955. Thậm chí những kẻ thấp thỏi về đức hạnh sẽ có tự tin trong khi phát biểu ở hội chúng; những kẻ không nghe nhiều, lắm lời, sẽ trở nên có thể lực.

956. Ngay cả những vị có đức hạnh, trong khi phát biểu đúng theo sự thật ở hội chúng, những vị ấy sẽ trở nên yếu thế, rụt rè, không nhiệt tâm.

957. Vào thời vị lai, những kẻ có trí tồi sẽ ưng thuận bạc và vàng, ruộng, vườn, dê, cừu, tôi trai, và tớ gái.

958. Có tánh ưa phàn nàn, ngu si, không chuyên chú vào các giới, kiêu ngạo, họ đi đó đây, thích thú việc gây gỗ như là những con thú.

959. Và họ sẽ trở nên tự kiêu, trùm lên lá y màu xanh, dối trá, bướng bỉnh, nói nhiều, soi mói, và sẽ cư xử tựa như bậc Thánh.

960. Với đầu tóc được bôi dầu, có tính chao đảo, mắt được tô màu, trùm y màu ngà, họ sẽ đi ở đường lộ.

961. Bị say đắm các y phục màu trắng, họ nhờn gớm y ca-sa, biểu hiện của vị A-la-hán, được khéo nhuộm, không bị nhờn gớm bởi các bậc đã được giải thoát.

962. Họ sẽ trở nên có sự ham muốn về lợi lộc, biếng nhác, có sự tinh tấn thấp thỏi, trong khi cảm thấy mệt nhọc về các chốn rừng rú xa xôi, họ sẽ sống ở gần các xóm làng.

963. Ye ye lābhaṃ labhissanti micchājīvaratā sadā,
te te 'va¹ anusikkhantā bhamissanti² asaṃyatā.
964. Ye ye alābhino lābhaṃ na te pujjā bhavissare,
supesale 'pi te dhīre sevissanti na te tadā.
965. Pilakkhuraṇaṃ³ rattamaṃ garahantā sakaṃ dhajamaṃ,
titthiyānaṃ dhajamaṃ keci dhāressantyavadātakaṃ.⁴
966. Agāravo ca kāsāve tadā tesamaṃ bhavissati,
paṭisaṅkhā ca kāsāve bhikkhūnaṃ na bhavissati.
967. Abhibhūtassa dukkhena sallavidhassa ruppato,
paṭisaṅkhā mahāghorā nāgassāsi acintiyā.
968. Chaddanto hi tadā disvā surattamaṃ arahaddhajamaṃ,
tāvadeva bhaṇi gāthā gajo atthopasaṃhitā.
969. Anikkasāvo kāsāvaṃ yo vatthamaṃ paridahessati,⁵
apeto damasaccena na so kāsāvamarahati.
970. Yo ca vantakasāvassa sīlesu susamāhito,
upeto damasaccena sa ve kāsāvamarahati.
971. Vipannasīlo dummedho pākaṭo kammakāriyo,
vibbhantacitto nissukko na so kāsāvamarahati.
972. Yo ca sīlena sampanno vītarāgo samāhito,
odātamanasaṅkappo sa ve kāsāvamarahati.
973. Uddhato unnaḷo bālo sīlamaṃ yassa na vijjati,
odātakaṃ arahati kāsāvaṃ kiṃ karissati.
974. Bhikkhū ca bhikkhuniyo ca duṭṭhacittā anādarā,
tādīnaṃ mettacittānaṃ niggaṇhissantyanāgate.⁶
975. Sikkhāpentā 'pi therehi bālā cīvaradhāraṇamaṃ,
na suṇissanti dummedhā pākaṭā kāmakāriyā.
976. Te tathā sikkhitā bālā aññamaññaṃ agāravā,
nādiyissantupajjhāye khaḷuṅko viya sārathimaṃ.

¹ te te ca - PTS.

² bhajissanti - Ma, PTS; gamissanti - Syā.

³ milakkhuraṇamaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ dhārissantyavadātakaṃ - Ma, Sīmu 1, 2.

⁵ paridhassati - Ma; paridahissati - PTS.

⁶ niggaṇhissanti 'nāgate - PTS.

963. Những kẻ nào luôn thích thú việc tà mạng sẽ nhận lãnh lợi lộc, chính những kẻ ấy, trong khi không học tập, sẽ đi loanh quanh, không tự kiểm chế.

964. Những vị nào không nhận được lợi lộc, những vị ấy sẽ không được tôn vinh. Khi ấy, ngay cả những bậc sáng trí vô cùng hiền thiện, họ cũng sẽ không thân cận.

965. Trong khi chê trách biểu hiện được nhuộm màu cây sung của mình, một số kẻ sẽ mặc màu trắng là biểu hiện của các ngoại đạo.

966. Khi ấy, sự không kính trọng y ca-sa sẽ khởi lên ở những kẻ ấy, và sự quán tưởng về y ca-sa sẽ không có ở các tỳ khưu.

967. Con voi khi bị thống trị bởi sự đau đớn, bị đâm xuyên bởi mũi tên, bị kích động, mặc dầu có sự kính sợ khủng khiếp, sự quán tưởng đã khởi đến con voi là điều không thể nghĩ bàn.

968. Bởi vì con voi Chaddanta, vào lúc ấy, sau khi nhìn thấy biểu hiện của vị A-la-hán khéo được nhuộm màu, ngay khi ấy đã nói lên những kệ ngôn gắn liền với điều lợi ích:

969. ‘Kẻ nào, có uế trước chưa lìa, sẽ khoác lên tấm vải ca-sa, (nếu) bỏ bê việc rèn luyện và sự chân thật, kẻ ấy không xứng với y ca-sa.

970. Và vị nào có uế trước được rũ bỏ, khéo chuyên chú vào các giới, gắn bó việc rèn luyện và sự chân thật, vị ấy quả nhiên xứng với y ca-sa.’¹

971. Có giới bị hư hỏng, có trí tồi, buông lung, hành động theo ý thích, có tâm bị tàn mạn, thiếu năng nổ, kẻ ấy không xứng với y ca-sa.

972. Và vị nào, được đầy đủ về giới, có luyện ái đã được xa lìa, được định tĩnh, có tâm ý và sự suy tư trong sạch, vị ấy quả nhiên xứng với y ca-sa.

973. Kẻ tự kiêu, kiêu ngạo, ngu dốt, đối với kẻ này thì giới không có, là kẻ xứng với y phục màu trắng, (kẻ ấy) sẽ làm gì với y ca-sa?

974. Vào thời vị lai, các tỳ khưu và các tỳ khưu ni, có tâm ác xấu, không có sự tôn trọng, sẽ khuấy rối đến các vị có tâm từ ái như thế ấy.

975. Ngay cả trong khi đang được các vị trưởng lão chỉ dạy về việc mặc y, những kẻ ngu dốt cũng sẽ không lắng nghe, có trí tồi, buông lung, hành động theo ý thích.

976. Những kẻ ngu dốt ấy, được học tập như vậy, không có sự kính trọng lẫn nhau, không lưu tâm đến các vị thầy tế độ, tựa như con ngựa chứng không để ý đến người đánh xe.

¹ Câu kệ 969, 970 giống câu kệ số 9, 10 của *Dhammapadapāḷi - Pháp Cú*.

977. Evaṃ anāgataddhānaṃ paṭipatti bhavissati,
bhikkhūnaṃ bhikkhunīnaṃ ca patte kālamhi pacchime.
978. Purā āgacchate etaṃ anāgataṃ mahabbhayaṃ,
subbacā hotha sakhilā aññamaññaṃ sagāravā.
979. Mettacittā kāruṇikā hotha sīlesu saṃvutā,¹
āradhviriyā pahitattā niccaṃ daḥaparakkamā.
980. Pamādaṃ bhayato disvā appamādaṃ ca khemato,
bhavethaṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ phusantā² amataṃ padan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā phusso thero gāthāyo abhāsittā ”ti.

Phussattheragāthā.

259.

981. Yathācārī yathāsato satimā yatasaṅkappajjhāyi³ appamatto,
ajjhattarato samāhitatto⁴ eko santusito tamāhu bhikkhuṃ.
982. Allaṃ sukkaṃ vā⁵ bhuñjanto na bālhaṃ suhito siyā,
ūnodaro⁶ mitāhāro sato bhikkhu paribbaje.
983. Cattāro pañca ālope abhutvā udakaṃ pive,
alaṃ phāsuvihārāya pahitattassa bhikkhuno.
984. Kappiyaṃ taṃ ce chādeti⁷ cīvaraṃ idamatthitaṃ,⁸
alaṃ phāsuvihārāya pahitattassa bhikkhuno.
985. Pallaṅkena nisinnassa jaṇṇuke nābhivassati,
alaṃ phāsuvihārāya pahitattassa bhikkhuno.
986. Yo sukkaṃ dukkhato adda⁹ dukkhamaddakkhi sallato,
ubhayantarena¹⁰ nāhosi kena lokasmiṃ¹¹ kiṃ siyā.
987. Mā me kadāci pāpiccho kusīto hīnaviriyo,
appaṣutto anādaro kena lokasmiṃ¹¹ kiṃ siyā.
988. Bahussuto ca medhāvī sīlesu susamāhito,
cetosamathamanyutto api muddhani tiṭṭhatu.

¹ sīle susaṃvutā - PTS.

² phusanti - Syā, PTS.

³ satimā yathā saṅkappacariyāya - Syā, PTS.

⁴ susamāhitatto - Syā, PTS.

⁵ va - Syā; ca - PTS.

⁶ ūnodaro - Ma, Syā, PTS, Pa.

⁷ kappiyatañca ādeti - Syā, PTS.

⁸ idamatthikaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁹ addakkhi - Syā.

¹⁰ ubhayamantare - Sīmu 1, 2.

¹¹ lokasmi - Ma, Syā, PTS.

977. Như vậy sẽ là sự thực hành trong thời vị lai của các tỳ khưu và các tỳ khưu ni khi thời điểm sau cùng đã đến.

978. Khi điều nguy hiểm lớn lao ấy còn chưa xảy đến, trước khi nó xảy đến các vị hãy dễ dạy, nhu thuận, có sự kính trọng lẫn nhau.

979. Các vị hãy có tâm từ ái, có lòng bi mẫn, hãy thu thúc ở các giới, có sự nỗ lực tinh tấn, có bản tính cương quyết, thường xuyên có sự ra sức bền bỉ.

980. Sau khi nhìn thấy sự xao lãng là nguy hiểm, sự không xao lãng là an toàn, các vị hãy tu tập Đạo Lộ tám chi phần, trong khi đang chạm đến vị thế Bất Tử.”

Đại đức trưởng lão Phussa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Phussa.

259.

981. “Vị có hạnh kiểm như thế, có tánh tốt như thế, có niệm, có sự suy tư đã được kiểm chế, có thiền chứng, không bị xao lãng, được thỏa thích ở nội tâm, có bản thân được định tĩnh, đơn độc, tự biết đủ, người ta gọi vị ấy là tỳ khưu.

982. Trong khi thọ dụng đồ ăn ướt hay đồ ăn khô, không nên thỏa mãn một cách quá độ, vị tỳ khưu du hành, có bao tử thiếu thốn, có vật thực chừng mực, có niệm.

983. Nên ngưng không ăn bốn, năm vắt cơm (sau cùng) và nên uống nước, vậy là đủ cho sự sống thoải mái của vị tỳ khưu bản tính cương quyết.

984. Nếu mặc lên y ấy, (là y) đã được làm cho đúng phép, thì điều này là có lợi ích, vậy là đủ cho sự sống thoải mái của vị tỳ khưu bản tính cương quyết.

985. Đối với vị đang ngồi với thế kiết già, trời mưa còn chưa làm ướt đầu gối, vậy là đủ cho sự sống thoải mái của vị tỳ khưu bản tính cương quyết.

986. Người nào đã thấy lạc là khổ, đã nhìn thấy khổ là mũi tên, đã không ở giữa cả hai (lạc và khổ), còn có điều gì (trói buộc) ở thế gian và có thể trở thành cái gì (ở tương lai)?

987. Mong rằng kẻ có ước muốn xấu xa, biếng nhác, có sự tinh tấn kém cỏi, ít học hỏi, không có sự tôn trọng, chớ bao giờ gần bên tôi, còn có điều gì ở thế gian (để giáo huấn) và có thể trở thành cái gì (được lợi ích)?

988. Và mong rằng vị nghe nhiều, thông minh, khéo chuyên chú vào các giới, được gần bó với sự vắng lặng của tâm, hãy đứng ngay ở đỉnh đầu.

989. Yo papañcamanuyutto papañcābhirato mago,¹
virādhayī so nibbānaṃ yogakkhemaṃ anuttaraṃ.
990. Yo ca papañcaṃ hitvāna nippapañcapathe rato,
ārādhayī so nibbānaṃ yogakkhemaṃ anuttaraṃ.
991. Gāme vā yadi vāraññe ninne vā yadi vā thale,
yattha arahanto viharanti taṃ bhūmiṃ rāmaṇeyyakam.
992. Ramaṇiyā² araññāni yattha na ramatī jano,
vītarāgā ramissanti³ na te kāmāgavesino.
993. Nidhīnaṃ 'va pavattāraṃ yaṃ passe vajjadassinaṃ,
niggaḃhavādiṃ medhāvīṃ tādisaṃ paṇḍitaṃ bhaje,
tādisaṃ bhajamānassa seyyo hoti na pāpiyo.
994. Ovadeyyānusāseyya asabbhā ca nivāraye,
sataṃ hi so piyo hoti asataṃ hoti appiyo.
995. Aññassa bhagavā buddho dhammaṃ desesi cakkhumā,
dhamme desiyamānamhi sotamodhesimatthiko,
taṃ me amoghaṃ savanaṃ vimuttomhi anāsavo.
996. Neva pubbenivāsāya na 'pi dibbassa cakkhuno,
cetopariyāya iddhiyā cutiyā upapattiyā,
sotadhātuvisuddhiyā paṇiya⁴ me na vijjati.
997. Rukkhamūlaṃ 'va nissāya muṇḍo saṅghāṭipāruto,
paññāya uttamo thero upatisso ca⁵ jhāyati.
998. Avitakkaṃ samāpanno sammāsambuddhasāvako,
ariyena tuṅhibhāvena⁶ upeto hoti tāvade.
999. Yathā 'pi pabbato selo acalo suppatiṭṭhito,⁷
evaṃ mohakkhayā bhikkhu pabbato 'va na vedhati.
1000. Anaṅgaṇassa posassa niccaṃ sucigavesino,
vālaggamattaṃ pāpassa abbhāmattaṃ 'va khāyati.
1001. Nābhinandāmi maraṇaṃ nābhinandāmi jīvitaṃ,
nikkhipissaṃ imaṃ kāyaṃ sampajāno patissato.

¹ mano - Syā.

² ramaṇiyāni - Ma, Syā, Sīmu 1, 2.

³ ramessanti - Sīmu 1, 2.

⁴ paṇidhī - Ma, Syā, PTS.

⁵ upatissova - Ma, Syā, PTS.

⁶ tuṅhibhāvena - PTS.

⁷ supatiṭṭhato - Syā, PTS.

989. Kẻ nào bị gắn bó với vọng tưởng, thỏa thích vọng tưởng giống như con thú, kẻ ấy đã lìa xa Niết Bàn, sự an toàn khỏi các ràng buộc, vô thượng.

990. Và vị nào, sau khi từ bỏ vọng tưởng, được thích thú ở đạo lộ không có vọng tưởng, vị ấy đã thành tựu Niết Bàn, sự an toàn khỏi các ràng buộc, vô thượng.

991. Cho dẫu ở làng hoặc là ở rừng, cho dẫu ở thung lũng hoặc ở cao nguyên, nơi nào các vị A-la-hán cư ngụ, vùng đất ấy thật đáng yêu.¹

992. Các khu rừng đáng yêu là nơi con người không ưa thích. Những vị có luyện ái đã được xa lìa sẽ ưa thích, các vị ấy không phải là những kẻ tầm cầu ái dục.

993. Nên gặp gỡ người thông minh, nhìn thấy được lỗi lầm, có lời nói khiến trách, tựa như người chỉ ra những của cải chôn giấu. Nên giao thiệp với người thông minh như thế ấy. Người giao thiệp với vị (thông minh) như thế ấy có được điều tốt hơn, không xấu.²

994. Người có thể giáo giới, có thể chỉ dạy, có thể ngăn chặn điều không tốt lành, thật vậy đối với những người tốt thì người ấy được thương mến, đối với những người không tốt thì không được yêu mến.³

995. Đức Phật Thế Tôn, bậc Hữu Nhân, đã thuyết giảng Giáo Pháp đến người khác. Trong khi Giáo Pháp đang được thuyết giảng, là người có mục đích, tôi đã lắng tai nghe. Việc lắng nghe ấy của tôi là không vô ích, tôi đã được giải thoát, không còn lậu hoặc.

996. Không vì đời sống trong thời quá khứ, cũng không vì Thiên nhân, vì thần thông về việc biết được tâm (của người khác), về sự chết và sự sanh, về sự thanh tịnh của nhĩ giới, là ước nguyện không có ở tôi.

997. Vị trưởng lão Upatissa, tối thượng về trí tuệ, đầu cạo, trùm lên y hai lớp, đã ngồi xuống ngay tại gốc cây, tham thiền.

998. Đã đạt được trạng thái vô tâm, vị đệ tử của bậc Chánh Đăng Giác ngay tức thời đạt đến trạng thái im lặng thánh thiện.

999. Cũng giống như ngọn núi đá, không bị lay động, đã khéo được thiết lập, tương tự như vậy vị tỳ khưu, do sự cạn kiệt của si mê, không rung chuyển tựa như ngọn núi.⁴

1000. Đối với người không có (đầu óc) như bản, luôn tầm cầu sự tinh khiết, phần nhỏ bằng đầu cọng tóc của sự xấu xa được xem như là kích thước của đám mây.⁵

1001. Tôi không vui thích sự chết, tôi không vui thích sự sống, tôi sẽ lìa bỏ thân xác này, có sự nhận biết rõ, có niệm.

¹ Câu kệ 991 giống câu kệ 98 của *Dhammapadapāli* - *Pháp Cú*.

² Câu kệ 993 giống câu kệ 76 của *Dhammapadapāli* - *Pháp Cú*.

³ Câu kệ 994 giống câu kệ 77 của *Dhammapadapāli* - *Pháp Cú*.

⁴ Câu kệ 999 giống câu kệ 651.

⁵ Câu kệ 1000 giống câu kệ 652.

1002. Nābhinandāmi maraṇaṃ nābhinandāmi jīvitam,
kālaṃ ca paṭikaṅkhāmi nibbisaṃ bhatako yathā.
1003. Ubhayenamidaṃ maraṇameva nāmaraṇaṃ pacchā vā pure vā,
paṭipajjatha mā vinassatha khaṇo vo¹ mā upaccagā.
1004. Nagaraṃ yathā paccantaṃ guttaṃ santarabāhiraṃ,
evaṃ gopetha attānaṃ khaṇo vo¹ mā upaccagā,
khaṇātītā hi socanti nirayamhi samappitā.
1005. Upasanto uparato mantabhāṇī² anuddhato,
dhunāti pāpake dhamme dumapattaṃ va māluto.
1006. Upasanto uparato mantabhāṇī² anuddhato,
appāsi³ pāpake dhamme dumapattaṃ va māluto.
1007. Upasanto anāyāso vippasanno anāvilo,⁴
kalyāṇasīlo medhāvī dukkhassantakaro siyā.
1008. Na vissase ekatiyesu evaṃ
agārisu pabbajitesu cā 'pi,
sādhū 'pi⁵ hutvāna asādhū honti
asādhū hutvā puna sādhu honti.
1009. Kāmacchando ca vyāpādo thīnamiddhaṃ ca bhikkhuno,
uddhaccaṃ vicikicchā ca pañcete⁶ cittakelisā.
1010. Yassa sakkariyamānassa asakkārena cūbhayaṃ,
samādhi na vikampati appamādavihārino.
1011. Taṃ jhāyikaṃ sātatikaṃ sukhumadiṭṭhivipassakaṃ,
upādānakkhayārāmaṃ āhu sappuriso iti.
1012. Mahāsamuddo paṭhavī⁷ pabbato anilo 'pi ca,
upamāya na yujjanti⁸ satthu varavimuttiyā.
1013. Cakkānūvattako thero mahāñāṇī samāhito,
paṭhavāpaggi⁹ samāno na rajjati na dussati.
1014. Paññāpāramitaṃ patto mahābuddhi mahāmati,¹⁰
ajaḷo jaḷasamāno sadā carati nibbuto.

¹ ve - PTS, Sīmu 1, 2.

² mattabhāṇī - Sīmu 1, 2.

³ abbahi - Syā, PTS.

⁴ vippasannamanāvilo - Syā, PTS.

⁵ sādhu - Sīmu 1, 2.

⁶ pañca te - Syā, PTS.

⁷ pathavī - Ma, PTS.

⁸ yujjanti - Syā.

⁹ pathavāpaggi - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ mahāmuni - Syā, PTS.

1002. Tôi không vui thích sự chết, tôi không vui thích sự sống, và tôi chờ đợi thời điểm, giống như người làm thuê chờ đợi tiền công.¹

1003. Ở cả hai thời, sau này (lúc về già) hoặc trước đây (lúc còn trẻ), cái này chính là sự chết, không phải không chết, các vị hãy tiến bước, các vị chớ có hư hỏng, chớ để thời khắc của quý vị trôi qua.

1004. Giống như thành trì ở biên thùỳ được canh phòng bên trong lẫn bên ngoài, các vị hãy gìn giữ bản thân như vậy, chớ để thời khắc của quý vị trôi qua,² bởi vì những kẻ đã để thời khắc trôi qua bị sâu muợn khi bị đưa vào ở địa ngục.

1005. Vị an tịnh, tự chế, có lời nói đúng đắn, không tự kiêu, rũ bỏ các ác pháp tựa như gió làm rụng lá cây.³

1006. Vị an tịnh, tự chế, có lời nói đúng đắn, không tự kiêu, rũ bỏ các ác pháp tựa như gió ngắt bỏ lá cây.

1007. Vị an tịnh, không buồn phiền, hoàn toàn tịnh tín, không náo động, có giới tốt đẹp, thông minh, có thể thực hiện việc chấm dứt khổ đau.

1008. Không thể tin được rằng một số người tại gia luôn cả xuất gia lại là như vậy, thậm chí đã là tốt lành rồi trở thành không tốt lành, đã là không tốt lành rồi lại trở thành tốt lành.

1009. Ước muốn về dục, và ác tâm, sự dã dượi buồn ngủ, sự phóng dật, và hoài nghi, đây là năm ô nhiễm ở tâm của vị tỳ khu.

1010. Đối với vị nào, ở cả hai trường hợp, đang được tôn vinh và không có tôn vinh, mà có sự an trú không bị xao lãng, định của vị ấy không dao động.

1011. Vị tham thiền liên tục, có sự quán xét về tà kiến vi tế, có sự ưa thích về sự cạn kiệt của chấp thủ, người ta gọi vị ấy là 'bậc thiện nhân.'

1012. Đại dương, trái đất, quả núi, và luôn cả ngọn gió, không được liên kết với sự so sánh về sự giải thoát cao quý của bậc Đạo Sư.

1013. Vị tiếp tục xoay chuyển bánh xe, bậc trưởng lão, có trí tuệ lớn lao, được định tĩnh, tương tự đất, nước, và lửa, không bị luyến ái, không bị sân hận.

1014. Đã đạt đến sự toàn hảo về tuệ, có tánh giác vĩ đại, có tư tưởng lớn lao, không đăn độn giống như là đăn độn, luôn sống được tịch tịnh.

¹ Câu kệ 1002 giống câu kệ 606.

² Hai dòng đầu của câu kệ 1004 giống câu kệ 653.

³ Câu kệ 1005 giống câu kệ 2.

1015. Pariciṅṅo mayā sathā kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro bhavanetti samūhatā 'ti.

1016. Sampādehappamādena esā me anusāsanī,
handāhaṃ parinibbissaṃ vip̐pamuttomhi sabbadhī "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā sārīputto thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Sārīputtattheragāthā.

260.

1017. Pisunena¹ ca kodhanena ca maccharinā ca vibhūtanandinā,²
sakhitaṃ na kareyya paṇḍito pāpo kāpurisena saṅgamo.

1018. Saddhena ca pesalena ca paññavatā bahussutena ca,
sakhitaṃ hi³ kareyya paṇḍito bhaddo sappurisena saṅgamo.

1019. Passa cittakataṃ⁴ bimbaṃ arukāyaṃ samussitaṃ,
āturaṃ bahusaṅkappaṃ yassa natthi dhuvaṃ ṭhiti.

1020. Passa cittakataṃ⁴ rūpaṃ maṇinā kuṇḍalena ca,
aṭṭhiṃ tacena onaddhaṃ saha vatthena sobhati.

1021. Alattakakatā pādā mukhaṃ cuṅṅakamakkhitaṃ,
alaṃ bālassa mohāya no ca pāragavesino.

1022. Aṭṭhapādakatā kesā nettā añjanamakkhitaṃ,
alaṃ bālassa mohāya no ca pāragavesino.

1023. Añjanīva navā cittā pūtikāyo alaṅkato,
alaṃ bālassa mohāya no ca pāragavesino.

1024. Odahi migavo pāsāṃ nāsadā vāguraṃ migo,
bhutvā nivāpaṃ gacchāma kandante migabandhake.

1025. Chinnā pāsā migavassa nāsadā vāguraṃ migo,
bhutvā nivāpaṃ gacchāma socante migaluddake.

1026. Bahussuto cittakathī buddhassa paricārako,
pannabhāro visaññutto seyyaṃ kappeti gotamo.

¹ pisuṇena - Ma, Syā.

² vibhūtinandinā - Syā, PTS.

³ sakhitaṃ - Ma, Sīmu 1, 2.

⁴ cittakataṃ - Sīmu 1, 2.

1015. Bậc Đạo Sư đã được tôi hầu hạ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành, vật mang nặng đã được đặt xuống, lối dẫn đến hiện hữu đã được xóa sạch.¹

1016. Quý vị hãy nỗ lực với sự không xao lãng, điều này là lời chỉ dạy của tôi. Tốt lắm, tôi sẽ viên tịch Niết Bàn, tôi đã được giải thoát về mọi mặt.”²

Đại đức trưởng lão Sāriputta đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Sāriputta.

260.

1017. “Người sáng trí không nên kết bạn với kẻ nói đâm thọc, giận dữ, bòn xén, vui với sự bất hạnh (của người khác); việc giao du với kẻ xấu là tệ hại.

1018. Người sáng trí nên kết bạn với người có đức tin, khéo cư xử, có trí tuệ, và nghe nhiều; việc giao du với người tốt là may mắn.

1019. Hãy nhìn xem bóng dáng được vẽ màu, nơi hội tụ các vết thương, được dựng lên (bằng ba trăm khúc xương), bệnh hoạn, nhiều suy tư (sái quấy), không có sự tồn tại trường cửu.³

1020. Hãy nhìn xem vóc dáng được vẽ màu, với ngọc ma-ni và với bông tai; là xương được bọc lại bởi da, nó rạn vỡ nhờ vải vóc.

1021. Các bàn chân được sơn màu đỏ, khuôn mặt được bôi phấn bột, là đủ cho sự mê muội đối với kẻ ngu, nhưng không đủ đối với người có sự tầm cầu bờ kia.

1022. Các sợi tóc được làm thành tám lớp, các con mắt được bôi thuốc màu, là đủ cho sự mê muội đối với kẻ ngu, nhưng không đủ đối với người có sự tầm cầu bờ kia.

1023. Thân thể hôi thối đã được trang điểm tựa như hộp thuốc bôi đã được vẽ màu, là đủ cho sự mê muội đối với kẻ ngu, nhưng không đủ đối với người có sự tầm cầu bờ kia.

1024. Thợ săn đã đặt bẫy mồi, con nai đã không đến gần cái lưới bẫy. Sau khi ăn xong mồi nhử, chúng ta hãy ra đi, trong khi kẻ bắt thú đang than vãn.

1025. Các bẫy mồi của gã thợ săn đã bị đứt lìa, con nai đã không đến gần cái lưới bẫy. Sau khi ăn xong mồi nhử, chúng ta hãy ra đi, trong khi kẻ săn thú sầu muộn.

1026. Vị thị giả của đức Phật, nghe nhiều, có sự thuyết giảng tài ba, có gánh nặng đã được buông xuống, không bị ràng buộc, vị dòng dõi Gotama chuẩn bị việc nằm.

¹ Câu kệ 1015 giống câu kệ 904.

² Câu kệ 1016 giống câu kệ 658.

³ Các câu kệ 1019-1025 tương đương với các câu kệ 769-775.

1027. Khīṇāsavo visaññutto saṅgātito sunibbuto,
dhāreti antimam deham jātimaraṇapāragū.¹
1028. Yasmiṃ patiṭṭhitā dhammā buddhassādiccabandhuno,
nibbānagamane magge so 'yam tiṭṭhati gotamo.
1029. Dvāsitiṃ buddhato gaṇhiṃ² dve saḥassāni bhikkhuto,
caturāsītisaḥassāni ye me dhammā pavattino.
1030. Appassutāyam³ puriso balivaddo 'va jīrati,
maṃsāni tassa vaḍḍhanti paññā tassa na vaḍḍhati.
1031. Bahussuto appassutam yo sutenātimaññati,
andho paḍipadhāro 'va tatheva paṭibhāti maṃ.
1032. Bahussutam upāseyya sutam ca na vināsaye,
tam mūlam brahmacariyassa tasmā dhammadharo siyā.
1033. Pubbāparaññū atthaññū niruttipadakovido,
suggahītam ca gaṇhāti attham copaparikkhati.
1034. Khantya chandikato⁴ hoti ussahitvā tleti tam,
samaye so padahati ajjhattam susamāhito.
1035. Bahussutam dhammadharam sappaññam buddhasāvakaṃ,
dhammaviññānamākaṅkham tam bhajetha tathāvidham.
1036. Bahussuto dhammadharo kosārakkho mahesino,
cakkhu sabbassa lokassa pūjanīyo⁵ bahussuto.
1037. Dhammārāmo dhammarato dhammam anuvicintayam,
dhammam anussaram bhikkhu saddhammā na parihāyati.
1038. Kāyamaccheragaruno⁶ hiyyamāne⁷ anuṭṭhahe,
sarīrasukhagiddhassa kuto samaṇaphāsutā.
1039. Na pakkhanti disā sabbā dhammā nappaṭibhanti maṃ,
gate kalyāṇamittamhi andhakāram va khāyati.
1040. Abbatītasahāyassa atītagatasatthuno,
natthi etādisam mittam yathā kāyagatā sati.

¹ jātimaraṇapāragu - PTS.

² gaṇhi - Syā, PTS.

³ appassutoyam - Syā, PTS.

⁴ chandikato - Ma, Syā, PTS.

⁵ pūjaneyyo - Syā, PTS.

⁶ kāyamaccheragaruko - Sīmu 1, 2.

⁷ hiyyamāno - Sīmu 1, 2.

1027. (Vị ấy) có lậu hoặc đã được cạn kiệt, không bị ràng buộc, đã vượt qua sự bám víu, đã khéo được tịch tịnh, đang duy trì thân mạng cuối cùng, là người đã đi đến bờ kia của sanh tử.

1028. Vị dòng dõi Gotama ấy đấy, đứng ở Đạo Lộ dẫn đến Niết Bàn, nơi ấy các lời dạy của đức Phật, vị thân quyến của mặt trời, đã được thiết lập.

1029. Tôi đã tiếp nhận tám mươi hai ngàn từ đức Phật, hai ngàn từ vị tỷ khưu, tám mươi bốn ngàn Pháp (uẩn) này là có sự vận hành.

1030. Kẻ này ít học, tựa như con bò đực trở thành già cỗi, các bắp thịt của kẻ ấy tăng trưởng, trí tuệ của kẻ ấy không tăng trưởng.

1031. Người nào học nhiều rồi khinh chê kẻ ít học về việc học, giống như người cầm cây đèn bị mù, điều này sanh trong trí của tôi tương tự y như thế.

1032. Hãy phụng sự người học nhiều, và chớ hủy hoại việc học, việc ấy là gốc rễ của Phạm hạnh; vì thế nên là người có sự ghi nhớ về Giáo Pháp.

1033. Là người biết điều nào trước điều nào sau, biết về ý nghĩa, rành rẽ về ngôn ngữ và từ vựng, nắm giữ điều đã được học tốt đẹp, và quán xét về ý nghĩa.

1034. Đã nảy sanh ước muốn nhờ vào sự nhân nại, sau khi đã ra sức thì cân nhắc về điều ấy, vị ấy nỗ lực đúng thời điểm, nội tâm khéo được định tĩnh.

1035. Vị đệ tử của đức Phật, có sự nghe nhiều, có sự ghi nhớ về Giáo Pháp, có trí tuệ, đang mong mỏi sự nhận thức về Giáo Pháp; nên thân cận vị có đức tính như thế ấy.

1036. Vị đại ẩn sĩ, có sự nghe nhiều, có sự ghi nhớ về Giáo Pháp, có sự bảo vệ kho tàng (Giáo Pháp), là con mắt của tất cả thế gian; sự nghe nhiều đáng được cúng dường.

1037. Có sự ưa thích Giáo Pháp, được thích thú Giáo Pháp, trong khi suy tư về Giáo Pháp, trong khi suy niệm về Giáo Pháp, vị tỷ khưu không rời bỏ Chánh Pháp.

1038. Đối với kẻ có sự chú trọng ở việc ích kỷ về thân xác, trong khi đang bị tiêu hoại (dần), không thể tự sách tấn, đối với kẻ bị tham đắm trong sự khoái lạc của cơ thể, tính chất thoải mái của Sa-môn từ đâu mà có?

1039. Mọi phương hướng không hiện rõ, các Giáo Pháp không hiển hiện cho tôi, khi người bạn tốt lành đã đi, như thể bóng tối xuất hiện.

1040. Đối với vị có bạn hữu đã đi xa, đối với vị có bậc Đạo Sư đã qua rồi, đã ra đi, không có người bạn nào giống như thế ấy, giống như niệm đặt ở thân.

1041. Ye purāṇā atītā te navehi na sameti me,
svajja eko 'va jhāyāmi vassupeto 'va pakkhimā.
1042. Dassanāya abhikkante¹ nānā verajjake bahū,
mā vārayittha sotāro passantu samayo mamaṃ.
1043. Dassanāya abhikkante¹ nānā verajjake puthu,²
karoti satthā okāsaṃ na nivāreti cakkhumā.
1044. Paṇṇavīsati vassāni sekhabhūtassa me sato,
na kāmasaññā uppajji passa dhammasudhammataṃ.
1045. Paṇṇavīsati vassāni sekhabhūtassa me sato,
na dosasaññā uppajji passa dhammasudhammataṃ.
1046. Paṇṇavīsati vassāni bhagavantam upatṭhahim,
mettena kāyakammena chāyā 'va anapāyini.³
1047. Paṇṇavīsati vassāni bhagavantam upatṭhahim,
mettena vacīkammena chāyā 'va anapāyini.
1048. Paṇṇavīsati vassāni bhagavantam upatṭhahim,
mettena manokammena chāyā 'va anapāyini.
1049. Buddhassa caṅkamantassa piṭṭhito anucaṅkamim,
dhamme desīyamānamhi ñāṇaṃ me udapajjatha.
1050. Ahaṃ sakaraṇīyomhi sekho⁴ appattamānaso,
sathu ca parinibbānaṃ yo amhaṃ anukampako.
1051. Tadāsi yaṃ bhiṃsanakaṃ tadāsi lomahaṃsanaṃ,
sabbākāravārūpete sambuddhe parinibbute.
1052. Bahussuto dhammadharo kosārakkho mahesino,
cakkhu sabbassa lokassa ānando parinibbuto.
1053. Bahussuto dhammadharo kosārakkho mahesino,
cakkhu sabbassa lokassa andhakāre tamonudo.

¹ atikkante - Syā, PTS.² puthū - Syā, PTS.³ anupāyini - Syā.⁴ sekkho - Sīmu 1, 2.

1041. Những vị xưa kia đã qua rồi, tâm tôi không hợp với những vị mới. Hôm nay, tôi đây chỉ một mình, tham thiền, tựa như con chim đi về nơi trú ẩn.

1042. ‘Chớ ngăn cản nhiều người từ các xứ sở khác nhau đang đi đến để yết kiến, giờ là thời điểm, hãy để cho những người lắng nghe gặp Ta.’

1043. Đấng Đạo Sư, bậc Hữu Nhãn, cho cơ hội đến những người từ các xứ sở khác nhau đang đi đến để yết kiến, không ngăn cản.

1044. Hai mươi lăm năm, suy tưởng về ái dục đã không khởi lên ở tôi khi đang còn ở bản thể Hữu Học, hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp.

1045. Hai mươi lăm năm, suy tưởng về sân hận đã không khởi lên ở tôi khi đang còn ở bản thể Hữu Học; hãy nhìn xem bản chất tốt đẹp của Giáo Pháp.

1046. Hai mươi lăm năm, tôi đã hầu cận đức Thế Tôn với tâm từ qua thân nghiệp, như chiếc bóng không có sự xa lìa.

1047. Hai mươi lăm năm, tôi đã hầu cận đức Thế Tôn với tâm từ qua khẩu nghiệp, như chiếc bóng không có sự xa lìa.

1048. Hai mươi lăm năm, tôi đã hầu cận đức Thế Tôn với tâm từ qua ý nghiệp, như chiếc bóng không có sự xa lìa.

1049. Khi đức Phật đang đi kinh hành, tôi đã đi theo ở phía sau. Khi Giáo Pháp đang được thuyết giảng, trí đã khởi lên ở tôi.

1050. Tôi là bậc Hữu Học, còn có việc cần phải làm, tâm ý chưa được đạt đến, và bậc Đạo Sư, người có lòng thương tưởng đến tôi, viên tịch Niết Bàn.

1051. Khi bậc Toàn Giác, được hội đủ mọi biểu hiện cao quý, viên tịch Niết Bàn, khi ấy đã có sự kính sợ, khi ấy đã có sự nổi da gà.

1052. Vị Ānanda, bậc đại ẩn sĩ, có sự nghe nhiều, có sự ghi nhớ về Giáo Pháp, con mắt của tất cả thế gian, viên tịch Niết Bàn.

1053. Vị đại ẩn sĩ, có sự nghe nhiều, có sự ghi nhớ về Giáo Pháp, có sự bảo vệ kho tàng (Giáo Pháp), con mắt của tất cả thế gian, có sự xua tan tăm tối ở bóng đêm.

1054. Gatimanto satimanto¹ dhitimanto ca yo isi,
saddhammadhāraḥako² thero ānando ratanākaro.

1055. Pariciṇṇo mayā satthā kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro natthi dāni punabbhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā ānando thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Ānandattheragāthā.

TASSUDDĀNAṀ

Phussopatisso ānando tayo ’tiṃsepakittitā,³
gāthāyo tattha saṅkhātā satam pañca ca uttarī ”ti.

Tiṃsatinipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ satimanto - Syā, PTS.

² saddhammadhāraḥako - Syā, PTS.

³ tayotime pakittitā - Ma, Syā, PTS;
tayo ’timeva kittitā - Sīmu 1, 2.

1054. Vị ẩn sĩ có sự uy nghi, có niệm, có sự quả quyết, người ghi nhớ về Chánh Pháp, là trưởng lão Ānanda có hầm mỏ châu báu.

1055. Bậc Đạo Sư đã được tôi hầu hạ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành, vật mang nặng đã được đặt xuống, giờ đây không còn tái sinh nữa.”

Đại đức trưởng lão Ānanda đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Ānanda.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Vị Phussa, vị Upatissa, vị Ānanda, là ba vị đã được thuật lại ở nhóm Ba Mươi, các câu kệ đã được tạo ra ở tại nơi ấy là một trăm lẻ năm.”

Nhóm Ba Mươi được chấm dứt.

--ooOoo--

18. CATTĀLĪSANIPĀTO

261.

1056. Na gaṇena purakkhato care
vimano hoti samādhī dullabho,
nānā janasaṅgaho dukho¹
iti disvāna gaṇaṃ na rocaḃe.
1057. Na kulāni upabbaje muni
vimano hoti samādhī dullabho,
so ussukko² rasānugiddho
atthaṃ riñcati yo sukhāvaho.³
1058. Paṅko 'ti hi naṃ pavedayaṃ⁴
yāyaṃ vandanapūjanā kulesu,
sukhumaṃ sallaṃ durubbahaṃ⁵
sakkāro kāpurisena dujjaho.
1059. Senāsanamhā oruyha nagaraṃ piṇḍāya pāvisiṃ,
bhuñjantaṃ purisaṃ kuṭṭhiṃ sakkaccaṃ taṃ upaṭṭhahiṃ.
1060. So me⁶ pakkena hatthena ālopaṃ upanāmayi,
ālopaṃ pakkipantassa aṅgulī pettha⁷ chijjatha.⁸
1061. Kuḍḍamūlaṃ ca⁹ nissāya ālopaṃ taṃ abhuñjisaṃ,
bhuñjamāne va¹⁰ bhutte vā jegucchaṃ me na vijjati.
1062. Uttiṭṭhapiṇḍo āhāro pūtimuttaṃ ca osadhaṃ,¹¹
senāsaṃ rukkhamūlaṃ paṃsukūlaṃ ca cīvaram,
yassete abhisambhutvā sa ve cātuddiso naro.
1063. Yattha eke vihaññanti āruhantā¹² siluccayaṃ,
tattha¹³ buddhassa dāyādo sampajāno patissato,
iddhibalenupathaddho kassapo abhirūhati.
1064. Piṇḍapātaṭṭikkanto selamāruyha kassapo,
jhāyati anupādāno pahīnabhayaḃheravo.
1065. Piṇḍapātaṭṭikkanto selamāruyha kassapo,
jhāyati anupādāno ḍayhamānesu nibbuto.
1066. Piṇḍapātaṭṭikkanto selamāruyha kassapo,
jhāyati anupādāno katakicco anāsavo.

¹ dukkho - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

² ussuko - PTS.

³ sukhādhivāho - Syā.

⁴ avedayaṃ - Ma, Syā, PTS, Pa.

⁵ duraccayaṃ - Syā; dujjahaṃ - Pa.

⁶ so taṃ - PTS.

⁷ aṅgulī cettha - Ma; aṅgulī cettha - Syā.

⁸ chijjati - Syā.

⁹ kuṭṭamūlañca - Ma.

¹⁰ bhuñjamāne vā - Ma;

bhuñjamāne ca - Syā, PTS.

¹¹ osathaṃ - Syā.

¹² āruhanto - PTS.

¹³ tassa - Ma, PTS, Sīmu 1, 2.

18. NHÓM BỐN MƯỜI

261.

1056. “Không nên sống được tôn vinh bởi đồ chúng; bị bận tâm, định là điều khó đạt được. Sự giao du với nhiều hạng người là khổ sở, sau khi nhìn thấy như thế, không nên ưa thích đồ chúng.

1057. Vị hiền trí không nên đi đến các gia đình; bị bận tâm, định là điều khó đạt được. Là người năng nổ, bị tham đắm ở vị nếm, vị ấy bỏ bê mục đích, nguồn đem lại sự an lạc.

1058. Các vị đã tuyên bố việc đánh lễ và cúng dường ở các gia đình chỉ là ‘bùn lầy.’ Mũi tên mảnh mai thì khó rút ra, sự tôn vinh là khó từ bỏ đối với người ti tiện.¹

1059. Sau khi từ chỗ trú ngụ đi xuống, tôi đã đi vào làng để khát thực. Có người đàn ông bị cùi đang ăn, một cách nghiêm chỉnh tôi đã đứng gần gã ấy.

1060. Người ấy với bàn tay bị lở loét đã dâng vắt cơm cho tôi. Trong khi người ấy để vắt cơm vào, ngón tay của gã cũng đã bị rụng xuống ở nơi ấy.

1061. Và tôi đã dựa vào chân của vách tường, rồi thọ dụng vắt cơm ấy. Ngay trong khi đang ăn, hoặc đã ăn xong, sự ghê tởm không có ở nơi tôi.

1062. Vị nào có vắt cơm do đã đứng (khất thực) là thức ăn, và nước tiểu hôi thối là phương thuốc, chỗ nằm ngồi là gốc cây, và vải bị quăng bỏ là y phục, sau khi thọ hưởng các thứ này, chính vị ấy là người của bốn phương.

1063. Nơi nào nhiều người bị khổ nhọc trong khi leo lên ngọn núi, nơi ấy vị Kassapa, người thừa tự của đức Phật, có sự nhận biết rõ, có niệm, được hỗ trợ bởi năng lực của thần thông, leo lên.

1064. Trong khi trở về sau khi khất thực, vị Kassapa trèo lên tảng đá, tham thiền, không còn chấp thủ, sự sợ hãi và khiếp đảm đã được dứt bỏ.

1065. Trong khi trở về sau khi khất thực, vị Kassapa trèo lên tảng đá, tham thiền, không còn chấp thủ, được tịch tịnh giữa những kẻ đang bị thiêu đốt.

1066. Trong khi trở về sau khi khất thực, vị Kassapa trèo lên tảng đá, tham thiền, không còn chấp thủ, có phận sự đã được làm xong, không còn lậu hoặc.

¹ Câu kệ 1058 tương tự câu kệ 124.

1067. Karerimālāvitatā bhūmibhāgā manoramā,
kuñjarābhirudā rammā te selā ramayanti maṃ.
1068. Nilabbhavaṇṇā rucirā vārisitā sucindharā,
indagopakasañchannā te selā ramayanti maṃ.
1069. Nilabbhakūṭasadisā kūṭāgāvararūpamā,
vāraṇābhirudā rammā te selā ramayanti maṃ.
1070. Abhivutṭhā rammatalā nagā isibhi¹ sevītā,
abbhunnaditā sikhīhi² te selā ramayanti maṃ.
1071. Alaṃ jhāyitukāmassa pahitattassa me sato,
alaṃ me atthakāmassa pahitattassa bhikkhuno.
1072. Alaṃ me phāsukāmassa pahitattassa bhikkhuno,³
alaṃ me yogakāmassa pahitattassa tādino.
1073. Ummāpupphena samānā⁴ gaganāvabbhachādītā,
nānādiḷḷajagaṇākiṇṇā te selā ramayanti maṃ.
1074. Anākiṇṇā gahaṭṭhehi migasaṅghanisevitā,
nānādiḷḷajagaṇākiṇṇā te selā ramayanti maṃ.
1075. Acchodikā puthusilā gonaṅgulamigāyutā,
ambusevālasañchannā te selā ramayanti maṃ.
1076. Na pañcaṅgikena turiyena rati me hoti tādīsī,
yathā ekaggacittassa sammā dhammaṃ vipassato.
1077. Kammaṃ bahukaṃ na kāraye parivajjeyya janaṃ na uyyame,
ussukko so rasānugiddho atthaṃ riñcati yo sukhāvaho.⁵
1078. Kammaṃ bahukaṃ na kāraye parivajjeyya anattaneyyametaṃ,⁶
kicchati kāyo kilamati dukkhito so samathaṃ na vindati.
1079. Oṭṭhappahatamattena attānampi na passati,
patthaddhagīvo⁷ carati ahaṃ seyyoti maññati.

¹ isibhi - Syā.² sikhībhi - Syā.³ sikkhato - Syā.⁴ ummāpupphavasamānā - PTS.⁵ sukhādhivāho - Syā.⁶ anattametam - Syā;
anattaneyyam - PTS.⁷ patthaddhati - Syā.

1067. Những thửa đất, được trải rộng với những tràng hoa *kareri*, làm thích ý, những tảng núi đá đáng yêu ấy, vang dội tiếng rống của loài voi, khiến tôi thích thú.

1068. Có màu sắc của những đám mây xanh, những dòng chảy tinh khiết, được ưa thích, mát lạnh nhờ vào nước, những tảng núi đá ấy, được che kín bởi những con mối đỏ, khiến tôi thích thú.

1069. Tương tự đỉnh chóp của đám mây xanh, tương đương với ngôi nhà mái nhọn cao quý, những tảng núi đá đáng yêu ấy, vang dội tiếng kêu của loài voi, khiến tôi thích thú.

1070. Mặt đất bằng đáng yêu được đổ cơn mưa lớn, các hòn núi được các vị ẩn sĩ lai vãng, những tảng núi đá ấy, vang dội tiếng kêu bởi những con chim công, khiến tôi thích thú.

1071. Vừa đủ cho tôi, người có ước muốn tham thiên, có bản tính cương quyết, có niệm. Vừa đủ cho tôi, vị tỳ khưu có ước muốn về mục đích, có bản tính cương quyết.

1072. Vừa đủ cho tôi, vị tỳ khưu có ước muốn về sự thoải mái, có bản tính cương quyết. Vừa đủ cho tôi, người có ước muốn rèn luyện, có bản tính cương quyết như thế ấy.

1073. Tương tự như những đóa hoa của cây sợi gai, giống như bầu trời được bao phủ bởi những đám mây, những tảng núi đá ấy, được đông đúc các giống chim nhiều loại, khiến tôi thích thú.

1074. Không đông đảo những người tại gia, được lai vãng bởi những bầy nai, những tảng núi đá ấy, được đông đúc với các giống chim nhiều loại, khiến tôi thích thú.

1075. Với nước trong vắt, với những tảng đá lớn, được lai vãng bởi các con khỉ và nai, được bao phủ bởi rong rêu ẩm ướt, những tảng núi đá ấy khiến tôi thích thú.¹

1076. Theo tôi, sự thích thú đối với năm loại nhạc cụ là không phải thế ấy, giống như (sự thích thú) của vị có tâm chuyên nhất đang nhìn thấy rõ Giáo Pháp một cách đúng đắn.²

1077. Không nên làm việc nhiều, nên tránh xa mọi người, không nên gắng sức. Là người năng nổ, bị tham đắm ở vị nếm, vị ấy bỏ bê mục đích, nguồn đem lại sự an lạc.³

1078. Không nên làm việc nhiều, nên tránh xa việc không đưa đến mục đích. Thân thể bị kiệt quệ, mệt mỏi; bị khổ nhọc, vị ấy không tìm thấy sự vắng lặng.

1079. Chỉ với việc mấp máy đôi môi, cũng không nhìn thấy được bản ngã. Kẻ có cái cổ cứng cỏi bước đi, nghĩ rằng: ‘Ta là tốt hơn.’

¹ Câu kệ 1075 giống câu kệ 113 và 601.

² Câu kệ 1076 tương tự câu kệ 398.

³ Câu kệ 1077 tương tự câu kệ 494.

1080. Aseyyo seyyasamānaṃ bālo maññati attānaṃ,
na taṃ viññū pasamsanti patthaddhamānaṃ¹ naraṃ.
1081. Yo ca seyyohamasmiti nāhaṃ seyyoti vā puna,²
hīnohaṃ³ sadiso vā 'ti vidhāsu na vikampati.
1082. Paññavantam tathā tādima⁴ sīlesu susamāhitam,
cetosamathamanyuttam⁵ taṃ ve⁶ viññū pasamsare.
1083. Yassa sabrahmacārīsu gāravo nūpalabbhati,
ārakā hoti saddhammā nabhaso paṭhavi⁷ yathā.
1084. Yesam ca hiri ottappaṃ sadā sammā upaṭṭhitam,
virūḥabrahmacariyā te⁸ tesam khiṇā punabbhavā.
1085. Uddhato capalo bhikkhu paṃsukūlena pāruto,
kapīva sīhacammena na so tenupasobhati.
1086. Anuddhato acapalo nipako saṃvutindriyo,
sobhati paṃsukūlena sīho 'va girigabbhare.
1087. Ete sambahulā devā iddhimanto yasassino,
dasa devasahassāni sabbe te brahmakāyikā.
1088. Dhammasenāpatiṃ vīraṃ⁹ mahājhāyimaṃ samāhitam,
sāriputtam namassantā tiṭṭhanti¹⁰ pañjalikatā.
1089. Namo te purisājañña namo te purisuttama,
yassa te nābhijānāma yaṃ 'pi nissāya jhāyati.
1090. Accheraṃ vata buddhānaṃ gambhīro gocaro sako,
ye mayaṃ nābhijānāma vāavedhisamāgatā.¹¹
1091. Taṃ tathā devakāyehi pūjitaṃ pūjanārahaṃ,
sāriputtam tadā disvā kappinassa sitaṃ ahu.¹²
1092. Yāvatā buddhakhettamhi ṭhapayitvā mahāmuniṃ,
dhutaṅge visiṭṭhohaṃ sadiso me na vijjati.
1093. Pariciṇṇo mayā satthā kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro natthi dāni punabbhavo.¹³

¹ patthaddhamanasam - Syā, PTS.

² vā pana - Ma.

³ hīno taṃ - Ma, Pa, Sīmu 1, 2.

⁴ tathāvādiṃ - Syā, PTS.

⁵ cetosamathamanyuttam - Ma;
cetosamathasamyuttam - PTS.

⁶ tañ ce - Ma; tañ ca - PTS.

⁷ puthavi - Ma, PTS; puthuvi - Syā.

⁸ virūḥabrahmacariyā - Syā, PTS.

⁹ dhīraṃ - Syā, PTS.

¹⁰ tiṭṭhanti - PTS.

¹¹ bāavedhī samāgatā - Syā;
vāavedhī samāgatā - PTS.

¹² ahū - Syā, PTS.

¹³ bhavanetti samūhatā - Syā.

1080. Không tốt hơn, kẻ ngu dốt nghĩ rằng bản thân là tốt hơn. Những người hiểu biết không khen ngợi con người có tâm ý cứng cõi ấy.

1081. Người nào không dao động ở các trạng thái tự phụ (nghĩ rằng): ‘Ta là tốt hơn,’ hoặc là ‘Ta không là tốt hơn,’ ‘Ta là kém cõi hoặc tương đương,’ ...

1082. ... vị tương tự như thế ấy, có trí tuệ, khéo chuyên chú vào các giới, được gắn bó với sự vắng lặng của tâm; quả vậy, những người hiểu biết khen ngợi vị ấy.

1083. Kẻ nào không có sự kính trọng đối với các vị đồng Phạm hạnh, (kẻ ấy) bị cách xa khỏi Chánh Pháp, giống như trái đất so với bầu trời.¹

1084. Còn đối với những vị nào, sự hổ thẹn và ghê sợ (tội lỗi) luôn được thiết lập một cách đúng đắn, Phạm hạnh được tiến triển, đối với những vị ấy việc tái sinh lần nữa được cạn kiệt.

1085. Vị tỳ khưu tự kiêu, chao đảo, đã khoác lên với tấm vải bị quăng bỏ, tựa như con khỉ với tấm da sư tử, vị ấy không chói sáng với y ấy.

1086. Vị không tự kiêu, không chao đảo, thận trọng, có giác quan đã được thu thúc, chói sáng với tấm vải bị quăng bỏ, tựa như con sư tử ở trong hang núi.

1087. Nhiều vị Thiên nhân này, có thần thông, có danh tiếng, tất cả mười ngàn vị Thiên nhân ấy là thuộc về tập thể của đấng Phạm Thiên.

1088. Các vị đứng, chấp tay lại, đang lễ bái vị Tướng Quân Chánh Pháp Sāriputta, bậc anh hùng, có thiên chúng lớn lao, được định tĩnh.

1089. ‘Thưa bậc siêu nhân, xin kính lễ ngài. Thưa bậc tối thượng nhân, xin kính lễ ngài. Chúng tôi không thấu hiểu về việc ngài tham thiên nương vào đề mục nào.

1090. Quả là điều kỳ diệu về việc chư Phật có hành xử thâm sâu của bản thân, chúng tôi không thấu hiểu được các Ngài, (mặc đầu) được hội tụ sự (tinh tế như người bắn tên) xuyên thủng cọng tóc.’

1091. Khi ấy, sau khi nhìn thấy vị Sāriputta ấy, vị xứng đáng sự tôn vinh, được tập thể chư Thiên tôn vinh như thế ấy, nụ cười đã hiện ra ở vị Kappina.

1092. So sánh ở lãnh vực của chư Phật, ngoại trừ bậc Đại Hiền Trí, tôi được nổi bật về đức hạnh của các pháp từ khước, người tương tự như tôi không tìm thấy.

1093. Bậc Đạo Sư đã được tôi hầu hạ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành, vật mang nặng đã được đặt xuống, giờ đây không còn tái sinh nữa.²

¹ Câu kệ 1083 tương tự câu kệ 278.

² Câu kệ 1093 giống câu kệ 1055.

1094. Na cīvare na sayane bhojane nupalippati,¹
gotamo anappameyyo mulālapupphaṃ² vimalaṃ 'va,
ambunā nikkhamaninno³ tibhavābhinissaṭo.⁴

1095. Satipaṭṭhānaḡīvo so saddhāhattho mahāmuni,
paññāsiso mahāñāṇī sadā carati nibbuto "ti.

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahākassapo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Mahākassapattheragāthā.

TASSUDDĀNAM

Cattālisānipātamhi mahākassapasavhayo,
eko 'va thero gāthāyo cattālisa duve 'pi cā "ti.

Cattālisānipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ nupalimpati - Ma, Pa.

² mulālipupphaṃ - Syā, PTS.

³ nikkhammaninno - Ma, Syā, PTS; nikkhammaninnoti - Sīmu 1, 2.

⁴ bhavābhinissaṭo - Sīmu 1, 2.

1094. Đấng Gotama, bậc không thể đo lường, không bị vướng bận về y phục, về chỗ nằm, về vật thực, tựa như hoa sen là không lấm lem bởi nước, đã thiên về việc xuất gia, đã được thoát ra khỏi tam giới.

1095. Bậc Đại Hiền Trí có sự thiết lập niệm là cái cổ, có đức tin là cánh tay, có tuệ là cái đầu. Bậc có đại trí, luôn luôn du hành, được tịch tịnh.”

Đại đức trưởng lão Mahākassapa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahākassapa.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Ở nhóm Bốn Mươi, vị tên Mahākassapa là vị trưởng lão độc nhất, và các câu kệ là bốn mươi hai.”

Nhóm Bốn Mươi được chấm dứt.

--ooOoo--

19. PAÑÑĀSANIPĀTO

262.

1096. Kadā nu 'haṃ pabbatakandarāsu ekākiyo addutiyo vihassaṃ,
aniccato sabbabhavaṃ vipassaṃ taṃ me idaṃ taṃ nu kadā bhavissati.
1097. Kadā nu 'haṃ bhinnapaṭandharo muni
kāśāvavattho amamo nirāso,¹
rāgaṃ ca dosaṃ ca tatheva mohaṃ
hantvā² sukhi pavanagato vihassaṃ.
1098. Kadā aniccaṃ vadharogaṇiḷaṃ³
kāyaṃ imaṃ maccujarāyupaddutaṃ,⁴
vipassamāno vītabhaya viassaṃ
eko vane taṃ nu kadā bhavissati.
1099. Kadā nu 'haṃ bhayajananiṃ dukhāvahaṃ⁵
taṇhālatā⁶ bahuvidhānuvattaniṃ,
paññāmayāṃ tikhiṇamasiṃ gahetvā
chetvā vase tampi kadā bhavissati.
1100. Kadā nu paññāmayamuggatejaṃ
satthaṃ isīnaṃ sahasādiyitvā,⁷
māraṃ sasenaṃ sahasā bhañjissaṃ
sīhāsane taṃ nu kadā bhavissati.
1101. Kadā nu 'haṃ sabbhisamāgamesu
ditṭho bhava dhammagarūhi tādihi,
yathāvadassīhi jitindriyehi
padhāniyo taṃ nu kadā bhavissati.
1102. Kadā nu maṃ tandikhudā pipāsā
vātātapā kīṭasarīsapā⁸ vā,
na bādhayissanti⁹ na taṃ giribbaje
atthattiyāṃ¹⁰ taṃ nu kadā bhavissati.
1103. Kadā nu kho yaṃ veditaṃ mahesinā
cattāri saccāni sududdasāni,
samāhitatto satimā agacchaṃ,
paññāya taṃ taṃ nu kadā bhavissati.
1104. Kadā nu rūpe amite ca sadde gandhe rase phusitabbe ca dhamme,
ādittatohaṃ samathehi yutto paññāya dakkhaṃ¹¹ tadidaṃ kadā me.
1105. Kadā nu 'haṃ dubbacanena vutto tato nimittaṃ vimano na hessaṃ,
atho pasattho 'pi¹² tato nimittaṃ tuṭṭho na hessaṃ tadidaṃ kadā me.

¹ nirāsayo - Syā, PTS.

² hitvā - Syā.

³ vadharoganiddhaṃ - Syā.

⁴ maccurājassa padūtaṃ - Syā.

⁵ dukkhāvahaṃ - Syā, PTS.

⁶ taṇhālatā - Ma, Syā, PTS.

⁷ ahamādiyitvā - Syā.

⁸ kīṭasarīsapā - Ma, Pa, Sīmu 1, 2.

⁹ nibādhayissanti - Syā, PTS.

¹⁰ attattiyāṃ - Syā, PTS.

¹¹ dacchaṃ - Ma, Pa, Sīmu 1, 2.

¹² atho pasattho 'pi - Syā, PTS.

19. NHÓM NĂM MƯỜI

262.

1096. “Khi nào tôi sẽ sống đơn độc một mình, không hai, ở những hang núi, đang nhìn thấy rõ tất cả hiện hữu là vô thường? Điều này đây là (suy nghĩ) của tôi, khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?”

1097. Khi nào tôi (sẽ trở thành) vị hiền trí, mặc y vá bị rách rưới, với vải màu ca-sa, không sờ hữu, không ham muốn, sau khi tiêu diệt luyến ái, sân hận, và si mê tương tự y như thế, rồi sẽ đi vào khu rừng sống có sự an lạc?

1098. Khi nào tôi sẽ sống một mình, ở tại khu rừng, có sự sợ hãi đã được xa lìa, đang nhìn thấy rõ thân này là vô thường, hang ổ của sự hủy hoại và bệnh tật, bị áp chế bởi sự chết và sự già? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1099. Khi nào tôi sẽ sống, sau khi cầm lấy cây gươm sắc bén làm bằng trí tuệ cắt đứt nhánh dây leo tham ái, nguồn sanh ra sợ hãi, vật đem lại khổ đau, có sự đeo bám với nhiều hình thức? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1100. Khi nào tôi sẽ mạnh dạn cầm lấy con dao làm bằng trí tuệ, có quyền uy nổi trội của các vị ẩn sĩ và sẽ mạnh dạn đánh tan Ma Vương cùng với đạo quân binh nơi bảo tọa sư tử? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1101. Khi nào ở các cuộc tụ hội của các bậc đức hạnh, tôi có thể được các vị có lòng tôn kính Giáo Pháp như thế ấy, có quan điểm đúng theo sự thật, có các giác quan đã được chế ngự, ghi nhận là có sự nỗ lực? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1102. Khi nào các sự mệt mỏi, đói, khát, gió, nóng, hoặc các loài sâu bọ, rần rết sẽ không quấy rối tôi, điều ấy ở Giribbaja là không tốt cho mục đích? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1103. Khi nào, với bản thân đã được định tĩnh, có niệm, tôi sẽ đạt đến bằng trí tuệ điều đã được thấu triệt bởi bậc Đại Ẩn Sĩ, (tức là) bốn Sự Thật rất khó nhận thức? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1104. Khi nào được gắn bó với các sự vắng lặng, tôi sẽ nhìn thấy bằng trí tuệ vô số các sắc, các thanh, các hương, các vị, các xúc, và các pháp là bị cháy rụi? Khi nào điều này đây đối với tôi (sẽ trở thành hiện thực)?

1105. Khi nào bị nói bằng lời nói thô lỗ, do hiện tượng ấy, tôi sẽ không trở nên phật ý, và ngay cả khi được ca ngợi, do hiện tượng ấy, tôi sẽ không trở nên hớn hờ? Khi nào điều này đây đối với tôi (sẽ trở thành hiện thực)?

1106. Kadā nu kaṭṭhe ca tiṇe latā ca
khandhe imehaṃ amite ca dhamme,
ajjhattikāneva ca bāhirāni ca
samaṃ tuleyyaṃ tadidaṃ kadā me.
1107. Kadā nu maṃ pāvusakālamegho
navena toyena sacīvaraṃ vane,
isippayātamhi pathe vajantaṃ
ovassate taṃ nu kadā bhavissati.
1108. Kadā mayūrassa sikhaṇḍino vane
dijassa sutvā girigabbhare rutaṃ,
paccuṭṭhahitvā amatassa pattiya
saṃcintiye taṃ nu kadā bhavissati.
1109. Kadā nu gaṅgaṃ yamunaṃ sarassatiṃ
pātālakhattaṃ vaḷavāmukhaṃ ca,¹
asajjamāno patareyyamiddhiyā
vibhīsaṇaṃ² taṃ nu kadā bhavissati.
1110. Kadā nu nāgo 'va asaṅgacārī³
padālaye kāmaguṇesu chandaṃ,
nibbajayaṃ sabbasubhaṃ nimittaṃ
jhāne yuto⁴ taṃ nu kadā bhavissati.
1111. Kadā iṇaṭṭo 'va daliddako⁵ nidhiṃ
ārādhayitvā dhanikehi piḷito,
tuṭṭho bhavissaṃ adhigamma sāsanaṃ
mahesino taṃ nu kadā bhavissati.
1112. Bahūni vassāni tayāmi yācito
āgāravāsena alaṃ nu te idaṃ,
taṃ dāni maṃ pabbajitaṃ samānaṃ
kiṃkāraṇaṃ⁶ citta tuvaṃ na yuñjasi.
1113. Nanu ahaṃ citta tayāmi yācito
giribbaje citrachadā vihaṅgamā,
mahindaghosatthanitābhigajjino
te taṃ ramissanti⁷ vanamhi jhāyinaṃ.
1114. Kulamhi mitte ca piye ca ñātake
khiḍḍaratiṃ kāmaguṇaṃ ca loke,
sabbhaṃ pahāya imamajjhupāgato⁸
atho 'pi tvaṃ citta na mayha tussasi.⁹
1115. Mameva etaṃ na hi tvaṃ¹⁰ paresaṃ
sannāhakāle paridevitena kiṃ,
sabbhaṃ idaṃ calamiti pekkhamāno
abhinikkhamiṃ amatapadaṃ¹¹ jigīsaṃ.

¹ baḷavāmukhaṇca - PTS, Pa.

² vibhīsaṇaṃ - Ma, Syā, PTS.

³ saṅgāmacārī - Syā, PTS; aṅgāmacārī - Pa.

⁴ yutto - Syā.

⁵ daliddako - Ma, Syā.

⁶ kiṃkāraṇaṃ - Syā, PTS.

⁷ ramessanti - Ma, Sīmu 1, 2.

⁸ imamajjhupāgato - Ma;
idaṃ ajjhupāgato - Syā, PTS.

⁹ tussati - Sīmu 1, 2, Pa.

¹⁰ na hitaṃ - Syā; na hi taṃ - PTS.

¹¹ amataṃ padaṃ - Syā, PTS, Pa.

1106. Khi nào tôi có thể xem các nhánh củi, các cọng cỏ, các dây leo, các uẩn này, và vô lượng các pháp, thuộc về nội phân luôn cả ngoại phần, là như nhau? Khi nào điều này đây đối với tôi (sẽ trở thành hiện thực)?

1107. Khi nào đám mây đen thuộc mùa mưa với nước mới sẽ đổ mưa xuống tôi cùng với y áo trong khi tôi đang ở trong rừng bước đi trên đạo lộ đã được các bậc ẩn sĩ tiến bước? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1108. Khi nào, sau khi nghe được tiếng kêu của chim công ở trong hang núi, loài chim có mào ở trong rừng, tôi sẽ thức dậy và tự suy nghiệm về sự chứng đạt Bất Tử? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1109. Khi nào tôi sẽ vượt qua sông Gaṅgā, sông Yamunā, sông Sarassatī, vực thẳm của trái đất, và cửa ngõ vào địa ngục bằng thần thông, không bị trở ngại, không có hãi sợ? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1110. Khi nào, trong khi xa lánh tất cả hiện tượng mỹ miều, được gắn bó với thiên, tôi sẽ phá tan lòng ham muốn ở năm loại dục, tựa như con voi có sự di chuyển không bị ràng buộc? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1111. Khi nào tôi sẽ được vui mừng sau khi đã chứng đắc Giáo Pháp của bậc Đại Ẩn Sĩ, tựa như người nghèo khó, bị mắc nợ, bị áp bức bởi những kẻ có tài sản, sẽ được vui mừng sau khi tìm ra của cất giấu? Khi nào điều ấy sẽ trở thành hiện thực?

1112. Trong nhiều năm, ta đã được người yêu cầu rằng: ‘Điều này đối với ngài là quá đủ về việc sống ở gia đình!’ Việc ấy, giờ đây, trong khi ta đã xuất gia, này tâm, vì lý do gì mà người không khích lệ?

1113. Này tâm, không phải là ta đã được người yêu cầu rằng: ‘Ở Giribbaja, những con chim có cánh nhiều màu sắc, có sự kêu gào bởi tiếng sấm của vị Thần Inda vĩ đại, chúng sẽ làm ngài vui thích, khi ngài tham thiên ở trong rừng?’

1114. Sau khi đã lìa bỏ tất cả, bạn bè, các người yêu quý, và các thân quyến ở gia đình, thú vui và ngũ dục ở thế gian, ta đã đi đến nơi này; này tâm, như thế người cũng chưa được hài lòng đối với ta sao?

1115. Việc này chỉ liên quan đến ta, do đó không có người và các thứ khác. Vào thời điểm mặc áo giáp, việc gì với sự than vãn? Trong khi xem xét rằng: ‘Mọi thứ này là dao động,’ ta đã ra đi tìm cầu vị thế Bất Tử.

1116. Suyuttavādī¹ dvipadānamuttamo
mahābhisakko naradammasārathi,
cittaṃ calaṃ makkaṭasannibhaṃ iti
avītarāgena sudunnivārayaṃ.²
1117. Kāmā hi citrā madhurā manoramā
aviddasū yattha sitā puthujjanā,
te dukkhamicchanti punabbhavesino
cittena nītā niraye nirākatā.³
1118. Mayūraakoñcābhirutamhi⁴ kānane
dīpīhi vyagghehi purakkhato vasaṃ,
kāye apekkhaṃ jaha mā virādhaya⁵
itissu maṃ citta pure niyuñjasi.
1119. Bhāvehi jhānāni ca indriyāni⁶
balāni bojjaṅgasamādhībhāvanā,
tisso ca vijjā phusa buddhasāsane
itissu maṃ citta pure niyuñjasi.
1120. Bhāvehi maggaṃ amatassa pattiya
niyyānikaṃ sabbadukkhakkhayogadhaṃ,
aṭṭhaṅgikaṃ sabbakilesasodhanaṃ
itissu maṃ citta pure niyuñjasi.
1121. Dukkanti khandhe paṭipassa yoniso
yato ca dukkhaṃ samudeti taṃ jaha,
idheva dukkhassa karohi antaṃ
itissu maṃ citta pure niyuñjasi.
1122. Aniccaṃ dukkhanti vipassa yoniso
suññaṃ anattāti aghaṃ vadhan 'ti ca,
manovicāre uparundha cetaso
itissu maṃ citta pure niyuñjasi.
1123. Muṇḍo virūpo abhisāpamāgato
kapālahatthova kulesu bhikkhasu,⁷
yuñjassu satthuvacane mahesino
itissu maṃ citta pure niyuñjasi.
1124. Susaṃvutatto visikhantare⁸ caraṃ
kulesu kāmesu asaṅgamānaso,
cando yathā dosinapuṇṇamāsiyā
itissu maṃ citta pure niyuñjasi.
1125. Āraññiko hohi⁹ ca piṇḍapātiko
sosāniko hohi⁹ ca paṃsukūliko,
nesajjiko hohi⁹ sadā dhute rato
itissu maṃ citta pure niyuñjasi.

¹ suvuttavādī - Syā, PTS.

² sudunnivāriyaṃ - Syā, PTS.

³ niraṅkatā - Syā, PTS.

⁴ mayūraakoñcābhirudamhi - Syā, PTS.

⁵ padhāraya - Syā; virāye - PTS.

⁶ indriyāni ca - Ma, Syā, PTS.

⁷ bhikkhasu - Syā;

bhikkhusu - Sīmu 1, 2.

⁸ visikhantaraṃ - Syā, PTS.

⁹ hoti - Syā, PTS.

1116. Vị tuyên thuyết về lời đã khéo được thuyết giảng, bậc tối thượng của loài hai chân, vị thầy thuốc vĩ đại, đấng Điều Ngự Trượng Phu (đã nói rằng): ‘Tâm thì dao động tương tự con khi, với người có sự luyện ái chưa được xa lìa thì việc chế ngự vô cùng khó khăn.’

1117. Bởi vì các dục là đa dạng, ngọt ngào, làm thích ý, các phàm nhân ngu si bị dính chặt vào chúng. Những kẻ ấy mong muốn khổ đau, có sự tâm cầu việc tái sanh, bị tâm dẫn dắt, xô đẩy vào địa ngục.

1118. ‘Ở khu rừng được kêu vang bởi các loài chim công, chim cò, trong khi sống được tôn vinh bởi những con báo, bởi những con hổ, ngài hãy từ bỏ sự mong mỏi ở thân, chớ lơ lửng,’ này tâm, người thường khích lệ ta trước đây như thế.

1119. ‘Ngài hãy tu tập các thiện và các quyền, các lực, các chi phần đưa đến giác ngộ, các sự tu tập về định, và hãy chạm đến ba Minh trong Giáo Pháp của đức Phật,’ này tâm, người thường khích lệ ta trước đây như thế.

1120. ‘Ngài hãy tu tập đạo lộ đưa đến sự đạt được Bất Tử, có sự dẫn dắt ra khỏi, có sự đi sâu vào việc cạn kiệt tất cả khổ đau, có tám chi phần, có sự rửa sạch tất cả phiền não,’ này tâm, người thường khích lệ ta trước đây như thế.

1121. ‘Ngài hãy xem xét theo đúng đường lối rằng các uẩn là khổ đau, và từ đó khổ đau sanh lên, ngài hãy từ bỏ nó; ngay tại nơi đây, ngài hãy thực hiện việc chấm dứt khổ đau,’ này tâm, người thường khích lệ ta trước đây như thế.

1122. ‘Ngài hãy nhìn thấy rõ theo đúng đường lối là vô thường, là khổ đau, là không, là vô ngã, là bất hạnh, là hủy hoại; ngài hãy ngưng lại các sự lang thang của ý thuộc về tâm,’ này tâm, người thường khích lệ ta trước đây như thế.

1123. ‘Đầu cạo, có sự hủy tướng, đã đi đến với sự mắng nhiếc, chỉ có cái bát ở bàn tay, ngài hãy khát thực ở những gia đình; ngài hãy gắn bó với lời dạy của bậc Đạo Sư, của vị Đại Ấn Sĩ,’ này tâm, người thường khích lệ ta trước đây như thế.

1124. ‘Có bản thân đã khéo được thu thúc, trong khi đi giữa đường ở nơi các gia đình, với tâm ý không bám víu ở các dục, giống như mặt trăng ở vào tháng sáng lạng và đầy đặn,’ này tâm, người thường khích lệ ta trước đây như thế.

1125. ‘Ngài hãy là vị ngụ ở rừng và chuyên đi khát thực, hãy là vị ngụ ở mộ địa và mặc y may bằng vải bị quẳng bỏ, hãy là vị chuyên về oai nghi ngồi (không nằm), luôn luôn được vui thích ở hạnh từ khước,’ này tâm, người thường khích lệ ta trước đây như thế.

1126. Ropetva¹ rukkhāni yathā phalesī mūle taruṃ chettu tameva icchasi,
tathūpamaṃ cittamidaṃ² karosi yaṃ maṃ aniccamaṃhi cale niyuñjasi.
1127. Arūpa dūraṅgama ekacāri
na te karissaṃ vacanaṃ idānihaṃ,
dukkhā hi kāmā kaṭukā mahabbhayā
nibbānamevābhimano carissaṃ.
1128. Nāhaṃ alakkhyā ahirikkatāya³ vā
na cittahetū na ca dūrakantanā,
ājīvahetū ca ahaṃ na nikkhamiṃ
kato ca te citta paṭissavo mayā.
1129. Appicchatā sappurisehi vaṇṇitā
makkhappahānaṃ vūpasamo dukhassa,⁴
itissu maṃ citta tadā niyuñjasi
idāni tvamaṃ gacchasi pubbacīṇṇaṃ.
1130. Taṇhā avijjā ca⁵ piyāppiyañca⁶
subhāni rūpāni sukhā ca vedanā,
manāpiyā⁷ kāmagaṇā ca vantā
vante ahaṃ āvamituṃ⁸ na ussahe.
1131. Sabbattha te citta vaco kataṃ mayā
bahūsu jātisu na mesi kopito,
ajjhattasambhavo kataññutāya te
dukkhe ciraṃ saṃsaritaṃ tayā kate.
1132. Tvaññeva no citta karosi brāhmaṇo
tvamaṃ khattiyō⁹ rājadasī¹⁰ karosi,
vessā ca suddā ca bhavāma ekadā
devattanaṃ vā 'pi taveva vāhasā.
1133. Tav 'eva hetū asurā bhavāmase
tvamaṃmūlakaṃ nerayikā bhavāmase,
atho tiracchānagatā 'pi ekadā
petattanaṃ vā 'pi tav 'eva vāhasā.
1134. Nanu¹¹ dubbhissasi maṃ punappunaṃ
muḥuṃ muḥuṃ cāraṇikaṃ 'va dassayaṃ,¹²
ummattakeneva mayā palobhasi
kiñcāpi te citta virādhitaṃ mayā.
1135. Idaṃ pure cittamacāri cārikaṃ
yenicchakaṃ yatthakāmaṃ yathāsukhaṃ,
tadajjahaṃ niggahessāmi¹³ yoniso
hatthippabhinnaṃ¹⁴ viya aṅkusaggaho.

¹ ropetvā - Syā, PTS.

² citta idaṃ - Syā, PTS.

³ ahirikkatāya - Syā, PTS.

⁴ dukkhassa - Syā, PTS.

⁵ taṇhaṃ virajjañca - Syā;

taṇhaṃ avijjañca - PTS.

⁶ piyāpiyañ ca - Ma, Syā, PTS.

⁷ manopiyā - Syā.

⁸ āvasituṃ - Syā; āgamituṃ - PTS.

⁹ khattiyā - PTS.

¹⁰ rājadisī - Syā; rājadisī - PTS.

¹¹ na nūna - Syā, PTS.

¹² vāraṇikaṃ va dussahaṃ - Syā;

vāraṇikaṃ va dassahaṃ - PTS.

¹³ niggahissāmi - Syā.

¹⁴ hatthiṃ pabhinnaṃ - Syā.

1126. Giống như người tầm cầu trái cây, sau khi gieo trồng các cây, có phải người muốn chặt chính cái cây ấy ở gốc rễ? Nay tâm, người đã làm điều tương tự như thế, là việc người khích lệ ta về vô thường, về dao động.

1127. Nay kẻ vô hình, kẻ đi xa, kẻ bước đi một mình, giờ đây ta sẽ không làm theo lời nói của người, bởi vì các dục là khổ đau, cay đắng, có nỗi sợ hãi lớn lao, ta sẽ sống, có tâm hướng đến chỉ mỗi Niết Bàn.

1128. Ta đã ra đi, không phải vì bất hạnh hoặc vì đã làm điều vô liêm sỉ, không phải vì lý do (bức đồng) của tâm, không phải vì bị đày đi xa, không phải vì lý do nuôi mạng, nay tâm, ta đã thực hiện lời hứa đối với người.

1129. ‘Tánh ít ham muốn, việc dứt bỏ sự gièm pha, sự lăng dục của khổ đau là được ca ngợi bởi các bậc thiện nhân,’ nay tâm, vào lúc đó người khích lệ ta như thế, giờ đây người đi theo lối đã thực hành trước đây.

1130. Tham ái và vô minh, đáng yêu và không đáng yêu, các sắc mỹ miều và các cảm thọ khoái lạc, và các loại dục làm thích ý đã được ối mưa ra, ta không thể ra sức nuốt vào các thứ đã được ối mưa ra.

1131. Nay tâm, lời nói của người đã được ta thực hiện khắp mọi nơi, người đã không bị tức giận với ta trong nhiều kiếp sống, sự hình thành nội tâm là nhờ vào lòng biết ơn của người, trong khi (ta) bị luân hồi dài lâu, khổ đau đã được tạo ra là do người.

1132. Nay tâm, chính người làm chúng ta trở thành Bà-la-môn, người làm cho trở thành vị Sát-đế-ly, hoặc ẩn sĩ của hoàng gia, một thời chúng ta là các thương buôn và các nô lệ, hoặc thậm chí bản thể chư Thiên cũng do chính người thôi.

1133. Với lý do chính vì người, chúng ta trở thành các A-tu-la, có nguồn gốc là người, chúng ta trở thành các người địa ngục, rồi một thời còn là các súc sanh, hoặc thậm chí bản thể nạ quý cũng do chính người thôi.

1134. Không lẽ người sẽ lừa gạt ta lần này lần khác, như là đang phô bày cái mặt nạ vào lúc này lúc khác, người đùa giỡn với ta như là đùa giỡn với kẻ điên khùng, nay tâm, ta đã bị sai sót bất cứ điều gì đối với người?

1135. Trước đây, cái tâm này đã du hành lang thang bằng cách nào theo ý thích, đến nơi nào theo ước muốn, một cách thoải mái, giờ đây tôi sẽ chế ngự nó theo đúng đường lối, tựa như người cầm móc câu chế ngự con voi bị phát dục.¹

¹ Câu kệ 1135 giống câu kệ 77.

1136. Sathā ca me lokamimaṃ adhiṭṭhahi
aniccato addhuvato asārato,
pakkhanda maṃ citta jinassa sāsane
tārehi oghā mahatā¹ suduttarā.
1137. Na te idaṃ citta yathā purāṇakaṃ
nāhaṃ alaṃ tuyhavase nivattituṃ,
mahesino pabbajitomi sāsane
na mādisā honti vināsadhārino.
1138. Nagā samuddā saritā vasundharā
disā catasso vidisā adho divā,²
sabbe aniccā tibhavā upaddutā
kuhiṃ gato citta sukhaṃ ramissasi.
1139. Dhittipparaṃ³ kiṃ mama citta kāhisi⁴
na te alaṃ citta vasānuvattako,
na jātu bhastaṃ ubhato mukhaṃ⁵ chupe
dhiratthu pūraṃ nava sotasandaniṃ.⁶
1140. Varāha-eṇeyya-vigāḷhasevite
pabbhārakūṭe⁷ pakate 'va sundare,
navambunā pāvusasittakānane
tahiṃ guhāgehagato ramissasi.
1141. Sunīlagīvā susikhā supekhuṇā
succhattapattacchadanā vihaṅgamā,
sumañjughosatthanitābhigajjino
te taṃ ramissantī⁸ vanamhi jhāyinaṃ.
1142. Vuṭṭhamhi deve caturaṅgule tiṇe
saṃpupphite meghanibhamhi kānane,
nagantare viṭapisamo sayissaṃ
taṃ me mudū hehiti⁹ tūlasannibhaṃ.
1143. Tathā tu kassāmi¹⁰ yathā 'pi issaro
yaṃ labbhati tena 'pi hotu me alaṃ,
na tāhaṃ kassāmi¹¹ yathā atandito
biḷārabhastāṃ 'va yathā sumadditaṃ.
1144. Tathā tu kassāmi¹⁰ yathā 'pi issaro
yaṃ labbhati tena 'pi hotu me alaṃ,
viriyena taṃ mayha vasānayissaṃ
gajaṃ 'va mattaṃ kusalaṅkusaggaho.

¹ mahato - PTS.² adhodisā - Syā, PTS.³ dhī dhī paraṃ - Syā, PTS.⁴ kāhasi - Syā, PTS.⁵ dubhato mukhaṃ - PTS.⁶ nava sotasandani - PTS.⁷ pabbhārakūṭe - Ma.⁸ ramessanti - Ma, Sīmu 1, 2.⁹ mudu hohiti - Syā, PTS.¹⁰ karissāmi - Syā.¹¹ taṃ taṃ karissāmi - Syā, PTS.

1136. Và bậc Đạo Sư của ta đã khẳng định thế gian này là vô thường, không trường cửu, không cốt lõi. Nay tâm, người hãy lao vào Giáo Pháp của đấng Chiến Thắng, hãy giúp cho ta vượt qua dòng lũ lớn rất khó vượt qua.

1137. Nay tâm, điều này đối với người không giống như trước đây, ta không thể quay về trong sự khống chế của người, ta đã xuất gia trong Giáo Pháp của bậc Đại Ấn Sĩ, những người như ta không gánh chịu sự tổn hại.

1138. Các núi, các biển, các dòng sông, trái đất, bốn hướng chính, các hướng phụ, phần bên dưới, các thế giới chư Thiên, tất cả ba cõi đều vô thường, bị áp chế; nay tâm, người sẽ đi đến đâu vui thích khoái lạc?

1139. Nay tâm, ta là người có sự vững chãi là mục đích tối hậu, người sẽ làm gì ta? Nay tâm, ta không còn là kẻ đi theo sự khống chế của người. Đương nhiên, không nên chạm đến túi da có miệng ở hai đầu, thật ghê tởm cái vật chứa đầy chín dòng chảy!

1140. Ở dốc núi và chóp đỉnh rất thiên nhiên và xinh đẹp, bị xâm nhập, lai vãng bởi loài heo rừng và linh dương, ở khu rừng được rưới rắc bởi những cơn mưa với làn nước mới, được đi đến ngôi nhà hang động ở nơi ấy, người sẽ vui thích.

1141. Những con chim có cánh nhiều màu sắc, có cổ màu xanh xinh xinh, có mồng xinh, có lông và cánh được tô màu xinh đẹp, có sự kêu gào bởi tiếng sấm vang dội vô cùng êm dịu, chúng sẽ làm người vui thích, khi người tham thiền ở trong rừng?

1142. Khi trời đã đổ mưa, khi cỏ dại dài bốn lóng tay, khi khu rừng đã được nở rộ hoa trông như đám mây, ta sẽ nằm ở giữa các ngọn núi như là loài cây cối, (tắm tắm cỏ) ấy sẽ êm ái đối với ta tương tự bông gòn.

1143. Tuy nhiên, ta sẽ hành động thậm chí như là vị chúa tể. Hãy là vừa đủ cho ta với bất cứ vật nào được thọ nhận. Giống như kẻ không bị mệt mỏi, ta sẽ hành động đối với người, giống như đối với cái túi da mèo đã khéo bị nhồi nắn.

1144. Tuy nhiên, ta sẽ hành động thậm chí như là vị chúa tể. Hãy là vừa đủ cho ta với bất cứ vật nào được thọ nhận. Với sự tinh tấn, ta sẽ đưa người vào sự cai quản của ta, tựa như người cầm móc câu thiện xảo (sẽ khống chế) con voi đã bị động dục.

1145. Tayā sudantena avatthitena¹ hi
hayena yoggācariyo 'va ujjunā,
pahomi maggaṃ paṭipajjitum sivaṃ
cittānurakkhihi sadā nisevitaṃ.
1146. Ārammaṇe taṃ balasā nibandhisam
nāgaṃ 'va thambhamhi dalhāya rajjuyā,
taṃ me suguttaṃ satiyā subhāvitaṃ
anissitaṃ sabbabhavesu hehisi.
1147. Paññāya chetvā vipathānusāriṇaṃ
yogena niggayha pathe nivesiya,
disvā samudayaṃ vibhavaṃ ca sambhavaṃ
dāyādako hehisi aggavādino.
1148. Catubbipallāsavaṃ adhiṭṭhitaṃ
gāmaṇḍalaṃ 'va parinesi citta maṃ,
nūna² saññojanabandhanacchidaṃ
saṃsevase kāruṇikaṃ mahāmuniṃ.
1149. Migo yathā seri sucittakānane
rammaṃ giriṃ pāvusa-abbhamāliniṃ,³
anākule tattha nage ramissaṃ⁴
asaṃsayam citta parābhavissasi.
1150. Ye tuyha chandena vasena vattino
narā ca nārī ca anubhonti yaṃ sukhaṃ,
aviddasū māravasānuvattino
bhavābhinandī tava citta sāvakā "ti.⁵

Itthaṃ sudaṃ āyasmā tālapuṭo thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Tālapuṭattheragāthā.

TASSUDDĀNAM

Paññāsamhi nipātamhi eko tālapuṭo suci,
gāthāyo tattha paññāsa puna pañca ca uttarin "ti.

Paññāsanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ avatthitena - Syā.

² nanu - Ma, Syā, PTS.

³ pāvusi abbhamālinam - Syā, PTS.

⁴ ramissasi - Syā, PTS.

⁵ sevakā ti - Syā, PTS.

1145. Với người đã khéo được thuần phục, đã được vững chãi, tựa như người thầy huấn luyện với con ngựa thuần thực, ta có khả năng để thực hành Đạo Lộ tốt lành, (là đạo lộ) luôn được các vị có sự hộ trì tâm thân cận.

1146. Ta sẽ trói buộc người vào đối tượng (của đề mục thiền) bằng sức mạnh, tựa như trói chặt con voi vào cây cột bằng sợi dây thừng chắc chắn. Người sẽ khéo được hộ trì bởi ta, khéo được tu tập nhờ vào niệm, không còn bị lệ thuộc vào tất cả hiện hữu.

1147. Sau khi cắt đứt việc theo đuổi đạo lộ sai trái bằng tuệ, sau khi chế ngự bằng sự rèn luyện, sau khi đặt vào đạo lộ, sau khi nhìn thấy nhân sanh khởi, sự tan rã và sự tạo thành, người sẽ trở thành người thừa tự của vị giáo chủ tối cao.

1148. Nay tâm, do tác động của bốn sự lầm lạc đã được xác định, người đã dẫn ta tựa như dẫn đừa trẻ làng quê đi vòng quanh, sao người không hầu cận đấng Bi Mẫn, bậc Đại Ấn Sĩ, vị có sự cắt đứt những ràng buộc và trói buộc?

1149. Giống như con nai, tự tại, ở khu rừng nhiều màu sắc xinh đẹp, (sau khi đến được) ngọn núi đáng yêu có vòng hoa là đám mây mưa, tại nơi ấy, ở ngọn núi không đông đúc, ta sẽ vui thích. Nay tâm, chắc chắn là người sẽ ở lại bên kia.

1150. Những người nam và người nữ nào, có sự hoạt động theo ước muốn do sự tác động của người, hưởng thụ lạc thú (thế tục), (những người ấy) là ngu si, có sự xoay chuyển theo quyền lực của Ma Vương. Nay tâm, những kẻ có sự thích thú với hiện hữu là các đệ tử của người.”

Đại đức trưởng lão Tālapuṭa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Tālapuṭa.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Ở nhóm Năm Mươi có một vị Tālapuṭa trong sạch, ở đó các câu kệ là năm mươi và còn thêm năm nữa.”

Nhóm Năm Mươi được chấm dứt.

--ooOoo--

20. SAṬṬHINIPĀTO

263.

1151. Āraññakā¹ piṇḍapātikā uñchāpattāgate ratā,
dālemu² maccuno senaṃ ajjhattaṃ susamāhitā.
1152. Āraññakā¹ piṇḍapātikā uñchāpattāgate ratā,
dhunāma³ maccuno senaṃ naḷāgāraṃ 'va kuñjaro.
1153. Rukkhamūlikā sātatikā uñchāpattāgate ratā,
dālemu maccuno senaṃ ajjhattaṃ susamāhitā.
1154. Rukkhamūlikā sātatikā uñchāpattāgate ratā,
dhunāma maccuno senaṃ naḷāgāraṃ 'va kuñjaro.
1155. Aṭṭhikaṅkalakuṭike⁴ maṃsanahārusibbite,⁵
dhiratthu pūre duggandhe paragatte mamāyase.
1156. Gūthabhaste taconaddhe uragaṇḍapisācinī,⁶
nava sotāni te kāye yāni sandanti sabbadā.
1157. Tava sarīraṃ navasotaṃ duggandhakaraṃ paribandhaṃ,⁷
bhikkhu parivajjate taṃ miḷhañca⁸ yathā sucikāmo.
1158. Evaṃ ce taṃ jano jaññā yathā jānāmi taṃ ahaṃ,
ārakā parivajjeyya gūthaṭṭhānaṃ 'va pāvuse.
1159. Evametaṃ mahāvīra yathā samaṇa bhāsasi,
ettha ceke visīdanti paṅkamhi 'va jaraggavo.
1160. Ākāsamhi haliddiyā⁹ yo maññetha, rajetave,
aññena vā 'pi raṅgena vighātudayameva taṃ.
1161. Tadākāsasamaṃ cittaṃ ajjhattaṃ susamāhitaṃ,
mā pāpacitte ahani¹⁰ aggikhandhaṃ 'va pakkhimā.

¹ āraññikā - Ma, Syā.

² dālemu - Ma, Syā, PTS.

³ dhunāmu - Syā.

⁴ aṭṭhikaṅkalakuṭike - Ma, Syā, PTS;

aṭṭhikaṅkhāluṭike - Sīmu 1, 2.

⁵ maṃsanhāruppasibbite - Ma, Syā, PTS;
maṃsanahāruppasibbite - Pa.

⁶ uragaṇḍapisācinī - Ma, Pa, Sīmu 1, 2.

⁷ duggandhakaṃ parivajjeyya - Syā;
duggandhaṃ kariparibandha - PTS.

⁸ miḷhaṃva - Syā, PTS.

⁹ haliddāya - Syā, PTS.

¹⁰ āsādi - Ma, Syā;
āhari - PTS; āhani - Pa.

20. NHÓM SÁU MƯỜI

263.

1151. “Là những vị ngụ ở rừng và chuyên đi khát thực, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, nội tâm khéo được định tĩnh, chúng ta hãy phá tan đạo binh của Thần Chết.

1152. Là những vị ngụ ở rừng và chuyên đi khát thực, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, chúng ta hãy dẹp bỏ đạo binh của Thần Chết, tựa như con voi phá bỏ căn chòi bằng lau sậy.

1153. Là những vị ngụ ở gốc cây, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, khéo được định tĩnh nội tâm, chúng ta hãy phá tan đạo binh của Thần Chết.

1154. Là những vị ngụ ở gốc cây, kiên trì, thích thú với vật được bỏ vào bình bát do sự khát thực, chúng ta hãy dẹp bỏ đạo binh của Thần Chết, tựa như con voi phá bỏ căn chòi bằng lau sậy.

1155. ‘Này cái chòi nhỏ có khung sườn là xương, được khâu lại với thịt và gân. Thật ghê tởm những thân xác với mùi khó chịu, nàng còn âu yếm thân thể của người khác.’¹

1156. Này cái túi chứa phân, này vật được gói lại bằng lớp da, này nữ yêu tinh có (hai) khối u ở ngực, chín dòng chảy ở thân thể của nàng luôn luôn tuôn trào.

1157. Cơ thể của nàng có chín dòng chảy, tạo ra mùi khó chịu, là vật chướng ngại. Vị tỳ khưu tránh xa nó, giống như tránh xa cục phân, với ước muốn được trong sạch.

1158. Nếu người ta biết về nàng, giống như ta biết về nàng, họ sẽ tránh né ra xa, như là (tránh xa) bãi chứa phân vào lúc mưa.’

1159. ‘Thưa vị đại anh hùng, thưa ngài Sa-môn, điều ấy là như vậy, giống như ngài đã nói. Và nhiều người chìm đắm ở nơi này, tựa như con bò già (chìm đắm) ở vũng lầy.’

1160. ‘Kẻ nào suy nghĩ để tô màu vàng nghệ hoặc bất cứ màu nào khác ở bầu trời, việc ấy chỉ đem lại phiền muộn.’

1161. Tâm này, tương tự như bầu trời, nội phần khéo được định tĩnh. Này cô nàng có tâm địa xấu xa, chớ công kích, tựa như loài bướm đêm công kích đồng lửa.

¹ Bốn câu kệ 1155-1158 là lời giáo huấn của vị trưởng lão đến nàng kỹ nữ (ThagA. iii, 167).

1162. Passa cittakatam bimbam arukāyam samussitam,
āturam bahusaṅkappam yassa natthi dhuvam ṭhiti.
1163. Passa cittakatam rūpam maṇinā kuṇḍalena ca,
aṭṭhim tacena onaddham saha vatthehi sobhati.
1164. Alattakakatā pādā mukham cuṇṇakamakkhitam,
alam bālassa mohāya no ca pāragavesino.
1165. Aṭṭhapādakatā kesā nettā añjanamakkhita,
alam bālassa mohāya no ca pāragavesino.
1166. Añjanīva navā cittā pūtikāyo alaṅkato,
alam bālassa mohāya no ca pāragavesino.
1167. Odahi migavo pāsam nāsadā vāguraṃ migo,
bhutvā nivāpaṃ gacchāma kandante migabandhake.
1168. Chinno pāso migavassa nāsadā vāguraṃ migo,
bhutvā nivāpaṃ gacchāma socante migaluddake.
1169. Tadāsi yaṃ bhimsanakam tadāsi lomahaṃsanam,
anekākārasampanne sārīputtamhi nibbute.
1170. Aniccā vata saṅkhārā uppādavayadhammino,
uppajjitvā nirujjhanti tesam vūpasamo sukho.
1171. Sukhumam te paṭivijjhanti¹ vālaggaṃ usunā yathā,
ye pañcakkhandhe passanti parato no ca attato.
1172. Ye ca passanti saṅkhāre parato no ca attato,
paccabyādhimsu nipuṇam vālaggaṃ usunā yathā.
1173. Sattiyā viya omaṭṭho ḍayhamāno 'va matthake,
kāmarāgappahānāya sato bhikkhu pabbaje.
1174. Sattiyā viya omaṭṭho ḍayhamāno 'va matthake,
bhavarāgappahānāya sato bhikkhu paribbaje.
1175. Codito bhāvitattena sarīrantimadhārinā,
migāramātupāsādam pādaṅgutṭhena kampayim.

¹ sukhumam paṭivijjhanti - PTS.

1162. Hãy nhìn xem bóng dáng được vẽ màu, nơi hội tụ các vết thương, được dựng lên (bằng ba trăm khúc xương), bệnh hoạn, nhiều suy tư (sái quấy), không có sự tồn tại trường cửu.¹

1163. Hãy nhìn xem vóc dáng được vẽ màu, với ngọc ma-ni và với bông tai; là xương được bọc lại bởi da, nó rạn vỡ nhờ những vải vóc.

1164. Các bàn chân được sơn màu đỏ, khuôn mặt được bôi phấn bột, là đủ cho sự mê muội đối với kẻ ngu, nhưng không đủ đối với người có sự tầm cầu bờ kia.

1165. Các sợi tóc được làm thành tám lớp, các con mắt được bôi thuốc màu, là đủ cho sự mê muội đối với kẻ ngu, nhưng không đủ đối với người có sự tầm cầu bờ kia.

1166. Thân thể hôi thối đã được trang điểm tựa như hộp thuốc bôi đã được vẽ màu, là đủ cho sự mê muội đối với kẻ ngu, nhưng không đủ đối với người có sự tầm cầu bờ kia.

1167. Thợ săn đã đặt bẫy mồi, con nai đã không đến gần cái lưới bẫy. Sau khi ăn xong mồi nhử, chúng ta hãy ra đi, trong khi kẻ bắt thú đang than vãn.

1168. Cái bẫy mồi của gã thợ săn đã bị đứt lìa, con nai đã không đến gần cái lưới bẫy. Sau khi ăn xong mồi nhử, chúng ta hãy ra đi, trong khi kẻ săn thú sầu muộn.²

1169. Khi Sāriputta, vị đã thành tựu nhiều biểu hiện, Niết Bàn, khi ấy đã có sự kính sợ, khi ấy đã có sự nổi da gà.

1170. Quả vậy, các pháp hữu vi là vô thường, có pháp sanh và diệt, sau khi sanh lên chúng hoại diệt, sự tĩnh lặng của chúng là an lạc.

1171. Những người nào nhìn thấy năm uẩn là cái khác, không phải là bản ngã, những người ấy thấu triệt điều tinh vi, giống như xuyên thủng đầu cọng tóc bằng mũi tên.

1172. Và những người nào nhìn thấy các hành là cái khác, không phải là bản ngã, những người ấy đã thấu triệt điều vi tế, giống như đã xuyên thủng đầu cọng tóc bằng mũi tên.

1173. Tựa như bị chém bởi thanh gươm, tựa như đang bị thiêu đốt ở đỉnh đầu, vị tỳ khuru sống đời du sĩ, có niệm, nhằm dứt bỏ sự luyến ái ở các dục.²

1174. Tựa như bị chém bởi thanh gươm, tựa như đang bị thiêu đốt ở đỉnh đầu, vị tỳ khuru sống đời du sĩ, có niệm, nhằm dứt bỏ sự luyến ái ở hiện hữu.

1175. Được khích lệ bởi vị có bản thân đã được tu tập, bởi vị có sự mang thân mạng cuối cùng, bằng ngón chân cái tôi đã làm rung động tòa lâu đài của Migāramātu.³

¹ Các câu kệ 1162-1168 giống các câu kệ 769-775.

² Hai câu kệ 1173-1174 giống hai câu kệ 39-40.

³ Migāramātu, mẹ của Migāra, tức là bà Visākhā, nữ thí chủ hộ độ hàng đầu (ND).

1176. Nayidaṃ sithilamārabba nayidaṃ appena thāmasā,
nibbānamadhigantabbam sabbaganthapamocanam.
1177. Ayam ca daharo bhikkhu ayamuttamaporiso,
dhāreti¹ antimam deham jetvā² maram savāhinim.³
1178. Vivaramanupatanti vijjutā vebhārassa ca paṇḍavassa ca,
nagavivaragato 'va⁴ jhāyati putto appaṭimassa tādino.
1179. Upasanto uparato pantasenāsano muni,
dāyādo buddhaseṭṭhassa brahmunā bhivandito.
1180. Upasantam uparatam pantasenāsanam munim,
dāyadam buddhaseṭṭhassa vanda brāhmaṇa kassapam.
1181. Yo ca jātisatam gacche sabbā brāhmaṇajātiyo,
sothiyo⁵ vedasampanno manussesu punappunam.
1182. Ajjhāyako 'pi ce assa tiṇṇam vedāna pārāgū,
etassa vandanāyetam⁶ kalam nāgghati soḷasim.
1183. Yo so aṭṭhavimokkhāni purebhattam aphasayi,⁷
anulomam paṭilomam tato piṇḍāya gacchati.
1184. Tādisam bhikkhum mā hani⁸ mātānam khaṇi brāhmaṇa,
abhippasādehi manam arahantamhi tādino,
khippam pañjaliko vanda mā te vijaṭi matthakam.
1185. Neso⁹ passati saddhammam saṃsārena purakkhato,
adhogamam¹⁰ jimhapatham kummaggamanudhāvati.¹¹
1186. Kimi 'va mīlhasallitto¹² saṅkhāre adhimucchito,
pagāḷho lābhasakkāre tuccho gacchati poṭhilo.¹³
1187. Imam ca passa āyantam sārīputtam sudassanam,
vimuttam ubhatobhāge ajjhattam susamāhitam.
1188. Visallam khīṇasaṃyogam tevijjam maccuhāyinaṃ,
dakkhiṇeyyam manussānam puññakkhetam anuttaram.

¹ dhāresi - Sīmu 1, 2.² chetvā - Sīmu 1, 2.³ savāhanam - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.⁴ nagavivaragato - Ma;

nagavivaragato ca - Syā, PTS.

⁵ sottiyo - Ma, Sīmu 1.⁶ vandanāyekam - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.⁷ aphussayi - Syā; apassayi - PTS, Sīmu 1, 2.⁸ māsādi - Ma, Syā; māhari - PTS.⁹ na so - Syā, PTS.¹⁰ acāṅkamam - Syā, PTS.¹¹ kumaggamanudhāvati - PTS.¹² mīlhapalitto - Syā.¹³ poṭṭhilo - Ma, Syā, PTS.

1176. Niết Bàn, sự thoát khỏi tất cả các mối buộc thắt, có thể được chứng đắc; việc này không liên quan sự lợi lòng, không phải với chút ít sức lực.

1177. Và vị tỳ khưu trẻ này, con người tối thượng này, mang thân mạng cuối cùng, sau khi chiến thắng Ma Vương cùng với đạo quân binh.

1178. Các tia sét đã đánh dọc theo khe núi Vebhāra và Paṇḍava, người con trai của bậc không người đối xứng như thế ấy đã đi vào khe núi, tham thiền.

1179. Bậc hiền trí, an tịnh, tiết chế, có chỗ ngụ xa vắng, là người thừa tự của đức Phật tối thượng, được đấng Phạm Thiên lễ bái.

1180. Đây Bà-la-môn, hãy đánh lễ vị Kassapa, bậc hiền trí, an tịnh, tiết chế, có chỗ ngụ xa vắng, là người thừa tự của đức Phật tối thượng.

1181. Và người nào có thể trải qua một trăm kiếp sống ở giữa loài người lần này lần khác, tất cả đều là dòng dõi Bà-la-môn, có các sự tốt lành, thành tựu về kinh Vệ Đà.

1182. Thậm chí nếu có thể là người giảng dạy, vượt qua bờ kia của ba bộ Vệ Đà, việc ấy không giá trị bằng một phần mười sáu của việc đánh lễ đến vị (Kassapa) ấy.

1183. Vị ấy, trước bữa ăn, đã chạm đến tám (thiền) giải thoát, thuận chiều và nghịch chiều, sau đó mới đi khát thực.

1184. Đây Bà-la-môn, chớ công kích vị tỳ khưu như thế ấy, chớ đào sâu bản ngã, người hãy khởi tâm tịnh tín ở vị A-la-hán như thế ấy, hãy mau chấp tay đánh lễ, chớ làm vỡ tan cái đầu của người.

1185. Bị dẫn đầu bởi sự luân hồi, kẻ này không nhìn thấy Diệu Pháp, gã chạy theo con đường sai trái, con đường cong queo dẫn xuống phía dưới.

1186. Tựa như con dòi bị lấm lem bởi phần, bị bám víu vào pháp hữu vi, bị đắm chìm trong lợi lộc và sự tôn vinh, Poṭhila rộng không ra đi.

1187. Và hãy nhìn xem vị Sāriputta đang đi đến, có dáng vẻ tốt đẹp, đã được giải thoát ở cả hai phần, nội tâm khéo được định tĩnh.

1188. Vị không còn mũi tên, có sự ràng buộc đã được cạn kiệt, có ba Minh, có sự chiến thắng Thần Chết, bậc đáng được cúng dường, là thừa ruộng phước vô thượng của loài người.

1189. Ete sambahulā devā iddhamanto yasassino,
dasadevasahassāni sabbe brahmapurohitā,
moggallānaṃ namassantā tiṭṭhanti pañjalīkatā.
1190. Namo te purisājañña namo te purisuttama,
yassa te āsavā khīṇā dakkhiṇeyyo 'si mārīsa.
1191. Pūjito naradevena uppanno maraṇābhibhū,
puṇḍarikaṃ 'va toyena saṅkhārenopalippati.¹
1192. Yassa muhuttena² saḥassadhā loko saṃvidito sabrahmakappo vasi,
iddhiguṇe cutūpapāte kāle passati devatā sa bhikkhu.
1193. Sāriputto 'va paññāya sīlena upasamena ca,
yo 'pi pāraṅgato bhikkhu etāvaparamo siyā.
1194. Koṭisatasahassassa attabhāvaṃ khaṇena nimmine,³
ahaṃ vikubbanāsu kusalo vasībhūtomhi iddhiyā.
1195. Samādhivijjāvasipāramiṃ gato⁴
moggallānagotto asitassa sāsane,
dhīro samucchindi samāhitindriyo
nāgo yathā pūtilataṃ 'va bandhanaṃ.
1196. Pariciṅṅo mayā sathā kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ohito garuko bhāro bhavanetti samūhatā.
1197. Yassatthāya pabbajito agārasmānagāriyaṃ,
so me attho anuppatto sabbasaṃyojanakkhayo.
1198. Kīdiso nirayo āsi yattha dussī apaccatha,
vidhuraṃ sāvakaṃāsajja kakusandhaṃ ca brāhmaṇaṃ.
1199. Sataṃ āsi ayosaṅkū sabbe paccattavedanā,
īdiso nirayo āsi yattha dussī apaccatha,
vidhuraṃ sāvakaṃāsajja kakusandhaṃ ca brāhmaṇaṃ.

¹ saṅkhārenupalippati - Ma, Sīmu 1, 2;

saṅkhārenopalimpatti - Syā.

² muhutte - PTS.³ nimmiṇe - Sīmu 1, 2.⁴ samādhivijjāvasipāramigato - Ma, Syā, PTS.

1189. Nhiều vị Thiên nhân này, có thần thông, có danh tiếng, tất cả mười ngàn vị Thiên nhân được dẫn đầu bởi đấng Phạm Thiên, đứng, chấp tay lại, đang lễ bái vị Moggallāna.

1190. ‘Thưa bậc siêu nhân, xin kính lễ ngài. Thưa bậc tối thượng nhân, xin kính lễ ngài. Các lậu hoặc của ngài đã được cạn kiệt. Thưa ngài, ngài là bậc đáng được cúng dường.’

1191. Được người và trời tôn vinh, bậc chế ngự Thần Chết đã được hiện khởi, không bị lấm lem bởi pháp hữu vi, tựa như loài sen không bị lấm lem bởi nước.

1192. Vị tỳ khưu ấy, với năng lực về các loại thần thông, về việc tử và sanh, nhìn thấy chư Thiên vào lúc hợp thời, đối với vị ấy thế gian luôn cả Phạm Thiên giới được nhận biết bằng một ngàn cách trong giây lát.¹

1193. Còn vị tỳ khưu đã đi đến bờ kia, nếu là tối thắng y như thế ấy, chính là vị Sāriputta, với tuệ, với giới, và với sự an tịnh.

1194. Tôi có thể biến hóa ra trăm ngàn *koṭi* bản thể của mình trong giây lát. Là thiện xảo trong các việc biến hóa, tôi có được năng lực về thần thông.

1195. Vị dòng dõi Moggallāna, đã đi đến sự toàn hảo về năng lực của định và minh trong Giáo Pháp của bậc không bị vướng mắc, là vị thông minh, có giác quan được định tĩnh, đã cắt đứt sự trói buộc, giống như con voi giật đứt sợi dây ràng thối tha.

1196. Bậc Đạo Sư đã được tôi hầu hạ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành, vật mang nặng đã được đặt xuống, lối dẫn đến hiện hữu đã được xóa sạch.²

1197. Vì mục đích nào mà tôi đã xuất gia, rời nhà sống không nhà, mục đích ấy của tôi, sự cạn kiệt tất cả các điều ràng buộc, đã được thành tựu.³

1198. Địa ngục, nơi mà Dussī đã bị nung nấu sau khi công kích vị Thinh Văn (hàng đầu) Vidhura và vị Bà-la-môn Kakusandha (Phật Toàn Giác), đã là như thế nào?

1199. Đã là trăm cây cọc sắt, tất cả có cảm thọ riêng biệt. Địa ngục, nơi mà Dussī đã bị nung nấu sau khi công kích vị Thinh Văn (hàng đầu) Vidhura và vị Bà-la-môn Kakusandha (Phật Toàn Giác), đã là như thế này.

¹ Câu kệ 1192 giống câu kệ 909.

² Câu kệ 1196 giống câu kệ 604.

³ Câu kệ 1197 tương tự câu kệ 136, 605.

1200. Yo etamabhijānāti bhikkhu buddhassa sāvako,
tādisaṃ bhikkhumāsajja kaṇha dukkhaṃ nigacchasi.
1201. Majjhesarassa¹ tiṭṭhanti vimānā kappatṭhāyino,²
veḷuriyavaṇṇā rucirā accimanto pabhassarā,
accharā tattha naccanti puthu nānattavaṇṇiyo.
1202. Yo etamabhijānāti bhikkhu buddhassa sāvako,
tādisaṃ bhikkhumāsajja kaṇha dukkhaṃ nigacchasi.
1203. Yo ve³ buddhena codito bhikkhusaṅghassa pekkhato,
migāramātupāsādaṃ pādaṅguṭṭhena kampisaṃ.⁴
1204. Yo etamabhijānāti bhikkhu buddhassa sāvako,
tādisaṃ bhikkhumāsajja kaṇha dukkhaṃ nigacchasi.
1205. Yo vejayantapāsādaṃ pādaṅguṭṭhena kampayi,
iddhibalenupatthaddho saṃvejesi ca devatā.
1206. Yo etamabhijānāti bhikkhu buddhassa sāvako,
tādisaṃ bhikkhumāsajja kaṇha dukkhaṃ nigacchasi.
1207. Yo vejayantapāsāde sakkhaṃ so paripucchati,
api āvuso jānāsi taṇhakkhayavimuttiyo,
tassa sakko viyākāsi pañhaṃ puṭṭho yathātathaṃ.
1208. Yo etamabhijānāti bhikkhu buddhassa sāvako,
tādisaṃ bhikkhumāsajja kaṇha dukkhaṃ nigacchasi.
1209. Yo brahmānaṃ paripucchati sudhammāyaṃ ṭhito sabhaṃ,⁵
ajjā 'pi tyāvuso sā diṭṭhi yā te diṭṭhi pure ahu,⁶
passasi vītivattantaṃ brahmaloke pabhassaraṃ.
1210. Tassa brahmā viyākāsi pañhaṃ puṭṭho yathātathaṃ,
na me mārīsa sā diṭṭhi yā me diṭṭhi pure ahu.⁶
1211. Passāmi vītivattantaṃ brahmaloke pabhassaraṃ,
so 'haṃ ajja kathaṃ vajjaṃ ahaṃ niccomhi sassato.⁷
1212. Yo etamabhijānāti bhikkhu buddhassa sāvako,
tādisaṃ bhikkhumāsajja kaṇha dukkhaṃ nigacchasi.
1213. Yo mahāneruno kūṭaṃ vimokkhena aphasayi,⁸
vanaṃ pubbavidehānaṃ ye ca bhūmisayā narā.

¹ majjhesarasmim - Ma; majjhe sāgarasmim - Syā, PTS. ⁵ abhitasabhaṃ - Syā, PTS.

² kappatṭhāyine - Sīmu 1, 2.

³ yo ca - Syā.

⁴ kampayi - Ma, Syā, PTS; kampayim - Sīmu 1, 2.

⁶ ahū - Syā, PTS.

⁷ passato - Syā.

⁸ apassayi - Syā, PTS.

1200. Người biết rõ điều này là vị tỳ khuru Thinh Văn của đức Phật. Ngày Kaṇha, sau khi công kích vị tỳ khuru như thế ấy, người (sẽ) đi đến khổ đau.

1201. Các cung điện ngự ở giữa hồ, có sự tồn tại một kiếp, có màu ngọc bích, xinh đẹp, rực rỡ, chói lọi. Nơi ấy, nhiều tiên nữ nhảy múa, có bản thể và màu sắc khác biệt.

1202. Người biết rõ điều này là vị tỳ khuru Thinh Văn của đức Phật. Ngày Kaṇha, sau khi công kích vị tỳ khuru như thế ấy, người (sẽ) đi đến khổ đau.

1203. Đúng vậy, vị này, được khích lệ bởi đức Phật, trong khi hội chúng tỳ khuru đang chứng kiến, đã làm rung động tòa lâu đài của Migāramātu bằng ngón chân cái.

1204. Người biết rõ điều này là vị tỳ khuru Thinh Văn của đức Phật. Ngày Kaṇha, sau khi công kích vị tỳ khuru như thế ấy, người (sẽ) đi đến khổ đau.

1205. Được hỗ trợ bởi năng lực của thần thông, vị này đã làm rung động tòa lâu đài Vejayanta bằng ngón chân cái, và đã làm chur Thiên kinh động.

1206. Người biết rõ điều này là vị tỳ khuru Thinh Văn của đức Phật. Ngày Kaṇha, sau khi công kích vị tỳ khuru như thế ấy, người (sẽ) đi đến khổ đau.

1207. Ở tòa lâu đài Vejayanta, vị này hỏi (Thiên Chủ) Sakka rằng: ‘Thưa ngài, có phải ngài cũng biết về các sự giải thoát do sự cạn kiệt của tham ái?’ Được hỏi câu hỏi, (Thiên Chủ) Sakka đã trả lời vị ấy đúng theo sự thật.

1208. Người biết rõ điều này là vị tỳ khuru Thinh Văn của đức Phật. Ngày Kaṇha, sau khi công kích vị tỳ khuru như thế ấy, người (sẽ) đi đến khổ đau.

1209. Đứng tại cuộc hội họp ở Sudhammā, vị này hỏi đấng (Đại) Phạm Thiên rằng: ‘Thưa ngài, thậm chí hôm nay quan điểm ấy của ngài cũng là quan điểm của ngài đã có trước kia? Ngài có nhìn thấy sự chói lọi ở thế giới Phạm Thiên đang mất dần không?’

1210. Được hỏi câu hỏi, Phạm Thiên đã trả lời vị ấy đúng theo sự thật rằng: ‘Thưa ngài, quan điểm ấy không còn là của tôi, đó là quan điểm của tôi đã có trước kia.’

1211. Tôi nhìn thấy sự chói lọi ở thế giới Phạm Thiên đang mất dần. Làm thế nào hôm nay tôi đây có thể nói: Tôi là thường hằng, là trường tồn được?’

1212. Người biết rõ điều này là vị tỳ khuru Thinh Văn của đức Phật. Ngày Kaṇha, sau khi công kích vị tỳ khuru như thế ấy, người (sẽ) đi đến khổ đau.

1213. Bằng sự giải thoát, vị này đã sờ vào chóp đỉnh của núi Neru vĩ đại, (luôn cả) khu rừng thuộc về Châu Pubbavideha, và những người đàn ông nằm ở mặt đất (thuộc Châu Uttarakuru).

1214. Yo etamabhijānāti bhikkhu buddhassa sāvako,
tādisaṃ bhikkhumāsajja kaṇha dukkhaṃ nigacchasi.

1215. Na ve aggi cetayati ahaṃ bālaṃ ḍahāmīti,
bālo 'va¹ jalitaṃ aggiṃ āsajjana² paḍayhati.³

1216. Evameva tuvaṃ māra āsajjana² tathāgataṃ,
sayāṃ dahissasi⁴ attānaṃ bālo aggiṃ 'va samphusaṃ.

1217. Apuññaṃ pasavī māro āsajjana tathāgataṃ,
kinnu maññasi pāpima na me pāpaṃ vipaccati.

1218. Karato te cīyate⁵ pāpaṃ cirarattāya antaka,
māra nibbinda buddhamhā āsaṃ mākāsi bhikkhusu.

1219. Iti māraṃ atajjesi bhikkhu bhesakalāvane,
tato so dummano yakkho tatthevantaradhāyathā "ti."⁶

Itthaṃ sudaṃ āyasmā mahāmoggallāno thero gāthāyo abhāsithā "ti.

Mahāmoggallānattheragāthā.

TASSUDDĀNAṀ

Saṭṭhikamhi nipātamhi moggallāno mahiddhiko,
eko 'va thero gāthāyo⁷ aṭṭhasaṭṭhi bhavanti tā "ti.

Saṭṭhinipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ bālo ca - Syā, PTS.

² asajja naṃ - Ma, Syā, PTS.

³ paḍayhati - Ma, Syā, PTS, Pa.

⁴ ḍahissasi - Ma; ḍahissati - Syā; dahissaṃ - PTS.

⁵ miyyate - Syā, PTS, Sīmu 1, 2.

⁶ tatthevantaradhāyati ti - Syā, PTS.

⁷ theragāthāyo - Ma.

1214. Người biết rõ điều này là vị tỳ khưu Thinh Văn của đức Phật. Nay Kaṇha, sau khi công kích vị tỳ khưu như thế ấy, người (sẽ) đi đến khổ đau.

1215. Thật vậy, ngọn lửa không nghĩ rằng: ‘Ta thiêu đốt kẻ ngu,’ chỉ có kẻ ngu bị thiêu đốt sau khi công kích ngọn lửa đã được cháy rục.

1216. Nay Ma Vương, tương tự y như thế, sau khi công kích đức Như Lai, người sẽ thiêu đốt bản thân chính mình, tựa như kẻ ngu chạm vào ngọn lửa.

1217. Sau khi công kích đức Như Lai, Ma Vương đã tạo ra điều vô phước. Nay kẻ xấu xa, phải chăng người nghĩ rằng: ‘Việc ác của ta không kết quả?’

1218. Nay Thần Chết, việc ác của người đang làm được tích lũy thời gian lâu dài. Nay Ma Vương, người hãy lánh xa đức Phật, người chớ làm khó các vị tỳ khưu.

1219. Vị tỳ khưu ở khu rừng bhesakalā đã quở trách Ma Vương như thế. Do đó, Dạ-xoa ấy, buồn rầu, đã biến mất ngay tại chỗ ấy.”

Đại đức trưởng lão Mahāmoggallāna đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Mahāmoggallāna.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Ở nhóm Sáu Mươi, vị Moggallāna có đại thần lực là vị trưởng lão độc nhất, các câu kệ ấy là sáu mươi tám.”

Nhóm Sáu Mươi được chấm dứt.

--ooOoo--

21. MAHĀ NIPĀTO

264.

1220. Nikkhantaṃ vata maṃ santaṃ agārasmānagāriyaṃ,¹
vitakkā upadhāvanti² pagabbhā kaṇhato ime.
1221. Uggaputtā mahissāsā sikkhitā daḷhadhammino,
samantā parikireyyuṃ sahassaṃ apalāyinaṃ.
1222. Sace 'pi ettakā bhiyyo āgamissanti itthiyo,
neva maṃ byādhayissanti dhamme samhi³ patiṭṭhitaṃ.⁴
1223. Sakkhī hi⁵ me suttaṃ etaṃ buddhassādiccabandhuno,
nibbānagamaṇaṃ maggaṃ tatha me nirato mano.
1224. Evaṃ ce maṃ⁶ viharantaṃ pāpima upagacchasi,
tathā maccu karissāmi na me maggampī dakkhasi.⁷
1225. Aratiṃ⁸ ratiṃ ca pahāya sabbaso gehesitaṃ ca⁹ vitakkaṃ,
vanathaṃ na kareyya kahiñci nibbanatho¹⁰ avanatho sa bhikkhu.¹¹
1226. Yamidha paṭhaviṃ ca vehāsaṃ¹² rūpagataṃ jagatogadhaṃ kiñci,
parijīyati sabbamaniccaṃ evaṃ samecca caranti mutattā.¹³
1227. Upadhīsu janā gadhitāse diṭṭhe sute¹⁴ paṭighe ca mute ca,
ettha vinodaya chandamanejo yo hettha na lippati¹⁵ muni tamāhu.
1228. Aṭṭha¹⁶ saṭṭhisitā savitakkā puthujjanatāyaṃ¹⁷ adhammā nivitṭhā,¹⁸
na ca vaggagatassa¹⁹ kahiñci no pana duṭṭhullagāhī²⁰ sa bhikkhu.

¹ agārasmā anagāriyaṃ - Syā, PTS.

² upabhavanti - Syā.

³ dhammesv amhi - PTS.

⁴ patiṭṭhito - Ma, Syā, PTS.

⁵ sakiṃ hi - PTS.

⁶ evaṃ evaṃ - PTS.

⁷ maggaṃ udikkhasi - Syā, PTS.

⁸ aratiṃca - Ma.

⁹ gehesitaṃca - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ nibbanathā - PTS.

¹¹ anato sa hi bhikkhu - Syā;

avanatho sa hi bhikkhu - PTS.

¹² vihāsaṃ - PTS.

¹³ muttantā - PTS.

¹⁴ diṭṭhasute - Ma, Syā, PTS.

¹⁵ limpati - Ma.

¹⁶ atha - Ma, Syā.

¹⁷ puthujjanatāya - Ma, Syā, PTS.

¹⁸ adhammanivitṭhā - Syā, PTS.

¹⁹ vaṭṭagatassa - Syā;

vaggagatissa - PTS.

²⁰ duṭṭhullabhāhī - Syā;

padullagāhī - PTS.

21. NHÓM LỚN

264.

1220. “Thật vậy, trong khi tôi ra đi, rời nhà sống không nhà, những ý nghĩ suy tầm táo bạo này, từ sự tầm tối, đeo đuổi tôi.

1221. Những người con trai hung bạo, những cung thủ vĩ đại, đã được học tập, có cây cung vững chắc, có thể bắn ra xung quanh một ngàn mũi tên đến (tôi), tôi (cũng) không đào tẩu.

1222. Thậm chí, nếu nhiều hơn chùng ấy phụ nữ sẽ đi đến, họ cũng sẽ không bao giờ làm cho tôi, người đã khéo được đứng vững ở Giáo Pháp, nao núng.

1223. Bởi vì điều này đã do tôi đích thân nghe được về Đạo Lộ đi đến Niết Bàn của đức Phật, vị thân quyến của mặt trời; tâm tôi đã được thích thú về điều ấy.

1224. Nay kẻ xấu xa, nếu người đến gần ta trong lúc ta đang sống như vậy, này Thần Chết, ta sẽ làm cho người sẽ không nhìn thấy ngay cả đường đi của ta.

1225. Sau khi từ bỏ toàn bộ sự ghét bỏ, sự ưa thích, và mọi suy tầm liên hệ đến gia đình, không nên thể hiện tham ái ở bất cứ đâu. Xa lìa tham ái, không có tham ái, vị ấy là tỳ khưu.

1226. Bất cứ vật gì ở nơi này, ở trái đất và ở không trung, đã đạt đến hình thể, bị gắn chặt với thế gian, tất cả đều là vô thường, bị hư hoại; những người đã lãnh hội như vậy, sống, có bản thân đã được cảm nhận.

1227. Chúng sanh bị cột trói vào các mầm tái sanh, vào điều đã được thấy, được nghe, được chạm đến, và được cảm nhận. Ở đây, người hãy xua đuổi lòng ham muốn, trở thành người không còn dục vọng, bởi vì ở đây người nào không bị lấm lem (bởi ái dục), người ta đã gọi vị ấy là bậc hiền trí.

1228. Chúng sanh có sự suy tầm liên quan đến sáu mươi hai (tà kiến) đã bị dính líu vào các điều phi pháp thuộc về phạm nhân. Và nên là người không theo phe nhóm ở bất cứ nơi đâu, thêm nữa không có việc nắm lấy sự thô tục, vị ấy là tỳ khưu.

1229. Dabbo cirarattasamāhito¹ akuhako nipako apihālu,
santaṃ padaṃ ajjhagamā muni paṭicca parinibbuto kaṅkhati kālaṃ.
1230. Mānaṃ pajahassu gotama mānapathaṃ ca jahassu asesam,
mānapathamhi² samucchito vippaṭisārī huvā³ cirarattaṃ.
1231. Makkhena makkhitā pajā mānahatā nirayaṃ papatanti,⁴
socanti janā cirarattaṃ mānahatā nirayaṃ upapannā.
1232. Na hi socati bhikkhu kadāci maggajino sammā paṭipanno,
kittiṃ ca sukhaṃ cānubhoti dhammaso 'ti tamāhu tathattaṃ.
1233. Tasmā akhilo padhānavā⁵ nīvaraṇāni pahāya visuddho,
mānaṃ ca pahāya asesam vijjāyantakaro samitāvī.
1234. Kāmarāgena ḍayhāmi cittaṃ me pariḍayhati,
sādhu nibbāpanaṃ brūhi anukampāya gotama.
1235. Saññāya vipariyesā cittaṃ te pariḍayhati,
nimittaṃ parivajjehi subhaṃ rāgūpasamhitam.
1236. Saṅkhāre parato passa dukkhato mā ca attato,
nibbāpehi mahārāgaṃ mā ḍayhittho punappunaṃ.⁶
1237. Asubhāya cittaṃ bhāvehi ekaggaṃ susamāhitam,
sati kāyagatātyatthu nibbidābahulo bhava.
1238. Animittaṅca bhāvehi mānānusayamujjaha,
tato mānābhisamayā upasanto carissasi.
1239. Tameva vācaṃ bhāseyya yāyattānaṃ na tāpaye,
pare ca na vihiṃseyya sā ve vācā subhāsītā.
1240. Piyavācameva bhāseyya yā vācā paṭinanditā,
yaṃ anādāya pāpāni paresam bhāsate piyaṃ.
1241. Saccaṃ ve amatā vācā esa dhammo sanantano,
sacce atthe ca dhamme ca āhu santo paṭiṭṭhitā.
1242. Yaṃ buddho bhāsati vācaṃ khemaṃ nibbānapattiyā,
dukkhassantakiriyāya sā ve vācānamuttamā.

¹ cirarattaṃ samāhito - Syā, PTS.

² mānapathasmiṃ - Syā.

³ hutvā - PTS.

⁴ patanti - Syā, PTS.

⁵ akhilo idha padhānavā - Ma, Syā;

akhilo idham amānavā - PTS.

⁶ Imā gāthā (1236) Ma, Syā, PTS. potthake na dissate.

1229. Có khả năng, được định tĩnh lâu dài, không xảo trá, thận trọng, không tham ái, bậc hiền trí đã chứng đắc vị thế an tịnh, chờ đợi thời điểm, tùy duyên viên tịch Niết Bàn.

1230. Nay vị (dòng dõi) Gotama, người hãy dứt bỏ ngã mạn, và hãy từ bỏ hoàn toàn đường lối của ngã mạn. Bị say đắm ở đường lối của ngã mạn, người đã có sự ân hận dài lâu.

1231. Bị nhơ bẩn bởi sự gièm pha, bị hãm hại bởi ngã mạn, chúng sanh rơi vào địa ngục. Bị hãm hại bởi ngã mạn, bị sanh vào địa ngục, loài người sâu muộn dài lâu.

1232. Bởi vì vị tỳ khưu không bao giờ sâu muộn, là người chiến thắng nhờ vào Đạo Lộ, đã thực hành đúng đắn, và thọ hưởng danh tiếng và sự an lạc, người ta đã gọi vị ấy là: ‘Bậc đã thấy pháp.’

1233. Vì thế, (hãy là) không cứng nhắc, có sự ra sức, sau khi từ bỏ các pháp che lấp, được thanh tịnh, và sau khi từ bỏ hoàn toàn ngã mạn, là người tạo ra sự chấm dứt nhờ vào (ba) Minh, có sự yên tịnh.

1234. Tôi bị thiêu đốt bởi sự luyến ái ở các dục, tâm của tôi bị thiêu đốt toàn diện. Thưa vị (dòng dõi) Gotama, vì lòng thương xót, lành thay, hãy nói về việc dập tắt.

1235. Vì sự tầm cầu sai trái của tướng, tâm của người bị thiêu đốt toàn diện. Người hãy tránh xa hiện tướng mỹ miều, được gắn liền với luyến ái.

1236. Người hãy nhìn thấy các hành là cái khác, là khổ đau, và chớ là bản ngã. Người hãy dập tắt sự luyến ái lớn lao. Chớ để bị thiêu đốt lần này lần khác.

1237. Người hãy tu tập tâm được chuyên nhất, khéo được định tĩnh, về (đề mục) từ thi. Đối với người, hãy có niệm được đặt ở thân, hãy có nhiều sự nhàm chán.

1238. Người hãy tu tập về vô tướng, hãy dẹp bỏ sự tiềm ẩn của ngã mạn, sau đó, nhờ vào sự lãnh hội về ngã mạn, người sẽ sống, được an tịnh.

1239. Nên nói chỉ lời nói ấy thôi, với lời nói ấy không làm cho bản thân nóng nảy, và không hãm hại người khác; đúng vậy lời nói ấy đã được khéo nói.

1240. Nên nói chỉ mỗi lời êm ái, là lời nói được hoan hỷ đón nhận. Nên nói lời êm ái là lời nói không đem đến các điều ác xấu cho những người khác.

1241. Đúng vậy, chân thật là lời nói bất tử, điều ấy là quy luật muôn đời. Những người tốt đã được đứng vững ở sự thật, ở mục đích, và ở Giáo Pháp đã nói (như thế).

1242. Lời đức Phật nói là an toàn, đưa đến sự đạt được Niết Bàn, đưa đến sự thực hiện việc chấm dứt khổ đau; đúng vậy lời nói ấy là tối thượng.

1243. Gambhīrapañño medhāvī maggomaggassa¹ kovido,
sāriputto mahāpañño dhammaṃ deseti bhikkhunaṃ.
1244. Saṅkhittena 'pi deseti vitthārena 'pi bhāsati,
sālikāyiva² nigghoso paṭibhānaṃ udārayī.³
1245. Tassa taṃ desayantassa suṇanti⁴ madhuraṃ giram,
sarena rajanīyena savanīyena vaggunā,
udaggacittā muditā sotaṃ odhenti bhikkhavo.
1246. Ajja paṇṇarase visuddhiyā bhikkhū pañcasatā samāgatā,
saṃyojanabandhanacchidā anīghā khīṇapunabbhavā isī.
1247. Cakkavattī yathā rājā amaccaparivārito,
samantā anupariyeti sāgarantaṃ mahiṃ imaṃ.
1248. Evaṃ vijitasāṅgāmaṃ satthavāhaṃ anuttaraṃ,
sāvakā payirupāsanti tevijjā maccuhāyino.
1249. Sabbe bhagavato puttā palāsettha⁵ na vijjati,
taṃhāsallassa hantāraṃ vande ādiccabandhunaṃ.
1250. Parosahassaṃ bhikkhūnaṃ sugataṃ payirupāsati,
desentaṃ virajaṃ dhammaṃ nibbānaṃ akutobhayaṃ.
1251. Suṇanti dhammaṃ vimalaṃ⁶ sammāsambuddhadesitaṃ,
sobhati vata sambuddho bhikkhusaṅghapurakkhato.
1252. Nāganāmosi bhagavā isīnaṃ isisattamo,
mahāmeghova hutvāna sāvake abhivassati.⁷
1253. Divāvihārā nikkhamma satthudassanakamyatā,
sāvako te mahāvīra pāde vandati vaṅgiso.
1254. Ummaggapathaṃ mārassa abhibhuyya carati pabhijja khilāni,
taṃ passatha bandhanapamuñcakaraṃ asitaṃ 'va bhāgaso paṭibhajja.⁸
1255. Oghassa hi nittharaṇatthaṃ anekavihitaṃ maggaṃ akkhāsi,
tasmiṅca amate akkhāte dhammasā ṭhitā asaṃhārā.
1256. Pajjotakaro ativijjha dhammaṃ⁹ sabbaṭṭhitīnaṃ atikkamamaddā,¹⁰
ñatvā ca sacchikatvā ca aggaṃ so desayi dasaddhānaṃ.

¹ maggāmaggassa - Ma, Syā, PTS.

² sālikāyeva - Syā, PTS.

³ udiyyati - Ma, Syā; udiyyati - PTS.

⁴ suṇantā - Syā, PTS.

⁵ palāpettha - Ma;

palāpo ettha - Syā, PTS.

⁶ vipulaṃ - Syā, PTS.

⁷ abhivassasi - Ma, Syā, PTS.

⁸ pavibhajja - Ma, Syā, PTS.

⁹ ativijjha - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ atikkamamaddasa - Ma, Syā;
atikkamamadda - Simu 1, 2.

1243. Có tuệ thâm sâu, thông minh, rành rẽ về đạo lộ và không phải đạo lộ, vị Sāriputta, có trí tuệ vĩ đại, thuyết giảng Giáo Pháp cho các vị tỳ khưu.

1244. Vị ấy cũng thuyết giảng tóm tắt, cũng thuyết giảng chi tiết. Với âm thanh như là của chim sáo, vị ấy đã nói lên tài biện luận.

1245. Trong khi vị ấy đang thuyết giảng điều ấy, mọi người lắng nghe lời nói ngọt ngào, với âm điệu đáng yêu, đáng được nghe, có sự thu hút. Các vị tỳ khưu có tâm hướng thượng, hoan hỷ, lắng tai nghe.

1246. Hôm nay, ngày rằm, năm trăm vị tỳ khưu, là các vị ẩn sĩ có sự cắt đứt những sự trói buộc và những điều ràng buộc, không bị khổ sở, có việc tái sanh lần nữa đã được cạn kiệt, đã tụ hội vì sự thanh tịnh (của hội chúng).

1247. Giống như đức Chuyển Luân Vương, được tháp tùng bởi các quan đại thần, đi vòng quanh khắp nơi ở trái đất có biển cả bao bọc này.

1248. Tương tự như vậy, các vị Thinh Văn có ba Minh, có sự chiến thắng Thần Chết, hầu cận vị Chiến Thắng trận đấu, người Hướng Dẫn đoàn xe, bậc Vô Thượng.

1249. Tất cả những người con trai của đức Thế Tôn, ở đây không có kẻ vô vị. Tôi đánh lễ đấng tiêu diệt mũi tên tham ái, vị thân quyến của mặt trời.

1250. Hơn một ngàn vị tỳ khưu hầu cận đấng Thiện Thệ trong khi Ngài đang thuyết giảng Giáo Pháp xa lìa luyến ái, Niết Bàn, chốn không có sự sợ hãi từ bất cứ đâu.

1251. Các vị lắng nghe Giáo Pháp không ô nhiễm, được thuyết giảng bởi đấng Chánh Đẳng Giác. Thật vậy, đấng Toàn Giác chiếu sáng, được hội chúng tỳ khưu tôn vinh.

1252. Bạch đức Thế Tôn, Ngài có tên là Long Tượng, vị ẩn sĩ tối thượng trong số các ẩn sĩ, sau khi trở thành như là đám mây lớn, Ngài đổ mưa xuống các đệ tử.

1253. Sau khi rời khỏi chỗ nghỉ ban ngày vì ước muốn diện kiến bậc Đạo Sư, bạch đấng Đại Hùng, đệ tử Vangisa đánh lễ các bàn chân của Ngài.

1254. Sau khi khắc phục đạo lộ và đường lối sai trái của Ma Vương, Ngài bước đi sau khi đã phá tan các chướng ngại. Các vị hãy nhìn xem đức Phật, với việc thực hiện sự giải thoát khỏi các sự trói buộc, hoàn toàn không bị lệ thuộc, sau khi đã phân tích (Giáo Pháp) thành từng phần riêng biệt.

1255. Bởi vì Ngài đã nói lên Đạo Lộ có nhiều cách thức với mục đích vượt qua dòng nước lũ, và khi Bất Tử ấy đã được nói lên, các vị đã thấy Pháp được đứng vững, không bị tiêu hoại.

1256. Bạch tạo ra ánh sáng, sau khi thấu triệt Giáo Pháp, đã nhìn thấy (Niết Bàn) sự vượt lên trên tất cả các sự tồn tại (của nhận thức). Sau khi biết được và chứng ngộ (Giáo Pháp) cao quý, Ngài đã thuyết giảng cho năm vị.

1257. Evaṃ sudesite dhamme
ko pamādo vijānataṃ dhammaṃ,
tasmā hi tassa bhagavato sāsane
appamatto sadā namassamanusikkhe.
1258. Buddhānubuddho yo thero koṇḍañño tibbanikkhamo,¹
lābhī sukhavihārānaṃ vivekānaṃ abhiṇhaso.
1259. Yaṃ sāvakena pattabbaṃ satthusāsanakārinā,
sabbassa taṃ anuppattaṃ appamattassa sikkhato.
1260. Mahānubhāvo tevijjo cetopariyakovido,
koṇḍañño buddhadāyādo pāde vandati satthuno.
1261. Nagassa² passe āsīnaṃ munīṃ dukkhassa pāraguṃ,
sāvakā payirupāsanti tevijjā macchūhāyino.
1262. Cetasā anupariyeti moggallāno mahiddhiko,
cittaṃ nesam samanvesam vipparamuttam nirūpadhiṃ.
1263. Evaṃ sabbaṅgasampannaṃ munīṃ dukkhassa pāraguṃ,
anekākārasampannaṃ payirupāsanti gotamaṃ.
1264. Cando yathā vigatavalāhake nabhe virocati vītamalo 'va bhānumā,
evaṃ 'pi aṅgīrasa tvaṃ mahāmuni atirocasi yasaṃ sabbalokaṃ.
1265. Kāveyyamattā vicarimha pubbe gāmā gāmaṃ purā puraṃ,
athaddasāma³ sambuddhaṃ sabbadhammāna pāraguṃ.
1266. So me dhammadesesi muni dukkhassa pāragū,
dhammaṃ sutvā pasīdimha addhā⁴ no udapajjatha.⁵
1267. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā khandhe āyatanāni ca,
dhātuyo ca viditvāna pabbajīṃ anagāriyaṃ.
1268. Bahunnaṃ⁶ vata atthāya uppajjanti tathāgatā,
itthīnaṃ purisānaṃ ca ye te sāsana-kārakā.
1269. Tesam kho vata atthāya bodhimajjhagamā muni,
bhikkhūnaṃ bhikkhunīnaṃ ca ye niyāmagataddasā.⁷

¹ tibbanikkamo - Ma, Syā, Pa, Sīmu 1, 2.

² nāgassa - PTS.

³ athaddasāmi - Syā, PTS.

⁴ saddhā - Ma, Syā, PTS.

⁵ upapajjatha - Syā.

⁶ bahūnaṃ - sabbattha.

⁷ niyāmagataddasā - Syā, PTS.

1257. Khi Giáo Pháp đã khéo được thuyết giảng như vậy, có sự xao lãng gì đối với các vị đang nhận thức Giáo Pháp? Chính vì thế, vị không xao lãng, trong lúc đang lễ bái, nên luôn luôn học tập theo lời giáo huấn của đức Thế Tôn ấy.

1258. Vị trưởng lão đã được giác ngộ kế tiếp đức Phật là vị có sự nỗ lực sắc bén Koṇḍañña, thường xuyên có sự đạt được các lạc trú và các sự ẩn cư.

1259. Pháp nào có thể đạt được bởi vị đệ tử có sự thực hành theo lời giáo huấn của bậc Đạo Sư, pháp ấy, tất cả các vị không bị xao lãng, đã được học tập, đều đạt được.

1260. Có đại oai lực, có ba Minh, thiện xảo về tâm của người khác, vị Koṇḍañña, người thừa tự của đức Phật, đánh lễ các bàn chân của bậc Đạo Sư.

1261. Các vị Thinh Văn, có ba Minh, có sự chiến thắng Thần Chết, hầu cận bậc Hiền Trí, vị đã đi đến bờ kia của khổ đau, đang ngồi ở sườn của ngọn núi.

1262. Vị Moggallāna, có đại thần lực, quán sát bằng tâm, trong khi tìm kiếm tâm đã được giải thoát, không còn mằm mống tái sinh của các vị ấy.

1263. Các vị hầu cận đấng Hiền Trí Gotama, bậc đã được thành tựu tất cả các yếu tố như vậy, đã đi đến bờ kia của khổ đau, đã được thành tựu nhiều biểu hiện.

1264. Bạch Ngài Aṅgīrasa, bậc Đại Hiền Trí, giống như mặt trăng ở bầu trời không có mây đen, tựa như mặt trời không có vết nhơ chiếu sáng, cũng tương tự như vậy, Ngài rực rỡ hơn tất cả thế gian về danh vọng.

1265. Trước đây, say mê thơ văn, chúng tôi đã lang thang từ làng này đến làng khác, từ phố này đến phố khác, và chúng tôi đã nhìn thấy đấng Toàn Giác, bậc đã đi đến bờ kia của tất cả các pháp.

1266. Bậc Hiền Trí ấy, vị đã đi đến bờ kia của khổ đau, đã thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi. Sau khi lắng nghe Giáo Pháp, niềm tin đã sanh khởi đến chúng tôi.

1267. Sau khi lắng nghe lời nói của vị ấy, sau khi hiểu rõ về (năm) uẩn, (mười hai) xứ, và (mười tám) giới, tôi đã xuất gia, sống đời không nhà.

1268. Thật vậy, các đức Như Lai hiện khởi vì lợi ích của số đông, của những người nữ và những người nam nào là những người thực hành theo Giáo Pháp.

1269. Thật vậy, bậc Hiền Trí đã đạt đến sự Giác Ngộ vì lợi ích của những người ấy, của các vị tỳ khưu và tỳ khưu ni nào đã đạt đến và đã nhìn thấy quy luật.

1270. Sudesitā cakkhumatā buddhenādiccabandhunā,
cattāri ariyasaccāni anukampāya pāṇinaṃ.
1271. Dukkhaṃ dukkhasamuppādaṃ dukkhassa ca atikkamaṃ,
ariyaṃ catṭhaṅgikaṃ¹ maggaṃ dukkhūpasamagāminaṃ.
1272. Evamete tathā vuttā diṭṭhā me te yathā tathā,
sadattho me anuppatto kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
1273. Svāgataṃ vata me āsi mama buddhassa santike,
saṃvibhattesu² dhammesu yaṃ seṭṭhaṃ tadupāgamiṃ.
1274. Abhiññāpāramippatto sotadhātu visodhitā,³
tevijjo iddhipattomhi cetopariyakovido.
1275. Pucchāmi sathāramanomapaññaṃ
diṭṭhe 'va dhamme yo vicikicchānaṃ chetvā,
aggālave kālamakāsi bhikkhu
ñāto yasassī abhinibbutatto.
1276. Nigrodhakappo iti tassa nāmaṃ
tayā kataṃ bhagavā brāhmaṇassa,
so 'haṃ namassaṃ acarim⁴ muttyapekho⁵
āraddhaviriyo daḥhadhammadassī.
1277. Taṃ sāvakaṃ sakka mayaṃ 'pi sabbe
aññātumicchāma samantacakkhu,
samavaṭṭhitā no savanāya sotā⁶
tuvāṃ no⁷ satthā tvamanuttarosi.
1278. Chinda no⁸ vicikicchaṃ brūhi metāṃ
parinibbutaṃ vedaya bhūripañña,
majjhe 'va no bhāsa samantacakkhu
sakko 'va devāna sahasanetto.
1279. Ye keci ganthā⁹ idha mohamaggā
aññāpakkhā vicikicchathānā,¹⁰
tathāgataṃ patvā na te bhavanti
cakkhuṃ hi etaṃ paramaṃ narānaṃ.
1280. No ce hi jātu puriso kilese
vāto yathā abbhaghanaṃ vihāne,¹¹
tamovassa nivuto¹² sabbaloko
jotimanto 'pi na pabhāseyyūṃ.¹³

¹ ariyaṭṭhaṅgikaṃ - PTS.

² suvibhattesu - Ma, Syā;
savibhattesu - Pa, Sīmu 1, 2.

³ sotadhātuvisodhito - Syā, PTS.

⁴ so taṃ namassaṃ acari - Ma, Syā, PTS.

⁵ mutyapekko - Ma, PTS.

⁶ sotāṃ - PTS.

⁷ nu - PTS.

⁸ chindeva no - Syā, PTS.

⁹ gandhā - Syā, PTS.

¹⁰ vicikicchathānā - Syā, PTS.

¹¹ vihane - Sīmu 1, 2.

¹² nibbuto - PTS.

¹³ nappabhāseyyūṃ - Sīmu 1, 2.

1270. Vì lòng thương xót chúng sanh, bốn Chân Lý Cao Thượng đã khéo được thuyết giảng bởi đấng Hữu Nhân, đức Phật, vị thân quyền của mặt trời:

1271. Khổ, sự sanh lên của Khổ, sự vượt qua khỏi Khổ, và Thánh Đạo tám chi phần đưa đến sự yên lặng của Khổ.

1272. Những điều này đã được nói lên như vậy, những điều ấy đã được tôi nhìn thấy đúng theo như thế. Mục đích của bản thân đã được tôi thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

1273. Quả thật, việc đi đến tốt đẹp đã có cho tôi về việc ở gần với đức Phật của tôi. Trong số các pháp đã được phân loại, tôi đã tiến gần đến pháp tối thượng.

1274. Tôi đã đạt được sự toàn hảo về Thắng Trí, nhĩ giới đã được trong sạch, có ba Minh, tôi đã đạt được thần thông, thiện xảo về tâm của người khác.

1275. Tôi hỏi đấng Đạo Sư, bậc có trí tuệ tột đỉnh, về vị tỳ khưu đã từ trần ở Aggālava, là vị đã cắt đứt các sự hoài nghi ở thế giới hiện hữu, được biết tiếng, có danh vọng, có bản thể đã được tịch tịnh.

1276. Bạch đức Thế Tôn, Ngài đã đặt tên 'Nigrodhakappa' cho vị Bà-la-môn ấy. Vị ấy, mong mọi sự giải thoát, trong lúc lễ bái Ngài, đã sống, có sự nỗ lực tinh tấn, có sự nhận thức vững chắc về Giáo Pháp.

1277. Bạch vị Sakya, tất cả chúng con cũng muốn được biết về vị Thịnh Văn ấy. Bạch đấng Toàn Nhân, những lỗi tai của chúng con là sẵn sàng cho việc nghe. Ngài là bậc Đạo Sư của chúng con. Ngài là bậc Vô Thượng.

1278. Xin Ngài hãy cắt đứt sự hoài nghi của chúng con, xin hãy nói cho con điều này. Bạch đấng có trí tuệ quảng đại, xin Ngài hãy cho biết về việc (vị ấy) đã được viên tịch Niết Bàn. Bạch đấng Toàn Nhân, xin Ngài hãy nói ở ngay giữa chúng con, tựa như vị Trời Sakka có ngàn mắt ở giữa chư Thiên.

1279. Ở đây, bất cứ những mối buộc thắt nào, những con đường của si mê, những phe nhóm của vô trí, những chỗ đứng của hoài nghi, sau khi đạt đến đức Như Lai, chúng đều không tồn tại, bởi vì con mắt ấy là vô thượng giữa những con người.

1280. Bởi vì nếu chắc chắn không có người tiêu diệt các phiền não, giống như làn gió làm tiêu tan đám mây, thì toàn bộ thế gian sẽ bị bao trùm bởi bóng tối, ngay cả những vị có hào quang (trí tuệ) cũng không thể phát sáng.

1281. Dhīrā ca pajjotakarā bhavanti
taṃ taṃ ahaṃ vīra¹ tatheva maññe,
vipassinaṃ jānamupāgamimhā
parisāsu² no āvikarohi kappaṃ.
1282. Khippaṃ giraṃ eraya vaggu vagguṃ
haṃso 'va paggayha sanikaṃ nikūja,³
bindussarena suvikappitena
sabbe 'va te ujjugatā suṇoma.
1283. Pahīnajātimaṇaṃ asesam
niggayha dhonaṃ⁴ paṭivediyāmi,⁵
na kāmākāro hi⁶ puthujjanānaṃ
saṅkheyyakāro 'va⁷ tathāgatānaṃ.
1284. Sampannavēyyākaraṇaṃ tavedaṃ
samujjupaññassa⁸ samuggahitaṃ,
ayamañjali pacchimo suppaṇāmito
mā mohayī jānāmanomapañña.
1285. Parovaraṃ⁹ ariyadhammaṃ veditvā
mā mohayī jānāmanomavīra,¹⁰
vāriṃ yathā ghammani ghammatatto
vācābhikaṅkhāmi sutāṃ pavassa.
1286. Yadatthikaṃ¹¹ brahmacariyaṃ acāri¹²
kappāyano kacci sataṃ¹³ amoghaṃ,
nibbāyi so ādu saupādiseso¹⁴
yathā vimutto ahu taṃ suṇoma.
1287. Acchecchi taṇhaṃ idha nāmarūpe (iti bhagavā)
taṇhāya sotaṃ dīgharattānusayitaṃ,
atāri jātiṃ maraṇaṃ¹⁵ asesam
iccabravi¹⁶ bhagavā pañcasettho.
1288. Esa sutvā pasīdāmi vaco te isisattama,
amoghaṃ kira me puṭṭhaṃ na maṃ vañcesi brāhmaṇo.
1289. Yathāvādī tathākārī ahu buddhassa sāvako,
acchecchi¹⁷ maccuno jālaṃ tataṃ māvāvino daḷhaṃ.

¹ dhīra - Syā, PTS.² parisāya - PTS.³ nikūjaṃ - Syā, PTS.⁴ dhotāṃ - Pa, Sīmu 1, 2.⁵ vadessāmi dhammaṃ - Ma, Syā, PTS.⁶ hoti - Pa, Sīmu 1, 2.⁷ saṅkheyyakāro ca - Ma.⁸ samujjapaññassa - PTS.⁹ paroparaṃ - Ma, Pa, Sīmu 1.¹⁰ jānam anomaviriya - Ma, Syā, PTS.¹¹ yadatthiyaṃ - PTS.¹² acāri - Ma.¹³ kaccissataṃ - Ma;

kaccissa taṃ - Syā, PTS.

¹⁴ nibbāyi so anupādisesā - Sīmu 1, 2.¹⁵ jātimaṇaṃ - Syā, PTS.¹⁶ iccabravi - Ma; iccābravi - Syā.¹⁷ pacchinda - Syā.

1281. Và các bậc thông minh là những người tạo ra ánh sáng, vì thế, bạch đấng Anh Hùng, con nghĩ rằng Ngài là y như thế ấy. Chúng con đã đi đến với bậc có sự minh sát và sự hiểu biết, xin Ngài hãy giải thích về vị Kappa cho chúng con ở các hội chúng.

1282. Hỡi bậc có sự thu hút, xin Ngài hãy mau mau thốt lên giọng nói có sự thu hút, tựa như chim thiên nga rướn cổ, xin Ngài hãy dịu dàng thốt lên với âm thanh trọn vẹn khéo được điều khiển; toàn bộ tất cả chúng con đều tập trung lắng nghe.

1283. Sau khi thúc giục bậc có sự sanh tử đã được dứt bỏ không còn dư sót, tôi thông báo đến bậc đã giữ bỏ (phiền não); bởi vì người có thể làm được điều mong muốn không có trong số các phàm nhân, và người hành động đúng theo dự tính chỉ có trong số các đức Như Lai.

1284. Lời giải thích đầy đủ này của Ngài, bậc có trí tuệ ngay thẳng, đã được chấp nhận. Sự chấp tay sau cùng này đã được cúi chào tốt đẹp. Hỡi bậc có trí tuệ tột đỉnh, trong khi Ngài biết, xin Ngài chớ làm mê mờ.

1285. Hỡi đấng Anh Hùng tột bậc, Ngài đã hiểu biết về Giáo Pháp cao thượng từ thấp đến cao, trong khi Ngài biết, xin Ngài chớ làm mê mờ. Con mong mỗi lời nói (của Ngài) giống như người có bản thân bị nóng bức trong lúc nóng nực mong mỗi nước; xin Ngài hãy đổ cơn mưa âm thanh.

1286. Phải chăng vị Kappāyana đã sống Phạm hạnh với mục đích tốt đẹp, không phải rỗng không? Có phải vị ấy đã Niết Bàn (không còn dư sót), hay là vẫn còn dư sót? Vị ấy đã được giải thoát như thế nào, hãy cho chúng con được nghe điều ấy.

(Lời của đức Thế Tôn)

1287. ‘Vị ấy đã cắt đứt tham ái ở danh và sắc này, dòng nước tham ái đã được tiềm ẩn bấy lâu. Vị ấy đã vượt qua sự sanh và sự chết.’ Đức Thế Tôn, bậc đứng đầu về năm pháp, đã nói như thế.

1288. Bạch bậc Ấn Sĩ tối thượng, sau khi nghe điều ấy, con tin tưởng vào lời nói của Ngài. Thật vậy, điều đã được con hỏi là không vô ích, vị Bà-la-môn đã không dối gạt con.

1289. Vị có lời nói như thế nào thì có hành động như thế ấy đã là đệ tử của đức Phật. Vị ấy đã cắt đứt tấm lưới chắc chắn của Thần Chết xảo quyệt đã được giăng ra.

1290. Addasa bhagavā ādiṃ upādānassa kappiyo,
accagā vata kappāno¹ maccudheyyaṃ suduttaraṃ.

1291. Taṃ devadevaṃ vandāmi puttaṃ te dvipaduttama,
anujātaṃ mahāvīraṃ nāgaṃ nāgassa orasan ”ti.²

Itthaṃ sudaṃ āyasmā vaṅgīso thero gāthāyo abhāsithā ”ti.

Vaṅgīsaṭṭheragāthā.

TASSUDDĀNAṀ

Sattatimhi nipātamhi vaṅgīso paṭibhāṇavā,
eko ’va thero natthañño gāthāyo ekasattatī ”ti.

Mahānipāto niṭṭhitā.

TASSUDDĀNAṀ

Sahassaṃ honti tā gāthā ekanavutidvesatāni ca,³
therā ca dve satā saṭṭhi cattāro ca pakāsītā.
Sīhanādaṃ naditvāna buddhaputtā anāsavā,
khemantaṃ pāpuṇitvāna aggikkhandhā ’va nibbutā ”ti.

THERAGĀTHĀPĀḶI NIṬṬHITĀ.

--ooOoo--

¹ kappāyano - Syā, PTS.

² osaran ti - Syā.

³ tīṇi saṭṭhisatāni ca - Ma, Syā, PTS.

1290. Bạch đức Thế Tôn, vị Kappiya đã nhìn thấy sự khởi đầu của chấp thủ. Quả thật, vị Kappāna đã băng qua lãnh địa của Thần Chết, là nơi rất khó vượt qua.

1291. Hỡi bậc Tối Thượng của loài người, con đánh lễ Ngài, vị Trời của chư Thiên, và người con trai của Ngài, đấng hậu duệ, vị đại anh hùng, bậc long tượng, dòng dõi chính thống của loài long tượng.”

Đại đức trưởng lão Vaṅgīsa đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão Vaṅgīsa.

TÓM LƯỢC NHÓM NÀY

“Ở nhóm Bảy Mươi, vị Vaṅgīsa có tài biện luận là vị trưởng lão độc nhất, không có vị nào khác, các câu kệ là bảy mươi một.”

Nhóm Lớn được chấm dứt.

TÓM LƯỢC TÁC PHẨM NÀY

“Các kệ ngôn ấy là một ngàn hai trăm chín mươi một câu và các trưởng lão là hai trăm sáu mươi bốn vị đã được biết tiếng. Những người con trai của đức Phật, không còn lậu hoặc, sau khi rống lên tiếng rống của loài sư tử, sau khi đạt được sự an toàn ấy, đã Niết Bàn, tựa như đồng lúa đã được diệt tắt.”

TRƯỞNG LÃO KỆ ĐƯỢC CHẤM DỨT.

--ooOoo--

Suttantapiṭake Khuddakanikāye
THERAGĀTHĀPĀḶI – TRƯỜNG LÃO KỆ

GĀTHĀDIPĀDASŪCI - THƯ MỤC CÂU KỆ PĀḶI:

	Câu kệ số		Câu kệ số
A		A	
Akkodhanonupanāhī	502	Aññātamānino dhamme	953
	503, 504, 505, 506	Aṭṭhapādakatā kesā	772,
Akkodhassa kuto kodho	441		1022, 1165
Agāravo ca kāsāve	966	Aṭṭha satṭhisitā savitakkā	1228
Aṅgārino dāni dumā bhadante	527	Aṭṭhikaṅkālakuṭike	1155
Accayanti ahorattā	145	Aṭṭhisañghāṭaḡaṭṭito	570
Accāraddhamhi viriyamhi	638	Aḡḡhā daḡiddā ca phusanti	
Acchecchi taṅhaṃ idha		phassaṃ	783
nāmarūpe	1287	Atimāno ca omāno	428
Accheraṃ vata buddhānaṃ	1090	Atisītaṃ ati-uṅhaṃ	231
Acchodikā puthusilā	113,	Atihitā vīhi khalagatā sālī	381
	601, 1075	Atthassāyaṃ viññāpanī	703
Ajaraṃ jiramānena	32	Atthaṃ ca yo jānāti bhāsitassa	374
Ajegucchaṃ vimuttehi	961	Atthāya vata me buddho	340
Ajjaṭagge maṃ sopāka	485	Athaddasāsīṃ sambuddhaṃ	622,
Ajja paṇṇarase visuddhiyā	1246		912
Ajjhattaṃ ca na jānāti	470,	Atha pāpāni kammāni	146
	471	Atho sīdati saññuttaṃ	741
Ajjhattaṃ ca pajānāti	472	Addasa bhagavā ādiṃ	1290
Ajjhattaṃ ca bahiddhā ca	337,	Addhā na jānanti yathāva	
	439	dhammaṃ	188
Ajjhattaṃ me samuṭṭhāya	755	Adhicetaso appamajjato munino	68
Ajjhāyakopi ce assa	1182	Anaṅgaṇassa posassa	652,
Añchāmi naṃ na muñcāmi	750		1000
Añjanīva navā cittā	773,	Anantaraṃ hi jātassa	553
	1023, 1166	Anākiṇṇā gahaṭṭhehi	1074
Aññathā lokanāthamhi	921	Anāgataṃ yo paṭigacca passati	547
Aññassa bhagavā buddho	995	Anāsannavarā etā	34
Aññāṇamūlabhedāya	419	Anikkasāvo kāsāvaṃ	969

A		A	
Aniccaṃ dukkhanti vipassa		Ambilaṃ madhuraggaṃ ca	733
	yoniso 1122	Ayamāhu purāṇiyā kuṭi	57
Aniccāni gahakāni	183	Ayamiti kappāṭo kappāṭakuro	199
Aniccā vata saṅkhārā	1170	Ayaṃ ca daharo bhikkhu	1177
Aniccā hi calā saddhā	247	Ayoge yuñjamattānaṃ	320
Animittaṅca bhāvehi	1238	Ayoni suddhimanvesaṃ	219
Anissaraṇadassāvī	732	Ayoniso manasikārā	157
Anukampāya me satthā	560	Araññe rukkhamūle vā	887
Anuḍiṭṭhīnaṃ appahānaṃ	754	Araññe rukkhamūlesu	925
Anuddhato acapalo	682,	Aratiṃ ratiṃ ca pahāya sabbaso	1225
	1086	Arahaṃ sugato loke	185
Anuppatto sacchikato	331	Arahā dakkhiṇeyyomhi	336
Anuvassiko pabbajito	24	Arūpa dūraṅgama ekacāri	1127
Anusāsi mahāvīro	66	Alaṅkatā suvasanā	267,
Anusāsi maṃ ariyavatā	334		459
Anussaranto sambuddhaṃ	354	Alattakakatā pādā	771,
Anekajātisaṃsāraṃ	78		1021, 1164
Antovaṅkagato āsi	749	Aladdhā cittassekaggaṃ	406
Andhohaṃ hatanettosmi	95	Alaṃ jhāyitukāmassa	1071
Annabhāro pure āsiṃ	910	Alaṃ me phāsukāmassa	1072
Apaṇḍaro aṇḍasambhavo	599	Allaṃ sukkaṃ vā bhuñjanto	982
Api ce hoti tevijjo	129	Avaṇṇaṃ ca akittiṃ ca	611
Apuññaṃ pasavī māro	1217	Avijjā nivuto kāyo	572
Appamattassa me sikkhā	333	Avitakkaṃ samāpanno	650, 998
Appassutāyaṃ puriso	1030	Asakkhiṃ vata attānaṃ	88
Appicchataṃ sappurisehi vaṇṇitā	1129	Asaṅkheyyesu kappesu	202
Appiccho ceva santuṭṭho	581	Asallīnena cittena	906
Appiccho sātātiko	857	Asaṃsaṭṭho sātātiko	860
Abbūḷhaṃ aghagataṃ vijitaṃ	321	Asaṃhīraṃ asaṃkappaṃ	649
Abbhatītasahāyassa	1040	Asubhāya cittaṃ bhāvehi	1237
Abbhokāsī sātātiko	853	Aseyyo seyyasamānaṃ	1080
Abbhokāse viharasi	385	Assatthe haritokāse	217
Abhiññāpāramippatto	1274	Ahaṃ kho veḷugumbasmiṃ	23
Abhiññeyyaṃ abhiññātaṃ	828	Ahaṃ middhena pakato	271
Abhibhūtaṃ dukkhena	967	Ahaṃ sakaraṇiyomhi	1050
Abhivutṭhā rammatalā	1070	Ahiṃsakoti me nāmaṃ	879
Abhisatthova nipatati vayo	118	Ahu tuyhaṃ pure saddhā	246
Amoghaṃ divasaṃ kayirā	451	Ahu buddhassa dāyādo	18
Ambapallavasāṅkāsaṃ	197	Aho buddhā aho dhammā	201

U		E	
Ubhayenamidaṃ maraṇameva	1003	Evāyaṃ vattate kāyo	574
Ubhayeneva sampanno	295	Esa bandhāmi sannāhaṃ	543
Ubhinnaṃ matthaṃ carati	443	Esa bhiyyo pasīdāmi	673
Ubhinnaṃ tikicchantaṃ	444	Esa sutvā pasīdāmi	1288
Ummaggapathaṃ mārassa	1254	Esāvahiyyase pabbatena	115
Ummāpupphena samānā	1073	Ehi nandaka gacchāma	175
E		O	
Ekakā mayaṃ araññe viharāma	62	Ogayhaṭṭhaṅgikaṃ sotaṃ	349
Ekatiṃse ito kappe	218	Oghapāso daḷhakhilo	680
Ekapādena aṭṭhāsiṃ	284	Oghassa hi nittharaṇatthaṃ	1255
Ekaputto ahaṃ āsiṃ	473	Oṭṭhappahatamattena	1079
Ekapupphaṃ cajitvāna	96	Odahi migavo pāsaṃ	774,
Ekaṃsaṃ cīvaraṃ katvā	481		1024, 1167
Ekākiyo adutiyo	541	Odātaṃ vata me cittaṃ	549
Ekāsani sātātiko	848	Obhāsajātaṃ phalagaṃ	25
Ekopi saddho medhāvī	240	Oraṃ odanapākamhā	317
Etamādīnavaṃ ñatvā	122,	Olaggessāmi te citta	355
	154, 791	Ovadeyyānusāseyya	994
Etaṃ ca samatikkamma	894	K	
Etaṃ ce ruccati bhoto	835	Kacci no vatthapasuto	28
Etādisaṃ karitvāna	285	Kaṭukaṃ madhurassādaṃ	737
Ete pacchimakā dāni	907	Kandanti naṃ ñāti pakiriya kese	779
Ete sambahulā devā	1087, 1189	Kadā aniccaṃ vadharogaṇiḷaṃ	1098
Evametaṃ mahāvīra	1159	Kadā iṇaṭṭova daḷiddako nidhiṃ	1111
Evamete tathā vuttā	1272	Kadā nu kaṭṭhe ca tiṇe latā ca	1106
Evameva tuvaṃ māra	1216	Kadā nu kho yaṃ viditaṃ	
Evaṃ anāgataddhānaṃ	977		mahesinā 1103
Evaṃ ce taṃ jano jaññā	1158	Kadā nu gaṅgaṃ yamuṇaṃ	
Evaṃ ce maṃ viharantaṃ	1224		sarassatiṃ 1109
Evaṃ dassanasampannaṃ	174	Kadā nu nāgo va asaṅgacārī	1110
Evaṃ nānappayātamhi	945	Kadā nu paññāmayamuggatejaṃ	
Evaṃ paññāya ye tittā	660		1100
Evaṃ me kattukāmassa	542	Kadā nu maṃ tandikhudā	
Evaṃ me bhayājātassa	763		pipāsā 1102
Evaṃ vijitasāṅgamaṃ	1248	Kadā nu maṃ pāvusakālamegho	1107
Evaṃ viharamānassa	586	Kadā nu rūpe amite ca sadde	1104
Evaṃ sabbaṅgasampannaṃ	1263	Kadā nuhaṃ dubbacanena vutto	1105
Evaṃ sudesite dhamme	1257		

G		CH	
Guṇahīnāpi saṅghamhi	955	Chinno pāso migavassa	775, 1168
Gūthabhaste taconaddhe	1156	Chinnā pāsā migavassa	1025
C		Cha phassāyatane hitvā	116
Cakkavattī yathā rājā	1247	Chavipāpaka cittabhaddaka	207
Cakkānūvattako thero	1013	J	
Cakkhundriyaṃ ce rūpesu	730	Jano janamhi sambaddho	149
Cakkhumāssa yathā andho	501	Jātarūpena pacchannā	299
Cakkhuṃ sarīraṃ upahanti		Jātimadena mattohaṃ	423
runṇaṃ	555	Jātiyā sattavassena	479
C		Jātiyā sattavassohaṃ	486
Catubbipallāsavaṃ		Jigucchito manussānaṃ	621
adhiṭṭhitaṃ	1148	Jiṇṇaṃ ca disvā dukhitaṃ ca	
Cattāri ariyasaccāni	492	byādhitāṃ	73
Cattāro pañca ālope	983	Jīvate vāpi sappañño	499
Cattāro satipaṭṭhāne	166	Jivitaṃ ca adhammena	670
Cando yathā vigatavalāhake		Jivitaṃ ca adhammena	670
nabhe	1264	Jivitaṃ ca adhammena	670
Carato tiṭṭhato vā pi	452	Jivitaṃ ca adhammena	670
Cārittaṃ atha vārittaṃ	591	Jivitaṃ ca adhammena	670
Cāle upacāle sīsūpacāle	42	Jivitaṃ ca adhammena	670
Cittanimittassa kovido	85	Jivitaṃ ca adhammena	670
Cirarattaṃ vatātāpī	747	Jivitaṃ ca adhammena	670
Cirasaṅkiliṭṭhaṃ vata maṃ	290	Jivitaṃ ca adhammena	670
Cirassaṃ vata me mahito		Jivitaṃ ca adhammena	670
mahesi	868	Jivitaṃ ca adhammena	670
Cutā patanti patitā	63	JH	
Cutūpapātaṃ jānāmi	917	Jhāyāhi jināhi kātiyāna	415
Cetasā anupariyeti	1262	ṬH	
Codito bhāvitattena	1175	Ṭhito ahaṃ aṅgulimāla sabbadā	867
Coro ahaṃ pure āsiṃ	880	T	
Coro yathā sandhimukhe gahito	786	Tacchanto āṇiyā āṇiṃ	744
CH		Taṇhakkhayādhimuttassa	641
Chaddanto hi tadā disvā	968	Taṇhaṃ pajaheyya muni	596
Channamativassati	447	Taṇhā avijjā ca piyāppiyañca	1130
Channā me kuṭikā sukhā nivātā	01	Taṇhādhānusamuṭṭhānaṃ	753
Chinda no vicikicchaṃ brūhi		Tato kalyāṇavākkaraṇo	368
metaṃ	1278	Tato kāruṇiko satthā	625
		Tato cittaṃ vimucci me	270,
			274, 302,
			319, 410, 465
		Tato disvāna maṃ satthā	630
		Tato pañhe apucchi maṃ	482
		Tato pāsādikaṃ āsi	927

T		T	
Tato me paṇidhī āsi	514	Tassa mevaṃ viharato	314, 515
Tato me manasīkāro	269,	Tassa vaḍḍhanti vedanā	795,
	273, 301,		797, 799,
	318, 409, 464		801, 803, 805
Tato me satthā pāhesi	564	Tassa sammā vimuttassa	642
Tato ratyā vivasane	517,	Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā	561,
	628		639, 1267
Tato satthā niraṃkatvā	478	Tasseva tena pāpiyo	442
Tathā tu kassāmi yathāpi issaro		Taṃ kāmaṃ ahamujjhivā	298
	1143, 1144	Taṃ ca disvāna āyantim	300
Tatheva ca loke jāto	701	Taṃ ca disvāna yācantim	463
Tadākāsasamaṃ cittaṃ	1161	Taṃ jhāyikaṃ sātatikaṃ	1011
Tadāsi yaṃ bhīṃsanakaṃ	1051,	Taṃ tathā devakāyehi	1091
	1169	Taṃ devadevaṃ vandāmi	1291
Tadāhaṃ khuramādāya	408	Taṃ na passāmi tekicchaṃ	756
Tadāhaṃ puttadāraṃ ca	512	Taṃ vo vadāmi bhaddaṃ vo	402
Tapena brahmacariyena	631	Taṃ sāvakaṃ sakka mayampi	
Tameva vācaṃ bhāseyya	1239		sabbe 1277
Tayā sudantena avatṭhitena hi	1145	Taṃ sukkena sukhaṃ laddhaṃ	220
Tava sarīraṃ navasotaṃ	1157	Tādisaṃ kammaṃ katvāna	882
Taveva hetū asurā bhavāmase	1133	Tādisaṃ bhikkhuṃ mā hani	1184
Tasmā akhilo padhānavā	1233	Tāmatamadasaṅghasuppahīnā	310
Tasmā saddhañca sīlañca	204,	Tāhaṃ cittaḷiṃ brūmi	214
	509	Tiṭṭha makkāṭa mā dhāvi	126
Tasmāhaṃ dhammamaññāya	903	Tiṇakaṭṭhasamaṃ lokaṃ	717
Tasmā hi iccheyya kule vasante	556	Tiṇṇaṃ me tālapattānaṃ	127
Tasmā hi dhammesu kareyya		Tuccho kāyo adissittha	170
	chandaṃ 305	Tuvaṃ buddho tuvaṃ satthā	839
Tasmā hi paññāva dhanena		Te abbhatitā kālaṃkatā	242
	seyyā 784	Te kilesā pavaḍḍhantā	931
Tassa cevaṃ viharato	224	Te ca maṃ anukampāya	474
Tassa taṃ desayantassa	1245	Tecīvarī sātatiko	846
Tassa taṃ vacanaṃ sutvā	720	Te tathā sikkhitā bālā	976
Tassa te natthi bhītattaṃ	706	Tenāyaṃ desito dhammo	723
Tassatthā paripūrenti	294	Te pabbajitvā sugatassa sāsane	725
Tassatthā parihāyanti	292	Te me ijjhīṃsu saṅkappā	60
Tassa dhammā ime honti	900	Telasaṅṭhehi kesehi	960
Tassa brahmā viyākāsi	1210	Tevijjohaṃ mahājhāyī	112
Tassa me appamattassa	216	Tesaṃ kho vata atthāya	1269

T			D		
Tvaññeva no citta karosi			Dvāsītiṃ buddhato gaṇhiṃ	1029	
brāhmaṇo	1132		Dvinnaṃ antaravassānaṃ	128	
Tvaṃ olaggo na gacchasi	356				
Tvaṃ ca me maggamakkhāhi	168		DH		
			Dhanaṃ ca puttaṃ bhariyaṃ ca	934	
D			Dhammatā mama sā yassa	190	
Daṇḍeneke damayanti	878		Dhammapati hi so seṭṭho	758	
Dantaponāṃ kapitthaṃ ca	938		Dhammamappameyyaṃ	383	
Dandhā mayhaṃ gatī āsi	557		Dhammasenāpatiṃ vīraṃ	1088	
Dabbaṃ kusaṃ poṭakilaṃ	27, 233		Dhammaṃ ñatvā sati		
Dabbo cirarattasamāhito	1229		muṭṭhā	804	
Dassanāya abhikkante	1042,		Dhammādāsaṃ gahetvāna	395	
	1043		Dhammārāmo dhammarato	1037	
Dāyādakā tassa dhanaṃ haranti	781		Dhammena ca alābho yo	666	
Diṭṭhā mayā dhammadharā			Dhammo have rakkhati		
upāsakā	187		dhammacāriṃ	303	
Diṭṭhigahanapakkhanno	342		Dharaṇī ca siñcati vāti	50	
Dipādakoyaṃ asuci	453		Dhitipparaṃ kiṃ mama citta		
Divāvihārā nikkhamma	1253		kāhisi	1139	
Disāpi me dhammakathaṃ			Dhiratthu pūre duggandhe	279	
suṇantu	874		Dhīrā ca pajjotakarā bhavanti	1281	
Disā hi me khantivādānaṃ	875		Dhuvappayāto maraṇassa	571	
Disvāna pāṭihīrāni	375				
Disvā pāsādachāyāyaṃ	480		N		
Disvā vināyakaṃ aggaṃ	426		Na ukkhipe no ca parikkhipe		
Dīgharattānusayitaṃ	768		pare	209	
Dukkhandi khandhe paṭipassa			Na kulāni upabbaje muni	1057	
yoniso	1121		Na gaṇena purakkhato care	1056	
Dukkhaṃ dukkhasamuppādaṃ	1271		Nagaraṃ yathā paccantaṃ	653, 1004	
Dukkhā kāmā eraka	93		Nagassa passe āsīnaṃ	1261	
Duppabbajjaṃ ve duradhivāsā			Nagā nagaggesu susaṃvirūḥā	110	
gehā	111		Nagā samuddā saritā		
Dumapphalānīva patanti			vasundharā	1138	
mānavā	788		Na cīvare na sayane	1094	
Dumavhayāya uppanno	64		Na tathāmatāṃ satarasaṃ		
Dumāni phullāni manoramāni	528		sudhannaṃ	91	
Dummedhehi pasamsā ca	668		Na tāva supitaṃ hoti	193	
Devo ca vassati devo ca			Na te idaṃ citta yathā		
gaḷagaḷāyati	189		purāṇakaṃ	1137	

P		P	
Pakkhanno māravisaye	253	Pabbājetvāna maṃ satthā	477
Paggahitanimittassa	584	Pamādamanuyuñjanti	883
Paṅkoti hi naṃ avedayum	495	Pamādaṃ bhayato disvā	980
Paṅkoti hi naṃ pavedayum	124,	Pamādo rajo sabbadā	404
	1058	Pariciṇṇo mayā satthā	604,
Paccati munino bhattaṃ	248		656, 687,
Paccavekkhiṃ imaṃ kāyaṃ	172		792, 891, 918,
Pajjotakaro ativijja			1015, 1055, 1093, 1196,
dhammaṃ	1256	Pariccajitvā saddhammaṃ	933
Pajjotikaro parittaraṃso	416	Parittaṃ dārumāruyha	147,
Pañcakāmaguṇe hitvā	195		265
Pañcakkhandhā pariññātā	90,	Paripuṇṇakāyo suruci	818
	120, 440	Pariyantakataṃ dukkhaṃ	339
Pañcakkhandhe pariññāya	369	Pare ambāṭakārāme	466
Pañcaṅgikena turiyena	398	Pare ca na vijānanti	275,
Pañcaṅgike samādhimhi	916		498
Pañca chinde pañca jahe	15, 633	Pare ca naṃ garahanti	160
Pañcanīvaraṇe yutto	573	Pare ca naṃ pasamsanti	159
Pañcanīvaraṇe hitvā	171	P	
Pañcapaññāsavassāni	283,	Parovaraṃ ariyadhammaṃ	
	904	viditvā	1285
Pañcāhāṃ pabbajito	222	Parosahassaṃ bhikkhūnaṃ	1250
Paññavantam tathā tādiṃ	1082	Pallaṅkena nisinnassa	985
Paññaṃ imaṃ passa		Pavivittehi ariyehi	148,
tathāgatānaṃ	03		266
Paññāpāramitaṃ patto	1014	Pavivitto sātātiko	859
Paññābalī sīlavatūpapanno	12	Pasannanetto sumukho	820
Paññāya chetvā		Passa cittaṃ bimbaṃ	769,
vipathānusāriṇaṃ	1147		1019, 1162
Paññā sutavinicchini	551	Passa cittaṃ rūpaṃ	770,
Paṇitaṃ yadi vā lūkhaṃ	923		1020, 1163
Paṇḍitaṃ vata maṃ santaṃ	252	Passati passo passantaṃ	61
Paṇṇavīsati vassāni	405,	Passāmi loke sadhane manusse	776
	1044, 1045,	Passāmi vītivattantaṃ	1211
	1046, 1047, 1048	Pahāya mātāpitaro	892
Pattapiṇḍi sātātiko	849	Pahīnajātīmaraṇaṃ asesam	1283
Panādo nāma so rājā	163	Paṃsukūli sātātiko	844
Pabbajim jīvikatthohaṃ	311	Pācīnavaṃsadāyamhi	155
Pabbajim tulayitvāna	107	Pāto majjhantikaṃ sāyaṃ	345

P		B	
Pādukā oruhitvāna	460	Bahudeva rattim bhagavā	366
Pāpakānaṃ ca dhammānaṃ	930	Bahunnaṃ vata atthāya	1268
Pāpamitte vivajjetvā	264	Bahussutaṃ upāseyya	1032
Pāmojjabahulo bhikkhu	11	Bahussutaṃ dhammadharaṃ	1035
Pāragū anupādāno	711	Bahussuto appassutaṃ	1031
Pāsādikena vattena	432	Bahussuto ca medhāvī	988
Pāsādike bahū disvā	949	Bahussuto cittakathī	1026
Piṇḍapātā paṭikkanto	896,	Bahussuto dhammadharo	1036,
	1064, 1065, 1066		1052, 1053
Piṇḍapātī sātātiko	845	Bahussuto dhammadharo ca hoti	373
Piṇḍikāya pavittihomaṃ	268	Bahū ādīnavā loke	954
Piyavācameva bhāseyya	1240	Bahūni loke citrāni	674
Pilakkhuraṇaṃ rattaṃ	965	Bahūni vassāni tayāmi yācīto	1112
Pisunena ca kodhanena ca	1017	Bahū sapatte labhati	153
Pitīmukhena vipulena	436	Buddhamappameyyaṃ	382
Pītisukhena vipulena	351	Buddhassa caṅkamantassa	1049
Pucchāmi satthāramanomaṇṇaṃ		Buddhassa puttomi	
	1275	asayhasāhino	536
Punappunaṃ ceva vapanti bijaṃ	531	Buddhānubuddho yo thero	679,
Punappunaṃ yācanakā caranti	532		1258
Pubbaruhirasampuṇṇo	568	Buddhesu ca sagāravatā	589
Pubbalohitasampuṇṇaṃ	736	Buddho ca kho kāruṇiko mahesi	870
Pubbāparaṇṇū atthaṇṇū	1033	Buddho ce me varaṃ dajjā	468
Pubbe jaṭilabhūtassa	377	Brahmajacco pure āsiṃ	889
Pubbenivāsaṃ jānāmi	332,	Brahmabandhu pure āsiṃ	221
	379, 516,	Brahmabhūtaṃ atitulaṃ	833
	562, 913	Brahmabhūto atitulo	831
Pubbe yaṇṇena santuṭṭho	378	Brahmuno pekkhamānassa	182
Pubbe hanati attānaṃ	139	Brāhmaṇā tisaṭā ime	836
Purato pacchato vā pi	537		
Purā āgacchate etaṃ	978	BH	
Purimāni pamañca bandhanāni	414	Bhagavā tattha āgañchi	559
Pūjito naradevena	1191	Bhavarāgahatassa me sato	180
Pūjito pūjanīyānaṃ	186	Bhāvayitvāna bojjhaṅge	672
Phassaṃ phussa sati muṭṭhā	802	Bhāvaye ca aniccanti	594
Phuṭṭho ḍaṃsehi makasehi	31,	Bhāvento satipaṭṭhāne	352
	244, 684	Bhāvento sattabojjhaṅge	437
Phusissaṃ catasso		Bhāveyya ca bojjhaṅge	595
appamañṇāyo	386	Bhāvehi jhānāni ca indriyāni	1119

Y		Y	
Yathā brahmā tathā eko	245	Yasmiṃ nivattate dukkhaṃ	493
Yathā varahayadamakusalo	358	Yasmiṃ patitṭhitā dhammā	1028
Yathāvādī tathākārī	1289	Yassa catthāya pabbajito	380,
Yathāsanthatiko sātātiko	855		605, 657
Yathāssa ghāyato gandhaṃ	811	Yassatthāya pabbajito	136,
Yathāssa passato rūpaṃ	807		688, 793, 1197
Yathāssa phusato phassaṃ	815	Yassa pāpaṃ kataṃ kammaṃ	872
Yathāssa vijānato dhammaṃ	817	Yassa muhuttana sahasadhā	
Yathāssa sāyato rasaṃ	813		loko 909, 1192
Yathāssa suṇato saddaṃ	809	Yassa sakkariyamānassa	1010
Yadatthikaṃ brahmacariyaṃ		Yassa saddhā tathāgate	507
	acāri 1286	Yassa sabrahmacārīsu	278,
Yadatthi saṅgataṃ kiñci	713		387, 388,
Yadā asokaṃ virajaṃ			389, 390, 391,
	asaṅkhataṃ 521		392, 1083
Yadā ahaṃ pabbajito	645	Yassāsavā parikkhiṇā	92
Yadā ca avijānantā	276	Yaṃ āpadā uppatitā uḷārā	371
Yadā ca maggamaddakkiṃ	766	Yaṃ esā sahate jammi	400
Yadā dukkhassāvahaniṃ		Yaṃ karoti naro kammaṃ	144
	vīsattikaṃ 519	Yaṃ kiccaṃ dalhaviyena	167
Yadā dukkhaṃ jarāmarañanti		Yaṃ kiñci sithilaṃ kammaṃ	277
	paṇḍito 518	Yaṃ ca aññe na rakkhanti	600
Yadā nadīnaṃ kusumākulānaṃ	523	Yaṃ ca atthena saññuttaṃ	742
Yadā nabhe gajjati		Yaṃ ca me āsavā khīṇā	296
	meghadundubhi 522	Yaṃ taṃ saraṇamāgama	838
Yadā navo pabbajito	429	Yaṃ patthayāno dhammesu	330
Yadā nisīthe rahitamhi kānane	524	Yaṃ buddho bhāsati vācaṃ	1242
Yadā paṭhamamaddakkiṃ	510	Yaṃ manussā namassanti	690
Yadā balākā sucipaṇḍaracchadā	307	Yaṃ mayā pakataṃ kammaṃ	80
Yadā balākā suvisuddhapaṇḍarā	308	Yaṃ mayā pakataṃ pāpaṃ	81,
Yadā me ahu saṅkappo	902		346
Yadā vitakke uparundhiyattano	525	Yaṃ vo kiccaṃ sarīrena	719
Yadā sivaṃ dve		Yaṃ sāvakena pattabbaṃ	1259
	caturaṅgagāmināṃ 520	Yaṃ hi eke jigucchanti	316
Yadā sukhi		Yaṃ hi kayirā taṃ hi vade	226,
	malakhilasokanāsano 526		322
Yadāhaṃ dhammamassosiṃ	131	Yaṃ hi kiccaṃ tadapaviddhaṃ	635
Yamidha paṭhaviṃ ca vehāsaṃ	1226	Yātaṃ me hatthigīvāya	842
Yaso ca appabuddhīnaṃ	667	Yāya no anukampāya	176

Y		Y	
Yāvatā buddhakkhattamhi	1092	Yo ca seyyohamasmīti	1081
Yuvāsi tvam pabbajito	461	Yo cetam saḥatejammim	401
Yāhu raṭṭhe samukkaṭṭho	632	Yo cetā parivajjeti	457
Ye etā upasevanti	456	Yo tam tathā pajānāti	714
Ye keci ganthā idha mohamaggā	1279	Yo dandhakāle tarati	291
Ye kho te veghamissena	143	Yo dandhakāle dandheti	293
Ye ca kho bālā dummedhā	281	Yo duddamiyo damena danto	05, 08
Ye ca dukkhe sukhasmim ca	663	Yodha koci manussesu	237
Ye ca passanti saṅkhāre	1172	Yo papañcamanuyutto	989
Ye cittakathī bahussutā	234, 235	Yopānudī maccurājassa senam	07
Ye tuyha chandena vasena vattino	1150	Yo pubbe karaṇīyāni	225, 261
Yena yena subhikkhāni	82	Yo brahmānaṃ paripucchati	1209
Yeneva maggena gato vipassī	490	Yo mahāneruno kūṭam	1213
Ye purāṇā atītā te	1041	Yo maṃ icchati anvetu	834
Yemaṃ kāyaṃ mamāyanti	575	Yo ve avidvā upadhim karoti	152
Yemaṃ kāyaṃ vivajjenti	576	Yo ve garūnaṃ vacanaññu dhīro	370
Ye maṃ rūpena pāmiṃsu	469	Yo vejayantapāsādaṃ	1205
Ye ye alābhino lābham	964	Yo vejayantapāsāde	1207
Ye ye lābham labhissanti	963	Yo ve buddhena codito	1203
Yesam ca susamāraddhā	636	Yo ve samuddova ṭhito anejo	372
Yesam ca hiri ottappaṃ	1084	Yo sītavanaṃ upāga bhikkhu	06
Yesam rāgo ca doso ca	282	Yo sukham dukkhato adda	986
Yesam ve dullabho loke	830	Yo so aṭṭhavimokkhāni	1183
Yo iddhiyā sarabhum aṭṭhapesi	38	Yo have daharo bhikkhu	203, 873
Yo imasmim dhammavinaye	257		
Yo etamabhijānāti bhikkhu	1200, 1202, 1204, 1206, 1208, 1212, 1214		
Yogipītikaraṃ rammaṃ	539	R	
Yo ca kho annapānassa	130	Rajataṃ jātarūpaṃ ca	957
Yo ca jātisataṃ gacche	1181	Rajamuhataṃ ca vātena	675
Yo ca tuṭṭhena cittena	364	Rattiyā paṭhamaṃ yāmaṃ	627
Yo ca papañcaṃ hitvāna	990	Ramaṇīyā araṇṇāni	992
Yo ca pubbe pamajjitvā	871	Ramaṇīyo me kuṭikā	58
Yo ca mettena cittena	238	Ramanteke mutiṅgehi	467
Yo ca vantakasāvassa	970	Rasaṃ bhotvā sati muṭṭhā	800
Yo ca sītañca uṇhañca	232	Rahadehamasmi ogāḷho	759
Yo ca sīlena sampanno	972	Rājā arahasi bhavitum	822
		Rājā ca aññe ca bahū manussā	778

S		S	
Sataliṅgassa atthassa	106	Sabbāsavaparikkhīṇā	928
Sataṃ āsi ayosaṅkū	1199	Sabbe kāmā pahīnā me	254
Sati gīvā siro paññā	695	Sabbe dhammā anattāti	678
Sati ca sampajaññaṃ	694	Sabbe bhagavato puttā	1249
Satipaṭṭhānagīvo so	1095	Sabbe saṅkhārā aniccāti	676
Satipaṭṭhānapāsādaṃ	765	Sabbe saṅkhārā dukkhāti	677
Satimā paññavā bhikkhu	165	Sabbo rāgo pahīno me	79
Satiyā taṃ nibandhissaṃ	359	Sabbhireva samāsetha	04
Sato ca hoti appiccho	899	Samaṇassa ahu cintā	726,
Sattakkhattuṃ manussindo	914		920
Sattiyā viya omaṭṭho	39,	Samaṇaṃ brāhmaṇaṃ vā	751
	40, 1173, 1174	Samādhivijjāvasipāraṃhiṃ gato	1195
Satthavāhe mahāvīre	132	Samunnamayamattānaṃ	29
Satthaṃ vā āharissāmi	407	Sameto naccagītehi	893
Satthā ca maṃ paṭiggayha	476	Sampannaveyyākaraṇaṃ	
Satthā ca me lokamimaṃ		tavedaṃ	1284
adhiṭṭhahi	1136	Sampannasassā magadhā	208
Satthā ca pariciṇṇo me	178	Sampādethappamādena	658,
Satthā hi vijesi maggamaṃ	413		1016
Saddaṃ sutvā sati muṭṭhā	99,	Sambuddho paṭijānāsi	825
	796	Sambhavā suviditā asārakā	260
Saddhaṃ viriyaṃ samādhiṃ ca	745	Sammappadhānasampanno	100
Saddhāya abhinikkhamma	249,	Sayathāpi mahāsamuddavego	412
	250, 251	Sayaṃ samāhito nāgo	697
Saddhāyāhaṃ pabbajito	46,	Saraṇāgamaṇaṃ passa	286
	59, 789	Sarivā pubbake yogī	947
Saddhena ca pesalena ca	1018	Sare hatthehi bhañjivā	487
Santuṭṭho sātatico	858	Sallaṃ attasamuṭṭhānaṃ	767
Santharivāna saṅghāṭiṃ	367	Savanti sabbadhi sotā	761
Sapadānacārī sātatico	847	Sa vīsaṃvassasatiko	108
Sabbakārukasippāni	936	Sa ve accantaruci nāgo	692
Sabbaññū sabbadassāvī	722	Sahassakaṇḍo satabheṇḍu	164
Sabbattha te citta vaco kataṃ		Sahassakkhattumattānaṃ	563
mayā	1131	Saṃyojanaṃ aṇuṃ thūlaṃ	699
Sabbattha te na lippanti	665	Saṃsaraṃ dīghamaddhānaṃ	215
Sabbamitto sabbasakho	648	Saṃsaraṃ hi nirayaṃ	
Sabbarattiṃ supitvāna	84	agacchisaṃ	258
Sabbasaṃyojanātītaṃ	691	Sā gotamī kālakatā ito cutā	535
Sabbaṃ suṇāti sotena	500	Sādhu suttaṃ sādhu caritakaṃ	36

S		S	
Sādhū suvihitāna dassanaṃ	75	Sudesitā cakkhumatā	1270
Sādhū hi kira me mātā	335	Sudesito cakkhumatā	417
Sāriputta imaṃ passa	431	Suddhaṃ dhammasamuppādaṃ	716
Sāriputtova paññāya	1193	Suddhodano nāma pitā	
Sikkhāpentāpi therehi	975	mahesino	534
Sikkhāsājivasampanno	513	Sunīlagīvā susikhā supekhuṇā	1141
Siriṃ hatthehi pādehi	511	Supupphite sītavane	540
Sītavātaparittānaṃ	922	Subhānyappaṭikūlāni	734
Sīlakkhandhe patiṭṭhāya	865	Subhāsitassa sikkhetha	239
Sīlameva idha aggaṃ	70,	Sumuttiko sumuttiko sāhu	43
	619	Suyuttavādī dvipadānamuttamo	1116
Sīlamevidha sikkhetha	608	Suyuddhena suyiṭṭhena	236
Sīlavā hi bahū mitte	610	Suvilitto suvasano	117
Sīlaṃ ca bāhusaccañca		Susaṃvutatto visikhantare	
dhammānaṃ	593	caraṃ	1124
Sīlaṃ balaṃ appaṭimaṃ	614	Susukhaṃ vata nibbānaṃ	227,
Sīlaṃ rakkheyya medhāvī	609		263
Sīlaṃ sambalamevaggaṃ	616	Susukhumanipuṇatthadassinā	71,
Sīlaṃ setu mahesakkho	615		210
Sihappamattā vihara	83	Sussūsā sutavaddhanī	141
Sukallarūpo sumanassa		Senāsanamhā oruyha	1059
jhāya taṃ	212	Selo yathā ekaghano	643
Sukhañce jīvitum icche	228,	Sevetha pantāni senāsanāni	142
	229, 230	So atthavā so dhammaṭṭho	740,
Sukhaṃ ca kāmamayikaṃ	669		746
Sukhaṃ sayāmi ṭhāyāmi	888	Sojja bhaddo anutrāsī	864
Sukhaṃ sukhattho labhate		Sojja bhaddo sātātiko	843
tadācaraṃ	35	So jhāyī assāsarato	696
Sukhaṃ supanti munayo	137	So ḍayhati sūlehi tujjamāno	780
Sukhumaṃ te paṭivijjhanti	1171	Sotindriyaṃ ce saddesu	731
Suciṇṇaṃ brahmacariyaṃ	709,	So patvā paramaṃ santiṃ	434
	710	Sopāṇaṃ sukataṃ suddhaṃ	764
Suṇanti dhammaṃ vimalaṃ	1251	So me dhammamadesesi	1266
Suṇātha ñātayo sabbe	255	So me pakkena hatthena	1060
Suṇohi vacanaṃ mayhaṃ	951	Somhi sakyakule jāto	911
Sutvāna corā isino subhāsitaṃ	724	Sosāniko sātātiko	854
Sutvāna dhammaṃ mahato		Sohaṃ eko araññasmiṃ	626
mahārasaṃ	69	Sohaṃ khandhe pariññāya	162
Sutvā subhāsitaṃ vācaṃ	26, 347	Sohaṃ paṇāmito bhātā	558

S		H	
Sohaṃ paripuṇṇasaṅkappo	546	Hatthikkhandhato oruyha	198
Svākkhātaṃ brahmacariyaṃ	837	Hatthikkhandhāvapatitaṃ	194
Svāgataṃ na durāgataṃ	09	Handa eko gamissāmi	538
Svāgataṃ nāpagataṃ	885, 886	Hitvā gihittaṃ anavositatto	101
Svāgataṃ vata me āsi	287, 1273	Hitvā satapalaṃ kaṃsaṃ	97, 862

--ooOoo--

Suttantapiṭake Khuddakanikāye
THERAGĀTHĀPĀḶI – TRƯỞNG LÃO KỆ

SAÑÑĀNĀMĀNUKKAMANIKĀ - THƯ MỤC DANH TỪ RIÊNG:

	Trang		Trang
A		U	
Aṅga (rājā)	170	Ukkhepakaṭavaccha	28
Aṅgaṇika Bhāradvāja	82	Ugga	34
Aṅgīrasa/assa	152, 280	Ujjaya	22
Aṅgulimāla	210, 212, 214	Ujjuhāna	164
Ajakaṇṇī (nadī)	100	Uttara	52, 64
Ajjuna	38	Uttarapāla	88
Ajīta	10	Uttiya	14, 24, 42
Ajīna	54	Udāyī	184
Añjanavana	24	Upacālā	20
Añjanavaniya	24	Upavāna	70
Aññākoṇḍañña	182	Upasena	160
Adhimutta	48, 188	Upāli	88
Anūpama	80	Ubhaya	12
Anuruddha	128, 214, 216, 218	Uruvelakassapa	118
Abhaya	42	Usabha	46, 74
Abhibhūta	90	Usīra (tiṇamūla)	14, 84, 122
Ambavana	158		
Ambāṭakārāma	134	E	
Ahiṃsaka	212	Ekadhammasavanīya	30
		Ekavihāriya	154
Ā		Ekudāniya	30
Ātuma	32	Eraka	40
Ānanda	136, 238, 240		
		K	
I		Kakusandha (buddha)	138, 268
Inda	124, 168, 192, 252	Kaṅkhārevata	04
Isidatta	50	Kaṇhadinna	68
Isidinna	70	Kappaka	158

K		G	
Kappaṭakura	74	Gotama (gotta)	50, 276
Kāṭiyāna	124	Godatta	178
Kāraṃvī	12	Godhika	24
Kāḷudāyī	152		
Kimbila	50, 60	C	
Kuṭivihārī	24	Cakkhupāla	40
Kuṭivihārī (dutiya)	26	Candana	98
Kuṇḍadhāna	08	Cālā	20
Kuṇḍala	10	Cittaka	12
Kumāputta	16	Cūḷaka	78
Kumāputtasahāyaka	18	Cūḷapanthaka	158
Kumārakassapa	76	Cūḷavaccha	06
Kulla	120		
Kusa (tiṇa)	14, 84	CH	
Koṇāgamana (buddha)	138	Channa	30
Kosalavihārī	26		
Kosiyā	116	J	
Koḷiyā	152	Jambuka	96
		Jambugāmikaputta	14
		Jenta	48, 126
KH			
Khaṇḍasumana	40	T	
Khadiravanīyarevata	20, 176	Tālapuṭa	250, 260
Khitaka	44, 72	Tissa	18, 42, 60
Khujjasobhita	84	Tekicchakāni	118
		Telakāni	194
G			
Gaṅgātīriya	54	D	
Gabbharatīriya	16	Dabba	04
Gayā (padesa)	96, 110	Dabba (tiṇa)	14, 84
Gāyākassapa	110	Dāsaka	10
Gavampati	18	Dutiyakuṭivihārī	26
Giribbaja	154,	Dumavhayā (ambapālī)	28
	250, 252	Devasabha (paṭhama)	38
Girimānanda	106	Devasabha (dutiya)	42
Gotama (buddha)	40,		
	114, 118, 138, 152,	DH	
	204, 234, 236, 248, 280	Dhammapāla	76
Gotama (thera)	56, 90	Dhammasava	46
Gotama (aparathera)	162		

S		S	
Sāmidatta	38	Subhūta	104
Sāriputta	126,	Subhūti	02
	204, 234, 246,	Sumaṅgala	20
	264, 266, 268, 278	Sumana	106, 128
Sikhī	138	Suyāma	32
Sigālapitu	10	Surādha	56
Sirimanda	130	Susārada	32
Sirimā	62	Suhemanta	44
Sirimitta	144	Setuccha	44
Sirivaḍḍha	20	Senaka	96
Sitavaniya	04	Sela	204, 206
Sīlava	166	Soṇa (Kuṭṭikaṇṇa)	114
Sīvaka	08, 70	Soṇa (Koḷivisa)	170, 172
Sīvali	26	Soṇa (Selissariyaputta)	72
Sisūpacālā	20	Sopāka	16, 138
Sīha	36	Sobhita	64
Sugandha	12	Sobhita (Khuḷja)	84
Suddhodana (rāja)	152	Somacitta	58
Sundarasamudda	134		
Sunāga	36	H	
Sunīta	168	Hatthārohaputta	34
Suppiya	16	Hārīta	14, 90
Subāhu	24	Heraññakāni	58

--ooOoo--

Suttantapiṭake Khuddakanikāye
THERAGĀTHĀPĀḶI – TRƯỞNG LÃO KỆ

VISESAPADĀNUKKAMAṆIKĀ - THƯ MỤC TỪ ĐẶC BIỆT:

	Trang		Trang
A		A	
Akāpurisasevitaṃ	174	Addito	122
Akiñcanassa	16	Adutiyo	24, 154, 214
Akutobhaya	96,	Adhicitte	162
	146, 204, 218, 278	Adhicetaso	30
Akuppataṃ	112, 128	Adhimuttassa	170
Aggihuttaṃ	108	Antevāsi	106
Agacchisaṃ	90	Annabhāro	216
Aghagataṃ	104	Anaṇo/ā	56,
Aghamūlaṃ	48, 214		198, 212
Aṅkusaggaho	34, 112, 256, 258	Anayena	52
Aṅgārakāsum	126	Anavositatto	44
Aṅgārino	152	Anādāno/ā	140, 214
Accutaṃ padaṃ	02, 78	Anādinavadassāvī	188, 190
Acchāya	74	Anāsannavarā	16
Acchisaṃ	138	Aniketavihāro	16
Acchodikā	48, 164, 244	Anītiho	106
Ajjhossa	42, 200	Anūpalitto	06
Ajaḷo	232	Anuvassiko	12
Añjanamakkhita	196, 234, 264	Anuyuñjisaṃ	62
Añjanī	196, 234, 264	Anejo	18,
Añjasam	16, 64, 68, 114		114, 216, 274
Aññātamānino	224	Appaṭimassa	20, 152, 266
Aṭṭhapādakatā	196, 234, 264	Appattamānaso	82, 238
Aṇuṃ	04, 184	Appamatto	20, 24,
Atthacintāvasānugā	220		26, 90, 124,
Attā	62, 142		190, 212, 228, 280
Atibharitāya	74	Apaṇṇakaṃ	198
Atihitā	118	Apātukā	220

A		Ā	
Apurakkhato/ā/aṃ	18, 88, 98, 126, 168, 278	Āgum	182
Abbhatitā	86	Āṇiṃ	190
Abbhunnaditā	244	Ācāragocare	162
Abyāpajjharato	174	Ādāsaṃ	66, 120
Abyāsekā	220	Āyasasyaṃ	98
Abyositattā	198	Āyuvā	84
Abhinanditaṃ	120	Āsandi	24
Abhibhotvāna	126	Āhutinaṃ	158
Abhisattho	50	I	
Abhisambhuvā	242	Icchādhūpāyito	130
Abhisāpamāgato	254	Iṇaṭṭo	252
Abhuñjisaṃ	242	Itthabhāvaññathābhāvaṃ	218
Amataghaṭikāyaṃ	74	Idamatthitaṃ	228
Amataddaso	98, 108	Indagopakasañchannā	08, 244
Amatogadhaṃ	64, 68, 192	Indasagotta	124
Amaraṃ tapaṃ	82	Iriyaṃ	218
Ayogo/e	104, 160	U	
Ayoni	82, 98	Uggharantaṃ	120
Arukāyaṃ	196, 234, 264	Ujjunā	260
Alakkhyā	256	Uccāvace	108
Alattakakatāpādā	134, 196, 234, 264	Uñchāpattāgate	60, 208, 210, 262
Alameva	20	Uttamatthassa	156, 170
Alaṃ	196, 228, 234, 244, 252, 258, 264	Uttasaṃ	210
Aviddasu/ū	108, 148, 254, 260	Uddhato	62, 180, 216, 226, 246
Avidvā	60	Uddhātum	38
Asaṅkhatam	148, 188	Udaggameghena	46
Asassataṃ	198	Udayabbayaññā	06
Asayhasāhino	152	Udarāvadehakaṃ	220
Asaṃkappaṃ	174	Udikkhisam	94
Asaṃhāriyo	114	Udicco	214
Asaṃhīraṃ	174	Unnaḷo/ā/assa	170, 224, 226
Asitā	178	Upakaṇṇakamhi	74
Asitāsu	20	Upaccagaṃ	70
Ahirikkatāya	256	Upāsitā	68

U		K	
Ummāpupphena	244	Kavacaṃ	166
Uyyame	142, 244	Kassakā	152
Ullihaṃ	190	Kassāmi	258
Ussitaddhajo	126	Kāpurisena	52, 142, 234, 242
E		Kāmakopappahīnā	178
Ekattanirataṃ	22	Kālapabbaṅgasāṅkāso	86, 180
Ekodibhāvite	218	Kāyagatāsati/iṃ	04, 236
Esanaṃ	52	Kāhāmi	44
O		Kiñcanaṃ	100, 212
Oghatiṇṇo	08, 170	Kiṭṭhādaṃ	130
Oghapāso	180	Kuñjarābhirudā	244
Oṭṭhappahatamattena	244	Kuñjaro	72, 90, 262
Odariko	44	Kuṭikā/āyaṃ	02, 24, 26, 52, 106
Opiya	50	Kuṇḍalena	196, 234, 264
Omatṭho	18, 264	Kuddālāsu	20
Orasikaṃ	192	Kuppanīye	72
Ohāya	60	Kumināmukhe	98
K		Kūṭasakkhī	220
Kaṅkhaṃ	204	Ketuhā	28
Kacci	14, 284	Kosārakkho	236, 238
Kaṭaggaho	134	KH	
Kaṭacchubhikkhāhetu	220	Khantyā	236
Kaṭasiṃ	132, 158	Khuro	122
Kaṇhābhijātiko	206	G	
Kaṇho	56	Gaṇācariyaṃ	96
Katantaṃ	02	Gaṇikā	220
Katapadaṃ	74	Gadhītāse	274
Katindriyā	188	Gayāphagguyā	96, 110
Kammayantavighāṭano	124	Gahakāni	70
Kammayantena	158	Gaḷagaḷāyati	72
Karerimālāvitatā	244	Gāmaṇi	186
Kalyataṃ	46	Giddhā	28
Kalyāṇavākkaraṇo	114	Girigabbhare	02, 68, 246, 252
Kali	104	Gonaṅgulamigā	48, 164, 244
Kaliṅgaraṃ	80		
Kaḷīro	32		

C		T	
Cakkaṃ	204	Tādino	20,
Cakkavattī	204, 278		30, 76, 128,
Candanikaṃ	158		152, 172, 216, 244, 266
Candanussadā	94	Tālapattānaṃ	54
Cammakañcukasannaddho	158	Tibbanikkamo	180
Cātuddiso naro	242	Tisso vijjā	12,
Cāraṇikaṃ	256		24, 30, 46,
Cittakelisā	232		50, 82, 94, 96, 98,
Cittadubbhakaṃ	80		102, 104, 110, 122, 134,
Citrachadā	252		136, 146, 156, 170, 214, 216
Cetopariyāya iddhiyā	230	Tīragocarā	224
		Tuyhāpadāne	22
		Telasaṅṭhehi kesehi	224
		Tevijjo	48,
			54, 82, 98, 108, 280, 282
CH		TH	
Chandīkato	236	Thāmasā	266
Chavasitto	54	Thūṇikā	70
J		D	
Jaṅghābalaṃ	88	Dakkhiṇaṃ	158
Jambusaṅḍassa	204, 218	Daṭṭhu	132
Jammi	122	Dantavaṇṇikapārutā	224
Jaḷo	160	Dadhithālakam	60
Jātarūpena	98	Dassanasampannaṃ	20, 66
Jātimaraṇasaṃsāro	76, 108	Daḷhakhilo	180
Jātiṣaṃsāro	30,	Daḷhadhammino	274
	38, 88, 108, 216	Daḷam	194
Jālapacchannā	98	Dāṭhino	148
Jālasaṅkhāto	56	Dāṭhīnaṃ	02
Jigīsaṃ	252	Diṭṭhigahanapakkhanno	108
		Diṭṭhisandānasanditaṃ	96
		Ditto	74
		Disā	154,
			156, 212, 236, 258
		Dīgharattānusayitaṃ	194
		Dukho	242
		Dutiyābhisecanaṃ	42, 210
JH			
Jhānasokhummasampanno	128		
Jhiyāyati	134		
Ñ			
Ñāṇadassanaṃ	66, 120		
T			
Takkaro	130		
Tasathāvare	212		

P		BH	
Puṇṇamāsiyā	100, 254	Bhatako	164, 174, 180, 232
Puthu	36, 238, 270	Bhavanetti/iyā	56,
Punabbhavesino	254		164, 174, 182, 186,
Punabbhavo	30,		194, 198, 212, 214, 218, 234, 268
	34, 38, 66,	Bhavāmase	256
	76, 80, 88, 98, 106,	Bhastam	258
	108, 128, 132, 140, 154, 158,	Bhūsanārato	14
	216, 222, 240, 246	Bhotvā	200, 202
Punāvāso	216		
Pupphachaddako	168	M	
Pubbāpararattam	124	Makkaṭo	52
Pubbenivāsam	106,	Maccupāsam	94, 98, 134
	118, 146, 156, 218	Maccuhāyī	54
Purāṇiyā	26	Macchā	98
Petattanam	256	Majjhe sibbanim	176
Plavati	122	Maññisam	108, 126
		Matasāyikam	142
PH		Matikusalena	32, 78
Phalamāsasānā	150	Mātiyā	142
Phalesino	150	Madhupāyasaṃ	12
Phuṭam	104, 120	Mantabhāṇī	02, 232
Phusitaggaḷam	118	Mandavatī	100
		Mando	10, 44, 60
B		Manāpiyā	256
Balasā	260	Manovicāre	254
Balākā	100	Malakhilasokanāsano	150
Bahivaṇṇo	56	Mahagghaso	10
Bahuttaram	220	Mahaṇṇave	58, 92
Baḷisena	132	Mahato	30
Bilibilikā	50	Mahāketum	28
Boddhum	64	Mahākhemaṅgamo	126
Brahatī	60	Mahānāgaṃ	96
Brahmajacco	214	Mahāpurisalakkhaṇā	204
Brahmapathe	182	Mahābhisakko	254
Brahmabandhu	82	Mahārasaṃ	30, 180
Brahmā	86, 168, 204, 270	Mahindaghosatthanitābhigajjino	252
Brahmuno	70	Mahindapāsena	192
Brahāvane	16, 86, 180	Mahesi	210
Brāhmaṇe/ehi	156, 192	Mānavidhā	126

M		R	
Mārapakkhe	96	Rājadasī	256
Māraṅgāyā	88	Rājādhirājā	204
Mārasenappamaddano	204, 206	Riñcati	142, 242, 244
Mālinī	94	Rittapesuno	144
Māluto	02, 22, 232		
Māluvā	122	L	
Middhī	10	Lābhasakkāramucchitā	222
Mihipapubbam	134	Lepena	132
Mukhanaṅgālī	44	Lesakappe pariyāye	222
Mutiṅgehi	134	Lohitapāṇī	212
Munino	30, 70, 88, 216		
Mulālapupphaṃ	248	V	
Muham muham	52, 256	Vaggaṃ	190, 284
Monapathesu	30	Vañcanikā	220
Monena	64	Vañcitāse	44
Morā	12, 78	Vataṃ	94, 188
Mohapārutā	96	Vatacariyāhi	136
		Vadharogaṅgaṃ	250
Y		Vandisaṃ	138, 168
Yaññatthaṃ	186	Varam	134
Yaññe	108	Varahayadamakusalo	112
Yatatto	06	Vākyānusāsaniṃ	192
Yadatthiyaṃ	08	Vāguraṃ	196, 234, 264
Yadattho	26	Vāṇijā	152
Yamāmase	94, 142	Vātarogaḅhinīto	110, 128
Yātaṃ	208	Vāneyyavaṭṭasakānaṃ	148
Yāvantettha	90, 122	Vāhasā	80, 256
Yūpo	64	Vijjāvimuttiṃ	26
Yogaṃ	124, 266	Vijjutā	20, 22, 266
Yogakkhemaṃ/assa	16,	Vijitāvī	04, 06, 204, 218
	30, 66, 230	Viññāpanī	184
Yogakkhemapathesu	124	Vitiṅṅakaṅkho	04, 06
		Viddesino	154
R		Vidhāsu	246
Rakkhitatto	58	Vināyakaṃ	96, 126
Rajojallaṃ	96	Vipathānusārinaṃ	260
Ratthacariyā	18	Vibhūtanandinā	234
Rattindivā/aṃ	08, 36, 110	Vimariyādīkataṃ	70
Ratyā vivasane	146, 168	Vimuttikusumasañchanno	42

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

THERĪGĀTHĀPĀḶI

TẶNG KINH - TIỂU BỘ

TRƯỜNG LÃO NI KỆ

Tāni ca sutte otāriyamānāni vinaye sandassiyamānāni sutte ceva otaranti vinaye ca sandissanti, niṭṭham ettha gantabbaṃ: ‘Addhā idaṃ tassa bhagavato vacanaṃ, tassa ca therassa suggahitaṃ’i.

(Dīghanikāya II, Mahāparinibbānasutta).

Các điều ấy (những lời đã được nghe thuyết giảng) cần được đối chiếu ở Kinh, cần được xem xét ở Luật, và chỉ khi nào chúng hiện diện ở Kinh và được thấy ở Luật, thời điều kết luận có thể rút ra ở đây là: “Điều này chắc chắn là lời giảng dạy của đức Thế Tôn và đã được vị trưởng lão ấy tiếp thu đúng đắn.

(Trường Bộ II, Kinh Đại Bát-Niết-Bàn).

LỜI GIỚI THIỆU

Therīgāthāpāli là tập thứ chín thuộc *Suttantānikāya* - Tạng Kinh, *Khuddakanikāya* - Tiểu Bộ. Nội dung gồm có các kệ ngôn đã được các vị tỳ khưu ni trưởng lão thốt lên. Được biết *Therīgāthāpāli* đã được sưu tập vào thời kỳ kết tập lần thứ nhất (ThagA. i, 2). Chúng tôi sử dụng lại tựa đề tiếng Việt đã có trước đây của tập Kinh này là *Trưởng Lão Ni Kệ*.

Chú giải của tập Kinh *Therīgāthāpāli - Trưởng Lão Ni Kệ* có tên là *Paramatthadīpanī* tập VI, ngoài ra còn có tên gọi khác là *Therīgāthā-Atthakathā*, và *Therīgāthānaṃ Atthasaṃvaṇṇanā*. Chú Giải Sư là Ngài Dhammapāla sống ở thế kỷ thứ 5 theo Tây Lịch và là người đã kế tục công việc của Chú Giải Sư Buddhaghosa. Ngài Dhammapāla đã thực hiện các bộ Chú Giải cho các tập Kinh thuộc Tiểu Bộ và còn là tác giả của một số tài liệu Phụ Chú Giải khác nữa. Ngài Dhammapāla đã thực hiện Chú Giải này trong lúc ngụ tại tu viện Badaratitthavihāra (ThigA., 273). Chú Giải ghi lại sơ lược tiểu sử của từng vị trưởng lão ni và còn chỉ ra phần trích dẫn liên quan đến vị ni ấy, nếu có, từ tập Kinh *Therī-apadāna - Trưởng Lão Ni Ký Sự* (tên gọi khác là *Apadāna - Thánh Nhân Ký Sự* tập III). Tiếp theo đó là lời giải thích ý nghĩa của một số từ đã được chọn lọc.

Tập Kinh *Therīgāthāpāli - Trưởng Lão Ni Kệ* cũng được phân chia thành *nipāta*, được dịch là Nhóm. Tên gọi của Nhóm được căn cứ vào số lượng kệ ngôn: Nhóm Một có 1 kệ ngôn, Nhóm Hai có 2 kệ ngôn, và cứ thế cho đến Nhóm Chín có 9 kệ ngôn, rồi Nhóm Mười Một có 11 kệ ngôn (không có nhóm 10 kệ ngôn), Nhóm Mười Hai có 12 kệ ngôn, rồi Nhóm Mười Sáu có 16 kệ ngôn (không có các nhóm 13, 14, 15 kệ ngôn), ở các Nhóm còn lại số lượng kệ ngôn chỉ có tính cách gộp chung: Nhóm Hai Mười, Nhóm Ba Mười, Nhóm Bốn Mười, và Nhóm Lớn gồm 75 kệ ngôn; tổng cộng là 16 nhóm. Điểm cần lưu ý tổng số kệ ngôn của vị trưởng lão ni Ambapālī chỉ là 19 kệ ngôn (252-270) nhưng vẫn được xếp vào Nhóm Hai Mười thay vì được xếp riêng ở Nhóm Mười Chín. Số lượng các kệ ngôn ở văn bản *Pali-Sinhala* được ghi nhận là 521, và tổng số các vị trưởng lão ni là 73 vị. Số lượng các trưởng lão ni có thể lên đến 601 vị bởi vì ở các câu kệ 117-121 được ghi là của các tỳ khưu ni trưởng lão số lượng ba mươi vị, và ở các câu kệ 127-132 là của các tỳ khưu ni trưởng lão số lượng năm trăm vị. Trong số này, có hai trường hợp ở Nhóm Một (1) và Nhóm Năm (67-71) là không rõ danh tánh (*aññatarā therī*).

Về nội dung, ngoài các kệ ngôn do đích thân các vị tỳ khưu ni đã nói lên, tập Kinh *Therīgāthāpāḷi - Trường Lão Ni Kệ* còn có một số kệ ngôn được xác định là lời của đức Phật, lời của người con trai của một vị trưởng lão ni, lời của vị Thiên nhân, lời của Ma Vương (*Māra*), lời của người Bà-la-môn, lời của vị tỳ khưu, lời của người vợ tên Cāpā với chồng là Upaka lúc cả hai còn là người tại gia, lời của vị hôn phu, lời của hai bậc sanh thành, v.v... Ngoài ra còn có một số kệ ngôn của các vị Trưởng Lão đã tham gia cuộc kết tập thêm vào để giải thích hoặc kết luận sự việc. Trong một số trường hợp, tên của vị trưởng lão ni đã được xác định ở kệ ngôn như tên của các vị trưởng lão ni Muttā (kệ ngôn số 2), Puṇṇā (3), Tissā (4, 5), Dhīrā (6), Virā (7), Mittā (8), Bhadrā (9), v.v...

Tương tự như ở *Theragāthāpāḷi - Trường Lão Kệ*, ở đây cũng có trường hợp một số vị trưởng lão ni có tên khác nhau đã nói lên những kệ ngôn giống nhau: Ví dụ như câu kệ của vị ni Visākhā (13) tương tự câu kệ của vị ni Uttarā (176); câu kệ của vị ni Abhirūpanandā (19) giống câu kệ của vị ni Sundarīnandā (82); câu kệ của vị ni Jentā (21) giống câu kệ của vị ni Uttamā (45), câu kệ của vị ni Jentā (22) giống câu kệ của vị ni Mahāpajāpatīgottamī (160); câu kệ của vị ni Sāmā (37) giống câu kệ của vị ni Uttamā (42) và vị ni Vijayā (169); câu kệ của vị ni Ubbirī (52) tương tự câu kệ của năm trăm vị trưởng lão ni (131); câu kệ của vị ni Ubbirī (53) giống câu kệ của năm trăm vị trưởng lão ni (132); hai câu kệ của vị ni Selā (58, 59) giống hai câu kệ của vị ni Khemā (141, 142) và vị ni Uppalavaṇṇā (234, 235); câu kệ của vị ni Selā (59) giống câu kệ của các vị ni Somā (62), vị ni Cālā (188), vị ni Upacālā (195), và vị ni Sīsūpacālā (203); hai câu kệ của vị trưởng lão ni nào đó (70cd, 71) giống hai câu kệ của vị ni Uppalavaṇṇā (227, 228); câu kệ của của ba mươi vị trưởng lão ni (117) giống câu kệ của vị ni Uttarā (175); câu kệ của ba mươi vị trưởng lão ni (120) tương tự câu kệ của vị ni Vijayā (172cd và 173) và vị ni Uttarā (179 và 180ab); câu kệ của ba mươi vị trưởng lão ni (121) tương tự câu kệ của vị ni Uttarā (181); câu kệ của vị ni Cālā (185) tương tự câu kệ của vị ni Upacālā (192); câu kệ của vị ni Cālā (186) giống câu kệ của vị ni Upacālā (193), vị ni Cāpā (310), và vị ni Sundarī (320cd); câu kệ của vị ni Cālā (187) giống câu kệ của vị ni Upacālā (194) và vị ni Sīsūpacālā (202); các câu kệ của vị ni Puṇṇā (248cd-251) tương tự các câu kệ của vị ni Rohiṇī (288-290), v.v...

Ngược lại, cũng có những trường hợp hai vị trưởng lão ni có cùng một tên: Ví dụ như hai vị trưởng lão ni có cùng tên Muttā ở Nhóm Một (kệ ngôn 2 và 11), Tissā ở Nhóm Một (4 và 5), Puṇṇā ở Nhóm Một (3) và Nhóm Mười Sáu (236-251), Sāmā ở Nhóm Hai (37-38) và Nhóm Ba (39-41), Uttamā ở Nhóm Ba (42-44 và 45-47). Trường hợp các vị ni này tuy có tên giống nhau nhưng đã được Chú Giải xác định là có nguồn gốc xuất thân khác nhau. Một điểm đáng lưu ý là khó thể xác định một số động từ được ghi ở thể sai khiến, ngôi thứ hai số ít, là lời vị trưởng lão ni nói với chính mình, hoặc nói cho ai đó, hoặc ai đó nói với vị trưởng lão ni.

Về hình thức, tập Kinh *Therīgāthāpāli - Trường Lão Ni Kệ* được viết theo thể kệ thơ (*gāthā*), mỗi kệ ngôn gồm có bốn *pāda* được trình bày thành hai dòng. Đa số các kệ ngôn của tập Kinh này làm theo thể thông dụng thường gặp gồm có tám âm cho mỗi *pāda*, tuy nhiên các thể khác phức tạp hơn cũng được tìm thấy. Trong đa số trường hợp, hai dòng kệ ngôn gồm bốn *pāda* là được hoàn chỉnh về ý nghĩa, nhưng cũng có một vài trường hợp ý nghĩa được nối từ kệ ngôn này sang kệ ngôn khác; trong trường hợp như vậy, chúng tôi sử dụng dấu ba chấm (...) ở cuối kệ ngôn trước và ở đầu kệ ngôn sau để báo hiệu sự tiếp nối.

Văn bản *Pāli Roman* trình bày ở đây đã được phiên âm lại từ văn bản *Pāli - Sinhala*, ấn bản *Buddha Jayanti Tripitaka Series* của nước quốc giáo Sri Lanka. Nhân đây, chúng tôi cũng xin thành tâm tán dương công đức của Ven. Mettāvihārī đã hoan hỷ cho phép chúng tôi sử dụng văn bản đã được phiên âm sẵn đang phổ biến trên mạng *internet*. Điểm đóng góp của chúng tôi trong việc thực hiện văn bản *Pāli Roman* này là những điểm khác biệt về văn tự ở Tam Tạng của các nước Thái Lan, Miến Điện, và Anh Quốc được ghi ở phần cước chú đã được so sánh kiểm tra lại, đồng thời đã bổ sung thêm một số điểm khác biệt đã phát hiện được trong lúc so sánh các văn bản với nhau.

Về phương diện dịch thuật và trình bày văn bản tiếng Việt, chúng tôi đã ghi nghĩa Việt của các kệ ngôn bằng văn xuôi nhằm diễn tả trọn vẹn ý nghĩa của văn bản gốc. Có một số từ, do việc không tìm ra được nghĩa Việt, như trường hợp tên các loại thảo mộc nên đã được giữ nguyên từ *Pāli*. Về văn phong của lời dịch, chúng tôi chủ trương ghi lại lời tiếng Việt sát theo văn bản gốc và cố gắng không bỏ sót từ nào không dịch. Lời văn tiếng Việt của chúng tôi có chứa đựng những mẫu chốt giúp cho những ai có ý thích nghiên cứu *Pāli* thấy ra được cấu trúc của loại ngôn ngữ này, đồng thời tạo sự thuận tiện cho công việc hiệu đính trong tương lai. Việc làm này của chúng tôi không hẳn đã được hoàn hảo, dấu sao cũng là bước khởi đầu nhằm thúc đẩy phong trào nghiên cứu cổ ngữ Phật Học của người Việt Nam. Tuy nhiên, một số sai sót trong quá trình phiên dịch đương nhiên không thể tránh khỏi, chúng tôi xin chịu hoàn toàn trách nhiệm về trình độ yếu kém.

Nhân đây, chúng tôi cũng xin chân thành ghi nhận sự quan tâm chăm sóc trực tiếp hoặc gián tiếp đối với công tác phiên dịch của chúng tôi về phương diện vật thực bồi dưỡng và thuốc men chữa bệnh của các vị hữu ân sau: Thượng Tọa Bửu Hiền - Trụ Trì Chùa Pháp Bảo Mỹ Tho, Nghiên cứu sinh Tiến Sĩ tại Đại Học Peradeniya - Sri Lanka, Cô Phạm Thu Hương (Hồng Kông), Phật tử Hoàng Thị Lựu và gia đình (Đà Nẵng). Công việc soạn thảo này được thông suốt, không bị gián đoạn, chính là nhờ có sự hỗ trợ nhiệt tình và quý báu của quý vị. Thành tâm cầu chúc quý vị luôn giữ vững niềm tin và thành tựu được nhiều kết quả trong công việc tu tập giải thoát.

Một điều thiếu sót lớn nếu không đề cập đến sự nhiệt tình giúp đỡ của Phật tử Nguyễn Tung Thiên và Phật tử Trương Hồng Hạnh đã sắp xếp thời gian để đọc lại bản thảo một cách kỹ lưỡng và đã đóng góp nhiều ý kiến sâu sắc giúp cho chúng tôi tránh được một số điểm vụng về trong việc sử dụng từ ngữ tiếng Việt. Chúng tôi cũng xin thành tâm tùy hỷ và tán dương công đức của các thí chủ đã nhiệt tâm đóng góp tài chánh giúp cho Công Trình Ấn Tống Tam Tạng Song Ngữ Pāli - Việt được tồn tại và phát triển. Mong sao phước báu Pháp thí này luôn dẫn dắt quý vị vào con đường tu tập đúng theo Chánh Pháp, thành tựu Chánh Trí, chứng ngộ Niết Bàn, không còn luân hồi sanh tử nữa.

Nhân đây, cũng xin thành kính tri ân công đức của Ngài Hòa Thượng Ven. Devahandiye Paññāsekara Nāyaka Mahāthera, tu viện trưởng tu viện Sri Jayawardhanaramaya Colombo 8 - Sri Lanka, đã cung cấp trú xứ và các vật dụng cần thiết giúp cho chúng tôi có thể tập trung toàn thời gian cho công việc thực hiện tập Kinh này.

Cuối cùng, ngưỡng mong phước báu phát sanh trong công việc soạn thảo tập Kinh này được thành tựu đến thầy tổ, song thân, và tất cả chúng sanh trong tam giới. Nguyện cho hết thảy đều được an vui, sức khỏe, có trí tuệ, và tinh tấn tu tập ngõ hầu thành đạt cứu cánh giải thoát, chấm dứt khổ đau.

Kính bút,
ngày 12 tháng 10 năm 2011
Tỳ Khưu Indacanda (Trương đình Dũng)

CÁC CHỮ VIẾT TẮT:

Văn Bản Pāli:

- Ma. : Marammachatthasaṅgītiyehi Sodhita Theragāthā
(Tạng Miến Điện kỳ kết tập lần thứ 6).
Pa. : Paramatthadīpanī, Therīgāthaṭṭhakathā.
Pu. : Aṭṭhakathāgatāni - Purātanapāṭhantarāni.
PTS. : Pali Text Society Edition, Therīgāthā, 1883 (Tạng Anh).
Sīmu. 1 : Therīgāthā, Dhamayena Mudraṇaya, 1930.
Sīmu. 2 : Therīgāthā, Hevāvitāraṇa Mudraṇaya, 1970.
Syā. : Syāma - Tāyyakkhara Theragāthāpāli
(Tạng Thái Lan).

Văn Bản Tiếng Việt:

- ND : Chú thích của Người Dịch.
PTS. : Nhà Xuất Bản Pali Text Society (Anh Quốc).
Sđđ. : Sách đã dẫn.
ThigA. : Therīgāthaṭṭhakathā - Chú Giải Therīgāthā (PTS.).
TTPV. : Tam Tạng Pāli - Việt.

MĀU TṬ PĀLI - SINHALA

NGUYÊN ÂM

අ a ආ ā ඉ i ඊ ī උ u ඉූ ū එ e ඔ o

PHỤ ÂM

ක ka	ක kha	ග ga	ඔ gha	ච na
ච ca	ඡ cha	ජ ja	ඤ jha	ඤ ña
ට ta	ඨ tha	ඳ da	ඪ dha	ණ na
ත ta	ඵ tha	ඳ da	ධ dha	න na
ප pa	ඵ pha	බ ba	භ bha	ම ma

ය ya	ර ra	ල la	ව va	ස sa	හ ha	ළ la	ම m
ක ka	ක kā	කි ki	කී kī	කු ku	කූ kū	කෙ ke	කො ko
ක kha	ක khā	කි khi	කී khī	කු khu	කූ khū	කෙ khe	කො kho
ග ga	ග gā	ගි gi	ගී gī	ගු gu	ගූ gū	ගෙ ge	ගො go

PHỤ ÂM LIÊN KẾT

කක kka	කකඤ ñña	භ tra	මඵ mpha
කක kka	ණණ ñha	ඳ dda	මබ mba
කය kya	කඳව ñca	ඳධ ddha	මභ mbha
කි kri	කඳඡ ñcha	ඳ dra	මම mma
කච kva	කඳඡ ñja	ඳව dva	මභ mha
කය khya	කඳකඬ ñjha	ධව dhva	යය, යය yya
කච khva	ට ට ta	නන nta	යහ yha
ගග gga	ටධ ට්ඨa	ඵ ntha	ලල lla
ගඝ gggha	චච ඳ da	ඤ, ඳ nda	ලය lya
චක ñka	චච ඳ da	ඵ ndha	ලභ lha
ග gra	ණණ ñna	නන nna	චය vha
චබ ñkha	ණට ñta	නහ nha	සස ssa
චග ñga	ණධ ñtha	පප ppa	සම sma
චඝ ñgha	ණච ñda	පඵ ppha	සච sva
චච cca	නන tta	බබ bba	හම hma
චඡ ccha	ඵ ttha	බභ bbha	හච hva
ඡඡ jja	ඵ tva	බ bra	ලභ lha
ඡක jjha		මප mpa	

ඉ- ā ඉ i ඉ ī උ u ඉූ ū ඉ- e ඉ-ූ o

VĀN BĀN ĐÓI CHIẾU
PĀḶI - SINHALA & PĀḶI - ROMAN

නමො නස්ස භගවතො අරහතො සම්මාසම්බුද්ධස්ස
Namo tassa bhagavato arahato sammāsambuddhassa.

බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
දුතියම්පි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Dutiyampi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි බුද්ධං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi buddhaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි ධම්මං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi dhammaṃ saraṇaṃ gacchāmi.
තතියම්පි සංඝං සරණං ගච්ඡාමි
Tatīyampi saṅghaṃ saraṇaṃ gacchāmi.

පාණාතිපාතා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Pāṇātipātā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

අදින්නාදානා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Adinnādānā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

කාමෙසුමිච්ඡාවාරා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Kāmesu micchācārā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

මුසාවාදා වෙරමණී සික්ඛාපදං සමාදියාමි
Musāvādā veramaṇī sikkhāpadaṃ samādiyāmi.

සුරාමෙරසමජ්ඣපමාදට්ඨානා වෙරමණී සික්ඛාපදං
සමාදියාමි
Surāmerayamajjhapaṃmādaṭṭhānā veramaṇī sikkhāpadaṃ
samādiyāmi.

THERĪGĀTHĀPĀḶI - TRƯỞNG LÃO NI KỆ

VISAYASŪCI - MỤC LỤC

1. EKAKANIPĀTO - NHÓM MỘT

1.	<i>Aññatarātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của một trưởng lão ni nào đó	02
2.	<i>Muttātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Muttā	02
3.	<i>Puṇṇātherīgāthā</i> - " " Puṇṇā	02
4.	<i>Tissātherīgāthā</i> - " " Tissā	04
5.	<i>Tissātherīgāthā</i> - " " Tissā	04
6.	<i>Dhīrātherīgāthā</i> - " " Dhīrā	04
7.	<i>Vīrātherīgāthā</i> - " " Vīrā	04
8.	<i>Mittātherīgāthā</i> - " " Mittā	04
9.	<i>Bhadrātherīgāthā</i> - " " Bhadrā	06
10.	<i>Upasamātherīgāthā</i> - " " Upasamā	06
11.	<i>Muttātherīgāthā</i> - " " Muttā	06
12.	<i>Dhammadinnātherīgāthā</i> - " " Dhammadinnā	06
13.	<i>Visākhātherīgāthā</i> - " " Visākhā	06
14.	<i>Sumanātherīgāthā</i> - " " Sumanā	08
15.	<i>Uttarātherīgāthā</i> - " " Uttarā	08
16.	<i>Sumanābuḍḍhapabbajitātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Sumanā, vị xuất gia ở tuổi già	08
17.	<i>Dhammātherīgāthā</i> - " " Dhammā	08
18.	<i>Saṅghātherīgāthā</i> - " " Saṅghā	08

2. DUKANIPĀTO - NHÓM HAI

19.	<i>Abhirūpanandātherīgāthā</i> - " " Abhirūpanandā	10
20.	<i>Jentātherīgāthā</i> - " " Jentā	10
21.	<i>Sumaṅgalamātātherīgāthā</i> - " " Sumaṅgalamātā	10
22.	<i>Aḍḍhakāsītherīgāthā</i> - " " Aḍḍhakāsī	12
23.	<i>Cittātherīgāthā</i> - " " Cittā	12
24.	<i>Mettikātherīgāthā</i> - " " Mettikā	12
25.	<i>Mettātherīgāthā</i> - " " Mettā	12
26.	<i>Abhayamātātherīgāthā</i> - " " Abhayamātā	14
27.	<i>Abhayātherīgāthā</i> - " " Abhayā	14
28.	<i>Sāmātherīgāthā</i> - " " Sāmā	14

3. TIKANIPĀTO - NHÓM BA

29. <i>Sāmātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Sāmā	16
30. <i>Uttamātherīgāthā</i> - " " Uttamā	16
31. <i>Uttamātherīgāthā</i> - " " Uttamā	16
32. <i>Dantikātherīgāthā</i> - " " Dantikā	18
33. <i>Ubbirītherīgāthā</i> - " " Ubbirī	18
34. <i>Sukkātherīgāthā</i> - " " Sukkā	18
35. <i>Selātherīgāthā</i> - " " Selā	20
36. <i>Somātherīgāthā</i> - " " Somā	20

4. CATUKKANIPĀTO - NHÓM BỐN

37. <i>Bhaddākāpilānītherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Bhaddākāpilānī	22
---	----

5. PAÑCAKANIPĀTO - NHÓM NĂM

38. <i>Aññatarātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của một trưởng lão ni nào đó	24
39. <i>Vimalātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Vimalā	24
40. <i>Sīhātherīgāthā</i> - " " Sīhā	26
41. <i>Sundarīnandātherīgāthā</i> - " " Sundarīnandā	26
42. <i>Nanduttarātherīgāthā</i> - " " Nanduttarā	28
43. <i>Mittākāḷītherīgāthā</i> - " " Mittākāḷi	28
44. <i>Sakulātherīgāthā</i> - " " Sakulā	30
45. <i>Soṇātherīgāthā</i> - " " Soṇā	30
46. <i>Bhaddākuṇḍalakesātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Bhaddākuṇḍalakesā	32
47. <i>Paṭācārātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Paṭācārā	32
48. <i>Tiṃsamattātherī bhikkhunīgāthā</i> - Kệ ngôn của ba mươi vị tỳ khưu ni trưởng lão	34
49. <i>Candātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Candā	34

6. CHAKKANIPĀTO - NHÓM SÁU

50. <i>Pañcasatamattānaṃ therīnaṃ gāthā</i> - Kệ ngôn của năm trăm vị trưởng lão ni	36
51. <i>Vāsetṭhītherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Vāsetṭhī	36
52. <i>Khemātherīgāthā</i> - " " Khemā	38

53. <i>Sujātātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Sujātā			38
54. <i>Anopamātherīgāthā</i> - " " Anopamā			40
55. <i>Mahāpajāpatīgōtamītherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Mahāpajāpatīgōtamī			40
56. <i>Guttātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Guttā			42
57. <i>Vijayātherīgāthā</i> - " " Vijayā			42

7. SATTAKANIPĀTO - NHÓM BẢY

58. <i>Uttarātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Uttarā			44
59. <i>Cālātherīgāthā</i> - " " Cālā			44
60. <i>Upacālātherīgāthā</i> - " " Upacālā			46

8. AṬṬHAKANIPĀTO - NHÓM TÁM

61. <i>Sīsūpacālātherīgāthā</i> - " " Sīsūpacālā			48
--	--	--	----

9. NAVAKANIPĀTO - NHÓM CHÍN

62. <i>Vaḍḍhamātātherīgāthā</i> - " " Vaḍḍhamātā			50
--	--	--	----

10. EKĀDASANIPĀTO - NHÓM MƯỜI MỘT

63. <i>Kisāgotamītherīgāthā</i> - " " Kisāgotamī			52
--	--	--	----

11. DVĀDASANIPĀTO - NHÓM MƯỜI HAI

64. <i>Uppalavaṇṇātherīgāthā</i> - " " Uppalavaṇṇā			54
--	--	--	----

12. SOḶASANIPĀTO - NHÓM MƯỜI SÁU

65. <i>Puṇṇātherīgāthā</i> - " " Puṇṇā			56
--	--	--	----

13. VĪSATINIPĀTO - NHÓM HAI MƯƠI

66. <i>Ambapālītherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Ambapālī	60
67. <i>Rohiṇītherīgāthā</i> - " " Rohiṇī	64
68. <i>Cāpātherīgāthā</i> - " " Cāpā	66
69. <i>Sundarītherīgāthā</i> - " " Sundarī	70
70. <i>Subhākammāradhitūtherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Subhā, con gái người thợ rèn	74

14. TIṀSATINIPĀTO - NHÓM BA MƯƠI

71. <i>Jīvakambavanikasubhātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Subhā ngụ ở vườn xoài của Jīvaka	80
---	----

15. CATTĀLĪSATINIPĀTO - NHÓM BỐN MƯƠI

72. <i>Isidāsītherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Isidāsī	86
--	----

16. MAHĀNIPĀTO - NHÓM LỚN

73. <i>Sumedhātherīgāthā</i> - Kệ ngôn của trưởng lão ni Sumedhā	96
--	----

THERĪGĀTHĀ SAMATTĀ -
TRƯỞNG LÃO NI KỆ ĐƯỢC ĐẦY ĐỦ.

--ooOoo--

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

THERĪGĀTHĀPĀḶI

&

TẠNG KINH - TIÊU BỘ

TRƯỜNG LÃO NI KỆ

SUTTANTAPIṬAKE KHUDDAKANIKĀYE

THERĪGĀTHĀPĀḶI

Namo tassa bhagavato arahato sammā sambuddhassa.

1. EKAKANIPĀTO

1.

1. Sukhaṃ supāhi therike katvā coḷena pārutā,
upasanto hi te rāgo sukkaḍākaṃ va kumbhiyan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ aññatarā therī apaññātā bhikkhunī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Aññatarātherīgāthā.

2.

2. Mutte muccassu¹ yogehi cando rāhuggahā iva,²
vippamuttana cittaena anaṇā bhuñja piṇḍakan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ bhagavā muttaṃ sikkhamānaṃ imāya gāthāya abhiṇhaṃ
ovadati ”ti.³

Muttātherīgāthā.

3.

3. Puṇṇo pūrassu dhammehi cando paṇṇarasoriva,⁴
paripuṇṇāya paññāya tamokkhandhaṃ⁵ padālayā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ puṇṇā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Puṇṇātherīgāthā.

¹ muñcassu - Syā.

² rāhuggaho iva - Syā, PTS.

³ ovadati - Syā, PTS.

⁴ paṇṇaraseriva - Ma, Syā;

pannarase-r-iva - PTS.

⁵ tamokkhandhaṃ - Ma.

TẶNG KINH - TIÊU BỘ

TRƯỞNG LÃO NI KỆ

Kính lễ đức Thế Tôn, bậc A-la-hán, đấng Chánh Biến Tri!

1. NHÓM MỘT

1.

1. “Này vị ni bé nhỏ, được trùm lên bằng mảnh vải đã tự làm, cô hãy ngủ an lạc, bởi vì sự luyến ái của cô đã lặng yên, ví như rau xanh (đã được nấu đến lúc) ráo nước ở trong nồi.”

Một vị tỳ khưu ni trưởng lão nào đó không rõ đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của một trưởng lão ni nào đó.

2.

2. “Này Muttā, cô hãy tự thoát ra khỏi các sự ràng buộc, ví như mặt trăng thoát ra khỏi sự nắm giữ của Rāhu (hiện tượng nguyệt thực); với tâm đã được giải thoát, không còn nợ nần, cô hãy thọ dụng đồ ăn khất thực.”

Đức Thế Tôn thường xuyên giáo huấn vị ni tu tập sự Muttā bằng lời kệ này như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Muttā.

3.

3. “Này Puṇṇā, cô hãy làm cho đầy đủ với các Pháp (đưa đến giác ngộ), tựa như mặt trăng tròn ngày rằm; với trí tuệ đã được tròn đủ, cô hãy phá tan khối đồng tăm tối (vô minh).”

Trưởng lão ni Puṇṇā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Puṇṇā.

4.

4. Tisse sikkhassu sikkhāya mā taṃ yogā upaccagum,
sabbayogavisamṃyuttā cara loke anāsavā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ tissā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Tissātherīgāthā.

5.

5. Tisse yuñjassu dhammehi khaṇo taṃ mā upaccagā,
khaṇātītā hi socanti nirayamhi samappitā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ tissā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Tissātherīgāthā.

6.

6. Dhīre nirodhaṃ phussehi¹ saññāvūpasamaṃ sukhaṃ,
ārādhayāhi² nibbānaṃ yogakkhemaṃ anuttaraṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ dhīrā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Dhīrātherīgāthā.

7.

7. Vīrā vīrehi³ dhammehi bhikkhunī bhāvitindriyā,
dhārehi antimāṃ dehaṃ jetvā⁴ māraṃ savāhinin ”ti.⁵

Itthaṃ sudaṃ vīrā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Vīrātherīgāthā.

8.

8. Saddhāya pabbajitvāna mitte mittaratā bhava,
bhāvehi kusale dhamme yogakkhemassa pattiyā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ mittātherī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Mittātherīgāthā.

¹ phusehi - Ma, Syā, PTS.

² ārādhayehi - Syā.

³ dhīrā dhīrehi - Syā, PTS.

⁴ chetvā - Sī.

⁵ savāhanaṃ - Syā, PTS.

4.

4. “Này Tissā, cô hãy học tập trong việc học tập, chớ để các điều ràng buộc ngự trị cô. Được tách rời mọi điều ràng buộc, không còn lậu hoặc, cô hãy sống ở thế gian.”

Trường lão ni Tissā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Tissā.

5.

5. “Này Tissā, cô hãy gắn bó với các Pháp, chớ để thời cơ vượt khỏi cô. Bởi vì những kẻ để thời cơ qua đi, bị đọa vào địa ngục, chúng sâu muộn.”

Trường lão ni Tissā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Tissā.

6.

6. “Này Dhīrā, cô hãy chạm đến sự tịch diệt, sự tịnh lặng của các tướng, sự an lạc; hãy thành tựu Niết Bàn vô thượng, sự lặng yên của các điều ràng buộc.”

Trường lão ni Dhīrā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Dhīrā.

7.

7. “Này Vīrā, vị tỳ khưu ni có các căn đã được tu tập, cô hãy tinh tấn với các Pháp, hãy duy trì thân xác cuối cùng sau khi chiến thắng Ma Vương cùng với quân binh.”

Trường lão ni Vīrā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Vīrā.

8.

8. “Này Mittā, sau khi xuất gia với niềm tin, hãy vui thích với bạn lành, hãy tu tập trong các thiện pháp nhằm đạt được sự an toàn khỏi các ràng buộc.”

Trường lão ni Mittā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Mittā.

9.

9. Saddhāya pabbajitvāna bhadre bhadraratā bhava,
bhāvehi kusale dhamme yogakkhemaṃ anuttaraṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ bhadrā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Bhadrātherīgāthā.**10.**

10. Upasame tare oghaṃ maccudheyyaṃ suduttaraṃ,
dhārehi antimaṃ dehaṃ jetvā¹ māraṃ savāhinin ”ti.²

Itthaṃ sudaṃ upasamā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Upasamātherīgāthā.**11.**

11. Sumuttā sādhu muttāmhi tīhi khujjehi muttiyā,
udukkhaleṇa musaleṇa patinā khujjakena ca,
muttāmhi jātimaraṇā bhavanetti samūhatā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ muttā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Muttātherīgāthā.**12.**

12. Chandajātā avasāyī³ manasā ca phuṭhā⁴ siyā,
kāmesu appaṭibaddhacittā uddhaṃsotāti vuccatī ”ti.⁵

Itthaṃ sudaṃ dhammadinnā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Dhammadinnātherīgāthā.**13.**

13. Karoṭha buddhasāsaṇaṃ yaṃ katvā nānutappati,
khippaṃ pādāni dhovivā ekamante nisīdathā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ visākhā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Visākhātherīgāthā.

¹ chetvā - Sī.

² savāhanaṃ ti - Ma;
savāhanaṃ - Syā, PTS.

³ avasāye - PTS.

⁴ phuṭā - Ma, PTS; phuṭṭhā - Syā.

⁵ uddhaṃsotā vimuccatī - Sī.

9.

9. “Này Bhadrā hiền thiện, sau khi xuất gia với niềm tin, hãy vui thích với các việc tốt lành, hãy tu tập trong các thiện pháp (nhằm đạt được) sự an toàn vô thượng khỏi các trói buộc.”

Trưởng lão ni Bhadrā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Bhadrā.

10.

10. “Này Upasamā, nên vượt qua cơn lũ, lãnh địa của Thần Chết rất khó vượt qua, hãy duy trì thân xác cuối cùng sau khi chiến thắng Ma Vương cùng với quân binh.”

Trưởng lão ni Upasamā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Upasamā.

11.

11. “Lành thay tôi đã được giải thoát, đã khéo được giải thoát với sự giải thoát ba điều tệ hại là cái cối, cái chày, và ông chồng lưng còng. Tôi đã được giải thoát khỏi sanh tử, lối dẫn đi tái sanh đã được xóa sạch.”

Trưởng lão ni Muttā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Muttā.

12.

12. “Nên có lòng ước muốn sanh khởi, có sự dứt khoát, và được lan tỏa bằng tâm. Người có tâm không bị trói buộc ở các đục, được gọi là ‘người lội ngược dòng nước.’”

Trưởng lão ni Dhammadinnā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Dhammadinnā.

13.

13. “Cô hãy thực hành lời dạy của đức Phật, sau khi đã làm điều ấy, không phải ân hận. Hãy mau chóng rửa các bàn chân rồi ngồi xuống ở một bên.”

Trưởng lão ni Visākhā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Visākhā.

14.

14. Dhātuyo dukkhato disvā mā jātiṃ punarāgami,
bhava chandaṃ virājetvā upasantā carissasī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ sumanā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sumanātherīgāthā.

15.

15. Kāyena saṃvutā āsiṃ vācāya uda cetasā,
samūlaṃ taṇhaṃ abbuyha sītibhūtāmi nibbutā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ uttarā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Uttarātherīgāthā.

16.

16. Sukhaṃ tvaṃ vuḍḍhike sehi katvā coḷena pārutā,
upasanto hi te rāgo sītibhūtāsi nibbutā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ sumanā buḍḍhapabbajitā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Sumanābuḍḍhapabbajitātherīgāthā.

17.

17. Piṇḍapātaṃ caritvāna daṇḍamolubbha¹ dubbalā,
vedhamānehi gatthehi tattheva nipatiṃ chamā,
disvā ādīnavaṃ kāye atha cittaṃ vimucci me ”ti.

Itthaṃ sudaṃ dhammā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Dhammātherīgāthā.

18.

18. Hitvā ghare pabbajitā² hitvā puttaṃ pasuṃ piyaṃ,
hitvā rāgañca dosañca avijjañca virājiya,
samūlaṃ taṇhaṃ abbuyha upasantāmi nibbutā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ saṅghā therī gāthaṃ abhāsithā ”ti.

Saṅghātherīgāthā.

Ekakanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ daṇḍamādāya - Syā.

² pabbajitvā - Ma, PTS.

14.

14. “Sau khi nhìn thấy các giới (uẩn-xứ-giới) là khổ đau, chớ đi đến sự sanh lần nữa. Sau khi buông bỏ ước muốn ở hiện hữu, cô sẽ sống, được an tịnh.”

Trường lão ni Sumanā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Sumanā.

15.

15. “Tôi đã thu thúc về thân, về khẩu, rồi về ý. Sau khi nhổ lên tham ái luôn cả gốc rễ, tôi có được trạng thái mát mẻ, chứng được Niết Bàn.”

Trường lão ni Uttarā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Uttarā.

16.

16. “Này sư cụ ni, được trùm lên bằng mảnh vải đã tự làm, bà hãy ngủ an lạc. Bởi vì sự luyến ái của bà đã lặng yên, bà có được trạng thái mát mẻ, chứng được Niết Bàn.”

Trường lão ni Sumanā, vị ni xuất gia ở tuổi già, đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Sumanā, vị xuất gia ở tuổi già.

17.

17. “Sau khi đi khất thực, yếu sức, tựa vào cây gậy, với tay chân đang run rẩy, tôi đã ngã xuống trên mặt đất ngay tại chỗ ấy. Sau khi nhìn thấy điều bất lợi ở thân thể, tâm của tôi đã được giải thoát.”

Trường lão ni Dhammā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Dhammā.

18.

18. “Sau khi từ bỏ gia đình, tôi đã xuất gia. Sau khi từ bỏ con trai và gia súc yêu quý, sau khi từ bỏ ái dục và sân, và sau khi buông bỏ vô minh, sau khi nhổ lên tham ái luôn cả gốc rễ, tôi có được trạng thái an tịnh, chứng được Niết Bàn.”

Trường lão ni Saṅghā đã nói lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Saṅghā.

Nhóm Một được chấm dứt.

--ooOoo--

2. DUKANIPĀTO

19.

19. Āturaṃ asuciṃ pūtiṃ passa nande samussayaṃ,
asubhāya cittaṃ bhāvehi ekaggaṃ susamāhitaṃ.
20. Animittaṅca bhāvehi mānānusayamujjaha,
tato mānābhisamayā upasantā carissasī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ bhagavā abhirūpanandaṃ¹ sikkhamānaṃ imāhi gāthāhi
abhiṅgaṃ ovadatī ”ti.

Abhirūpanandātherīgāthā.

20.

21. Ye ime sattabojjhaṅgā maggā nibbānapattiyā,
bhāvitā te mayā sabbe yathā buddhena desitā.
22. Diṭṭho hi me so bhagavā antimoyaṃ samussayo,
vikkhīṇo jātisaṃsāro natthi dāni punabbhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ jentā² therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Jentātherīgāthā.

21.

23. Sumuttike sumuttike³ sādhu muttikāmi musalassa,
ahiriko me chattaṃ vāpi⁴ ukkhalikā me deḍḍubhaṃ vāti.⁵
24. Rāgaṅca ahaṃ dosaṅca ciccīti ciccīti⁶ vihanāmi,
sā rukkhamaṃ upagamma aho sukhanti sukhato jhāyāmi ”ti.

Itthaṃ sudaṃ sumaṅgalamātā therī⁷ gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sumaṅgalamātātherīgāthā.

¹ nandaṃ - Syā, PTS.

² jantā - Syā; jentī - PTS.

³ sumuttikā sumuttikā - Ma;
sumuttike sumuttikā - Syā, PTS.

⁴ ahitako me vāto vāti - Pu.

⁵ daḍḍabhāvāti - Syā, PTS.

⁶ vicchindantī - Syā, PTS.

⁷ aññatarā therī bhikkhunī apaññātā - Syā, PTS.

2. NHÓM HAI

19.

19. “Này Nandā, cô hãy nhìn thấy xác thân là bệnh hoạn, không trong sạch, hôi thối, hãy tu tập tâm được chuyên nhất, khéo được định tĩnh, về (đề mục) tử thi.

20. Cô hãy tu tập về vô tướng, hãy dẹp bỏ sự tiềm ẩn của ngã mạn; sau đó, nhờ vào sự lãnh hội về ngã mạn, cô sẽ sống, được an tịnh.”

Đức Thế Tôn thường xuyên giáo huấn vị ni tu tập sự Abhirūpanandā bằng những lời kệ này như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Abhirūpanandā.

20.

21. “Bảy giác chi này là các con đường đưa đến việc đạt được Niết Bàn, tất cả các pháp ấy đã được tôi tu tập đúng theo như (lời) đã được thuyết giảng bởi đức Phật.

22. Bởi vì đức Thế Tôn ấy đã được tôi nhìn thấy, đây là xác thân sau chót (của tôi); việc luân hồi tái sinh đã được triệt tiêu, giờ đây không còn tái sinh nữa.”

Trưởng lão ni Jentā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Jentā.

21.

23. “Này cô ni đã khéo được giải thoát! Này cô ni đã khéo được giải thoát! Lành thay, tôi đã được giải thoát khỏi cái chày. Người chồng vô liêm sỉ của tôi và luôn cả cái dù lọng (không được tôi thích thú). Cái nôi nhỏ của tôi tỏa ra mùi (thối) của loài rắn nước.

24. Tôi tiêu diệt sự luyến ái và sân hận với âm thanh ‘tí ta tí tách.’ Sau khi đi đến gốc cây, nhờ vào sự an lạc, tôi đây tham thiền (nghĩ rằng:) ‘Ôi, an lạc thay!’”

Trưởng lão ni Sumaṅgalamātā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Sumaṅgalamātā.

22.

25. Yāva kāsijanapado suṅko me tattako ahu,
taṃ katvā negamā¹ agghaṃ aḍḍhenagghaṃ² ṭhapesi maṃ.
26. Atha nibbindahaṃ rūpe nibbindaṃ ca virajjahaṃ,
mā puna jātisamsāraṃ sandhāveyyaṃ punappunaṃ,
tisso vijjā sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ aḍḍhakāsi³ therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Aḍḍhakāsītherīgāthā.**23.**

27. Kiñcāpi khomhi kisikā gilānā bālhadubbalā,
daṇḍamolubbha gacchāmi pabbataṃ abhirūhiya.
28. Saṅghāṭiṃ nikkhipitvāna pattakaṃ ca nikuḷjiya,
sele khambhesimattānaṃ tamokkhandhaṃ⁴ padāliya ”ti.

Itthaṃ sudaṃ cittā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Cittātherīgāthā.**24.**

29. Kiñcāpi khomhi dukkhitā dubbalā gatayobbanā,
daṇḍamolubbha gacchāmi pabbataṃ abhirūhiya.
30. Nikkhipitvāna saṅghāṭiṃ pattakaṃ ca nikuḷjiya,
nisinnā camhi selamhi atha cittaṃ vimucci me,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ mettikā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Mettikātherīgāthā.**25.**

31. Cātuddasiṃ pañcadasiṃ⁵ yā ca pakkhassa aṭṭhamī,
pāṭihāriyapakkhañca⁶ aṭṭhaṅgasusamāgataṃ,
uposathaṃ upāgañchiṃ⁷ devakāyābhinandinī.
32. Sājja ekena bhattena muṇḍā saṅghāṭipārutā,
devakāyaṃ na patthehaṃ vineyya hadaye daran ”ti.

Itthaṃ sudaṃ mettā⁸ therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Mettātherīgāthā.

¹ negamo - Ma; nigamo - Syā, PTS.

² agghenagghaṃ - Syā, PTS.

³ aḍḍhakāsi - Ma.

⁴ tamokkhandhaṃ - Ma.

⁵ cātuddasī pañcadasī - Syā, PTS.

⁶ pāṭihārikapakkhañca - Syā;
pāṭihārikapakkhañca - PTS.

⁷ upāgacchiṃ - Ma;
upagacchiṃ - Syā, PTS.

⁸ mettā - Ma, Syā, PTS.

22.

25. “Thu nhập của tôi đã là nhiều như (tiền thu thuế của) xứ sở Kāsi. Sau khi quy định giá ấy, các thị dân đã xác định tôi với giá một nửa.

26. Rồi tôi đã nhàm chán sắc đẹp, và trong khi nhàm chán tôi đã không còn luyện ái. Mong sao tôi khỏi phải trải qua việc luân hồi tái sinh lại nữa, lần này lần khác. Ba Minh đã được chứng ngộ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Trường lão ni Aḍḍhakāsi đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Aḍḍhakāsi.

23.

27. “Mặc dầu tôi là gầy ốm, bị bệnh, vô cùng yếu sức, sau khi tựa vào cây gậy, tôi đi, trèo lên ngọn núi.

28. Sau khi để y hai lớp xuống, và lập úp lại cái bình bát nhỏ, tôi đã tựa người vào tảng đá, sau khi đã phá tan khối đồng tâm tối (vô minh).”

Trường lão ni Cittā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Cittā.

24.

29. “Mặc dầu tôi bị đau đớn, yếu sức, tuổi trẻ đã đi qua, sau khi tựa vào cây gậy, tôi đi, trèo lên ngọn núi.

30. Sau khi để y hai lớp xuống, và lập úp lại cái bình bát nhỏ, tôi đã ngồi xuống ở tảng đá, và tâm của tôi đã được giải thoát. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Trường lão ni Mettikā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Mettikā.

25.

31. “Ngày mười bốn, ngày mười lăm, ngày thứ tám của nửa tháng, và (các) ngày phụ trội của nửa tháng,¹ tôi đã tham gia ngày Trai Giới khéo được hội đủ tám yếu tố, có sự ham thích (được sanh) về tập thể chư Thiên.

32. Hôm nay, tôi đây, với một bữa ăn, đầu cạo, trùm lên y hai lớp, không còn mong mỏi tập thể chư Thiên sau khi đã dẹp bỏ sự buồn bực ở tâm.”

Trường lão ni Mettā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Mettā.

¹ Vào mỗi nửa tháng, ba ngày Bát Quan Trai mồng tám, mười bốn, mười lăm, cộng thêm ngày rước và ngày đưa là các ngày bảy, ngày chín, ngày mười ba, và mồng một (ND).

26.

33. Uddhaṃ pādatalā amma adho ve¹ kesamatthakā,
paccavekkhassu 'maṃ kāyaṃ asuciṃ pūtigandhikaṃ.
34. Evaṃ viharamānāya sabbo rāgo samūhato,
pariḷāho samucchinno sītibhūtāmi nibbutā "ti.

Itthaṃ sudaṃ abhayamātā therī gāthāyo abhāsithā "ti.

Abhayamātātherīgāthā.

27.

35. Abhaye bhiduro kāyo yattha sattā puthujjanā,
nikkhipissāmimaṃ dehaṃ sampajānā satīmatī.²
36. Bahūhi dukkhadhammehi appamādaratāya me,
taṇhakkhayo anuppatto kataṃ buddhassa sāsanan "ti.

Itthaṃ sudaṃ abhayā therī gāthāyo abhāsithā "ti.

Abhayātherīgāthā.

28.

37. Catukkhattuṃ pañcakkhattuṃ vihārā upanikkhamiṃ,
aladdhā cetaso santiṃ citte avasavattinī.
38. Tassā me aṭṭhamī ratti yato taṇhā samūhatā,³
bahūhi dukkhadhammehi appamādaratāya me,
taṇhakkhayo anuppatto kataṃ buddhassa sāsanan "ti.

Itthaṃ sudaṃ sāmā therī gāthāyo abhāsithā "ti.

Sāmātherīgāthā.

Dukanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ adho ce - Syā, PTS.

² paṭṭisatā - Syā.

³ taṇhā mayhaṃ samūhatā - PTS.

26.

33. “Thưa mẹ, từ lòng bàn chân trở lên, từ chóp cọng tóc trở xuống, mẹ hãy quán xét thân này là không trong sạch, có mùi hôi thối.’

34. Trong khi an trú như vậy, tất cả luyến ái đã được xóa sạch, sự bực bội đã được trừ tuyệt, tôi có được trạng thái mát mẻ, chứng được Niết Bàn.”

Trưởng lão ni Abhayamātā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Abhayamātā.

27.

35. “Này Abhayā, thân thể là mỏng manh, những kẻ phạm phu bị quyến luyến với nó.’ Tôi sẽ buông bỏ thân xác này, có sự nhận biết rõ, có niệm.

36. Do nhiều hiện tượng khổ đau, tôi đã thích thú trong sự không xao lãng. Sự cạn kiệt của tham ái đã được tôi thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được tôi thực hành.”

Trưởng lão ni Abhayā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Abhayā.

28.

37. “Không đạt được sự an tịnh của ý, không làm chủ được việc kiểm soát ở tâm, tôi đã đi ra khỏi trú xá bốn lần, năm lần.

38. Đối với tôi đây là đêm thứ tám, kể từ lúc ấy tham ái đã được xóa sạch. Do nhiều hiện tượng khổ đau, tôi đã thích thú ở sự không xao lãng; sự cạn kiệt của tham ái đã được tôi thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được tôi thực hành.”

Trưởng lão ni Sāmā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Sāmā.

Nhóm Hai được chấm dứt.

--ooOoo--

3. TIKANIPĀTO

29.

39. Paṇṇavīsati vassāni yato pabbajitāya me,
nābhijānāmi cittassa samaṃ laddhaṃ kudācanaṃ.
40. Aladdhā cetaso santiṃ citte avasavattinī,
tato saṃvegamāpādiṃ saritvā jinasāsaṇaṃ.
41. Bahūhi dukkhadhammehi appamādaratāya me,
taṇhakkhayo anuppatto kataṃ buddhassa sāsanaṃ,
ajja me sattamī ratti yato taṇhā visositā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ sāmā¹ therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sāmātherīgāthā.

30.

42. Catukkhattuṃ pañcakkhattuṃ vihārā upanikkhamiṃ,
aladdhā cetaso santiṃ citte avasavattinī.
43. Sā bhikkhuniṃ upagañchiṃ² yā me saddhāyikā ahu,
sā me dhammadesesi khandhāyatanadhātuyo.
44. Tassā dhammaṃ suṇitvāna yathā maṃ anusāsi sā,
sattāhaṃ ekapallaṅke³ nisīdiṃ sukhasamappitā,⁴
aṭṭhamiyā pāde pasāresiṃ tamokkhandhaṃ⁵ padāliya ”ti.

Itthaṃ sudaṃ uttamā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Uttamātherīgāthā.

31.

45. Ye ime sattabojjhaṅgā maggā nibbānapattiyā,
bhāvitā te mayā sabbe yathā buddhena desitā.
46. Suññatassānimittassa lābhinihaṃ yadicchakaṃ,⁶
orasā dhītā buddhassa nibbānābhiratā sadā.
47. Sabbe kāmā samucchinnā ye dibbā ye ca mānūsā,
vikkhīṇo jātiṣaṃsāro natthidāni punabbhavo ”ti.

Itthaṃ sudaṃ aparā uttamā⁷ therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Uttamātherīgāthā.

¹ aparā sāmā - Ma; aññatarā sāmā - Syā, PTS.

² upagacchiṃ - Ma; upāgacchiṃ - Syā, PTS.

³ ekapallaṅkena - Ma.

⁴ pītisukhasamappitā - Ma, Syā, PTS.

⁵ tamokkhandhaṃ - Ma.

⁶ yad icchitaṃ - Syā, PTS.

⁷ aññatarā uttamā - Syā, PTS.

3. NHÓM BA

29.

39. “Hai mươi lăm năm kể từ khi tôi đã được xuất gia, tôi không biết sự bình lặng của tâm đã có khi nào đạt được.

40. Không đạt được sự an tịnh của ý, không làm chủ được việc kiểm soát ở tâm, do đó, tôi đã đạt đến sự chấn động sau khi nhớ lại lời dạy của đấng Chiến Thắng.

41. Do nhiều hiện tượng khổ đau, tôi đã thích thú ở sự không xao lãng; sự cạn kiệt của tham ái đã được tôi thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được tôi thực hành. Hôm nay, đối với tôi là đêm thứ bảy, kể từ lúc ấy tham ái đã được làm khô héo.”

Trưởng lão ni Sāmā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Sāmā.

30.

42. “Không đạt được sự an tịnh của ý, không làm chủ được việc kiểm soát ở tâm, tôi đã đi ra khỏi trú xá bốn lần, năm lần.¹

43. Tôi đây đã đi đến gặp vị tỳ khuu ni, vị ni ấy đối với tôi đã là người đáng tin cậy. Vị ni ấy đã thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi về (năm) uẩn, (mười hai) xứ, (mười tám) giới.

44. Sau khi lắng nghe Pháp của vị ni ấy, đúng theo như vị ni ấy đã chỉ dạy cho tôi, tôi đã ngồi xuống chỉ một tư thế kiết già trong bảy ngày, đạt được sự an lạc. Vào ngày thứ tám, tôi đã duỗi ra các bàn chân, sau khi đã phá tan khối đóng tằm tối (vô minh).”

Trưởng lão ni Uttamā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Uttamā.

31.

45. “Bảy giác chi này là các con đường đưa đến sự đạt được Niết Bàn, tất cả các pháp ấy đã được tôi tu tập đúng theo như (lời) đã được thuyết giảng bởi đức Phật.²

46. Tôi có sự đạt được không tánh và vô tướng theo như ước muốn. Tôi là người con gái chính thống của đức Phật, luôn luôn thỏa thích Niết Bàn.

47. Tất cả các dục thuộc về cõi trời và thuộc về loài người đã được trừ tuyệt, việc luân hồi tái sinh đã được triệt tiêu, giờ đây không còn tái sinh nữa.”

Trưởng lão ni Uttamā khác đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Uttamā.

¹ Câu kệ 42 giống câu kệ 37.

² Câu kệ 45 giống câu kệ 21.

32.

48. Divāvihārā nikkhamma gijjhakūṭamhi pabbate,
nāgamogāhamuttiṇṇaṃ nadītīramhi addasaṃ.
49. Puriso aṅkusamādāya dehi pādanti yācati,
nāgo pasārayī¹ pādaṃ puriso nāgamāruhi.
50. Disvā adantaṃ damitāṃ manussānaṃ vasaṃ gataṃ,
tato cittaṃ samādhesiṃ² khalu tāya vanaṃ gatā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ dantikā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Dantikātherīgāthā.**33.**

51. Amma jīvātī³ vanamhi kandasī attānaṃ adhigaccha ubbirī,
cūlāsī⁴ sahasāni sabbā jīvasanāmikā,
etamhālāne⁵ daḍḍhā tāsāṃ kamanusocasi.
52. Abbahī⁶ vata me sallaṃ duddasaṃ hadayanissitaṃ,⁷
yaṃ me sokaparetāya dhītusokaṃ vyapānudi.
53. Sājja abbūḷhasallāhaṃ nicchātā parinibbutā,
buddhaṃ dhammañca saṅhañca upemi saraṇaṃ munin ”ti.

Itthaṃ sudaṃ ubbarī therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Ubbirītherīgāthā.**34.**

54. Kime⁸ katā rājagahe manussā madhupītāva⁹ acchare,
ye sukkaṃ na upāsanti desentiṃ buddhasāsaṇaṃ.
55. Tañca appaṭivānīyaṃ asecanakamojavaṃ,
pivanti maññe sappaññā valāhakamivaddhagū.
56. Sukkā sukkehi dhammehi vītarāgā samāhitā,
dhāreti antimāṃ dehaṃ jetvā māraṃ savāhinin ”ti.¹⁰

Itthaṃ sudaṃ sukkā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sukkātherīgāthā.

¹ pasārayi - Syā, PTS.

² samādhemi - Syā, PTS.

³ jīvā ti - Ma, Syā, PTS.

⁴ cullāsīti - Ma.

⁵ etamh' ālāhane - Ma, Syā, PTS.

⁶ abbuhi - Syā, PTS.

⁷ hadayassitaṃ - Ma.

⁸ kiṃme - MaSyā, PTS.

⁹ madhuṃ pītā va - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ savāhanan ti - Ma; savāhanaṃ - Syā, PTS.

32.

48. “Sau khi rời khỏi chỗ nghỉ ban ngày ở ngọn núi Gijjhakūṭa, tôi đã nhìn thấy con voi lội xuống rồi bước lên ở bờ sông.

49. Người đàn ông cầm lấy cái móc câu yêu cầu rằng: ‘Hãy đưa bàn chân ra.’ Con voi đã duỗi bàn chân ra, người đàn ông đã trèo lên con voi.

50. Sau khi nhìn thấy con vật chưa được huấn luyện đã được huấn luyện, đã đi vào sự kiểm soát của loài người, do đó, tôi đã tập trung tâm, đã đi vào khu rừng đương nhiên vì việc ấy.”

Trường lão ni Dantikā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Dantikā.**33.**

51. “Bà khóc lóc ở trong rừng rằng: Ôi Jīvā con ơi! Nay bà Ubbirī, hãy trấn tĩnh bản thân. Tất cả tám mươi bốn ngàn cô gái đã được thiêu đốt ở nơi hỏa táng này đều có tên Jīvā, bà buồn rầu cho cô nào trong số đó?”

52. Quả thật, Ngài đã rút ra mũi tên khó nhìn thấy đã được cắm vào trái tim, là việc khi tôi bị sâu muộn chế ngự, Ngài đã xua đi nỗi sâu muộn về người con gái cho tôi.

53. Hôm nay, tôi đây, có mũi tên đã được rút ra, không còn cơn đói, đã chứng Niết Bàn. Tôi đi đến nương nhờ đức Phật bậc Hiền Trí, Giáo Pháp, và Hội Chúng.”

Trường lão ni Ubbirī đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Ubbirī.**34.**

54. “Những người dân này ở Rājagaha đã làm gì? Họ ngồi yên như là đã uống (say) mật ong, họ không đi đến vị ni Sukkā đang thuyết giảng về Giáo Pháp của đức Phật.

55. Và Giáo Pháp ấy là không thể cưỡng lại, không bị trộn lẫn, có dưỡng chất. Tôi nghĩ rằng những người có trí tuệ uống (Giáo Pháp ấy) tựa như những người lữ hành uống (nước từ) đám mây mưa.

56. Với các pháp (siêu thế) trong sạch, có sự luyến ái đã được xa lìa, được định tĩnh, Sukkā mang thân mạng cuối cùng, sau khi chiến thắng Ma Vương cùng với đạo quân binh.”

Trường lão ni Sukkā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Sukkā.

35.

57. Natthi nissaraṇaṃ loke kiṃ vivekena kāhasi,
bhuñjāhi kāmaratiyo māhu pacchānutāpinī.
58. Sattisūlūpamā kāmā khandhāsaṃ adhikuṭṭanā,
yaṃ tvaṃ kāmaratiṃ brūsi aratī¹ dāni sā mama.²
59. Sabbattha vihatā nandī³ tamokkhandho padālito,
evaṃ jānāhi pāpima nihato tvamasi antakā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ selā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Selātherīgāthā.

36.

60. Yaṃ taṃ isīhi pattaḃbaṃ ṭhānaṃ durabhisambhavaṃ,
na taṃ dvaṅgulapaññāya⁴ sakkā pappotumitthiyā.
61. Itthibhāvo no kiṃ kayirā cittaṃhi susamāhite,
ñāṇaṃhi vattamānaṃhi sammā dhammaṃ vipassato.
62. Sabbattha vihatā nandī tamokkhandho padālito,
evaṃ jānāhi pāpima nihato tvamasi antakā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ somā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Somātherīgāthā.

Tikanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ aratī - Syā, PTS.

² mamaṃ - Syā, PTS.

³ nandi - Syā, PTS.

⁴ dvaṅgulipaññāya - Syā, PTS, Pa.

35.

57. “Không có sự thoát ly ở thế gian, nàng sẽ làm gì với việc ẩn cư? Nàng hãy thọ hưởng các sự thích thú trong các dục, chớ có sự tiếc nuối sau này.’

58. ‘Các dục như là gương giáo, các uẩn như là cái thớt của chúng. Điều người gọi là sự thích thú trong các dục, điều ấy giờ đây là sự không thích thú đối với ta.

59. Sự vui thích đã được phá hủy ở tất cả các nơi. Khối đồng tâm tối (vô minh) đã được phá tan. Nay Ác Nhân, người hãy biết như thế. Nay Từ Thần, người đã bị đánh bại.”

Trường lão ni Selā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Selā.

36.

60. “Vị thế ấy là có thể đạt đến bởi các bậc ẩn sĩ, là khó với tới, không thể đạt được bởi người nữ có sự nhận biết nhờ vào hai ngón tay.

61. Bản thể của người nữ có thể gây ra điều gì đối với chúng tôi, đối với người đang nhìn thấy rõ Pháp một cách đúng đắn, khi tâm (của người ấy) đã khéo được định tĩnh, khi trí đang được vận hành?

62. Sự vui thích đã được phá hủy ở tất cả các nơi, khối đồng tâm tối (vô minh) đã được phá tan. Nay Ác Nhân, người hãy biết như thế. Nay Từ Thần, người đã bị đánh bại.”¹

Trường lão ni Somā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Somā.

Nhóm Ba được chấm dứt.

--ooOoo--

¹ Câu kệ 62 giống câu kệ 59.

4. CATUKKANIPĀTO

37.

63. Putto buddhassa dāyādo kassapo susamāhito,
pubbenivāsaṃ yo vedī¹ saggāpāyañca passati.
64. Atho jātikkhayaṃ patto abhiññāvosiṭo muni,
etāhi tīhi vijjāhi tevijjo hoti brāhmaṇo.
65. Tatheva bhaddākāpilānī² tevijjā macchāyini,
dhāreti antimaṃ dehaṃ jetvā³ mārāṃ savāhinaṃ.⁴
66. Disvā ādīnavaṃ loke ubho pabbajitā mayaṃ,
tyamhā⁵ khīṇāsavā dantā sītibhūtāma nibbutā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ bhaddākāpilānī² therī gāthāyo abhāsittā ”ti.

Bhaddākāpilānītherīgāthā.

Catukkanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ yovedi - Ma; sovedi - Syā.

² bhaddā kāpilānī - Ma;
bhaddakāpilānī - Syā; bhaddā kapilānī - PTS.

³ chetvā - Sī.

⁴ savāhanaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ tyamha - Ma, Syā, PTS.

4. NHÓM BỐN

37.

63. “Kassapa, người con trai, người thừa tự của đức Phật, khéo được định tĩnh, là vị có sự biết được đời sống trong thời quá khứ, nhìn thấy được cõi trời và địa ngục.

64. Rồi (vị ấy) đã đạt đến sự cạn kiệt của tái sanh, là vị hiền trí được hoàn hảo về Thắng Trí, với ba sự hiểu biết ấy trở thành vị Bà-la-môn có ba Minh.

65. Tương tự như thế ấy, Bhaddākāpilānī là vị ni có ba Minh, có sự chiến thắng Thần Chết, mang thân mạng cuối cùng, sau khi chiến thắng Ma Vương cùng với đạo quân binh.

66. Sau khi nhìn thấy điều bất lợi ở thế gian, cả hai chúng tôi đã xuất gia. Chúng tôi đây có các lậu hoặc đã được cạn kiệt, đã được huấn luyện, đã có được trạng thái mát mẻ, chúng được Niết Bàn.”

Trưởng lão ni Bhaddākāpilānī đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Bhaddākāpilānī.

Nhóm Bốn được chấm dứt.

--ooOoo--

5. PAÑCAKANIPĀTO

38.

67. Paṇṇavīsativassāni yato pabbajitā ahaṃ,
naccharāsaṅghātamattampi¹ cittassūpasamajjhagaṃ.
68. Aladdhā cetaso santiṃ kāmarāgenavassutā,
bāhā paggayha kandantī vihāraṃ pāvisiṃ ahaṃ.
69. Taṃ bhikkhunimupāgañchiṃ² yā me saddhāyikā ahu,
sā me dhammadesesi khandhāyatanadhātuyo.
70. Tassā dhammaṃ suṇitvāna ekamante upāvisiṃ,
pubbenivāsaṃ jānāmi dibbacakkhuṃ visodhitam.
71. Cetopariyaññaṇaṃ³ sotadhātu visodhitā,
iddhipi me sacchikatā patto me āvakkhayo,
chaḷabhiññā⁴ sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ aññatarā therī⁵ gāthāyo abhāsithā ”ti.

Aññatarātherīgāthā.

39.

72. Mattā vaṇṇena rūpena sobhaggena yasena ca,
yobbanena cupatthaddhā aññāsamatimaññihaṃ.
73. Vibhūsitvā⁶ imaṃ kāyaṃ sucittaṃ bālalāpanaṃ,⁷
aṭṭhāsīṃ vesidvāramhi luddo pāsamivoḍḍiya.⁸
74. Pilandhanaṃ viddamanti⁹ guyhaṃ pakāsikaṃ bahuṃ,
akāsīṃ vividhaṃ māyaṃ ujjhagghantī bahuṃ janaṃ.
75. Sājja piṇḍaṃ caritvāna muṇḍā saṅghāṭipārutā,
nisinnā rukkhamūlamhi avitakkassa lābhini.
76. Sabbe yogā samucchinnā ye dibbā ye ca mānūsā,
khepetvā āsave sabbe sītibhūtāmi nibbutā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ vimalātherī¹⁰ gāthāyo abhāsithā ”ti.

Vimalātherīgāthā.

¹ nāccharāsaṅghātamattampi - Ma; accharāsaṅghātamattampi - Syā, PTS.

² sā bhikkhuṇiṃ upāgacchiṃ - Ma, Syā, PTS; sā bhikkhuṇi upāgañchī - Sīmu 1, 2.

³ cetopariyaññaṇaṃ - Ma; ceto pariccaññaṇaṃ - Syā, PTS.

⁴ cha me ’bhiññā - Syā, PTS.

⁵ aññatarā bhikkhuṇi apaññātā - Syā, PTS.

⁶ vibhūsetvā - Ma, Syā, PTS.

⁷ bālalāpanaṃ - PTS.

⁸ pāsamivoḍḍiyā - Syā.

⁹ viddamanti - Syā.

¹⁰ vimalā purāṇagaṇikā - Ma, Syā, PTS.

5. NHÓM NĂM

38.

67. “Hai mươi lăm năm kể từ khi tôi đã được xuất gia, tôi đã không chứng đắc sự an tịnh của tâm cho đâu chỉ bằng thời gian của một khảy móng tay.

68. Không đạt được sự an tịnh của ý, bị đắm nhiễm bởi sự luyến ái ở các dục, trong khi đưa hai cánh tay lên, khóc lóc, tôi đã đi vào trú xá.

69. Tôi đã đi đến gặp vị tỳ khưu ni ấy; vị ni ấy đối với tôi đã là người đáng tin cậy. Vị ni ấy đã thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi về (năm) uẩn, (mười hai) xứ, (mười tám) giới.

70. Sau khi lắng nghe Pháp của vị ni ấy, tôi đã ngồi xuống ở một góc. Tôi biết được đời sống trong thời quá khứ, Thiên nhân đã được trong sạch.

71. Trí biết được tâm của người khác, và nhĩ giới đã được trong sạch. Thần thông cũng đã được tôi chứng ngộ, sự cạn kiệt của các lậu hoặc đã được tôi đạt đến, sáu Thắng Trí đã được chứng ngộ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Một trưởng lão ni nào đó đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của một trưởng lão ni nào đó.

39.

72. “Bị đắm say với màu da, dáng vóc, vẻ đẹp, và tiếng tăm, và kiêu kỳ với tuổi thanh xuân, tôi đã khinh khi những người đàn bà khác.

73. Sau khi trang điểm thân này vô cùng sắc sỡ, khiến những kẻ ngu trầm trồ, tôi đã đứng ở cửa lớn của tiệm buôn hươngbán phấn, tựa như người thợ sẵn giăng ra bẫy mồi.

74. Trong khi phô bày sự chưng diện, bộ phận kín được bộc lộ nhiều nơi, tôi đã làm nhiều trò ma mãnh trong khi cười giỡn với đám đông người.

75. Hôm nay, tôi đây, sau khi đi khất thực, đầu cạo, trùn lên y hai lớp, ngồi xuống ở gốc cây, có sự đạt được trạng thái vô tâm (nhị thiên).

76. Tất cả các sự ràng buộc thuộc về cõi trời và thuộc về loài người đã được trừ tuyệt. Sau khi quăng bỏ tất cả các lậu hoặc, tôi có được trạng thái mát mẻ, chứng được Niết Bàn.”

Trưởng lão ni Vimalā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Vimalā.

40.

77. Ayoniso manasikārā kāmārāgena aṭṭitā,¹
ahosiṃ uddhatā² pubbe citte avasavattinī.
78. Pariyuṭṭhitā kilesehi³ subhasaññānuvattinī,⁴
samaṃ cittassa nālabhiṃ⁵ rāgacittavasānugā.
79. Kisā paṇḍu vivaṇṇā ca sattavassāni cāri 'haṃ,
nāhaṃ divā vā rattim vā sukhaṃ vindiṃ sudukkhita.
80. Tato rajjuṃ gahetvāna pāvisiṃ vanamantaraṃ,
varaṃ me idha ubbandhaṃ yañca hīnaṃ punācare.
81. Daḥhaṃ pāsamaṃ⁶ karitvāna rukkhasākhāya bandhiya,
pakkhipiṃ pāsamaṃ gīvāya⁷ atha cittaṃ vimucci me "ti.

Itthaṃ sudaṃ sihā therī gāthāyo abhāsithā "ti.

Sihātherīgāthā.

41.

82. Āturaṃ asuciṃ pūtiṃ passa nande samussayaṃ,
asubhāya cittaṃ bhāvehi ekaggaṃ susamāhitaṃ.
83. Yathā idaṃ tathā etaṃ yathā etaṃ tathā idaṃ,
duggandhaṃ pūtikaṃ vāti bālānaṃ abhinanditaṃ.
84. Evametaṃ avekkhantī rattindivamatanditā,
tato sakāya paññāya abhinibbhijja⁸ dakkhisamaṃ.⁹
85. Tassā me appamattāya vicinantiyā yoniso,
yathābhūtaṃ ayaṃ kāyo diṭṭho santarabāhiro.
86. Atha nibbindahaṃ¹⁰ kāye ajjhattañca virajjahaṃ,
appamattā viṣaṇyuttā upasantāmi nibbutā "ti.

Itthaṃ sudaṃ sundarīnandā¹¹ therī gāthāyo abhāsithā "ti.

Sundarīnandātherīgāthā.

¹ addhitā - Syā; additā - PTS.

² uddhatā - Syā, PTS.

³ klesehi - Ma.

⁴ sukhasaññānuvattinī - Syā, PTS.

⁵ na labhiṃ - Ma, Sīmu.

⁶ daḥhapāsamaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁷ gīvāyaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁸ abhinibbhijja - Ma;

abhinibbhijja - Syā, PTS, Sīmu.

⁹ dikkhisim - Sīmu.

¹⁰ nibbindihaṃ - Sīmu.

¹¹ nandā - Syā, PTS.

40.

77. “Có sự tác ý không theo đúng đường lối, bị khổ sở vì sự luyện ái ở các dục, trước đây tôi đã tự kiêu, không làm chủ được việc kiểm soát ở tâm.

78. Bị xâm nhập bởi các phiền não, có khuynh hướng nhận biết về nét đẹp (tịnh tướng), có sự chiều theo tác động của tâm luyện ái, tôi đã không đạt được sự bình lặng của tâm.

79. Bị ốm o, vàng vọt, và xuống sắc, tôi đã sống bảy năm. Tôi đã không tìm thấy sự an lạc vào ban ngày hoặc ban đêm, vô cùng khổ sở.

80. Do đó, tôi đã cầm lấy sợi dây thừng rồi đã đi vào bên trong khu rừng. Ở đây, việc treo lên (tự vẫn) đối với tôi là cao quý hơn việc tôi trở lại thực hành đời sống thấp kém (của người tại gia).

81. Sau khi đã thực hiện cái thông lọng chắc chắn, sau khi đã buộc ở cành cây, tôi đã quàng cái thông lọng vào cổ, khi ấy tâm của tôi đã được giải thoát (khỏi các lậu hoặc).”

Trường lão ni Sīhā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Sīhā.**41.**

82. “Này Nandā, cô hãy nhìn thấy xác thân là bệnh hoạn, không trong sạch, hôi thối, hãy tu tập tâm được chuyên nhất, khéo được định tĩnh, về (đề mục) tử thi.¹

83. Thân này như thế nào thì xác kia như vậy, xác kia như thế nào thì thân này như vậy. Nó bốc mùi khó chịu, hôi thối, lại được hứng thú đối với những kẻ ngu.

84. Trong khi xem xét xác thân này như thế, không biếng nhác, cả ngày lẫn đêm, từ đó, với trí tuệ của mình, sau khi đã phân thích thấu đáo, cô sẽ nhìn thấy.’

85. Tôi đây, không bị xao lãng, trong lúc đang suy xét theo đúng đường lối, đã nhìn thấy thân này đúng theo bản thể, cả bên trong lẫn bên ngoài.

86. Rồi tôi đã nhàm chán xác thân, và tôi đã không còn luyện ái ở nội phần. Không bị xao lãng, không còn bị ràng buộc, tôi có được trạng thái an tịnh, chứng được Niết Bàn.”

Trường lão ni Sundarīnandā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Sundarīnandā.

¹ Câu kệ 82 giống câu kệ 19.

42.

87. Aggim candañca suriyañca¹ devatā ca namassiham,
naditthāni gantvāna udakam oruhāmiham.
88. Bahuvatasamādānā² aḍḍham sīsassa olikhim,
chamāya seyyam kappemi rattim bhattam³ na bhuñjham.⁴
89. Vibhūsāmaṇḍanaratā nahāpanucchāsanehi⁵ ca,
upakāsim imam kāyam kāmarāgena aṭṭitā.⁶
90. Tato saddham labhitvāna pabbajim anagāriyam,
disvā kāyam yathābhūtam⁷ kāmarāgo samūhato.
91. Sabbe bhavā samucchinnā icchā ca patthanāpi ca,
sabbayogavisamyuttā santim pāpuṇi⁸ cetaso ”ti.

Ittham sudaṃ nanduttarā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Nanduttarātherīgāthā.**43.**

92. Saddhāya pabbajitvāna agārasmānagāriyam,
vicariham tena tena lābhasakkāra ussukā.
93. Riñcitvā paramam attham hīnam atthamaseviham,
kilesānam vasaṃ gantvā sāmāññattham na bujjhiham.⁹
94. Tassā me ahu saṃvego nisinnāya vihārake,
ummaggapaṭipannamhi taṇhāya vasamāgatā.
95. Appakam jīvitam mayham jarā vyādhi ca maddati,
jarāya bhijjate¹⁰ kāyo na me kālo pamajjitum.
96. Yathābhūtam avekkhantī¹¹ khandhānam udayabbayam,
vimuttacittā uṭṭhāsim kataṃ buddhassa sāsanan ”ti.

Ittham sudaṃ mittākālī¹² therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Mittākālītherīgāthā.

¹ sūriyañca - Ma, PTS.

² bahuvatasamādānā - Ma, Syā, PTS.

³ rattibhattam - Syā, PTS.

⁴ bhuñjham - Ma.

⁵ nhāpanucchādanehi - Ma, PTS;

nhāpanacchādanehi - Syā.

⁶ addhitā - Syā; additā - PTS.

⁷ tathābhūtam - PTS.

⁸ pāpuṇim - Syā, PTS.

⁹ nirajjham - Syā, PTS.

¹⁰ purāyam bhijjati - Ma, Syā, PTS.

¹¹ apekkhantī - PTS.

¹² mittākālī - Ma;
mittakālī - Syā, PTS.

42.

87. “Tôi đã lễ bái ngọn lửa, mặt trăng, mặt trời, và chư Thiên. Sau khi đi đến các bến nước ở dòng sông, tôi đã lội xuống nước.

88. Với sự thọ trì nhiều phận sự, tôi đã cạo một nửa đầu tóc, tôi sắp xếp việc nằm ở mặt đất, tôi đã không thọ dụng thức ăn vào ban đêm.

89. Ưa thích việc trang sức và tô điểm, với các việc tắm rửa và thoa bóp, tôi đã hầu hạ thân xác này, bị khổ sở vì sự luyến ái ở các dục.

90. Sau đó, khi đã đạt được niềm tin, tôi đã xuất gia sống đời không nhà, sau khi nhìn thấy xác thân đúng theo bản thể, sự luyến ái ở các dục đã được xóa sạch.

91. Tất cả các hữu, các sự ước muốn, và các điều mong mỏi đã được trừ tuyệt. Không còn bị ràng buộc bởi tất cả các điều ràng buộc, tôi đã đạt được sự an tịnh của tâm.”

Trường lão ni Nanduttarā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Nanduttarā.

43.

92. “Sau khi xuất gia vì lòng tin, rời nhà sống không nhà, tôi đã đi lang thang đó đây, năng nổ về lợi lộc và sự tôn vinh.

93. Sau khi đã bỏ bê mục đích tối hậu, tôi đã đeo đuổi mục đích thấp kém. Sau khi đi đến khu rừng của các phiến não, tôi đã không thấu hiểu được mục đích của đời sống Sa-môn.

94. Khi đã ngồi xuống ở trong trú xá nhỏ, tôi đây đã có sự chấn động. Tôi đã thực hành đường lối sai quấy, đã đi vào sự kiểm soát của tham ái.

95. Mạng sống của tôi là ít ỏi. Già và bệnh dẫm đạp nó. Thân thể bị tan vỡ bởi sự già, tôi không còn thời gian để xao lãng.

96. Trong khi xem xét đúng theo bản thể về sự sanh và diệt của các uẩn, với tâm đã được giải thoát, tôi đã đứng lên; lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Trường lão ni Mittākālī đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Mittākālī.

44.

97. Agārasmiṃ vasantūhaṃ dhammaṃ sutvāna bhikkhuno,
addasaṃ virajaṃ dhammaṃ nibbānaṃ padamaccutaṃ.
98. Sāhaṃ puttaṃ dhītarañca¹ dhanadhaññañca chaḍḍiya,
kese chedāpayitvāna pabbajimā anagāriyaṃ.
99. Sikkhamānā ahaṃ santi² bhāventī maggamañjasam,
pahāsimā rāgadosañca tadekaṭṭhe ca āsave.
100. Bhikkhunī upasampajja pubbe jātīmanussarim,³
visodhitamā dibbacakkhum⁴ vimalamā sādhubhāvitam.
101. Sañkhāre parato disvā hetujāte palokite,⁵
pahāsimā āsave sabbe sītībhūtāmi nibbutā ”ti.

Itthamā sudaṃ sakulā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sakulātherīgāthā.

45.

102. Dasa putte vijāyitvā asmiṃ rūpasamussaye,
tatohaṃ dubbalā jiṇṇā bhikkhuniṃ upasañkamim.
103. Sā me dhammadesesi khandhāyatanadhātuyo,
tassā dhammaṃ suṇitvāna kese chetvāna pabbajim.
104. Tassā me sikkhamānāya dibbacakkhu visodhitam,
pubbenivāsamā jānāmi yattha me vusitamā pure.
105. Animittañca bhāvemi ekaggā susamāhitā,
anantarā vimokkhāsimā anupādāya nibbutā.
106. Pañcakkhandhā pariññātā tiṭṭhanti chinnamūlakā,
dhī tavatthu jare jamme⁶ natthi dāni punabbhavo ”ti.

Itthamā sudaṃ soṇā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Soṇātherīgāthā.

¹ puttadhītarañca - PTS; dhītañca - Sī.

² santim - PTS.

³ pubbajātīmanussarim - Ma, Syā, PTS.

⁴ dibbacakkhu visodhitam - Ma; dibbacakkhumā visodhitam - Syā, PTS.

⁵ palokine - Syā, PTS.

⁶ dhi tavatthu jare jamme - Ma, Syā;

ṭhitivatthuj’ aneja ’mhi - PTS.

44.

97. “Trong khi sống tại gia, tôi đã lắng nghe Pháp của vị tỳ khưu, tôi đã nhìn thấy pháp xa lìa luyến ái, Niết Bàn, vị thế Bất Hoại.

98. Sau khi lìa bỏ con trai, con gái, tài sản, và lúa gạo, sau khi nhờ người cạo tóc, tôi đây đã xuất gia sống đời không nhà.

99. Trong khi là cô ni tu tập sự, trong khi tu tập Đạo Lộ thẳng tắp, tôi đã dứt bỏ luyến ái và sân hận, luôn cả các lậu hoặc đồng sanh với chúng.

100. Sau khi đã được tu lên bậc trên trở thành tỳ khưu ni, tôi đã nhớ lại đời sống trước đây. Thiên nhân đã được trong sạch, không vết nhơ, đã được tu tập tốt đẹp.

101. Sau khi nhìn thấy các hành là vô ngã, được sanh lên do nhân, (có bản chất) bị tan rã, tôi đã dứt bỏ tất cả các lậu hoặc, tôi có được trạng thái mát mẻ, chứng được Niết Bàn.”

Trường lão ni Sakulā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Sakulā.

45.

102. “Sau khi sanh ra mười người con trai ở sắc thân này, vì thế, bị yếu sức, già nua, tôi đã đi đến gặp vị tỳ khưu ni.

103. Vị ni ấy đã thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi về (năm) uẩn, (mười hai) xứ, (mười tám) giới. Sau khi lắng nghe Pháp của vị ni ấy, tôi đã cạo tóc, và đã xuất gia.

104. Trong khi tôi đây là cô ni tu tập sự, Thiên nhân (của tôi) được trong sạch, tôi biết đời sống trước đây, nơi tôi đã sống trước đây.

105. Và tôi tu tập về vô tướng, được chuyên nhất, khéo được định tĩnh. Liên khi đó, tôi đã được giải thoát, chứng được Niết Bàn, không còn chấp thủ.

106. Năm uẩn đã được biết toàn diện, chúng tồn tại với gốc rễ đã được chặt đứt. Này bà già đáng thương, thật xấu hổ cho người! Giờ đây không còn tái sanh nữa.”

Trường lão ni Soṇā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Soṇā.

46.

107. Lūnakesī paṅkadharī ekasāṭī pure carim,
avajje vajjamatinī vajje cāvajjadassinī.
108. Divāvihārā nikkhamma gijjhakūṭamhi pabbate,
addasaṃ virajaṃ buddhaṃ bhikkhusaṅghapurakkhataṃ.
109. Nihacca jāṇuṃ vanditvā sammukhā pañjaliṃ¹ akaṃ,²
ehi bhaddeti maṃ avaca³ sā me āsūpasampadā.
110. Ciṇṇā aṅgā ca magadhā vajjī kāsī ca kosalā,
anaṅā paṇṇāsavassāni raṭṭhapiṇḍamabhuñjhaṃ.
111. Puññaṃ vata pasavi⁴ bahuṃ sappañño vatāyaṃ⁵ upāsako,
yo bhaddāya cīvaraṃ adāsī vippamuttāya⁶ sabbaganthehī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ bhaddā kuṇḍalakesā⁷ therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Bhaddākuṇḍalakesātherīgāthā.

47.

112. Naṅgalehi kasaṃ khettaṃ bijāni pavapaṃ chamā,
puttadārāni posentā dhaṇaṃ vindanti mānavā.
113. Kimahaṃ silasampannā satthusāsanakārikā,
nibbānaṃ nādhigacchāmi akusitā anuddhatā.⁸
114. Pāde pakkhālayitvāna udakesu karomahaṃ,
pādodakañca disvāna thalato ninnamāgataṃ.
115. Tato cittaṃ samādhesiṃ⁹ assaṃ bhaddaṃ’vajāniyaṃ,¹⁰
tato dīpaṃ gahetvāna vihāraṃ pāvisiṃ ahaṃ.
116. Seyyaṃ olokayitvāna mañcakamhi upāvisiṃ,
tato sūciṃ gahetvāna vaṭṭiṃ okassayāmahaṃ,
padīpasseva¹¹ nibbānaṃ vimokkho ahu cetaso ”ti.

Itthaṃ sudaṃ paṭācārā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Paṭācārātherīgāthā.

¹ añjaliṃ - Ma; añjali - Syā; pañjali - PTS.

² ahaṃ - Syā, PTS.

³ ehi bhaddeti avaca - Syā, PTS.

⁴ puññaṃ vata pasavi - Ma;

puññaṃ ca pasavi - Syā;

puññaṃ ca pasaviṃ - PTS.

⁵ sappaññoṃ - Syā.

⁶ muttāya - Syā, PTS.

⁷ bhaddā kuṇḍalā - Syā;

bhaddā purāṇanigaṇṭhī - PTS.

⁸ anuddhatā - PTS.

⁹ samādhesiṃ - PTS.

¹⁰ assaṃ bhaddaṃ’vajāniyaṃ - Ma;

assaṃ bhaddaṃ’vajāniyaṃ - Syā;

assaṃ bhaddaṃ’vajāniyaṃ - PTS.

¹¹ pajjotasseva - Syā.

46.

107. “Trước đây, tôi đã đi lang thang, tóc được cạo, mang bùn đất, mặc một mảnh y phục, với sự suy nghĩ là có tội ở việc không tội, và với sự nhận thức là không tội ở việc có tội.

108. Sau khi rời khỏi chỗ nghỉ ban ngày ở ngọn núi Gijjhakūṭa, tôi đã nhìn thấy đức Phật, bậc Vô Nhiễm, được tôn vinh bởi Hội Chúng tỳ khưu.

109. Sau khi quỳ gối xuống, đánh lễ, tôi đã (đứng) đối diện, chắp tay lại. Ngài đã nói với tôi rằng: ‘Này Bhaddā, hãy đến;’ việc ấy đã là sự tu lên bậc trên của tôi.¹

110. (Tôi đã) du hành qua (các xứ sở) Aṅga, Magadha, Vajjī, Kāsī, và Kosala. Trong năm mươi năm, tôi đã thọ dụng vật thực của các quốc độ, không có nợ nần.

111. Quả thật, ông ta đã tạo được nhiều phước báu! Quả thật, nam cư sĩ này có trí tuệ! Ông ta đã bố thí y đến Bhaddā, vị ni đã được giải thoát khỏi các sự cột trói.”

Trường lão ni Bhaddākuṇḍalakesā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Bhaddākuṇḍalakesā.**47.**

112. “Trong khi cày thửa ruộng với những cái cày, trong khi gieo những hạt giống ở đất, trong khi nuôi dưỡng các con và vợ, những người thanh niên tìm kiếm tài sản.

113. Được đầy đủ giới, là người thực hành lời dạy của bậc Đạo Sư, không biếng nhác, không loạn động, tại sao tôi không chứng đắc Niết Bàn?

114. Sau khi rửa hai bàn chân, tôi chú ý ở những chỗ nước (đã được đổ xuống), và tôi đã nhìn thấy nước rửa chân từ đất cao đi đến chỗ thấp.

115. Do đó, tôi đã khiến tâm được định, tựa như (người xa phu điều khiển) con ngựa hiền thiện thuần chủng. Sau đó, tôi đã cầm lấy cây đèn rồi đi vào trú xá.

116. Sau khi xem xét chỗ nằm, tôi đã ngồi xuống chiếc giường nhỏ. Sau đó, tôi cầm lấy cây kim khều cái tim đèn. Sự giải thoát của tâm đã xảy ra, tựa như sự lụi tàn của cây đèn.”

Trường lão ni Paṭācārā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Paṭācārā.

¹ Không nên hiểu lầm đây là trường hợp tu lên bậc trên bậc trên của tỳ khưu ni, trường hợp được trở thành tỳ khưu khi được đức Phật gọi rằng: ‘Ehi, bhikkhu = Này tỳ khưu, hãy đến’ chỉ áp dụng cho tỳ khưu. Chú Giải Sư Dhammapāla cho biết nguyên lời của đức Phật như sau: ‘Này Bhaddā, hãy đến. Cô hãy đi đến chỗ trú ngụ của tỳ khưu ni, hãy xuất gia rồi tu lên bậc trên trong sự chứng minh của các tỳ khưu ni’ (ThigA., 105, PTS).

48.

117. Musalāni gahetvāna dhaññaṃ koṭṭenti mānavā,¹
puttadārāni posentā dhanam vindanti mānavā.¹
118. Karoṭha buddhasāsanaṃ yaṃ katvā nānutappati,
khippaṃ pādāni dhovivā ekamante nisīdatha,
cetosaṃmathamanuyuttā karoṭha buddhasāsanaṃ.
119. Tassā tā vacanaṃ sutvā paṭācārāya sāsanaṃ,
pāde pakkhālayitvāna ekamantaṃ upāvisuṃ,
cetosaṃmathamanuyuttā akaṃsu buddhasāsanaṃ.
120. Rattiyā purime yāme pubbaḷāṭṭiṃ anussaruṃ,
rattiyā majjhime yāme dibbacakkuṃ visodhayuṃ,
rattiyā pacchime yāme tamokkhandhaṃ padālayuṃ.
121. Uṭṭhāya pāde vandimsu katā te anusāsani,
indaṃva tidasā devā² saṅgāme aparāḷitaṃ,
purakkhatvā³ vihariyāma⁴ tevijjama anāsava ”ti.

Itthaṃ sudaṃ tiṃsamattā therī bhikkhuniyo gāthāyo abhāsittā ”ti.⁵

Tiṃsamattātherī bhikkhunīgāthā.

49.

122. Duggatāhaṃ pure āsiṃ vidhavā ca aputtikā,
vinā mittehi nātīhi bhattacoḷassa nādhigaṃ.
123. Pattaṃ daṇḍaṇca gaṇhitvā bhikkhamānā kulākulaṃ,
sītuṇhena ca ḍayhanti sattavassāni cārihaṃ.
124. Bhikkhuniṃ puna disvāna annapānassa lābhiniṃ,
upasaṅkammāvocaṃ pabbajjaṃ⁶ anagāriyaṃ.
125. Sā ca maṃ anukampāya pabbājesi paṭācārā,
tato maṃ ovaditvāna paramatthe niyojayī.
126. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā akāsiṃ anusāsaniṃ,
amoghoyyā⁷ ovādo tevijjamaṃ anāsava ”ti.

Itthaṃ sudaṃ candā therī gāthāyo abhāsittā ”ti.

Candātherīgāthā.**Pañcakanipāto niṭṭhito.**

--ooOoo--

¹ mānavā - Ma, Syā.

² devā tidasā - Ma, Syā, PTS.

³ purakkhitvā - Syā, PTS.

⁴ vihassāma - Ma; viharissāma - Syā; vihissāma - PTS.

⁵ itthaṃ sudaṃ tiṃsamattā therī bhikkhuniyo paṭācārāya santike aññaṃ byākariṃsu - Syā;
et’ imā tiṃsamattā therībhikkhuniyo Paṭācārāya santike aññaṃ byākariṃsu - PTS.

⁶ pabbajjiṃ - Syā, PTS.

⁷ amogho ayyāvādo - Ma;

amogho ayyāya ovādo - Syā, PTS.

48.

117. “Sau khi cầm lấy những cái chày, những người thanh niên già thóc. Trong khi nuôi dưỡng các con và vợ, những người thanh niên tìm kiếm tài sản.

118. ‘Các cô hãy thực hành lời dạy của đức Phật, sau khi làm điều ấy thì không phải hối tiếc. Các cô hãy nhanh chóng rửa các bàn chân rồi hãy ngồi xuống ở một góc. Được gắn liền với sự bình lặng của tâm, các cô hãy thực hành lời dạy của đức Phật.’

119. Sau khi lắng nghe lời nói, lời chỉ dạy của vị ni Paṭācārā ấy, (ba mươi) vị ni ấy đã nhanh chóng rửa các bàn chân rồi ngồi xuống ở một góc. Được gắn liền với sự bình lặng của tâm, các cô đã thực hành lời dạy của đức Phật.

120. Vào canh thứ nhất của đêm, họ đã nhớ lại đời sống trước đây. Vào canh giữa của đêm, họ đã làm trong sạch Thiên nhãn. Vào canh cuối của đêm, họ đã phá tan khối đồng tâm tối (vô minh).

121. Sau khi đứng lên, họ đã (đi đến gặp và đã) đánh lễ các bàn chân (của vị ni Paṭācārā và thưa rằng): ‘Các lời chỉ dạy của ni sư đã được thực hành. Chúng tôi sẽ tôn vinh và sẽ sống (với ni sư), tựa như chư Thiên cõi Ba Mươi đối với vị Trời Inda không bị đánh bại ở chiến trường. Chúng tôi có ba Minh, không còn lậu hoặc.’”

Các tỳ khưu ni trường lão số lượng ba mươi vị đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của ba mươi vị tỳ khưu ni trường lão.**49.**

122. “Trước đây, tôi đã bị lâm cảnh bất hạnh, góa phụ và không con cái, không có các bạn bè thân quyến, tôi đã không đạt được thức ăn và y phục.

123. Sau khi cầm lấy cái bình bát và cây gậy, trong khi xin ăn từ nhà này sang nhà khác, trong khi bị thiêu đốt bởi lạnh và nóng, tôi đã sống bảy năm.

124. Về sau, tôi đã nhìn thấy vị tỳ khưu ni có sự nhận được cơm ăn và nước uống, tôi đã đi đến gần và đã nói rằng: ‘Hãy cho tôi xuất gia sống đời không nhà.’

125. Và vị ni Paṭācārā ấy, vì lòng bi mẫn, đã cho tôi xuất gia, sau đó đã giáo huấn và đã khuyến khích tôi về mục đích cao cả.

126. Sau khi lắng nghe lời nói của vị ni ấy, tôi đã làm theo lời chỉ dạy. Lời giáo huấn của ni sư là không vô ích; tôi có ba Minh, không còn lậu hoặc.”

Trường lão ni Candā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Candā.**Nhóm Năm được chấm dứt.**

--ooOoo--

6. CHAKKANIPĀTO

50.

127. Yassa maggaṃ na jānāsi āgatassa gatassa vā,
taṃ kuto āgataṃ sattaṃ¹ mama puttoti rodasi.
128. Maggañca khossa jānāsi āgatassa gatassa vā,
na naṃ samanusoceci evaṃdhammā hi pāṇino.
129. Ayācito tatāgacchi² ananuññāto³ ito gato,
kutoci⁴ nūna āgantvā vasitvā katipāhakaṃ,
ito 'pi aññena gato⁵ tato aññena⁶ gacchati.
130. Peto manussarūpena saṃsaranto gamissati,
yathāgato tathā gato kā tatta paridevanā.
131. Abbahi⁷ vata me sallaṃ duddasaṃ hadayanissitaṃ,⁸
yā me sokaparetāya puttasokaṃ vyapānudi.
132. Sājja abbūlhasallāhaṃ nicchātā parinibbutā,
buddhaṃ dhammañca saṅghañca upemi saraṇaṃ munin "ti.

Itthaṃ sudaṃ pañcasatamattā⁹ therī bhikkhuniyo gāthāyo abhāsithā "ti.

Pañcasatamattānaṃ therīnaṃ gāthā.

51.

133. Puttasokenahaṃ aṭṭā khittacittā visaññinī,
naggā pakiṇṇakesī ca tena¹⁰ tena vicārihaṃ.
134. Vasim¹¹ saṅkarakūṭesu susāne rathiyāsu ca,
acarim tīṇi vassāni khuppipāsā samappitā.
135. Athaddasāsim¹² sugataṃ nagaraṃ mithilaṃ pati,¹³
adantānaṃ dametāraṃ sambuddhamakutobhayaṃ.
136. Sacittaṃ¹⁴ paṭiladdhāna vanditvāna upāvisim,
so me dhammamadesesi anukampāya gotamo.
137. Tassa dhammaṃ suṇitvāna pabbajim anagāriyaṃ,
yuñjanti satthu vacane sacchākāsim padaṃ sivaṃ.
138. Sabbe sokā samucchinnā pahinā etadantikā,
pariññātā hi me vatthū yato sokāna sambhavo "ti.

Itthaṃ sudaṃ vāseṭṭhī¹⁵ therī gāthāyo abhāsī "ti.

Vāseṭṭhītherīgāthā.

¹ cāgataṃ sattaṃ - Ma;
āgataṃ puttaṃ - Syā, PTS.

² tatogacchi - Syā, PTS.

³ nānuññāto - Ma.

⁴ kutopi - Syā, PTS.

⁵ aññenāgato - Syā, PTS.

⁶ tatopaññena - Ma.

⁷ abbuyhi - Syā; abbuyhi - PTS.

⁸ hadayassitaṃ - Ma.

⁹ pañcasatā Paṭācārā - Syā, PTS.

¹⁰ rodama - Syā.

¹¹ vīthi - Ma, Syā, PTS.

¹² athaddasāmi - Syā, PTS.

¹³ gataṃ - Syā, PTS.

¹⁴ saṃ cittaṃ - Syā, PTS.

¹⁵ vāsiṭṭhī - Syā, PTS.

6. NHÓM SÁU

50.

127. “Cô không biết chúng sinh ấy đã từ đâu đi đến, (không biết) con đường đã đi đến hoặc đã ra đi của nó, thế mà cô khóc là: Con trai tôi!

128. Nếu cô biết con đường đã đi đến hoặc đã ra đi của nó, thì cô không sầu muộn cho nó, bởi vì các sinh linh có quy luật như vậy.

129. Không được mời mọc, từ nơi kia nó đã đi đến; không được cho phép, từ nơi này nó đã ra đi. Thật vậy, sau khi đã đi đến từ nơi nào đó, sau khi sống vài ngày, từ nơi này nó cũng đã ra đi bằng cách khác, từ nơi kia nó cũng sẽ ra đi bằng cách khác.

130. Nó đã từ trần với vóc dáng con người, trong khi còn luân hồi, nó sẽ còn ra đi. Nó đã đi đến như thế nào, nó đã ra đi như thế ấy. Trong trường hợp ấy, than khóc có ý nghĩa gì?’

131. Quả thật, vị ni ấy đã rút ra mũi tên khó nhìn thấy đã được cắm vào trái tim, khi tôi bị sầu muộn chế ngự, vị ni ấy đã xua đi nỗi sầu muộn về người con trai cho tôi.¹

132. Hôm nay, tôi đây, có mũi tên đã được rút ra, không còn cơn đói, đã chứng Niết Bàn. Tôi đi đến nương nhờ đức Phật, bậc Hiền Trí, Giáo Pháp, và Hội Chúng.”²

Các tỳ khưu ni trưởng lão số lượng 500 vị đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của năm trăm vị trưởng lão ni.

51.

133. “Do nỗi sầu muộn về đứa con trai, tôi bị khổ sở, có tâm bị rối loạn, không còn nhận biết, lỗ thề, và đầu tóc rối tung, tôi đã đi lang thang đó đây.

134. Tôi đã sống ở những đồng rác, ở bãi tha ma, và ở những đường lộ. Tôi đã lang thang ba năm, chịu đựng sự đói khát.

135. Về sau, tôi đã nhìn thấy đấng Thiện Thệ, bậc thuần phục những kẻ chưa được thuần phục, đấng Toàn Giác, không có sự sợ hãi từ bất cứ đâu, đang đi về hướng thành Mithilā.

136. Sau khi đạt lại được tâm của mình, tôi đã đánh lễ, rồi đã ngồi xuống. Vị Gotama ấy, vì lòng bi mẫn, đã thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi.

137. Sau khi lắng nghe Pháp của Ngài, tôi đã xuất gia sống đời không nhà. Trong khi rèn luyện theo lời dạy của bậc Đạo Sư, tôi đã chứng ngộ vị thế An Toàn.

138. Tất cả các nỗi sầu muộn đã được trừ tuyệt, đã được dứt bỏ, có sự tận cùng ở vị thế này; bởi vì tôi đã biết toàn diện các nền tảng, từ nơi ấy có sự sanh khởi các nỗi sầu muộn.”

Trưởng lão ni Vāseṭṭhī đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Vāseṭṭhī.

¹ Câu kệ 131 tương tự câu kệ 52.

² Câu kệ 132 giống câu kệ 53.

52.

139. Daharā tvaṃ¹ rūpavatī ahampi daharo yuvā,
pañcaṅgikena turiyena ehi kheme ramāmase.
140. Iminā pūtikāyena āturena pabhaṅgunā,
aṭṭiyāmi² harāyāmi kāmataṅhā samūhatā.
141. Sattisūlūpamā kāmā khandhāsaṃ³ adhikuṭṭanā,
yaṃ tvaṃ kāmaraṭṭiṃ brūsi arati dāni sā mama.⁴
142. Sabbattha vihatā nandī tamokkhandho padālito,
evaṃ jānāhi pāpima nihato tvamasi antaka.
143. Nakkhattāni namassantā aggiṃ paricaraṃ vane,
yathābhuccaṃ ajānantā bālā suddhiṃ amaññatha.
144. Ahañca kho namassantī sambuddhaṃ purisuttamaṃ,
parimuttā⁵ sabbadukkhehi satthusāsanakārikā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ khemā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Khemātherīgāthā.**53.**

145. Alaṅkatā suvasanā mālinī candanokkhitā,⁶
sabbābharaṇasañchannā dāsigaṇapurakkhatā.
146. Annaṃ pānañca ādāya khajjabhojjamanappakaṃ,⁷
gehato nikkhamitvāna uyyānamabhihārayiṃ.
147. Tattha ramitvā kīḷitvā āgacchantī sakaṃ gharaṃ,
vihāraṃ datṭhum⁸ pavisiṃ⁹ sākete añjanaṃ vanaṃ.
148. Disvāna lokapajjotaṃ vanditvāna upāvisiṃ,
so me dhammamadesesi anukampāya cakkhumā.
149. Sutvā ca kho mahesissa saccaṃ appaṭivijjhahaṃ,
tattheva viraṇaṃ dhammaṃ phussayiṃ¹⁰ amataṃ padaṃ.
150. Tato viññātasaddhammā pabbajiṃ anagāriyaṃ,
tisso vijjā anuppattā amoghaṃ buddhasāsanā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ sujātā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Sujātātherīgāthā.

¹ tvaṃ - Syā, PTS.

² addiyāmi - PTS.

³ khandhānaṃ - PTS.

⁴ mamaṃ - Syā, PTS.

⁵ pamuttā - Ma.

⁶ candanokkhitā - Ma, Syā, PTS.

⁷ khajjaṃ bhojjaṃ anappakaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁸ dakkhiṃ - Syā, PTS.

⁹ pavisiṃ - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ phussayiṃ - Ma, Syā, PTS.

52.

139. “Nàng trẻ trung và có sắc đẹp, ta cũng trẻ trung và là thanh niên. Nay Khemā, nàng hãy đến. Chúng ta hãy vui thú với nhạc cụ gồm có năm loại.”¹

140. “Ta bị khổ sở, bị hổ thẹn với xác thân hôi thối, bệnh hoạn, mảnh mai này. Ta có tham ái trong các dục đã được xóa sạch.

141. Các dục như là gương giáo, các uẩn như là cái thớt của chúng. Điều người gọi là sự thích thú trong các dục, điều ấy giờ đây là sự không thích thú đối với ta.”²

142. Sự vui thích đã được phá hủy ở tất cả các nơi. Khối đồng tâm tối (vô minh) đã được phá tan. Nay Ác Nhân, người hãy biết như thế. Nay Tử Thần, người đã bị đánh bại.

143. Nay những kẻ ngu dốt, trong khi lễ bái các vì tinh tú, trong khi thờ phụng ngọn lửa ở trong rừng, trong khi không biết đúng theo bản thể, các người nghĩ là sự trong sạch.

144. Còn ta, ngay trong khi lễ bái đấng Toàn Giác, bậc Tối Thượng Nhân, ta đã được hoàn toàn giải thoát khỏi tất cả các khổ đau, ta là người thực hành Giáo Pháp của đấng Đạo Sư.”

Trường lão ni Khemā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Khemā.**53.**

145. “Được trang điểm, có y phục đẹp, có tràng hoa, được bôi trầm hương, được che phủ với tất cả các đồ trang sức, (tôi) dẫn đầu đám nữ tỳ.

146. Sau khi cầm lấy cơm và nước, vật thực cứng mềm không phải là ít, sau khi rời khỏi nhà, tôi đã cho mang đến vườn hoa.

147. Sau khi đã vui thú và đùa giỡn ở nơi ấy, trong khi đi về lại nhà của mình, tôi đã nhìn thấy tu viện và tôi đã đi vào khu rừng Añjana ở Sāketa.

148. Sau khi nhìn thấy đấng Quang Đấng của thế gian, tôi đã đánh lễ và đã ngồi xuống. Bậc Hữu Nhãn ấy, vì lòng bi mẫn, đã thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi.

149. Và sau khi lắng nghe, quả nhiên tôi đã thấu triệt Chân Lý của bậc Đại Ẩn Sĩ. Ngay tại nơi ấy, tôi đã chạm đến Giáo Pháp vô nhiễm, vị thế Bất Tử.

150. Sau đó, nhận thức được Chánh Pháp, tôi đã xuất gia sống đời không nhà. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật là không vô ích.”

Trường lão ni Sujātā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Sujātā.

¹ Câu kệ 139 là lời xúi giục của Ma Vương, các câu kệ còn lại là lời của vị trường lão ni.

² Hai câu kệ 141, 142 giống hai câu kệ 58, 59.

54.

151. Ucce kule ahaṃ jātā bahuvitte mahaddhane,
vaṇṇarūpena sampannā dhītā meghassa¹ atraajā.
152. Patthitā rājaputtehi seṭṭhiputtehi bhijjhitā,²
pitu me pesayī dūtaṃ detha mayhaṃ anopamaṃ.
153. Yattakaṃ tulitā esā tuyhaṃ dhītā anūpamā,³
tato aṭṭhaguṇaṃ dassaṃ hiraññaṃ ratanāni ca.
154. Sāhaṃ disvāna sambuddhaṃ lokajetthaṃ anuttaraṃ,
tassa pādāni vanditvā ekamantaṃ upāvisiṃ.
155. So me dhammadesesi anukampāya gotamo,
nisinnā āsane tasmiṃ phussayiṃ⁴ tatiyaṃ phalaṃ.
156. Tato kesāni chetvāna pabbajiṃ anagāriyaṃ,
ajja⁵ me sattamī ratti yato taṇhā visositā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ anopamā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Anopamātherīgāthā.**55.**

157. Buddha vīra namo tyatthu sabbasattānamuttama,
yo maṃ dukkhā pamocesi aññañca bahukaṃ janaṃ.
158. Sabbadukkhā pariññātaṃ hetutaṇhā visositā,
bhāvito aṭṭhaṅgiko⁶ maggo nirodho phusito mayā.
159. Mātā putto pitā bhātā ayyakā⁷ ca pure ahuṃ,
yathābhuccaṃ ajānantī saṃsarihaṃ anibbisāṃ.
160. Diṭṭho hi me so bhagavā antimo ’yaṃ samussayo,
vikkhīṇo jātisaṃsāro natthi dāni punabbhavo.
161. Āraddhaviriye pahitatte niccaṃ daḷhaparakkame,
samagge sāvake passe esā buddhāna vandanā.
162. Bahunnaṃ⁸ vata atthāya māyā janayi gotamaṃ,
vyādhimaraṇatunnānaṃ dukkhakkhandhaṃ vyapānudi ”ti.

Itthaṃ sudaṃ mahāpajāpatīgotaṃ therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Mahāpajāpatīgotaṃtherīgāthā.

¹ majjhassa - Ma, PTS; meghissa - Syā.

² gijjhitā - Ma, Syā, PTS.

³ anopamā - Ma, Syā, PTS;

anopamaṃ - Syā.

⁴ phussayiṃ - Ma, Syā, PTS.

⁵ sājja - Syā, PTS.

⁶ bhāvitattāṅgiko - Syā;
ariyatāṅgiko - PTS, Sīmu.

⁷ ayyikā - Syā, PTS.

⁸ bahūnaṃ - Ma, Syā, PTS.

54.

151. “Tôi đã được sanh ra trong gia đình cao quý, có nhiều của cải, có tài sản đồ sộ, được thành tựu về màu da và dáng vóc, con gái ruột của Megha.

152. Được những người con trai của các vị vua ao ước, được những người con trai của các nhà triệu phú khao khát, họ đã gửi sứ giả đến gặp cha tôi: ‘Hãy gả Anopamā cho chúng tôi.

153. Cô con gái Anopamā ấy của ông được cân nặng chừng nào, tôi sẽ trao vàng và ngọc tám lần so với chừng ấy.’

154. Tôi đây, sau khi lắng nghe đấng Toàn Giác, bậc Trường Thượng của thế gian, đấng Vô Thượng, tôi đã đánh lễ hai bàn chân của Ngài rồi đã ngồi xuống một bên.

155. Ngài Gotama ấy, vì lòng bi mẫn, đã thuyết giảng Giáo Pháp cho tôi. Ngồi ở tại chỗ ấy, tôi đã chạm đến quả vị thứ ba.

156. Sau đó, tôi đã cắt tóc, tôi đã xuất gia sống đời không nhà. Hôm nay, đối với tôi là đêm thứ bảy, kể từ lúc ấy tham ái đã được làm khô héo.”

Trường lão ni Anopamā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Anopamā.**55.**

157. “Bạch đức Phật, bậc Anh Hùng, đấng Vô Thượng của tất cả chúng sanh, xin kính lễ Ngài, Ngài đã giúp cho con và nhiều người khác giải thoát khỏi khổ đau.

158. Tất cả khổ đau đã được biết toàn diện, nhân tham ái đã được làm khô héo, Đạo Lộ tám chi phần đã được tu tập, sự Tịch Diệt đã được tôi chạm đến.

159. Và trước đây, tôi đã là người mẹ, con trai, người cha, con gái, và bà nội (của Ngài). Trong khi không nhận biết đúng theo bản thể, tôi đã luân hồi không ngừng nghỉ.

160. Bởi vì đức Thế Tôn ấy đã được tôi nhìn thấy, đây là xác thân sau chót (của tôi). Việc luân hồi tái sanh đã được triệt tiêu, giờ đây không còn tái sanh nữa.¹

161. Tôi nhìn thấy các vị Thịnh Vãn, có sự nỗ lực tinh tấn, có bản tánh cương quyết, thường xuyên có sự ra sức vững chãi, có sự hợp nhất; điều này là sự lễ bái đến chư Phật.

162. Đúng vậy, vì lợi ích của nhiều người, (hoàng hậu) Māyā đã sanh ra Gotama. Ngài đã xua đi khối đống khổ đau cho những người bị công kích bởi bệnh tật và chết chóc.”

Trường lão ni Mahāpajāpatīgottamī đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Mahāpajāpatīgottamī.

¹ Câu kệ 160 giống câu kệ 22.

56.

163. Gutte yadatthaṃ pabbajjā hitvā puttāṃ pasuṃ piyaṃ,¹
tameva anubrūhehi mā cittassa vasaṃ gamī.
164. Cittena vañcitā sattā mārassa visaye ratā,
anekajātiśamsāraṃ sandhāvanti aviddasu.
165. Kāmacchandañca vyāpādaṃ sakkāyaditṭhimeva ca,
sīlabbataparāmāsaṃ vicikicchañca pañcamāṃ.
166. Saññojanāni etāni pajahitvāna bhikkhunī,
oramāgamanīyāni² nayidaṃ punarehisi.
167. Rāgaṃ mānaṃ avijjañca uddhaccañca vivajjiya,
saññojanāni chetvāna dukkhassantaṃ karissasi.
168. Khepetvā jātiśamsāraṃ pariññāya punabbhavaṃ,
ditṭheva³ dhamme nicchātā upasantā carissasī ”ti.

Itthaṃ sudaṃ guttā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Guttātherīgāthā.

57.

169. Catukkhattū pañcakkhattū vihārā upanikkhamiṃ,
aladdhā cetaso santiṃ citte avasavattinī.
170. Bhikkhuniṃ upasaṅkamma sakkaccaṃ paripucchahaṃ,
sā me dhammamadesesi dhātu-āyatanāni ca.
171. Cattāri ariyasaccāni indriyāni balāni ca,
bojjhaṅgaṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ uttamatthassa pattiyā.
172. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā karontī anusāsaniṃ,
rattiyā purime yāme pubbajātimanussariṃ.
173. Rattiyā majjhime yāme dibbacakkuṃ visodhayiṃ,
rattiyā pacchime yāme tamokkhandhaṃ padālayiṃ.
174. Pītisukhena ca kāyaṃ pharivā vihariṃ tadā,
sattamiyā pāde pasāresiṃ⁴ tamokkhandhaṃ padāliyā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ vijayā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Vijayātherīgāthā.**Chakkanipāto niṭṭhito.**

--ooOoo--

¹ puttāṃ samussayaṃ - Syā, PTS.

² orambhāgamanīyāni - Ma, Syā, PTS.

³ ditṭhe - Syā.

⁴ pasāremi - PTS.

56.

163. “Này Guttā, sau khi lia bỏ con trai và gia súc yêu quý, (cô có) sự xuất gia với mục đích nào thì cô hãy đeo đuổi chính mục đích ấy, chớ rơi vào sự tác động của tâm.

164. Bị tâm lường gạt, được thích thú ở lãnh địa của Ma Vương, chúng sanh trải qua sự luân hồi trong nhiều kiếp sống, không hiểu biết.

165. Sự ham muốn về các dục, ác tâm, và luôn cả sự nhận thức sai trái về thân, sự bám víu vào giới và nghi thức, và hoài nghi là thứ năm.

166. Này tỳ khu ni, sau khi từ bỏ những sự ràng buộc có khả năng đưa đến (các cảnh giới) hạng thấp ấy, cô sẽ không trở lại nơi này nữa.

167. Sau khi bỏ đi luyến ái, ngã mạn, vô minh, và loạn động, sau khi cắt đứt những sự ràng buộc, cô sẽ thực hiện việc chấm dứt khổ đau.¹

168. Sau khi tiêu trừ việc luân hồi tái sanh, sau khi biết toàn diện về việc hiện hữu lần nữa, ngay trong thời hiện tại, không còn cơn đói, cô sẽ sống được an tịnh.”

Trường lão ni Guttā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Guttā.**57.**

169. “Không đạt được sự an tịnh của ý, không làm chủ được việc kiểm soát ở tâm, tôi đã đi ra khỏi trú xá bốn lần, năm lần.²

170. Sau khi đi đến gặp vị tỳ khu ni, tôi đã bày tỏ sự tôn kính rồi đã vấn hỏi. Vị ni ấy đã thuyết giảng cho tôi về (mười tám) giới và (mười hai) xứ.

171. Về bốn Chân Lý cao thượng, các quyền, và các lực, các yếu tố đưa đến giác ngộ, Đạo Lộ tám chi phần đưa đến sự đạt được mục đích cao thượng.

172. Sau khi lắng nghe lời nói của vị ni ấy, trong khi làm theo lời chỉ dạy, vào canh thứ nhất của đêm, tôi đã nhớ lại đời sống trước đây.

173. Vào canh giữa của đêm, tôi đã làm trong sạch Thiên nhãn. Vào canh cuối của đêm, tôi đã phá tan khối đồng tâm tối (vô minh).³

174. Và khi ấy, sau khi thấm nhuần cơ thể với hỷ và lạc, tôi đã an trú. Vào ngày thứ bảy, tôi đã đuổi ra các bàn chân, sau khi đã phá tan khối đồng tâm tối (vô minh).”

Trường lão ni Vijayā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Vijayā.**Nhóm Sáu được chấm dứt.**

--ooOoo--

¹ Ba câu kệ 165 - 167 đề cập đến năm hạ phần kiết sử và năm thượng phần kiết sử (ND).

² Câu kệ 169 giống câu kệ 37.

³ 172 cd (nửa sau của câu kệ 172) và câu kệ 173 tương tự câu kệ 120.

7. SATTAKANIPĀTO

58.

175. Musalāni gahetvāna dhaññaṃ koṭṭenti mānavā,
puttadārāni posentā dhaṇaṃ vindanti mānavā.
176. Ghaṭetha¹ buddhasāsane yaṃ katvā nānutappati,
khippaṃ pādāni dhovivā ekamantaṃ nisīdatha.
177. Cittaṃ upaṭṭhapetvāna ekaggaṃ susamāhitaṃ,
paccavekkhatha saṅkhāre parato no ca attato.
178. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā paṭācārānusāsaniṃ,
pāde pakkhālayitvāna ekamante upāvisiṃ.
179. Rattiyā purime yāme pubbaḷāṭṭhimanussariṃ,
rattiyā majjhime yāme dibbacakkaṃ visodhayiṃ.
180. Rattiyā pacchime yāme tamokkhandhaṃ padālayiṃ,
tevijjā atha vuṭṭhāsiṃ² katā te anusāsani.
181. Sakkaṃva devā tidaṣā saṅgāme aparājitā,³
purakkhatvā⁴ viharāmi⁵ tevijjāmi anāsavaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ uttarā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Uttarātherīgāthā.

59.

182. Satiṃ upaṭṭhapetvāna bhikkhuni bhāvitindriyā,
paṭivijji⁶ padaṃ santaṃ saṅkhārūpasamaṃ sukhaṃ.
183. Kannu⁷ uddissa muṇḍāsi samaṇi viya dissasi,
na ca rocesi pāsaṇḍe kimidaṃ carasi momuhā.
184. Ito bahiddhā pāsaṇḍā diṭṭhiyo upanissitā,
na te dhammaṃ vijānanti na te dhammassa kovidā.
185. Atthi sakyakule jāto buddho appaṭipuggalo,
so me dhammadesesi diṭṭhinaṃ samatikkamaṃ.

¹ ghaṭetha - PTS.

² vuṭṭhāmi - Syā, PTS.

³ aparājitaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ purakkhitvā - Syā, PTS.

⁵ vihassāmi - Ma; vihissāmi - PTS.

⁶ paṭivijjiṃ - Syā, PTS.

⁷ kaṃ nu - Ma; kiṃ nu - Syā; kin nu - PTS.

7. NHÓM BẢY

58.

175. “Sau khi cầm lấy những cái chày, những người thanh niên già thóc. Trong khi nuôi dưỡng các con và vợ, những người thanh niên tìm kiếm tài sản.¹

176. Cô hãy nỗ lực theo lời dạy của đức Phật, sau khi đã làm điều ấy, không phải ân hận. Hãy mau chóng rửa các bàn chân rồi ngồi xuống một bên.²

177. Sau khi đã thiết lập tâm được chuyên nhất, khéo được định tĩnh, hãy quán xét các hành là vô ngã, và không phải là tự ngã.’

178. Sau khi lắng nghe lời nói của vị ni ấy, lời chỉ dạy của vị ni Paṭacārā, tôi đã rửa sạch hai bàn chân rồi đã ngồi xuống ở một góc.

179. Vào canh thứ nhất của đêm, tôi đã nhớ lại đời sống trước đây. Vào canh giữa của đêm, tôi đã làm trong sạch Thiên nhãn.

180. Vào canh cuối của đêm, tôi đã phá tan khối đồng tăm tối (vô minh).³ Có được ba Minh, tôi đã đứng lên (sau đó đi đến gặp và đã thưa rằng): ‘Các lời chỉ dạy của ni sư đã được thực hành.’

181. Tôi sẽ tôn vinh và sống (với ni sư), tựa như chư Thiên cõi Ba Mươi đối với vị Trời Sakka không bị đánh bại ở chiến trường. Tôi có ba Minh, không còn lậu hoặc.”⁴

Trưởng lão ni Uttarā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Uttarā.

59.

182. “Sau khi thiết lập niệm, vị tỳ khưu ni, có các quyền đã được tu tập, đã thấu triệt vị thế An Tĩnh, sự yên lặng của các pháp hữu vi, sự an lạc.

183. ‘Liên quan đến ai mà nàng cạo đầu? Nàng được nhìn thấy giống như nữ Sa-môn. Nhưng nàng không chấp nhận các tà giáo, tại sao nàng lại ngó ngấn thực hành cái này?’

184. ‘Các tà giáo ở bên ngoài Giáo Pháp này thì nương theo các tà kiến, chúng không nhận thức được Giáo Pháp, chúng không rành rẽ về Giáo Pháp.’

185. Ở dòng họ Sakya, có đức Phật, bậc không người đối thủ, đã được sanh ra. Ngài đã thuyết giảng cho ta về Giáo Pháp có sự vượt qua hẳn các tà kiến.

¹ Câu kệ 175 giống câu kệ 117.

² Câu kệ 176 tương tự câu kệ 13.

³ Câu kệ 179 và câu kệ 180ab tương tự câu kệ 120.

⁴ Câu kệ 181 tương tự câu kệ 121.

186. Dukkhaṃ dukkhasamuppādaṃ dukkhassa ca atikkamaṃ,
ariyañcaṭṭhaṅgikaṃ¹ maggaṃ dukkhūpasamagāminaṃ.
187. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā vihariṃ sāsane ratā,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
188. Sabbattha vihatā nandī tamokkhandho padālito.
evaṃ jānāhi pāpima nihato tvamasi antakā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ cālā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Cālātherīgāthā.

60.

189. Satimatī cakkhumatī bhikkhunī bhāvitindriyā,
paṭivijjhi² padaṃ santaṃ akāpurisasevitaṃ.
190. Kinnu jātiṃ na rocesi jāto kāmāni bhūñjati,
bhūñjāhi kāmaratiyo māhu pacchānutāpini.
191. Jātassa maraṇaṃ hoti hatthapādānachedanaṃ,
vadhbandhapariklesaṃ³ jāto dukkhaṃ nigacchati.
192. Atthi sakyakule jāto sambuddho aparājito,
so me dhammadesesi jātiyā samatikkamaṃ.
193. Dukkhaṃ dukkhasamuppādaṃ dukkhassa ca atikkamaṃ,
ariyañcaṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ dukkhūpasamagāminaṃ.
194. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā vihariṃ sāsane ratā,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
195. Sabbattha vihatā nandī tamokkhandho padālito,
evaṃ jānāhi pāpima nihato tvamasi antakā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ upacālā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Upacālātherīgāthā.

Sattakanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ ariyaṭṭhaṅgikaṃ - Syā, PTS.

² paṭivijjhiṃ - Ma, Syā, PTS.

³ vadhbandhaparikhepaṃ - Syā.

186. (Ngài đã thuyết giảng về) Khổ, sự sanh lên của Khổ, sự vượt qua Khổ, và Thánh Đạo tám chi phần đưa đến sự yên lặng của Khổ.

187. Sau khi lắng nghe lời nói của đức Phật, được thích thú ở lời chỉ dạy, ta đã an trú. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

188. Sự vui thích đã được phá hủy ở tất cả các nơi. Khối đồng tâm tối (vô minh) đã được phá tan. Nay Ác Nhân, người hãy biết như thế. Nay Từ Thần, người đã bị đánh bại.”¹

Trường lão ni Cālā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Cālā.

60.

189. “Có niệm, có nhãn quan, vị tỳ khưu ni, với các quyền đã được tu tập, đã thấu triệt vị thế An Tịnh, (là pháp) không được thực hành bởi những kẻ xấu.

190. “Tại sao nàng không chấp nhận sự sanh? Người đã được sanh ra (sẽ) thọ hưởng các dục. Nàng hãy thọ hưởng các sự thích thú trong các dục, chớ có sự tiếc nuối sau này.’

191. ‘Đối với người đã được sanh ra thì có sự chết, sự chặt đứt các tay chân, sự hành quyết, sự giam cầm, và tai họa. Người đã được sanh ra đọa vào khổ đau.

192. Ở dòng họ Sakya, có đức Phật, bậc không người đối thủ, đã được sanh ra. Ngài đã thuyết giảng cho ta về Giáo Pháp có sự vượt qua hẳn sự sanh.”²

193. (Ngài đã thuyết giảng về) Khổ, sự sanh lên của Khổ, sự vượt qua Khổ, và Thánh Đạo tám chi phần đưa đến sự yên lặng của Khổ.”³

194. Sau khi lắng nghe lời nói của đức Phật, được thích thú ở lời chỉ dạy, ta đã an trú. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”⁴

195. Sự vui thích đã được phá hủy ở tất cả các nơi. Khối đồng tâm tối (vô minh) đã được phá tan. Nay Ác Nhân, người hãy biết như thế. Nay Từ Thần, người đã bị đánh bại.”⁵

Trường lão ni Upacālā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Upacālā.

Nhóm Bảy được chấm dứt.

--ooOoo--

¹ Câu kệ 188 giống câu kệ 59.

² Câu kệ 192 tương tự câu kệ 185.

³ Câu kệ 193 giống câu kệ 186.

⁴ Câu kệ 194 giống câu kệ 187.

⁵ Câu kệ 195 giống câu kệ 59.

8. AṬṬHAKANIPĀTO

61.

196. Bhikkhunī sīlasampannā indriyesu susaṃvutā,
adhigacche padaṃ santaṃ asecanakamojvaṃ.¹
197. Tāvatiṃsā ca yāmā ca tusitā cāpi devatā,
nimmāṇaratino devā ye devā vasavattino,
tattha cittaṃ paṇidhehi yattha te vusitaṃ pure.
198. Tāvatiṃsā ca yāmā ca tusitā cāpi devatā,
nimmāṇaratino devā ye devā vasavattino.
199. Kālaṃ kālaṃ bhavābhavaṃ² sakkāyasmaṃ purakkhatā,
avītivattā sakkāyaṃ jātimaraṇasārino.
200. Sabbo ādīpito loko sabbo loko padīpito,³
sabbo pajjalito loko sabbo loko pakampito.
201. Akampiyaṃ⁴ atuliyāṃ aputhujjanasevitaṃ,
buddho ca dhammaṃ desesi⁵ tattha me nirato mano.
202. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā vihariṃ sāsane ratā,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
203. Sabbattha vihatā nandī tamokkhandho padālito,
evaṃ jānāhi pāpima nihato tvamasi antakā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ sīsūpacālā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Sīsūpacālātherīgāthā.

Aṭṭhakanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ asecanakamojvaṃ - Syā.

² bhavā bhavaṃ - Syā, PTS.

³ paridīpito - Syā, PTS.

⁴ akampitaṃ - Syā, PTS.

⁵ buddho dhammamadesesi - Ma;

buddho dhammaṃ me desesi - Syā, PTS.

8. NHÓM TÁM

61.

196. Vị tỳ khuru ni, được đầy đủ về giới, khéo được thu thúc ở các giác quan, có thể chứng đắc vị thế An Tịnh có vị ngọt ngào toàn vẹn.

197. ‘Có chư Thiên cõi Đạo Lợi, cõi Dạ Ma, và luôn cả cõi Đâu Suất, chư Thiên cõi Hóa Lạc, và chư Thiên cõi (Tha Hóa) Tự Tại, nàng hãy chú nguyện tâm ở nơi ấy, ở nơi mà nàng đã sống trước đây.’

198. ‘Có chư Thiên cõi Đạo Lợi, cõi Dạ Ma, và luôn cả cõi Đâu Suất, chư Thiên cõi Hóa Lạc, và chư Thiên cõi (Tha Hóa) Tự Tại.

199. (Chư Thiên ấy) tôn vinh bản ngã, không vượt qua bản ngã, đều trôi theo sanh tử thời điểm này đến thời điểm khác, từ cõi này đến cõi khác.

200. Toàn bộ thế giới đều bị đốt cháy, toàn bộ thế giới đều bị rục cháy, toàn bộ thế giới đều bị phát cháy, toàn bộ thế giới đều bị lay động.

201. Đức Phật đã thuyết giảng Giáo Pháp không thể lay động, không thể so sánh, không được thực hành bởi các phàm nhân, tâm của ta đã vô cùng thích thú về Giáo Pháp ấy.

202. Sau khi lắng nghe lời nói của đức Phật, được thích thú ở lời chỉ dạy, ta đã an trú. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.¹

203. Sự vui thích đã được phá hủy ở tất cả các nơi. Khối đồng tâm tối (vô minh) đã được phá tan. Nay Ác Nhân, người hãy biết như thế. Nay Tử Thần, người đã bị đánh bại.”²

Trưởng lão ni Sīsūpacālā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Sīsūpacālā.

Nhóm Tám được chấm dứt.

--ooOoo--

¹ Câu kệ 202 giống câu kệ 187.

² Câu kệ 203 giống câu kệ 59.

9. NAVAKANIPĀTO

62.

204. Mā su te vaḍḍha lokamhi vanatho ahu kudācanam,
mā puttaka punappunam ahu dukkhassa bhāgimā.
205. Sukham hi vaḍḍha munayo anejā chinnaṣṣayā,
sītibhūtā damappattā viharanti anāsavā.
206. Tehānuciṇṇam isīhi maggam dassanapattiyā,
dukkhassantakiriyāya tvaṃ vaḍḍha anubrūhaya.
207. Visāradāva bhaṇasi etamattham janetti me,
maññāmi nūna māmike vanatho te na vijjati.
208. Ye keci vaḍḍha saṅkhārā hīnā ukkaṭṭhamajjhimā,
aṇūpi aṇumattopi vanatho me na vijjati.
209. Sabbe me āsavā khīṇā appamattassa jhāyato,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
210. Uḷāraṃ vata me mātā patodaṃ samavassarī,
paramatthasaṃhitā¹ gāthā yathāpi anukampikā.
211. Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā anusitṭhiṃ janettiyā,
dhammasaṃvegamaṃpādiṃ yogakkhemassa pattiyā.
212. Sohaṃ padhānapahitatto rattindivamatandito,
mātarā codito santo aphaṣiṃ santimuttaman ”ti.

Itthaṃ sudaṃ vaḍḍhamātā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Vaḍḍhamātātherīgāthā.

Navakanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ paramatthasaṃhitā - Ma, Syā; paramatthasaṃñitā - PTS.

9. NHÓM CHÍNH

62.

204. “Này Vaḍḍha, con chớ có khao khát về thế gian vào bất cứ lúc nào. Này con trai bé bỏng, con chớ dự phần vào khổ đau lần này lần khác.

205. Này Vaḍḍha, các bậc hiền trí, không còn dục vọng, có các nghi ngờ đã được cắt đứt, có trạng thái mát mẻ, đã đạt đến sự thuần phục, sống một cách thật sự an lạc, không còn lậu hoặc.

206. Này Vaḍḍha, con hãy đeo đuổi đạo lộ đã được các bậc ẩn sĩ ấy thực hành nhằm đạt đến sự nhận thức, nhằm thực hiện việc chấm dứt khổ đau.’

207. ‘Thưa đấng sanh thành, mẹ vô cùng tự tin khi nói điều này với con. Thưa mẹ, con nghĩ rằng tham ái chắc chắn không còn tìm thấy ở nơi mẹ.’

208. ‘Này Vaḍḍha, bất cứ các hành nào là thấp thỏi, cao thượng, hay trung bình, tham ái đều rất nhỏ, đều có số lượng rất nhỏ, cũng không tìm thấy ở nơi mẹ.’

209. Trong khi đang tham thiền không bị xao lãng, tất cả các lậu hoặc của tôi đã được cạn kiệt. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.¹

210. Cũng giống như người có lòng bi mẫn, mẹ tôi quả thật đã vận dụng cây gậy thúc tuyệt vời, (đó là) những câu kệ ngôn gắn liền với mục đích tối hậu.

211. Sau khi lắng nghe lời nói của mẹ, lời nhắc nhở của đấng sanh thành, tôi đã đạt đến sự chấn động trong Giáo Pháp, đưa đến sự an toàn khỏi các ràng buộc.

212. Tôi đây, có sự ra sức, có bản tánh cương quyết, ngày và đêm không biếng nhác, trong khi được người mẹ khích lệ, tôi đã chạm đến sự An Tĩnh tối thượng.”

Trưởng lão ni Vaḍḍhamātā (mẹ của Vaḍḍha) đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Vaḍḍhamātā.

Nhóm Chính được chấm dứt.

--ooOoo--

¹ Chú Giải ghi rằng câu kệ này là của người mẹ với lời giải thích văn phạm về sự thay đổi tánh ở nhóm từ “*appamattassa jhāyato*” (ThigA., 167).

10. EKĀDASANIPĀTO

63.

213. Kalyāṇamittatā muninā lokam ādissa vaṇṇitā,
kalyāṇamitte bhajamāno api bālo paṇḍito assa.
214. Bhajitabbā sappurisā paññā tathā¹ vaḍḍhati² bhajantānaṃ,
bhajamāno sappurise sabbehipi dukkhehi pamucceyya.³
215. Dukkhañca⁴ vijāneyya dukkhassa ca samudayaṃ nirodhaṃ,
atṭhaṅgikañca⁵ maggaṃ cattāripi ariyasaccāni.⁶
216. Dukkho itthibhāvo akkhāto purisadammasārathinā,
sapattikampi⁷ dukkhaṃ appekaccā⁸ sakiṃ vijātāyo.
217. Galake api kantanti⁹ sukhumāliniyo visāni khādanti,
janamārakamajjhagatā ubhopi vyaśanāni anubhonti.
218. Upavijaññā gacchanti addasāhaṃ patiṃ mataṃ,
panthamhi¹⁰ vijāyitvāna appattāva¹¹ sakaṃ gharaṃ.¹²
219. Dve puttā kālakatā pati ca panthe mato kapaṇikāya,
mātā pitā ca bhātā ḍayhanti ca ekacitakāyaṃ.
220. Khīṇakulīne¹³ kapaṇe anubhūtaṃ te dukkhaṃ aparimāṇaṃ,
assu ca te pavattaṃ¹⁴ bahūni jātisahassāni.
221. Vasiṭā¹⁵ susānamajjhe athopi khāditāni puttamaṃsāni,
hatakulikā sabbagarahitā matapatikā amataṃ adhigacchi.¹⁶
222. Bhāvito me maggo ariyo atṭhaṅgiko amatagāmī,
nibbānaṃ sacchikataṃ dhammādāsaṃ apekkhihaṃ.¹⁷
223. Ahamamhi kantasallā ohitabhārā kataṃ hi¹⁸ karaṇīyaṃ,
kisāgotamī¹⁹ therī vimuttacittā²⁰ imaṃ abhaṇī ”ti.²¹

Itthaṃ sudaṃ kisāgotamī therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Kisāgotamītherīgāthā.

Ekādasanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ tathāpi - Syā.

² pavaḍḍhati - PTS.

³ ceva mocaye - Syā;
mucceyya - PTS.

⁴ dukkhañceva - Syā.

⁵ nirodhaṭṭhaṅgikamaggaṃ - Syā;
nirodhañ ca atṭhaṅgikaṃ - PTS.

⁶ cattāri ariyasaccāni ca - Syā;
cattāri ariyasaccāni - PTS.

⁷ sapattikampi hi - Ma, Syā.

⁸ appekacce - Sīmu 1, 2.

⁹ galake apakantanti - Syā;
gale apakantanti - PTS.

¹⁰ panthe - Syā.

¹¹ appattāhaṃ - Syā, PTS.

¹² gehaṃ - Syā, PTS.

¹³ khīṇakulamhi - Syā.

¹⁴ pavattaṃ hi - Syā.

¹⁵ passim taṃ - Syā, PTS.

¹⁶ adhigacchiṃ - Ma, Syā, PTS.

¹⁷ avekkhiṃhaṃ - Ma;
avekkhihaṃ - Syā.

¹⁸ kataṃ me - Syā, PTS.

¹⁹ kisāgotamī - Syā.

²⁰ suvimuttacittā - Syā, PTS.

²¹ bhaṇī ti - Ma, Syā, PTS.

10. NHÓM MƯỜI MỘT

63.

213. Tư cách bạn lành đã được bậc Hiền Trí khen ngợi khi đề cập đến thế gian. Trong khi thân cận với các bạn lành, ngay cả kẻ ngu dốt cũng có thể trở thành người sáng trí.

214. Những người tốt nên được thân cận, như thế trí tuệ tăng trưởng cho những người thân cận. Người thân cận những người tốt có thể thoát khỏi tất cả những nỗi khổ đau.

215. (Người thân cận những người tốt) có thể nhận thức được Khổ, sự sanh lên của Khổ, sự Tịch Diệt, và Đạo Lộ tám chi phần, luôn cả bốn Chân Lý cao thượng.

216. Bản thể người nữ là khổ, (là điều) đã được đấng Điều Ngự Trượng Phu nói đến. Tình trạng có chung chồng cũng là khổ, một số người nữ sanh đẻ lần đầu (cũng là khổ).¹

217. Những người nữ mang bào thai nghịch tử (nằm sai vị trí) thậm chí còn cắt ở cổ họng, những người có thân hình mảnh mai ăn vào các chất độc, cả hai (mẹ và con) đều gánh chịu các sự bất hạnh.

218. Khi đã gần đến lúc sanh nở, trong khi đang đi (về nhà mẹ), tôi đã nhìn thấy người chồng bị chết. Tôi đã sanh đẻ ở trên đường, khi tôi còn chưa đạt đến căn nhà của mình.²

219. (Paṭācārā) người đàn bà khốn khổ có hai con trai đã qua đời, và người chồng đã chết trên đường đi, mẹ, cha, và em trai được thiêu đốt chung một giàn hỏa táng.

220. Nay người đàn bà khốn khổ có gia tộc đã bị tiêu tán, khổ đau của nàng đã gánh chịu là vô ngần, và nước mắt của nàng đã được tuôn trào trong nhiều ngàn kiếp sống.

221. Tôi cũng đã nhìn thấy khi ấy, ở giữa bãi tha ma, những mẩu thịt của con trai bị ngấu nghiến (bởi loài thú). Là người nữ có gia tộc đã bị giết chết, bị mọi người quở trách, là góa phụ, tôi đã chứng đắc sự Bất Tử.

222. Thánh Đạo tám chi phần đưa đến sự Bất Tử đã được tôi tu tập, Niết Bàn đã được tôi chứng ngộ; tôi đã nhìn thấy tấm gương Giáo Pháp.

223. Tôi có mũi tên đã được nhổ lên, có gánh nặng đã được đặt xuống, có việc cần làm đã được làm xong. Trưởng lão ni Kisāgotamī, với tâm đã được giải thoát, đã nói lên điều này.”

Trưởng lão ni Kisāgotamī đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Kisāgotamī.

Nhóm Mười Một được chấm dứt.

--ooOoo--

¹ Hai câu kệ 216, 217 là lời thuật lại của một Dạ-xoa nữ về chuyện đời trước (ThigA., 172)

² Hai câu kệ 218, 219 đề cập đến câu chuyện của vị trưởng lão ni Paṭācārā (Sdd.).

11. DVĀDASANIPĀTO

64.

224. Ubho mātā ca dhītā ca mayam āsum¹ sapattiyo,
tassā me ahu saṃvego abbhuto² lomahaṃsano.
225. Dhiratthu kāmā asucī duggandhā bahukaṇṭakā,
yattha mātā ca dhītā ca sabhariyā mayam ahuṃ.
226. Kāmesvādīnavam disvā nekkhammam datṭhukhemato,³
sā pabbaji⁴ rājagahe agārasmānagāriyam.
227. Pubbenivāsam jānāmi dibbacakkhuṃ visodhitam,
cetopariccañāṇaṅca⁵ sotadhātu visodhitā.
228. Iddhīpi me sacchikatā patto me āsavakkhayo,
chaḷabhiññā⁶ sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
229. Iddhiyā abhinimmitvā caturassaratham⁷ aham,
buddhassa pāde vanditvā lokanāthassa tādino.⁸
230. Supupphitaggaṃ upagamma pādapaṃ
ekā tuvaṃ tiṭṭhasi sālamūle,⁹
na cāpi te dutiyo atthi koci
na tvaṃ bāle bhāyasi dhuttakānaṃ.
231. Sataṃ sahasānapi¹⁰ dhuttakānaṃ
samāgatā edisakā bhavyeyyaṃ,
lomaṃ na iñje napi sampavedhe
kiṃ me tuvaṃ māra karissaseko.
232. Esā antaradhāyāmi kucchiṃ vā pavisāmi te,
bhamukantare vā¹¹ tiṭṭhāmi tiṭṭhantiṃ maṃ na dakkhasi.¹²
233. Cittamhi vasībhūtāhaṃ iddhipādā subhāvitā,
cha me abhiññā¹³ sacchikatā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
234. Sattisūlūpamā kāmā khandhāsaṃ adhikuṭṭanā,
yaṃ tvaṃ kāmaratiṃ brūsi aratīdāni sā mama.
235. Sabbattha vihatā nandī tamokkhandho padālito,
evaṃ jānāhi pāpima nihato tvamasi antakā ”ti.

Ittham sudaṃ uppalaṇṇā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Uppalaṇṇātherīgāthā.

Dvādasanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ āhuṃ - Sīmu 1, 2.

² abbhūto - Syā.

³ daḷhakhemato - PTS.

⁴ pabbajim - Ma, Syā, PTS.

⁵ cetopariyañāṇaṅca - Syā.

⁶ cha me abhiññā - Syā, PTS.

⁷ caturassaṃ ratham - Ma, Syā, PTS.

⁸ sirimato - Syā, PTS.

⁹ rukkhāmūle - Syā, PTS.

¹⁰ sahasānapi - Ma; sahasānampi - Syā, PTS.

¹¹ vā - itisaddo Ma, Syā, PTS potthakesu natthi.

¹² dakkhisi - PTS.

¹³ chaḷabhiññā - Ma; cha mebhīññā - Syā.

11. NHÓM MƯỜI HAI

64.

224. “Cả hai chúng tôi, mẹ và con gái, đã có chung chồng. Tôi đây đã có sự chấn động, có sự kỳ lạ, có sự nổi da gà.

225. Thật ghê tởm, các dục là không trong sạch, có mùi khó chịu, có nhiều phiền toái, là ở trường hợp chúng tôi, mẹ và con gái, đã là những người vợ có chung chồng.

226. Sau khi nhìn thấy điều bất lợi ở các dục, sau khi nhận thấy sự xuất ly là an toàn, tôi đây đã xuất gia, rời nhà sống không nhà.

227. Tôi biết được đời sống trong thời quá khứ, Thiên nhãn đã được trong sạch, trí biết được tâm của người khác và nhĩ giới đã được trong sạch.

228. Thần thông cũng đã được tôi chứng ngộ, sự cạn kiệt của các lậu hoặc đã được tôi đạt đến, sáu Thắng Trí đã được chứng ngộ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.¹

229. Sau khi đã hóa hiện ra chiếc xe kéo bốn ngựa bằng thần thông, tôi đã đánh lễ hai bàn chân của đức Phật, đấng Bảo Hộ Thế Gian như thế ấy.

230. ‘Sau khi đi đến thân cây đã khéo trở hoa ở trên ngọn, nàg đứng ở gốc cây *sālā*, một mình, và nàg cũng không có người bạn đồng hành nào. Này nàg trẻ tuổi, nàg không sợ hãi bọn người vô lại sao?’²

231. ‘Cho đâu một trăm ngàn kẻ vô lại như người có thể tụ tập lại, ta vẫn không nhúc nhích sợi lông, cũng không run rẩy. Này Ma Vương, một mình người thì sẽ làm gì ta?’

232. Ta đây sẽ biến mất, hoặc sẽ đi vào bụng của người, hoặc sẽ đứng ở giữa các lông mày (của người), người sẽ không nhìn thấy ta đang đứng (ở đó).

233. Ta có được năng lực về tâm, các nền tảng của thần thông đã khéo được tu tập, sáu Thắng Trí đã được ta chứng ngộ, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

234. Các dục như là gươm giáo, các uẩn như là cái thốt của chúng. Điều người gọi là sự thích thú trong các dục, điều ấy giờ đây là sự không thích thú đối với ta.³

235. Sự vui thích đã được phá hủy ở tất cả các nơi. Khỗi đồng tâm tối (vô minh) đã được phá tan. Này Ác Nhân, người hãy biết như thế. Này Tử Thần, người đã bị đánh bại.”

Trưởng lão ni Uppalavaṇṇā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trưởng lão ni Uppalavaṇṇā.

Nhóm Mười Hai được chấm dứt.

--ooOoo--

¹ Hai câu kệ 227, 228 tương tự như câu kệ 70cd và câu kệ 71.

² Chú Giải cho biết rằng lời nói này là của Ma Vương (ThigA., 191).

³ Hai câu kệ 234, 235 giống hai câu kệ 58, 59.

12. SOĪASANIPĀTO

65.

236. Udakamāhariṃ¹ sīte sadā udakamotarīṃ,
ayyānaṃ daṇḍabhayabhītā vācādosabhayaṭṭitā.²
237. Kassa brāhmaṇa tvaṃ bhīto sadā udakamotari,
vedhamānehi gattehi sītaṃ vedayase bhusaṃ.
238. Jānantī vata maṃ bhoti³ puṇṇike paripucchasi,
karontaṃ kusalaṃ kammaṃ rundhantaṃ⁴ katapāpakaṃ.⁵
239. Yo ca vuddho⁶ daharo vā pāpakammaṃ pakubbati,
dakābhisecaṇā⁷ sopi pāpakammā pamuccati.
240. Ko nu te idamakkhāsi ajānantassa ajānako,
dakābhisecaṇā⁷ nāma pāpakammā pamuccati.
241. Saggamaṃ nūna gamissanti sabbe maṇḍūkakacchapā,
nakkā⁸ ca suṃsumārā ca ye caññe udake carā.
242. Orabbhikā sūkarikā macchakā⁹ migabandhakā,
corā ca vajjhaghātā ca ye caññe pāpakammino,
dakābhisecaṇā⁷ tepi pāpakammā pamuccare.
243. Sace imā nadiyo te pāpaṃ pubbe kataṃ vahuṃ,¹⁰
puññānimāni¹¹ vaheyyuṃ¹² tena tvaṃ paribāhiro.¹³
244. Yassa brāhmaṇa tvaṃ bhīto sadā udakamotari,
tameva brahme mākāsi mā te sītaṃ chaviṃ hani.¹⁴
245. Kummaggaṃ paṭipannaṃ¹⁵ maṃ ariyamaggaṃ samānayaṃ,
udakābhisecaṇā¹⁶ bhoti imaṃ sāṭaṃ¹⁷ dadāmi te.

¹ udahārī ahaṃ - Ma;
udakahārī ahaṃ - Syā, PTS.

² additā - PTS.

³ jānantī vata maṃ bhoti - Ma;
ca tvaṃ bhoti - Syā, PTS.

⁴ rudhantaṃ - PTS.

⁵ kammapāpakaṃ - Syā, PTS.

⁶ vuddho - Ma, Syā, PTS.

⁷ udakābhisecaṇā - Syā, PTS.

⁸ nāgā - Ma, Syā, PTS.

⁹ macchikā - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ vaheyyuṃ - Syā, PTS.

¹¹ puññānimāni - Ma, Syā, PTS.

¹² vaheyyuṃ te - Ma, Syā.

¹³ paribāhiro assa - Syā, PTS.

¹⁴ hane - Syā, PTS.

¹⁵ kummaggaṃ paṭipannaṃ - Ma;

kumaggapaṭipannaṃ - Syā;

kummaggaṃ paṭipannaṃ - PTS.

¹⁶ dakābhisecaṇā - Ma;

udakābhisecaṇaṃ - Syā, PTS.

¹⁷ sāṭakaṃ - Syā.

12. NHÓM MƯỜI SÁU

65.

236. “Tôi đã đội nước, vào lúc trời lạnh tôi đã thường xuyên lội xuống nước. Tôi bị sợ hãi vì nỗi lo về hình phạt của những người chủ, bị khổ sở vì nỗi lo về sự thô tháo của lời nói (la mắng).¹

237. Nay người Bà-la-môn, ông sợ hãi điều gì khiến ông đã thường xuyên lội xuống nước? Với các bộ phận của cơ thể đang run rẩy, ông biết sự lạnh là kinh khủng.’

238. ‘Này cô Puṇṇikā quý mến, quả nhiên trong khi cô biết lại còn chất vấn ta là người đang thực hiện việc tốt và đang cản ngăn điều ác đã làm.

239. Và người nào già cả hay còn trẻ mà thực hiện việc làm ác, người ấy nhờ vào việc tắm gội bằng nước cũng được thoát khỏi nghiệp ác.’

240. ‘Ai đã nói cho ông điều này, kẻ không biết nói cho kẻ không biết, cái gọi là nhờ vào việc tắm gội bằng nước mà được thoát khỏi nghiệp ác?’

241. (Nếu vậy) chắc hẳn tất cả các con ếch, các con rùa, các con ba ba, các con cá sấu, và các loài thủy tộc khác đều sẽ đi đến cõi Trời.

242. Những kẻ giết cừu, những kẻ giết heo, những ngư phủ, những người bẫy thú, những kẻ trộm cướp, những người đao phủ, và những kẻ khác có việc làm ác, những người ấy nhờ vào việc tắm gội bằng nước cũng được thoát khỏi nghiệp ác.

243. Nếu những con sông này đã mang đi việc ác đã được ông làm trước đây, chúng cũng có thể mang đi những phước thiện, vì thế ông không có gì.

244. Nay người Bà-la-môn, điều nào khiến ông sợ hãi rồi đã thường xuyên lội xuống nước, này người Bà-la-môn, ông chớ làm chính cái điều ấy, chớ để cái lạnh hủy hoại thân thể của ông.’

245. ‘Này cô gái quý mến, cô đã đưa tôi, kẻ đã thực hành đạo lộ sai trái, vào con đường thánh thiện khỏi việc tắm gội bằng nước, tôi biểu cô tắm vài choàng này.’

¹ Các câu kệ 236-239 tương tự như các câu kệ 1293-1296 của *Therī Apadānāpāli* - *Thánh Nhân Ký Sự* tập 3 (TTPV tập 41, trang 213).

246. Tuyheva sātako hotu nāhaṃ icchāmi sātakaṃ,
sace bhāyasi dukkhassa sace te dukkhamappiyaṃ.
247. Mākāsi pāpakaṃ kammaṃ āvi vā yadi vā raho,
sace ca pāpakaṃ kammaṃ karissasi karosi vā.
248. Na te dukkhā pamuttyatthi¹ upeccāpi palāyato,
sace bhāsasi² dukkhassa sace te dukkhamappiyaṃ.
249. Upehi saraṇaṃ buddhaṃ³ dhammaṃ saṅghaṅca tādinaṃ,
samādiyāhi sīlāni taṃ te atthāya hehiti.⁴
250. Upemi saraṇaṃ buddhaṃ dhammaṃ saṅghaṅca tādinaṃ,
samādiyāmi sīlāni tamme atthāya hehiti.⁵
251. Brahmabandhu pure āsiṃ ajjamhi saccabrāhmaṇo,⁶
tevijjo vedasampanno sotthiyo⁷ camhi nahātako ”ti.⁸

Itthaṃ sudaṃ puṇṇā⁹ therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Puṇṇātherīgāthā.

Soḷasanipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ pamutyatthi - Ma, Syā, PTS.

² bhāyasi - Ma, Syā, PTS.

³ upehi buddhaṃ saraṇaṃ - Syā, PTS.

⁴ tante mokkhāya hessati - Syā.

⁵ Ayaṃ gāthā Syā potthake natthi.

⁶ saccam brāhmaṇo - PTS.

⁷ sotthiyo - Ma.

⁸ nhātako ti - Ma;

nhātako - Syā, PTS.

⁹ puṇṇikā - Syā, PTS.

246. ‘Hãy để tấm vải choàng cho chính ông, tôi không thích tấm vải choàng. Nếu ông sợ khổ, nếu khổ không được ông ưa thích, ...

247. ... ông chớ thực hiện việc làm ác, lộ liễu hay khuất lấp. Và nếu ông sẽ thực hiện hoặc đang thực hiện việc làm ác, ...

248. ... đối với ông, sự thoát khỏi khổ đau là không có, cho dầu ông đang cố tình chạy trốn. Nếu ông sợ khổ, nếu khổ không được ông ưa thích, ...

249. ... ông hãy đi đến nương tựa vào đức Phật, Giáo Pháp và Hội Chúng của những vị như thế ấy, hãy thọ trì các giới; việc ấy sẽ đem lại lợi ích cho ông.’

250. ‘Tôi đi đến nương tựa vào đức Phật, Giáo Pháp và Hội Chúng của những vị như thế ấy, tôi thọ trì các giới; việc ấy sẽ đem lại lợi ích cho tôi.

251. Trước đây, tôi đã là thân quyến của Phạm Thiên. Hôm nay, tôi là vị Bà-la-môn thật sự. Có ba Minh, đã đạt được sự hiểu biết, và có các sự tốt lành, tôi là người đã hoàn tất việc tắm.’”

Trường lão ni Puṇṇā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Puṇṇā.

Nhóm Mười Sáu được chấm dứt.

--ooOoo--

13. VĪSATINIPĀTO

66.

252. Kāḷakā bhamaravaṇṇasādisā vellitagḡā mama muddhajā ahu,¹
te jarāya sāṇavākasādisā² saccavādivacanaṃ anaññathā.
253. Vāsitova surabhīkaraṇḍako pupphapūra³ mama uttamaṅgajo,⁴
taṃ jarāya sasalomagandhikaṃ⁵ saccavādivacanaṃ anaññathā.
254. Kānanaṃ 'va sahitamaṃ suropitaṃ
kocchasūcivicitaggasobhitaṃ,
taṃ jarāya viralaṃ taḥiṃ taḥiṃ
saccavādivacanaṃ anaññathā.
255. Kaṇhakhandhaka⁶ suvaṇṇamaṇḍitaṃ
sobhate⁷ suveṇīhi laṅkataṃ,⁸
taṃ jarāya khalitaṃ⁹ siraṃ kataṃ
saccavādivacanaṃ anaññathā.
256. Cittakārasukatāva lekhikā¹⁰
sobhare¹¹ subhamukā pure mama,
tā jarāya valīhi palambitā
saccavādivacanaṃ anaññathā.
257. Bhassarā surucirā yathā maṇi
nettā 'hesuṃ abhinīlamāyatā,
te jarāy' abhihatā na sobhare
saccavādivacanaṃ anaññathā.
258. Saṇhatuṅgasadisī ca nāsikā
sobhate¹² su abhiyobbanamaṃ pati,
sā jarāya uppakūlitā¹³ vīya
saccavādivacanaṃ anaññathā.
259. Kaṅkaṇamaṃ 'va sukataṃ suniṭṭhitaṃ
sobhare su mama kaṅṅapāliyo,¹⁴
tā jarāya valīhi palambitā
saccavādivacanaṃ anaññathā.
260. Pattalīmakulavaṇṇasādisā¹⁵
sobhare sudantā pure mama,
te jarāya khaṇḍitā ca pītakā¹⁶
saccavādivacanaṃ anaññathā.

¹ ahuṃ - Syā, PTS.

² sāṇavākasādisā - Syā, PTS, Sīmu.

³ pupphapūraṃ - Syā, PTS;
pupphapūro - Sīmu 1, 2.

⁴ uttamaṅgabhūto - Syā; uttamaṅgabhu - PTS.

⁵ taṃ jarāyatha salomagandhikaṃ - Ma, Syā.

⁶ saṇhagandhaka - Syā, PTS.

⁷ sobhate taṃ - Sīmu.

⁸ alaṅkataṃ - Syā, PTS.

⁹ khalati - PTS.

¹⁰ lekhitā - Syā, PTS.

¹¹ sobhate - Syā, PTS, evaṃ sabbattha.

¹² sobhare - Sīmu 1, 2.

¹³ upakūlitā - Ma, Syā, PTS.

¹⁴ kaṅṅapāliyo pure - Syā, PTS.

¹⁵ pattalīmakulavaṇṇasādisā - Syā, PTS.

¹⁶ khaṇḍitā cāsītā - Ma;
khaṇḍā yavapītakā - Syā, PTS.

13. NHÓM HAI MƯƠI

66.

252. “Các sợi tóc của tôi đã là màu đen giống như màu của loài ong, có đầu ngọn bị xoắn lại. Bởi tuổi già, chúng trở thành tương tự như những thớ sợi của vỏ cây gai; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

253. Cái đầu của tôi, đầy những bông hoa, được tỏa hương tựa như cái hộp thơm. Bởi tuổi già, nó trở nên có mùi tương tự như lông của loài chó; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

254. Tựa như khu rừng rậm khéo được trồng trọt, (đầu tóc) được trông tuyệt đẹp với những đầu ngọn tóc được tách rời ra nhờ vào lược và kim găm. Bởi tuổi già, nó trở nên lơ thơ chỗ này chỗ nọ; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

255. Được điểm tô với vàng ở chòm tóc đen, được trang điểm với những bím tóc xinh, (đầu tóc) trông tuyệt đẹp. Bởi tuổi già, nó bị làm trở thành cái đầu bị sói; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

256. Tựa như đường nét được khéo tạo ra bởi người thợ vẽ, cặp lông mày xinh của tôi trước đây trông tuyệt đẹp. Bởi tuổi già, chúng bị giăng ngang với những nếp nhăn; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

257. Đôi mắt dài, có màu đen tuyền, đã là rục rở, vô cùng xinh xắn giống như ngọc ma-ni. Bởi tuổi già, chúng bị tàn phá, không còn tuyệt đẹp; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

258. Và lỗ mũi tựa như đỉnh chóp thanh tú, trông tuyệt đẹp vào thời điểm còn rất trẻ. Bởi tuổi già, nó tựa như bị quắt lại; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

259. Hai dải tai của tôi trông tuyệt đẹp, tựa như vòng xuyên khéo được gia công, khéo được hoàn thành. Bởi tuổi già, chúng bị giăng ngang với những nếp nhăn; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

260. Những cái răng xinh xắn của tôi trước đây trông tuyệt đẹp, tựa như nụ hoa chuối. Bởi tuổi già, chúng bị sứt mẻ và ngả màu vàng; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

261. Kānanamhi¹ vanasaṇḍacārini
kokilāva madhuraṃ nikūjhaṃ,²
taṃ jarāya khalitaṃ tahiṃ tahiṃ
saccavādivacanaṃ anaññathā.
262. Saṇhakamburiva³ supparamajjitā
sobhateva⁴ sugīvā pure mama,
sā jarāya bhaggā vināmitā⁵
saccavādivacanaṃ anaññathā.
263. Vaṭṭapalighasadisopamā ubho
susobhare⁶ subāhā pure mama,
tā jarāya yathā pāṭalippalitā⁷
saccavādivacanaṃ anaññathā.
264. Saṇhamuddikasuvaṇṇamaṇḍitā
sobhare suhatthā pure mama,
te jarāya yatha mūlamūlikā
saccavādivacanaṃ anaññathā.
265. Pīnavatṭasahituggatā⁸ ubho⁹
sobhare suthanakā pure mama,
thevikīva lambanti¹⁰ nodakā
saccavādivacanaṃ anaññathā.
266. Kañcanassa phalakaṃva sumatṭhaṃ¹¹
sobhate sukāyo pure mama,
so valihi sukhumāhi otato
saccavādivacanaṃ anaññathā.
267. Nāgabhogasadisopamā ubho
sobhare su-ūrū pure mama,
te¹² jarāya yatha veḷunāliyo
saccavādivacanaṃ anaññathā.
268. Saṇhanūpurasuvaṇṇamaṇḍitā sobhare sujaṅghā pure mama,
tā jarāya tiladaṇḍakāriva saccavādivacanaṃ anaññathā.
269. Tūlapuṇṇasadisopamā ubho sobhare supādā pure mama,
te jarāya phuṭitā¹³ valimatā saccavādivacanaṃ anaññathā.
270. Ediso ahu ayaṃ samussayo jajjaro bahu dukhānamālayo,¹⁴
sopalepapatito jarāgharo saccavādivacanaṃ anaññathā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ ambapālī therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Ambapālītherīgāthā.

¹ kānanasmiṃ - Syā, PTS.

² nikūjitaṃ - Syā, PTS.

³ saṇṭhakammudiva - Syā;
saṇṭhakampurī va - PTS.

⁴ sobhate - Syā, PTS.

⁵ vināsita - PTS.

⁶ sobhate - Ma, Syā, PTS.

⁷ pāṭalibbalitā - Ma; pāṭali dubbalikā - PTS.

⁸ pīnavatṭapahituggatā - PTS.

⁹ ubhopi - Syā.

¹⁰ theritīva lambante - Syā;
te rindī va lambante - PTS.

¹¹ sumatṭhaṃ - Ma, Syā, PTS.

¹² tā - Syā.

¹³ phuṭikā - Syā, PTS.

¹⁴ dukkhānamālayo - Ma, Syā, PTS.

261. Tôi đã thỏ thẻ giọng ngọt ngào tựa như con chim cu cu có sự di chuyển ở trong khu rừng lớn và rừng thưa. Bởi tuổi già, giọng ấy đã bị ngập ngừng chỗ này chỗ nọ; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

262. Cái cổ xinh của tôi trông vô cùng xinh đẹp, tựa như vỏ sò (có ba ngón) mềm mại, khéo được chùi bóng. Bởi tuổi già, nó trở nên bị đứt đoạn và võng xuống; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

263. Hai cánh tay xinh của tôi trông vô cùng xinh đẹp, cả hai giống y như thanh gài cửa tròn trịa. Bởi tuổi già, chúng trở thành giống như (những cành) cây hoa kèn bị khô héo; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

264. Hai bàn tay xinh của tôi trước đây trông tuyệt đẹp, được tô điểm với chiếc nhẫn thanh nhã làm bằng vàng. Bởi tuổi già, chúng trở thành giống như rễ củ (cà rốt); lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

265. Bộ ngực nhỏ xinh của tôi trước đây trông tuyệt đẹp, cả hai đều đầy đặn, tròn trịa, liền nhau, dựng đứng. Bởi tuổi già, chúng trở thành lũng lảng giống như hai túi da hết nước; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

266. Thân thể xinh của tôi trước đây trông tuyệt đẹp, tựa như lát vàng khéo được đánh bóng. Bởi tuổi già, nó bị tràn lan với các nếp nhăn li ti; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

267. Cặp đùi xinh của tôi trước đây trông tuyệt đẹp, cả hai tương tự như cái vòi của loài voi. Bởi tuổi già, chúng trở thành giống như các ống tre; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

268. Hai ống chân xinh của tôi trước đây trông tuyệt đẹp, được điểm tô với các vòng kiềng thanh nhã làm bằng vàng. Bởi tuổi già, chúng trở thành tựa như các cọng thân của cây mè; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

269. Hai bàn chân xinh của tôi trước đây trông tuyệt đẹp, cả hai tương tự như được phủ đầy bông gòn. Bởi tuổi già, chúng bị nứt nẻ, có nếp nhăn; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.

270. Thân xác này đã trở nên như thế này, già cỗi, nơi chứa đựng nhiều khổ đau, ngôi nhà cũ kỹ bị rơi xuống các lớp vữa hồ; lời nói của bậc Tuyên Thuyết Sự Thật là không sai khác.”

Trường lão ni Ambapālī đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Ambapālī.

67.

271. Samaṇāti bhoti tvaṃ sayasi¹ samaṇāti paṭibujjhasi,²
samaṇānameva³ kittesi samaṇi nūna bhavissasi.
272. Vipulaṃ annaṅca pānaṅca samaṇānaṃ payacchasi,⁴
rohiṇi 'dāni pucchāmi kena te samaṇā piyā?
273. Akammakāmā alasā paradattopajivino,⁵
āsaṃsukā sādukāmā kena te samaṇā piyā?
274. Cirassaṃ vata maṃ tāta samaṇānaṃ paripucchasi,
tesaṃ te kittayissāmi paññāsīlaparakkamaṃ.
275. Kammakāmā analasā kammasetṭhassa kārakā,
rāgaṃ dosaṃ pajahanti tena me samaṇā piyā.
276. Tiṇi pāpassa mūlāni dhunanti sucikārino,
sabbapāpaṃ pahīnesaṃ tena me samaṇā piyā.
277. Kāyakammaṃ suci nesaṃ vacīkammaṃ ca tādisaṃ,
manokammaṃ suci nesaṃ tena me samaṇā piyā.
278. Vimalā saṅkhamuttā 'va suddhā santarabāhirā,
puṇṇā sukkehi dhammehi⁶ tena me samaṇā piyā.
279. Bahussutā dhammadharā ariyā dhammajivino,
atthaṃ dhammaṅca desenti tena me samaṇā piyā.
280. Bahussutā dhammadharā ariyā dhammajivino,
ekaggacittā satimanto tena me samaṇā piyā.
281. Dūraṅgamā satimanto mantabhāṇi anuddhatā,
dukkhassantaṃ pajānanti tena me samaṇā piyā.
282. Yasmā⁷ gāmā pakkamanti na vilokenti kiñcanaṃ,
anapekkhāva gacchanti tena me samaṇā piyā.

¹ bhoti supi - Ma;
bhoti maṃ vipassi - Syā, PTS.
² pabujjhasi - Ma.
³ samaṇāneva - Ma.

⁴ pavecchasi - Ma, Syā, PTS.
⁵ paradattūpajivino - Ma, Syā.
⁶ sukkāna dhammānaṃ - Ma, PTS.
⁷ yamhā - Syā, PTS.

67.

271. “Này con gái quý mến, con nằm ngủ (nhắc đến): Các vị Sa-môn. Con thức dậy (nhắc đến): Các vị Sa-môn. Con ngợi ca (các đức tính của) chỉ riêng các vị Sa-môn, chắc hẳn con sẽ trở thành vị nữ Sa-môn.¹

272. Con dâng cúng đến các vị Sa-môn cơm ăn và nước uống nhiều lắm. Này Rohiṇī, giờ đây cha hỏi: Vì sao các vị Sa-môn được con quý mến?

273. Họ không ưa thích công việc, lười biếng, sống nương vào sự bố thí của người khác, có sự mong cầu, ưa thích đồ ngon ngọt. Vì sao các vị Sa-môn lại được con quý mến?

274. “Thưa cha, đúng là lâu nay cha hỏi con về các vị Sa-môn. Con sẽ ngợi ca với cha về trí tuệ, giới hạnh, và sự nỗ lực của những vị ấy.

275. Ưa thích công việc, không lười biếng, là những người làm công việc tối thẳng, các vị dứt bỏ luyến ái, sân hận; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.

276. Các vị giữ bỏ ba gốc rễ của việc ác, có các việc làm trong sạch, tất cả các việc ác của những vị ấy đã được dứt bỏ; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.

277. Thân nghiệp của các vị ấy là thanh tịnh, và khẩu nghiệp là tương tự như thế, ý nghiệp của các vị ấy là thanh tịnh; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.

278. Không bợn nhơ, trong trắng như là vỏ sò và ngọc trai, trong trắng bên trong và bên ngoài, được đầy đủ với các pháp trong trắng; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.

279. Có sự nghe nhiều, có sự ghi nhớ về Giáo Pháp, thánh thiện, sống theo (đường lối của) Giáo Pháp, các vị thuyết giảng về ý nghĩa và Giáo Pháp; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.

280. Có sự nghe nhiều, có sự ghi nhớ về Giáo Pháp, thánh thiện, sống theo (đường lối của) Giáo Pháp, (các vị) có tâm chuyên nhất, có niệm; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.

281. Có sự đi đến nơi xa vắng, có lời nói đúng đắn, không tự kiêu, các vị nhận biết sự chấm dứt khổ đau; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.

282. Khi các vị rời khỏi ngôi làng nào, các vị không nhìn ngắm bất cứ vật gì; các vị ra đi hiển nhiên không có sự trông ngóng; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.

¹ Đây là cuộc đối thoại của Rohiṇī và người cha (ThigA., 206).

283. Na tesam koṭṭhe openti¹ na kumbhiṃ na khalopiyaṃ,²
pariniṭṭhitamesānā tena me samaṇā piyā.
284. Na te hiraññaṃ gaṇhanti na suvaṇṇaṃ na rūpiyaṃ,
paccuppannaena yāpenti tena me samaṇā piyā.
285. Nānākulā pabbajitā nānājanapadehi ca,
aññaṃaññaṃ piyāyanti tena me samaṇā piyā.
286. Atthāya vata no bhōti kule jātāsi rohiṇī,
saddhā buddhe ca dhamme ca saṅghe ca tibbagāravā.
287. Tuvaṃ hetvaṃ pajānāsi puññakkhetvaṃ anuttaraṃ,
amhampi ca te samaṇā patigaṇhanti dakkhiṇaṃ,
patiṭṭhito hettha yañño vipulo no bhavissati.
288. Sace bhāyasi dukkhassa sace te dukkhamappiyaṃ,
upehi saraṇaṃ buddhaṃ³ dhammaṃ saṅghaṅca tādinaṃ,
samādiyāhi sīlāni taṃ te atthāya hehiti.
289. Upemi saraṇaṃ buddhaṃ³ dhammaṃ saṅghaṅca tādinaṃ,
samādiyāmi sīlāni taṃ me atthāya hehiti.
290. Brahmabandhu pure āsiṃ so idāni 'mhi brāhmaṇo,
teviḷḷo sotthiyo camhi vedagū camhi nhātako "ti.

Itthaṃ sudaṃ rohiṇī therī gāthāyo abhāsī "ti.

Rohiṇītherīgāthā.

68.

291. Laṭṭhihattho pure āsī⁴ so dāni migaluddako,
āsāya palipā ghorā nāsakkhi pārametave.⁵
292. Sumuttaṃ maṃ maññaṃānā cāpā puttamatosayī,
cāpāya bandhanaṃ chetvā pabbajissaṃ punopahaṃ.⁶
293. Mā me kujjhi⁷ mahāvīra mā me kujjhi⁷ mahāmuni,
na hi kodhaparetassa suddhi atthi kuto tapo.
294. Pakkamissaṃ ca nālāto kodha nālāya vacchati,
bandhanti⁸ itthirūpena samaṇe dhammajīvino.

¹ osenti - Syā, PTS.

² kaḷopiyaṃ - Syā, PTS.

³ upehi buddhaṃ saraṇaṃ - Syā, PTS.

⁴ āsiṃ - Syā, PTS.

⁵ nāsakkhiṃ pārametase - Syā, PTS.

⁶ pure ahaṃ - Syā;

puno-m-ahaṃ - PTS;

punocahaṃ - Sīmu.

⁷ kujjha - Syā, PTS.

⁸ bandhanti - PTS, Sīmu.

283. Các vị không cất chứa vật sở hữu ở trong kho, ở trong chum, ở trong giỏ; các vị có sự tâm cầu vật thực đã được nấu chín; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.

284. Các vị ấy không cất giữ vàng khối, vàng ròng, bạc nén; các vị duy trì sự sống với vật trong hiện tại; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.

285. Đã được xuất gia từ các gia tộc khác nhau, từ các xứ sở khác nhau, các vị quý mến lẫn nhau; vì thế các vị Sa-môn được con quý mến.’

286. ‘Này con gái quý mến, quả thật là điều tốt đẹp cho chúng ta! Này Rohiṇī, con đã được sanh ra ở gia đình! Con có niềm tin và sự tôn kính sắc bén đối với đức Phật, Giáo Pháp, và Hội Chúng.

287. Chính con nhận biết thừa ruộng phước vô thượng này. Và các vị Sa-môn ấy cũng (sẽ) nhận lãnh vật cúng dường của chúng ta, bởi vì vật hiến dâng dồi dào của chúng ta sẽ được thiết lập cho các vị Sa-môn.’

288. ‘Nếu cha sợ khổ, nếu khổ không được cha ưa thích, cha hãy đi đến nương tựa vào đức Phật, Giáo Pháp và Hội Chúng của những vị như thế ấy, hãy thọ trì các giới; việc ấy sẽ đem lại lợi ích cho cha.’¹

289. ‘Tôi đi đến nương tựa vào đức Phật, Giáo Pháp và Hội Chúng của những vị như thế ấy, tôi thọ trì các giới; việc ấy sẽ đem lại lợi ích cho tôi.

290. Trước đây, tôi đã là thân quyến của Phạm Thiên. Bây giờ, tôi đây là vị Bà-la-môn. Tôi có ba Minh và có các sự tốt lành, đã đạt được sự hiểu biết, và tôi là người đã hoàn tất việc tắm.’”

Trường lão ni Rohiṇī đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Rohiṇī.

68.

291. “Trước đây, người ấy đã là vị (đạo sĩ) có gậy ở bàn tay. Bây giờ, người ấy là thợ săn thú rừng. Vì tham ái, người ấy đã không thể đi đến bờ kia từ đầm lầy ghê rợn.²

292. Trong khi nghĩ rằng tôi là vô cùng cõi mở, Cāpā đã chọc giỡn đứa con trai. Sau khi cắt đứt sự trói buộc của Cāpā, tôi sẽ xuất gia lại lần nữa.’

293. ‘Ôi vị đại anh hùng, xin chàng chớ giận thiếp! Ôi vị đại hiền trí, xin chàng chớ giận thiếp! Bởi vì sự thanh tịnh không có cho người bị sự giận dữ chế ngự, từ đâu mà có được sự khổ hạnh?’

294. ‘Tôi sẽ rời khỏi Nālā. Ai sẽ sống ở nơi đây, tại Nālā, trong khi cô, với sắc đẹp nữ nhân, trói buộc các Sa-môn có cuộc sống theo Giáo Pháp?’

¹ Các câu kệ 288 - 290 tương tự các câu kệ 248 - 251.

² Sau khi quán xét về sự thành tựu của bản thân, trường lão ni Cāpā đã thốt lên lời cảm thán thuật lại cuộc trao đổi giữa nàng với chồng là Upaka lúc hai người vẫn còn ở đời sống tại gia. Upaka là vị đạo sĩ lỏa thể mà đức Phật đã gặp trên đường đi đến Migadāya để hóa độ năm vị đạo sĩ Koṇḍañña. Sau khi từ giã đức Phật, Upaka đã gặp và say đắm Cāpā. Hai người nên duyên vợ chồng và có một đứa con trai. Sau khi Upaka xuất gia theo đức Phật, Cāpā đã gởi con cho ông ngoại rồi cũng xuất gia trở thành tỳ khưu ni và đã chứng đắc quả vị A-la-hán. Trong câu chuyện trên, Upaka được vợ gọi là Kāḷa, màu đen, vì màu da của Upaka sạm đen (ThigA., 209-215). Hai câu kệ 291 và 292 là lời của Upaka nói về bản thân.

295. Ehi kāḷa nivattassu bhuñja kāme yathā pure,
ahañca te vasikatā ye ca me santi ñātakā.
296. Etto cāpi¹ catubbhāgaṃ yathā bhāsasi tvaṃ ca me,²
tayī rattassa posassa uḷāraṃ vata taṃ siyā.
297. Kāḷaṅgiṇiṃ va takkāriṃ pupphitaṃ girimuddhaṇi,
phullaṃ dāḷimalatṭhiṃva³ anto dīpeva pāṭaḷiṃ.
298. Haricandalittaṅgiṃ kāsikuttamadhāriṇiṃ,
taṃ maṃ rūpavatiṃ santiṃ kassa ohāya gacchasi.
299. Sākuntikova sakuṇiṃ⁴ yathā bandhitumicchati,
āharimena rūpena na maṃ tvaṃ bādhayissasi.
300. Imaṃ ca me puttaphalaṃ kāḷa uppāditam tayā,
taṃ maṃ puttavatiṃ santiṃ kassa ohāya gacchasi.
301. Jahanti putte sappaññā tato ñātī tato dhanam,
pabbajanti mahāvīrā nāgo chetvāva bandhanam.
302. Idāni te imaṃ puttam daṇḍena churikāya vā,
bhūmiyaṃ vā⁵ nisumbheyyaṃ⁶ puttasokā na gacchasi.
303. Sace puttam sigālānaṃ kukkurānaṃ padāhisi,
na maṃ puttakate⁷ jammī, punarāvattayissasi.
304. Handa kho dāni bhaddante kuhiṃ kāḷa gamissasi,
katamaṃ gāmaṃ nigamaṃ nagaraṃ rājadhāniyo.
305. Ahumha pubbe gaṇino assamaṇā samaṇamānino,
gāmena gāmaṃ vicarimha nagare rājadhāniyo.
306. Eso hi bhagavā buddho nadiṃ nerañjaraṃ pati,
sabbadukkhappahānāya dhammaṃ deseti pāṇinaṃ,
tassāhaṃ santike⁸ gacchaṃ so me sathā bhavissati.
307. Vandanaṃ dāni vajjāsi lokanāthaṃ anuttaraṃ,
padakkhiṇaṃ ca katvāna ādiseyyāsi dakkhiṇaṃ.
308. Etaṃ kho labbhamamhehi yathā bhāsasi tvaṃ ca me,²
vandanaṃ dāni te vajjaṃ lokanāthaṃ anuttaraṃ,
padakkhiṇaṃ ca katvāna ādisissāmi dakkhiṇaṃ.

¹ ceva - Syā, PTS.

² taṃ cāpe - Syā, PTS.

³ dāḷimalatṭhiṃva - Ma, Syā; dāḷikalatṭhiṃ va - PTS.

⁴ sākunīkova sakuṇaṃ - Syā.

⁵ va - Syā, PTS.

⁶ nisumbhissaṃ - Ma.

⁷ puttakatte - Ma, Sīmu.

⁸ santikaṃ - Ma.

295. ‘Chàng Kāḷa ơi, chàng hãy đến, chàng hãy quay về, chàng hãy thọ hưởng các dục lạc giống như trước đây. Thiếp và những người nào là thân quyến của thiếp sẽ chịu sự sai khiến của chàng.’

296. ‘Chỉ cần một phần tư của điều ấy, giống như lời nàng nói với ta, điều ấy quả thật là quý hóa cho người đàn ông đã say đắm nàng.’

297. ‘Chàng Kāḷa ơi, (thiếp) tựa như chồi non của cây *takkārī* đã được đơm hoa ở trên đỉnh núi, tựa như giống dây leo *dāḷima* đã được nở rộ hoa, tựa như cây hoa kèn ở bên trong hòn đảo.

298. (Thiếp) có tay chân được bôi trầm hương màu vàng, mặc loại vải *Kāsī* thượng hạng, trong khi thiếp đây đang có sắc đẹp, bởi vì ai chàng nữ bỏ thiếp ra đi?’

299. ‘Giống y như người thợ bẫy chim muốn bắt con chim, nàng muốn trói buộc ta bằng sắc đẹp hấp dẫn. Nàng sẽ không cảm dỗ được ta.’

300. ‘Chàng Kāḷa ơi, còn kết quả đứa con trai này của thiếp là do chàng đã tạo ra. Trong khi thiếp đây có con trai, bởi vì ai chàng nữ bỏ thiếp ra đi?’

301. ‘Các bậc có trí tuệ lia bỏ những đứa con trai, rồi các thân quyến, sau đến tài sản. Các bậc đại anh hùng xuất gia, tựa như con voi đã ra đi sau khi giết đứt sự trói buộc.’

302. ‘Giờ đây, bằng cây gậy hoặc bằng con dao, thiếp có thể làm đứa con trai này của chàng té ngã ở trên mặt đất. Vì sự lo âu cho con trai, chàng không ra đi.’

303. ‘Này cô nàng tồi tệ, nếu nàng cho đứa con trai đến những con chó rừng, đến những con chó hoang, do việc đã làm đối với đứa con trai, nàng cũng sẽ không làm cho ta quay trở lại.’

304. ‘Đã thế thì thưa bậc đạo hạnh, giờ đây thì hãy như vậy đi. Này chàng Kāḷa, chàng sẽ đi đâu? Làng mạc, thị trấn, thành phố, các kinh đô nào?’

305. ‘Trước đây, bọn ta đã có đồ chúng, không phải là các Sa-môn, nhưng nghĩ là Sa-môn. Bọn ta đã lang thang từ làng này đến làng khác, đến các thành phố, đến các kinh đô.

306. Bởi vì đức Phật Thế Tôn ấy, ở cạnh dòng sông Nerañjarā, thuyết giảng Giáo Pháp nhằm việc dứt bỏ tất cả khổ đau cho các sanh linh. Ta sẽ đi đến gặp vị ấy; vị ấy sẽ là bậc Đạo Sư của ta.’

307. ‘Chàng nên thuật lại với đấng Bảo Hộ Thế Gian vô thượng về sự kính lễ bây giờ (của thiếp), và sau khi đã hưởng bên phải nhiều quanh, chàng nên trình lên vật cúng dường (của thiếp).’

308. ‘Điều ấy quả là khả dĩ đối với bọn ta, giống như lời nàng nói với ta. Ta sẽ thuật lại với đấng Bảo Hộ Thế Gian vô thượng về sự kính lễ bây giờ (của nàng), và sau khi đã hưởng bên phải nhiều quanh, ta sẽ trình lên vật cúng dường (của nàng).’

309. Tatova¹ kāḷo pakkāmi nadiṃ nerañjaraṃ pati,
so addasāsi sambuddhaṃ desentaṃ amataṃ padaṃ.
310. Dukkhaṃ dukkhasamuppādaṃ dukkhassa ca atikkamaṃ,
ariyañcaṭṭhaṅgikaṃ maggaṃ dukkhūpasamagāminaṃ.
311. Tassa pādāni vanditvā katvāna naṃ padakkhiṇaṃ,
cāpāya ādisitvāna pabbaji anagāriyaṃ,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ cāpā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Cāpātherīgāthā.

69.

312. Petāni bhoti puttāni khādamānā tuvaṃ pure,
tuvaṃ divā ca ratto ca atīva paritappasi.
313. Sājja sabbāni khāditvā sataputtāni² brāhmaṇī,
vāsetṭhi³ kena vaṇṇena na bālhaṃ paritappasi.
314. Bahūni⁴ puttasaṭāni ñātisaṅghasaṭāni ca,
khāditāni atītaṃse mama tuyhaṃ ca brāhmaṇa.
315. Sāhaṃ nissaraṇaṃ ñatvā jātiyā maraṇassa ca,
na socāmi na rodāmi na cāpi paritappayim.⁵
316. Abbhutaṃ vata vāsetṭhi³ vācaṃ bhāsasi edisiṃ,⁶
kassa tvaṃ dhammamaññāya thiraṃ⁷ bhāsasi edisaṃ.⁸
317. Esa brāhmaṇa sambuddho nagaraṃ mithilaṃ pati,
sabbadukkhappahānāya dhammaṃ desesi paṇinaṃ.
318. Tassa brāhmaṇa⁹ arahato dhammaṃ sutvā nirūpadhiṃ,
tattha viññātasaddhammā puttasaṅgaṃ vyapānudiṃ.
319. So ahampi gamissāmi nagaraṃ mithilaṃ pati,
appeva maṃ so bhagavā sabbadukkhā pamocaye,
addasa brāhmaṇo buddhaṃ vippamuttaṃ nirūpadhiṃ.
320. Sossa¹⁰ dhammadesesi muni dukkhassa pāragū,
dukkhaṃ dukkhasamuppāsaṃ dukkhassa ca atikkamaṃ,
ariyañcaṭṭhaṅginaṃ¹¹ maggaṃ dukkhūpasamagāminaṃ.
321. Tattha viññātasaddhammo pabbajjaṃ samarocayim,¹²
sujāto tīhi rattīhi tisso vijjā aphassayī.

¹ tato ca - Ma, Syā, PTS.

² satta puttāni - Syā, PTS.

³ vāsiṭṭhi - Syā.

⁴ bahūni me - Syā, PTS.

⁵ na cāhaṃ paritappāmi - Syā, PTS.

⁶ edisaṃ - PTS.

⁷ giraṃ - Ma, Syā, PTS.

⁸ edisiṃ - Ma, Syā.

⁹ tassa brahme - Ma;

tassāhaṃ brāhmaṇa - Syā, PTS.

¹⁰ svassa - Ma; tassa - Syā, PTS.

¹¹ ariyaṃ caṭṭhaṅgikaṃ - Ma;

ariyaṭṭhaṅgikaṃ - Syā, PTS.

¹² samarocayi - Ma, Syā, PTS.

309. Ngay sau đó, Kāḷa ra đi về phía dòng sông Nerañjarā. Vị ấy đã nhìn thấy đấng Toàn Giác đang thuyết giảng về vị thế Bất Tử, ...

310. ... về Khổ, về sự sanh lên của Khổ, về sự vượt qua Khổ, và về Thánh Đạo tám chi phần đưa đến sự yên lặng của Khổ.¹

311. Sau khi đánh lễ hai bàn chân của Ngài, sau khi hướng bên phải nhiều quanh Ngài, sau khi trình lên (vật cúng dường) của Cāpā, vị ấy đã xuất gia sống đời không nhà. Ba Minh đã được thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.”

Trường lão ni Cāpā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Cāpā.

69.

312. “Này bà quý mến, trước đây trong khi để cho các người con trai đã chết bị nhai ngấu nghiến (bởi loài thú), bà quả thật vô cùng buồn bực ban ngày lẫn ban đêm.

313. Này nữ Bà-la-môn Vāsetṭhī,² hôm nay sau khi đã để cho tất cả một trăm người con trai bị nhai ngấu nghiến, vì lý do gì mà bà đây không buồn bực nhiều?’

314. ‘Này ông Bà-la-môn, nhiều trăm đứa con trai và nhiều trăm tập thể thân quyến của tôi và của ông trong thời quá khứ đã bị để cho nhai ngấu nghiến (bởi loài thú).

315. Sau khi biết được lối thoát ra khỏi sự sống và sự chết, tôi đây không sầu muộn, không khóc lóc, và cũng đã không còn buồn bực nữa.’

316. ‘Này Vāsetṭhī, bà nói lời như thế quả thật là phi thường! Sau khi biết Giáo Pháp của ai mà bà nói lời vững chãi như thế?’

317. ‘Này ông Bà-la-môn, đấng Toàn Giác ấy, ở cạnh thành phố Mithilā, đã thuyết giảng Giáo Pháp nhằm việc dứt bỏ tất cả khổ đau cho các sanh linh.

318. Này ông Bà-la-môn, sau khi lắng nghe Giáo Pháp không có mầm mống tái sanh của vị A-la-hán ấy, tại nơi ấy, với Chánh Pháp đã được nhận thức, tôi đã xua tan nỗi sầu muộn về những đứa con trai.’

319. ‘Tôi đây cũng sẽ đi về phía thành phố Mithilā. Có lẽ đức Thế Tôn ấy có thể giúp cho tôi giải thoát khỏi tất cả khổ đau.’ Vị Bà-la-môn đã nhìn thấy đức Phật, bậc đã được hoàn toàn giải thoát, không còn mầm mống tái sanh.

320. Đấng Hiền Trí, bậc đã đi đến bờ kia của khổ đau, đã thuyết giảng Giáo Pháp cho vị (Bà-la-môn) ấy về Khổ, về sự sanh lên của Khổ, về sự vượt qua Khổ, và về Thánh Đạo tám chi phần đưa đến sự yên lặng của Khổ.³

321. Tại nơi ấy, với Chánh Pháp đã được nhận thức, vị ấy đã tự mình thích thú với việc xuất gia. Sau ba đêm, Sujāta đã chạm đến ba Minh.

¹ Câu kệ 310 giống câu kệ 186.

² Chú Giải ghi rằng Vāsetṭhī là một vị tỳ khưu ni trường lão (ThigA., 216). Ở đây, được dịch theo nghĩa là một nữ Bà-la-môn, vợ của người đàn ông Sujāta này.

³ Hai dòng cuối của câu kệ 320 giống câu kệ 186.

322. Ehi sārathi gacchāhi ratham nīyādiyāhi 'maṃ,
ārogyaṃ brāhmaṇiṃ vajjā¹ pabbajitodāni brāhmaṇo,²
sujāto tīhi rattīhi tisso vijjā aphassayī.
323. Tato ca rathamādāya sahasaṃ cāpi sārathi,
ārogyaṃ brāhmaṇiṃvoca³ pabbajitodāni brāhmaṇo,²
sujāto tīhi rattīhi tisso vijjā aphassayī.
324. Etaṃ cāhaṃ assarathaṃ sahasaṃ cāpi sārathi,
tevijjaṃ brāhmaṇaṃ ñatvā⁴ puṇṇapattaṃ dadāmi te.
325. Tuyheva hotvassaratho⁵ sahasaṃ cāpi brāhmaṇī,
ahampi pabbajissāmi varapaññassa santike.
326. Hatthī gavassaṃ maṇikuṇḍalañca
phītañcīmaṃ gahavibhavaṃ⁶ pahāya,
pitā pabbajito tuyhaṃ
bhuñja bhogaṇi sundarī tuvaṃ dāyādikā kule.
327. Hatthī gavassaṃ maṇikuṇḍalañca
rammaṃ cīmaṃ gahavibhavaṃ⁶ pahāya,
pitā pabbajito mayhaṃ puttāsokena aṭṭito⁷
ahampi pabbajissāmi bhātusokena aṭṭitā.⁸
328. So te ijjhātu saṅkappo yaṃ tvaṃ patthesi sundarī,
uttiṭṭhapiṇḍo uñchā⁹ ca paṃsukūlaṃ ca cīvaraṃ,
etāni abhisambhonti paraloke anāsavā.
329. Sikkhamānāya me ayye dibbacakkhuṃ¹⁰ visodhitāṃ,
pubbenivāsaṃ jānāmi yattha me vusitaṃ pure.
330. Tuvaṃ nissāya kalyāṇī therī saṅghassa sobhane,
tisso vijjā anuppattā kataṃ buddhassa sāsanaṃ.
331. Anujānāhi me ayye icche sāvatti¹¹ gantave,
sīhanādaṃ nadissāmi buddhaseṭṭhassa santike.
332. Passa sundarī satthāraṃ hemavaṇṇaṃ harittacaṃ,
adantānaṃ dametāraṃ sambuddhamakutobhayaṃ.
333. Passa sundarimāyantiṃ vippamuttaṃ nirūpadhiṃ,
vītarāgaṃ viṣaṇyuttaṃ katakiccaṃ anāsavaṃ.
334. Bārāṇasīto nikkhamma tava santikamāgatā,
sāvīkā te mahāvīra pāde vandati sundarī.

¹ vajja - Ma, Syā, PTS.

² pabbaji dāni brāhmaṇo - Ma.

³ brāhmaṇiṃ avoca - Syā, PTS.

⁴ sutvā - Ma, Syā, PTS.

⁵ tumheva hotu assaratho - Syā, PTS;
tumheva hotussaratho - Sīmu.

⁶ gehavigataṃ - Syā, PTS.

⁷ addhito - Syā; addito - PTS.

⁸ addhitā - Syā; additā - PTS.

⁹ uñcho - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ dibbacakkhu - Ma.

¹¹ sāvattiṃ - Syā, PTS.

322. ‘Này người đánh xe, hãy đến. Người hãy đi, hãy đưa cỗ xe này về. Hãy chúc bà Bà-la-môn được mạnh khỏe (và nói rằng): Giờ đây, ông Bà-la-môn đã xuất gia. Sau ba đêm, Sujāta đã chạm đến ba Minh.’

323. Và sau đó, người đánh xe đã nhận lấy cỗ xe và một ngàn (đồng tiền) rồi đã chúc bà Bà-la-môn được mạnh khỏe (và nói rằng): ‘Giờ đây, ông Bà-la-môn đã xuất gia. Sau ba đêm, Sujāta đã chạm đến ba Minh.’

324. ‘Này người đánh xe, sau khi biết được ông Bà-la-môn có được ba Minh, tôi cho ông một bình bát đầy với cỗ xe đã thắng ngựa này, và luôn cả một ngàn (đồng tiền).’¹

325. ‘Thưa bà Bà-la-môn, hãy để cỗ xe đã thắng ngựa này và luôn cả một ngàn (đồng tiền) lại cho chính bà. Tôi cũng sẽ xuất gia trong sự chứng minh của bậc có trí tuệ cao quý.’

326. ‘Sau khi từ bỏ voi, bò, ngựa, ngọc ma-ni, nhân, và tài sản gia đình đời đời này, cha của con đã xuất gia. Này Sundarī, là người nữ thừa tự của gia đình, con hãy thọ hưởng các của cải.’

327. ‘Sau khi từ bỏ voi, bò, ngựa, ngọc ma-ni, nhân, và tài sản gia đình đáng yêu này, cha của con đã xuất gia, bị khổ sở vì nổi sầu muộn về đứa con trai. Con cũng sẽ xuất gia, bị khổ sở vì nổi sầu muộn về người em trai.’

328. ‘Này Sundarī, mong rằng ý định ấy của con, điều mà con ước nguyện, được thành tựu. Đồ ăn do đã đứng (chờ đợi), sự khát thực, và y may bằng vải quảng bỏ, trong khi chịu đựng những điều ấy, con sẽ không còn lậu hoặc ở đời kế tiếp.’

329. ‘Thưa ni sư, trong khi con là cô ni tu tập sự, Thiên nhân (của con) được trong sạch, con biết đời sống trước đây, nơi con đã sống trước đây.’²

330. Thưa đấng tốt lành, thưa bậc chói sáng của hội chúng trường lão ni, ba Minh đã được (con) thành tựu, lời dạy của đức Phật đã được thực hành.

331. Thưa ni sư, hãy cho phép con; con muốn đi đến Sāvatti. Con sẽ rống tiếng rống của sư tử trong sự chứng minh của đức Phật tối cao.’

332. ‘Này Sundarī, người hãy nhìn xem bậc Đạo Sư có sắc màu vàng, có làn da màu vàng, bậc thuần phục những kẻ chưa được thuần phục, đấng Toàn Giác, không có sự sợ hãi từ bất cứ đâu.’

333. Ngài hãy nhìn Sundarī đang đi đến, đã được hoàn toàn giải thoát, không còn mầm mống tái sinh, có sự luyến ái đã được xa lìa, không còn bị ràng buộc, có phận sự đã làm xong, không còn lậu hoặc.’³

334. ‘Bạch đấng Đại Hùng, sau khi rời khỏi Bārāṇasī, con đã đi đến để gặp Ngài. Nữ đệ tử Sundarī xin đánh lễ hai bàn chân của Ngài.’

¹ Đây là lời của nữ Bà-la-môn, vợ của Bà-la-môn Sujāta và là mẹ của Sundarī, nói với người đánh xe. Bình bát đầy (*puṇṇapattaṃ*) là vật biểu cho người đem đến tin vui (ThigA., 234).

² Câu kệ 329 tương tự câu kệ 104.

³ Hai câu kệ 332, 333 là lời của Sundarī tự nói với chính mình (Sdd., 235).

335. Tuvaṃ buddho tuvaṃ satthā tuyhaṃ dhītāmi brāhmaṇa,
orasā mukhato jātā katakiccā anāsavā.
336. Tassā te svāgataṃ bhadde tato te adurāgataṃ,
evaṃ hi dantā āyanti satthupādāni vanditā,¹
vitarāgā viṣaṃyuttā katakiccā anāsavā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ sundarī therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Sundarītherīgāthā.

70.

337. Daharā ahaṃ² suddhavasanaṃ yaṃ pure dhammamassuṇiṃ,
tassā me appamattāya saccābhisamayo ahu.
338. Tatohaṃ sabbakāmesu bhusaṃ³ aratimajjhagaṃ,
sakkāyasmimṃ bhayaṃ disvā nekkhammañña⁴ pīhaye.⁵
339. Hitvānaḥaṃ ñātigaṇaṃ dāsakammakarāni ca,
gāmakkhettāni phītāni ramaṇīye pamodite.
340. Pahāyāhaṃ pabbajitā sāpateyyamanappakaṃ,
evaṃ saddhāya nikkhamma saddhamme suppavedite,
na metaṃ⁶ assa patirūpaṃ ākiñcaññaṃ hi patthaye.
341. Yo⁷ jātārūpaṃ rajataṃ chaḍḍetvā⁸ punarāgame,
rajataṃ jātārūpaṃ vā na bodhāya⁹ na santiyā,¹⁰
netamṃ samaṇa sārappaṃ na etaṃ ariyaṃ dhanam.¹¹
342. Lobhanaṃ madanaṃ cetamṃ mohanaṃ¹² rajavaḍḍhanaṃ,¹³
sāsaṅkaṃ bahu āyāsaṃ natthi cettha dhuvaṃ ṭhiti.
343. Ettha rattā¹⁴ pamattā ca saṃkiliṭṭhamaṇā narā,
aññaṃaññaṇa vyāruddhā puthupubbanti¹⁵ medhagaṃ.
344. Vadho bandho parikleso jāni sokapariddavo,
kāmesu adhipannaṇaṃ dissate vyasanaṃ bahum.
345. Taṃ maṃ ñātī amittāva kiṃ vo¹⁶ kāmesu yuñjatha,
jānātha maṃ pabbajitaṃ kāmesu bhayaḍḍassaniṃ.¹⁷

¹ vandikā - Syā, PTS.

² daharāhaṃ - Syā, PTS.

³ bhūsaṃ - PTS.

⁴ nekkhammaṇaṃ - Ma;
nekkhammasseva - Syā;
nekkhammaṇaṃ yeva - PTS.

⁵ pīhaye - Syā, PTS.

⁶ netamṃ - Ma; na me taṃ - Syā, PTS.

⁷ yā - Syā, PTS.

⁸ ṭhapetvā - Syā, PTS.

⁹ natthetassapi - Syā.

¹⁰ santaye - PTS.

¹¹ ariyaddhanaṃ - Ma;
ariyadhanaṃ - Syā.

¹² samohanaṃ - Syā.

¹³ rajabandhanaṃ - Syā.

¹⁴ ettāvata - Syā.

¹⁵ puthu kubbanti - Ma, Syā, PTS.

¹⁶ maṃ - Syā, PTS.

¹⁷ bhayaḍḍassiniṃ - Syā, PTS.

335. Ngài là đức Phật. Ngài là bậc Đạo Sư. Bạch đấng Bà-la-môn, con là người con gái chính thống của Ngài, đã được sanh ra từ miệng, có phận sự đã làm xong, không còn lậu hoặc.'

336. 'Này vị ni hiền thiện, cô đây có việc đã đi đến tốt đẹp, do đó cô có việc đã đi đến không xấu xa. Bởi vì những người đã được thuần phục đi đến như vậy, đã được đánh lễ hai bàn chân của bậc Đạo Sư, có luyến ái đã được xa lìa, không bị ràng buộc, có phận sự đã làm xong, không còn lậu hoặc.'

Trường lão ni Sundarī đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Sundarī.

70.

337. Tôi đã được nghe Giáo Pháp trước đây lúc còn trẻ tuổi, có y phục tinh khiết. Tôi đây, không bị xao lãng, đã có sự lãnh hội về các Sự Thật.

338. Nhờ vậy, tôi đã đạt đến sự không thích thú lớn lao về tất cả các loại dục. Sau khi nhìn thấy nỗi sợ hãi về bản ngã, tôi ao ước chỉ mỗi việc xuất ly.

339. Tôi đã lìa bỏ đám đông thân quyến, các nô lệ và những người hầu, các làng mạc ruộng đất phì nhiêu, các vật đáng yêu đã được vui thích.

340. Sau khi dứt bỏ của cải không phải là ít, tôi đã xuất gia. Với niềm tin như thế, tôi đã xuất ly ở trong Chánh Pháp khéo được công bố. Việc này¹ là không thích đáng đối với tôi, bởi vì tôi ước nguyện trạng thái không sở hữu.

341. Người nào đã quẳng bỏ vàng bạc không nên tiếp nhận trở lại. Bạc hay vàng không đưa đến sự giác ngộ, không đưa đến sự thanh tịnh. Việc này là không thích hợp với Sa-môn, việc này không là tài sản thánh thiện.

342. Việc này là lòng tham, là sự say đắm, sự mê muội, sự tăng trưởng như bần, có sự nguy hiểm, có nhiều phiền toái, và ở đây không có sự vững chắc, bền lâu.

343. Ở đây, loài người bị tham đắm, và bị xao lãng, có tâm ý bị ô nhiễm. Bị đối chọi lẫn nhau, những kẻ phạm phu gây nên sự xung đột.

344. Sự giết chóc, giam cầm, tai họa, mất mát, sầu muộn, than vãn, nhiều sự bất hạnh được nhìn thấy đối với những người bị đắm chìm trong các dục.

345. Các người là thân quyến, tại sao lại lôi kéo tôi đây vào trong các dục, như là những kẻ thù vậy? Các người phải biết rằng tôi đã được xuất gia, có sự nhìn thấy nỗi sợ hãi trong các dục.

¹ Việc này tức là việc thọ nhận vàng bạc (ND).

346. Na hiraññasuvaṇṇena parikkhīyanti āsavā,
amittā vadhakā kāmā sapattā sallabandhanā.
347. Taṃ maṃ ñātī amittāva kiṃ vo¹ kāmesu yuñjatha,
jānātha maṃ pabbajitaṃ muṇḍaṃ saṅghāṭipārutamaṃ.
348. Uttiṭṭhapiṇḍo uñcho ca paṃsukūlaṃ ca cīvaram,
etaṃ kho mama sāruppaṃ anāgārūpanissayo.
349. Vantā mahesīhi² kāmā ye dibbā ye ca mānūsā,
khemaṭṭhāne vimuttā te pattā te acalaṃ sukhaṃ.
350. Sāhaṃ³ kāmehi saṅgacchiṃ yesu tāṇamaṃ na vijjati,
amittā vadhakā kāmā aggikkhandhasamā⁴ dukhā.
351. Paripantho esa bhayo⁵ savighāto sakaṇṭako,
gedho suvisamo lepo⁶ mahanto mohanāmukho.
352. Upasaggo bhīmarūpo kāmā sappasirūpamā,
ye bālā abhinandanti andhabhūtā puthujjanā.
353. Kāmapaṅkena sattāhi⁷ bahū loke aviddasu,⁸
pariyantaṃ nābhijānanti jātiyā maraṇassa ca.
354. Duggatigamaṇaṃ maggaṃ manussā kāmahetukaṃ,
bahuṃ ve paṭipajjanti attano rogamāvahaṃ.
355. Evaṃ amittajananā tāpanā saṃkilesikā,
lokāmisā bandhaniyā⁹ kāmā maraṇabandhanā.
356. Ummādanā ullapanā kāmā cittappamāthino,¹⁰
sattānaṃ saṃkilesāya khipaṃ¹¹ mārena oḍḍitaṃ.
357. Anantādīnavā kāmā bahudukkhā mahāvisā,
appassādā raṇakarā sukkapakkhavisosanā.
358. Sāhaṃ etādisaṃ katvā¹² vyasanaṃ kāmahetukaṃ,
na taṃ paccāgamissāmi nibbānābhīratā sadā.

¹ maṃ - Syā, PTS.

² mahesinā - PTS.

³ māhaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ aggikkhandhūpamā - Ma, Syā, PTS.

⁵ aparissuddho eso sabhaya - Syā;

paripantho eso sabhaya - PTS.

⁶ c' eso - Ma, Syā, PTS.

⁷ kāmamaṃsaggasattā hi janā - Syā; kāmamaṃkasattā hi janā - PTS.

⁸ aviddasū - Ma, PTS;

avindiṃsu - Syā.

⁹ bandhaniyā - Ma.

¹⁰ cittappamaddino - Ma, Pu;

cittappamādinno - Syā.

¹¹ khippaṃ - Ma, Syā.

¹² hitvā - Syā.

346. Các lậu hoặc không được cạn kiệt nhờ vào vàng khối hay vàng ròng. Các dục là những kẻ thù, những kẻ giết người, là đối nghịch, là những sự trói buộc vào các mũi tên (luyến ái, sân hận, si mê).

347. Các người là thân quyến, tại sao lại lôi kéo tôi đây vào trong các dục, như là những kẻ thù vậy? Các người phải biết rằng tôi đã được xuất gia, đầu cạo, tràm lên y hai lớp.

348. Đồ ăn do đã đứng (chờ đợi), sự khát thực, và y may bằng vải quăng bỏ, việc này quả là thích hợp với tôi, là (những) vật nâng đỡ cho người sống không nhà.

349. Các dục, thuộc về cõi trời và thuộc về loài người, đã bị chối từ bởi các vị đại ẩn sĩ. Ở chốn an toàn, các vị ấy đã được hoàn toàn giải thoát, các vị ấy đã đạt đến sự an lạc không bị dao động.

350. Tôi đây đã tiếp xúc với các dục, chỗ nương tựa ở nơi chúng không được tìm thấy. Các dục là những kẻ thù, những kẻ giết người, những sự khổ đau, tương tự như những đồng lửa.

351. (Các dục) ấy là sự trở ngại, là nỗi sợ hãi, có sự phá hoại, có gai nhọn. Sự ham muốn là vô cùng khập khiễng, là sự bồi đắp, là nguyên nhân lớn tạo ra sự mê muội.

352. Các dục là sự khuấy rối, có dáng vóc ghê rợn, tương tự cái đầu con rắn; những kẻ nào là ngu dốt, bị mù lòa, những kẻ phàm phu thì ưa thích.

353. Bởi vì bị gấn bó với đám lầy của các dục, nhiều người ngu dốt ở thế gian không biết về việc chấm dứt sanh tử.

354. Vì nguyên nhân các dục, nhiều người, quá nhiên bằng nhiều lối, thực hành con đường dẫn đến cảnh giới khổ đau, đem lại bệnh tật cho bản thân.

355. Như vậy, các dục là sự sản sanh ra kẻ thù, là sự thiêu đốt, liên quan đến phiền não, là mối nhử của thế gian cần được buộc trói lại, là sự trói buộc vào cái chết.

356. Các dục là (nguyên nhân tạo ra) các sự điên cuồng, các sự tăng bốc, các sự kích động của tâm, là lưới bẫy đã được giăng ra bởi Ma Vương, đem lại phiền não cho các chúng sanh.

357. Các dục có những điều bất lợi vô hạn, có nhiều khổ đau, là các chất độc mạnh, có ít khoái lạc, là những yếu tố gây nên khuấy rối, có sự tiêu diệt các thành phần trong sạch.

358. Sau khi đã gây nên điều bất hạnh như thế ấy, có nguyên nhân là các dục, tôi sẽ không quay trở lại việc ấy nữa, luôn luôn thỏa thích Niết Bàn.

359. Raṇaṃ taritvā¹ kāmānaṃ sītibhāvābhikaṅkhinī,
appamattā vihassāmi² tesam saṃyojanakkhaye.
360. Asokaṃ virajaṃ khemaṃ ariyañcaṭṭhaṅgikaṃ³ ujum,
taṃ maggaṃ anugacchāmi yena tiṇṇā mahesino.
361. Imaṃ passatha dhammaṭṭhaṃ subhaṃ kammāradhītaraṃ,
anejaṃ upasampajja rukkhamaḷamhi jhāyati.
362. Ajjatṭhamī pabbajitā saddhā saddhammasobhanā,
viñituppalavaṇṇāya tevijjā maccuhāyini.
363. Sāyaṃ bhujissā anaṇā bhikkhunī bhāvitindriyā,
sabbayogavisamṃyuttā katakiccā anāsavā.
364. Taṃ sakko devasaṅghena upasaṅkamma⁴ iddhiyā,
namassati bhūtapati subhaṃ kammāradhītaraṃ ”ti.

Itthaṃ sudaṃ subhā kammāradhītā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Subhākammāradhītutherīgāthā.

Visatinipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ karitvā - Ma, Syā, PTS.

² viharissāmi - Syā; vihissāmi - PTS.

³ ariyaṭṭhaṅgikaṃ - Syā, PTS.

⁴ upasaṅgamma - Syā, PTS.

359. Sau khi vượt qua sự khuấy rối của các dục, có sự mong mỏi trạng thái mát mẻ, không bị xao lãng, tôi sẽ an trú trong sự cạn kiệt các điều ràng buộc.

360. Tôi sẽ đi theo Đạo Lộ không có sầu muộn, xa lìa luyến ái, an toàn, thánh thiện, có tám chi phần, thẳng tắp ấy, nhờ nó mà các bậc đại ẩn sĩ đã được vượt qua.

361. ‘Các vị hãy nhìn xem Subhā này, con gái người thợ rèn, đã đứng vững ở trong Giáo Pháp. Sau khi tiến đến sự không còn dục vọng, nàng tham thiền ở cội cây.’¹

362. Đã được xuất gia đến hôm nay là ngày thứ tám, có niềm tin, có sự chói sáng của Chánh Pháp, được hướng dẫn bởi vị ni Uppalavaṇṇā, nàng có ba Minh, có sự chiến thắng Thần Chết.

363. Nàng đây là người (nô lệ đã được) tự do, không còn nợ nần, là vị tỳ khưu ni, có các giác quan đã được tu tập, đã tách rời mọi điều ràng buộc, có phận sự đã làm xong, không còn lậu hoặc.’

364. Vị chúa tể của các sanh linh Sakka, cùng với hội chúng chư Thiên, bằng thần thông đã đi đến gặp và lễ bái Subhā, con gái người thợ rèn.”

Trường lão ni Subhā, con gái người thợ rèn, đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Subhā, con gái người thợ rèn.

Nhóm Hai Mươi được chấm dứt.

--ooOoo--

¹ Ba câu kệ 361 - 363 là lời của đức Phật, câu kệ 364 là của các vị kết tập (ThigA., 229).

14. TIṂSATINIPĀTO

71.

365. Jīvakambavanaṃ rammaṃ gacchantiṃ bhikkhuniṃ subhaṃ,
dhuttako sannivāresi tamenāṃ abravī subhā.
366. Kiṃ te aparādhitaṃ mayā yaṃ maṃ ovariyāna tiṭṭhasi,¹
na hi pabbajitāya āvuso puriso samphusanāya kappati.
367. Garuke mama satthusāsane yā sikkhā sugatena desitā,
parisuddhapadaṃ anaṅgaṃ kiṃ maṃ ovariyāna tiṭṭhasi.¹
368. Āvilacitto anāvilāṃ sarajo vītarajaṃ anaṅgaṃ,
sabbattha vimuttamānasāṃ kiṃ maṃ ovariyāna tiṭṭhasi.¹
369. Daharā ca apāpikā casi kiṃ te pabbajjā karissati,
nikkhipa kāsāyacivaraṃ ehi ramāmase pupphite² vane.
370. Madhurañca pavanti sabbaso kusumarajena samuṭṭhitā³ dumā,
paṭhamavasanto sukho utu ehi ramāmase pupphite² vane.
371. Kusumitasikharāva⁴ pādapā abhigacchantiva⁵ māluteritā,
kā tuyhaṃ rati bhavissati yadi ekā vanamotarissasi.⁶
372. Vālamigasaṅghasevitaṃ kuñjaramattakareṇulolitaṃ,⁷
asahāyikā gantumicchasi rahitaṃ bhīṃsanakaṃ⁸ mahāvanaṃ.
373. Tapanīyakatāva dhītikā vicarasi cittaratheva⁹ accharā,
kāśikasukhumehi vagguhi sobhasi vasanehi nūpame.¹⁰
374. Ahaṃ tava vasānugo siyaṃ yadi viharemase¹¹ kānanantare,
na hi catthi¹² tayā piyataro¹³ pāṇo kinnarimandalocane.
375. Yadi me vacanaṃ karissasi sukhitā ehi agāramāvasa,
pāsādanivātavāsiniṃ parikammaṃ te karonti¹⁴ nāriyo.

¹ ovadiyānutiṭṭhasi - Syā.

² ramāma supupphite - Ma;
ramāmase supupphite - Syā.

³ samuddhatā - PTS.

⁴ ca - Ma, Syā, PTS.

⁵ abhigajjantiva - Ma, Syā, PTS.

⁶ vanam ogahissasi - Ma;
vanam ogāhissasi - Syā, PTS.

⁷ loḷitaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁸ bhīsanakaṃ - Syā, PTS.

⁹ cittalateva - Ma.

¹⁰ suvasanehi nūpame - Ma;
nivasanehinopame - Syā.

¹¹ viharemase - PTS.

¹² m' atthi - Ma, Syā, PTS.

¹³ piyattaro - Ma.

¹⁴ karontu - Ma, Syā, PTS.

14. NHÓM BA MƯƠI

71.

365. “Trong khi vị tỳ khưu ni Subhā đang đi đến khu vườn xoài đáng yêu của Jīvaka, có kẻ vô lại đã cản ngăn nàng. Subhā đã nói với gã ấy điều này:

366. ‘Này ông, tôi đã làm điều gì xúc phạm đến ông, mà ông đứng cản ngăn tôi? Bởi vì việc người nam đụng chạm đến người nữ xuất gia là không được phép.

367. Điều học này đã được bậc Thiện Thệ thuyết giảng trong Giáo Pháp khả kính của bậc Đạo Sư. Tôi là người nữ có bản thể thanh tịnh, không như bạn, tại sao ông đứng cản ngăn tôi?’

368. Ông có tâm bị nhiễu loạn, còn tôi không bị nhiễu loạn, ông có sự luyện ái, còn tôi có sự luyện ái đã được xa lìa, không như bạn, có tâm ý đã được giải thoát về mọi lãnh vực, tại sao ông đứng cản ngăn tôi?’

369. ‘Nàng trẻ trung và không xấu xa, việc xuất gia sẽ làm điều gì cho nàng? Nàng hãy quăng bỏ y ca-sa, hãy đến, chúng ta hãy vui thú ở khu rừng đã được trở hoa.

370. Các cây cối, vươn lên với bụi phấn của những bông hoa, tỏa ra khắp nơi mùi hương ngọt ngào. Tháng đầu xuân là mùa hoan lạc; nàng hãy đến, chúng ta hãy vui thú ở khu rừng đã được trở hoa.

371. Các cây cối với những đỉnh chóp đã được đơm bông tựa như đang di chuyển đến (mỗi khi) được lay động bởi gió. Sẽ có sự hứng thú gì cho nàng, nếu nàng một mình đi sâu vào trong khu rừng?’

372. Nàng không bạn đồng hành muốn đi vào khu rừng lớn, vắng vẻ, có sự kinh hoàng, được lai vãng bởi các bầy thú dữ, bị khuấy động bởi những con voi cái động cựa với những con voi đực.

373. Nàng đi tới lui tựa như con búp bê làm bằng vàng, tựa như nàng tiên ở vườn hoa Cittaratha.¹ Ôi tuyệt thế giai nhân, nàng chói sáng với các loại vải Kāsī tinh tế, bóng láng.

374. Ôi người có đôi mắt dịu dàng của loài nhân điểu, ta có thể chiều theo sự sai bảo của nàng nếu chúng ta chung sống ở bên trong khu rừng, bởi vì không có sanh linh nào đáng yêu hơn nàng.

375. Nếu nàng sẽ làm theo lời nói của ta, được an vui, nàng hãy đến, hãy ngụ ở trong nhà, với việc cư ngụ ở trong sự an toàn của tòa lâu đài, có những người nữ làm công việc hầu hạ nàng.

¹ Tên một vườn hoa ở cõi trời Đạo Lợi.

376. Kāsikasukhumāni dhāraya¹ abhirohehi² ca mālavaṇṇakaṃ,
kañcanaṃaṇimuttakaṃ bahuṃ vividhaṃ ābharaṇaṃ karomi te.
377. Sudhotarajapacchadaṃ subhaṃ goṇakatūlitasanthataṃ³ navāṃ,
abhiruha⁴ sayanaṃ mahārahaṃ candanamaṇḍita⁵ sārāgandhikaṃ.
378. Uppalañca udakato uggataṃ⁶ yathā taṃ⁷ amanussasevitaṃ,
evaṃ tuvaṃ brahmacārīnī sakesu aṅgesu jaraṃ gamissasi.
379. Kiṃ te idha sārasammataṃ kuṇapapūramhi susānavaḍḍhane,
bhedanadhamme kalebare⁸ yaṃ disvā vimano udikkhasi.
380. Akkhīni ca turīyārīva kinnariyārīva pabbatantare,
tava me nayanānudikkhiya⁹ bhiyyo kāmaratī pavaḍḍhati.
381. Uppalasikharopamāni te vimale hāṭakasannibhe mukhe,
tava me nayanānudikkhiya⁹ bhiyyo kāmaguṇo pavaḍḍhati.
382. Api dūragatā saramhase¹⁰ āyatapamhe visuddhadassane,
na hi catthi¹¹ tayā piyataro¹² nayanā kinnarimandalocane.
383. Apathena payātumicchasi candaṃ kīḷanakaṃ gavessasi,¹³
meruṃ¹⁴ laṅghetumicchasi yo tvaṃ buddhasutaṃ maggayase.¹⁵
384. Natthi loke sadevake rāgo yattha 'pi 'dāni me siyā,
napi naṃ jānāmi kīriso atha maggena hato samūlako.
385. Inṅālakuyāva¹⁶ ujjhato¹⁷ visapattorīva aggato¹⁸ kato,
napi naṃ passāmi kīriso atha maggena hato samūlako.
386. Yassā siyā apaccavekkhitaṃ sathā vā anupāsīto siyā,
tvaṃ tādīsikaṃ palobhaya jānantīṃ so imaṃ vihaññasi.
387. Maṃhaṃ hi akkuṭṭhavandite sukhadukkhe ca satī¹⁹ upaṭṭhitā,
saṅkhatamasubhanti jāniya sabbattheva mano na lippati.²⁰

¹ dhārassu - Syā.

² abhiropehi - Ma, Syā, PTS.

³ goṇakatūlikasanthataṃ - Ma, Syā;
goṇakatūlikasantataṃ - PTS.

⁴ abhirūhi - Syā; abhirūha - PTS.

⁵ candanamaṇḍitaṃ - Syā, PTS.

⁶ uppalaṃ cudakā samuggataṃ - Ma;
uppalaṃ ca udakato ubbhataṃ - Syā, PTS.

⁷ yaṃ - Syā, PTS.

⁸ kaḷevare - Ma, Syā, PTS.

⁹ nayanāni dakkhiya - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ saremhase - Syā, PTS.

¹¹ na hi m' atthi - Ma, Syā, PTS.

¹² piyattarā - Ma;
piyatarā - Syā, PTS.

¹³ gavesasi - Ma, Syā, PTS.

¹⁴ sineruṃ - Syā.

¹⁵ maggayasi - Ma, PTS;
patthesi - Syā.

¹⁶ inṅhālakhuyā va - Syā, PTS.

¹⁷ ujjhito - Ma, Syā, PTS.

¹⁸ aggito - Ma.

¹⁹ satī - Ma.

²⁰ limpati - Ma, Syā, PTS.

376. Hãy mặc vào các tấm vải Kāsī tinh tế, hãy trưng diện tràng hoa và vật thoa. Ta sẽ tạo ra cho nàng nhiều nữ trang các loại làm bằng vàng, ngọc ma-ni, và ngọc trai.

377. Nàng hãy ngự lên chiếc giường ngủ vô cùng quý giá, có màn che được giặt sạch bụi bặm, xinh đẹp, được trải lên bằng lớp nệm lông thú, mới tinh, được trang trí bằng gỗ trầm có hương thơm ngát.

378. Giống như đóa sen xanh kia, được vươn lên từ trong nước, được thân cận với phi nhân, tương tự như vậy với việc thực hành Phạm hạnh, nàng sẽ đi đến tuổi già khi các phần thân thể còn thuộc về riêng mình.'

379. 'Đối với ông, ở đây, ở cái thân xác có bản chất tan rã, chứa đầy các vật ghê tởm, làm cho các bãi tha ma phát triển, vật gì được xem là cốt lõi mà sau khi nhìn thấy vật ấy thì ông mất hồn và nhìn đắm đuối?'

380. 'Đôi mắt (của nàng) tựa như (cặp mắt) của loài nai cái, tựa như (cặp mắt) của nữ nhân điều ở trong khu rừng. Sau khi nhìn theo đôi mắt của nàng, niềm thích thú dục tình của ta gia tăng thêm nữa.

381. (Đôi mắt của nàng) giống như chóp đỉnh của đóa sen xanh ở trên khuôn mặt tựa như vàng không vết bẩn của nàng. Sau khi nhìn theo đôi mắt của nàng, mức độ dục tình của ta gia tăng thêm nữa.

382. Hỡi người có lông mi dài, hỡi người có cái nhìn trong trắng, cho dầu nàng đi xa, ta (sẽ) nhớ (nàng). Hỡi người có đôi mắt dịu dàng của loài nhân điều, bởi vì không có cặp mắt nào đáng yêu hơn cặp mắt của nàng.'

383. 'Ông muốn đi vào con đường sai quấy, ông muốn tìm cầu mặt trăng làm đồ chơi, ông muốn nhảy qua ngọn núi Meru, (khi) ông đeo đuổi người con của đức Phật.

384. Thậm chí ở thế gian luôn cả chư Thiên, giờ đây không có sự luyến ái nào có thể hiện hữu ở ta. Ta cũng không biết sự ái luyến ấy là loại nào một khi nó đã bị tiêu diệt tận gốc rễ bởi Đạo Lộ (thánh thiện).

385. (Sự luyến ái) tựa như (tàn lửa) được văng ra từ chậu than hồng, tựa như bát chất độc đã được làm cho tiêu tán. Ta cũng không biết sự ái luyến ấy là loại nào một khi nó đã bị tiêu diệt tận gốc rễ bởi Đạo Lộ (thánh thiện).

386. Đối với người nữ nào, (năm uẩn này) chưa được quán xét hay là bậc Đạo Sư chưa được phụng sự, ông hãy đi quyến rũ người nữ như thế ấy. (Nếu quyến rũ) con người đã nhận biết này, ông đây (sẽ) bị khốn khổ.

387. Bởi vì khi bị mắng nhiếc hay được lễ bái, khi có sự an lạc hay khổ đau, niệm của tôi đều được thiết lập. Sau khi biết rằng: 'Pháp bị tạo tác là không tốt đẹp,' tâm của tôi không bám víu vào bất cứ nơi nào.

388. Sāhaṃ sugatassa sāvīkā maggaṭṭhaṅgikayānāyāyini,
uddhaṭasallā anāsavā suññāgāragatā ramāmahaṃ.
389. Diṭṭhā hi mayā sucittitā sombhā dārukapiḷlakāni vā,¹
tantīhi ca khīlakehi ca vinibaddhā vividhaṃ panaccakā.²
390. Tamhuddhaṭe tantikhīlake vissaṭṭhe vikale paripakkhite,³
avinde khaṇḍaso kate kimhi tattha manāṃ nivesaye.
391. Tathūpamā dehakāni maṃ tehi dhammehi vinā na vattanti,
dhammehi vinā na vattati⁴ kimhi tattha manāṃ nivesaye.
392. Yathā haritālena makkhitaṃ addasa cittaṃ bhittiyā kataṃ,
tamhi te viparītadassanaṃ saññā⁵ mānusikā niratthikā.
393. Māyaṃ viya aggato kataṃ supinanteva suvaṇṇapādapaṃ,
upagacchasi⁶ andha rittakaṃ janamajjheriva rupparūpakaṃ.
394. Vaṭṭaniriva koṭarohitā majjhe bubbulakā⁷ sa-assukā,
piḷakoḷikā⁸ ettha⁹ jāyati vividhā cakkhuvividhā ca¹⁰ piṇḍitā.
395. Uppāṭiya¹¹ cārudassanā na ca pajjittha asaṅgamānasā,¹²
handā te cakkhuṃ harassu taṃ tassa narassa adāsi tāvade.
396. Tassa ca viramāsi tāvade rāgo tattha khamāpayi ca naṃ,
sotthi siyā brahmacāriṇi na puno edisakaṃ bhavissasi.
397. Āsādiya¹³ edisaṃ janaṃ aggim pajjalitaṃ va liṅgiya,
gaṇhiya¹⁴ āsivisaṃ viya api nu sotthi siyā khamehi no.
398. Muttā ca tato sā bhikkhuṇi agamī buddhavarassa santikaṃ,
passiya varapuññalakkhaṇaṃ cakkhu āsi yathā purāṇakan ”ti.

Itthaṃ sudaṃ subhā jīvakambavanikā therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Subhājīvakambavanikātherīgāthā.

Tīṃsati nipāto niṭṭhito.

--ooOoo--

¹ dārukacillakāni vā - Syā;
dārukacillakā navā - PTS.
² panaccitā - Syā, PTS.
³ parikrite - Ma;
paripakkate - Syā, PTS.
⁴ vattanti - Syā, PTS.
⁵ paññā - Syā, PTS.
⁶ upadhāvasi - Syā, PTS.

⁷ pubbulakā - Ma; bubbulakā - Syā, PTS.
⁸ piḷakoḷikā - Ma, Syā; piḷikoḷikā - PTS.
⁹ c' ettha - Ma, Syā, PTS.
¹⁰ va - Syā, PTS.
¹¹ upādiya - Syā.
¹² alaggamānasā - Syā.
¹³ āhaniya - Syā, PTS.
¹⁴ gaṇhissaṃ - Syā, PTS.

388. Tôi đây là nữ đệ tử của bậc Thiện Thệ, có sự di chuyển bằng chiếc xe Đạo Lộ tám chi phần, có mũi tên đã được nhổ lên, không còn lậu hoặc, đã được đi đến căn nhà trống vắng, tôi thỏa thích.

389. Bởi vì tôi đã nhìn thấy những con búp bê khéo được tô màu, hoặc những con rối bằng gỗ, được buộc chặt bằng những sợi dây và những thanh gỗ, nhảy múa theo nhiều kiểu.

390. Khi (những) sợi dây và thanh gỗ ấy được lấy ra, được tháo rời, được gỡ bỏ, được phân tán, đã được làm thành mảnh vụn, không thể tìm ra, trong trường hợp ấy thì tâm có thể trú vào cái gì?

391. Tương tự như thế ấy, các phần thân thể của tôi không vận hành nếu thiếu đi các pháp ấy (đất, nước, v.v...); (cơ thể) không vận hành nếu thiếu đi các phần (tay, chân, v.v...), trong trường hợp ấy thì tâm có thể trú vào cái gì?

392. Giống như ông đã nhìn thấy bức tranh vẽ (hình người) được bôi màu vàng, được tạo ra ở bức tường, cái nhìn của ông về cái (hình người) ấy đã bị bóp méo, cái tưởng về con người (đứng ở bức tường) là không có ý nghĩa.

393. Tựa như ảo ảnh được tạo ra ở phía trước, tựa như cái cây bằng vàng ở trong giấc mơ, tựa như sự phô bày hình thức ở giữa đám người, này kẻ mù lòa, ông đi theo cái không thật.

394. (Con mắt) tựa như viên bi tròn được đặt vào cái hốc, có cái bong bóng ở chính giữa cùng với nước mắt, chất ghen được tiết ra ở nơi ấy, các phần tử của con mắt được xoay chuyển theo nhiều lối.'

395. Với tâm ý không luyến tiếc, vị ni có khuôn mặt dễ thương, đã móc lấy (con mắt), và đã không tiếc nuôi (nói rằng): 'Này, ông hãy mang đi con mắt cho ông đi,' đồng thời đã trao con mắt cho gã đàn ông ấy.

396. Liền khi ấy sự luyến ái của gã ấy đã ngưng hẳn, và tại nơi ấy gã đã xin vị ni thứ lỗi: 'Thưa vị ni thực hành Phạm hạnh, có thể tốt lành được chăng? Việc như thế này sẽ không tái diễn.'

397. Sau khi xúc phạm con người như thế này, tựa như đã ôm lấy ngọn lửa cháy bùng, giống như đã cầm lấy nọc độc của con rắn. Còn có thể tốt lành được chăng? Xin hãy thứ lỗi cho tôi.'

398. Và đã được tự do lìa khỏi gã ấy, vị tỳ khưu ni ấy đã đi đến gặp đức Phật cao quý. Sau khi nhìn thấy tướng trạng phước báu cao quý, con mắt đã trở nên giống như tình trạng trước đây."

Trường lão ni Subhā ngụ ở vườn xoài của Jīvaka đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Subhā ngụ ở vườn xoài của Jīvaka.

Nhóm Ba Mười được chấm dứt.

--ooOoo--

15. CATTĀLĪSATINIPĀTO

72.

399. Nagaramhi kusumanāme pāṭaliputtamhi puthuviyā¹ maṇḍe,
sakyakulakulināyo dve bhikkhuniyo hi² guṇavatiyo.
400. Isidāsī tattha ekā dutiyā bodhittheri³ sīlasampannā ca,
jhānajjhāyanaratāyo bahussutāyo dhutakilesāyo.
401. Tā piṇḍāya caritvā⁴
bhattatthaṃ kariya dhotapattāyo,
rahitamhi sukhanisinnā
imā girā abbhudīresuṃ.⁵
402. Pāsādikāsi ayye
isidāsī vayopi te aparihīno,
kiṃ disvāna vyākulikaṃ⁶
athāsi nekkhammanuyuttā.
403. Evaṃ anuyuññiyamānā⁷ sā
rahite dhammadesanā kusalā,
isidāsī⁸ vacanamabravī
suṇa bodhi yathamhi⁹ pabbajitā.
404. Ujjeniyā puravare¹⁰
mayhaṃ pitā sīlasaṃvuto seṭṭhi,
tassaṃhi ekadhītā¹¹
piyā manāpā ca dayitā ca.
405. Atha me sāketato varakā¹²
āgacchum¹³ uttamakulikā,¹⁴
seṭṭhīpahūtaratano¹⁵
tassa maṃ suṇhamadāsi tāto.
406. Sassuyā sasurassa¹⁶ ca
sāyaṃ pātaṃ paṇāmamupagamma,
sirasā karomi pāde
vandāmi yathamhi⁹ anusitṭhā.
407. Yā mayhaṃ sāmikassa
bhaginiyo bhātuno paṭijano,¹⁷
tamekavarakampi¹⁸ disvā
ubbiggā āsanaṃ dadāmi.¹⁹

¹ pathaviyā - Ma, PTS; paṭhaviyā - Syā.

² hi - itisaddo Syā, PTS. potthake natthi.

³ bodhi ti - Ma, Syā, PTS.

⁴ caritvāna - Syā.

⁵ abbhavadesuṃ - Syā.

⁶ byālikam - Ma; valikam - Syā, PTS.

⁷ anuyuññamānā - PTS.

⁸ isidāsī idam - Syā, PTS.

⁹ yathamhi - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ ito paraṃ visajjanakathā ujjeniyā puravare - Syā.

¹¹ ekā dhītā - Syā, PTS.

¹² varako - Syā, PTS.

¹³ āgacchi - Syā, PTS.

¹⁴ uttamakulinā - Ma;

uttamakulino - Syā, PTS.

¹⁵ seṭṭhi bahutaratano - PTS.

¹⁶ sassurassa - Ma, Syā, PTS.

¹⁷ parijano vā - Ma, Syā; parijano - PTS.

¹⁸ taṃ ekavārakam pi - Syā, PTS.

¹⁹ demi - PTS.

15. NHÓM BỐN MƯỜI

72.

399. Ở thành phố có tên của loài hoa Pāṭaliputta, nơi trong lành nhất ở trên trái đất, có hai vị tỳ khưu ni có đức hạnh, thuộc dòng dõi gia tộc Sakya.

400. Trong số đó, một vị là Isidāsī, và vị thứ nhì là trưởng lão ni Bodhī; (cả hai) đầy đủ giới hạnh, thích thú việc tham thiền về các loại thiền, có sự nghe nhiều, có các phiền não đã được giữ bỏ.

401. Hai vị ni ấy, sau khi đi khát thực, sau khi hoàn tất bữa ăn, có các bình bát đã được rửa, ngồi xuống thoải mái ở nơi thanh vắng, đã nói lên những lời này:

402. ‘Này chị Isidāsī, chị là dễ mến, thậm chí tuổi trẻ của chị cũng chưa phai tàn, sau khi nhìn thấy điều gì xấu xa (ở cuộc sống tại gia) khiến chị gẫn bó với việc xuất ly?’

403. Trong khi được hỏi như vậy ở nơi thanh vắng, vị ni Isidāsī ấy, thiện xảo về việc thuyết giảng Giáo Pháp, đã nói lời nói rằng: “Này Bodhī, hãy lắng nghe tôi đã được xuất gia như thế nào.

404. Ở tại kinh thành Ujjenī, cha của tôi là thương buôn, thu thúc trong giới hạnh. Tôi là con gái độc nhất, đáng yêu, hợp ý, được cảm tình của ông ấy.

405. Rồi những người hỏi cưới tôi thuộc gia tộc thượng lưu từ Sāketa đã đi đến, người thương buôn có nhiều châu ngọc (đã pháí họ đi đến); cha đã cho tôi làm con dâu của ông ấy.

406. Đối với mẹ chồng và cha chồng, buổi tối, buổi sáng, sau khi đi đến gặp họ, tôi cúi đầu thể hiện sự tôn kính, rồi đánh lễ các bàn chân theo như tôi đã được chỉ dạy.

407. Sau khi nhìn thấy các chị em gái, các anh em trai, người tùy tùng của chồng tôi, ngay cả người yêu quý duy nhất ấy, tôi run rẩy trao cho ghế ngồi.

408. Annena ca pānena ca khajjena ca yaṃ ca tattha sannihitaṃ,
chāдеми upanayāmi¹ demi ca yaṃ yassa patirūpaṃ.
409. Kālena upaṭṭhahitvā² gharaṃ samupagamāmi³ ummāre,
dhovantī hatthapāde⁴ pañjalikā sāmikaṃ upemi ca.⁵
410. Kocchaṃ pasādamañjaniṅca⁶
ādāsakaṅca gaṇhitvā,
parikkammakārikā viya
sayameva patiṃ vibhūsemi.
411. Sayameva odanaṃ sādhaṃyāmi
sayameva bhājanaṃ dhovantī,⁷
mātāva ekaputtakaṃ
tadā⁸ bhattāraṃ paricarāmi.
412. Evaṃ maṃ bhatikataṃ⁹ anurattaṃ¹⁰
kārikaṃ nihataṃānaṃ,¹¹
uṭṭhāyikaṃ analasaṃ
silavatiṃ dussate bhattā.
413. So mātaraṅca pitaraṅca
bhaṇati āpucchāhaṃ gamissāmi,
isidāsiyā na vacchaṃ¹²
ekāgārehaṃ saha vatthūṃ.
414. Mā evaṃ putta avaca
isidāsī paṇḍitā parivyattā,
uṭṭhāyikā analasā
kiṃ tuyhaṃ na rocate putta.
415. Na ca me hiṃsati kiñci
na cāhaṃ isidāsiyā saha vacchaṃ,
dessāva me alaṃ me
apucchāhaṃ¹³ gamissāmi.
416. Tassa vacanaṃ suṇitvā
sassu sassuro ca maṃ¹⁴ apucchimsu,
kissa tayā aparaddhaṃ
bhaṇa vissatthā¹⁵ yathābhūtaṃ.
417. Napihaṃ aparajjhaṃ¹⁶ kiñci
napi hiṃsemi na bhaṇāmi¹⁷ dubbacanaṃ,
kiṃ sakkā kātuyye¹⁸
yaṃ maṃ viddessate¹⁹ bhattā.

¹ upanayāmi ca - Ma, PTS.

² uṭṭhahitvā - Syā, PTS.

³ samupagamim - Syā, PTS.

⁴ ummāradhotatthapādā - Syā, PTS.

⁵ upemi - Ma, PTS; upemihaṃ - Syā.

⁶ pasādaṃ añjanaṅca - Syā, PTS, Sīmu.

⁷ dhoviṃ - Syā, PTS.

⁸ tathā - Ma, Syā, PTS.

⁹ bhattikataṃ - Ma, Syā, PTS.

¹⁰ anuttaraṃ - Syā, PTS.

¹¹ taṃ nihataṃānaṃ - Syā, PTS.

¹² na saha vacchaṃ - Ma, Syā, PTS.

¹³ āpucchāhaṃ - Syā, PTS.

¹⁴ sassū sassuro ca maṃ - Syā;

sassū sassuro ca me - PTS.

¹⁵ vissatthā - Ma, Syā.

¹⁶ aparajjhim - Sīmu, Pu.

¹⁷ na pi hiṃseva na gaṇāmi - Syā, PTS.

¹⁸ kātuye - Syā, PTS.

¹⁹ viddessate - Syā, PTS.

408. Với cơm ăn, nước uống, thức nhai, và vật được tích trữ ở tại nơi ấy, tôi chiều chuộng, đem lại, và trao vật thích hợp cho từng người.

409. Sau khi thức dậy đúng giờ, tôi đi đến gian nhà, rửa sạch các bàn tay bàn chân ở ngưỡng cửa, rồi tôi đi đến bên chồng, với tay chấp lại.

410. Sau khi cầm lấy cái lược, đồ trang điểm, thuốc thoa, và cái gương nhỏ, tôi tự chỉnh mình trang điểm cho chồng tựa như người nữ tỳ.

411. Tôi tự chỉnh mình nấu cơm, tự chỉnh mình rửa bát, tôi luôn luôn phục vụ người chồng tựa như người mẹ phục vụ đứa con trai duy nhất.

412. Người chồng bực bội đối với tôi, (trong khi tôi là) người đã thể hiện sự hy sinh, một mực yêu (chồng), như là người hầu gái, có ngã mạn đã được đè nén, là người dậy sớm, không biếng nhác, có giới hạnh như thế ấy.

413. Anh ta nói với mẹ và cha rằng: ‘Con sẽ xin phép và con sẽ ra đi. Để sống với nhau, con sẽ không sống với Isidāsī trong cùng một căn nhà.’

414. ‘Này con trai, chớ nói như vậy. Isidāsī sáng suốt, là người dậy sớm, không biếng nhác. Này con trai, cô ta không làm vừa ý con điều gì?’

415. ‘Cô ta không gây hại cho con bất cứ điều gì, nhưng con sẽ không sống chung với Isidāsī. Đối với con, cô ta thật là đáng ghét. Đối với con, là đủ rồi. Con sẽ không xin phép và con sẽ ra đi.’

416. Sau khi lắng nghe lời nói ấy của con trai, mẹ chồng và cha chồng đã hỏi tôi rằng: ‘Con đã phạm tội lỗi gì? Hãy bình tĩnh nói đúng theo sự tình.’

417. ‘Con cũng đã không phạm tội lỗi nào cả, con cũng không gây hại, con không nói lời hỗn xược. Còn có thể làm điều gì khi chồng ghét bỏ con?’

418. Te maṃ pitu gharaṃ pati nayiṃsu vimaṇā dukhena¹ adhibhūtā,²
puttaṃ anurakkhamānā jītamhase³ rūpinim lakkhim.⁴
419. Atha maṃ adāsi tāto aḍḍhassa gharamhi dutiyakulikassa,
tato upaḍḍhasuṅkena yena maṃ vindatha seṭṭhi.
420. Tassapi gharamhi māsaṃ avasī⁵ atha sopi maṃ paṭicchasi,⁶
dāsīva upaṭṭhahanti⁷ adūsikaṃ silasampannaṃ.
421. Bhikkhāya ca vicarantaṃ
damakaṃ dantaṃ me pitā bhaṇati,
hohisi⁸ me jāmātā
nikkhipa pontiṅca⁹ ghaṭikaṅca.
422. Sopi vasitvā pakkhamatha¹⁰
tātaṃ bhaṇati dehi me pontim,¹¹
ghaṭikaṅca mallakaṅca¹²
punapi bhikkhaṃ carissāmi.
423. Atha naṃ bhaṇati tāto
ammā sabbo ca me ñātagaṇavaggo,
kiṃ te na kirati¹³ idha
bhaṇa khippaṃ taṃ te¹⁴ karihiti.
424. Evaṃ bhaṇito bhaṇati
yadi me attā sakkoti alaṃ mayhaṃ,
isidāsiyā na saha vacchaṃ¹⁵
ekagharehaṃ saha vatthum.
425. Vissajjito gato so
ahampi ekākinī vicintemi,
apucchitūna¹⁶ gacchaṃ¹⁷
maritāye¹⁸ vā pabbajissaṃ vā.¹⁹
426. Atha ayyā jinadattā
āgacchi gocarāya caramānā,
tātakulaṃ vinayadhari
bahussutā silasampannā.
427. Taṃ disvānamhākaṃ
uṭṭhāyāsaṇaṃ tassā paññāpayim,
nisinnāya ca pāde
vanditvā bhojanaṃ adāsim.

¹ dukkhena - Syā, PTS.

² avibhūtā - PTS, Sīmu 1, 2, Pa.

³ jītamhase - Ma, Syā, PTS.

⁴ lacchim - Syā, PTS.

⁵ avasiṃ - Ma, Syā, PTS.

⁶ paṭicchariyā - Ma; paṭicchati - Syā, PTS.

⁷ upaṭṭhahantiṃ - Ma, Syā, PTS.

⁸ so sihi - Syā; so hi si - PTS.

⁹ poṭhiṅca - Ma.

¹⁰ pakkhaṃ atha - Ma, Syā, PTS;
pakkamutha - Sīmu.

¹¹ poṭhim - Ma.

¹² kapallakaṅca - Syā.

¹³ kirati - Ma; karati - PTS.

¹⁴ yante - Syā, PTS.

¹⁵ na vacchaṃ - PTS.

¹⁶ apucchitūna - Ma, Syā, PTS;

apucchitvāna - Syā.

¹⁷ gacchāmi - Syā.

¹⁸ marituye - Ma, PTS;

maritum - Syā.

¹⁹ pabbajitum vā - Syā.

418. Họ, với tâm không vui, bị chông chất khổ đau, đã đưa tôi về lại nhà của cha ruột (nói rằng): ‘Trong khi bảo vệ đứa con trai, chúng tôi tự đánh mất nữ thần Lakkhī (May Mắn) xinh đẹp.’

419. Rồi cha đã cho tôi vào căn nhà của một người giàu có thuộc gia tộc thứ nhì, với cửa hồi môn bằng một nửa so với cửa hồi môn mà người thương buôn (trước đây) đã tiếp nhận tôi.

420. Tôi cũng đã sống trong căn nhà của ông ấy được một tháng, rồi ông ấy cũng đã đuổi tôi đi, trong khi tôi phục vụ tựa như nữ tỳ, (và tôi) được đầy đủ giới hạnh, không phải là kẻ xấu xa.

421. Và cha tôi nói với kẻ đang đi đó đây vì việc khất thực, là người huấn luyện (kẻ khác), và là người đã được rèn luyện: ‘Hãy trở thành con rể của ta. Hãy quẳng bỏ mảnh vải rách và cái tô xin ăn.’

422. Người ấy cũng thế, sau khi sống (chung) nửa tháng, thì nói với cha rằng: ‘Hãy trao cho con mảnh vải rách, cái tô xin ăn, và cái chậu, con cũng sẽ đi khất thực trở lại.’

423. Rồi cha, mẹ, và toàn bộ nhóm thân quyến của tôi nói với người ấy rằng: ‘Ở đây, cái gì chưa được con hài lòng? Hãy nói mau đi, vợ con sẽ làm điều ấy cho con.’

424. Được bảo như vậy, người ấy nói rằng: ‘Nếu bản thân con có khả năng (tự quyết định), đối với con là đủ rồi. Để sống với nhau, con sẽ không sống với Isidāsī trong cùng một căn nhà.’

425. Được tự do, người ấy đã ra đi. Còn tôi, đơn độc một mình, suy nghĩ rằng: ‘Ta sẽ không xin phép, ta sẽ ra đi để chết hoặc ta sẽ xuất gia.’

426. Rồi ni sư Jinadattā, vị ni rành rẽ về Luật, có sự nghe nhiều, đầy đủ giới hạnh, trong khi đi khất thực, đã đi đến nhà của cha.

427. Sau khi nhìn thấy vị ni ấy, tôi đã đứng dậy và sắp xếp cái ghế của chúng tôi cho vị ni ấy. Khi vị ni ấy đã ngồi xuống, tôi đã đánh lễ các bàn chân của người và đã dâng cúng vật thực.

428. Annena ca pānena ca¹
khajjena ca yaṃ ca tattha sannihitaṃ,
santappayitvāvocaṃ²
ayye icchāmi pabbajitun 'ti.³
429. Atha maṃ bhaṇati tāto
idheva puttaka⁴ carāhi tvaṃ⁵ dhammaṃ,
annena ca pānena ca
santappaya⁶ samaṇe dvijātī ca.
430. Athāhaṃ bhaṇāmi tātaṃ
rodanti añjaliṃ paṇāmetvā,
pāpaṃ hi mayā⁷ pakataṃ
kammaṃ taṃ nijjarissāmi.⁸
431. Atha maṃ bhaṇati tāto
pāpuṇa bodhiṃ ca aggadhammaṃ ca,
nibbānaṃ ca labhassu
yaṃ sacchikari dvipadasetṭho.
432. Mātāpitū abhivādayitvā
sabbāṃ ca ñātigaṇavaggaṃ,
sattāhaṃ pabbajitā
tisso vijjā aphassayiṃ.⁹
433. Jānāmi attano satta
jātiyo yassāyaṃ¹⁰ phalaṃ vipāko,
taṃ tava ācikkhissaṃ
taṃ ekamaṇā nisāmehi.
434. Nagaramhi erakacche¹¹
suvaṇṇakāro ahaṃ pahūtaḍḍhano,¹²
yobbanamadena matto
so paradāramasevihaṃ.
435. Sohaṃ tato cavitvā
nirayamhi apaccisaṃ ciraṃ,
pakko tato ca uṭṭhahitvā
makkaṭṭiyā kucchimhi okkamim.
436. Sattāhajātakaṃ maṃ¹³
mahākapi yūthapo nillacchesi,
tassetāṃ kammaphalaṃ
yathāpi gantvāna paradāraṃ.
437. Sohaṃ tato cavitvā kālaṃ karitvā sindhavāraṇṇe,
kāṇāya ca khañjāya ca eḷakiyā kucchimokkamim.

¹ annapānena - Syā.

² santappayitvā avacaṃ - Ma, PTS;
santappayitvāna avacaṃ - Syā.

³ pabbajitun - Ma, Syā, PTS.

⁴ puttike - Syā.

⁵ taṃ - Syā, PTS.

⁶ tappaya - Ma, PTS.

⁷ anujānāhi maṃ tāta mayā - Syā.

⁸ nijjaressāmi - Ma, Syā, PTS.

⁹ aphussayiṃ - Syā.

¹⁰ yassayaṃ - Ma; yassā yaṃ - Syā, PTS.

¹¹ erakakacche - Syā, PTS.

¹² bahutadḍhano - PTS.

¹³ sattāhaṃ jātakammaṃ - Syā, PTS.

428. Sau khi làm cho (vị ni ấy) được thỏa mãn với cơm ăn, nước uống, thức nhai, và vật được tích trữ ở tại nơi ấy, tôi đã nói rằng: ‘Thưa ni sư, con muốn xuất gia.’

429. Rồi cha nói với tôi rằng: ‘Này con, con hãy thực hành Phạm hạnh ngay tại đây (ở căn nhà này). Con hãy làm thỏa mãn các vị Sa-môn và các vị có hai lần sanh (Bà-la-môn) với cơm ăn và nước uống.’

430. Khi ấy, tôi chấp hai bàn tay lại, khóc lóc, nói với cha rằng: ‘Bởi vì việc ác đã được tạo ra bởi con, con sẽ thủ tiêu nghiệp ấy.’

431. Rồi cha nói với tôi rằng: ‘Con hãy đạt lấy quả vị Giác Ngộ và Giáo Pháp cao cả. Con hãy thành tựu Niết Bàn mà bậc Tối Thượng của loài người đã chứng đắc.’

432. Sau khi đánh lễ mẹ, cha, và toàn bộ nhóm thân quyến, tôi đã xuất gia; qua bảy ngày tôi đã chạm đến ba Minh.

433. Tôi biết bảy kiếp sống của mình; đây là quả (của nghiệp) và quả thành tựu của việc ấy (bị chồng hất hủi). Tôi sẽ thuật lại việc ấy cho cô. Cô hãy nhất tâm lắng nghe chuyện ấy.

434. Ở thành phố Erakaccha, tôi đã là người thợ vàng, có nhiều tài sản. Bị đăm đui với sự say mê của tuổi trẻ, tôi đây đã gần gũi với vợ của kẻ khác.

435. Sau khi chết đi từ nơi ấy, tôi đây đã bị nung nấu ở địa ngục thời gian dài. Và sau khi bị nung nấu, từ nơi đó tôi đã được sanh lên và đã nhập thai vào bụng của con khi cái.

436. Khi tôi được bảy ngày tuổi, con khi đực khổng lồ chúa bầy đã thiến tôi. Việc ấy là quả của nghiệp của tôi đây, bởi vì đã đi đến với vợ của kẻ khác.

437. Sau khi chết đi từ nơi ấy, sau khi lìa đời ở khu rừng Sindhava, tôi đã hạ sanh vào bụng của con dê cái chột và què.

438. Dvādasavassāni ahaṃ
nillacchito dārake parivahitvā,
kimiṇāvatto akallo
yathāpi gantvāna paradāraṃ.
439. Sohaṃ tato cavitvā
govāṇijakassa gāviyā jāto,
vaccho lākhātambo
nillacchito dvādase māse.
440. Voḍhūna¹ naṅgalamaḥaṃ
sakaṭaṅca dhārayāmi,
andho vaṭṭo akallo
yathāpi gantvāna paradāraṃ.
441. Sohaṃ tato cavitvā
vithiyā dāsiyā ghare jāto,
neva mahilā na puriso
yathāpi gantvāna paradāraṃ.
442. Tiṃsati vassamhi mato
sākaṭikakulamhi dārikā jātā,
kapaṇamhi appabhoge
dhanikapurisapātabahulamhi.
443. Taṃ maṃ tato satthavāho
ussannāya vipulāya vaḍḍhiyā,
vikaḍḍhati² vilapantiṃ
acchinditvā kulagharassa.³
444. Atha soḷasame vasse
disvāna⁴ maṃ pattayobbanam,
kañṇamorundhatassa⁵ putto
giridāso nāma nāmena.
445. Tassapi aññā bhariyā
silavatī guṇavatī yasavatī ca,
anurattam⁶ bhattāraṃ
tassāhaṃ viddesanamakāsīṃ.
446. Tassetam kammaphalam yaṃ maṃ apakiritūna⁷ gacchantī,
dāsīva upaṭṭhahantiṃ tassapi anto kato mayā ”ti.

Itthaṃ sudaṃ isidāsī therī gāthāyo abhāsī ”ti.

Isidāsītherīgāthā.

Cattālisātinipāto samatto.

--ooOoo--

¹ te puna - Syā, PTS.

² okaḍḍhati - Syā, PTS.

³ kulagharasmā - Ma.

⁴ disvā - Ma.

⁵ kañṇam oruddhatassa - Syā, PTS.

⁶ anurattā - Ma, Syā, PTS.

⁷ apakiritūna - Ma;
apakiritūna - PTS.

438. Sau khi đã chăm sóc những đứa con trong mười hai năm, tôi đã bị thiếu, bị khổ sở vì đói (ăn), không còn sức khỏe, bởi vì đã đi đến với vợ của kẻ khác.

439. Sau khi chết đi từ nơi ấy, tôi đây đã được sanh ra bởi con bò cái của người buôn trâu bò. Là con bê, có màu đỏ hung như cánh kiến, tôi đã bị thiếu khi được mười hai tháng.

440. Tôi đã kéo cày, và gồng gánh cỗ xe kéo, mù lòa, bị khổ sở, không còn sức khỏe, bởi vì đã đi đến với vợ của kẻ khác.

441. Sau khi chết đi từ nơi ấy, tôi đây đã được sanh ra trong bụng của người nữ tỳ ở đường phố; tôi không phải là nữ cũng không phải là nam, bởi vì đã đi đến với vợ của kẻ khác.

442. Vào năm ba mươi, tôi đã chết đi và đã được sanh làm đứa bé gái ở gia tộc của người kéo xe, khốn khó, có ít của cải, chịu nhiều áp chế từ những người giàu có.

443. Sau đó, do số tiền lời đã được tích lũy quá nhiều, người điều khiển đoàn xe đã lôi kéo tôi đây, đang than khóc, sau khi đã cưỡng bức tôi lìa khỏi căn nhà.

444. Rồi vào năm tôi được mười sáu tuổi, sau khi nhìn thấy tôi đã đạt tuổi thành niên, trở thành thiếu nữ, người con trai của ông ấy tên là Giridāsa đã chọn tôi làm vợ.

445. Anh ta còn có người vợ khác nữa, (cô ấy) có giới hạnh, có đức hạnh, và có danh tiếng. Là người yêu thương chồng, tôi đã gây thù oán với cô ấy.

446. Việc ấy là quả của nghiệp của tôi đây, là việc họ đã ruồng rẫy tôi rồi ra đi, trong khi tôi phục vụ tựa như nữ tỳ. Dầu vậy, đối với điều ấy, tôi đã thực hiện sự chấm dứt.”

Trường lão ni Isidāsī đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Isidāsī.

Nhóm Bốn Mười được chấm dứt.

--ooOoo--

16. MAHĀNIPĀTO

73.

447. Mantāvatiyā nagare
rañño koṅcassa aggamaheṣiyā,
dhītā āsi¹ sumedhā
pasāditā² sāsanakarehi.
448. Sīlavatī cittakathā³
bahussutā buddhasāsane vinitā,
mātāpitaro upagamma
bhaṇati ubhayo nisāmetha.
449. Nibbānābhiratāhaṃ
asassataṃ bhavagataṃ yadipi dibbaṃ,
kimaṅga⁴ pana tucchā kāmā
appassādā bahuvighātā.
450. Kāmā kaṭukā āsi-
visūpamā yesu mucchitā bālā,
te dīgharattaṃ niraye
samappitā haññante dukkhitā.
451. Socanti pāpakammā
vinipāte pāpabuddhino,⁵
sadā kāyena vācāya⁶
manasā ca asaṃvutā.⁷
452. Bālā te duppaññā
acetanā dukkhasamudayoruddhā,
desente ajānantā
na bujjhate⁸ ariyasaccāni.
453. Saccāni amma buddhavara-
desitāni te bahutarā ajānantā,
ye abhinandanti bhavagataṃ
pihenti⁹ devesu upapattiṃ.
454. Devesupi upapatti
asassatā bhavagate aniccamhi,
na ca santasanti¹⁰ bālā
punappunaṃ jāyitabbassa.
455. Cattāro vinipātā
dve¹¹ ca gatiyo kathañci labbhanti,
na ca vinipātagatānaṃ
pabbajjā atthi nirayesu.

¹ āsiṃ - Ma, Sīmu 1, 2, A.

² pāsādikā - Syā, PTS, Sīmu 1, A.

³ cittakathikā - Syā, PTS.

⁴ kimaṅgaṃ - Ma, Syā.

⁵ pāpavaddhino - Ma;

pāpāvuddhino - Sīmu 1, 2, A.

⁶ vācāya ca - Ma, Syā, PTS.

⁷ asaṃvutā bālā - Ma, Syā, PTS.

⁸ bujjhare - Ma, Syā, PTS.

⁹ pihanti - Syā, PTS.

¹⁰ uttasanti - Syā.

¹¹ duve - Ma.

16. NHÓM LỚN

73.

447. Ở thành phố Mantāvati, Sumedhā, người con gái của hoàng hậu chánh cung của đức vua Koñca, đã có được đức tin nhờ vào những vị đang thực hành Giáo Pháp.

448. Là người có giới hạnh, nói năng khôn khéo, có sự nghe nhiều, đã được dạy dỗ về lời dạy của đức Phật, Sumedhā đã đi đến gặp mẹ cha rồi nói với cả hai người rằng: ‘Xin mẹ cha hãy lắng nghe.

449. Con thích thú Niết Bàn. Việc đi đến các hữu là không trường tồn, đầu là thuộc về cõi Trời đi nữa; vậy thì có gì với các dục rộng không, ít khoái lạc, nhiều tai họa?

450. Các dục là cay đắng, ví như nọc độc của rắn, khiến những kẻ ngu bị mê mẩn. Chúng bị đọa vào địa ngục thời gian dài, bị hành hạ, khổ đau.

451. Có việc làm ác, có trí xấu xa, thường xuyên không thu thúc về thân, về khẩu, và về ý, (những kẻ ngu) sâu khổ ở đọa xứ.

452. Những kẻ ngu ấy có ác tuệ, không có ý tứ, bị giam hãm bởi (tham ái) nguyên nhân của Khổ; trong khi (có người) đang thuyết giảng, chúng không hiểu, không giác ngộ các Chân Lý cao thượng.

453. Thừa mẹ, những kẻ thích thú việc đi đến các hữu, mong mọi việc sanh về các cõi Trời, những kẻ ấy là nhiều hơn, chúng không biết các Chân Lý đã được thuyết giảng bởi đức Phật cao quý.

454. Khi việc đi đến các hữu là vô thường, việc sanh về thậm chí ở các cõi Trời cũng là không trường tồn; những kẻ ngu không sợ hãi đối với việc bị sanh lần này lần khác.

455. Bốn đọa xứ và hai cảnh giới tái sanh (người và Trời) được đạt đến bằng cách này hay cách khác; còn đối với những kẻ đã đi đến đọa xứ thì không có việc xuất gia ở các địa ngục.

456. Anujānātha maṃ ubhayo
pabbajitūṃ dasabalassa pāvacane,
apposukkā ghaṭṭissaṃ
jātimaraṇappahānāya.
457. Kiṃ bhavagatena¹ abhinanditena
kāyakalinā asārena,
bhavataṇhāya nirodhā
anujānātha pabbajissāmi.
458. Buddhānaṃ uppādo
vivajjito akkhaṇo khaṇo laddho,
sīlāni brahmacariyaṃ
yāvajjivaṃ na dūseyyaṃ.
459. Evaṃ bhaṇati sumedhā
mātāpitaro na tāva āhāraṃ,²
āhariyāmi³ gahaṭṭhā
maraṇavasāṃ gatāva hessāmi.⁴
460. Mātā dukkhitā rodati
pitā ca assā sabbaso samabhihato,⁵
ghaṭenti saññāpetuṃ⁶
pāsādatale chamā patitaṃ.
461. Uṭṭhehi puttaka⁷ kiṃ socitena
dinnāsi vāraṇavatimhi,
rājā aṇīkadatto⁸
abhirūpo tassa tvāṃ dinnā.
462. Aggamahesī bhavissasi
aṇīkadattassa rājino bhariyā,
sīlāni brahmacariyaṃ
pabbajjā dukkarā puttaka.⁷
463. Rajje āṇā dhanamissariyaṃ
bhogā sukhā daharikāsi,⁹
bhuñjāhi¹⁰ kāmabhoge
vāreyyaṃ hotu te putta.
464. Atha ne bhaṇati sumedhā mā īdisikāni¹¹ bhavagataṃ asāraṃ,
pabbajjā vā hehiti,¹² maraṇaṃ vā me na ceva¹³ vāreyyaṃ.
465. Kimiva pūtikāyamasuciṃ savanagandhaṃ bhayānakaṃ kuṇapaṃ,
abhisamviseyyaṃ bhastaṃ¹⁴ asakiṃ paggharaṇaṃ¹⁵ asucipuṇṇaṃ.

¹ bhavagate - Ma, Sīmu 1, 2.

² atha naṃ mātāpitaro ahaṃsu - Syā.

³ āharissaṃ - Ma; na mayaṃ - Syā; āhariya - PTS.

⁴ jahessāma - Syā.

⁵ pitā ca dukkhito tathā sokasamabhibhūto - Syā;

pitā ca assā sabbaso samabhisāto - PTS.

⁶ taṃ saññāpetuṃ - Syā; vāyamanti - Pu.

⁷ puttike - Syā.

⁸ aṇīkaratto - Ma;

anīkaratto - Syā, PTS, evaṃ sabbattha.

⁹ daharikāpi - Syā, PTS.

¹⁰ tasmā bhuñjāhi - Syā.

¹¹ edisikāni - Ma;

edisakāni - Syā, PTS.

¹² hohiti - Ma, PTS; hotu - Syā.

¹³ tena ceva - PTS.

¹⁴ gattaṃ - PTS.

¹⁵ asakiṃ paggharitaṃ - Ma;
sakuppaggharitaṃ - Syā, PTS.

456. Cả hai (mẹ và cha) hãy cho phép con xuất gia theo lời giáo huấn của đấng Thập Lực. Ít bị bận rộn, con sẽ cố gắng cho việc dứt bỏ sự sanh và sự chết.

457. Có gì với việc đi đến các hữu, với việc được vui thú, với tội lỗi của thân xác không có thực chất? Vì sự diệt tận đối với tham ái ở các hữu, xin mẹ cha hãy cho phép, con sẽ xuất gia.

458. Sự hiện khởi của chư Phật, lúc không phải thời cơ đã được tránh khỏi, thời cơ đã đạt được, con sẽ không làm hư hỏng các giới và Phạm hạnh cho đến trọn đời.

459. Khi nào còn là người tại gia thì con sẽ không động đến thức ăn, con dứt khoát sẽ đi đến cái chết.' Sumedhā nói với mẹ cha như vậy.

460. Bị khổ đau, mẹ khóc, và người cha của cô gái đã bị tác động toàn diện, (hai người) cố gắng thuyết phục đưa con đã nằm dài xuống nền nhà ở sân thượng của tòa lâu đài.

461. 'Này con, hãy đứng dậy. Việc gì phải bị sầu muộn? Con đã được gả về thành phố Vāraṇavatī. Đức vua Aṅkādatta đẹp trai. Con đã được gả cho ông ta.

462. Con sẽ là hoàng hậu chánh cung, là vợ của đức vua Aṅkādatta. Này con, các giới cấm, sự thực hành Phạm hạnh, sự xuất gia là các việc khó làm.

463. Ở vương quốc, có uy lực, tài sản, vương quyền, của cải, sung sướng. Con còn trẻ, con hãy thọ hưởng sự hưởng thụ các dục. Này con, hãy để cho cuộc hôn lễ của con được tiến hành.'

464. Khi ấy, Sumedhā nói với mẹ cha rằng: 'Đừng có những việc như thế. Việc đi đến các hữu là không có thực chất. Đối với con, hoặc là sẽ có sự xuất gia, hoặc là cái chết, và dứt khoát không có đám cưới.

465. Giống như loài dòi, con bám víu vào cái thân hôi thối, không trong sạch, có mùi mồ hôi, cái thân ma đáng kinh sợ, cái túi da có sự rò rỉ thường xuyên, chứa đầy các chất dơ.

466. Kimiva tāhaṃ jānanti
vikūlakaṃ maṃsasoṇitupalittaṃ,¹
kimikulālayaṃ sakuṇabhattaṃ
kalebaraṃ² kissa dīyati 'ti.³
467. Nibbuyhati susānaṃ
aciraṃ kāyo apeta viññāṇo,
chuddho⁴ kaliṅgaraṃ viya
jigucchamaṇehi ñātīhi.
468. Chuddhuna naṃ taṃ susāne⁵
parabhattaṃ nahāyanti jigucchantā,
niyakā mātāpitaro
kiṃ pana sādharmaṇā janatā.
469. Ajjhositā asāre
kalebare aṭṭhinahārusaṅghāte,
kheḷassuccārapassava⁶
paripuṇṇe pūtikāyamihi.
470. Yo naṃ vinibbhujitvā
abbhantaramassa bāhiraṃ kayirā,
gandhassa asahamānā
sakāpi mātā jiguccheyya.
471. Khandhadhātu-āyatanaṃ
saṅkhataṃ jātimūlakaṃ dukkhaṃ,
yoniso anuvicinanti⁷
vāreyyaṃ kissa iccheyyaṃ.
472. Divase divase tisatti⁸
satāni navanavā pateyyuṃ kāyamihi,
vassasatampi ca ghāto⁹
seyyo dukkhassa cevaṃ¹⁰ khayō.
473. Ajjhāpagacche ghātaṃ
yo viññāyevaṃ¹¹ satthuno vacanaṃ,
dīgho¹² tesāṃ saṃsāro
punappunaṃ haññaṃānānaṃ.
474. Devesu manussesu ca tiracchānāyoniyaṃ asurakāye,
petesu ca nirayesu ca aparimitā dissare¹³ ghātā.
475. Ghātā¹⁴ nirayesu bahū vinipātagatassa pīḷiyamānassa,¹⁵
devesupi attāṇaṃ nibbānasukhā paraṃ natthi.

¹ maṃsalohitupalittaṃ - Syā;
maṃsasoṇitupalittaṃ - PTS.

² kalevaraṃ - Ma, Syā, PTS.

³ diyyati - Ma; diyyati ti - Syā, PTS.

⁴ chaḍḍito - Syā; chutṭho - PTS.

⁵ chuddhuna naṃ susāne - Ma;
chaḍḍūna naṃ susāne - Syā, PTS.

⁶ kheḷassuccārapassava - Ma, Syā;
kheḷassumucchāssava - PTS.

⁷ aruciṃ bhaṇanti - Syā, PTS.

⁸ tisatti - PTS.

⁹ paghāto - Syā.

¹⁰ ceva - PTS.

¹¹ viññū evaṃ - PTS.

¹² dīgho ca - Syā.

¹³ dīyante - Syā, PTS; dissante - Sīmu.

¹⁴ ghātā - itisaddo Syā, PTS potthakesu natthi.

¹⁵ kilissamānassa - Syā, PTS.

466. Nó tựa như cái gì? Trong khi con biết rằng xác thân là ghê tởm, bị lấm lem những thịt và máu, chỗ trú của nhiều loại dòi, bữa ăn của những con chim, tại sao thân xác lại được đem cho?

467. Không bao lâu, khi tâm thức đã lìa, thân xác được đem ra bãi tha ma. Các thân quyến, trong khi ghê tởm, quăng bỏ nó giống như khúc gỗ mục.

468. Sau khi đã quăng bỏ thân xác ấy ở bãi tha ma làm bữa ăn cho những loài thú khác, mẹ và cha ruột, trong khi ghê tởm, tắm rửa; còn nhóm người công chúng thì sao?

469. Họ bị dính mắc ở cái thân xác, không có thực chất, sự tập hợp các xương và những sợi gân, cái thân hôi thối, chứa đầy nước miếng, nước mắt, phân, và nước tiểu.

470. Người nào, sau khi mổ xẻ thân ấy, có thể làm cho cái phần bên trong ra bên ngoài, ngay cả người mẹ ruột, trong khi không chịu nổi mùi của nó, cũng sẽ ghê tởm.

471. Trong khi suy xét đúng đường lối về (năm) uẩn, (mười tám) giới, (mười hai) xứ là pháp tạo tác, là nền tảng của sự sanh, là khổ đau, tại sao con còn mong muốn đám cưới?

472. Mỗi một ngày ba trăm cây giáo mới tinh rơi xuống ở thân thể, và dấu cho sự hành hạ trong một trăm năm cũng vẫn là tốt hơn, nếu như vậy mà có được sự cạn kiệt của khổ đau.

473. Người nào có thể chấp nhận sự hành hạ sau khi nhận thức lời nói như vậy của bậc Đạo Sư: ‘Trong khi những người ấy đang bị giết chết lần này lần khác, luân hồi là dài đối với họ.’

474. Các sự hành hạ vô số kể được nhìn thấy ở chư Thiên, ở nhân loại, ở chủng loại các loài thú, ở tập thể của A-tu-la, ở các loài ngựa quý, và ở các địa ngục.

475. Có nhiều sự hành hạ ở các địa ngục dành cho người đã đi đến đọa xứ, dành cho người đang bị áp chế, thậm chí không có sự ăn náu ở giữa chư Thiên, không có gì vượt trội sự an lạc của Niết Bàn.

476. Pattā te nibbānaṃ
ye yuttā dasabalassa pāvacaṇe,
apossukkā ghaṭenti
jātimaraṇappahānāya.
477. Ajjeva tātabhinikkhamissaṃ¹
bhogehi kiṃ asārehi,
nibbinnā² me kāmā
vantasamā tālāvattukatā.
478. Sā ceva³ bhaṇati pitaraṃ
aṇīkadatto ca yassa sā dinnā,⁴
upayāsī⁵ vāraṇavate⁶
vāreyyaṃ upaṭṭhite kāle.
479. Atha asitanicitamuduke
kese khaggena chindiya sumedhā,
pāsādaṃ ca pidhetvā⁷
paṭhamajjhānaṃ samāpajji.
480. Sā ca taḥiṃ⁸ samāpannā
aṇīkadatto ca āgato nagaraṃ,
pāsādeva⁹ sumedhā
aniccasaññā¹⁰ subhāveti.
481. Sā ca manasikaroti
aṇīkadatto ca āruhi turitaṃ,
maṇikanakabhūsitaṅgo
katañjali yācati sumedhaṃ.
482. Rajje¹¹ āṇādhanaṃissariyaṃ
bhogā sukhā daharikāsi,¹²
bhuñjāhi kāmabhoge
kāmasukhā sudullabhā¹³ loke.
483. Nissatṭhaṃ te rajjaṃ
bhoge bhuñjassu dehi dānāni,
mā dummanā ahosi
mātāpitaro te dukkhitā.
484. Taṃ taṃ bhaṇati sumedhā
kāmehi anattikā vigatamohā,
mā kāre abhinandi
kāmesvādīkamaṃ passa.
485. Cātuddīpo rājā mandhātā āsi kāmabhogīnamaggo,
atitto kālaṃ kato na cassa paripūritā icchā.

¹ tāta abhinikkhamissaṃ - Syā, PTS.

² nibbinnā - Syā, PTS.

³ sā cevaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁴ anikaratto ca yassa dinnā - Syā, PTS.

⁵ upayāsipi - Syā.

⁶ taruṇāvuto - Syā; pītaruṇāvuto - PTS.

⁷ pāsādaṃ pidahitvā - Ma; pāsādaṃ pidhatvā - PTS.

⁸ samāpattīhi - Syā.

⁹ pāsāde ca - Ma.

¹⁰ aniccasaññaṃ - Ma.

¹¹ ajje - PTS.

¹² daharikāpi - Syā, PTS.

¹³ dullabhā - Syā, Ma.

476. Những người nào gắn bó với lời giáo huấn của đấng Thập Lực, ít bị bận rộn, cố gắng cho việc dứt bỏ sự sanh và sự chết, những người ấy đạt được Niết Bàn.

477. Thừa cha, ngay hôm nay con sẽ xuất ly. Việc gì với các của cải không có thực chất? Các dục đã bị con nhàm chán; chúng được xem là vật đã được mùa ra, đã được làm thành thân cây thốt nốt (bị cụt ngọn).'

478. Nàng ấy đã nói như thế với cha. Và Anīkadatta, người mà nàng ấy được gả cho, đã đi đến theo nghi thức của việc cưới hỏi, vào thời điểm đã được xác định là lễ cưới.

479. Khi ấy, Sumedhā, sau khi cắt đứt đầu tóc đen nhánh, dầy, rậm, mềm mại bằng con dao, sau đó đã đóng lại (cánh cửa) tòa lâu đài, rồi đã thể nhập tầng thiền thứ nhất.

480. Và nàng đã thể nhập thiền ấy. Rồi Anīkadatta đã đi đến thành phố. Ngay tại tòa lâu đài, Sumedhā (đã) khéo tu tập tưởng về vô thường.

481. (Trong lúc) Sumedhā bận chú tâm, Anīkadatta đã vội vã bước lên, với thân hình được trang điểm với ngọc ma-ni và vàng, với tay chấp lại, thỉnh cầu Sumedhā rằng:

482. 'Ở vương quốc, có uy lực, tài sản, vương quyền, của cải, sung sướng. Nàng còn trẻ, nàng hãy thọ hưởng sự hưởng thụ các dục. Sự khoái lạc của các dục ở thế gian là rất khó đạt được.

483. Vương quốc đã được trao cho nàng. Nàng hãy thọ hưởng các của cải, hãy bố thí các vật thí. Nàng chớ có ù dột, (khiến) mẹ cha của nàng khổ đau.'

484. Sumedhā, không có mục đích với các dục, có sự si mê đã xa lìa, nói điều này với Anīkadatta: 'Chớ thích thú ở các dục. Chàng hãy nhìn thấy điều bất lợi ở các dục.

485. Đức vua Mandhātā của bốn châu lục đã đứng đầu trong số những người thọ hưởng dục lạc, (nhưng vẫn) không được thỏa mãn, đã chết đi, và các điều mong muốn của vị ấy đã không được đầy đủ.

486. Sattaratanāni vasseyya
vuṭṭhimā dasadisā samantena,
na catthi titti kāmānaṃ
atittāva maranti narā.
487. Asisūnūpamā¹ kāmā kāmā sappasirūpamā,²
ukkūpamā³ anudahanti aṭṭhikaṅkala⁴sannibhā.
488. Aniccā addhuvā kāmā bahudukkhā mahāvisā,
ayogulova santatto aghamūlā dumapphalā.⁵
489. Rukkhaphalūpamā kāmā maṃsapesūpamā dukhā,
supinopamā vañcaniyā kāmā yācetakūpamā.
490. Sattisūlūpamā kāmā rogo gaṇḍo aghaṃ nighaṃ,
aṅgārakāsusadisā aghamūlaṃ bhayaṃ vadho.
491. Evaṃ bahudukhā kāmā akkhātā antarāyikā,
gacchatha na me bhavagata vissāso atthi attano.
492. Kiṃ mama paro karissati attano sīsamhi ḍayhamānamhi,
anubandhe jarāmarañe tassa ghātāya ghaṭṭitabbaṃ.
493. Dvāraṃ avāpuritvāhaṃ⁶ mātāpitaro aṅikadattañca,
disvāna chamaṃ nisinne rodante idamavocaṃ.
494. Dīgho bālānaṃ saṃsāro punappunañca rodataṃ,
anamatagge pitu marañe bhātu vadhe attano ca vadhe.
495. Assu thaññaṃ rudhiraṃ
saṃsāraṃ anamataggato sarataṃ,⁷
sattānaṃ saṃsarataṃ⁸
sarāhi aṭṭhinañca sannicayaṃ.
496. Sara caturodadhi upanīte
assu thañña rudhiraṃhi,
sara ekakappamaṭṭhinaṃ
sañcayaṃ vipulena samaṃ.
497. Anamatagge saṃsarato mahiṃ jambudīpamupanītaṃ,
koḷaṭṭhimattagulikā mātāmātusveva nappahonti.

¹ asisūlūpamā - PTS.

² sappasiropamā - Syā, PTS.

³ ukkopamā - Syā, PTS.

⁴ aṭṭhikaṅkala^o - PTS.

⁵ dukhapphalā - bahūsu; dukkhapphalā - Syā, PTS.

⁶ apāpuritvānaṃ - Ma;

apāpuṇitvānāyaṃ - Syā;

apāpuṇitvāna 'yaṃ - PTS.

⁷ saratha - Syā, PTS, Sīmu.

⁸ saṃsaritaṃ - PTS.

486. Thần mưa có thể làm cơn mưa bảy loại châu báu ở xung quanh khắp cả mười phương, nhưng không có sự thỏa mãn của các dục. Loài người chết đi, thật sự không được thỏa mãn.

487. Các dục ví như dao và thớt; các dục ví như đầu rắn độc; chúng thiêu đốt ví như các cây đuốc cỏ; chúng tương tự như bộ xương.

488. Các dục là không thường còn, không bền vững, nhiều khổ đau, là những chất độc lớn lao, tựa như cục sắt đã được nung nóng, là gốc rễ của tội lỗi, có kết quả khổ đau.

489. Các dục ví như trái trên cây; ví như miếng thịt, khổ đau; ví như giấc chiêm bao, lừa bịp; các dục ví như vật vay mượn.

490. Các dục ví như gươm giáo, là bệnh tật, mụn nhọt, tội lỗi, khốn khổ, tương tự hố than cháy rực, là gốc rễ của tội lỗi, sợ hãi, giết chóc.

491. Các dục có nhiều khổ đau như vậy, đã được nói đến là các chương ngại. Quý vị hãy đi đi, bản thân tôi không có sự tin tưởng ở việc đi đến các hữu.

492. Người khác sẽ làm gì cho tôi khi cái đầu của bản thân tôi đang bị thiêu đốt? Khi sự sống và chết đuổi theo sau, thì nên cố gắng cho việc diệt trừ đối với điều ấy.'

493. Sau khi mở ra cánh cửa, nhìn thấy mẹ cha và Aṇīkadatta ngồi ở nền nhà đang khóc than, tôi đã nói điều này:

494. 'Luân hồi là dài lâu cho những kẻ ngu và những kẻ đang khóc lóc lần này lần khác về việc không có khởi đầu và chấm dứt, về cái chết của cha, về sự chết chóc của anh em trai, và về sự chết chóc của bản thân.

495. Hãy nhớ rằng nước mắt, sữa, máu, sự luân hồi không có khởi đầu và chấm dứt. Hãy nhớ rằng sự chồng chất của những khúc xương của các chúng sanh đang luân hồi.

496. Hãy nhớ rằng nước mắt, sữa, máu đã được so sánh với bốn biển. Hãy nhớ rằng sự chồng chất của những khúc xương trong một đại kiếp là sánh bằng núi Vipula.

497. Quả địa cầu, xứ Jambudīpa, được so sánh với kẻ đang luân hồi (ở sự luân hồi) không có khởi đầu và chấm dứt; (trái đất được làm thành) những viên bi nhỏ như hạt táo vẫn không sánh bằng những lần đã lần lượt làm mẹ.

498. Sara¹ tiṇakatṭhasākḥāpalāsaṃ upanītaṃ anamataggato,²
caturaṅgulikā³ ghaṭikā pitupitusveva nappahonti.
499. Sara kāṇakacchapaṃ pubbasamudde⁴ aparato ca yugacchiddaṃ,
sara⁵ tassa ca paṭimukkaṃ manussalābhamhi opammaṃ.
500. Sara rūpaṃ pheṇapiṇḍopamassa kāyakalino asārassa,
khandhe passa anicce sarāhi niraye bahuvighāte.⁶
501. Sara kaṭasīvaḍḍhante⁷ punappunaṃ tāsū tāsū jātisū,
sara kumbhīlabhayāni ca sarāhi cattāri saccāni.
502. Amatamhi vijjamāne kiṃ tava pañcakaṭukena pītena,
sabbā hi kāmaratiyo kaṭukatarā pañcakaṭukena.
503. Amatamhi vijjamāne kiṃ tava kāmehi ye sapariḷāhā,⁸
sabbā hi kāmaratiyo jalitā kuthitā kampitā santāpitā.⁹
504. Asapattamhi samāne kiṃ tava kāmehi ye bahusapattā,
rājaggicora-udakappiyehi sādḥāraṇā kāmā bahūsapattā.
505. Mokkaṃhi vijjamāne kiṃ tava kāmehi yesu¹⁰ vadhabandho,
kāmesu hi asatā kāmā vadhabandhanadukkhāni¹¹ anubhonti.
506. Ādīpitā tiṇukkā gaṇhantaṃ dahanti neva muñcantaṃ,¹²
ukkopamā hi kāmā dahanti ye te na muñcanti.
507. Mā appakassa hetu kāmasukhassa vipulaṃ jahī sukhaṃ,
mā puthulomova balisaṃ gilitvā pacchā vihaññasi.
508. Kāmaṃ kāmesu damassu tāva¹³ sunakhova saṅkhalābaddho,
kāhinti¹⁴ khu taṃ kāmā chātā sunakhaṃ va caṇḍālā.

¹ sara - itisaddo Machasaṃ natthi.

² anamataggato sara - Ma.

³ pitūsu caturaṅgulikā - Syā, PTS.

⁴ pubbe samudde - Syā, PTS.

⁵ siraṃ - Ma, Syā, PTS.

⁶ bahuvighāto - Sīmu.

⁷ kaṭasiṃ vaḍḍhente - Ma, Syā, PTS.

⁸ pariḷāhā - Ma, Syā, PTS.

⁹ kampitā santāpitā - Ma;

kupitā santāpitā - Syā, PTS.

¹⁰ yesuhi - Sīmu, Pa.

¹¹ kāmesu hi asakāmā vadhabandhadukkhāni - Ma;

kāmesu hi vadhabandho kāmakāmā dukkhāni - Syā, PTS.

¹² muñcanti - Syā.

¹³ kāmehi mā paribbhamasi - Syā.

¹⁴ kāhanti - Syā; kāhinti - PTS.

498. Hãy nhớ rằng cỏ, củi, cành, lá được so sánh với sự (luân hồi) không có khởi đầu và chấm dứt. (Cắt cỏ, củi, cành, lá thành) những mẩu bốn ngón tay vẫn không sánh bằng những lần đã lần lượt làm cha.

499. Hãy nhớ rằng con rùa mù và lỗ hồng ở cái ách (trôi dạt) ở biển đông sang phía tây. Và hãy nhớ rằng sự gặp gỡ của nó là ví dụ về việc dạt được bản thể nhân loại.

500. Hãy nhớ rằng hình thể của xác thân tồi tệ, không có thực chất, ví như cục bong bóng nước. Hãy nhìn thấy các uẩn là vô thường. Hãy nhớ rằng các địa ngục là có nhiều tai họa.

501. Hãy nhớ về những kiếp sống kia kiếp sống nọ đang làm phát triển bất tha ma lúc này lúc khác. Hãy nhớ đến những nỗi sợ hãi về cá sấu (sự tham ăn). Hãy nhớ về bốn Chân Lý.

502. Trong khi Bất Tử đang được biết đến, chàng được cái gì với việc uống vào năm vật cay đắng? Bởi vì mọi sự thích thú ở các dục còn đắng cay hơn năm vật cay đắng nữa.

503. Trong khi sự Bất Tử đang được biết đến, chàng được cái gì với các dục, là những thứ có sự nóng nực? Bởi vì mọi sự thích thú ở các dục là bị cháy rụi, bị sôi sục, bị rung chuyển, bị thiêu đốt.

504. Trong khi là không có kẻ thù, chàng được cái gì với các dục, là những thứ có nhiều kẻ thù? Các dục là có nhiều kẻ thù, ví dụ như các vị vua, ngọn lửa, trộm cướp, nước (lũ), người không yêu thương, v.v...

505. Trong khi sự Giải Thoát đang được biết đến, chàng được cái gì với các dục, ở những thứ ấy có sự giết hại và trói buộc. Bởi vì do dục không tốt đẹp trong số các dục, chúng sanh chịu đựng những khổ đau do sự giết hại và trói buộc.

506. Những cây đuốc cỏ, đã được thắp sáng, đốt nóng những người đang nắm lấy và không bao giờ chịu buông ra. Các dục, quả giống như cây đuốc, đốt nóng những người không chịu buông ra.

507. Chớ từ bỏ sự an lạc lớn lao vì nguyên nhân khoái lạc ít ỏi của các dục. Chớ như con cá *Puthuloma* đã nuốt vào lưỡi câu về sau bị khốn khổ.

508. Chỉ còn cách hãy hết lòng kiềm chế đối với các dục, tựa như con chó bị trói buộc vào sợi xích. Quả vậy, các dục sẽ đối xử với người, tựa như hạng người hạ liệt bị đối xử với con chó.

509. Aparimitaṃ ca dukkhaṃ bahūni ca cittadomanassāni,
anubhohisi kāmesu yutto¹ paṭinissaja² addhuve kāme.
510. Ajaramhi vijjamāne kiṃ tava kāmehi yesu,
jarāmarañavyādhiḡahitā sabbā sabbattha jātiyo.
511. Idamajaramidamamaraṃ³ idamajarāmara⁴padamasokaṃ,
asapattamasambādhaṃ akhalitamabhayaṃ nirupatāpaṃ.
512. Adhigatamidaṃ bahūhi amatamajjāpi ca labhaniyamidaṃ,
yo yoniso payuñjati na ca sakkā aghaṭamānena.
513. Evaṃ bhaṇati sumedhā saṅkhāragate ratimalabhamānā,
anunentyaṇīkadattaṃ⁵ kese ca⁶ chamaṃ khipi⁷ sumedhā.
514. Uṭṭhāya aṇīkadatto pañjaliko yāci tassā pitaraṃ so,
vissajjetha sumedhaṃ pabbajituṃ vimokkhasaccadassā.⁸
515. Vissajjitā⁹ mātāpitūhi pabbaji sokabhayabhītā,
cha abhiññā sacchikatā aggaphalaṃ sikkhamānāya.
516. Acchariyaṃ abbhutaṃ taṃ nibbānaṃ āsi rājakaññāya,
pubbenivāsacaritaṃ yathā byākari pacchime kāle.
517. Bhagavati koṇāgamane saṅghārāmamhi navanivesamhi,
sakhiyo tisso¹⁰ janiyo vihāradānaṃ adāsindhāse.¹¹
518. Dasakkhattuṃ satakkhattuṃ dasasatakkhattuṃ satāni ca
satakkhattuṃ,
devesu upapajjimha ko pana vādo manussesu.¹²
519. Devesu mahiddhikā ahumha mānusakamhi¹³ ko pana vādo,
sattaratanassa mahesī itthīratanaṃ ahaṃ āsiṃ.
520. So hetu so pabhavo taṃ mūlaṃ sāva¹⁴ sāsane khanti,
taṃ paṭhamaṃ samodhānaṃ taṃ dhammaratāya nibbānaṃ.

¹ kāmayutto - Syā.

² paṭinissara - Ma.

³ idamaraṇaṃ - Syā.

⁴ °maraṃ - Ma; °maraṇa° - Syā, PTS.

⁵ anunentī anikarattaṃ - Ma, Syā, PTS.

⁶ va - Syā, PTS.

⁷ chupi - PTS.

⁸ °saccadassāvī - Syā.

⁹ sā vissajjitā - Syā.

¹⁰ tīni - PTS.

¹¹ adāsindhā - Ma;

adāsindhā - Syā, PTS.

¹² mānusakesu - Syā.

¹³ mānussakamhi - PTS.

¹⁴ taṃ mūlaṃ ca sāsane khamam - Syā;
taṃ mūlaṃ satthu sāsane khanti - PTS.

509. Bị vướng vào ở các dục, chàng sẽ chịu đựng nhiều khổ đau vô hạn lượng và buồn bực ở tâm trí. Hãy buông bỏ các dục không được bền lâu.

510. Trong khi sự không già đang được biết đến, chàng được cái gì với các dục, ở những thứ ấy có sự già. Ở khắp mọi nơi, tất cả các sự sanh ra đều bị nắm giữ bởi sự chết và bệnh tật.

511. Cái này là không già, cái này là không chết, cái này là vị thế không già không chết, không sâu muộn, không kẻ thù, không chướng ngại, không làm lỗi, không sợ hãi, khỏi bị nóng nảy.

512. Sự Bất Tử này đã được chứng đắc bởi nhiều người. Ngay cả hôm nay, cái này vẫn còn được chứng ngộ (đối với) người nào áp dụng đúng đường lối, và không thể được với người không cố gắng.¹

513. Trong khi không đạt được sự thích thú ở việc đi đến các sự tạo tác, Sumedhā nói như vậy. Trong khi thuyết phục Aṇīkadatta, Sumedhā đã ném nắm tóc xuống nền nhà.

514. Sau khi đứng lên, Aṇīkadatta ấy đã chấp tay thỉnh cầu mẹ cha của nàng rằng: ‘Quý vị hãy cho phép Sumedhā được xuất gia; nàng sẽ có sự nhìn thấy Giải Thoát và Chân Lý.’

515. Được mẹ cha cho phép, bị sợ hãi vì sự sâu muộn và lo sợ (luân hồi), nàng đã xuất gia. Trong khi còn là vị ni tu tập sự, sáu Thăng Trí và quả vị cao cả đã được (nàng) chứng ngộ.

516. Niết Bàn kỳ diệu, phi thường ấy đã thuộc về người con gái của đức vua, như đã được nàng nói rõ về việc làm trong đời sống thuộc thời quá khứ ở vào thời điểm cuối cùng.

517. Vào thời đức Thế Tôn Koṇāgamana, chúng tôi gồm ba người bạn gái¹ đã dâng cúng trú xá ở tại chỗ cư ngụ mới là tu viện của hội chúng.

518. Chúng tôi đã tái sanh mười lần, trăm lần, ngàn lần, mười ngàn lần ở các cõi trời, thì ở cõi người có điều gì để nói.

519. Chúng tôi đã có đại thần lực ở cõi trời, thì ở cõi người có điều gì để nói. Tôi đã là hoàng hậu, là báu vật nữ nhân trong số bảy loại báu vật.

520. Nhân ấy, nguồn sanh khởi ấy, căn nguyên ấy, sự chăm chỉ ấy trong Giáo Pháp, sự liên kết đầu tiên ấy, việc Niết Bàn ấy là do sự thỏa thích trong Giáo Pháp.²

¹ Là Sumedhā và hai người bạn gái là Dhanañjani và Khemā (ThigA., 267).

² Bốn câu kệ 517 - 520 được trích từ *Therī-Apadānapāli - Thánh Nhân Ký Sự* tập 3 (TTPV 41, các trang 02-05).

521. Evaṃ karonti¹ ye saddahanti vacanaṃ anomapaññaṃ,
nibbindanti bhavagate nibbinditvā virajjanti ”ti.

Itthaṃ sudaṃ sumedhā therī gāthāyo abhāsithā ”ti.

Sumedhātherīgāthā.

Mahānipāto niṭṭhito.

Pañcasatāni gāthāna ekavīsati sabbā tā,²
theriyekuttarasatā³ sabbā tā āsavakkhayā ”ti.

THERĪGĀTHĀ SAMATTĀ.

--ooOoo--

¹ kathenti - Syā, PTS.

² gāthāsātāni cattāri asīti puna cuddasa - Ma, Syā.

³ theriyekuttarasattā - Syā.

521. Những người nào tin tưởng vào lời nói của bậc Trí Tuệ Cao Thượng thì thực hành như vậy, họ nhầm chán việc đi đến các hữu, sau khi nhầm chán họ lìa khỏi ái luyến.”

Trường lão ni Sumedhā đã nói những lời kệ như thế.

Kệ ngôn của trường lão ni Sumedhā.

Nhóm Lớn được chấm dứt.

“Tất cả các câu kệ ấy là năm trăm hai mươi một. Các trường lão ni là một trăm lẻ một,¹ tất cả các vị ni ấy có sự cạn kiệt của các lậu hoặc.”

TRƯỜNG LÃO NI KỆ ĐƯỢC ĐẦY ĐỦ.

--ooOoo--

¹ Con số đếm được chỉ là 73. Nếu tính luôn 30 vị ni đã được trường lão ni Paṭācārā chỉ dạy và 500 vị ni ở Nhóm Sáu thì tổng số sẽ là 601 vị trường lão ni (ND).

Suttantapiṭake Khuddakanikāye
THERĪGĀTHĀPĀḲI – TRƯỞNG LÃO NI KỆ

GĀTHĀDIPĀDASŪCI - THƯ MỤC CÂU KỆ PĀḲI:

A	Câu kệ số	A	Câu kệ số
Akampiyaṃ atuliyāṃ	201	Anamatagge saṃsarato	497
Akammakāmā alasā	273	Aniccā addhuvā kāmā	488
Akkhīni ca turiyāriva	380	Animittañca bhāveṃi	105
Agārasmiṃ vasantīhaṃ	97	Animittañca bhāvehi	20
Aggamahesī bhavissasi	462	Anujānātha maṃ ubhayo	456
Aggiṃ candañca suriyañca	87	Anujānāhi me ayye	331
Acchariyaṃ abbhutaṃ taṃ	516	Annaṃ pānañca ādāya	146
Ajaramhi vijjamāne	510	Annena ca pānena ca	408, 428
Ajjaṭṭhamī pabbajitā	362	Apathena payātumicchasi	383
Ajjeva tātabhinikkhamissaṃ	477	Aparimitaṃ ca dukkhaṃ	509
Ajjhupagacche ghātaṃ	473	Api dūragatā saramhase	382
Ajjhositā asāre kalebare	469	Appakaṃ jīvitaṃ mayhaṃ	95
Atthāya vata no bhoti	286	Abbahī vata me sallaṃ	52, 131
Atthi sakyakule jāto	185, 192	Abbhutaṃ vata vāsetṭhi	316
Atha ayyā jinadattā	426	Abhaye bhiduro kāyo	35
Atha asitanicitamuduke	479	Amatamhi vijjamāne	502, 503
Athaddasāsīṃ sugataṃ	135	Amma jīvatīti vanamhi	51
Atha naṃ bhaṇati tāto	423	Ayācito tatāgacchi	129
Atha nibbindahaṃ kāye	86	Ayoniso manasikārā	77
Atha nibbindahaṃ rūpe	26	Alaṅkatā suvasanā	145
Atha ne bhaṇati sumedhā	464	Aladdhā cetaso santiṃ	40, 68
Atha maṃ adāsī tāto	419	Asapattamhi samāne	504
Atha maṃ bhaṇati tāto	429, 431	Asisūnūpamā kāmā	487
Atha me sāketaṃ varakā	405	Asokaṃ virajaṃ khemaṃ	360
Atha soḷasame vasse	444	Assu thaññaṃ rudhiraṃ	495
Athāhaṃ bhaṇāmi tātaṃ	430	Ahañca kho namassantī	144
Atho jātikkhayaṃ patto	64	Ahamamhi kantasallā	223
Adhigatamidaṃ bahūhi	512	Ahaṃ tava vasānugo siyaṃ	374
Anantādīnavā kāmā	357	Ahumha pubbe gaṇino	305

K		GH	
Kānanamaṃva sahitaṃ suropitaṃ	254	Ghaṭetha buddhasāsane	176
Kāmacchandañca vyāpādaṃ	165	Ghātā nirayesu bahū	475
Kāmapaṅkena sattāhi	353		
Kāmaṃ kāmesu damassu	508	C	
Kāmā kaṭukā āsī-	450	Catukkhattum pañcakkhattum	37, 42, 169
Kāmesvādīnavaṃ disvā	226	Cattāri ariyasaccāni	171
Kāyakammaṃ suci nesaṃ	277	Cattāro vinipātā	455
Kāyena saṃvutā āsiṃ	15	Cātuddasiṃ pañcadasiṃ	31
Kālaṃ kālaṃ bhavābhavaṃ	199	Cātuddīpo rājā mandhātā	485
Kālena upaṭṭhahitvā	409	Ciṇṇā aṅgā ca magadhā	110
Kāsikasukhumāni dhāraya	376	Cittakārasukatāva lekhikā	256
Kāḷakā bhamaravaṇṇasādisā	252	Cittamhi vasībhūtāhaṃ	233
Kāḷaṅginim va takkāriṃ	297	Cittaṃ upaṭṭhapetvāna	177
Kiñcāpi khomhi kisikā	27	Cittena vañcitā sattā	164
Kiñcāpi khomhi dukkhitā	29	Cirassaṃ vata maṃ tāta	274
Kinnu jātiṃ na rocesi	190	Cetopariyaññañca	71
Kimahaṃ silasampannā	113	CH	
Kimiva tāhaṃ jānantī	466	Chandajātā avasāyī	12
Kimiva pūtikāyamasuciṃ	465	Chuddhuna naṃ taṃ susāne	468
Kime katā rājagahe	54		
Kisā paṇḍu vivaṇṇā ca	79	J	
Kiṃ te aparādhitaṃ mayā	366	Jahanti putte sappaññā	301
Kiṃ te idha sārasammataṃ	379	Jātassa maraṇaṃ hoti	191
Kiṃ bhavagatena abhinanditena	457	Jānantī vata maṃ bhoti	238
Kiṃ mama paro karissati	492	Jānāmi attano satta	433
Kummaggaṃ paṭipannaṃ	245	Jīvakambavanaṃ rammaṃ	365
Kusumitasikharāva pādapā	371		
Kocchaṃ pasādamañjaniñca	410	T	
Ko nu te idamakkhāsi	240	Tañca appaṭivānīyaṃ	55
		Tato kesāni chetvāna	156
KH		Tato ca rathamādāya	323
Khandhadhātu-āyatanaṃ	471	Tato cittaṃ samādhesiṃ	115
Khiṇakulīne kapaṇe	220	Tato rajjuṃ gahetvāna	80
Khepetvā jātisamsāraṃ	168	Tatova kāḷo pakkāmi	309
		Tato viññātasaddhammā	150
G		Tato saddhaṃ labhitvāna	90
Garuke mama satthusāsane	367	Tatohaṃ sabbakāmesu	338
Galake api kantanti	217		
Gutte yadatthaṃ pabbajjā	163		

T		T	
Tattha ramitvā kīlitvā	147	Tuvaṃ buddho tuvaṃ satthā	335
Tattha viññātasaddhammo	321	Tuvaṃ hetavaṃ pajānāsi	287
Tathūpamā dehakāni maṃ	391	Tūlapuṇṇasadisopamā ubho	269
Tattheva bhaddākāpilāni	65	Te maṃ pitu ghamaṃ pati	418
Tapaniyakatāva dhītikā	373	Tehānuciṇṇaṃ isihi	206
Tamhuddhaṭṭe tantikhīlake	390		
Tassa ca viramāsi tāvade	396	D	
Tassa dhammaṃ suṇitvāna	137	Dasakkhattuṃ satakkhattuṃ	518
Tassa pādāni vanditvā	311	Dasa putte vijāyitvā	102
Tassapi aññā bhariyā	445	Daharā ahaṃ suddhavasana	337
Tassapi ghamaṃhi māsamaṃ	420	Daharā ca apāpikā casi	369
Tassa brāhmaṇa arahato	318	Daharā tvaṃ rūpavati	139
Tassa vacanaṃ suṇitvā	416	Daḥamaṃ pāsamaṃ karitvāna	81
Tassā tā vacanaṃ sutvā	119	Diṭṭhā hi mayā sucittitā	389
Tassā te svāgataṃ bhadde	336	Diṭṭho hi me so bhagavā	22, 160
Tassā dhammaṃ suṇitvāna	44, 70	Divase divase tisatti satāni	472
Tassā me aṭṭhami ratti	38	Divāvihārā nikkhamma	48, 108
Tassā me appamattāya	85	Disvā adantaṃ damitaṃ	50
Tassā me ahu saṃvego	94	Disvā ādīnavaṃ loke	66
Tassā me sikkhamānāya	104	Disvāna lokapajjotaṃ	148
Tassāhaṃ vacanaṃ sutvā	126,	Dīgho bālānaṃ saṃsāro	494
	172, 178,	Dukkhañca vijāneyya	215
	187, 194, 202, 211	Dukkaṃ dukkhasamuppādaṃ	186
Tassetamaṃ kammaphalaṃ yaṃ	446		193, 310
Taṃ taṃ bhaṇati sumedhā	484	Dukkho itthibhāvo akkhāto	216
Taṃ disvānamhākaṃ	427	Duggatāhaṃ pure āsiṃ	122
Taṃ bhikkhunimupāgañchiṃ	69	Duggatigamaṃ maggaṃ	354
Taṃ maṃ ñāti amittāva	345, 347	Dūraṅgamā satimanto	281
Taṃ maṃ tato satthavāho	443	Devesupi upapatti asassatā	454
Taṃ sakko devasaṅghena	364	Devesu manussesu ca	474
Tā piṇḍāya caritvā	401	Devesu mahiddhikā ahumha	519
Tāvatiṃsā ca yāmā ca	197, 198	Dvādasavassāni ahaṃ	438
Tisse yuñjassu dhammehi	05	Dvāraṃ avāpuritvāhaṃ	493
Tisse sikkhassu sikkhāya	04	Dve puttā kālakatā pati ca	219
Tiṃsati vassamhi mato	442		
Tiṇi pāpassa mūlāni	276	DH	
Tuyheva sātako hotu	246	Dhātuyo dukkhato disvā	14
Tuyheva hotvassaratho	325	Dhiratthu kāmā asuci	225
Tuvaṃ nissāya kalyāṇi	330	Dhīre nirodhaṃ phussehi	06

N		P	
Nakkhattāni namassantā	143	Puññaṃ vata pasavī bahum	111
Nagaramhi erakacche	434	Puṇṇo pūrassu dhammehi	03
Nagaramhi kusumanāme	399	Puttasokenahaṃ aṭṭā	133
Naṅgalehi kasaṃ khettaṃ	112	Putto buddhassa dāyādo	63
Na ca me hiṃsati kiñci	415	Pubbenivāsaṃ jānāmi	227
Na te dukkhā pamuttyatthi	248	Puriso añkusamādāya	49
Na tesam koṭṭhe openti	283	Petāni bhoti puttāni	312
Na te hiraññaṃ gaṇhanti	284	Peto manussarūpena	130
Natthi nissaraṇaṃ loke	57		
Natthi loke sadevake	384	B	
Napihaṃ aparajjhaṃ kiñci	417	Bahunnaṃ vata atthāya	162
Na hiraññasuvaṇṇena	346	Bahuvatasamādānā	88
Nāgabhogasadisopamā ubho	267	Bahussutā dhammadharā	279,
Nānākulā pabbajitā	285		280
Nikkhipitvāna saṅghāṭiṃ	30	Bahūni puttasaṭāni	314
Nibbānābhiratāhaṃ asassataṃ	449	Bahūhi dukkhadhammehi	36, 41
Nibbuyhati susānaṃ aciraṃ	467	Bārāṇasito nikkhamma	334
Nissaṭṭhaṃ te rajjaṃ bhoge	483	Bālā te duppaññā acetanā	452
Nihacca jāṇuṃ vanditvā	109	Buddha vīra namo tyatthu	157
		Buddhānaṃ uppādo vivajjito	458
		Brahmabandhu pure āsiṃ	251, 290
P		BH	
Pakkamissaṃ ca nālāto	294	Bhagavati koṇāgamane	517
Pañcakkhandhā pariññātā	106	Bhajitabbā sappurisā paññā	214
Paṇṇavisati vassāni	39, 67	Bhassarā surucirā yathā maṇi	257
Pattalimakulavaṇṇasādisā	260	Bhāvito me maggo ariyo	222
Pattaṃ daṇḍaṅca gaṇhitvā	123	Bhikkhāya ca vicarantaṃ	421
Pattā te nibbānaṃ ye yuttā	476	Bhikkhuniṃ upasaṅkamma	170
Patthitā rājaputtehi	152	Bhikkhuniṃ puna disvāna	124
Paripantho esa bhayo	351	Bhikkhunī upasampajja	100
Pariyuṭṭhitā kilesehi	78	Bhikkhunī silasampannā	196
Passa sundarimāyantiṃ	333		
Passa sundarī sathhāraṃ	332	M	
Pahāyāhaṃ pabbajitā	340	Maggañca khossa jānāsi	128
Pāde pakkhālayitvāna	114	Mattā vaṇṇena rūpena	72
Pāsādikāsi ayye isidāsī	402	Madhurañca pavanti sabbaso	370
Piṇḍapātaṃ caritvāna	17	Mantāvatiyā nagare rañño	447
Pilandhanaṃ vidamṣenti	74	Mayhaṃ hi akkuṭṭhavandite	387
Pītisukhena ca kāyaṃ	174		
Pīnavaṭṭasahituggatā ubho	265		

M		R	
Mā appakassa hetu	507	Rattiyā majjhime yāme	173
Mā evaṃ putta avaca	414	Rāgañca ahaṃ dosañca	24
Mākāsi pāpakamaṃ kammaṃ	247	Rāgaṃ mānaṃ avijjañca	167
Mātā dukkhitā rodati	460	Riñcitvā paramaṃ atthaṃ	93
Mātāpitū abhivādayitvā	432	Rukkhaphalūpamā kāmā	489
Mātā putto pitā bhātā	159		
Mā me kujjhi mahāvīra	293	L	
Māyaṃ viya aggato kataṃ	393	Laṭṭhihattho pure āsī	291
Mā su te vaḍḍha lokamhi	204	Lūnakesī paṅkadharī	107
Muttā ca tato sā bhikkhuṇī	398	Lobhanaṃ madanaṃ cetam	342
Mutte muccassu yogehi	02		
Musalāni gahetvāna	117, 175	V	
Mokkhamhi vijjamāne	505	Vaṭṭaniriva koṭarohitā	394
		Vaṭṭapalighasadisopamā ubho	263
		Vadho bandho parikleso	344
		Vantā mahesīhi kāmā	349
		Vandanaṃ dāni vajjāsī	307
		Vasitā susānamajjhe athopi	221
		Vasiṃ saṅkarakūṭesu	134
		Vāsitova surabhīkaraṇḍako	253
		Vālamigasaṅghasevitaṃ	372
		Vipulaṃ annañca pānañca	272
		Vibhūsāmaṇḍanaratā	89
		Vibhūsitvā imaṃ kāyaṃ	73
		Vimalā saṅkhamuttāva	278
		Visāradāva bhaṇasi	207
		Vissajjitā mātāpitūhi	515
		Vissajjito gato so ahampi	425
		Virā vīrehi dhammehi	07
		Voḍhūna naṅgalamaṃ	440
		S	
		Sakkaṃva devā tidasā	181
		Saggaṃ nūna gamissanti	241
		Saṅkhāre parato disvā	101
		Saṅghāṭiṃ nikkhipitvāna	28
		Sacittaṃ paṭiladdhāna	136
		Sace imā nadiyo te	243
		Sace puttaṃ sigālānaṃ	303
Y			
Yattakaṃ tulitā esā	153		
Yathā idaṃ tathā etaṃ	83		
Yathābhūtaṃ avekkhantī	96		
Yathā haritālena makkhitaṃ	392		
Yadi me vacanaṃ karissasi	375		
Yasmā gāmā pakkamanti	282		
Yassa brāhmaṇa tvaṃ	244		
Yassa maggaṃ na jānāsī	127		
Yassā siyā apaccavekkhitaṃ	386		
Yaṃ taṃ isihi pattabbaṃ	60		
Yā mayhaṃ sāmikassa	407		
Yāva kāsijanapado suṅko	25		
Ye ime sattabojjhaṅgā	21, 45		
Ye keci vaḍḍha saṅkhārā	208		
Yo ca vuddho daharo vā	239		
Yo jātarūpaṃ rajataṃ	341		
Yo naṃ vinibbhujitvā	470		
R			
Rajje āṇā dhanamissariyaṃ	463,		
	482		
Raṇaṃ taritvā kāmānaṃ	359		
Rattiyā pacchime yāme	180		
Rattiyā purime yāme	120, 179		

S		S	
Sace bhāyasi dukkhassa	288	Sā ceva bhaṇati pitaraṃ	478
Saccāni amma buddhavara-	453	Sājja abbūlhasallāhaṃ	53, 132
Saññojanāni etāni	166	Sājja ekena bhattena	32
Saṅhakamburiva supparamajjitā	262	Sājja piṇḍaṃ caritvāna	75
Saṅhatuṅgasadisī ca nāsikā	258	Sājja sabbāni khāditvā	313
Saṅhanūpurasuvaṇṇamaṇḍitā	268	Sā bhikkhuṇiṃ upagañchiṃ	43
Saṅhamuddikasuvaṇṇamaṇḍitā	264	Sā me dhammamađesesi	103
Sataṃ sahasānapi		Sāyaṃ bhujissā anaṇā	363
dhuttakānaṃ	231	Sāhaṃ etādisaṃ katvā	358
Satimatī cakkhumatī	189	Sāhaṃ kāmehi saṅgacchiṃ	350
Satiṃ upaṭṭhapetvāna	182	Sāhaṃ disvāna sambuddhaṃ	154
Sattaratanāni vasseyya	486	Sāhaṃ nissaraṇaṃ ñatvā	315
Sattāhajātakaṃ maṃ mahākapi	436	Sāhaṃ puttaṃ dhītarāñca	98
Sattisūlūpamā kāmā	58,	Sāhaṃ sugatassa sāvika	388
141, 234, 490		Sikkhamānā ahaṃ santī	99
Saddhāya pabbajitvāna	08,	Sikkhamānāya me ayye	329
09, 92		Sīlavatī cittakathā bahussutā	448
Sabbattha vihatā nandī	59,	Sukkā sukkehi dhammehi	56
62, 142,		Sukhaṃ tvaṃ vuḍḍhike	16
188, 195, 203, 235		Sukhaṃ supāhi therike	01
Sabbadukkhāṃ pariññātaṃ	158	Sukhaṃ hi vaḍḍha munayo	205
Sabbe kāmā samucchinnā	47	Suññatassānimittassa	46
Sabbe bhavā samucchinnā	91	Sutvā ca kho mahesissa	149
Sabbe me āsavā khīṇā	209	Sudhotarajapacchadaṃ	
Sabbe yogā samucchinnā	76	subhaṃ	377
Sabbe sokā samucchinnā	138	Supupphitaggaṃ upagamma	
Sabbo āḍipito loko	200	pādapāṃ	230
Samaṇāti bhoti tvaṃ sayasi	271	Sumuttaṃ maṃ maññamānā	292
Sayameva odanaṃ sādhayāmi	411	Sumuttā sādhu muttāmi	11
Sara kaṭasīvaḍḍhante	501	Sumuttike sumuttike	23
Sara kāṇakacchapaṃ	499	Seyyaṃ olokayitvāna	116
Sara caturrodadhi upanīte	496	So ahampi gamissāmi	319
Sara tiṇakatṭhasākhāpalāsaṃ	498	Socanti pāpakammā	451
Sara rūpaṃ pheṇapiṇḍopamassa	500	So te ijhatu saṅkappo	328
Sassuyā sasurassa ca	406	Sopi vasitvā pakkhamatha	422
Sākuntikova sakuṇiṃ	299	So mātarañca pitarañca	413
Sā ca tahiṃ samāpannā	480	So me dhammamađesesi	155
Sā ca manasikaroti	481	Sossa dhammamađesesi	320
Sā ca maṃ anukampāya	125	Sohaṃ tato cavitvā kālaṃ	437

S		H	
Sohaṃ tato cavitvā		Hatthī gavassaṃ	
govāṇṇjakassa	439	maṇikuṇḍalañca	326, 327
Sohaṃ tato cavitvā nirayamhi	435	Handa kho dāni bhaddante	304
Sohaṃ tato cavitvā vithiyā	441	Haricandalittañṇiṃ	298
Sohaṃ padhānapahitatto	212	Hitvā ghare pabbajitā	18
So hetu so pabhavo taṃ mūlaṃ	520	Hitvānaṃ ñātigaṇaṃ	339

--ooOoo--

Suttantapiṭake Khuddakanikāye
THERĪGĀTHĀPĀḶI – TRƯỞNG LÃO NI KỆ

SAÑÑĀNĀMĀNUKKAMANIKĀ - THƯ MỤC DANH TỪ RIÊNG:

	Trang		Trang
A		KH	
Aññatarā therī	02, 24	Khemā therī	38
Aḍḍhakāsī "	12		
Aṇikadatta (rājā)	98,	G	
	102, 104, 108	Guttā therī	42
Anopamā therī	40		
Abhayamātā "	14	C	
Abhayā "	14	Candā therī	34
Abhirūpanandā "	10	Cāpā "	66, 70
Ambapālī "	62	Cālā "	46
		Cittā "	12
I			
Isīdāsī therī	86,	J	
	88, 90, 94	Jīvakambavanikāsubhā therī	80
		Jentā "	10
U			
Uttamā therī	16	T	
Uttamā (aparā) "	16	Tissā therī	80
Uttarā "	08	Tiṃsamattā "	34
Upacālā "	46		
Upasamā "	06	D	
Uppalavaṇṇā "	54, 78	Dantikā therī	18
Ubbirī "	18		
		DH	
E		Dhammadinnā therī	06
Erakaccha (nagara)	92	Dhammā "	08
		Dhīrā "	04
K			
Kisāgotamī therī	52	N	
Koñca (rājā)	96	Nanduttarā therī	28

P			V		
Pañcasatamattā therī		36	Vijayā	therī	42
Paṭācārā	"	32, 44	Vimalā	"	24
Puṇṇā	therī	02, 58	Visākhā	"	06
			Virā	"	04
BH			S		
Bhaddākāpilānī	therī	22	Sakulā	therī	30
Bhaddākuṇḍalakesā	"	32	Saṅghā	"	08
Bhadrā	"	06	Sāmā	"	14, 16
M			Sindhavārañña (vana)		92
Mantāvātī (nagara)		96	Sīsūpacālā	therī	48
Mahāpajāpatigotamī	therī	40	Sīhā	"	26
Mittā	"	04	Sukkā	"	18
Mittākālī	"	28	Sujātā	"	38
Muttā	"	02, 06	Sundarī	"	70,
Mettā	"	12			72, 74
Mettikā	"	12	Sundarīnandā	"	26
R			Subhā kammāradhītā	"	74
Rohiṇī	therī	64, 66	Subhājīvakambavanikā	"	84
V			Sumanā	"	08
Vaḍḍhamātā	therī	50	Sumanābuḍḍhapabbajitā	"	08
Vāraṇavatī (nagara)		98	Sumedhā	"	96,
Vāsetṭhī	"	36			98, 102, 108, 100
Vāsetṭhī (Brāhmaṇī)		70	Selā	"	20
			Soṇā	"	30
			Somā	"	20

--ooOoo--

Suttantapiṭake Khuddakanikāye
THERĪGĀTHĀPĀḶI – TRƯỞNG LÃO NI KỆ

VISESAPADĀNUKKAMAṆIKĀ - THƯ MỤC TỪ ĐẶC BIỆT:

	Trang		Trang
A		Ā	
Akammakāmā	64	Ārādhayāhi	04
Accharā	80	Āvilacitto	80
Accharāsaṅghātamattaṃ	24	Āsavakkhayo	54
Aṭṭitā	26, 28, 56, 72		
Atuliyāṃ	48	I	
Adurāgataṃ	74	Itthibhāvo	20, 52
Adhikuṭṭanā	20, 38, 54		
Anagāriyāṃ	28,	U	
	30, 34, 36, 38, 40, 70	Uttamaṅgajo	60
Anaṇā	02, 32, 78	Uttamatthassa	42
Analasā	64, 88	Uttiṭṭhapiṇḍo	72, 76
Animittaṃ	10, 30	Udayabbayaṃ	28
Anekajātisamsāraṃ	42	Udukkhalena	06
Anejā	50	Uddhamṣotā	06
Aparādhitaṃ	80	Upakūlitā	60
Aputhujjanasevitaṃ	48	Upaccagā	04
Appaṭipuggalo	44	Upaccagaṃ	04
Appaṭivāṇiyāṃ	18	Upavijaññā	52
Abbuyha	08	Upasanto/ā/amhi	02,
Abbūḷhasallā	18, 36		08, 10, 26, 42
Avasāyī	06	Ubbiggā	86
Asakiṃ	98	Ummāre	88
Asaṅgamānasā	84	Ullapanā	76
Asecanakāṃ	18, 48	Uḷāraṃ	50, 68
Ā		E	
Ākiñcaññaṃ	74	Ekaggacittā	64
Ādāsakaṃ	88	Evamaḍhammā	36

O		T	
Ohitabhārā	52	Tañhakkhayo	14, 16
Orabbhikā	56	Tāto	86, 90, 92
		Tidasā	34, 44
		Tibbagāravā	66
		Tiladaṇḍakā	62
		Tevijjo	22, 58, 66
K		D	
Kantasallā	52	Dakkhiṇaṃ	66, 68
Kapaṇikā	52	Dayitā	86
Kammakāmā	64	Dālimayaṭṭhi	68
Kalyāṇamittatā	52	Dāyādo	22
Kālakā	60	Dārūkapillakāni	84
Kumbhiyaṃ	02	Dibbacakkhu	24,
Kummaggaṃ	56		30, 34, 42, 44, 54, 72
Kocchaṃ	88	Dūraṅgamā	64
		Durabhisambhavaṃ	20
KH		Devā	34, 44, 48
Khaṇātītā	04	Dvaṅgulapaññā	20
Khalitaṃ siramaṃ	60	Dvipadasetṭho	92
Khittacittā	36		
Khīṇakulīne	52	DH	
		Dhammajīvino	64, 66
G		Dhammadharā	64
Gahavibhavaṃ	72	Dhuttako/ānaṃ	54, 80
GH			
Ghaṭikā/aṃ/	90, 106	N	
C		Nahātako	58
Cakkhumatī	46	Nānakulā	66
Cakkhuvidhā	84	Nirūpadhiṃ	70, 72
Catubbhāgaṃ	68	Nillacchito	94
Coḷena	02, 08	P	
CH		Paṅkadharī	32
Chandaṃ	08	Paṇṇarasoriva	02
Churikāya	68	Pattalīmakula	60
J		Padakkhiṇaṃ	68, 70
Janamāraḥaṃ	52	Pariniṭṭhitamesānā	66
Jātisaṃsāro/aṃ	10,	Palipā	66
	12, 16, 40, 42		

P		M	
Pāṭalippalitā	62	Mahāmuni	66
Pāṭihāriyapakkhaṃ	12	Migabandhakā	56
Pāvacane	98, 102	Migaluddako	66
Pāsaṇḍe	44	Muṇḍā	12, 24, 44
Piṇḍakaṃ	02	Musalāni/ena/assa	06,
Pillakāni	84		10, 34, 44
Piḷakoḷikā	84	Mūlamūlikā	62
Puññakkhettaṃ	66		
Puṇṇapattaṃ	72	Y	
Puttadārāni	32, 34, 44	Yañño	66
Punabbhavo/aṃ	10,	Yathābhuccaṃ	38, 40
	16, 30, 40, 42	Yogakkhemaṃ/assa	04, 06, 50
Puno	66, 84		
Pontiṃ	90	R	
		Raṇakarā	76
PH		Rathiyāsu	36
Phusito	40	Rupparūpakaṃ	84
Phussehi	04		
		L	
B		Laṭṭhihattho	66
Bahussutā	64, 90, 96	Lūnakesī	32
Buddha vīra	40	Lokapajjotaṃ	38
Brahmabandhu	58, 66	Lokāmisā	76
Brāhmaṇo	22, 66, 70, 72		
		V	
BH		Vajjhaghātā	56
Bhavagataṃ	96, 98	Vañcitā	42
Bhavanetti	06	Vaṭṭani	84
Bhastāṃ	98	Vaḍḍhiyā	94
Bhāvitindriyā	04,	Vaṇṇarūpena	40
	44, 46, 78	Vanatho	50
Bhiduro	14	Vanaṣaṇḍacārinī	62
Bhedanadhamme	82	Varakā	86
		Varapuññalakkhaṇaṃ	84
M		Vāreyyaṃ	98, 100, 102
Maccudheyyaṃ	06	Vikkhīṇo	10, 16, 40
Maccuhāyini	22, 78	Viññātasaddhammo/ā	38, 70
Mantabhāṇī	64	Viddesanaṃ	94
Maritāye	90	Vidhavā	34

V		S	
Vinipātā	96	Sallaṃ	18, 36
Vuḍḍhike	08	Savanagandhaṃ	98
Vedasampanno	58	Savāhiniṃ	04, 06, 18, 22
Vellitaggā	60	Sassu sasuro	88
Vyāruddhā	74	Sākuntiko	68
		Sītibhūtā	08,
			14, 22, 24, 30, 50
	S	Sīlasampannā	32,
Sakkāyaṃ	48		48, 86, 90
Saṅkārakūṭesu	36	Sīlasaṃvuto	86
Saccabrāhmaṇo	58	Sukkapakkhavisosānā	76
Saññāvūpasamaṃ	04	Sukkhadākaṃ	02
Saññojanāni	42	Sumuttā/aṃ	06, 66
Saṅhakambu	62	Surabhīkaraṇḍako	60
Satimatī	46	Suvaṇṇakāro	92
Sattisūlūpamā	20, 38, 54, 104	Suvasanā	38
Saddhāyikā	16, 24	Susamāhito/ā/aṃ/e	10,
Santarabāhiro	26, 64		20, 22, 26, 30, 44
Sapattikaṃ	52	Sūkarikā	56
Sabbayogavisaṃyuttā	04, 28, 78	Svāgataṃ	74
Samaṇamānino	68		
Samaṇā	64, 66		
Samaṇī	44, 64		
Samussayo/aṃ/e	10,	H	
	26, 30, 40, 62	Hatakulikā	52
		Handa	68, 84

--ooOoo--

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ

Công Đức Thành Lập

1. Ven. Khánh Hỷ và Phật tử chùa Bát Nhã
2. Quỹ Hùn Phước Visākhā
3. Gia đình Phật tử Visākhā An Trương
4. Gia đình Phật tử Trương Đình Nguyên & Huỳnh Ngọc Hạnh
5. Bà Quả Phụ Phạm Vũ Diễm - Pháp danh Diệu Đài
6. Bà Phật tử Diệu Giới và các con cháu
7. Gia đình Phật tử Lương Xuân Lộc & Lê Thị Thu Hà
8. Gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ & Ngô Thị Liên
9. Gia đình Phật tử Lý Hoàng Anh
10. Gia đình Phật tử Nguyễn Văn Hòa & Minh Hạnh
11. Gia đình Phật tử Hồ Hoàng Anh
12. Phật tử Diệu Bình và Gia đình Phạm Thiện Bảo
13. Gia đình Phật tử Phạm Thị Thi & Châu Thiên Hưng
14. Gia đình Phật tử Phạm Xuân Lan & Trần Thành Nhơn
15. Cư sĩ Liên Tâm (Phan đình Quế)
16. Ái nữ Chú Nguyễn Hữu Danh
17. Gia đình Phật tử Khánh Huy
18. Ái nữ Cô Lê thị Tích
19. Cô Võ Trân Châu
20. Cô Hồng (IL)

Công Đức Hộ Trì

1. Ven. Dr. Bodagama Chandima
(Một bộ Tam Tạng Sri Lanka in tại Taiwan)
2. Phật tử Tống Thị Phương Lan
(Một bộ Đại Tạng Kinh Việt Nam)

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ

Ấn Tổng Tam Tạng Song Ngữ tập 31

- ☉ THERAGĀTHĀPĀLI – TRƯỜNG LÃO KỆ ☉
☉ THERĪGĀTHĀPĀLI – TRƯỜNG LÃO NI KỆ ☉

Công Đức Bảo Trợ

Chùa Báo Ân - Australia
Phật tử Sydney - Australia
Nhóm Phật tử Philadelphia
Phật tử Phạm thị Thu Hương
và các Phật tử tại Hongkong
Gia đình Phật tử Phan Bình
Phật tử Quảng Hồng
Phật tử Brian Minh Phu Duong
Ô.Bà Võ Văn Tám - Mỹ Tín
Gia đình Trương Thanh Đông & Nghiêm Liên
Gia đình Thiện Phước & Pháp Đăng
Một gia đình Phật tử ẩn danh ở Australia
Một Phật tử ẩn danh ở Australia

Công Đức Hỗ Trợ

Thượng Tọa Bửu Hiền (Chùa Pháp Bảo)
Tỳ khưu Quảng Trí (Uttara)
Gia đình Phật tử Hồ Trọng Danh
Gia đình Phật tử Lê Thanh-Hồng
Phật tử Trần Minh - Chùa Phổ Minh
Phật tử Đào Thái Thùy Vân
Phật tử Đặng Phú Cường
Phật tử Ngô Lệ-Vân

PHƯƠNG DANH THÍ CHỦ

Ấn Tổng Tam Tạng Song Ngữ tập 31

⊗ THERAGĀTHĀPĀLI – TRƯỞNG LÃO KỆ ⊗

⊗ THERĪGĀTHĀPĀLI – TRƯỞNG LÃO NI KỆ ⊗

Công Đức Bảo Trợ

Ven. Thích Viên Mãn - France

Ven. Thích Minh Hạnh - Chicago

Ni Sư Kiều Đàm Di

Phật tử Kiều Công Minh

Gia đình Phật tử Phạm Hùng & Nguyễn Thanh Mai

Gia đình Phật tử Phạm Trọng Độ & Ngô thị Liên

Gia đình Phật tử Lý Hoàng Anh

Một Phật tử ẩn danh ở Australia

(hồi hương đến thân nhân đã quá vãng)

Phật tử Christine Nguyễn

Gia đình Đỗ văn Tảng & Đỗ thị Nghĩa

và các con: - Đỗ Đình Ngữ (god son)

- Đỗ Hoàng Anh Roselyn (daughter)

Công Đức Hỗ Trợ

Gia đình Phật tử Phượng Dinh và Thy Lê

Anh chị Danh & Mai Ngô - Minisota

(hồi hương đến con trai là Ngô Duy)

Phật tử Diệu Bình và các con cháu

Phật tử Diệu Giới

Phật tử Diệu Đài

Gia đình Phật tử Diệu Thiếp

và Phật tử Huyền Linh

DANH SÁCH PHẬT TỬ SYDNEY - AUSTRALIA
(DO PHẬT TỬ NGUYỄN GIA HIẾU ĐẠI ĐIỆN)

Chùa Báo Ân - Cabramatta, NSW - Australia
Gia Đình Võ Quốc Hùng & Huỳnh thị Sương
Gia Đình Chị Lan - Tuệ Tâm
Gia đình Huệ Mẫn & Thiện Tài
Gia Đình Minh Thành & Tú Anh
Gia Đình Diệu Ngọc
Gia đình Trần Minh Trí
Gia Đình Ô.Bà Võ Văn Tám - Mỹ Tín
Gia đình Trương Thanh Đông & Nghiêm Liên
Gia đình Thiện Phước & Pháp Đăng
Phật tử Diệu Chơn
Phật tử Trần Đức Thức
Phật tử Lan Khánh
Phật tử Phổ Khai Tuệ
Phật tử Phan Tiến Tony
Phật tử Phan Diệu Lily
Phật tử Nguyễn Thanh Hùng
Phật tử Lâm Hoàng Hoa
Phật tử Lữ Thông Thắng
Phật tử Thiện Hiền - Michael Bùi
Phật tử Quảng Hồng
Phật tử Ánh Mai
Phật tử Brian Minh Phu Duong
Phật tử Diệu Âm - Trần Phù Dung
(hồi hương Hương Linh Cụ Ông Quách Kim Thuận)
Phật tử Nguyễn Mẫn - Lê Viết Lâm
Phật tử Nguyễn Ân - Ngô Thị Tứ
Phật tử Tâm Tịnh & Ngọc Hoan
Phật tử Minh Lạc
Phật tử Lưu Hán Trung
Phật tử Trương Thị Hiếu
Phật tử Lâm Ngọc Lê & Lâm Ngọc Thạch
Phật tử Từ Hạnh
Phật tử Đức & Phật tử Mai Trần
Nhóm Phật tử thân hữu của Diệu An
Một gia đình Phật tử ẩn danh
Một Phật tử ẩn danh

DANH SÁCH PHẬT TỬ SYDNEY - AUSTRALIA
(DO PHẬT TỬ ĐÀO THANH TUYỀN CHUYỂN)

Bà Phạm Thị Trang Pd. Diệu Châu
Bà Trần Thị Liễu
Phật tử Tô Thị An
Phật tử Hồ Thị Nhân
Bà Viên Dung
Bà Trần Ngọc Nữ
Phật tử Lam Ngọc Bích
Bà Viên Minh
Bà Đào
Bà Ngọc
Bà Lang
Phật tử Minh Định
Phật tử Đào Thanh Tuyền

DANH SÁCH PHẬT TỬ PHILADELPHIA

(do Phật tử Thanh Đức đại diện)
Lần thứ mười - tháng 05 năm 2011

Gđ. La Ái Hương Pd. Diệu Mãn
Gđ. La Mỹ Anh Pd. Diệu Phú
Gđ. La Mỹ Hạnh Pd. Diệu Quý
Gđ. Huỳnh Bích Chi Pd. Ngọc Phúc
Gđ. Trương Đông Mỹ Pd. Nguyên Thoại
Gđ. Ngô Châu
Phật tử Lưu Hội Tân Pd. Ngọc Châu
Phật tử Ngụy Hình Pd. Nguyên Huy
Phật tử La Song Hỷ Pd. Nguyên Tịnh
(Cầu siêu cho Nguyên Như)
Phật tử Ngụy Trí An Pd. Nguyên Bình
Phật tử Phạm Xuân Điệp
Phật tử Cung Khẩu Phát
Phật tử Ngụy Chánh Nguyệt
Phật tử Đặng Phước Châu Pd. Tâm Nghĩa
Phật tử Nguyễn Thị Rắt Pd. Tâm Thạnh
Phật tử Nguyễn Thị Diễm Thúy Pd. Ngọc Duyên
Phật tử Đoàn Văn Hiếu Pd. Thiện Phúc
Chị Minh Thủ Quý chùa Giác Lâm

DANH SÁCH PHẬT TỬ PHILADELPHIA

(do Phật tử Thanh Đức đại diện)

Lần thứ mười - tháng 05 năm 2011

Gđ. Nguy Khai Trí Pd. Nguyên Tuệ
Gđ. Nguy Phụng Mỹ Pd. Nguyên Quang
Gđ. Nguy Mộng Đức Pd. Nguyên Tường
Gđ. Nguy Mỹ Anh Pd. Nguyên Văn
Gđ. Cung Ngọc Thanh
Gđ. Đặng Kim Phụng Pd. Tâm Trí
Gđ. Đặng Văn Minh Pd. Quảng Phước
Gđ. Đặng Thế Hùng
Gđ. Đặng Kim Nga Pd. Tâm Mỹ
Gđ. Đặng Kim Mai Pd. Tâm Đồng
Gđ. Đặng Kim Thi Pd. Tâm Thọ
Gđ. Đặng Thế Hòa Pd. Tâm Hiền
Gđ. Nguyễn Kim Loan (New York)
Gđ. Nguyễn Duy Thanh Pd. Huệ Trí
Gđ. Nguyễn Duy Phú Pd. Huệ Đức
Gđ. Nguyễn Diễm Thảo Pd. Huệ Nhân
Gđ. Nguyễn Trọng Nhân
Gđ. Nguyễn Trọng Luật
Gđ. Nguyễn Thị Xuân Thảo
Gđ. Nguyễn Thị Xuân Trinh
Phật tử Đặng Thế Luân Pd. Tâm Pháp
Phật tử Nguyễn Thị Trang Pd. Diệu Liên
Phật tử Nguyễn Hồng Tuyết
Phật tử Thiện Đăng
Phật tử Đoàn Hiếu Junior Pd. Minh Hạnh
Phật tử Đoàn Tommy Pd. Huệ Lành
Phật tử Lê Thị Sinh Pd. Diệu Trí
Phật tử Nguyễn Thị Ký Pd. Diệu Nhã
Phật tử Nguyễn Thị Bích Thủy
Phật tử Nguyễn Thị Bích Sơn
Phật tử Đặng thị Hà Pd. Diệu Hương
Phật tử Nguyễn văn Huỳnh Pd. Tâm Thiện
Phật tử Hứa Thị Liên Pd. Diệu Bạch
Phật tử Đặng Thị Gái Pd. Tâm Thành
Phật tử Nguyễn Thị Thanh Hương Pd. Diệu Thanh
Phật tử Nguyễn Bạch Cúc Pd. Thanh Đức

Thành tâm hồi hướng phần công đức này đến thân bằng quyến thuộc: Những người đã quá vãng được sanh về nhàn cảnh, những người còn tại tiền được sống lâu, sức khỏe, an vui, và luôn luôn tinh tấn tu hành.

